

Coperta și ilustrațiile: *Vasile Olac*

C. BRĂILOIU
EMILIA COMIȘEL ȘI TATIANA GĂLUȘCĂ-CÎRȘMARIU

FOLCLOR DIN DOBROGEA

Studiu introductiv de
OVIDIU PAPADIMA

BIBLIOTECA CENTRULUI DE
CERCETĂRI FONETICE ȘI DIALECTALE
INVENTAR CĂRȚI Nr. 10.855

EDITURA MINERVA

București. 1978

INTRODUCERE

De la început trebuie să spunem că volumul de față — inițiat și plănuț pînă la amănunte de profundul cunoscător al poeziei noastre populare, savantul de reputație europeană Constantin Brăiloiu — va fi o utilă întregire a folcloristicii noastre. Într-adevăr, în bibliografia atît de bogată a trecutului folcloristicii române întîlnim cele mai diverse tipuri de culegeri monografice, dintre care Dobrogea e mai puțin prezentă, în timp ce Transilvania, Bihorul și Crișana, Banatul, Muntenia, Bucovina și Moldova ne apar în culegeri masive și numeroase. Aproape toate județele din trecut și de astăzi au fost cercetate monografic. Străvechile „țări“ — a Maramureșului, Hațegului, Loviștei, Oltului, Bîrsei, Vrancei, Oașului — trăiesc și ele în culegeri dedicate numai lor. A fost cules monografic folclor din văile multor rîuri, mari și mici : Someșul, Tîrnavele, Mureșul, Oltul, Jiul, Prutul, Almajul, Lăpușul. Sint multe și culegerile dintr-o singură localitate, începînd cu cea din Roșia de pe Secaș, din caietul manuscris al lui Nicolae Pauleti (1838). Întîlnim pînă și culegeri orientate spre relieful pămîntului românesc, precum cea din munții Rodnei. În contrast cu această îmbucurătoare situație, folclorul dobrogean nu se află decît în cîteva culegeri cu profil monografic, după începutul atît de promițător al textelor consemnate de Teodor T. Burada în *O călătorie în Dobrogia*, apărută în 1880 și demnă de toată atenția prin valoarea ei ca document istoric, prin data ei atît de aproape de încheierea victorioasă a Războiului pentru independență. I-au urmat capitolele micromonografice cu folclor din județele Tulcea și Constanța, în volumul întii din *Graiul nostru. Texte din toate părțile locuite de români*, apărut în 1906, sub semnăturile lui I. A. Candrea, Ovid Densusianu și Th. D. Speranția. Am mai avea de semnalat

doar modestul volum *Hora din Cartal*, cîntece și melodii de joc adunate de Pompiliu Pîrvescu într-un sat din județul Tulcea (1908.) Foarte interesanta colecție de folclor dobrogean publicat în periodice, alcătuită de Ion Faiter și Constanța Călinescu — oameni ai locului și remarcabili prin vocația cercetării științifice — a apărut în acest an. Recent, am primit o carte intitulată *La dalba cetate. Folclor nord-dobrogean* (Tulcea, 1975), de Gh. C. Mihalcea, demnă de reținut pentru că ea cuprinde și transcrierea melodiilor și notițe asupra lor, de Iosif Herța, și o competență prefață de Al. Amzulescu. Unele culegeri locale sînt făcute de entuziaști cu mai puțină pregătire de specialitate și orientate cu deosebire spre noile producții ale mișcării artistice de amatori, majoritatea lor cuprinzînd numai poezie lirică, culeasă recent din zone limitate. E foarte bine că se are în primul rînd în vedere înflorirea actuală a cîntecului și poeziei lirice izvorită din mase și că li se pun la dispoziție nu numai cartea și tiparul, ci și Radiodifuziunea și Televiziunea. Dar bogăția și diversitatea folclorului nostru literar nu se rezumă doar la poezia lirică, mai ales în ceea ce privește creația populară a trecutului. Pe aceasta din urmă nu trebuie să o dăm uitării, nu numai pentru marea ei valoare artistică, dar și pentru că întreaga noastră cultură populară tradițională ne ajută să înțelegem mai bine viața oamenilor în trecut, gîndurile și sentimentele lor, de multe ori tot atît de lămurit ca și documentele istorice și scrierile cronicarilor. Cu atît mai mult nu trebuie să uităm toate acestea cînd e vorba de Dobrogea, care a stat atîtea secole sub stăpînirea otomană.

Acestor multiple și mari imperative le răspunde cu prisosință culegerea de față. În cuvîntul lămuritor al volumului — semnat de Emilia Comișel și Tatiana Cîrșmariu — ni se înfățișează atît istoricul ei, cît și modul cum a fost alcătuită această culegere. Dar modestia celor care semnează a limitat inevitabil sublinierea importanței culegerii inițiată și plănuită de C. Brăiloiu și pregătită pentru tipar de cele două autoare. E datoria noastră de a-i dezvălui însemnătatea, chiar cu riscul de a repeta unele date din nota editorială. Pregătită pînă la cele mai mici detalii de C. Brăiloiu — a cărui multiplă formație de etnograf, folclorist și muzicolog era dublată de o vastă experiență în domeniul cercetării pe teren, ca și în tehnica transcrierii și editării textelor populare — culegerea de față este rezultatul muncii serioase și îndelungate a unei echipe capabilă să răspundă tuturor cerințelor anchetei folclorice moderne și ale editării științifice a tuturor aspectelor din

viața poeziei populare. Începută în 1936, acțiunea de culegere s-a desfășurat pînă în anul 1943, cu popasuri în acele localități — identificate prin sondaje atente — unde creația populară s-a dovedit mai persistentă și mai bogată. În perioada de vîrf — aceea a anilor 1939 și 1940 — C. Brăiloiu a muncit continuu, cot la cot cu întreaga echipă, făcînd personal numeroase înregistrări. Începînd din 1955, acțiunea a fost reluată — cu mai multe întreruperi de cîtiva ani — avînd concursul Institutului de folclor, actualul Institut de cercetări etnologice și dialectologice, și continuată pînă în zilele noastre, cu aceeași schemă de lucru stabilită de C. Brăiloiu, unii dintre membrii primei echipe constituind factorul de continuitate. Ultima deplasare pe teren, în Dobrogea, a avut loc în vara anului 1977, cînd s-au făcut noi înregistrări, urmărindu-se două aspecte diferite: regăsirea vechilor informatori — cu observarea a ceea ce persistă în memoria lor — iar în paralel identificarea a ceea ce s-a transmis din repertoriul lor copiilor și tineretului, ca și ceea ce e nou în cîntecele și spusele noilor generații. Se poate afirma deci fără șovăire că ceea ce s-a realizat prin acțiunea de culegere inițiată de C. Brăiloiu ne înfățișează viața poeziei noastre populare în Dobrogea timp de mai bine de patru decenii. Bineînțeles că în această viață se include și persistența, prin variante mai noi, a unor teme de mare vitalitate în trecut, cu o existență posibilă chiar timp de multe secole, în cîntecele ceremoniale și bătrînești mai ales. Dar chiar durata de viață apropiată de contemporaneitatea noastră a fost prelungită în trecut prin selectarea în această culegere a unor texte din colecții mai vechi. Astfel, au fost preluate numeroase poezii dintr-o colecție manuscrisă a istoricului literar Gr. Crețu, aflată în posesia cunoscutului bibliograf și literat Gh. Cardaș, cuprinzînd înregistrări făcute în anii 1885—1889. Prin această foarte binevenită întregire, dobîndim o perspectivă asupra vieții folclorice a Dobrogei, a acestui pămînt cu o istorie mai mult decît bimilenară. Desigur, textele incluse din colecția Gr. Crețu prezintă aspectele cele mai vechi ale folclorului din acest volum, viața lor pînă la momentul înregistrării putînd dura de secole, în unele cazuri. Lor li se adaugă în volum și textele culese în anul 1928 de muzicologul Emil Riegler-Dinu și de poetul aromân Atanasie Nasta; iar în anii 1931—1932, de folcloristul Paul Jelescu. Durata în timp, apropiindu-se de un secol, a conținutului volumului pe care ni-l prezintă astăzi Emilia Comișel și Tatiana Cîrșmariu — entuziaste și competente cercetătoare și cunoscătoare ale folclorului român, cu o

mare practică a terenului — i se adaugă, cu multe semnificații, suprafața pe care o acoperă. Această suprafață este a Dobrogei întregi, prospectată nu numai în localitățile cu cea mai bogată producție folclorică. Dacă s-ar puncta pe o hartă aceste localități, s-ar putea vedea clar că ele se află pe toată întinderea Dobrogei.

De această constatare se leagă o alta, nu mai puțin semnificativă, poate chiar mai importantă. Ea confirmă, indirect dar convingător, adevărul continuității vieții românești în Dobrogea, încă din timpul când a început procesul istoric al genezei poporului nostru, prin penetrația civilizației latine în existența populației getice de aici și apoi prin instaurarea stăpînirii și a legiunilor Romei. Despre această persistență ne vorbesc atît izvoarele bizantine, cît și descoperirile arheologice, și bibliografia în legătură cu Dobrogea e astăzi bogată. Ne putem da seama de această bogăție parcurgînd ultimul paragraf al trimerilor din capitolul *Continuitatea daco-românilor în ținutul carpato-danubian*, din *Istoria românilor*, vol. I (1975), al recentei sinteze semnată de Const. C. Giurescu și Dinu C. Giurescu. Dacă și în ceea ce privește existența străromânilor și a primelor înfiripări de așezări românești în Dobrogea, adevărită de izvoarele bizantine, începutul l-a făcut N. Iorga — vorbind despre *Cele dintii cristalizări de stat ale românilor* (1919) — întîia sinteză, concisă dar solid informată, a semnat-o N. Bănescu : *Cele mai vechi știri bizantine asupra românilor de la Dunărea de Jos* (1923). Primele verificări arheologice riguroase au fost consemnate, ceva mai tîrziu, de T. Sauciuc-Săveanu : *O inscripție latină și alte obiecte antice și știri din satul roman Petra, Camena de azi, din județul Tulcea* (1934). Constatările făcute de scrupulosul profesor de istorie antică sînt dintre cele mai semnificative. Numele satului, cu o existență pînă astăzi, Camena, nu e decît o traducere slavonă a latinului *Petra* (piatră), dovedind întemeierea lui de coloniștii romani, ca și în cazul toponimului Portița (din latinul *porta*, poartă) lingă limanul Razelm. Mai tîrziu, numele Pecineaga — dat unui sat, unui ostrov și unor cursuri de apă — atestă persistența populației românești în timpul migrației popoarelor. Nu e cazul să reluăm aici întreaga demonstrație toponimică. Ea a fost făcută, cu toată competența, de Const. C. Giurescu, în studiul *Știri despre populația românească a Dobrogei în hărțile medievale și moderne* (1966) și a fost continuată de autor un an mai tîrziu : *Știri noi despre străromânii* din Dobrogea. De atunci, bibliografia amintită mai sus inregistrează noi confirmări, din partea altor

istorici de prestigiu. Ceea ce trebuie să mai însemnăm aici este explicația acestei persistențe a străromânilor și românilor, în împrejurări istorice atît de strivitoare, prin furtunile care au bîntuit pămîntul Dobrogei. Populația românească s-a putut menține aici datorită fortărețelor naturale pe care le ofereau întinsele și vechile păduri, ca și numeroasele cursuri și ochiuri de apă, care convergeau spre nord, spre luncile Dunării. Bătrînul fluviu — departe de a separa pe străbunii noștri de pe cele două maluri ale lui — i-a ajutat să păstreze legăturile între ei, aflînd deopotrivă hrană și adăpost în compactul masiv păduros, care se întindea din Muntenia pînă la țărmurile dobrogene ale mării. Într-adevăr, „pădurea nebună“, amintire păstrată de Teleorman — Deliormanul, cum îi spuneau cumanii — se întindea din Muntenia pînă la pădurile din lunca Dunării, iar de aici continua pînă în sudul Dobrogei, unde întîlnim iarăși toponimul Deliormanul. În *Istoria pădurii românești*, Const. C. Giurescu evocă detaliat istoria și rolul acestei păduri ocrotitoare, în viața poporului român din Dobrogea. Este explicabil astfel cum cele mai multe toponime, așezări vechi atestînd continuitatea vieții românești în Dobrogea, se întîlnesc, începînd de la nordul ei, pe întinderile apărate odinioară de ape și păduri, sau aproape de ele. În *Nota asupra ediției*, Emilia Comișel și Tatiana Cîrșmariu semnaleză faptul foarte semnificativ că localitățile dobrogene din care s-au adunat mai multe și mai valoroase cîntece coincid, în bună parte, cu acelea identificate de Const. C. Giurescu în hărțile medievale, ca și în izvoarele bizantine. Autoarele mai amintesc că, în unele din aceste sate, au văzut locuințe și împrejurimi de curți întruchipate din piatră rămasă de la străvechile castre romane. Dacă s-ar întocmi o hartă a acestor vechi vetre folclorice, ea ar puncta elocvent mai toată suprafața Dobrogei, cu zestrea ei de cîntece ale obiceiurilor (ceremoniale), cîntece bătrînești, doine, cîntece lirice, ghicitori, cîntece la joc, strigături, recitative ale copiilor, — care își au locul în volumul de față, unele dintre texte fiind extrem de rare sau neaflîndu-se deloc în marile colecții de literatură populară din întreaga noastră patrie. De asemenea, în notele referitoare la unele texte sînt consemnate mărturii ale informatorilor, amintînd tradiții locale în legătură cu vechimea acestor sate. Evident, urmașii străromânilor dobrogeni nu constituiau singurul fond etnic al populației românești, în timpul când a început cuieizarea lui Gr. Grețu, cel mai vechi moment al volumului de față. Dunărea, ca mediu de trecere pentru populația de pe ambele maluri ale apelor sale, a sporit ma-

siv strămutarea în Dobrogea a românilor din Muntenia, mai ales în perioadele de cumplită stoarcere a dărilor care apă-sau țărănimea. De asemenea, de multe secole, acestor migrații li s-au adăugat, masiv iarăși, oierii din Mărginimea Sibiului și Țara Birsei. Temeinica lucrare a regretatului filolog și folclorist D. Șandru, *Mocanii în Dobrogea* (1940), ne oferă toate datele cu privire la acest proces istoric. Documente voievodale consemnează încă din secolul XV trecerea turmelor de oi din Transilvania în Țara Românească și în bălțile Dunării. Numărul lor era atât de mare în prima jumătate a secolului XIX, încât monarhia austriacă a simțit necesitatea să încheie cu Principatele Române și Turcia convenții speciale privind trecerea lor și impozitele respective. O hartă întocmită între anii 1780—1800 indică punctul terminus — la Karaorman în Dobrogea — al unui vechi drum de transumanță. Astfel de drumuri erau bine cunoscute, atât de păstorii transilvăneni cât și de oierii din Dobrogea. Înainte de a începe Războiul pentru independență, români din Dobrogea s-au refugiat dincolo de Dunăre — de teama trupelor otomane — trecând-o prin vechile vaduri știute și folosite de oierii transilvăneni. În drama istorică *Marele soldat*, de Dan Tărchilă — reprezentată la centenarul lui 1877 — unele scene evocă acest episod. Vechi toponime : Vadul Oii, Vadul Calului, Movila Țuțuianului, Movila Mocanilor, Grindul Mocanului, Sfina lui Oancea ș.a. stau iarăși mărturie. De oierit era legată și negustoria, cu lină mai ales. Aproape toate drumurile oierilor transilvăneni se terminau în porturile Dunării și ale Mării Negre. Încă din secolul XV Tîrgul de Floci, aflat în fața Hîrșovei, este menționat în documente ca piață a lînei, frecventată de oierii care veneau din bălțile Dunării. Mai tîrziu, din Dobrogea plecau drumurile, pe apă și pe uscat, care aprovizionau Constantinopolul. Pe uscat, se menționează transportul mărfurilor în „care mocănești“. Pentru drumurile apelor, negustorii mocani se îndreptau spre Brăila, Cernavoda, Constanța. Din rapoartele agențiilor austriece din București și Iași, rezultă că mulți dintre oierii din Dobrogea nu se mai întorceau în Transilvania. Un indiciu pentru vechimea stabilirii lor în Dobrogea îl constituie și trecerea unora dintre ei la profesii care cer stabilitate : pescarii și pietrarii. Așezarea statornică și veche a mocanilor în Dobrogea este consemnată și de călătorii români și străini, mai frecvent la mijlocul secolului trecut. E grăitor faptul că unele dintre „marile sate“ de pe pămîntul Dobrogei — amintite în relatările acestor călători : Dăeni, Topalu, Cochirleni, Rasova, Mahmudia ș.a. — sînt totodată localități

de unde s-a cules pentru volumul de față un bogat și valoros folclor. Amintirile bătrînilor, de la părinții și bunicii lor, pomenesc despre venirea lor din Transilvania „tare de mult“, în preajma anului 1700, în Dăeni ; pe la 1750, în Niculișel și Zebil ; în prima jumătate a secolului XIX, în Sf. Gheorghe, Seimenii Mari și Seimenii Mici, Stejarul ; tot „tare de mult“, fără a putea preciza cînd, — în Luncavița, Pecineaga ; după nume și încuscriri, e foarte probabilă stabilirea demult a mocanilor și în Topolog, Chilia Veche. Toate aceste localități — din județele Tulcea și Constanța — au îmbogățit deopotrivă, cu folclorul lor, culegerea pe care o prefetăm.

Dobrogea se dovedește astfel un furnal în care s-au topit, dînd variante noi, atît cultura populară a străvechii populații românești a locului, cît și zestrea folclorică cu care au venit aici muntenii, moldovenii, transilvănenii și chiar oltenii, în decursul secolelor. Prin bogăția și diversitatea pe care o atestă viața folclorică pe pămîntul Dobrogei, culegerea inițiată de C. Brăiloiu se adaugă astfel și ea, ca o elocventă demonstrație a unității și perenității culturii noastre populare. Am folosit imaginea „furnalului“ — care poate părea unora mai mult din domeniul imaginației poetice decît din cel al științei — dar acesta e adevărul. Examinînd cu atenție tot ceea ce ne aduce culegerea de față, ne dăm seama că acest proces de topire, de lungă durată, a fost atît de accentuat, încît cu greu am putea separa ceea ce a creat poetic viața mai mult decît milenară a urmașilor populației străromâne a Dobrogei, de ceea ce a adus aici aflusul românilor de peste Dunăre. E drept, notele care însoțesc unele din textele volumului păstrate în arhivă, consemnînd mărturii ale rapsozilor informatori, atestă că — mai ales în ceea ce privește obiceiurile — aceștia diferențiau ceea ce era de demult de ceea ce era nou, amintind obiceiuri dispărute. Iată un document folcloric care indică practica de foarte mare vechime, a „focului viu“ : „În Pecineaga, Parcheș, Greci, de lăsatul secului se face din stuf o colibă pe un deal. Înainte se aprindea *focul viu*, prin frecușul lemnului (...) Azi fac băț mare, un șomoioș, la capăt pun opinci vechi și strigă“. Pe lîngă relicva preistorică a focului viu, această consemnare atestă și aprinderea unei colibe din stuf, denotînd o mare vechime locală, detaliu inexistent, după cîte știm, în alte părți ale patriei noastre. În altă mărturie aflăm că cu „plugul“ — denumire locală a plugușorului — „nu se umblă în satele de mocani“ ; în alte sate se „umblă cu aratul avînd plugul împodobit cu un ștergar care la un capăt are legat un ban vechi de la strămoși“. Aceeași diferențiere, în

altă notă : „Capra nu se practica în satele vechi“. Tot despre focul viu se vorbește referitor la alt text : „Lemnele le aduceam din obștea ciobanilor, iar focul îl aprindea un copil sau un fecior curat. Pun o roată de car și o îmbracă bine cu paie, apoi îi dă foc. Îi dă drumul de se face tot o flacăra. Toți strigă : Olărie, Olărie ! Obiceiu-i bătrînesc.“ Un informator își amintește că de sărbători, iarna, „în satele vechi dobrogene se umbla cu *iapa cu polog*, care juca și hora colindătorilor.“ Altul observă diferențieri prețioase : „În satele mocănești se cîntă *Zorile*, cîntă nevestele (...) În satele vechi dobrogene se cîntă numai din cimpoi.“ Aproape că nu ne putem da seama care din aspectele ritului înmormîntării e mai vechi : *Zorile*, după obiceiul transilvănean întîlnit și în nordul Olteniei, sau simpla elegie instrumentală a cimpoiului ? Noul se amestecă cu foarte vechiul și în alte momente ale riturilor funerare. În altă localitate se menținea încă — pentru fetele fecioare — *nunta mortului* : cele patru fete care poartă *cununile*, făcute și ele din flori, cînd ajung în locul unde se face hora, joacă hora în jurul coșciugului. La acest ritual străvechi — care a contribuit la geneza *Mioriței*, îndeosebi a finalului ei, nunta în cer — se adaugă elemente noi : „Lăutarii cîntă hora miresii sau cîntecul ginerelui“ (textul a fost înregistrat în perioada interbelică, referindu-se și la moartea flăcăilor înainte de nuntă). Persistența străvechilor rituri — cu metaforele lor — se poate urmări totuși și în Dobrogea, pînă la stratificări foarte noi. Bocetul pentru un tînăr înecat în Dunăre — rostit de tatăl său la vestea morții acestuia și notat în anul 1940, la Niculițel — poartă amprenta stilistică a speciei în zilele noastre : „Puiul tatii ăl tinerel, / Sufletul tatii, / Gheorghe, băiatul tatii (...) Unde să te cauț ? / În Dunărea mare să te strig ?“ ...Apoi însă, din străfunduri de timp — în dialogul cu fluviul, care începe firesc — se ivește fiorul adînc al sentimentelor în fața morții unui tînăr care nu mai poate perpetua speța familiei și obiceiurile satului : „Dunăre, Dunăre, / Cum te-ai îndurat / Și mi l-ai luat, / Nelumit, nescos la horă !“ Atunci apare, firesc, alegoria străveche a nunții postume : „Și te-ai cununat / Cu coșciugul de brad ; / Și te-ai logodit / Cu negrul pămînt“... Tensiunea poetică devine mai palidă și glasul părintelui se întoarce la ritualul bocetului din anul 1940, de astădată în dialog cu „lumea de dincolo“ — a „inferilor“ din pămînt și ape, după vechile credințe populare : „Tată-tău pe mal te strigă. / Auzi, ori nu auzi ? / Ori n-ai gură să răspunzi ? / — Ba am gură să-ți răspund, / Dar sînt tare dat la fund“... Chiar la ultima anchetă pe teren — efectuată de Emilia Comișel în anul 1977, luna

îunie, concomitent cu Cornelia Călin, tot în iunie 1977, făcîndu-se înregistrări în Pecineaga și Ostrov, Cochirleni și Măcin — s-a constatat marea viabilitate a poeziei populare dobrogene, chiar și cînd e vorba de aspecte cu o apreciabilă vechime. Obișnuița transmiterii din generație în generație se menține vie. Tineri de 20 de ani, copii de 14 ani știu și rostesc cîtece bătrînești. Desigur, unele obiceiuri legate de rituri străvechi, cum este *Caloianul*, s-au stîns — odată cu luminile școlii și ale culturii moderne, pătrunzînd astăzi impetuos la sate. Altele se mențin ca și în celelalte zone folclorice ale patriei noastre, adaptîndu-se spectacular la împrejurările vieții noi, cum e cazul *Drăgăiceii*. Observația e valabilă și pentru anchetele și înregistrările anterioare. Vechile teme au dat variante noi. Însuși limbajul lor artistic s-a modificat, făcîndu-se vizibilă prezența neologismelor și chiar a unor înrîuriri ale sistemului metaforic al versurilor publicate de scriitorii contemporani cu mare circulație în public și popularizați prin școală. Și în privința aceasta, volumul de față este un document de viață cu o mare valoare, nu numai artistică. Să nu uităm că, înregistrate la început fonogramic și apoi pe bandă de magnetofon — împreună cu melodiile lor, dacă era cazul — textele au fost transcrise cu maxima acuratețe posibilă și fidelitate științifică. Nu s-a mers pînă la întrebuițafea semnelor diacritice pentru nuanțele de pronunțare locală și e bine că s-a procedat așa. Sistemul de notație a pronunției locale — care a constituit o mîndrie a școlii lui Ovid Densusianu — a fost necesar pentru acel timp în care savantul filolog îmbina cercetările folclorice și cele dialectale. Astăzi însă — cînd foneticienii noștri au la dispoziție arhive fonogramice instituționale — nu se mai impune apelul la înregistrările făcute de folcloriști. Editarea literaturii populare cu un asemenea sistem de semne tipografice, complicat chiar pentru cercetători și inutil obositor pentru marele public, nu mai are astfel nici un rost. S-a renunțat la includerea în volum a notațiilor muzicale, deoarece ar fi sporit enorm dimensiunile cărții. Din textele literare s-a operat o selecție atentă, materialul adunat fiind imens. În alegere, s-a avut în vedere în primul rînd valoarea artistică ; dar n-a fost neglijat nici aspectul istoric, social și etic, compensînd uneori exigențele estetice maxime. Astfel, concluziile pe care le pot trage nu numai cercetătorii culturii noastre populare, ci și prețuitorii și cunoscătorii ei din marele public — concluzii pe care noi aici le prezentăm numai în parte — au de la început girul adevărului, întemeindu-se pe texte absolut autentice. Pentru a

nu încărcă paginile cărții, lăsând cititorilor plăcerea de a simți cum le vorbesc textele înseși, s-a renunțat la menționarea strictei informații cu privire la sursa fiecăruia, — așa cum ar fi fost ideal. Dar pentru cei care ar dori să adâncească problemele de istorie și de viață actuală, care apar în cursul lecturii, Emilia Comișel și Tatiana Cîrșmariu au prevăzut volumul cu diferiți indici conținând numele informatorilor, data culegerii și, când a fost cazul, vârsta lor, foarte mică sau de adîncă bătrînețe. De asemenea figurează în indici localitățile unde s-a anchetat și cules, numele culegătorilor ș.a. În felul acesta, volumul de față, care este prevăzut și cu o *Notă asupra ediției* cuprinzînd numeroase lămuriri asupra metodei de culegere, a timpului și spațiului din care provine materialul folcloric, explică și valorifică această atît de importantă culegere de folclor dobrogean. Pe ea ne sprijinim și noi, în ceea ce ne-a apărut ca semnificativ, după lectura atentă și integrală a volumului de față.

O primă întrebare — la care ne-am oprit înaintea acestei paranteze necesare — este: ce ne spune culegerea de față despre vechimea și continuitatea culturii noastre populare pe pămîntul Dobrogei? Trebuie să mărturisim de la început că nu este ușor de răspuns, aproape întregul material fiind mereu topit și retopit — nu numai în aproape jumătatea de secol cît a durat ancheta — ci mai ales timp de multe secole, cît a funcționat aici „furnalul“ de care vorbeam. Cu alte cuvinte: ce e originar dobrogean și ce a fost adus aici prin neconținutele infuzii din viața celorlalte zone folclorice de pe pămîntul întregii noastre țări? Este greu de răspuns, dar nu imposibil. În definitiv, toate culegerile noastre de folclor au fost făcute începînd din ultimele decenii ale secolului trecut și totuși nimeni nu s-a gîndit să afirme că ceea ce ne-au adus ele nu atestă de multe ori o foarte mare vechime.

O primă cale de urmat ar fi aceea a urmării acelor teme, motive și aspecte care — multe dintre ele identificabile și în folclorul norddunărean — par a-și avea originea în viața culturii noastre populare de pe ambele maluri ale Dunării, pînă la țarmul Mării Negre. Cele mai numeroase și mai semnificative indicații ne oferă cîntecele ceremoniale, — fiind legate de mentalitatea arhaică, de modul de a înțelege relațiile cu forțele naturii și cu tot ceea ce părea inexplicabil în destinul oamenilor din trecutul îndepărtat, cînd nu aveau la îndemînă explicațiile pe care le-a dat mai tîrziu știința modernă. Între cîntecele

ceremoniale care ne ajută să pătrundem în această lume, uneori foarte îndepărtată în timp, sînt colindele, care în volumul de față constituie un tezaur impresionant nu numai prin bogăția lui și prin marea lor valoare artistică și umană, ci și prin importanța lor ca mărturii ale istoriei, ale trecutului acestui pămînt. Iată, în colindele culese în Dobrogea apare frecvent ființa fabuloasă a *dulfului*, numit, mai precis, *dulf de mare*, *duh de mare*, *duhul Mării Negre* și *duh de apă*. Ființa aceasta imaginară, cu apucături malefice și numele ei — aparținînd unor ipostaze nocive ale forțelor naturii — se întîlnesc pe tot întinsul țării, în colinde. În Transilvania îl aflăm cu surpriză și ca nume de familie. E cazul scriitorului Petre Dulfu — cunoscutul autor al versificării isprăvilor lui Păcală — născut în comuna Tohat, din județul Sălaj, în anul 1856. Dulfu e un vechi nume de familie și nu un pseudonim, după cum reiese din informatul studiu introductiv semnat de Victor Crăciun, la volumul *P. Dulfu: Scrieri* (1971). Dulful apare în multe și diferite colinde, de păstori și de fată mare care își așteaptă pețitorii. De obicei, dulful pustiește de roade „mărul roșu“, aflat pe „prundul mării“, cum se întîmplă adesea și în colindele culese în Dobrogea. Întîlnim aici și *Colindul oilor* care — pe lîngă marea lui frumusețe artistică, ce ne îndeamnă să cităm mult din textul lui — conține și elemente dacă nu inedite, în orice caz foarte rare în celelalte zone folclorice ale țării. În această variantă, „Duhul Mării Negre“ — care prin exactitatea localizării geografice a numelui pare să aparțină timpului nostru — mîncă oi și e înfruntat de un berbec, care îl amenință în locul ciobanului, episod ducîndu-ne dimpotrivă la un trecut îndepărtat: „Și Ion voinicu, / El s-a lăudatu / Și s-au răuratu / Căci are oi multe, / Multe și-s mărunte, / Cît is pietre multe; / Dar și mielușele, / Cîtu-s brîndușele. / Dar și un' le paște? / Pe cer, pe pămîntu. / Dar și un' le-adapă? / Cel noreț de ploaie. / Dar și un' le-nchide? / În cel cearcăn de lună. / La ușă ce-mi pune? / De-un berbeciu laiu, / Lai și bucălaiu. / Berbeciu-mi grăia: / — Duhul Mării Negre, / Rău te-ai învățat; / Cum seara-n serezi, / La obor te tragi, / Peste gard te-arunci, / Tot oi mari mîncinci, / Mielușele-mi strici. / Berbeciu-mi grăia: / — De m-oi mînia / Și m-oi scutura, / Oi dalbe-oi scula, / Clopote-or suna, / Sunetul s-or duce / Pe cer, pe senin, / Pîn' la dragi stăpîni“... Chemați astfel, ciobanii vor veni cu ciinii și vor alunga dulful „pînă la Marea Neagră“. Întreaga atmosferă a desfășurării epice indică o mare vechime a genezei acestui colind: ciobanul care-și adapă oile din norul de ploaie și le închide în „cearcăn de lună“

nu e numai o splendidă imagine, dar sugerează și prezența mitului. Ținuta berbecului care înfruntă forțele naturii în numele „stăpînului“, adică al ciobanului păzitor al turmei; foamea uriașă a „duhului“ mării, care îngurgitează seara oi și miei, — toate aparțin unei lumi de gîndire și unei viziuni a naturii care ne duc adînc spre un trecut imposibil de separat categoric, nici de străvechile drumuri ale păstoritului în Dobrogea și nici de țărnișii Mării Negre. Cele mai multe dintre variantele dobrogene ale acestui colind sînt destinate familiilor cu fete de măritat. Marea își insinuează în mai toate prezența. Marea îi vorbește uneori tinărului peșitor. El trebuie să salveze de jafurile dulfului „mărul roșu“ din „prundul mării“. În varianta culeasă de T. T. Burada în călătoria lui în Dobrogea, mărul e „aurel“, amintind de mărul de aur din basme, căruia vin să-i fure roadele zîne în chip de păsări. Prezența „mărului roșu“ se pierde în negura timpului, în legendele despre geneza lumii. Ovidiu Bîrlea menționează credința populară că pămîntul s-ar sprijini pe un măr roșu, care ar sta pe un pește, — încercare preștiințifică, spunem noi, de a explica zguduiri cutremurelor. În basme, mărul e un străvechi simbol erotic; fata împăratului își desemnează alesul aruncîndu-i un măr de aur. În colindele dobrogene, uneori voinicul, pornind să pedepsească dulful, își alege un „cal galben“ care alergînd lasă „trei scînteii de foc“, sau — și mai aproape de basm — un cal numit „galben de soare“. Sîntem și în lumea miturilor solare. Într-o variantă, dulful îi promite voinicului să-i dea de soție pe „sora soarelui“. De aici, și frecvența simbolului în colindele pentru fete de măritat. Pendularea acțiunii de la mare la munte parcă ar urma străbunele drumuri ale oieritului. Uneori dulful iese din mare și, provocat de voinic, îl aruncă pe acesta „în munți cărunți“, „unde iarba crește“ (...) „La izvoare reci, / Trec fete de greci; / Mai în urma lor, / Tinăra Măria, / Ea să fie sora ta“. În alte variante din culegerea dobrogeană, dulful — văzînd că voinicul se pregătește să îl săgeteze — îi strigă: „Hai tu, Gheorghe, nu mai trage, / Căci noi am fost nouă frați, / Cîte-și nouă săgetați; / Numai eu că am scăpat, / Numai eu și-o soră mai mică, / Sor' mai mică, pe Ioana“. Ne aflăm iarăși în atmosfera basmului, dulful avînd aici trăsături de zmeu cu fire ome-nească. Într-un colind de păstor, voinicul o peștește pe Maria, prilej de a se schița un frumos portret de fată, în stilul cîntecului bătrînesc: „Voinicel Ion, / C-o fată de mină, / O fată frumoasă, / Naltă, sprîncenată, / Cu sprînceana trasă, / Cu geana sumeasă, / Cu costița groasă“. Oierul pare a veni din munți la țărnișii mării, căci își

indeamnă aleasa inimii să îl urmeze ca soție acolo unde își are agonisita: „Treci încoace, Mărie, / Căci sîntem de-o seamă (...) Vezi, Mărio, vezi / Ceeai munți cărunți? / Nu-s cărunți de fel, / Ci-s cărunți de oi“.

În astfel de împrejurări, nu e de mirare că aceste colinde dobrogene ale dulfului se înrudesc strîns cu cele din Muntenia. Un colind cules de Tudor Pamfile în Rîmnicu-Sărat se aseamănă aproape textual cu cel dobrogean în care dulful se comporta ca un zmeu. Într-un colind de flăcău — notat de G. Dem. Teodorescu în București — „duhul Mării negre“ jefuiește un măr înalt „pîn' la cer, / Cu coaja de argințel, / Cu mere de aurel.“ Marea intervine și ea în acțiunea colindului: „Că Marea se lauda / Și din gură tot zicea: / Cine-n lume s-o afla, / S-o afla ș-adevera / Merii de mi-o săgeta?“ Voinicul pornește „pe cal negru“ spre mare: „Atunci virful merilor, / Merilor măiestrilor, / Către dînsul îmi grăia: / Stai de nu ne săgeta, / Că noi ție că ți-om da / Surioara soarelui, / Nepoțica zinelor, / Frumoasa frumoaselor.“ Din mitul solar, finalul acestui colind ne trece în memoria istoriei, contaminîndu-se cu baladele despre voinicul ce-și salvează aleasa, dusă de tătari în robie. În alt colind — notat în 1866 de G. Dem. Teodorescu, de la tatăl său — marea îl provoacă pe voinic să o cutreiere călare. Tinărul acceptă. „Dar din mare cum ieșia / Ochii-și negri-și d-arunca / Înspre bolta cerului, / Printre raza soarelui / Și, la umbra merilor, / Zări hora fetelor, / Fetelor și zinelor, / Zinelor, frumoaselor.“ Voinicul se prinde în această horă, ca să-și aleagă mireasa. Calul nechează nemulțumit, dar flăcăul îl liniștește, zugrăvindu-i o viață mai departe de mare: „Că dacă m-oi însura, / Ție drumul că ți-oi da, / Să paști iarba cîmpului, / Să bei apa muntelui, / Luncile Muscelului, / Apa Argeșului (...) Să fii iute de picior, / Ca să-mi ajuți la cîte-un zor.“ Într-un cîntec bătrînesc din volumul de față — pe tema *Șarpei* cărui mama i-a rînduit ca pradă, blestemîndu-l, copilul care o chinuia sugînd — șarpele este înlocuit cu un „duh de apă“. Balada a fost culeasă în 1938, în comuna Tudor Vladimirescu. „Duhul de apă“ are dimensiuni de ființă din basme: „Cînd gura căsca, / Șapte țări înghițea“...

Demne de atenție sînt localizările în Dobrogea ale acțiunii în aceste colinde. Ca în basme, „duhul de apă“ îi cere voinicului sortit lui, să facă isprăvi imposibile, cînd îl prinde că voia să-i fure „un tăciune“ din focul uriaș în jurul cărui stătea încolăcit: „— Vezi dealul de cremene? / — Îl văd. / — Să-l tai în două, / Să curgă rouă, / Să te faci apă; / Să pui năvoade, / Să-mi aduci pește, /

Să-mi faci o turmă de oi / Cu lina de aur.“ Dar, spre deosebire de optimismul basmului, balada aceasta merge spre un final tragic. Dându-și seama de imposibilitate, eroul caută să scape cu ajutorul calului. E urmărit, e prins și înghițit pe jumătate, ca în variantele muntene. Strigă după ajutorul ciobanilor „dela stîină“, fiind și el cioban care trecuse Dunărea în Dobrogea, cu turma : „Neculce, Neculce, / Fiu de mocan și de năzdrăvan, / Vîno de mîă scapă.“ Neculcea ucide „duhul“, dar voinicul dus la stîină, moare acolo. Finalul ne apropie de *Miorita*, localizat înșă aici nu la munte, ci în împărăția apelor. Ciobanul e îngropat lingă stîină : „În aripa oilor, / În baltă, / La salcia plecată, / În jocul mieilor. / Miei juca, / De veste cînd le da“. Amănunte locale cuprind și comentariile rapsodului : „La dealul cu cremene, / (Ca la Turcoaia)“... Localizări la mare și Dunăre, legate de viața porturilor, sînt și colindele dobrogene cu teme diferite, cîntate la casele cu flăcăi și fete. De la început, decorul indică tărîmul apelor : „Ostrovel de mare neagră, / Dă vîntul lin, mălin“... „Vine marea, mi-este mare / Și de mare, margini n-are. / Marginile bat dealurile / Și stropii bat malurile. / Dar pe mare cine-mi vine?“ „Cetinică, cetinioară, / Lin mai lin, marea-i venită, / Că-i de vînturi ocolită. / Dar pe mare ce-mi aduce? / Plavii și mălini / Și brazi cu cetini“... Brazii plutind pe mare indică pendularea spre munte. La fel ca începutul acestor colinde, un altul evocă de astădată fluviul : „Pe luceaua Dunării, / Vine-și, vine-și o plăvioară (...) Pin nucet, / Pin cel brădet, / Pin cel verde vișinel, / 'Noată, 'noată cerb tretin“. De mare și Dunăre e legat și decorul inițial din colindele cu tema „leagănelui“, în care stă fata și-și așteaptă pețitorul : „Sub soare răsare, / Prunduleț de mare. / Crescut-au, născut-au / De-un verde d-arvun“... „Cam pe luciul Dunării. / crescutu-lu, mi-a născu / D-un fir verde crînguleț. / De cracă de crînguleț, / Leagăn verde de mătăsă“... E adevărat, astfel de peisaje le întîlnim și în colindele de dincolo de Dunăre. Dar tentația de a presupune geneza acestor colinde în Dobrogea de nord este prea mare, ca să nu consemnăm această ipoteză. Ne îndeamnă și limbajul artistic al acestor colinde, atît de bogat în cuvinte rareori întîlnite, a căror vechime nu e indicată numai prin tonalitatea lor, ci și prin deformările frecvente, denotînd o receptare defectuoasă a unor versuri care — prin marea lor adîncime în trecut — și-au tocit înțelesurile. Mai presus de aceste accidente înșă, modulațiile adesea puțin obișnuite — uneori dispărute din viața de toate zilele, astăzi — din limba colindelor dobrogene nu numai că ne încîntă ca artă a cuvîntului, dar

ne sugerează și o mare vechime : „Șade și mesește, / Din pahar numește, / Din gură grăiește“... „Puțin somn *somneai*, / Frumos vis visai“... „Mare de mărime / Și de *bătrînime*“... „Iar Ioana, fată mare, / Așa *rupse de grăise*“... „Și nu-i cîntec *moșnicesc*, / Ci-i cîntec împărătesc“... Chiar cînd nu apare certă, o asemenea adîncime în timp, invenția verbală e prodigioasă : „Tot la murg că se ducea, / Tot chitînd și *murguînd*“... „Tot mioare *cernicioare*“... „Soarele ne-a răsărit, / Case dalbe luminară / Și cu raze *razerară*“... „Pe *luceaua* Dunării, / Vine-și, vine-și o *plăvioară*“... „Pe-un cal galben, *crînguliu*, / *Crînguliu* de felul lui“, adică crescut în crîng, unde se desfășoară acțiunea... „Îmi vine o corăbioară, / Valuri mari făcînd, / *Valuri vijiînd*“... Într-un colind la casa unei văduve căreia-i murise de curînd soțul — colind notat în 1889 și extras din manuscrisul Gr. Crețu — ocupațiile a trei flăcăi sînt sugerate prin imagini care țîn și locul numelor proprii, într-o frumoasă evocare a drumului după moarte : „Cel mai mare, cu minți mari“ e bogat în „jugani“ ; mezinul este „vînărici cu buți de vin“, iar prislea „lin de-și umblă, berbeci paște“... Cel mare, aduce un „leagăn cu opt jugani“, ca să-l petreacă pe răposat „din fața pămîntului / Pînă-n slava cerului ; / Și din slava cerului, / Pînă-n poarta raiului“... Desigur, există și în culegerea de față colinde în variante fragmentare, devenite obscure pe alocuri, în urma unei transiteri defectuoase prin vremuri, — ca și unele cuvinte. Aceleași fenomene se întîlnesc și în bogata recoltă de plugușoare din volumul de față, multe tot atît de frumoase ca și colindele, — altele avîndu-și locul aici pentru semnificațiile lor istorice. Astfel, aflăm uneori și în plugușoare cuvinte receptate defectuos, fiind ieșite cu timpul din limba vorbită curent, iar altele pur și simplu auzite greșit : „Boi bourei, în *coade codorghei*, / Cu *coamele poleite*, / Cu *cozile oșelite*“... Fabulosul plugar ar fi arat „marțelc — *obrațele*, / Miercurile — *piepturile*, / Joile — *prăvăile*, / Vinerile — drumurile“... Noul se îmbină cu vechiul și în plugușor. Într-o variantă — alături de numirile vechi ale lunilor : „Din *cuptor* pînă-n *gustar*, / Ba ș-o parte din *brumar*“ — apar idei și imagini noi : „Grape *noi* de mărăcini, / Născocite din *străbuni*“... Treieratul se face de iepe „cu picioare de *gazele*“... Cu atît mai firească e localizarea în această zonă folclorică dobrogeană a colindelor de flăcău pe tema *vameșului*. Tînărul este imaginat ca „vameș mare“ într-unul din porturile mării, așteptînd să vină corăbiile cu negustori evocate în versuri de o remarcabilă plasticitate : „Pe cel luci de mare, / Vede-mi-se-n zare. / În zare

ce se vede? / Neagră-și corăbioară, / Neagră și zmolită, / De valuri bătută, / De maluri trântită"... E tot atît de firesc — deși nu frecvent — ca marea, poate Dunărea, să apară și într-un plugușor, cules în Niculițel, în 1939: „Iată mări, că s-a scornit / Un vînt mare pe pămînt / Și ploii multe după vînt. / Munții s-au cutremurat, / Apele s-au tulburat, / Corăbiile s-au înecat. / Și-a rămas un corăbier sărac, sărac, / Și striga că multă marfă s-a-necat"... În alte colinde dobrogene — cu tema peștitului și a nunții — imaginația mitică se imbină cu memoria istoriei. Voinicul se luptă „cu turcii și cu frîncii“, ca să-și salveze aleasa din robie. Murgul îl îndeamnă: „Pune-ți sulița de-a stînga / Și cu paloșul de-a dreapta; / Sări în vînt, / Sări în pămînt, / Sări în mare / Ca ș-o floare / Și-mi ieși în vad, / Ca un brad!“ ...Turcii sînt stăpînii „vadurilor“, iar „frîncii“ sînt corăbierii genevezi. Negustorii genevezi — urmînd căile corăbiilor romane și bizantine — veneau cu corăbiile la cetatea Vicina, presupusă a fi existat la Isaccea de astăzi, și la Chilia. De aici urcau pe Dunăre pînă la Brăila, la Giurgiu și chiar mai departe. Const. C. Giurescu menționează un document din 1349, prin care regele Ungariei le consfințește negustorilor genevezi dreptul de a-și aduce mărfurile pînă la Buda. Într-un colind cîntat în 1937, în Pecineaga, tînrul Ion o salvează pe Maria dintr-o cetate asediată și de turci și de frînci: „Colo cam pe lîngă mare, / Mare pulbere se-nalță. / Ion tînăr că venea, / Calul vînat de-l gonea, / Pe Maria să mi-o scape / Din cetate, de pe mare. / O bat turcii pe uscat / Și frîncii de pe Marea Neagră / Și nu pot s-o biruiescă"... Lupta se dă cu arme albe, necunoscîndu-se cele de foc: „Sulița stă de-a stînga, / Paloșul stă de-a dreapta"... În alt colind — dictat în 1936 în comuna Crucea — locul asediului e precis indicat: „Din vadul Brăilei, / Vad în vad, în schela Brăilei, / Șade-și Ion călare / Pe-un cal vînat, vinețiu; / Șade-n apă pînă-n sapă / Și-n noroi pînă-n genunchi. / Bate-se cu turcii, cu frîncii. / Cu turcii după uscat, / Cu frîncii din prund de mare. / Se bătură, nu-l bătură, / De la turci vaduri luară, / De la frînci corăbioare.“ Din pradă face parte și mulțimea de robi eliberați, între care și „Ileana smedioara“, plîngînd de teamă că va fi roabă la alții. Voinicul o liniștește: va fi doamna și soția lui. Într-un colind de corăbier, — „La bohoz de mare, / Nouă corăbioare“ sînt în primejdie de a naufragia: „Vînturi începură, / Marea înfuriară / Și-n larg le trăgeară"... Le aduc la mal „doi frățiori“, Ilie și Ion. Evocarea grabei lor de a le salva e splendidă, prin perspectiva ei cosmică:

„Ei îmi vin zburînd / Nici pe cer, / Nici pe pămînt, / Cu soarele sfātuind, / Cu luceferii jucînd“...

Imagini și cuvinte cu înțelesuri noi, căpătate prin mutații în așezarea lor în context, întîlnim și în variantele *plugului* dobrogean: „Să vă găsim veseli și *rotați*, / Ca merii, ca perii / Și ca miezul verii“... Una dintre variante, culeasă în Tulcea, începe în ton cărturăresc: „Bucurați-vă, bucurați-vă, / Cum s-a bucurat Machedon împăratul“... După arat, gospodarul își mîngăie boii părintește și țărănește: „Vai săracii boii tatii, / Multă iarbă mi-ați păscut, / Multă apă mi-ați băut, / Brazdă neagră-ați răsturnat“... Frumoasă este și imaginea lanului copt: „De departe mirosea, / De aproape-ngălbenea, / Ca sfîntul soare lucea“... Varianta se termină în mod surprinzător printr-un serial de imagini tipice pentru structura unor descîntece: „S-a dus badea într-o zi la tarla / Ș-a văzut un pîlc de porumbi / Ș-a dat cu secerea-n ei, ca să zboare / Și n-au putut ca să zboare / Ș-au fugit doi cîte doi, / Patru cîte patru (...) Zece cîte zece, / Pînă-n doisprezece; / Așa să fugă boalele / Și fermecătoarele / De pe la curțile dumneavoastră“... O variantă culeasă în Niculițel pare a descinde din celebrul plugușor al colecției lui Alecsandri: „Era-n spic ca vrabia, / În pai ca trestia / Și-n grăunțe ca coarna. / Traian iute că s-a-ntors / Și din grajd pe loc a scos / Un cal mare, năzdrăvan, / Cum îi place lui Traian“... Gospodina face și ea parte din recuzita de imixtiuni ale lui Alecsandri, pentru a sublinia cu precizie de istorie vechimea textelor: „Iar lelea Dochia cea frumoasă / Bate-n sită și-n covată“... Însă atunci cînd se depărtează de textul lui Alecsandri, rapsodul dobrogean povestește cu haz gros, țărănesc, mai ales înspre final: „Și făcu un colac de secară / Și-l aruncă la fete-n cămară, / Căci nu mîncaseră de-aseară. / Și care cum mușca, / Gurile li se strîmba, / Măselele sărea afară“... Într-o variantă din Mahmudia, hazul acesta pipărat e realizat cu amănunte de viață locală, din anii cînd se rostea informatorul. Pe lîngă clasică fură a morții, se intercalează un episod nou. Unul dintre boii dispăre; rostitorul simulează nedumerirea: „Dar nu știu în ce cîrciumă o fi intrat, / Ori de vorbă cu-o babă a stat.“ Plasează și ironii la adresa orășenilor: „un fleac de coconăș“ nu vrea să plătească boul, care se dovedește a fi fost furat. Alt episod comunică numele argatului: „Și l-a strigat pe Ilie Boboceanu, / Care era tocmit cu anul“... Acțiunea se strămută apoi dincolo de Dunăre. Stăpînul pleacă la vînațoare — „La brîu cu-n pistol de la Bacău, / De cînd

era vodă flăcău“ — și vinează „un pui de cioară“. Constatînd că nu sînt destule seceri — „S-a pornit jupîn Vasile în sus, / La Roșiori (...) Acolo era un meșter mare, / Lucra aur și argint.“ Îi comandă secerile. Amănunte locale se intercalează și în episodul măcinatului: „Au stat și au cugetat / Und' să meargă la măcinat? / Unii spuneau, la moară la Ivănești, / Dar acolo-aștepti pînă îmbătrînești; / Iar eu i-am sfătuit / Să meargă la moară la Tîrgu-Nou, / Că acolo am măcinat și eu / Și tare bine ne-am înțeles, / Cu morărița mai ales“... Dar numele localității Ivănești ne duce iarăși dincolo de Dunăre. Ceea ce e cert însă, e faptul că în Dobrogea plugușorul afirmă un îndelung trecut în viața locală, nu numai prin amănuntul că în unele sate mai noi, de mocani, obiceiul nu se practica în perioada interbelică, — ci și prin numărul mare de variante de aici, cit și prin amploarea lor epică, prin multitudinea și diversitatea episoadelor. Semnificativă e și zona unde s-a cules mai mult, cea din nordul și centrul Dobrogei: Tulcea, Niculițel, Somova, Luncavița, Mahmudia, Murighiol.

Celelalte obiceiuri de Anul nou — *Sorcova* (consemnată în culegerea lui Grigore Crețu), *Cu Chiraleisa* (urări pentru crescătorii de vite), *Cu semănatul*, adresat mai ales agriculturilor — sînt destul de frecvente, dar ne spun puțin despre vechimea lor. Mai trăiește colindatul cu măști, indiceu de vechime. În 1940 s-au înregistrat: *Căluțul* (Babadag), *Capra* (Veterani), *Arapii* (Niculițel), *Moșoiu* (Isaccea); în 1966, se nota ritul-spectacol intitulat „Aleleu“. Interesant e *Moșoiul*, — cu apariția amintind tipul șamanului ca vrăjitor: „Bonc, bonc, / Cline, cline! / Vine Moșoiu, / Din tălăngi și chei sunînd, / Din măciucă de papură-nvîrtind; / Noi, cu harapnice pocnind, / De rele să vă ferim, / Hai să ne veselim!“ În 1936, se întîlnea încă, în Hirșova, *Lăzărelul*, mimat de o fată îmbrăcată ca mireasă și cîntat de alte trei fete, după spusele celei care l-a intonat, o bătrînă de 90 ani. *Lăzărelul* mimează jeluirea unui tînăr mort înainte de nuntă, de astădată în pădure. G. Dem. Teodorescu — care a însemnat patru variante în București — presupunea că *Lăzărelul* a venit acolo din sudul Dunării. Din variantele bucureștene noi am deduce însă că *Lăzărelul* e o relicvă a foarte vechii practici a hrănirii oilor cu frunzișul fraged și mugurii copacilor din pădure, practică păstrată în înțelesul inițial al cuvîntului *a dărîma*, din latinul *deramare*, derivație presupusă a vechiului *ramus*, însemnînd ramură de copac. În varianta din Hirșova, — „Lazăr moare de Florii, / Cînd dă frunza-n deal la vii“, căzînd

dintr-un copac. Însoțitoarele „miresei“ cîntau: „N-a murit, s-a logodit, / Toată ziua stă gătit“... indicînd o persistentă confuză a străvechiului rit al nunții postume. Un text al *Caloianului*, însemnat în 1940 în Niculițel (județul Tulcea), este memorabil pentru noi, prin versurile: „Aoleo, Caloiene, / Trupușor de *diciene*, / Dă-ne și nouă ploită, / Că murim de foame“... Const. C. Giurescu identifică locuitorii români ai Dobrogei, numiți acolo *dicieni*, ca o populație autohtonă străveche, în legătură cu Vicina, cetate bizantină la Dunărea de jos, menționată în izvoarele istorice și ca *Dicina*. *Caloianul* dobrogean e total păgîn, spre deosebire de variantele culese de G. Dem. Teodorescu în București, începînd din 1867. În *Caloianul* de la Niculițel apar numele unor mici divinități stăpînind fenomene atmosferice precum seceta, pe care caută s-o anihileze acest descîntec de fructificare: „Tata soarelui a murit, / Mama ploii a-nviat. / Deschideți porțile, / Să curgă ploile (...) Pentru toate vitele, / Ca să crească grînele, / Florile, verdețile“... Ritul e legat de marele fluviu: „Tinerel te-am îngropat, / De pomană că ți-am dat / Și-n Dunăre te-am aruncat“...

Repertoriul funerar — „ale mortului“, cum li se spunea în Gorj cîntecelor însoțind despărțirea omului de viață — indică și în Dobrogea o veche stabilitate, prin frecvența și tematica lor. În anii 1939 și 1940 s-au cules aici *Zorile* — cîntecul intonat la fereastră după noaptea de priveghi — în mai multe și frumoase variante. Nevestele care îl intonează vorbesc nu numai cu cel care trece pe „celălalt tărîm“, ci și cu moartea și cu pămîntul însuși, cu astrele și puterile naturii, — simțite încă, toate, ca rude și prieteni: „Nu căta, Mărie, rău, / Că-o mîndră de lună / Și galben de soare / Ș-un nor de ploaie / Ș-un vînt cu răcoare / O să-ți fie frățiori / Și dalbe surori; / Iar maica ceață / O să te spele pe față. / Să nu-ți fie urit, / Venim și noi pe rînd“... Dialogul cu moartea, în schimb, trece de la această seninătate la accente dramatice: „Tu, Moarte, cînd ai intrat, / Pe nimeni n-ai întreat, / De avem sufiet de dat“... În același cîntec, moartea este imaginată în dialog cu fata care părăsea viața: „Aseară ș-alaltă seară, / Se plimba Moartea pe-afară. / Vine Moartea-ntîia oară: / — Ieși, Anică, pîn' afară! / — Bucuroasă, Moarte, aș ieși, / Nu mă-ndur a mă despărți / De dragi frățiorii mei“... Moartea care caută să viclenească omul nu e aici numai o imagine menită să impresioneze. Vibrează în aceste versuri ceva din fiorul ancestral în fața morții, simțită ca prezența unei ființe temute. Într-un bocet notat în 1959,

în Turcoaia, tînăra nevăstă „se certa cu moartea furcă“... Alteori în *Zorile*, se desfășoară dialogul familiei cu fata moartă, sub semnul nunții postume: „Noi credeam că te nuntim, / Dar acumu te jeluim (...) Tu, în loc de chemători, / Ți-ai pus, dragă, îngropători. / Ori ai mire de crai mare / Și nu-l ai de arătare?“ E aici — cine știe de cînd? — un similitud al nunții ciobanului din *Miorița*, „cu-o fată de crai“. În contrast cu tematica arhaică, limbajul e nou și puțin șlefuit artistic. Intensitatea sentimentului forțează adesea expresia să izbucnească peste zăgazul preocupărilor de efect prin artă. Nu s-ar putea spune că repertoriul funerar dobrogean ne oferă trăsături deosebite de ceea ce cunoaștem din celelalte zone folclorice ale țării. Totuși, bogăția și stabilitatea lui aici (*Zorile* cules de E. Comișel în 1977-Ostrov) îi atestă vechimea. Aceași situație o relevă și variantele dobrogene la *Cîntecul bradului*. Într-o versiune din anul 1940, care se cînta lîngă coșciugul de brad, părinții fetei mustră arborele: „Bradule cu crengi mărunte, / Să te fi uscat la munte, / Să nu iei pe Măria din curte“... Alături de aceste versuri cu inflexiuni de grai transilvănean, întîlnim varianta înregistrată de Gr. Crețu, cu aproape șapte decenii mai înainte, în Lunca vița. În această variantă se infiltrează — în forme stîngace, denotînd receptarea defectuoasă a unui cîntec din Muntenia, pîrînd a fi puțin cunoscut în localitate — disputa cîrturărească, în stilul poeziei latine medievale, dintre brad și tei. Prozodia supravegheată și limbajul șlefuit al cunoscutei versiuni a disputei integrată de Anton Pann în *O șezătoare la țară* cedează aici mult ca nivel artistic: „— Hai, teiule, hai, / Floarea ta cea mîndră / Albine hrănesc, / Ceară-ngrămădesc. / — Dar tu, bradule, / Înjuratule, / Frunza ta cea verde, / Și iarna și vara, / Verde ca cicoarea“... Ceea ce ne surprinde e faptul că — spre deosebire de acest final cu totul stîngaci — varianta dobrogeană începe prin versuri aproape impecabile: „Geme, codrul, geme, / Geme că-i e greu, / Că-l plouă mereu. / Codrului nu-i pasă, / Că i-e frunza deasă. / E-mprejur rotată / Și-n virf încrestată. / Ce frunză se zbate / Pe la miez de noapte?“... Surpriza e și mai mare cînd identificăm aici — cu mici modificări — un cîntec liric despre codru, cules de Tudor Pamfile în Moldova. În acest caz, furnalul dobrogean de care vorbeam n-a funcționat bine, neputînd topi tot ceea ce i-a venit de dincolo de Dunăre.

Din folclorul atît de bogat și complex al nunții românești, întîlnim în cartea de față puține aspecte. E drept că aflăm *Cîntecul nunului* — cunoscuta baladă în care nașul e un „letin“, devenit în Dobrogea „litin“ și „litan“ —

notat aici în 1885 de Gr. Crețu și regăsit pe teren în 1938. În rest, mai ales cîntece lirice — al miresei, al mirelui, al soacrei — și strigături deloc diferențiate de acelea venite de dincolo de Dunăre. Referitor la versurile „de iertare“ la despărțirea fetei de părinți, se menționează că au fost auzite de la moldoveni. De asemenea, orația la aducerea darurilor pentru mireasă indică o sursă moldovenească, localizată într-un peisaj dobrogean. Trimișii mirelui spun că vin de „la Țarigrad“: „Iar măria-sa mirele, / Ca un împărat, / A găsit marfă aleasă / Pentru jupineasa mireasă. / Pe mare le-am adus, / Pe Dunăre le-am pornit, / Pin' la Dunăre am venit. / Dar nici bine n-am intrat, / Că vînt mare a suflat, / Corabia s-a scufundat“...

Mai multe ne vorbește însă despre vechimea ei lumea vastă a cîntecelor bătrînești dobrogene, pe care ni le oferă culegerea inițiată de C. Brăiloiu. Încă din 1885, Gr. Crețu a notat la Măcin *Cîntecul ciumsi*, baladă cu origini străvechi, generată de credințe și practici magice pentru îndepărtarea teribilei epidemii. Folcloriști reputați considerau acest cîntec ca un bun aproape exclusiv al folclorului Moldovei. E adevărat că și aici numele eroului — care cere îndurare Ciumei, ca unei ființe omeneste — sună moldovenește: „— Alio, ciumă, soro ciumă, / Îți dau carul cu patru boi, / Du-te, ciumă, de la noi! / — Cu adevăr, *Antoși*, frate-al meu, / Să-mi dai carul cu patru boi, / Să mă duc de la voi. / Dar dacă s-a scris pravila / Să-ți iau eu viața?“ Stîngăcia versurilor pare a indica și aici că localizarea cîntecului s-a făcut în urma recepționării defectuoase a unui text venit din altă parte. Dar *Cîntecul lui Metara*, însemnat în 1938, în Pecineaga, ca variantă, atestă nu numai stabilitatea *Cîntecului ciumei* în Dobrogea, ci și localizarea lui într-o versiune diferită în detalii: „De la Turcoaia la vale, / Iată vine-un nor de ploaie. / Și nu-i nor adevărat, / Ci-i cu ciumă-amestecat. / Unde pica picătura, / Îți ia ochii și cu gura. / Și unde el pica, / De-alde Metara murea, / Numai Stan că rămînea“... De astădată, numele personajelor și faptul că mama lui Stan este cea care dialoghează cu ciuma par a indica o versiune locală dobrogeană.

Bogatul ciclu al *Mioriței* în Dobrogea, în schimb, nu-și afirmă vechimea. D. Caracostea, în amplul studiu al *Mioriței* — referindu-se la o singură variantă, aceea notată de T. T. Burada de la aromâni — conchidea că balada ar exista în Dobrogea numai sub forma colindelor venite din Transilvania. Variantele culese în 1940, în Somova și

Tulcea, ne produc însă surpriza de a constata că ele sînt decalcuri palide după capodopera din colecția Alecsandri, uneori cu lacune vizibile și cu receptări greșite, ca în prima variantă din Samova: „Că m-am înșurat, / Cu-o fată crăiasă, / Anume mireasă“... în loc de *a lumii* (mireasă). A doua variantă se termină printr-un bocet. De altfel, un *Bocet la păstor*, cules în localitatea Sîmbăta, în 1940 — cu mențiunea: „se cîntă la un cioban, cînd îl duc la groapă“ — e tot o versiune deformată a *Mioriței* lui Alecsandri: „— Oiță, oiță, / Cu lîna plaviță, / Dar ce țî-i de cap, / De-atîta zbierat ? — Ciobănașul meu, / Nu știu, mie ori ție ? / Frățiorul tău, / La apus de soare, / Vrea să te omoare. / — Oiță, oiță, / Cu lîna plaviță, / De *m-or* omori, / Să-i spui să mă-ngroape / În tîrla de oi, / Să fiu tot cu voi“... Semnificativă pentru răspîndirea și influența culegerii lui Alecsandri este *Miorița* dictată în 1940, la Niculițel, de Vasilca Mocanu. E o variantă amplă, pe vechea schemă a „testamentului ciobanului“, din colindele transilvănene, dar și cu infiltrații mai noi, din versiunea Alecsandri. Adausurile și mai noi decît acelea datorite versiunii lui Alecsandri sînt cu totul nefericite, compromise de tonuri dulcege, departe de stilul cîntecului nostru bătrînesc: „Cioban streior, / Cînta cu dor. / Ce frumos cînta, / Din fluier și din caval“... Finalul, prozaic, stă în umbra versiunii Alecsandri: „Soarele și luna / I-au ținut cununa. / Ploile cînd cădeau, / Pe el îl scaldau. / Păsările l-au ciripit / Și l-au jelit. / Păsărele mii / Și stele făclii“... Amănuntele locale sînt tot atît de confuze. Moartea acelu „streior“ — ucis de cei doi „veri primari“ — s-ar fi întîmplat „La dealul Oidumului, / În valea Oifuzului“... Aceleași caracteristici și ecouri ale colecției lui Alecsandri definesc și balada *Mihu Voinicu*, dictată în 1938, în localitatea Ostrov.

Dacă din lumea miturilor trecem în cea a istoriei, cîntecele bătrînești culese în Dobrogea atestă o nedespărțită viață românească, pe ambele maluri ale Dunării-de-Jos. Multe dintre ele — prin structura lor fragmentară și prin receptări greșite ale unor nume proprii — par a fi venit de dincolo de Dunăre în Dobrogea, unde au fost localizate. Întrebări ridică *Niculcea*, baladă culeasă în 1940, în comuna Crucea, lîngă Hirșova, variantă la frumoasa și amplă versiune notată sub titlul *Fata de frîng*, în Orlea (Corabia). Chiar în versiunea olteană cuvîntul *frîng* — deformare a numelui de *frînc*, dat genovezilor în trecut — indică amintirea confuză a unui timp îndepărtat: „Cea fată de *frîng*, / Făcută c-un turc“... Varianta dobrogeană, nu numai că păstrează corect numele, dar își desfășoară

acțiunea într-un peisaj dobrogean: „Pe boaz de mare, / La apus de soare, / Voinicu Niculcea, / Din orașul Tulcea, / Din vîsle vîslea, / Cîrma cîrmuia / Și mereu gîndea / La fata de frînc / Făcută c-un turc“... În orice caz, balada aceasta — aflată de Ilarion Cocîșiu în Muntenia, lîngă Turnu Măgurele și de Giuglea și Vilsan la românii din Serbia — circula demult dincoace de Dunăre, fiind notată aici de T. T. Burada, în călătoria lui dobrogeană. Cîntecul despre *Vilcan*, cu aceeași temă ca și *Badiul*, unde apare și voinicul Niculcea — cîntec cules în 1938, în Pecineaga — păstrează culoarea locală. Să nu uităm însă că aceleași amănunte de viață dobrogeană le aflăm în vasta desfășurare epică a variantei notate în 1880 de G. Dem. Teodorescu, de la un lăutar din județului Teleorman. În cîntecul bătrînesc dobrogean, începutul evocă venind „pe luciul Dunării“ un caic cu „cincizeci de ieniceri“, căutîndu-l pe Vilcan. Știau că „El cunoaște Dunărea, / Pînă-n vale la Slina [Sulina ?] Și malurile turcești / Și schelele bogdănești“ [moldovene]. Mama lui Vilcan se află „Jos în vale la cișmea, / Und' s-aude Dunărea. / La cișmeaua lui Bolan“. Această cișmea spune ceva despre vechimea vieții dobrogene, *Bolanus* fiind personajul latin al satirei IX a lui Horațiu. Timpurile istoriei se amestecă și mai mult. Mama lui Vilcan șade cîntînd „Bătaia voinicilor / Împotriva frîncilor, / Isprava haiducilor / Împotriva turcilor“... Ienicerii îi spun bătrînei că „în schelă, la Galați“, ei au găsit „plean bogat“, pradă de la „Negustorii încărcăți / De postavuri ungurești, / De arme persienești / Și de blăni lipovenești“... Mama — nebănuind cursa ce i se întindea lui Vilcan — le dezvăluie că îl vor afla mergînd „Din schela Corabiei / La cotul Sripetelui, / La Fîntîna Banului, / La vadul Pristolului“... Prins, Vilcan e legat și aruncat în Dunăre, la „Vadul Scăpăului, / La cotul Crucerului“... Pe de altă parte, Nedea — sluga lui, care îl trădase — își avea casa „Prin șesul motrenilor, / Sub munții oltenilor“, unde jefuia stînele. *Iancul Mare* — cîntecul notat de G. Dem. Teodorescu în 1884, în București — e localizat tot în sudul Dunării: „Strigă pașea-al Diului / Din virful mecetului“, cerîndu-i creștinului Iancu să se turcească. Varianta dobrogeană — notată în 1938, în Pecineaga, — cu un început asemănător, e și mai precis localizată: „Și s-au întîlnit / Cum nu s-a pomenit: / Mustafa din Babadag, / Irimia din Chilia / Și cu Hogeia Diului, / Nădejdea-mpăratului“... *Ilicuța Sandului* — înregistrată în 1936 și 1937 în trei variante, în Pecineaga și Turcoaia — se desfășoară în același mediu dunărean ca și versiunile din nordul fluviului. Un indiciu

de receptare defectuoasă ne dă varianta din 1936, confuză și fragmentară : „feciorul lui Ciupăgel“ — din această baladă răspîndită pe întreaga suprafață a țării noastre, emoționînd prin sinuciderea fetei luată roabă de turci — devine „*Frate-so* lui *Ciopăzel*“. Ca în toate aceste variante, cea dobrogeană din 1937 își desfășoară acțiunea de pe malul Oltului, de sus în munți, pînă la „luciu Dunării“ : „Cînd mi-o vedea beșleaga, / Beșleaga din Oreva, / Care stă lîngă Brăila“...

Ca și ciclul luptelor cu otomanii cotropitori, și acela al infruntărilor cu tătarii pentru eliberarea celor robiți de ei confirmă convingerea noastră că — alături de intensitatea vieții cîntecului bătrînesc din sudul dunărean al Olteniei — zona Dunării de Jos, cu împrejurimile ambelor maluri ale fluviului, ar putea fi locul genezei celor două cicluri : al luptelor cu otomanii și tătarii. Cele trei variante ale unui cîntec, *Dumitru Dobrogeanu* — culese din Dăeni, Casimcea și Gorgova, toate trei în județul Tulcea, a treia purtînd titlul *Abdur-Aman* — par a descinde dintr-un prototip dobrogean mai nou și mai puțin șlefuit artistic, cu aparențe de jurnal oral. Eroul, pîrînd a fi un haiduc, se întilnește cu tătarii, care vor să-l jefuiască. E urmărit de aceștia și scapă trecînd Dunărea spre nord. Drumurile lui dobrogene — călărînd „un cal murg și dobrogean“ — sînt evocate cu precizie geografică : „La Dăeni că-mi poposea, / La Pecineaga-ajungea, / La moș Meleașcă că-mi trăgea, / O litră de vin că bea, / Pînă pușca-și încărca ; / Și pe Murgu-ncăleca / Și pe drum că-mi pornea, / La Turcoaia ajungea“... În varianta *Abdur-Aman*, eroul „drumul pe cîmpii lua“... tătarii „După Dumitru mergea, / La Coin-Bunar se ducea“ ; ca să scape de ei, „La Măcin, frate, s-a dus (...) Lotca-n căruță c-a pus / Și la Dunăre s-a dus (...) Spre Brăila au pornit“... E una dintre variantele cîntecului nostru bătrînesc, necunoscute pînă acum în Dobrogea — după cum reiese din atît de informatul *Indice tematic și bibliografic*, care precede cuprinsul celor trei volume ale antologiei *Balade populare românești*, alcătuită de Al. Amzulescu, al cărei bogat și temeinic aparat critic ne-a oferit foarte utile informații. De altfel, culegerea pornită de C. Brăiloiu ne aduce și alte variante dobrogene, necunoscute pînă acum, la cîntecele noastre bătrînești, precum *Voichița*, *Toma Alimoș* ș.a. Ciclul *Novăceștilor* în schimb e surprinzător de redus și factura artistică a celor trei variante prezente în culegerea dobrogeană nu

e deloc strălucită. Aceeași surpriză ne-o face și epica în versuri a vieții pescarilor, în culegerea dobrogeană. La *Antofiță a lui Vioară*, pe lîngă o frumoasă variantă aflăm și altă variantă prozaică. În ciclul *Zburlea*, la fel de ncizbutit ca poezie, se interferează cîntecul lui *Petru-vodă*, care însă merită oarecare atenție. E cules în Mahinudia (1936) și pare a fi producția unui cărturar nu prea talentat : „Pe bălțile Dunării, / Jos pe grinduri, / Pescarii au un firtat, / Firtat mare și frumos, / Dar pribeag de peste apă. / Dupre nume cum îl cheamă ? / Mi-l cheamă Petrea-Vodă (...) Și era fecior de domn, / Ăst pescar moldovean“... Textul pare mai degrabă o bine intenționată, dar stîngace lecție de istorie : „Pescarii la Petre-alerga, / Din gură-i cuvînt : / — Sai, Petre-voievod, / Că tătarii ne-au ars satele, / Ne-au ars și mrejiile. / Ne-au luat feciorii și fetele ! / Din baltă Petrea săgeți arunca“... Drept răspuns, Petrea-voievod îi apostrofează cu naivitate pe tătari, un ton departe cu totul de atmosfera eroică a cîntecelor noastre bătrînești : „Ce faceți voi, tătariilor ?“ În dușmani se repezea / Dar tătarii biruia, / Pe tineri cot la cot îi lega / Și-n țara lor îi ducea“... Episoadele următoare se îndreaptă spre final, în același ton naiv, dar faptul că Petrea-vodă e identificat cu Petru Rareș presupune oarecare cunoștințe din istoria Moldovei, greu de imaginat în memoria unui rapsod popular : „Petre ce făcea ? / În Moldova se-ntorcea / Și domn se făcea. / Cu oști venea, / Cu tătarii mi se-ntilnea (...) Pe malul mării-i aducea. / Și Petrea mult nu se gîndea, / În mare-i îneca“... Lucrurile se complică însă. În *Priveliști dobrogene*, Mihail Sadoveanu povestește despre un cîntec al lui „Petru voievod“, auzit de la Leon Siroca, pescar pe grindui Dranov, canalul Dunavăț. Ion Cocioag — de la care s-a notat în 1936, în Dăieni, una dintre variantele *Zburlea* — spunea : „Zburlea sau Cîntecul pescarului l-am învățat de la Ion Bilea, regele bălților. Neamul nostru au fost pescari în Ostroave.“ E un indiciu că aceste balade erau totuși legate de viața pescarilor dobrogeni.

Cîntecele bătrînești de curte domnească sînt puține în colecția de față. Se pare că nu au avut priză la oamenii locului pe bună dreptate. În schimb, sînt foarte numeroase cîntecele avîndu-i ca eroi pe haiduci, mai toate însă variante mai mult sau mai puțin fidele ale baladelor cunoscute, despre Corbea, Gheorghilaș (Gheorghită), Drăgan din Bărăgan, Jianu, Busuioc, Codreanu, Radu Anghel. Ca și în toată țara noastră, cîntecul bătrînesc dobrogean se diluează în secolul nostru — și numeric și artistic —

în „jurnale orale“, cu privire la accidente și împrejurări familiale și locale.

Indelungul dar necesarul nostru excurs asupra vechimii și continuității vieții folclorice în Dobrogea, întemeiat pe speciile generate de trecutul îndepărtat — cîntecele ceremoniale și mai ales tezaurul colindelor, ca și al cîntecelelor bătrînești — ne-a dus adesea la riscul de a trece cu vederea valorile artistice pe care le păstrează multe dintre acestea. Am săvîrși o nedreptate dacă n-am înfățișa aici cîteva dintre multele frumuseți, care ne-au ispitit în decursul lecturii volumului de față. Cosmosul e înfățișat ca o arhitectură, operă de artă cizelată, pentru a contura portretul unui tînăr : „Și cerul s-a ridicat / Pe patru stîlpi de argint, / Prea frumos împodobit, / Tot cu stele mărunțele ; / În mijlocul stelelor, / Scrisă-i luna cu lumina / Și soarele cu căldura. / Dar nu-i soare răsărit, / Ci Gheorghe împodobit“... În finalul altui colind, — o splendidă imagine a femeii ca operă de artă : „Și-a umblat cît a umblat / Ș-a trimes la Țarigrad / Să-i aducă trei zugravi, / Trei zugravi, trei meșteri mari (...) Trei zugravi cînd s-au ivit / Și-n ciocane s-au izbit, / Trei scînteii au scînteiat : / Una-n piept și alta-n spate / Și-alta, față rumeioară. / Și de-atunci am dobîndit / Gene, sprîncene închinățele, / Față albă, rumenioară. / Iar Maria cea frumoasă, / Ea să-mi fie sănătoasă“... Iată și o imagine a voinicului, proiectată în cosmos cu aceeași luminozitate picturală : „Fă-mă, Doamne, ce mi-i face : / Luce fir mărgăritar, / Ce tresare după soare / Și se-ngîină după lună“... Alteori apare o viziune cosmică a binelui și a răului : „La fîntîna cea tînără / Este-o piatră nestemată ; / De piatră cine-i rezemată ? / Maica bună, luminată. / Maica bună îi grăia : / — Ieși tu, fiică, din fîntînă. / — Ba eu, maică, n-oi ieși, / Pină tu, maică, ti-i duce / Unde-i tîrg de toate zile / Și-ți cumperi o măturică. / Mături cerul de negurêle, / Pămîntul de pulberêle / Și de rele care-s grele“... Hergheliile de cai sînt văzute ca într-un tablou, în cromatism violent, de dragul contrastelor : „Pascu-se, sorescu-se / Stave verzi și cam galbene ; / La mijlocul stavelor, / Negru, cu coama viforînd“... În contrast e zugrăvită și imaginea fetei așteptînd peștorii : „Sus la munte ninge, plouă, / Jos la baltă pică rouă. / Dar roua ce mi se face ? / Se face-un lac și-un iezărel. / La mijlocul lacului / Mi-este-un crin alb înflorit. / La tulpina crinului / Mi-este-un leagăn, legănel. / Șade doi ochi negri“... Casa închipuită de meșteri pentru o asemenea fată este și ea subiect de pictură : „Din Țarigrad am venit / Ca noi să-ți facem / Case multe cu trei turnuri, / Case nalte, minu-

nate, / Cu zăbrelele la stele, / Cu ferestrele la soare / Și cu ușile la mare“... Imaginație de pictor nu manifestă numai colindele, ci și cîntecele bătrînești. Portretul Crivățului e desenat numai în alb : „La fîntînă cum el sta, / Cu picioarele în apă, / Pe un scăunel de gheață, / Cu mustăți de brumă, / Barba de chiciură“... La crîsmă, pivnița — chiar cînd e doar „pivnicioară“ — ia dimensiuni colosale : „La vale, la vale, / Pe buhaz de mare, / La cea pivnicioară, / Cu nouă umbrare, / Cu cincizeci de uși, / C-o sută de buți“...

Dacă ajungem la capitolul liricii populare dobrogene, întîlnim firesc o lume deosebită și mult mai nouă. Dacă lirica este zona cea mai intim legată de viața omului ca individualitate — însoțindu-l din copilărie pînă la apropierea sfîrșitului — ea a urmat și calea prin milenii a umanității, de la primele înmuguriri ale creativității ei artistice. Însă, pe de altă parte — tocmai prin această intimitate cu viața de toate zilele — lirica populară e genul cel mai supus înnoirilor pe care le aduce viața însăși. Nici cîntecul liric dobrogean nu face excepție. Am putea spune chiar că ne relevă cu deosebită claritate aspectele acestui fenomen. Cît de strîns a ținut pasul cu vremea, ne indică, de exemplu, următorul cîntec, cules în Niculițel, în 1940 și cîntat mult în acel timp de febră dureroasă a războiului mondial : „Mă rog, domnu căpitane, / Dă-mi drumul din concentrare. / Lăsa-i casă, lăsa-i nevastă / Și sărăcia pe masă“... Actualitatea intensă a zilelor noastre, tonalitatea optimistă a vieții de toate zilele a satelor — care au înnoit și sistemul metaforic al liricii populare de astăzi — lrumpe pînă și în cîntecele copiilor : „Frunzuliță ș-o lalea, / Eu te cînt, Dobrogea mea, / Că tu înflorești mereu, / Cum n-a văzut neamul meu“... Chiar dacă au fost receptate din repertoriul oral al maturilor, aceste versuri — culese de la o fetiță de șase ani, din Niculițel, în luna iunie 1977 — sînt semnificative. În acest proces de rapidă înnoire, multe dintre cîntecele venite din alte zone folclorice ale țării, sau chiar prin radio și televiziune, n-au avut timp să se localizeze. Iată un text notat în 1955 în Tulcea — în realitate un cîntec cu o intensă circulație în nordul Transilvaniei, în secolul trecut — receptat în Dobrogea, cu foarte mici modificări : „— Ce te legeni, bradule ? / — Cum să nu mă leagăn ? / Că eu bine-am auzit / Pe-ai mei doi părinți vorbind / Că pe mine să mă taie / Trei bărdași din Baia Mare, / Să mă facă-o temnicioară ; / Temnicioara robilor, / Pierzarea voinicilor, / Ve-

selia domnilor“ ...Sînt semnificative în acest scns modificările neintenționate, datorită memorizării de către informator, puțin atent, a unui text necunoscut : „Lung îi drumul Cloșului, / Dar mai lung i-al dorului ; / Drumul Cloșului îl calcă, / Al dorului niciodată“... Recunoaștem cu ușurință — în această înregistrare din Niculițel, în 1940, — cunoscutul cîntec transilvănean de dragoste : „Lung îi drumul Clujului, / Dar mai lung al dorului ; / Drumul Clujului se găta, / Al dorului niciodată“... Firească, deși poate surprinzătoare, e pătrunderea cîntecului bucureștean în Dobrogea, mai ales în repertoriul fetelor. Un text cules în 1940, în comuna Peștera, ne duce cu gîndul tocmai spre cîntecele de lume : „Foaie verde iarbă neagră, / Toți Bucureștii mă-ntreabă / De ce-s tînără și slabă ? / De bătaia vîntului, / De dorul amorului“... Neologismele se infiltrează, impuse de noile aspecte ale vieții satului, în plin proces al apropierii de confortul orașelor : „Foaie verde micșunea, / Frumoasă-i poziția, / Unde-a pus mîndra casa. / A pus casa la șosea, / Cu fereastra la stînga, / Răsare soarele-n ea“... Și mai grăitor în acest sens decît cîntecul de mai sus — notat în comuna Greci, în 1976 — este cel următor, înregistrat tot în 1976, în Măcin, de astădată de la un bătrîn de 84 de ani : „Sus pe linia ferată, / Șade mîndra supărată, / Supărată, tamponată ; / Tamponată la guriță / Și strigă : Gheorghită, / Pune-ți caii la căruță / Și du-mă la doctoriță“... Neologismul *tamponată* poate părea strident, dar își are rostul aici, cîntecul avînd toate aparențele unei luări în rîs a mîndrei „supărate“.

Impactul dintre vechi și nou apare evident și în cîntecele tradiționale, cu o respectabilă vechime. Într-un cîntec de priveghi la mort, se infiltrasă tema *Amărită turturea*, în versiunea cunoscută din poeziile lui Ienăchiță Văcărescu : „Veni moartea la fereastră / Și mi-a luat mila din casă. / Veni moartea pînă-n prag / Și mi-a luat ce mi-a fost drag. / Amărită turturică, / Cînd rămîne singurică“ etc. Finalul indică și aici o receptare defectuoasă din partea rapsodului popular : „Unde vede-un vîntîșor, / Către el se duce-n zbor“... Influența puternică a mediului urban duce uneori la surprinzătoare schimbări de funcții și la și mai neașteptate reînvieri ale atmosferei cîntecelor de lume în stilul Văcăreștilor și al lui Conachi. Versuri de plîngeri în dragoste se infiltrează într-un colind care se intonează la un an după moartea unui tînăr : „O, amar și grea durere, / Jale fără mîngiere / Ș-o plîngere necurmată, / Lacrimi, pîraie-nfocate ; / Căci azi moartea mă desparte“... Curioasă e, în schimb, migrația unor motive foarte cunoscute din lirică, încorporîndu-se în cîntecele ceremoniale. Astfel,

versurile cu o mare circulație în Transilvania : „În grădină la Ion, / Toate păsările dorm, / Numai una n-are somn / Și strigă : Ion, Ion ! / Și zboară din creangă-n creangă / Și strigă : Ioane dragă !“ — versuri care au constituit temeiul legendar al episodului metamorfozei în pasăre a eroului, în drama *Avram Iancu*, de Lucian Blaga — le întîlnim în Dobrogea, într-un colind onomastic, cu un adaus referitor la cel sărbătorit : „Și strigă : Ioane dragă ! / Scoală, Ioane, din somn, / Dacă vrei să te faci om“... Colindul — cules în 1940 în Dobrogea, de la un mocan — începe astfel : „De aici pin'la Brașov, / Toate păsările dorm“... Motivul păsării fără somn se află integrat și într-un cîntec liric al dorului de mamă, cules în Dobrogea, în 1939, și adaptat aici situației diferite : „Și-mi umblă din cracă-n cracă / Și-mi strigă : măicuță dragă !“... Tema cîntecului funerar al *Bradului* trece într-un cîntec liric de străinătate : „Bradule, bradule, / Cin' ți-a poruncit, / De ai coborît / De pe vîrf de munte ? (...) Mai apleacă-ți crăcile, / Să mă sui la tine, / Să fac ochii roată / Peste lumea toată“...

Cîntecele haiducești din Oltenia cunosc o largă răspîndire în Dobrogea, unele dintre ele devenind aici cîntece de dragoste, — începînd cu cele din repertoriul haiducesc al lui Anton Pann, notate în 1885, fiind înregistrate apoi, multe, de echipa C. Brăiloiu. Unul dintre ele — notat în 1940, la Niculițel — a devenit cîntec de dor al fetelor avînd iubitul plecat militar : „Oltule, Oltețule, / Seca-ți-ar pîraiele, / Să trec cu picioarele, / Căci pe unul l-am trecut / Și pe badea l-am pierdut. / L-am cătat Dobrogea toată, / L-am găsit la București, / Îmbrăcat militărește“...

Foarte interesante sub aspectul integrării lor în folclorul dobrogean sînt cele opt cîntece de leagăn din colecția de față. Aflînd din celelalte părți ale țării și cu deosebire din Transilvania, iau aici uneori forme degenerate, cîteodată chiar ciudate. Astfel e cazul cîntecului de leagăn — cules în Pecineaga în două variante — cîntec despre care nu știi ce să crezi : e oare o contaminare cu vechiul cîntec bătrînesc al *Șarpelui* — căruia i-a fost merit un flăcău prin blestemul mamei cînd îl alăpta — sau cîntecul de leagăn să fi generat balada, fiind mai vechi ? Il reproducem întreg și pentrucă indică o stare de cumplită disperare a mamei istovită de muncă și sărăcie, stare sugerată și de ritmul, devenit brusc abrupt, al preludiului blestemului : „A-a-a-a-a ! / Taci, copile, nu plîngea, / Cu piciorul te-oi legăna / Și cu mîna oi lucra, / Sărăcia e colea. / Taci, copile, nu plîngea, / Că m-oi sătura / Și te voi blestema : / Sugă-ți șerpîi singele, / Cum îmi sugi tu țîțele ! / M-aș

duce-n lume-alergînd, / Să nu aud prunci zbierînd / Și mie țîță cerînd. / A-a-a-a-a! / Taci, copile, nu pîngea“.

Dacă intrăm în lumea jocurilor de copii din Dobrogea, întîlnim o și mai accentuată pendulare între vechi și nou, cu o apreciabilă creștere a noului în recitativele notate în anii 1976 și 1977. Tonul grav al *Lăzărelului* se dizolvă acum în parodie, în „jocul cu palmele“ cules de la două fetițe: „De la București la vale, / A murit o fată mare, / Fată mare, logodită / Și de nuntă pregătită. / Mirele așteaptă-n poartă / Și salvarea-o duce moartă. / — Udă-mă, mamă, cu suc, / Că deacuma eu mă duc; / Udă-mă, mamă, cu bere, / Că vă zic la revedere. / S-a deschis cimitirul, / Ca să-ngroape trandafirul“... (sublinierile sînt ale noastre). De asemenea, cîntecul despre *Zburlea*, trăind în mediul pescarilor, de unde ajunge în răspunsurile la *Chestionarul* lui B. P. Hasdeu — considerîndu-l „o parodiă de nuntă domnească“ — ca să-l aflăm ca joc de copii, notat în 1970 la Cernavoda și în 1977 la Cochirleni: „Vine Zburlea după baltă, / Cu căciulița udată / Și cu briul de *mogonici* / Și la briu cu două știuci, / Două știuci în loc de slugi“... Terente, care înspăimîntase orașenii — acționînd în bălțile Dunării de Jos, ca un haiduc, în perioada interbelică — ajunge și el în numărătoarea la jocurile copiilor culese în 1940 și 1976, tot în tonul parodiei, accentuat de limbajul cu totul modern: „Terente cu Didina / Se plimbă cu mașina; / La orice stop, / Ei beau un sirop. / Mașina s-a stricat, / Terente s-a-mpușcat. / Pușca face: Pac! / La tine-n stomac“...

În privința limitelor de timp ale procesului integrării locale a folclorului venit în Dobrogea din alte zone, ne dă indicații lotul de cîntece ale aromânilor — firșeroți, grămosteni și pîdeni, stabiliți în perioada interbelică, în județele Tulcea și Constanța — cîntece culese de Athanasie Nasta și Tatiana Cîrșmariu, în anul 1928 și apoi, la diferite intervale, în anii 1935—1945 și 1959. Acești aromâni au venit aici cu toată zestrea de cultură populară a locurilor natale. Graiul lor dialectal, cu diferențele lui față de cel dacoromân, și mai ales specificul obiceiurilor, ca și data recentă a venirii lor, nu au putut facilita acel proces de topire în „furnalul“ dobrogean, despre care am vorbit pînă acum, — cu toate că ele nu dîră în substanță de creație populară din patria noastră. Ca să alegem numai un exemplu, iată dialogul din *Miorița*: „N'eală, n'eală bună, / Ti-armăseși di turmă? / Ti pășteari vrei, / Di apă nu bei, / Iarbă nu arăsaști, / Spri cali mutrești“... Spre a fi mai ușor înțelese de cititorii din toată țara, poetul Athanasie Nasta a însoțit textele cu transpuneri în limba noastră literară.

Ca orice poet, Athanasie Nasta nu s-a putut resemna la o simplă transpunere literală, ci a adăogat și cîte ceva din modul său propriu de a simți și realiza poezia. Chiar dacă se depărtează astfel uneori de textul aromân, aceste frumoase transpuneri ne ajută să descifrăm ușor poezia acestor frați ai noștri.

Ajungînd la capătul prezentării noastre, credem că am relevat îndeajuns importanța și semnificațiile multiple ale culegerii de față pentru folcloristica românească.

OVIDIU PAPADIMA

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Volumul de față conține un florilegiu din cultura folclorică a Dobrogei, străveche vatră românească, pe care strămoșii noștri au locuit-o, după atestarea documentelor istorice, din cele mai vechi timpuri. Săpăturile arheologice au dat și dau necontenit la iveală vestigii ale autohtonilor geto-daci precum și însemnate urme romane, Dobrogea fiind prima provincie romanizată dintre toate provinciile românești, iar stăpînirea imperiului roman a durat mai îndelung, între secolul I î.e.n. — secolul VII e.n. Burebista, vestitul rege al dacilor, și-a întins stăpînirea și în Dobrogea, iar împăratul Traian și-a ridicat un monument la Adam-Clisi. În evul mediu, urmașii daco-romanilor, în continuitate, s-au organizat de timpuriu, în formații politice și militare proprii.

Descoperirile arheologice la Enisala, Luncavița, Isaccea, Niculițel etc. au scos și aduc la lumină date concrete cu privire la Dobrogea stăpînită de voievozii noștri Basarabi și Mușatini, iar la sfîrșitul secolului XIV — începutul secolului XV, pe vremea lui Mircea cel Bătrîn, Dobrogea apare parte componentă a Țării Românești.

Cu toată asuprirea otomană care a durat aproape cinci secole, locuitorii și-au păstrat limba, obiceiurile, cîntecele și jocurile moștenite de la generațiile anterioare. Permanența populației românești se recunoaște nu numai după vechimea creației artistice folclorice, ci și în continuitatea așezărilor din satele băștinașe, care își au temelia pe vetrele strămoșești dace și romane. Acestea se găsesc atît pe malul Dunării, pe litoralul mării, pe marginea marilor lacuri, cît și în interior, în special în regiunea „Codrului“, cu locuri prielnice de adăpost pentru timpurile grele, cum au fost năvălirile migratorilor, pentru care Dobrogea a fost loc de trecere ; precum și în timpul războaielor desfășurate

aici, culminând în special în secolele XVIII-XIX. Deși multe sate au fost distruse pînă la temelie, locuitorii și-au re-clădit, cu dirzenie și dragoste pentru pămîntul natal, satele pe aceleași vetre (Beștepe, Topolog, Peștera, Ostrov, Pece-neaga, Tortoman etc.).

Putem urmări istoria zbuciumată a acestor așezări, precum și transformarea lor succesivă, de la strămoșii getodaci pînă azi : Isaccea, așezarea geto-dacă Buteridava, a devenit castrul roman Noviodunum, apoi Saccea. Străvechea Capidavă, devenită mai tîrziu Carsium, este Hirșova de azi. Urme de așezări geto-dace se văd la Sucidava, la vest de Oltina, la Axiopolis, azi Cernavodă ; de asemenea la Nalbant, Babadag, Enisala etc. Așezarea romană, satul Peșra, la venirea slavilor ia numele de Camena. Urme daco-romane se văd peste tot : la Măcin, Dăeni, Tulcea, Constanța. Localitățile străvechi sînt : Medgidia, Mangalia, Seimeni etc. Se pare că unele toponime, ca Dealul Bădilă la Sarica, păstrează amintirea căpeteniei străromânilor, Pudilă, din secolul XII (după opinia istoricilor noștri). La Niculițel, din vechiul oraș roman probabil Traianopolis, se găsesc urme cu care se mîndresc țaranii noștri. În trecut țaranii erau bucuroși să-și puie la temelie casei, în semn de bun augur, o cît de mică cărămidă de la strămoși. Ne-a impresionat credința unor localnici, care s-a păstrat pînă în preajma celui de-al doilea război mondial, credința în puterea pe care ar avea-o aceste rămășițe : cărămizi, bani pe care îi găsim la tot pasul. Astfel, obișnuiau să lege de mîna defunctului un ban, ca să facă legătura cu strămoșii. Tot în acest scop, se puneau bani la plugul urătorilor de Anul nou.

Din timpuri vechi, românii din întreaga țară au fost atrași de bogăția pășunilor Dobrogei, de poziția ei geografică : așezată între Dunăre și mare, precum și la încrucișarea marilor drumuri comerciale și culturale, care o străbat. Mulți dintre ei, venind cu oile la iernatic, s-au stabilit, înmulțind numărul satelor și contribuind la dezvoltarea vieții culturale și economice.

În folclorul dobrogean se pot distinge mai multe straturi. Alături de stratul autohton al „dicienilor“ (zicîndu-și așa băstinașii), strat de mare vechime, găsim și alte straturi, aduse de românii din celelalte regiuni ale țării (Transilvania, Moldova, Muntenia), precum și de aromâni (cu cele trei grupuri : pîndeni, fărșeroți, grămosteni ; și megleniți), colonizați în mai multe etape în țara noastră, constituind împreună o mare diversitate stilistică în cadrul unității etnice.

Materialul a fost cules în mai multe etape între anii 1936—1977, din inițiativa marelui folclorist român, Constantin Brăiloiu, a cărui metodă științifică (*Schiță a unei metode de folclor muzical*, București-Paris, 1931) a constituit o călăuză permanentă în investigațiile de teren și în interpretarea fenomenelor artistice. Acțiunile de culegere au fost efectuate fie separat (C. Brăiloiu — 1940 ; Emilia Comișel — 1939—1977 ; Tatiana Gălușcă-Cîrșmariu 1936—1970), fie în grup (1940 și 1958), de către Constantin Brăiloiu, Emilia Comișel și Tatiana Gălușcă-Cîrșmariu.

În afară de aceste culegeri inițiate de Constantin Brăiloiu, s-au efectuat cercetări sporadice în cadrul echipelor sociologice ale lui D. Gusti (la Pecineaga — Tulcea, Tatiana Gălușcă a cules folclor împreună cu Ilarion Cocișu), fie chiar în cadrul activității desfășurate de Arhiva de folclor a Societății compozitorilor români (de către Tiberiu Alexandru, Gheorghe Ciobanu, cînd informatorii au fost aduși pentru înregistrări la București).

Acestor materiale am adăugat cîteva piese semnificative din colecția Gheorghe Cardaș, achiziționată de la moștenitorii lui Grigore Crețu, alcătuită între anii 1885—1889, colecție deosebit de valoroasă ; la acestea se adaugă unele piese din colecțiile Emil Rigler-Dinu, Paul Jelescu, Aurel Munteanu, Cornelia Călin, precum și de folclor aromân, cules de Atanasie Nasta.

Colecția cuprinde piese reprezentative ale poeziei obiceiurilor tradiționale (calendaristice și ale ciclului familial), ale poeziei lirice (cîntece propriu-zise, doine și strigături), epice și ale repertoriului copiilor. Tot din îndemnul și cu sprijinul profesorului Brăiloiu, a început culegerea folclorului aromânilor, ramură străveche a poporului nostru, păstrătoare de valoroase elemente artistice, a căror cunoaștere este indispensabilă unui studiu de sinteză. Materialul folcloric din această colecție este inedit în întregime, publicîndu-se pentru prima dată acum.

Intuind necesitatea cunoașterii adîncite a realităților sociale-culturale din Dobrogea, profesorul Brăiloiu elaborează un plan vast de cercetare, avînd în vedere în special satele cu veche populație dobrogeană, din nordul, sudul și vestul provinciei, alături de care s-au stabilit grupele de români veniți din celelalte regiuni. Se ridicau probleme complexe de creație, circulație și frecvență a unor repertorii variate ca stil și structură, aparținînd acestor straturi de populație : locale pe de o parte, pe de alta noi, de transilvăneni, munteni, moldoveni și aromâni, stabiliți aici în etape diferite.

Punctul culminant al cercetării au fost anii 1939—1940 cînd s-au făcut culegeri adîncite în satele și orașele vechi reprezentative pentru Dobrogea, așezate în apropierea sau pe malul Dunării : Tulcea, Isaccea, Somova, Parcheș, T. Vladimirescu, Prislav, Hîrșova, Dăeni, Ostrov, Peceneaga, Turcoaia, Cerna, Măcin, Rasova, Mîrleanu, Oltina, Seimeni, Cernavodă.

În complexul Razim-Sinoe am cules din comunele : Sinoe, Sarinasuf, Enisala, Agighiol, Beștepe, Caramanchioi, Zebil, Mahmudia, Murighiol.

În Deltă am cules din comunele : Sulina, Chilia-Veche. În interior, în regiunea „Codrului“, din nordul Dobrogei, am cules din comunele : Niculițel, Greci, Cîrjelari, Nalbant, Babadag, Topolog. N-am trecut cu vederea nici satele de mocani (Casimcea, Sîmbăta) și nici cele mixte cu moldoveni și munteni (Veteranu, Războieni, Enisala etc.).

În fața acestei realități complexe social-culturale, era necesară adaptarea metodei la specificul local, ceea ce a determinat și deplasarea lui Brăiloiu pe teren, în mai multe zone. Îl interesa, în primul rînd, originea interpreților, depistarea bunilor păstrători și făuritori reprezentativi pentru fiecare strat demografic. Interpreții dobrogeni apreciați de profesorul C. Brăiloiu au fost : Ichim Ion, Ion Bonțoi (păstori dobrogeni din satele băștinășe) ; Stan și Ion Cocioiag, Vasile Popa, Toma Zainea, Tudor Dumitru, Ion Serghei, Tudor Petre, Gheorghe Lescai, Dragu Vasile și Tănase Gideuță (agricultori dobrogeni) ; Maria Noroc, Dochița Băjoiu, Sanda Pușcuță ne-au fermecat cu repertoriul lor ; Nicolae Șoricel, Dulgheru Radu și Dobre Ion, pescari, cunosc un repertoriu variat.

Nedelcu Mocanu și Iacob Curecheanu sînt păstori transilvăneni ; Fira Ganea, Rebeica Ilie, valoroase păstrătoare ale cîntecelor ceremoniale transilvănene (ai căror părinți veniseră din Făgăraș), Gheorghe și Ion Fotache, agricultori originari din Moldova ; Gherghina Gălățeanu (străbunicii din Moldova) o excepțională păstrătoare a cîntecelor vechi și a bocetelor cu formă liberă. Costache Trandafir, de 84 ani și Vlădilă Taliga, lăutari, posedă un bogat și impresionant repertoriu epic și liric. În 1940 au fost aduși cîțiva din acești interpreți, la București, pentru a li se fixa repertoriul pe discuri de patefon. Am cules și de la informatori aromâni, care au fost păstori : Tache Vrană, Aristide Docu, Zisu Nicolae, Costice Petre, Gheorghe Caracote. Dintre aromâni am găsit deținători ai unei bogate tradiții folclorice : Tache Vrană, Virgil Vașoti, Cota Țumană, Atanasie Bațu, Șanga Vrană, frații Cutină, Zechiu, Geavela, familia Vanghele, Milă, Cipu, Celea, Caramitru.

Piese din folclorul aromănesc cuprinse în acest volum reprezintă numai o infimă parte din vastul material folcloric pe care îl avem cules de la cele trei grupuri de aromâni : fărșeroți, pîdeni și grămosteni. O parte din aceștia locuiesc astăzi în Dobrogea.

Creația folclorică aromănească se remarcă printr-un mare număr de trăsături comune cu ale folclorului dacoromân, de care se deosebește prin cîteva elemente secundare : unele teme poetice, unele structuri stilistico-compoziționale, maniera de execuție polifonică, cristalizate de-a lungul timpului, fiind determinate de condiții proprii de viață. Menționăm cîteva din temele comune : *Miorița* (baladă, cîntec, bocet), *Turma pierdută*, *Cerboaică (Ciuta năzdrăvană)*, *Nunta-n codru*, bocete păstorești etc., în ale căror texte și mod de interpretare predomină elemente arhaice.

Așadar, folclorul aromân, păstrător al unui tezaur artistic de o valoare inestimabilă, demonstrează unitatea spirituală a celor două ramuri, precum și continuitatea relațiilor dintre ele (dintre românii din nordul și sudul Dunării), menținută prin păstori, chirigii, meșteșugari, negustori, cărturari, haiduci și luptători ; unii dintre aceștia au participat voluntar, alături de frații din nord, la războiul din 1877 și din 1918.

Transpunerea în dialectul dacoromân a fost realizată de Atanasie Nasta. O parte din texte (nr. 5, 16, 17 și 19) au fost transpuse de Virgil Vașoti, în vîrstă de 86 ani.

Materialul folcloric românesc și aromănesc din acest volum se găsește în arhiva Institutului de folclor din Cluj (Ms. nr. 895, 1121), unde a fost trimis de Tatiana Gălușcă, care a lucrat primii ani sub îndrumarea și cu ajutorul material al lui Ion Mușlea, directorul Arhivei de folclor ; o altă parte este în arhiva Institutului de cercetări etnologice și dialectologice, București, și în colecții particulare (Gheorghe Cardaș, Emilia Comișel și Tatiana Gălușcă-Cîrșmariu).

Constantin Brăiloiu era profund impresionat de varietatea și bogăția folclorului dobrogean, păstrător al trăsăturilor fundamentale ale specificului național, ceea ce confirmă permanența și continuitatea românilor în acest colț de țară. Îl interesau deopotrivă toate aspectele folclorului : cîntece vechi (*Cîntarea soarelui*), cîntece noi, create în timpul războiului, ca și fragmente, care ne relevă un trecut depărtat (*Colîndul soarelui*). El căuta specificul dobrogean deopotrivă în cîntecul de dragoste (*Trece dragostea prin apă*), precum și în melodiile cîntate din fluierul de stuf al lui Ichim Ion sau în covorul țesut de Maria Noroc, cu motive stilizate sau flori în culori potolite.

FOLCLOR DIN DOBROGEA

POEZIA OBICEIURILOR TRADIȚIONALE

A. REPERTORIUL DE IARNĂ

COLINDE

1

Leroileo, Leroile,
Ia te scoală, Ion domn bun,
Și-ți fă focșoru mai mare
Ș-aprindeți de-o luminare
Și-o lipiți între icoane,
Căci vouă v-a nimerit,
Buni junei colindători,
Printre ei și Moș Crăciun.
Dacă voi nu-mi credeți,
Ieșiți afară și-l vedeți :
Frumos mi-este-mpodobit
C-un veșmînt nemohorît,
Larg mi-e-ntins peste pămînt ;
Jur, prejurul trupului,
Scriș cerul cu stelele
Și cîmpul cu florile ;
Cam din spate și din piept,
Scrișă-i luna cu soarele ;
Cam pe-ai lui doi umerei,
Joacă doi luceferei.
În mîna dreaptă cartea ține
Și-n mîna stîngă busuioc
Și în sîn d-un merișor ;
Spic de grîu, sumes la brîu.
Cartea bătrînilor,
Măr din sîn juneilor,
Busuioc al fetelor,
Spic de grîu la tot norodu.
Scoal' și-ntinde masă-n casă,
Peste masă, grîu revarsă,
Peste pat, busuioc nalt,
C-așa-i legea din bătrîni.

5

La mulți ani cu sănătate
Și la vară cu bucate
Și apele la sec !

2

Sculați, boieri mari,
Florile dalbe,
Sculați, nu mai dormiți,
Vremea e să vă gătiți :
Casa să v-o măturați,
Masa să v-o îmbrăcați
Că vă vin colindători,
Noaptea pe la cîntători ;
Vă aducem sănătate
Că-i mai bună decît toate !

3

Scoală, fată mare,
Oi, lerundai, lerui Doamnele,
Și-mi aprinde-un foc mai mare
Și-mi aprinde-o luminare
Ș-o lipește la icoane,
La icoane-ntre obloane ;
Căci ție ți-or mai veni
Mai mulți juni colindători :
Colăcelul ș-or lua,
Vadra de vin că și-or bea.
Meargă-și patru cîte patru :
Meargă patru colindînd,
Doi cu apă rourînd,
Peste casă, peste masă,
Peste fețe doromete ;
Iar și Maria cea frumoasă
Ea să-mi fie sănătoasă,
Cu-a ei frați, părinți
Și cu noi cu voie bună.

4

Fă-te vesel, cest domn bun,
Că ne vin colindători !
Hai, lerunda, ler domnesc.

6

Junii buni colindători,
D-ospăciorii lui Crăciun.
Junii buni așa grăiară :
— Am pornit la colindat,
Lin mai lin, soare senin,
Chiar la curtea lui Crăciun.
Iar Crăciunu ăl bătrînu,
În veșmintul argintat,
Pe la poale d-aurat,
Înainte le ieșiră
Cu toți sfinții dimprejur
Și așa le răspundeară :
— Vă aștept, colindători,
Să-mi cîntați pînă în zori.
Mese pline stau întinse,
Făclii dalbe sînt aprinse.
Beți, mîncăți, vă veseliți !
Iară domnul cestor curți,
El să fie bucuros,
Cu-a lui casă,
Cu-a lui dalbă jupîneasă.
Ne-nchinăm de sănătate,
Că-i mai bună decît toate !

5

Astă-seară-i seară mare
Florile dalbe,
Seara mare-a lui Crăciun.
Noi umblăm și colindăm,
Pe-astă vreme-ntunecoasă,
Pe potecă lunecoasă,
Nimerirăm l-astă casă,
La ăst domn bun (cutare)
El de veste-a prins așa :
Înainte ieșitu-ne-a,
Cu clondiru de-a stînga,
Cu paharu de-a dreapta.
Din pahar numește-ne,
Din gură grăiește-ne :
— Voi patru colindători,
V-alegeți doi din voi,
Doi din voi, mai tinerei,
Trageți, mergeți la grădină,
La grădina raiului.

7

Rupeți fir de calonfir
Și stebile de busuioc.
Treceți, mergeți la fintină,
La izvorul lui Iordan,
Luați fir de calonfir
Și stebile de busuioc ;
Ș-apoi mergeți colindînd,
Doi pe urmă botezînd :
Stropiți casa,
Stropiți masa,
Stropiți feți de cuconi creți !
Cuconi crețișori ne-or pomeni
Și frumos ne-or dărui
Cu mahrame grele de fir.
Stropiți feții cei bătrîni !
Bătrîni s-or pomeni
Și frumos ne-or dărui :
C-un colac de grîu curat,
De Crăciun anume fapt
C-așa-i legea din bătrîni,
Din bătrîni, din oameni buni.
La anul și la mulți ani !

6

Ale cui sînt ceste curți
Oi lerum, dai lerum, Doamnele,
Ceste curți, ceste domnii,
De-așa nalte, minunate,
Cu stoboruri pe deoparte ;
Cu stobor de busuioc,
Cu streșini de siminoc ?
Iaca-și, Doamne, cest domn bun,
Cest domn bun, jupîn
Șade-n poartă, rezemat,
În toiegel fermecat.
Cată-n vînt, cată-n pămînt,
Cată-asupra cestor curți.
Văzînd curți învinețînd ;
Dar nu-s vineți, porumbi sînt.
De-or fi vineți porumbiei,
În aripioare s-or sălta,
La fereastră s-or lăsa,
Grîu roșu de-or aduna.
Dar nu-s vineți porumbei,
Ci sînt juni colindători ;

8

Ne-or cînta, ne-or colinda,
Colăcelul ș-or lua
Vadra de vin că ș-or bea.
— Stropoleasă, aleargă-n casă,
Peste masă, grîu revarsă,
Peste grîu, colac de grîu.
Ieși, Doamne, cest domn bun
Cest domn bun, jupîn
El să-mi fie sănătos,
Cu-a lui casă, cu-a lui masă,
Cu-a lui dalbă jupîneasă
Și cu noi cu voie bună !

7

Lerui leo,
Chezăn, chezărel,
Dalb de ciobănaș
Lerui leo,
Oile-și strîngea
Și se lăuda :
— Cîte flori pe munte,
Atîtea oi de multe ;
Marea vălurea
Și se lăuda :
— Că ea mi-o venire,
Mare și turbure,
Și-i va înecare,
Dragi oile lui.
Un berbec lai,
Din turma lui Crai,
Din grai imi grăiară
Și il mîngîiară :
— Drag stăpîn al meu,
Nu te speria,
Cînd marea-o venire,
Mare și turbure,
Clopot voi clătire,
Oile-or pornire,
La munte-or venire,
Unde iarba-mi crește,
Nime n-o plinește ;
Fără ce-o plinesc
Nouă cerbi d-ăi mari,
Din nouă custuri.

9

Ciobănaș grăiară :
— Ne-om lupta, luptare,
Bucium buciuma-n-oi,
Marea birui-n-oi.
Ei să fie sănătoși,
Cu-a lor stină,
Cu-a lor turmă.

8

Colo jos, mai în jos,
Oi lerui, Doamne
Pe un mal ierbos
Oi lerui, Doamne
Șade, cine șade ?
Nicolae ciobanu.
Oile-și certa
Că-n apă intra :
— Să vă mănince lupii
Că de cînd alerg după oi,
Sînt mai alb ca voi.
Mielușica-i zice :
— Nu ne certa, Nicolae ciobanu,
Că noi ți-om da :
De Sfîntu Gheorghe, miel frumos,
La Ispas, un bulz de caș ;
La Rusalii, lînă moale.

9

Leroi Leo,
El, Ion voinicu,
El s-a lăudatu,
Leroi Leo,
Și s-au răuratu,
Căci are oi multe,
Multe și-s mărunte,
Citi-s pietre multe ;
Dar și mielușele,
Cîtu-s brîndușele.
Dar și un' le paște ?
Pe cer, pe pămîntu ;
Dar și cîn' le-adapă ?
Cel noreș de ploaie,
În cel cearcăn de lună.

Dar și un' le-nchide,
La ușă ce-mi pune ?
De-un berbeciu laiu,
Lai și bucălaiu.
Berbecu-mi grăia :
— Duhul Mării Negre,
Rău te-ai învățat,
Cum soare-nserezi,
La obor te tragi,
Peste gard te-arunci,
Tot oi mari măninci,
Mielușele-mi strici.
Berbeciu-mi grăia :
— De m-oi mînia
Și m-oi scutura,
Oi dalbe-oi scula,
Clopote-or suna,
Sunetul s-or duce,
Pe cer, pe senin,
Pin' la dragi stăpîni.
Stăpîni de-o-auzea
Și ei c-or venea,
Cu cincizeci de cîni,
Tot cîni cățelandri ;
Cam pe urma lor,
Mama javrelor.
În goană, te-or luară
Și mi te-or goniră,
Pin' la Marea Neagră.
Și-napoi ți-o-ntoarce
Și te-or mai goni,
Pin' satele rari,
Cu fetele mari ;
Pin' satele dese,
Cu fete mirese.
Și-napoi ti-o-ntoarce
Și te-or mai goniră
Prin șirag de sate :
Prin satele rari,
Cu fetele mari.
Nimenea nu vede,
Numai Ioana-l vede,
Îl vede, îl fericește :
— Fericean de el,
Și de maica lui,
Zile ce-a născut,
Parte ce-a avut

De taică, de maică,
De oițe multe,
Multe și-s mărunte.
Și Gheorghe voinic,
Fie sănătos !

10

Leroloi

La munți, ninge, plouă,
La șes cade rouă.
Tot Gheorghe voinicul,
El s-a lăudat,
Căci are oi multe,
Multe și mărunte,
Ca și pietre multe.
Și dragi mielușei,
Cîte brinđușei.
Dar unde le-nchide,
Dar unde le paște ?
Pe cețuri, pe finuri
Dar unde le-adapă ?
Cel nor de ploaie.
Dar unde le-nchide ?
Cel arcaș de lună.
Ori la uși ce pune ?
Lăi și bucălăi,
Cu cornițe-nvoalte.
'Nvoalte-s, răsucite,
Aur zugrăvite.
— Tu, dudule rău,
Rău te-ai învățat.
Seara înserează,
Peste oi te-arunci,
Oi mîndre-mi mînînci,
Mielușei îmi strici.
Am doișpe cîni,
Cîni cam cățelandri.
Ei de te-or afla,
La goană te-or lua.
Tot Gheorghe voinic,
De veste i-o vestit.
La mulți ani !

12

11

Ion ciobanu,
El cînd fluiera,
Lerui ler,
Joi de dimineață,
Pe nori și pe ceață.
Dar unde le-adapă ?
În lăcșor de ploaie.
Dar unde le-nchide ?
Sub cearcăn de lună.
La ușă ce-mi pune ?
Un berbec lai, bălai,
Și cu-oițe bucălăi,
Cu cornițe-ntoarse ;
'Ntoarse, răsucite
La vîrf poleite.
Cîte ronturele,
Atîtea clopoțele.
Cioban, sarica că-și lua,
Sarica și gluga
Și doișpe cîni,
Cîni tot cățelandri.
Drumu-ș d-apuca,
Pe la sate rare,
Pe la fete mari.
Duh de Marea Neagră,
La cearcăn că-mi vine,
Dă-n cearcăn să sară.
Da ăl berbec lai,
Lai și bucălăi,
Din gură grăia :
— Duh de Mare Neagră,
Du-te-n mare, du-te,
Că de m-oi scula
Și m-oi scutura,
Clopote-or suna,
Văi or răsuna,
Munți s-or dărîma.
Iar Ion Ciobanu,
Cînd mi-l auzi,
Îndată-or veni,
De prin sate rare,
De la fete mari.
Sarica și-o lua,
Sarica și cu gluga

13

Și doisprezece cîni,
Tot cîni cățelandri.
Și de te-or vedea,
La goană te-or lua.
Cutare cioban
Fie sănătos !

12

Lerului,
La munți ninge, plouă,
La șes cade rouă.
Roua-i după șesuri,
Face-mi-s-ar, face
De-o lină fîntînă,
La colț de grădină,
Prujește-o copilă.
Prujește Ileana cu Gheorghe
Că-i de seama lui,
De potrivea ei :
— Vezi, Ileană, vezi,
Ce mai munți cărunți.
— Da nu-s munți cărunți,
Ci-s cîrduri de oi.
Rar vezi printre ei
Doi-trei stejărei ;
Da nu-s stejărei,
Ci mici ciobănei.
Ei le-or chiuiră,
Oile-or porniră,
Cu mina le-or face,
Oile s-or intoarce,
Peste flori le-or da
Paște și-or călca.
Ce-o mai rămînea.
Ciobănași le-or strînge,
Mărunchiaș le-or face,
În giubegi le-or pune,
La fete le-or da,
Fete le-or purta,
Rar, la zile mari,
În seara de Ajun,
În ziua de Crăciun
Și la Bobotează
Să fiți sănătoși !

14

13

Leroloi,
La lină fîntînă,
Prujesc doi inși tinerei.
Nume cum îi cheamă ?
Ioana cea frumoasă,
Cu costița groasă,
Cu sprinceana trasă,
Cu geana sumeasă.
Voinicel grăiară :
— Hai, fată frumoasă,
Chip de jupîneasă,
Nu prujești cu mine ?
Bunu-ți decit tine.
Vezi tu ori nu vezi
Cele lunci-prelunci ?
Nu-s prelunci de fel,
Ci-s prelunci de flori.
Tot flori de-ale mele,
N-ai treabă cu ele ;
De părinți arate,
De frați semădate,
De mine-s udate.
Vezi tu ori nu vezi
Ceaști munți cărunți ?
Nu-s cărunți de fel,
Ci-s cărunți de oi.
Tot oi de-ale mele ;
Printre-ți dalbe oi,
Negre și ciolpănei
Da nu-s ciolpănei defel,
Da-s ciobănei de oi,
Sub glugi aciuțați,
În ghioage-s rezemați,
Cu căciuli mițoase,
Cu cămăși zoioase,
Cu cojoace-ntoarse.
Pe cea moviliță,
De unde-or șuiera,
Oi dalbe-or scula,
Cu mina le-or face,
Oi dalbe s-or trage,
Pe-o gură de vale,
Spre soare-răsare,
Prin flori de-ale tale.

15

Fruntea le-or frunți
Coadă le-or tîri,
Ci-or mai rămînea,
Ciobănași le-or adunare.

14

Colo-n deal, după deal,
Oi lerui, Doamne
Ce zare de foc se vede.
Da acolo cine șade ?
Frate și cu soră-sa.
— Uite, soro, înapoi,
Nu ne vin lupii la oi,
Dar sînt peștorii tăi.
Vin la mine să te ceară,
Lîngă tine mai cer multe :
O sută de oi cornute,
Și-o sută de miele ciute.
— Nu-mi trebuie ciutele dumitale,
Făr' pe sora dumitale.
Ea să-mi fie sănătoasă.

15

În mijlocul cîmpului,
Vîntul bate,
Lino-Leano ;
Sînt doi meri înalți,
La tulpina merilor
Este strunga oilor.
Da din strungă cine-mi dă ?
Dă, Chivuță, dă
Că vin doi norișori de ploaie.
Și nu-s norișori de ploaie,
Ci sînt peștorii tăi ;
Dar din zestre ce ți-a da ?
Vo cinci sute oi cornute
Și vo cincizeci de berbeci.
Ea să fie sănătoasă.

16

16

Leroileo

La izvoare reci,
Trec fete de greci,
Trec și se petrec.
Mai la urma lor,
Nevasta (*cutare*)...
C-o fată de mîină,
C-o fată frumoasă,
Cu sprînceana trasă,
Cu geana sumeasă.
Mai la urma lor,
Mîndri ciobănași.
Cînd ș-or șuierară,
Oile-or plecară,
Cu mîna le-or face,
Oile s-or întoarce,
Flori or adunară,
Acasă le-or duce,
C-au surori acasă,
Surori, fete mari.
În cap le-or pune,
În ziua de Crăciun.
Mînuncheș făceare,
Chimeraș le-or pune
Și le-or mai purta
Pîn' la zile mari,
Ziua de Ajun,
Noaptea de Crăciun.
Ioana cea frumoasă,
Ea să fie sănătoasă.

17

Leroileo

La lîină fintînă,
La colț de grădină,
Sub un stejărel,
Cu frunza crestată,
Cu umbra rotată,
Voinicel Ion
C-o fată de mîină ;
O fată frumoasă,
'Naltă, sprîncenată,
Cu sprînceana trasă,

17

Cu geana sumeasă,
Cu cosița groasă.
— Treci încoace, Mărie,
Căci sîntem de-o seamă ;
Flori c-om răsădi,
Flori de toată floarea,
Mai mult busuioc,
Că-i mai cu noroc.
Vezi, Mărio, vezi
Ceeași munți cărunți ?
Nu-s cărunți de fel,
Ci-s cărunți de oi.
Negri-s ciobănei.
Ei de-ar veni
Oi dalbe-or porni.
S-or lua la vale,
Prin flori de-ale tale.
Flori c-or tîrii,
Ci-or mai rămînea,
Ciobănei le-or strînge,
În vîrste le-or face,
La ghiveci le-or pune.
Ciobani au surori ;
La cap că le-or purta,
În seara de Ajun,
Ziua de Crăciun și de Bobotează,
Să fim sănătoși !

MIORIȚA

18

Întorcu-se, întorcu,
Prin cîmp pe la noi
Hai, lerui-ler
Trei turme de oi,
Cu trei păcurărei.
Veneau de la munte,
Toți trei frați de cruce.
Unu-i mititel
Și mai străinel.
Cel mai mare-așa zicea :
— Toarnă, frate, oile !
Cel mai mic așa zicea :
— Voi dacă mi-ți omori
Pe mine să nu mă-astupați,
În loc străin nu mă-ngropați,

18

Numai unde-oi zice eu :
În vîrful muntelui,
În strunga oilor,
La poala bradului ;
În dosul stînii
S-aud clopote sunind,
Miorițele zbierînd.
Pe mine pămînt nu puneți,
Numai sînta glugă albă,
Fluierul în mina dreaptă.
Cînd vîntu-o tărăgăna,
Fluierul a cînta
Și oile lîngă mine-or sta
Și or lăcrăma.
Vouă sănătate,
Că-i mai bună decît toate !

19

MIORIȚA

Ler și lerui, Doamne !
Sus la munte la Munciei
Sînt trei păcurărei ;
Și-un străin între ei.
(Ailalți)
Îl trimetea să-ntoarcă miei.
Cînd oile-ntorcea,
Moartea i se hotăra.
Străinul așa zicea :
— Pe mine să mă-ngropați :
În staulul oilor,
În glasul mieilor,
Să mă-ngropați la munte ;
Moaca mi-o puneți cruce,
Fluierul de-argint,
Să fie-n mormînt.
— Bîr, bîr, oi cornurate,
Cum mi-ți plînge voi la moarte !
— Bîr, bîr, oi seine,
Cum mi-ți plînge voi pe mine,
Și-ți veni pe rînd
Să vegheați la mormînt !

19

MIORIȚA

Leroileo

Ce se-aude-n văi,
 Ce zgomot de oi ?
 Și pe lângă oi,
 Trei ciobănei :
 Unu-i mic, isteț,
 Și ai doi șireți.
 Ei s-au sfătuit
 Ca să mi-l omoare.
 Cerul a auzit,
 Nori a slobozit,
 Apele s-au tulburat,
 Ierbile s-au clătinat,
 Oile s-au scuturat.
 — Apelor, sfintelor,
 De ce vă clătinați ?
 Oilor, dragilor,
 De ce vă scuturați ?
 Drăguțele mele oi,
 Spuneți, ce-i cu voi ?
 — Cum nu ne-om scutura
 Și cum apele nu s-or tulbura,
 Că ție-ți fac moartea ?
 — Voi oițelor,
 Dacă m-or omori
 Să mă-ngropați,
 În strunguța oilor,
 În toriștea mieilor,
 Cu fluierul la cruce.

MIORIȚA

Veniră-n baltă la noi,
 O turmă mare de oi,
Hai lerunda, ler domnesc !
 Dar cine-mi era ?
 Nouă ciobănei :
 Unul străior.
 Pe străin îl mînară,
 Oile de le-nturnară.

Ai opt se sfătuiră
 Pe străin să-l omoare.
 Străinul zise :
 — Miorică, miorică
 De ce ți-s ochii-nlăcrămați,
 De ce ți-e roșie lina ?
 Ori iarba nu-ți place,
 Ori apa nu-i bună
 Că tu erai fruntea oilor,
 Păștea colțul ierbii
 Și bătea grindurile
 Și-alergai bălțile ?
 Străinul zicea :
 — Miorică, mioară
 Să-mi săpați groapa,
 În storiștea oilor,
 În jocul mieilor.
 Fluieraș frumos
 Să-mi cînte duios.
 Și cînd vîntu a sufla,
 Fluierul a fluiera,
 Oile s-or înturna,
 Pe mine m-or plînge ;
 Oile ocheșele
 M-or cînta cu jele ;
 Oile bălăi
 M-or cînta pe văi.

MAICA BĂTRÎNĂ

Și lerui-ler

Pe drumul cel mare,
 Trec pe lângă o mare
 Suluri de voinici,
 Toți cu caii murgi.
 Trase-mi cai să meargă,
 Marea să mi-o treacă.
 Întîlniră o maică,
 Cu furcuța-n briu,
 Caier de mătase,
 Împletitura-n șase,
 Fuscior de argint.
 Din furcă-mi trăgeară,
 Fusu-i sfîrîiară :
 — N-ați văzut un fiu ?

Călușoru lui,
Pana corbului ;
Ochișorii lui,
Mura cîmpului ;
Mustăcioara lui,
Spicul griului ;
Bicișorul lui,
Coadă șarpelui.
— N-am văzut, măicuță,
N-am văzut nici un fiu,
Că dacă-l vedeam,
Cu noi îl luam.

23

Iar tu, babă bătrînă,
Cu briul de lînă,
Pe cîmp alergînd
Și mereu strigînd :
— Cine a văzut,
Cine-a cunoscut :
Mîndru ciobănel
Tras printr-un inel :
Fețișoara lui,
Spuma laptelui ;
Ochișorii lui
Mura cîmpului ;
Mustăcioara lui,
Spicul griului.
Ș-am zărit în cale,
Se coboară-n vale
Oi ca să găsească,
Oi ca să jelească ;
Oile-a pierdut
Și el s-a sfîrșit ;
S-a sfîrșit cu omor,
Pe cîmp de mohor.

24

VIDRA

Doamnele, Doamne,
Toți pescarii s-adunase
Și năvodul mi-l lucruse
Și în mare-l aruncase.

22

Cu năvodul se căznise
Și nimic nu pescuise.
Grăi vâtaful de pescari :
— Măi pescari, măi năvodari,
Încă-o toană să mai dați,
Pește bun să pescuiți !
Cînd fuse toana a zecea,
Frumos pește că-mi prindea :
Numai cegă și păstrugă
Și galbenă caracudă.
Cam în fundul matiții,
Prinse puiul Iudiții.
Îl bătură, îl căzniră :
— Spune, pui de Iudicioară,
Unde-i toana crapului,
Potmolul morunului,
Liniștea cosacului ?
Și mi-l bat și mi-l căznesc
Și cu toți îl ispitesc :
— Spună marea dintr-adînc
Și cît pește în mare este ?
Nu-ș cum ochii d-arunca
Cam pe mare, cam sub zare,
Văzură Iuda bătrînă,
Vărsînd flacăra pe gură,
Dincotro soare-răsare,
Tot strigînd și bătînd
Și din coadă flăcărînd :
— Nu mi-l bateți, puii-i mic,
Și nu știe de nimic ;
Că marea-mi este mare
Și ea margini nu mai are.
Spune-voi adevărat,
Unde-i pește de vînat.
Că e marea la fund,
Cît din cer pînă-n pămînt,
Și-atîta pește-n mare este
Cîte stele cerul are,
Cîtă iarbă pe pămînt,
Numai cu trei pești, e mai mult.
Peștele ea-l aduna,
Dar năvodu-l incurca,
Marea rău o tulbură.
Și pescarii se luptară :
— Iudă, Iudă, du-te, du-te,
Du-te-n mare, duce-te-ai !

23

Înc-o zi de ne-om lupta,
Nimerea nu va scăpa.
Iar vătaful le grăiară :
— Ne-om săltară, ne-om săltară,
Sus, mai sus ne-om ridicară,
Jos, mai jos că ne-om lăsară,
Tocma-n prundurile mării.
Sări-vom cu toții-n vînt,
Și cu toții în pămînt.
Și cu pește d-âl mai mare,
Să vă fie de gustare.
Ei să fie sănătoși
Și la năvod norocoși !

25

Oileroi, daleroi, Doamne,
Ferice-și, Doamne, ferice,
Ferice de cest domn bun,
Oileroi, daleroi, Doamne,
Cest domn bun, jupîn (*cutare*)
Că mi-aș are nouă fete,
Cîte-și nouă imi împletesc
La năvoade de mătase ;
Împletiră joi și vineri
Sîmbătă pînă la prînz.
Duminică-n vas le puse,
Luni pe toană că se duse.
Dete-o toană, dete două,
Dete-o toană, friu-n nouă,
Și nimic nu folosi.
Grăi și Argîșan vătafu :
— Măi vodari, măi năvodari,
Înc-o toană să mai dați !
Cînd fuse toana d-a zecea,
Frumos pește că-mi prinseră :
Numa cegă și păstrugă
Și galbenă caracudă.
Cam în fundul matiții,
Prinse puiul Vidrei.
Prinsu-l-au, da mi-l bătea
Cu coada zgîrbaciului,
Pe fața obrazului ;
Mi-l bătea, mi-l ispitea :
— Spune, pui de Iudicioară,

24

Unde-i toana crapului,
Potmolul morunului,
Liniștea cosacului ?
Nu-ș cum ochii-și arunca,
Cam departe, cam pe mare,
Cam pe mare, cam sub soare,
Dincotro soare-răsare,
Tot strigînd și bîrătînd
Din gură vîpăi lăsînd
Venea Vidra-așa grăînd :
Lăsați puiul nu mi-l bateți
Că el mi-este mititel
Nu știe seama peștelui
Și nici toana crapului,
Potmolul morunului,
Liniștea cosacului.
Dac-aveți năvoade lungi
Din fața pămîntului,
Pînă-n slava cerului,
După mine să veniți,
La mama chetușului,
Iar cutare năvodar
El să fie sănătos,
Cu-a lui casă,
Cu-a lui masă,
Cu-a lui dalbă
Năvodeasă.

26

SAMODIVA

Cît fuse Ion Făt-Frumos,
De dimineață se scula,
Pe fața dalbă se spăla,
La răsărit se uita,
Cruce dreaptă-și făcea,
Năvod verde împletea.
Împletise,-l isprăvise,
Merse marea la vîinare.
Dete-o toană, dete două,
Dete toana pîn' la nouă,
Nici un pește nu prinsese ;
De la toana a zecea,
Cată-n fundul măticioarei,
Găsi puiul Iudii mari,
Puiul Iudii Samodivei.

25

Și-așa-l bate, mi-l căznește,
Cu cuiul șufanului,
Pe fața obrazului.
Iar și Ion Făt-Frumos,
Cînd ochii negri-i arunca,
Cam pe mare, pe sub soare,
Dincotro soare-răsare,
Iată-mi vine Samodiva,
Flăcărind, bărcănind,
Cu maramă vînt făcînd,
Păr galben dărăpănd.
Ș-așa rupse de-i grăise :
— Voi vodari, voi năvodari,
Patruzeci de lopătari,
Doișpe vătafi mari,
Nu-mi bateți puiul,
Nu-l căzniți,
Că e mic, nepriceput,
Nu știe marea dintr-adînc,
Nici cît pește-n mare este.
Iar eu știu și-o să vă spun :
Cît din cer pînă-n pămînt ;
Și cît pește în mare este :
Cîtă frunză pe pămînt,
Cîtă iarbă-n codru este,
Cît nisip pe malul mării,
Tot mai mult, un băboiaș.
Iar eu știu și-o să vă spun
Unde-i toana crapului,
Sporașul cosacului,
Potmolul morunului,
Gheimanul șalăului.
Iar Ion Făt-Frumos,
El să-mi fie sănătos.

27

POMUL DE AUR ȘI DUHUL DE MARE

Rău marea se lăuda
Și din gură tot striga :
— Cine-n lume s-ar d-afla
Dușmanul să mi-l doboare ?
'N prundul mării sînt doi meri,
Mere face, nu le coace
Că aproape-i Duh de mare.

26

Cînd e soarele-n diseară
Iese Duh din mare-afară :
Sare-n sus, sare-n pămînt,
Sare-n vîrf, la mărul roșu.
Marea iarăși tot zicea :
— Cine-n lume s-ar d-afla
Merii de mi-i apăra ?
Că ăl Duh mare din mare,
El mereu în mare sare ;
În grădină el cînd intră,
Florile tot el le paște.
Iar (cutare), flăcău voinic,
Nu se teme de nimic,
Că veșmîntu-i zugrăvit :
Scrisă-i marea tulbure
Scrisă-i marea rotocoală
Cam cu nouă vădurele ;
Iar în urmă de vădurele,
Sunt cam nouă corăbiele.
El în lume s-o d-afla,
Marea de mi-o săgeta.
S-o afla (cutare) voinic,
Nu se teme de nimic.
El acasă-mi alerga,
Cal voinic îl înșăua,
Și cu arcu-și săgeta.
El spre mare se porni,
Intră-n mare ca o floare.
Tot el că ieși din vad,
Ca un verde mîndru brad,
Merii că îi săgetă,
Duh de mare potoli.
El să-mi fie sănătos,
Cu-a lui casă,
Cu-a lui masă,
Cu-a lui dalbă de crăiasă !

28

MĂRUL DE AUR ȘI DULFUL DE MARE

Icea-n ceste curți
Și-n ceste domnii,
Mese-mi stau întinse,
Făclii dalbe-aprinse,
Scaune zugrăvite.

27

Și îmi șade, șade
Bunul Dumnezeu.
Mai de-a rînd cu dumnealui,
Șade-ș Dimeș, șade,
Scaun zugrăvit,
De dar bun gătit.
Dar la masă cine șade ?
Doi-trei frați de-ai lui,
Cu caii de frîu,
Cu iejlice-n briu.
Trag caii să meargă,
La măr mărgărit,
Baier de-argint.
Multe mere face,
Dar nu mi le coace.
Dulfu s-a-nvățat,
Zmicele-a stricat,
Mese-a dărăpănat,
Nimeni n-a aflat.
Tinăr Gheorghe mi-a d-aflat,
Acas a alergat,
Arcul și-a luat,
Arcul ș-o săgeată.
La meri c-a plecat.
Sub meri că s-a pus.
Mult n-a zăbovit,
Dulfu a sosit.
Trase să-l lovească,
În spata cea dreaptă.
Dulfu l-a zărit
Și el s-a repezit,
În brațe l-a luat,
Și-n sus l-a aruncat :
Sus la munți cărunți,
Unde iarba crește,
Crește, se-mpletește,
Chip găitânește.
Jos s-a coborît,
La izvoare reci,
Trec fete de greci ;
Mai în urma lor,
Tinăra Maria,
Ea să fie sora ta.

DUH DE MARE

Mi-a crescutu, mi-a născutu,
De-un măr roșu pădureț.
Face-aș mere, în toate vere,
Nu le face, cum le coace,
Din pricina Duhului.
— Duh de mare sări-afară,
Sări în vînt, sări în pămînt,
Sări în vîrf de merișor.
Prinde-aș mere de-a mînca,
Nu mînca, cum le strica,
Mai rău crengi dărăpăna,
Frunzulița scutura.
Dar și Gheorghe voinicu,
Tot pe-acolo cînd trecea,
Pe Duhul mării mi-l zărea.
El acasă-mi alerga,
În grajd de piatră că-mi intra,
Cearcă-și Murgu, cearcă-și Negru :
— Ieși, Murgule, cal mai bun,
Cal mai bun și mai blajin,
Cercelat și răfturat,
Cum e bun de-ncălecat.
De zăba că mi-l lua,
El afară mi-l scotea,
De stîlpișorul mării mi-l lega ;
El în casă că-mi intra,
Luă arcu ș-o săgeată
Și din gură-așa zicea :
— Rămii, maică, sănătoasă
Că n-ai fost de bucuroasă,
Să-ți aduc de-o noră-n casă,
Noră-n casă pe Ioana.
Iar și Gheorghe ăl voinic,
El afară că-mi ieșea,
Picioru-n scară punea,
Cruce dreaptă își făcea
Și Murgu încăleca.
Prindea Murgu a sărea :
— Sări în vînt, sări în pămînt,
Sări în vîrf de merișor.
Pîndi ziua, toată ziua,
Zi de vară, pînă-n seară,

Pe Duhu mării mi-l zări
Și Duh de veste-l prinse
Și-nainte-i ieșise
Și din gură-așa grăia :
— Hai tu, Gheorghe, nu mai trage,
Că noi am fost nouă frați,
Cîte-și nouă săgetați ;
Numai eu că am scăpat,
Numai eu ș-o sor' mai mică,
Sor' mai mică pe Ioana.
Iar și Gheorghe ăl voinic,
El să fie sănătos
Cu-a lui frați,
Cu-a lui părinți !

30

DULFUL DE MARE

Icea-n cestor curțuri,
Drag domnu de-al nostru
Și în cap de mese,
Tot scaune drese ;
Pe scaun din față,
Tot Gheorghe voinicul ;
Jur-prejur de masă,
Toți trei frați de-acasă,
Cu ilicele-n briie,
Cu cuțite-n friie.
Toți prejur tăceară
Și Gheorghe grăiară :
— Stați, frați, și mâncați,
Nimic nu-mi cătați,
Mă duc la livezi,
La livezi cu meri.
Dulfu s-a-nnădit,
Mere a mâncat.
Arce și-au luat
În Dulf le-a-ndreptat,
Dulfu s-a supus :
— Stai, voinic, nu da,
De aripi te-oi lua,
Sus te-oi ridica,
Sus la munți cărunți,
La dragii părinți,

30

Unde iarba crește,
În chip găitânește,
Nimeni nu cosește.
În brațe te-oi lua
Și te-oi ridica,
La cerul cu stele,
La luna cu raze.
Stai, nu mă lovi
Că ți-oi trebui.
Să fiți sănătoși !

31

DUHUL DE MARE

Mi-a crescutu, mi-a născutu,
Mărului, merișor de aur,
De un măr roșu pădureț.
Face-aș mere în toate vere,
Nu le face, cum le coace,
Din pieirea duhului.
— Duh de mare sărea afară,
Sărea-n vînt, sărea-n pămînt,
Sărea-n vîrf de merișor,
Prinde-aș mere de mîncare.
Nu mînca, cum le strica,
Mai rău crengi dărăpăna,
Frunza verde-i scutura.
Sare-și Gheorghe, măr' voinic,
El p-acolea că-mi treceară,
Pe Duh de mare mi-l zăreară.
El acasă alerga,
Grajd de piatră că-mi căta.
Cearcă-și Murgu,
Cearcă-și Negru,
Este Murgu, cal mai bun,
Cal mai bun și mai blajin,
Țesălat și răfturat,
Cum îi bun de-ncălecat.
De zăbrea că mi-și lua,
El afară mi-l scotea,
De stîlpișor că mi-l legară.
El în casă alergară,
Luă-și arcul și-o săgeată,
Sub măr roșu mi-l supuse.

31

Prinde ziua, toată ziua,
Zi de vară pînă-n seară,
Cum fuse soarele-n diseară
Și Duhul de veste prinse
Și-nainte că ieșise
Și din gură-așa-mi grăia :
— Stai tu, Gheorghe, nu mai trage
Că și noi am fost nouă frați,
Cîte-și nouă săgetați.
Numai eu singur am scăpat,
Numai eu ș-o sor' mai mică,
Sor' mai mică pre nume Ileana.
Iar și Gheorghe ăl măr' voinic,
El să fie sănătos.

32

Lerui, Doamnele
Peste verde iderean,
Grele oști pornescu-mă :
Dar pe unde le suiară ?
Pe la casa lui Ion.
Mă-sa de veste prinsese
Și-nainte le ieșise,
C-un colțișor de prescură,
C-un pahar de băutură
Și din gură-așa grăia :
— Mai așteptați puținel
Pînă pe Ion că l-oi gătea
Că i-am croit de-un veșmînt,
Lungî-i, larg pînă-n pămînt.
Croitorii mi-l croiesc,
Zugravii mi-l zugrăvesc,
Într-amîndoi umerii lui,
Scrisă-i doi luceferi ;
Cam din piept și cam din spate,
Scrisă-i soarele și luna ;
Jur-prejur de trupul lui,
Scrisă-i cer cu stelele
Și cîmpul cu florile ;
Jur-prejur de poala lui,
Scrisă-i marea tulburată,
Marea cu nouă vădurele
Și cu nouă chiscurele,

32

Stau stegari cu stegărele
Și-l așteaptă pe Ion,
Să mi-l puie stegar mare ;
Stegar mare, boier mare,
Să judece țările,
Țările și Țarigradul.
Iarăși Ion ăl mare
El să fie sănătos !

33

Ionel voinicul,
La curte slujește,
Slujește, slujește,
La domnul Constantin,
Cu calul de frîu,
Cu ploscuța-n briu,
Cu clondiru-n stînga,
Cu paharu-n dreapta.
Sus clondir ridică,
Paharul să-și umple,
La domn că-l întinse,
De greu ce ofta
Păharul vărsa,
Pe poală de domn,
La trupșor de om.
Domnul Constantin
Din gură grăia :
— Vai tu, slugă dreaptă,
Dreaptă și-nțeleaptă,
Tu rău mi-ai gîndit,
Rău la capul meu,
Mie ca să-mi iei,
Doamna și domnia,
Toată avuția,
Dalba-mpărăție.
Ionel voinic,
Din gură grăia :
— Doamne Constantine,
Eu rău n-am gîndit,
Ție ca să-ți iau
Doamna și domnia,
Toată avuția,
Dalba-mpărăție,

33

Ci eu am gîndit,
Peste munți înalți,
La dragii-mi frați ;
Eu m-am mai gîndit,
La ai mei părinți
Ce-or fi făcînd ei ?
Caii ce-și hrănesc,
În grajd se spetesc,
Nu-i pot încurcea,
Tot de mila mea.
Tot eu m-am gîndit,
Peste lunci cu flori,
La dragi de surori ;
Surorile mele,
Ce-or fi făcînd ele ?
Cununi ce-mpletesc,
În cui se vestejesc,
Nu le pot purta
Tot de mila mea ;
Domnul Constantin
Din gură grăia :
— Tu, voinic Ioane,
Tu să mă slujești
Pîn' la Sînt Vasile,
Cînd se-mpart moșii ;
Mari boieri s-or strînge,
Ei te-or dărui :
Cu cal, cu rădvan,
Cu doisprece cai ;
De negri ca corbii
Și de iuți ca focul.
Tu, voinic Ioane,
Tot tu te-oi mai duce,
Peste negri munți,
La dragi de părinți.
Ei că te-or vedea,
Bine le-o părea.
Prînzul ce-or prînzi
Cu toți dimpreună
Și cu voie bună.
Tu voinice Ioane,
Tot te-oi mai duce
Peste nalții brazi,
La dragii tăi frați.
Ei cînd te-or vedea,
Bine le-o părea ;

Caii ce-i hrănesc,
Le-or putea-ncurcea,
Cu toți dimpreună,
Tot cu voie bună.
Tot tu te-oi mai duce,
Peste lunci cu flori,
La dragi de surori,
Cununi ce-mpletesc,
Le-or putea purta,
Cu toate împreună,
Tot cu voie bună.
Iar pe (cutare)
Dumnezeu să-l ierte.

Strujeaște, prujeaște
Gheorghe Făt-Frumos.
Cu ișlicu-n briu,
Cu Murgu de friu.
Slujeaște-mi, prujeaște,
La domn Constantin,
De micșor copil.
Domn Constantin-vodă,
De dimineață se scula.
Serviciu-n mină-și lua
Ia domn Constantin se ducea,
Cu ibric apă-i turna,
Pe ochi negri se spăla,
Șervet de pe umăr îi da
Și pe față că-l ștergea.
Domn Constantin ce-i grăia ?
La masă că se punea,
Păhărel de vin cerea,
Păhărel de vin vărsa,
Pe poală de domn.
Domn Constantin-vodă,
Din gură-i grăia :
— Gheorghe, Făt-Frumos
Că tu mi-ai slujit,
De micșor copil ;
Și tu mi-ai vărsat
Păhărel de vin,
Pe poală de domn ;

Și tu mi-ai gândit
 Rău la capul meu
 Ca să mor și eu,
 Să-ți rămâie ție
 Doamna și domnia,
 Dalbă visteria.
 Gheorghe, Făt-Frumos,
 Rupse de-i grăise :
 — Domn Constantin-vodă
 Că eu n-am gândit,
 Rău la capul tău
 Ca să mori și tu
 Să-mi rămâie mie,
 Doamna și domnia.
 Da eu m-am gândit,
 Peste nalții munți,
 La arșii părinți.
 Părinciorii mei
 Prînzul ce-am prînzit,
 N-or putea mînca,
 N-or putea-l bea
 Tot de mila mea
 Și de jalea mea.
 Iar eu m-am gândit,
 Peste nalții brazi,
 La arșii de frați ;
 Frățiorii mei,
 Cai ce și-au hrănit,
 N-or putea goni,
 N-or putea alerga,
 Tot de mila mea
 Și de jalea mea ;
 Iar eu m-am gândit,
 Peste lunci cu flori
 La arse surori ;
 Surioarele mele,
 Cununi ce-a-mpletit,
 N-or putea juca,
 N-or putea purta,
 Și de jalea mea.
 Și de jalea mea,
 Domn Constantin-vodă,
 Rupse de-i grăise :
 — Gheorghe, Făt-Frumos,
 Tu să mai slujești
 Pin' la Sint Vasile,
 Cînd se-mpart moșiile,

Că eu te-oi dărui
 C-un verde rădvan,
 Verde și frumos,
 Cu opt telegari ;
 Sint negri ca corbul
 Și iuți ca focul.
 Și tu te-oi ducea,
 Toț domnind, bănind,
 Peste nalții munți,
 La ai tăi părinți ;
 Părinciorii tăi,
 Ei cînd te-or vedea,
 Prînzul ce-am prînzit,
 Tot putea mînca,
 Tot putea'l bea,
 Tot în cinstea ta
 Și în fala ta.
 Și tu te-oi ducea,
 Peste nalții brazi,
 La ai tăi frați ;
 Frățiorii tăi,
 Cal ce ș-au hrănit,
 În grajduri s-au spetit,
 Tot putea goni,
 Tot putea alerga.
 Să-mi fii sănătos
 Și mult voios.

COLINDUL CORĂBIERULUI

Chezăn, chezărel
 Icea-n cestui bun,
 Bunul Dumnezeu.
 Bun jupînul gazdă,
 Ceasul ce-a născut,
 De-un prînz ș-a făcut.
 La prînz și-a chemat
 Finii și vecinii,
 Doi-trei oameni buni,
 Megiași bătrîni.
 La masă-i pofteară,
 Bine-i rînduiară,
 De unul lingă altul ;
 Seama le-a luat,

Toți sfinții-au venit,
Numai n-a venit
Sfântul Neculai.
Treabă au avut
Prundurel de mare,
Nouă-s corăbioare ;
Nouă ș-alte nouă :
Nouă-s păgînești,
Nouă-s creștinești.
Noi le-om creștinară,
Drumul că le-om da.
Cele păgînești,
Noi le-om vămuiră.
Vama le-om luară,
Vamă făr' de seamă ;
Țopuri de postav,
Giulgiuri de mătase,
Că-i marfă bănoasă.
Iuda ce-a scornit ?
Din bici că plesni,
D-un vînt pe pămînt,
Noi le-am prăpădit
Și iar le-am găsit
Sus la ceastă casă,
Jos la ceastă masă.
De tot fel c-avem,
Numai că n-avem :
Gutui și-alămii,
Poame de-arhirei.
Dar noi l-om trimete
Pe Sfântul Ilie,
Tunînd, fulgerînd,
Grele ploi vârsînd,
Văi adinci spălînd,
Pomii răsădînd,
Pomi de toată poama :
Gutui ș-alămii,
Poame de-arhirei.
Pină el s-o-ntoarce,
Poamele s-or coace,
În băsmăli le-om strînge,
La sfinți că le-om duce.
Sfinții le-or mîncară.
Ce-o mai rămîneară,

Iuda le luară
Și le-mprăștiară.
Icea-n cestui bun
Să fiți sănătoși !

La bo haz de mare,
Hai lerui, dalerui, Doamne,
'S nouă corăbioare,
Nouă ș-alte nouă :
Nouă-s românești,
Nouă-s păgînești.
Corăbioarele sînt
Negre și smolite,
De valuri bătute,
De maluri trîntite.
Vîntul începură,
Marea-nfuriară,
Și-n larg le trăgeară
Nimeni nu le vede,
Nimeni nu le-oprește,
Făr' de doi feciori,
Sînt doi frățiori.
Prename ce au ?
Ilie și cu Ion.
Ei îmi vin zburînd
Nici pre cer,
Nici pre pămînt,
Cu soarele sfātuind,
Cu luceferii jucînd.
P-alea păgînești
În larg le tîrîră,
În loc le storceară
Și le scufundară.
Iar p-alea românești,
Ei mi le opriră
Și mi le-adunară
Și le liberară.
Feții ai frumoși,
Ei să fie sănătoși !

VAMEȘUL

Bate-ș vîntu, bate,
 Liniștit vei bate
 Peste brazi mărunți,
 Peste munți cărunți :
 — Voi brazi policniți,
 Sus voi îmi primiți,
 Sus în vîrf de munte,
 Vameșu de frunte,
 Bun jupîn cutare,
 Vameș pe vămie
 Și pe visterie.
 Prin sălașul lui,
 De ce-oi vedea,
 Nu te speria.
 Trec și se petrec,
 Tot stable de cai ;
 Din stablele toate,
 Bună vamă-și ia
 Cel armăsar galben,
 Cu comița creață,
 Într-aurel de viață ;
 Prin sălașul lui,
 Trec și se petrec
 Tot turme de oi
 Ș-un berbece lăi,
 Cu coarnele-n vînt,
 Cu lîna-n pămînt ;
 Cu coarnele-ntoarse,
 Cu lînița-nvarsă.
 Prin sălașul lui
 Trec și se petrec
 Ș-alte vămi cînd vin,
 Tot cirezi de boi ;
 Din cireada toată,
 Bună vamă-și ia
 Cel buhai galben,
 Cu coarnele-ntoarse,
 Într-aurel de vorș.
 Prin sălașul lui
 Trec și se petrec
 Ș-alte vămi cînd vin
 Tot turme de porci.
 Din turmă, din toate

Bună vamă-și ia
 Cel găligan gras,
 Cu colții de-ntors,
 Într-aurel de vorș.
 Domnul Constantin-vodă
 De veste prinsese,
 La el trimesese :
 — Icea cest domn bun,
 Facă atit de bine,
 Vie-și pîn' la mine.
 Bun frate l-oi prinde,
 Frate pe frăție
 Și doamna cumnată
 Și feciori nepoți.
 Icea cest domn bun,
 Rupse de-mi grăise :
 — Mie nu-mi trebuie,
 Frate pe frăție,
 Nici pe visterie.
 Bun frate am eu :
 Cel buzdugan lat,
 Stă-n cui de-alintat,
 Prin sînge udat.
 Mie nu-mi trebuie
 Nici doamnă cumnată,
 Bun cumnat am eu
 Cea spată turbată,
 Stă-n cui de-alintată.

LEUL

Leroi, Doamnele
 Iar și Gheorghe cel frumos
 Dimineață se sculară,
 Pe ochi negri se spălară,
 Cam pe ochi, cam pe sprîncene.
 Cheia-n mină c-o luară,
 Cărăruia-și d-apucară,
 Cărăruia-și drept la grajd.
 Grajd de piatră-și descuiară,
 Cearcă-n caii d-ăi mai buni ;
 Cearcă-și Murgu, cearcă Negru,
 Găsi Murgu cel mai bun,
 Cel mai bun și mai blăjin ;

De căpăstru mi-l lua
Și afară mi-l scotea.
De zăbrele mi-l legară
Și-n cămară că intrară.
Găsi arcul discordat,
Și săgeata de-nțeclat.
De Murgu se-alăturară,
Stînga-n coamă punea
Și pe Murgu-ncălecară.
Cărăriuia-și apucară,
Cărăriuia-și la vînat,
La vînat peste Birlad.
El vinează cît vinează,
Vine soarele-n diseară
Și vremea de-ntorcăteară.
Cărăriuia-și de-apucară,
Cărăriuia drept acasă.
Găsi Leul de-adormit,
Sub o tufă de schinduf.
Să-l vineare, frica-i mare,
Să-l săgete, nu se-ncrede.
Prinse Murgu-a străfunda,
Leul din somn se deștepta
Și la fugă mi-l lua,
Ogar galben mi-l gonea,
Ogar galben pe pămînt,
Șoimuleț se-nalță-n vînt.
Ogar negru mi-l prindea
Și la Gheorghe l-aducea.
Scurt, mai scurt că mi-l lega
De pana căpăstrului,
De ciulpina Murgului.
El acasă că pleca.
Acasă cînd a ajuns,
El din gură-așa-mi grăia :
— Ia ieși, maică, ia ieși, taică,
De vezi fiu din trupul tău,
Cum ți-aduce Leu legat,
Viuleț, nevătămat.
El mi-avînd de-aș nouă frați :
Unul calul că-l lua,
Altu fin că-i revărsa,
Finu cu floricelele
Și cu viorelele.
Maică-sa-afară-mi ieșea
Și din gură-așa-mi grăia :

— Mulțumesc lui Dumnezeu
Că văd fiu din trupul meu,
Cum mi-aduce Leu legat,
Viuleț, nevătămat.
Iar și Gheorghe cel voinic,
El să fie sănătos.
La mulți ani !

LEUL

Leroi, ler, leroi, Doamnele
Iar (cutare) frate-al nostru,
De dimineață se scula,
Pe ochi negri se spălară,
Cam pe ochi, cam pe obraz.
Biciu-n mină că-și luară,
În grajd de piatră că-mi intrară.
Cearcă-și Murgu, cearcă-și Negru,
Găsi pe Murgu, cal mai bun,
Cal mai bun și mai blajin,
De-nșeuat, de răfturat,
Cum e bun de-ncălecat,
(Cutare) frate-al nostru,
De căpăstru mi-l luară
Și-afară că mi-l scoteară.
De-o zăbrea că mi-l legară.
Tare-n casă mi-alergară
Să-și ia arcul și săgeata.
Luă arcul de-ncordatu,
Și săgeata de-nțiglatu
Și afară că-mi ieșeară,
Frumușel că-ncălecară.
Frumușel că le legară
Cu ațica arcului,
La ciulpina calului ;
Frumușel că-ncălecară,
Cărăriuia-și d-apucară,
Cărăriuia la vînat,
La vînat peste Birlad.
Vina ziua, toată ziua,
Zi de vară pînă-n seară.
Cînd fuse seara-n diseară,
Găsi Leul de-adormitu,
De-adormitu cu fața-n susu.

Să-l deștepte nu se-ncrede,
Să-l săgete, nu se-ndură.
Nu-ș' cum Murgu strănutară
Și Leul se deșteptară.
Prinse Leul de-a fugire
Și (cutare) de-a-l gonire
Nici prea mult că mi-l gonea,
Pînă Leul obosea.
El făcuse cum putuse,
Cu Leul s-alătura.
Mîna stîngă-n coamă-i puse
Și cu dreapta mi-l legară,
Cu ațica arcului,
La ciulpina calului.
Frumușel că-ncălecară,
Cărăruia d-apucară,
Cărăruia drept acasă.
De departe că-mi strigară :
— Ia ieși, maică, ia ieși, taică,
V-am adus Leul legatu,
Binișor, nevătămatu.
Nimerea nu-l auzea,
Făr' de-a lui ibovnică ;
Ibovnica că-l auzea,
Drept la el că se ducea,
Calu din mîni că-i lua,
Îl plimba, îl preumbla,
În grajd de piatră-l băga,
Fîn verde că-i revârsa ;
Fîn cu flori de sărbători,
Cosit de două surori.
Iar (cutare) frate-al nostru,
El să fie sănătos !

40

LEUL

Pleacă june la vînat,
Pe-un picior de munte-nalt.
Junele, junelui bunu
Maică-sa la el privește
Și din gură-așa grăiește :
— Pus-ai gînd de pribegire
Ori gînd de-nsurătoare ?
— Nu mi-e gîndu la-nsurătoare,
Mi-e gîndul la pribegire ;

44

Colo-n fundul munților,
Sub poalele brazilor
Este-un Leu de cîne rău,
Pus-am gînd să-l săget eu.
Ce-a fost bun el a mîncat,
Ce-a fost rău el a stricat.
Află Leul d-adormit,
Sub un spin mare-nflorit
Să-l deștepte,
Nu se-ncrede,
Să-l săgete,
Nu se-ndură.
Pînă se gîndi,
Leul din somn se trezi ;
— Junele, ce-ai cătat,
Doar căile le-ai încurcat ?
— Am venit să ne luptăm,
Să ne-alegem de viteji.
Ș-amîndoi ei se luptară,
Zi de vară pînă-n seară ;
Și junelul cînd răzbeară
Leu-așa că-i grăiară :
— Lasă-te tu de luptat
Și pe mine de săgetat
Și mă leagă de cureară
Și mă du pe ulicioară,
Pe ulița grecilor,
În cinstea fetelor,
În ciuda nevestelor.
Și cînd te-or vedea,
Pe tine te-or lăudară :
— Ieșiți, părinți,
Ieșiți, frați,
Să vedeți Leul legat,
Leu legat, nevătămat ;
Și-n curea neagră băgat.

41

CERBUL

Lereloi
Cerb s-a lăudat,
Și s-a răurat,
La margine de sat,

45

Că nimerea nu știe,
De unde iarba paște
Și apă că bea.
Gheorghe voinicu,
P-acolea trecea,
Pe cerb mi-l zărea,
Zăcînd, rumegînd,
'N-amiaza-și făcînd,
Gheorghe ăl voinic.
Acasă alerga,
Arcu și-l lua,
Arcul ș-o săgeată,
La vînat să-mi iasă
Pe munții Nistrului
Și ai pustiului,
Joi de dimineață,
Pe nori, pe ceață.
Și el să-mi vîneze
Ziua, toată ziua,
Jur-prejur de sate.
Joi de dimineață,
Iată că-mi plecară
De urmă că-mi dară,
De urmă de cerb,
Cerbul runcului,
Fiara pămîntului
Urma că-l ducea,
Tot din deal în deal
Și din piatră-n piatră ;
Urma că-i lua,
Tot din stîncă-n stîncă
Și din piatră-n piatră ;
Urma-i povîrnea,
La rîu, la pîriu,
De-unde-i apa lină,
Pietrele răsună ;
De-unde iarba-mi crește,
Fir găitânește,
În patru se-mpletește.
Sub călin, mălin,
Sus e frunza deasă,
Jos e umbra groasă.
Și Gheorghe-ăl voinic
P-acolo trecea,
Pe cerb mi-l zărea,
În genunchi cădea,
Arcu-și întindea,

Arcu ș-o săgeată ;
Ținta-i țintuită
Pe cerb mi-l izbea,
La spate din dreapta,
Cerbul sus sărea
Și se blestema :
— Ochișorii mei,
Ochi nevederoși,
Vedea-i-aș plesniți,
Pe mare azvîrliți,
De maluri bătuți,
De maluri trîniți,
Că voi n-ați văzut :
Frunza clătînînd,
Săgeată venînd,
Cerb să fi fugit ;
Voi, urechile mele,
Vedea-v-aș tăiate,
Voi cum n-ați auzit
Săgeată venînd,
Frunza clătînînd,
Cerb să fi fugit.
Voi, picioarele mele,
Vedea-v-aș aruncate,
Voi cum n-ați putut
Ca să fi fugit.
Deodat Gheorghe ăl voinic
La cerb năvălea,
Ținta-i petrecea,
Ținta ș-o săgeată ;
Pe cerb mi-l lua,
La spate, din dreapta.
Și cu el pleca
Prin șirag de sate,
Prin satele rare.
Cu fetele mari ;
Prin satele dese,
Cu fete mirese.
Din stobol de fete,
Nimerea nu vede,
Numai Anica-l vede.
Îl vede, îl fericește :
— Fericean de el
Și de maica lui,
Zile ce-a avut,
Parte ce-a născut ;

De taică, de maică,
De-o carne de cerb ;
Cu cărnița lui
Nunta și-a nuntit,
Nunta și nuntașii
Și cu toți megiașii ;
Din oscioarele lui
Case-or stoboli ;
Cu chelceaua lui,
Curte să-și rînduiască,
Curtea și curtașii
Și toți megiașii ;
Cu cornițele lui,
Făcea furci la curte ;
Cu unghiea lui
Făcea păhărele ;
Și cheamă boieri cu ele
Ca să le cinstească,
Cruciș, curmeziș
De la naș la fin,
De la fin la naș.
Masa dumneavoastră
Pe brațele noastre ;
Jupîn (cutare) vînător,
El să fie sănătos
Cu-a lui casă,
Cu-a lui masă !

CIUTĂ MIOARĂ

42

Sus la munte ninge, plouă,
La șes cade rouă,
Roua de pe șes
Faptu-mi-s-a, fapt
D-un lac iezerel.
Jur-prejur de el,
Crescut, mi-a născut :
Trestică măruntă,
Răchită-nflorită.
De-acolo se ține
O droaie de ciute,
De ciute mărunte
Și sint nepricepute.

48

Cea ciută mioară,
La păr gălbioară,
La vale se lasă,
La vale la rîu,
La rîu la păriu ;
Și unde apa-mi curge,
Curge se prelinge,
Pietrele răsună,
Ciutele s-adună
Apa ca să-mi bea.
Toate iarba-mi pasc
Și apă că-mi beau ;
Dar cea ciută mică
Și mai pricepută,
Cea ciută mioară,
La păr gălbioară,
Streajă străjuiește
Streajă de trei părți,
De trei dimineți ;
Numai ea nu-mi paște,
Nici apă nu-mi bea.
Din picior bătea.
Apa-mi tulbura,
Apa nu o beară ;
Ciutele o-ntrebară :
— Dar tu ciută mică
Și mai pricepută
Tu apă nu bei,
Tu iarbă nu-mi paști,
Stai de strejuiești,
Streajă de trei părți,
De trei dimineți.
Ciuta le răspundeară :
— Dar voi ciute multe,
Și nepricepute
Voi prea bine știți
Că Ion Făt-Frumos
Bun cal hărănește,
Bun cal ș-un ogar
Ș-un vînat șoimel
La un vînat să iasă
Joi de dimineață
Pe nor și pe ceață ;
Cu ceața-n spinare,
Cu roua-n picioare,

49

Să-mi vineze munți,
Munții cei cărunți.
Vinat n-or găsiră
Și-ndată s-o-ntoarce
La negre pirloage.
În goană ne-o lua
Ș-o să ne gonească
Pin' la riu de sînge,
Rîu roș de sînge,
Nu e riu de fel
Ș-o să-l facem noi
Din sînge de ciută,
De ciută mioară,
La păr gălbioară.
Ce-or mai rămîneară,
În goană ne-or lua ;
Ș-o să ne gonească
Pin' la pod de os ;
Pod de os n-o fost
Ș-o să-l facem noi ;
Noi de os l-om face
Cu oasele noastre.
Ce-or mai rămîneară
În goană ne-or lua
Ș-o să ne gonească
Pin' la pod de piele ;
Nu e pod de piele,
O să-l facem noi,
Cu pieile noastre.
Ș-o să ne gonească
Pin' la munți cărunți ;
Munți cărunți n-o fost
Noi că mi l-om face
Tot din păr de ciută,
De ciută mioară,
La păr gălbioară.
Numai eu să scap
Sub stană de piatră,
De cal bun călcată,
De ogar mușcată,
De șoimel pișcată.
Și Ion Făt-Frumos
El să-mi fie sănătos.

ÎN CURTEA LUI ȘTEFAN-VODĂ

În curtea lui Ștefan-vodă,
Mindre mese stau întinse
Și mi-și beau și mi-și mîncă.
Beau boierii țării,
Țării și a Moldovei ;
Au gonit o ciutalină
Ș-au gonit-o pină' la Olt
Și la Olt a dat înot.
— Ai gonit sau te-a gonit ?
— Nu, Doamne, că am gonit ;
Nu e, Doamne, ciutalină,
Ci imi este-o fată mare,
Fată mare ca Marioara ;
Ș-acolo cînd am ajuns,
Sabia mea mi-am împuns ;
Asta-i gazda lui Hristos
Să fiți oameni sănătoși !

CIUTALINA

Iarăși voinicul Ion
O, lerui, la mari boieri !
— Ce ți-i calul asudat
Ori prin apă mi l-ai dat,
Ori noaptea te-a apucat,
Ori hoții mi te-a-ntîlnit,
Ori lupii mi te-a gonit ?
— I-am gonit, nu m-au gonit
Pînă-n munții Nistrului
Să vînez de-o ciutalină,
Ciutalină, fără splină.
După ciută mă luai
Ș-o gonii cît o gonii
Pînă-n munții Nistrului.
Cu ciuta mă-alăturai,
Și-n suliță mi-o luai,
Sus pe mal mi-o d-aruncaî,
Genunchiai de-o-njunghiai,
Zăbovii, de-o jupuii,
Dîndu-i pielea la tăbăcar
Și carnea la măcelari,

Ochișori negri la ogari,
Cornițe la pieptânari.
— De nu-l credeți, mari boieri,
Cătați-l în buzunar
Că i-oți găsi batiscioara
Care a prujit-o cu mîndra lui,
Cu mîndra, cu doamna sa.
De nu-l credeți, mari boieri,
Cătați-l în degețel
Că i-oți găsi de un inel,
De la dînsa, de la doamna sa.
De nu-l credeți, mari boieri,
Cătați-l în buzunar, pe sub caftan
Că i-oți găsi cununia,
Cu dînsa s-a cununat,
Cu dînsa, cu doamna sa.
Și avînd de-o ibovnică
Și e cale departe,
Cale de trei săptămîni,
El o face în trei zile.
Într-una se duce,
Într-alta vine,
Altu strujește cu ea.
Cătați-l la degețel,
De-o fi avînd vreun inel.
Ș-or fi Gheorghii ăi voinici,
El să fie sănătos
Cu cei trei cai,
Care noaptea pasc în rai,
Și ziua pe plai !

45

Ion Făt-Frumos,
Oileroi, oileroi, Doamne
Pe Murgu se-arunca,
La vînătoare-mi pleca,
Din cîmpul Silistrului,
Pînă-n apa Oltului.
Să vîneze-o ciutalină,
Ciutalină fără splină.
Ciuta dete cam prin vad,
Ion a dat din jos de vad.
Cum dădu o și lovi,
Cu dînsa s-alătură.

52

În sulicioară mi-o luă,
Sus pe mal mi-o aruncă.
Nici prea mult nu zăbovi,
Zăbovi pînă-o coji :
Dădu pielea la tăbăcar,
Carnea-n tîrg la măcelar,
Mațele pe la cordari,
Singe roșu la zugravi,
Ochii negri la șoimeii
Și oasele la dulăi.
Numai Ion că și-a luat,
S-a luat inima și splina,
În chimir că și le puse,
Sus pe Murgu s-aruncase
Și-ndărăt că se-ntorsese.
Mari boieri mi-l întilniră
Și așa mi-l întrebă :
— Vai tu, Ion Făt-Frumos,
Ce ți-e calul de-asudat,
De-asudat prin apă dat.
Ori ai gonit, ori te-a gonit ?
Ion rupse de grăise :
— Nu m-a gonit, d-am gonit-o
Pe ciutalina fără splină,
Din cîmpul Silistrului,
Pînă-n apa Oltului.
Ciuta dete cam prin vad,
Eu dădui de-a dreapta-n vad,
Cum dădui și mi-o lovii.
Mica pruncă-l asculta
Și-așa sta de mi-l pîra :
— Să nu-l credeți, mari boieri,
Că e mare mincinos,
C-are-o greacă ibovnică
Și e cale depărtată,
Departe de nouă zile.
Și el o face în trei zile.
În trei zile, pe trei cai :
Cu unul se duce și-ajunge,
Cu unul șade de-mi prujește,
Cu altul îndărăt se-ntoarce.
Iar Ion Făt-Frumos,
Mîna în chimir își băga
Și pe masă le-o trîntea,

53

Dete prunca de ruşine,
De ruşine, de minciună,
Iar Ion, Făt-Frumos,
El să fie sănătos !

46

MURGUL ŞI ŞOIMUL

Leroileo,
Gheorghe cel voinicu
De-un cal ce-şi hrăneşte ?
De-un cal ş-un ogar
Ş-un vinăt şoimelu.
Cal cu ce-şi hrăneşte ?
Tot cu orz pisat,
Şi-n vînt vînturatu.
Apă ce-l adapă ?
Apă din năstrapă.
Şoim cu ce-şi hrăneşte ?
Cu ciosvîrţi de mielu,
De miel sugărel,
De la ciobănel.
Gheorghe cel voinicu
Bea şi-mi ospăta,
De ei nu gîndeară,
Iaca ce-mi soseşte,
Pe zid sprijineşte
Şi pe şoim şoimeşte,
De-un glas voiniceşte.
Joi de dimineaţă,
Pe nor şi pe ceaţă,
La grajd că mergeară
La murgu-mi intra,
Pe spate-l băteară,
Din gură-mi grăiară :
— Rozi, murgule, rozi,
Rozi de mi te-ngraşă.
Murgul ce-mi grăiară :
— Stăpîne, stăpîne,
De unde să mă-ngraşu ?
Şoim s-a lăudatu
Pe mine m-o-ntrece
Dacă şoim m-o-ntrece,
Vinele să-mi tai,
La cîini să le dai ;

54

Şoimul ce-mi grăiară :
— Stăpîne, stăpîne,
Dacă murg m-o-ntrece,
Tu să mă sluţeşti,
Din aripa dreaptă.
Gheorghe cel voinicu
La grajd că mergea ;
Murgu ce-mi grăia ?
— Stăpîne, stăpîne,
Tu ca să ne-ncerci,
Tu ca să ne scoţi,
La margine de sat,
La cîmpul aratu,
Bine-i de-alergatu.
Gheorghe cel voinic,
Pe nor şi pe ceaţă,
La grajd că mergeară,
Pe ei că-i lua
Ş-acolo-i duceară
La cîmpul aratu,
La mărul rotat.
Bine-i de-aşezară
Unul ca pe altul,
Altul ca pe unul,
Drumul că le dară,
Gheorghe cel voinicu
În casă-mi intra,
Bea şi-mi ospătară,
De ei nu gîndeară.
Iaca murg soseşte,
De-un glas voiniceşte :
— Stăpîne, stăpîne,
Ieşi de mă preumblă
Pînă-oi răsufila.

47

CALUL ŞI ŞOIMUL

Lereleo,
Gheorghe voinicelul,
Bun cal îşi hrăneşte,
Tot cu orz pisatul,
De vînt vînturat.
Hrana şoimului,
Tot carne de miel.

55

Apă ce s-adapă
Tot singe de miel.
Joi de dimineață
La-ntreacăț îi scoaseră
Murgul și cu șoimul.
Din picior băteară,
Din gură strigară :
— Stăpîne, jupîne,
Ieși de mă slutește,
Murgu de m-o-ntrece,
Ochii să-mi scoți.
Șoimu sus în vînt,
Murgul pe pămînt.
Vîntul c-a bătut,
Pe șoim l-a oprit,
Murgul l-a-ntrecut.
La poartă ajunseră
Din picior băteară,
Din gură strigară :
— Stăpîne, stăpîne,
Ieși, deschide-mi poarta
Și-n grajd să mă bagi,
Torba-n cap să-mi pui,
Ușa să-mi încui.
Ia-l și-l ordosește,
Ia-l și du-l în văi,
Du-l în văi adinci,
La izvoare reci,
Unde iarba crește,
Crește se-mpletește,
Chip găitânește.
Și mi-l priponește,
Cu pripon de-argint,
Botu-n negru pămînt.
Joi de dimineață,
La-ntreacăț mi-i scoase :
Șoimul, sus în vînt,
Murgul pe pămînt.
În poartă bătură,
Șoimul că sosiră :
— Stăpîne, jupîne,
Vinde-mă, scoate ochiu,
Aripa mi-o frînge,
Aripa din dreapta,
Mult nu zăboviră,
Murgul că sosiră.

Stăpîne, jupîne,
Vin', deschide-mi poarta,
Și-n grajd bagă-mă,
Dă-mi tot griu curat,
Tot griu strecurat.
Să fiți sănătoși.

Leroileo,
Gheorghe cel voinicu,
El că mi-ș avea
D-un cal ș-un ogar
Și-un vînat șoimelu.
Cal cu ce-și hrănește ?
Tot cu orz pisat,
În vîntu vinturat ;
Apă din ce-i dă ?
Apă din năstrapă,
Scoasă după piatră,
Cite-o picătură,
Pietrile răsună.
Ogar cu ce-și hrănește ?
Cu ciosvîrț de miel,
De miel șugărel,
De la ciobănel.
Șoim cu ce-și hrănește ?
Păsări zburătoare,
Prinse după mare.
Gheorghe cel voinic
Joi de dimineață,
Pe nori și pe ceață,
La grajd îmi mergea,
Grajd îmi descuia
Și la Murg îmi intra.
Pe Murg îl bătea,
Pe cap și pe spate,
Din gură-mi grăia :
— Murgule, Murgule,
Ce te-ai ofilitu
Și te-ai posmăgitu ?
Șoim s-a rotunjit.
Murgu că-mi grăiară :
— Stăpîne, stăpîne,
Drag de-al meu stăpîn,
Șoim s-a lăudatu

C-o să mă întrecă.
Și de m-o-ntrecea,
Tu să mă sluțești,
Să mă urgisești :
Picioare să-mi tai,
La ogari să le dai.
Din grajd că-mi ieșea,
Pe șoim întreba :
— Șoimule, șoimule,
Ce te-ai ofilitu
Și te-ai posmăgitu ?
Murg s-a netezitu.
Dumnezeu dăduse
Șoimu că-mi grăise :
— Stăpine, stăpine,
Drag de-al meu stăpin,
Murg s-a lăudat
C-o să mă întrecă.
Murg de m-o întrece,
Tu să mă sluțești,
Să mă urgisești :
Aripa să-mi tai,
Aripa din dreapta,
Drumul ca să-mi dai.
Murgu ce-mi grăia ?
— Tu ca să te-ncrezi,
Pe noi să ne vezi,
Să ne scoți afară,
Afară din sat,
Pe cîmpul curat,
La mărul rotat.
Gheorghe cel voinic,
Joi de dimineață,
Pe nori și pe ceață,
La grajd îmi mergea,
Grajdul-mi descuia,
Pe-amîndoi îi lua,
Afară-i scotea,
Afară din sat,
La cîmp luminat,
La mărul rotat
Bine-i de-alergat.
Bine-i așezat,
Unul ca pe altul.
Drumul că le da ;
Murgu-ngenunchea
Și mi se ruga :

— Doamne milostive,
Ce-am cerut mi-ai dat ;
Dă-mi, Doamne, și-acum,
De-o ploaie cu vint,
Ceață pe pămînt,
Murg să-mi izbindească,
Șoim să-mi uluiască.
L-acest rugămînt,
Dumnezeu a dat.
Sus ceață și vint
Senin pe pămînt.
Șoim a-ngenuncheat
Și mi s-a rugat :
— Doamne milostive,
Ce-am cerut mi-ai dat,
Dă-mi, Doamne, și-acum
O ploaie cu gheață,
De-o gheață rișneată,
Murg să-mi poticnească,
Șoim să-mi izbindească.
L-acest rugămînt
Dumnezeu mi-i dară
Ceață pe pămînt,
Șoim s-a rătăcit.
Gheorghe cel voinic
Bea și ospăta,
De ei nu gîndea,
De ei de-amîndoi.
Murgu că-mi sosea,
El că-mi izbindea ;
Din picior bătea,
Din gură-mi grăia :
— Stăpine, stăpine,
Drag de-al meu stăpin,
Ieși de mă mai plimbă
Și de mă preumblă.
Gheorghe voinicu,
Afară-mi ieșea,
Pe Murg îl plimba,
Fîn îi revârșea,
Că murg a izbutit
Și Șoim s-a rătăcit.
Gheorghe voinicu
În casă-mi intra,
La masă că-mi sta.

Șoimu îmi sosea,
Pe zid se puneă,
Din gură grăia :
— Stăpîne, stăpîne,
Drag stăpîn de-al meu,
Ieși de mă sluțește
Din aripa dreaptă,
Drumul ca să-mi dai,
Eu m-oi hărăni
Prin cele gunoaie,
Prin baligi de cai.
Gheorghe cel voinic,
Afară-mi ieșea,
Cu cușma-ntr-o parte,
Cu paloșu-n dreapta,
Ca șoim să-mi sluțească,
Să mi-l oropsească
Din aripa dreaptă.
Murgul că-mi grăia :
— Stăpîne, stăpîne,
Nu sluți șoimelul,
Bine ți-o ședea
Cu cal bun sub tine,
Cu șoimel pe mină,
Cu ogar de zgardă,
Pe la sate rare,
Pe la fete mari.
Rar, la zile mari,
Ziua de Crăciun.
Icea-n cest domn bun,
Bun jupinul Gheorghe,
Fie sănătos,
Cu frați,
Cu părinți.
La mulți ani !

49

*Lereloi, Doamne,
Lereloi,
Lungi-s de-argințel,
La cea cruce de măr dulce
Este un zbor, mare sobor,
Dar soboru de ce este ?
Tot de fete și neveste,
Joacă-n zbor și se rotesc ;*

60

Cînd își cătă cam deoparte,
Dincotro soarele răsare ;
Dar nu-i soare să răsără,
Da-i Gheorghe tînăr călare
Pe-un cal cam gălbior.
Da nu-i gălbior de fel,
Ci-i gălbior de flori.
Cu șaua de d-aurel,
Cu friul de străgănel,
Cu biciul cu mājinie.
De-unde aproape-mi ajungea,
Bună ziua că le da :
— Bună ziua, bun sobor !
Nimerea nu-i mulțumea,
Numai Ioana-i mulțumea :
— Mulțumescu-ți voinice,
Descalecă, ești călăreț !
Leagă-ți calul de cea cruce,
De cea cruce, de-un măr dulce.
Vin în zbor și mi te prinde !
Nu te prinde lingă mine,
Ci te prinde-a treia mină,
Să venim față la față,
C-așa Dumnezeu ne-nvață,
De trei ori hora-ncheiată.
Atunci Murgu ce-mi grăia ?
— Tu, stăpîne, stăpîn de-al meu,
Tu joci, te-nveselești,
Dar la mine nu gindești
Că de foame, rod zabale
Și de sete, eu beau bale.
Atunci Gheorghe ce-mi grăia ?
— Stai tu, Murgule, legat,
Cum stau și eu nensurat,
Nensurat, necununat.
Că eu de m-oi însura,
Ție drumul că ți-oi da ;
Te-oi paște și te-oi cunoaște
Și-i bea apă de-unde-ți place :
Din floarea ghizdeiului,
Din frunza cristeiului.
Coamă lată de ți-oi face.
Coama-ți bate genunchile
Și coada chișițele.
Iar și Gheorghe ăl mai voinic.
El să fie sănătos

61

Cu-a lui casă,
Cu-a lui masă !

50

Leroloi, Doamnele

La cea cruce de măr dulce,
Frumos zbor că mi se strînge,
Tot de fete și neveste,
Ce jucară cît jucară,
Bine hora o-ncheiară.
Cînd își cată la o parte,
Un păun cu coada verde ;
Da nu-i păun cu coada verde,
Ci-i Gheorghe voinicel călare
Pe-un călușor gălbior ;
Lucea șaua într-aurel
Și scări dalbe-n argințel.
El venise și-mi sosise :
Bună ziua le dăduse,
Nimenea nu-i mulțumise.
El avînd de-o ibovnică,
Înainte că-i ieșea,
Și din gură că-i mulțumea :
— Mulțumescu-ți de călare
Ca la un flăcău mai mare ;
Descalcă boierește,
Leagă-ți calul voinicește,
De cea cruce de măr dulce ;
Mergi în zbor și mi te prinde.
Nu te prinde lîngă mine,
Ci te prinde al treilea mîna,
Al treilea mîna de la mine.
Să cătăm față la față
Precum Dumnezeu ne-nvață !
Și să cătăm gene la gene
Ca doi porumbei la pene.
Și-om juca cît om juca,
Pîn' ce hora s-o-ncheia.
El de-avînd un călușel,
Dar căluțul ce-i zicea :
— Stăpîne, stăpîne de-al meu,
La mine nu te gîndești ;
Eu, de foame, zăba rod
Și de sete, bale beau.
Mai stai, Murgule, legat,

62

Cît oi sta eu june-n sat,
Nensurat, necununat,
Numa-n cruce botezat ;
Căci dacă m-oi însura,
Ție drumul îți voi da,
Pe malul Buzăului,
Prin floarea ghizdeiului
Și ți-i paște ce-i cunoaște
Și-i bea apă după piatră
Și te-i face lat în spate
Și-i bea apă din izvor
Și-i fi iute la picior.
Iar și (cutare) frate-al nostru,
El să fie sănătos.
Cu-ai lui frați,
Cu-ai lui părinți
Și cu noi cu voie bună !

51

Lerui, Doamnele

La cea cruce,
De-un măr dulce,
Frumos zbor mi se strînge.
Dar zborul din ce se strînge ?
Tot de fete și neveste
Și flăcăi mai tinerei,
Tinerei făr' de mustață,
Cînd se-nvață-a strînge-n brațe.
Cam sub zări, soare-mi răsare,
Dar nu-i soare ce-mi răsare
Ci-i Gheorghe tînăr călare,
Pe-un cal cam gălbior,
Dar nu-i gălbior de felu,
Ci e gălbior din flori.
Cu șeaua de aurel,
Cu scări dalbe de-argințel,
Cu biciul cu măciulele,
Cu frîul cu zăngănele,
El la zbor că mi-ș mergeară,
Bună ziua în zbor dădea,
Dar nimeni nu-i mulțumeară.
— Mulțumesc, voinic călare,
Descalcă boierește,
Leagă-ți calul voinicește,
De cea cruce de măr dulce.

63

Treci la zbor de mi te prinde,
Nu te prinde lingă mine,
Ci te prinde-al treilea mină
Să jucăm față la față,
Precum Dumnezeu ne-nvață.
Ei jucară cît jucară,
Vine soarele-n diseară,
Vine vremea-ntorcătoare.
Murgu-ncepe-a străfunda
Și la stăpîn că-mi pleca.
— Stăpîne, stăpîne-al meu,
Tu joci și te veselești,
Dar de mine nu gîndești
Eu de sete strîng din spete
Și de foame rod zabale.
— Mai stai, murgule legat,
Cum stau eu june în sat,
Nensurat, necununat ;
Căci dacă m-oi însura,
Ție drumul că ți-oi da,
Prin valea Juneiului,
Prin pana Costreiului ;
Și vei paște ce-i cunoaște
Ș-oi bea apă din izvor
Să-mi fii iute la picior.
Ș-oi bea apă după piatră,
Și te-oi face lat în spate.
Iar și icea-n cest domn bun,
Cest domn bun, jupînul gazdă,
El să-mi fie sănătos,
Cu a lui frați, cu a lui părinți.
La mulți ani !

52

Vul-vultur și sfară-n țară,
Doi vulturi ne-alina :
Cine-n lume s-ar d-afla,
S-ar d-afla, s-ar devera,
Să-mi învețe marea-n lung,
Marea-n lung și curmeziș ?
Nimerea nu s-ar d-afla,
S-ar d-afla, s-ar devera,
Numai (cutare) s-ar d-afla
Să-mi învețe marea-n lung,
Marea-n lung și curmeziș ?

64

Nimerea nu s-ar d-afla,
Numai (cutare) voinic.
Joi de dimineață se scula,
Pe ochi negri se spăla,
Cruce cu dreapta-și făcea,
La Dumnezeu se ruga,
Cheile-n mină-și lua,
La grajd de piatră mergea,
Grajd de piatră descuia ;
Cerca-și Murgu, cerca-și-Negru,
Găsi Murgu cal mai bun,
Cal mai bun și mai blajin,
Ceselat și răfturat,
Cum îi bun de-ncălecat.
De zăbale mi-l lua
Și-afară de-l scotea,
De zăbrele mi-l lega ;
Tare-n casă mi-alerga,
Proaste haine-și dezbrăca,
Scumpe haine își lua
Și-afară că-mi ieșea,
Drept la Murgu se ducea,
De zăbrele-l dezlega,
Pe stîngu-n scară punea,
Cu dreptul se d-aranca
Și din gură-așa grăia :
— Rămii, maică, sănătoasă,
Dacă n-ai fost bucuroasă
Să-ți aduc de-o noră-n casă,
Noră-n casă pe (cutare)
Cărăruia-și de-apuca,
Cărăruia cam la vale,
Care duce drept la mare.
Ș-acolo dac-ajungea,
Sări-n mare ca ș-o floare,
'Noată joi, 'noată vineri.
Cînd fu simbătă-n diseară
Și vreme la torcătoare,
Ieși-n vad, ca ș-un brad.
Cată-n sus, cată și-n jos,
Cată-nspre soare-răsare.
Dincotro soare-răsare,
Zări un stol de stobor,
Tot de fete și neveste.
El acolo că trăgea
Și-acolo dac-ajungea,
Bună ziua le dădea.

65

Nimerea nu-i mulțumea,
Numai (cutare) îi mulțumea :
— Mulțumescu-ți, călăreț,
Descalecă, voinicel,
Leagă-ți calul de cea cruce,
De cea cruce d-un măr dulce,
Hai la zbor de mi te prinde ;
Nu te prinde lingă mine,
Ci te prinde-a treia mină
Să cătăm față în față,
C-așa Dumnezeu ne-nvață !
De trei ori hora-nvirtea,
Murgul din greu sforăia
Și din gură-așa-mi grăia :
— Alei, drag stăpîn de-al meu,
Tu îmi joci și-mi veselești,
De mine nu mai gindești.
Eu de foame rod zăbale
Și de sete trag din spete.
— Stai tu, Murgule așa legat,
Cum stau și eu nensurat,
Nensurat, necununat,
Căci dacă m-oi însura,
Ție drumul că ți-oi da
Și te-oi paște, te-oi cunoaște,
Din floarea ghizdeiului,
Din pana costreiului.
Ș-oi bea apă după piatră,
Și ți-oi face spată lată,
Spată lată, coadă dreaptă.
Bate-ți coama genunchii,
Și coada chișițele
Și (cutare)
El să fie sănătos !

53

Pe margini de ostrov,
Doi vulturi mălini
Paște stave de jugani,
Paște și Negru nebunu
Printre stave de jugani ;
Cu cornița viforată,
Cu codița desfăcută.
De sub cornița viforată,
Strigă-și prunca-mpodobită :

66

— Cine-n lume s-ar d-afla,
S-ar d-afla, s-ar devăra,
Să-ncalece Negru nebunu
Fără șea, fără căpăstru,
Fără leac de bici în mină,
Numai cu cornița-n mină ?
S-ar afla, s-ar devăra
Gheorghe voinicul.
Iute-n casă alerga,
La Dumnezeu se ruga :
— Cîte, Doamne, te-am rugat,
Toate mi le-ai dăruit,
Fă și-această rugăminte :
Dăcuseară picureală,
Peste noapte vifor mare,
Pe la prînz cu prigoreală,
Peste zarea soarelui,
Toți caii or alerga,
Aleargă și Negru nebunu.
Gheorghe mi-l vedea
Și-l încăleca.
Umbla pitiș, zvîrcoliș,
Negru alăturat
El striga c-avea părinți,
Ziua bună ca să-și ia.
Mîna dreaptă o-ntindea,
Cu stînga coama prindea,
Cu dreapta cruce-și făcea,
Și pe maica o săruta.
Negru mi-l simțea,
Tare Negru strechia.
Sare Negru și-mi răsare,
Dealuri mari și văi adînci.
Și-mi răsare-n vîrf de munți.
Strigă prunca-mpodobită :
— Dur, Negrule, dur,
Căj nu-s fur ca să te fur,
Sau nu-s lup să te mănînc,
Și pe Negru încăleca ;
Negru auzea,
Mai tare-mi buiestra,
Brazdă neagră răsturna,
Brazdă neagră ca de plug.
Și prin brazdă semăna
Grii mărunți și grii de vară,
La primăvară să răsară.
La mulți ani !

67

Lerului, Doamne, ne uitarăm
 Pe sub stele, pe sub soare
 Și văzurăm d-un păun,
 Un păun cu coada verde ;
 Dar nu e păunel,
 Ci e Gheorghe tinerel
 Pe un cal mare porumbel,
 Cal cu coama viforată
 Și cu coada bici făcută.
 Îi joacă calu în picioare
 Ca și valurile-n mare ;
 Se sucește-n curcubeu,
 Cum i-e drag lui Dumnezeu.
 — Leagă calu de smincea,
 De smicea, de cea mlădiță,
 De mlădiță de măr dulce.
 De s-a rupe mi s-a duce
 Și s-a duce cât s-a duce,
 În coasta costreiiului,
 În josu ghizdeului.

55

Leruinleo
 La munți ninge, plouă,
 La șes cade rouă.
 Roua de pe șes,
 Face-mi-s-ar face,
 Bun lac chezărel ;
 La margini de sat,
 La margini de lan,
 Cresc brazi mari nalți,
 Înalți și potriviți,
 În palme răsădiți ;
 La crîngul lor,
 Leagăn de fir galben.
 Într-însul cine șade ?
 Dar șade, îmi șade
 Tinărul Gheorghe,
 Cu pafdale-n zale,
 Lăsate pe șale
 Cu cuie de friie,
 Cu cuțite-n brîie.

68

VOINICUL și CALUL

Icea, Doamne,-n ceaste curți,
 Ceaste curți, ceaste domnii
 Dumnezeu că-mi dăduse
 Murgu vinăt de grăise :
 — Stăpine, stăpin al meu,
 De vindut că nu mă-i vinde,
 Da mai adu-ți aminte
 Cind noi doi că ne băteam
 Cu turci și cu toți frîncii ;
 Turcii erau pe uscat,
 Frîncii că în prund de mare,
 Turcii pe noi ne bătuse,
 Frîncii că ne înfrînsese
 Și în mare ne băgase.
 Doară eu că am scăpat
 Și atunci mi-am înotat
 Marea-n lung
 Și marea-n lat.
 Puneți sulite de-a stînga
 Și cu paloșu de-a dreapta
 Sări în vînt
 Sări-n pămînt,
 Sări în mare
 Ca ș-o floare
 Și-mi ieși în vad
 Ca un brad.

57

La stilpul din grajd
 Stă Murgu legat,
 Legat ferecat,
 Flămînd, nemîncat,
 Setos, neadăpat.
 Voinecul Ion
 Din gură-i grăia :
 — Paști, Murgule, paști,
 Paști și mi te-ngrași,
 De fă coamă groasă
 Și coadă stufoasă.
 Că eu o să te vind
 Pe care de griu

69

Și pe buți de vin,
Teancuri de bumbac,
Topuri de postav,
Nunta să mi-o fac
Și să mi-o nuntesc
Și s-o isprăvesc.
Murgul îi grăise :
— Stăpine, stăpine,
Drag stăpîn al meu,
De vindut m-ai vinde,
Dar adu-ți aminte
Cînd noi ne băteam
Cu turcii, cu frîncii ;
Cu turcii pe uscat,
Cu frîncii-n prund de mare.
Turcii ne bătuse,
Frîncii ne-nfrînseră,
În mare ne băgase,
Toți caii-necase,
Dar eu am scăpat,
Că mi-am înotat,
Marea-n lung și-n lat,
Cruciș, curmeziș.
Silă mi-ai făcut,
La mal am ieșit.
Eu am înotat
Marea-n lung,
Și marea-n lat.
La mijloc de mare,
Eu m-am poticnit
De-o pană de mreană,
Pană roșioară,
Mreană gălbioară,
Poală de caftan,
Colț de buzdugan,
Virf de iatagan.
Eu cînd mi-am suflat
Dintr-o nară foc
Și din alta vînt,
Ție ți-am uscat
Poală de caftan,
Colț de buzdugan,
Virf de iatagan.
Voinicul Ion
Din gură grăia :
— Paști, Murgule, paști,
Paști și mi te-ngrași

Că eu nu te vînd,
Ci te ispitesc.
Dumnezeu dăduse
Murgul de grăise :
— Stăpine, stăpine,
Drag stăpîn al meu,
Ia aduți-aminte
Toți caii se botezară,
Caii circhizești
Și caii turcești.
Mai m-ai ispitit
Și an la Bobotează
Cu cincizeci de cai ;
Cincizeci de voinici,
Cai tot potcoviți,
Pe gheață lucioasă,
Sticlă-alunecoasă.
Eu nepotcovit,
Și nechinguit,
Silă mi-am făcut,
Înainte am ieșit,
Cinste ți-am făcut
Ție de stăpîn,
Mie de cal bun.
Pune-ți sulite de-a stînga
Și cu paloșul de-a dreapta :
Sări în vînt,
Sări în pămînt,
Sări în mare
Ca ș-o floare
Să-mi ieși în vad
Ca un brad !

La stîlpșor de grajd,
Stă Murgul legat,
Legat, ferecat.
De stăpîn pe cine avea ?
Stăpîn pe Ion.
La Murgu mergea,
Pe spate-l bătea,
Din gură-i grăia :
— Rozi, Murgule, rozi,
Rozi de mi te-ngrași,
Dă-i pe spate lată
Și corniță dreaptă.

Căci am să te vind,
Pe mult, pe puțin,
Pe care de grîu,
Pe buți de vin,
Pe postav d-ăl bun.
Cu care de grîu,
Nunta să și-o facă,
Nunta și nuntașii ;
Cu butii de vin
Masa să-și ridice,
Masa și mesașii
Și toți megiașii.
Cu postav d-ăl bun,
Curtea să și-o-mbrace,
Curtea și curtașii
Și toți megiașii.
Cal bun ce-mi grăia :
— Stăpîne, stăpîne,
Ia mai adu-ți aminte,
Că la Bobotează,
Cînd lumea creștinează
Lumea și norodul,
Și pe noi cu toții,
Eu m-am întrecut,
Cu cincizeci de cai,
Tot cai ungurești
Și de cei turcești
Bine potcoviți,
Bine-nchinguiți.
Eu nechinguit
Și nepotcovit,
Cinste ți-am făcut,
Pe gheață lucioasă,
Sticlă-alunecoasă.
Stăpîn ce-mi grăia :
— Rozi, Murgule, rozi,
Eu te ispitesc
Dar eu nu te vind.
Cal bun ce-mi grăia ?
— Stăpîne, stăpîne,
Ia mai adu-ți aminte,
Că noi ne băteam
Cu turcii, cu frîncii.
Turcii ne băteară,
Frîncii ne frînceară,
La mare ne băgară,
Cu cincizeci de cai,

Cai tot lăudați
Și tot potcoviți.
Eu nelăudat,
Și nepotcovit,
Departe te-am dus,
Departe pe gheață,
Pe gheață rîșneată.
Bine-i de-așezat,
Unul lîngă altul.
Drumul cînd ne-a dat
În urmă am rămas.
Din urmă am sărit,
Înainte am ieșit,
Fală ți-am făcut
Fală ție, mie,
Ție de-un stăpîn,
Mie de-un cal bun.
Fost-am vinovat,
La mijloc de mare
M-am împiedicat
De-o pană de mreană.
Puțin ți-am udat
Poala de caftan,
Virf de iatagan,
Încît c-am silit,
La mal c-am ieșit
C-o nară de vînt,
Cu una de soare ;
Cu vînt am zvîntat,
Cu soare-am uscat,
Ion cel voinic
Să fie sănătos !

Din vadul Brăilei
Vad în vad, în schelea Brăilei
Mărului, cu florile dalbe
Icea-n vadul Dunării,
Șade-și Ion călare
Pe-un cal vînat, vinețiu ;
Șade-n apă, pînă-n sapă
Și-n noroi pînă-n genunchi.
Bate-se cu turcii, cu frîncii.
Cu turcii după uscat,
Cu frîncii din prund de mare.

Se bătură, nu-l bătură,
De la turci vaduri luară,
De la frânci, corăbioare.
Neveste coconi săltînd,
Fete mari torțuri făcînd.
Vin flăcâii fluierînd,
Din măciuce răsucînd.
Cam pe urma tuturor,
Vine și Ileana smedioara,
Tot plîngînd și suspinînd,
Păr galben dărăpănînd.
Voinicul din gură grăi :
— Taci, Ileană, nu mai plînge,
Nu te iau roabă să-mi fii,
Ci doamnă mie și curților,
Stăpîină d-argaților,
Cumnățica fraților.

60

Colo cam pe lîngă mare,
Leroi-ler
Mare pulbere se-nalță.
Ion tinăr că venea,
Calul vînat de-l gonea
Pe Maria să mi-o scape,
Din cetate, de pe mare.
O bat turcii de pe uscat
Și frîncii de pe Marea Neagră,
Și nu pot s-o biruiască.
Sulița îi stă de-a stînga,
Paloșul stă de-a dreapta.
Și pe dușmani îi bătură,
Pe Maria mi-o luară.
El să fie sănătos,
Cu-a lui casă,
Cu-a lui masă,
Cu-a lui dalbă de crăiasă.
La anul și la mulți ani !

61

Cam în soare,
Cam pe mare,
Cam pe lîngă cer,
Zboară-un cîrd de porumbei.

74

Și nu-i cîrd de porumbei,
Ci-i stobor de mari boieri.
Mai naintea stoborului,
Mi-este Gheorghe pe cal galben.
Nu-i galben de-asudat,
Ci-i galben de alergat.
Cal bun strîns și mi-l frînse.
Cal bun sare, de răsare,
Galben sare-n cîmp pîrlit,
Cîmp pîrlit, cînd l-au văzut,
Mai frumos că mi-a-nverzit,
Mulți boieri caii ș-au păscut ;
Mulți lui i-au mulțumit,
Lui și la părinți de-ai lui ;
El de mulțumita lor,
Iar pe Galben se-arunca,
Galben sare și răsare,
Galben sare-n livezi verzi,
Livezi verzi cînd le-a văzut,
Mai frumos că mi-a-nverzit,
Mulți sărmani că s-au umbrit,
Lui Gheorghe i-au mulțumit.
Lui Gheorghe și la părinți de-ai lui.
El de mulțumita lor
Luă calul din obor ;
Galben sare de răsare,
Galben sare-n piatră seacă,
Piatra seacă-n patru crapă,
Curge-un izvorăș cu apă,
Multe văduve se-adapă.
Lui Gheorghe i-au mulțumit
Lui Gheorghe și la părinți de-ai lui.
El de mulțumita lor,
Se-aruncă pe Gălbior,
Cal bun strîns și mi-l frînse,
Cal bun sare peste munți,
Peste munți pîrliți,
Munți pîrliți, adăpostiți,
Boierii caii și-au adăpostit,
Pe ulițe se plimbă
Și boieri îl întreba :
— Nu ți-e Galben de vînzare,
De vînzare ori schimbare ?
Voinic sulița sucește
Și din gură-așa grăiește :
— Nu mi-e calul de vînzare,
Nașul mi l-a dat la botăgiune

75

Să-mi fie și de cununie,
În brațe cu-a mea soție.
A gonit o fată mare
Fata mare...
A lui fie,
În brațe-o ție.
La mulți ani cu bucurie.

62

Ce zboară, zboară pe lângă ceriu,
Leroi, Doamne
Îmi zboară stol de porumbei ;
Nu mi-e stol de porumbei,
Ci mi-e rîndu de mari boieri.
Pe dinaintea dumnealor,
Trece (cutare) tînăru călare,
Călare pe Gălbioru ;
Înota șeaua în aurelu
Și scărițe-n argințelu
Și friulu în rostogolu.
Cînd mi-l strînse și mi-l frînse,
Galbenu-mi sare și-mi răsare
Galbenu sare în cîmpu pîrlitu,
Cîmpu pîrlitu mi-e odrăslitu,
Mari boieri că ș-au priponitu.
Care cum își priponea
Tot lui (cutare)-i mulțumea ;
Galbenu îmi sare și-mi răsare,
Galbenu sare-n codru uscatu.
— Codrule uscatu, frunză mi-ai datu !
Mari borieri că se umbreau
Tot lui-i mulțumea ;
Galbenu sare și-mi răsare
Galbenu sare, în peatră seacă,
Peatră seacă în patru crapă,
Curge izvoarele de apă,
Mari boieri cail că-și adapă
Care cum și-i adapă
Tot lui (cutare)-i mulțumea.
Măi (cutare) frate al nostru
Nu ți-e Galbenu de vînzare ?
De vînzare, de schimbare,
Să-l luăm, să-l cumpărăm,
Pentru unul să-ți dăm doi ?

76

— Nașu mi l-a dat la botegiune
Să-mi fie de cununie,
De ce oi fugi ca să scap,
De necaz și de scîrnav.
Și ce-oi goni ca să-ajung ?
Am gonit o fată mare,
Fata mare cum mi-o cheamă ?
Tot cutare, fată mare
A lui fie,-n brațe o ție,
La mulți ani cu bucurie !

63

ȘARPELE

Sus în poarta cerului,
Mîndră-i raza soarelui.
Da nu-i raza soarelui,
Ci sînt ochii șarpelui.
Vine Ion voinic,
Cu arcu-n spate,
Cu nouă cămăși îmbrăcate,
De nouă surori cusute,
Leroileo !
Voinic se grăbea,
Ziua bună își lua,
Maica-și minia.
Ea din grai grăia
Și mi-l blestema :
— Să-ți mănînce șerpîi carnea
Cum mi-ai mîncat tu viața ;
Să-ți sugă șerpîi sîngele,
Cum îmi strici tu zilele.
Iar voinicul ce făcea ?
Mîschiile-și ascuțea,
Sus pe cal că se suia
Și drumul că și-l apuca.
Îndărăt că se uita,
Văzu capul șarpelui,
În chișița calului.
Unde zgîrbaciul scotea
Și calu-și iuțea.
Iar șarpele grăia :
— Stai, mă Ioane, nu fugea,
Că pe tine te-oi mînca.

77

Mișchii din teacă scotea,
În gura șarpelui punea,
Pin' la coadă-l spinteca
Și bucăți că mi-l făcea.
În mijlocul drumului îl punea,
Cine-l vedea se mira,
Da viteazul cin' era ?
Și Ion să fie sănătos,
Ca un trandafir frumos.

64

Florile dalbe de măr
Jiul mic, mare-a venit,
A venit, s-a lăudat :
— Cine-n lume s-ar afla
Pe mine să mă-noate ?
Nimenea nu se afla,
Nimeni nu se-adeverea,
Numai Vasile Făt-Frumos.
El prea bine mi-asculta,
Grajd de piatră descuia ;
Cearcă Murgu, ia pe Negru,
Sus pe Negru s-arunca,
Cărăruia-și apuca,
Cărăruia drept la Jiu.
Cînd la Jii că-mi ajungea
Ș-unde-l strînse,
Ș-unde-l frînse,
Țintă-n Jii că mi-și sărise.
'Notă vineri și simbătă,
Duminică pîn' la prînz.
Cum ieși, ori își găsi,
Legă calul de cel măr,
De cel măr mare rotat.
Merse-n horă de trei ori,
De trei ori, de nouă ori.
Prinse Murgu-a rîncheza,
Iar Vasile Făt-Frumos
Așa rupse de-și grăise :
— Rabdă, rabdă Murguleț,
Nemîncat și ne-adăpat,
Cum rabd și eu ne-nsurat.
Că eu cînd m-oi însura,

78

Murgule, drumu ți-oi da
Și tu mări c-o să-mi paști
Luncile Lucșanilor,
Apele-argeșenilor,
Și tu mări că ți-oi face
Sapă lată, coamă-nvoaltă
Și comiță răschirată ;
Iar Vasile Făt-Frumos
El să-mi fie sănătos.

65

VOINICUL ȘI SORA SOARELUI

Sub cer roșu-n răsărit,
Calu-și joacă un voinic ;
Și mi-l joacă jos pe lunci
Și mi-l joacă și mai sus,
Tot mai sus pe lîngă lună
Ținînd în mîna d-o cunună ;
El plecase să se-nsoare
Să ia Sora Soarelui ;
O găsise în grădină,
Părul galben pieptănîndu-și,
Coadă d-aur împletîndu-și ;
O ceruse și nu-l vruse,
El făcuse cum putuse,
Lîngă dînsa se dăduse
Și pe cal că mi-o pusese
Și acasă mi-o duse
Și ea rupse de grăise :
— Părul meu vedea-l-aș colilie,
Colilie în cîmpie
Să te pască cei haidăi,
Ciobănei cu oile.
Ochii mei vedea-i-aș aruncați
Că n-ați văzut voinic venind
Și cal frunza răpiînd.
Voinea mi-o ascunsese
În cei nași de păunași ;
Colea-n zori, revărsători,
Doi luceferi trecători.
Mai la urma tuturor,
Iaca și Soare tînăr călare.

79

Ion de veste că prinsese
Și-nainte că ieșise
C-un colac de grîu curat,
C-un pahar de băutură
Și mai mult cu voie bună.
— Ține, Soare, ia și bea.
— N-am venit vinul să-ți beau,
Da am venit sora să-mi iau.
Cată, Soare, unde-ți pare
Numai colea să nu cați,
În cei nași de păunași.
De-oi scăpa de vun păun,
Mi-oi lua d-un cal mai bun ;
D-oi scăpa de-o păuniță,
Mi-oi lua de-o cuconiță.

66

Voinea calu-și potcovește,
Sulița și-o zugrăvește,
O leroi, da leroi, Doamne,
— Ce rîndu-i, Voineo, pe tine
Că tu calul potcovești,
De grea cale te gătești.
Parc-ai gînd de vînătoare,
Ori ai gînd de-nsurătoare ?
— Taci tu, maică, taci tu, dragă,
Pus-am gînd de vînătoare.
Scoase Galben înșeuat,
Tot în d-aur e scăldat,
Cruce cu dreapta-și făcu,
Sus pe cal se aruncă,
Cărăruia-și apucară,
Cărarea la lacul sec,
Să-și vîneze cerbul sur
Și de-un porc dentinețel,
Nu-și găsisse cerbul sur
Și de-un porc dentinețel.
Găsi Sora Soarelui,
Pînze albe înălbind,
Înălbindu-le, zbicindu-le,
De mari pietre trîntindu-le.
Voinea i se-alătură
Și pe cal o aridică
Și acasă că sosea

80

Și frumos mi-o ascundea,
În celărel de stejărel.
Soare de veste prinsese
Și solii își trimesese
Cei zori ispititori
Și luceferi preditori.
Iar draga de maica lui,
Înainte că le ieșea
C-o vadră plină de vin
Și c-o ploscă de rachiu.
Din ploscă cinstește,
Din vadră închină,
Din gură grăiește :
— O voi zori ispititori,
Luceferei preditori,
Vouă drumul că voi da,
Pe d-a-rîndul să cătați ;
Numai voi să nu-mi cătați,
În celărel de stejărel
C-am păuni sălbătăcei.
Păuni s-or spăimînta,
De pene s-or scutura.
Pentru-o pană de păun,
Iau lui Soare d-un cal bun.
Pentru-o păuniță-ntreagă,
Iau lui Soare pe soră-sa
Cu dînsa l-am cununat
Oi s-o iau, am și luat-o.
Iar ție Voinea Făt-Frumos
Sănătate și noroc.

67

Oi leranda, oi leroi
Roagă, mi se roagă,
Ion la Dumnezeu :
Fă-mă, Doamne, ce m-oi face,
Fă-mă, Doamne, ce îmi place
Luce fir mărgăritar,
Ce tresare după soare
Și se-ngîină după lună ;
Și mă lasă-n mare vad,
Drumul către Țarigrad.
Negustori mari or trecea
Și pe el că l-or vedea ;

81

Sape, tîrnăcoape-or lua
Și pe el că l-or scotea,
Îa Țarigrad l-or punea,
În prăvălie pe hirtie.
Plimbă-mi-se una,
Plimbă-mi-se două,
Plimbă-mi-se fata de-mpărat,
Zină din cer picată,
Care acas-o alerga
Și la-mpărat i-o spunea :
— Cumpără-mi, tăicuțule,
Cumpără-mi, măicuță :
Fir de aur mărgăritar,
Ce tresare după soare
Și se-ngîină după lună,
Să-l pun la zile mari ;
Ziua-n cosicioară,
Noaptea la inimioară.
Împăratul îi grăiară :
— Fir de aur mărgăritar,
Este Voinea cel viteaz.

68

La trei curți slujește,
Leruire, Doamne,
Voinicul Dumitru
Trei fete-mi iubește :
Dalbă ungureană,
Cea de-a doua,
Ruscă bălăioară,
Și cea de-a treia,
Româncă curată ;
Românca română
I-a trimes răspuns,
Răspunsul pe vînt,
Carte pe pămînt.
El să-mi vie-ncoace,
Căci grîul se coace
Și vin vrăbioare
Și fur' spicușoare.
Dalba ungureană
I-a trimes răspuns,
Răspunsul pe vînt,
Carte pe pămînt.

82

El să-mi vie-ncoace,
Căci poama se coace
Și vin greierașii
Și fur' strugurașii.
Bălaia rusculiță
I-a trimis răspuns,
Răspunsul pe vînt,
Carte pe pămînt.
El să vie-ncoace,
Că vine duh de mare
Și peștii mi-omoară.
Românca curată
Iarăși i-a răspuns
El să vie-ncoace,
Căci oile fată,
Și vin lupișorii
Și fur' mieșorii,
Și se duc cu ei
Peste munți cărunți,
Peste văi adînci.
Și trec călătorii,
Trec la țarcători
Și iau oile mari.
El să-mi vie-ncoace,
Dumitru voinicu.

69

Din vadul Brăilei
Ș-a Brăilei țării,
Crescut-a, născut-a
Răchită-nflorită,
Galbenă-mpletită.
La virf de răchită
Este-un legănel,
Leagăn de fir galben.
În leagăn cine șade ?
Ioana cea frumoasă,
Stă și chindisește,
Pe mare privește ;
Departa zărește
O neagră corăbioară,
Neagră și smolită,
De valuri bătută,
De maluri trîntită.

83

Trăgînd, chiuind,
Salavad făcînd,
Salavad la vad,
De la val, la val
Și la vălurele.
— Drag Voinel de-al meu,
Ruptu-î ostenit,
Din oaste sosit'
De lungă depărtare,
Vama v-or lua,
Vama făr' de seamă :
Fir de ibrișin,
Postav de cioarchin,
Sovon unguresc,
Să mi-o logodesc.
Cu sovon de lînă,
Cu Ion de mînă.
Ileana cea frumoasă,
Ea să fie sănătoasă.

70

Boier, boieraș,
Ce stătuși de mă-ntrebași ?
Leroi, Doamnele,
Fost-a tata boier mare
Ș-a vrut neica să se-nsoare.
Și-a umblat, cît a umblat
Ș-a trimes la Țarigrad
Să-i aducă trei zugravi,
Trei zugravi, trei meșteri mari ;
Trimesese și-adusese,
La tarabă mi-i pusese.
Ciocănește, bocănește,
Tot nouă ne zugrăvește.
Fost-ai mică, mititică,
De-a bușelea mi-am umblat,
Pe pereți m-am ridicat,
Pe fereastră m-am uitat :
Trei zugravi cînd s-au ivit
Și-n ciocane s-au izbit,
Trei scintei au scinteiat :
Una-n piept și alta-n spate
Și-alta față rumenioară.
Și de-atunci am dobîndit :

84

Gene, sprincene închinățele,
Față albă, rumenioară.
Iar și (cutare) cea frumoasă,
Ea să fie sănătoasă,
Cu-a ei frați, cu-a ei părinți.

71

Icea-și, Doamne, cest domn bun,
Cest domn bun, jupîn cutare
Leroi, Doamne, ler
El mi-ș are o față mare,
Fată mare pe Maria
Din ce ție ți s-a fapt ?
Trupul drept ca de voinic,
Față dalbă și brunată,
Cu sprinceana-ncondeiată,
Cu costița neagră-groasă.
Grăi Maria d-ochi-și negri :
— Mi-are tata trei feciori
Cite trei sînt meșterei
I-azvirlise, trimesese,
Trimesese la Brașov
Să-i învețe meșterei,
Meșterei de zlătărei
Ș-avusese, trimesese
La tarabă mi-i pusese :
Trei ciocane-mi ciocănește
Trei scintei îmi scinteiește ;
Unu curți îmi zugrăvește,
Altu frîne-mi poleiește
Ș-altu șei îmi țintuiește.
Icea, Doamne, cest domn bun
El să-mi fie sănătos
Cu-a lui față, cu-a lui casă.

72

Leroi, Doamne !
Strigă-și fata din cetate,
Strigă-n lume, strigă-n țară :
— Cine-n lume s-ar d-afla,
S-ar d-afla, s-ar deverea
Cetatea să-mi prididească ?

85

Are parte din cetate,
Din olate a treia parte.
Dar pe stînci pulberoase
Și pe drumuri prăpăstioase.
Nimenea nu se d-afla
Decît Voinea Făt-Frumos.
Tare-acasă-mi alerga,
Mîna pe chei că-și punea,
Grajd de piatră descuia ;
Cearcă pe Murgu, ia pe Negru,
De-nșelat și de-nfrinat,
Cum e bun de-ncălecat.
Pin-afară mi-l scotea,
Cruce cu dreapta-și făcea,
Picioar în scară punea,
Sus pe Negru se-arunca
Cărăruia-și apuca,
Cărăruia la cetate
Cu cincizeci de călărași,
Tot atîția pedestrași.
Merge Negru frînguind,
Din paloșe ziduri tăind,
Din suliță turnuri surpînd.
Cînd la poartă mi-ajungea,
Unde-l strînse și unde-l frînse,
Țîntă-n porți că mi-l sărise,
Porți din verigă că plesnise ;
Strigă-și fata din cetate :
— Haide, Voineo, Făt-Frumos
Nu-mi prididi cetatea
De-i surpa, surpat o fi ;
Descalcă voinicește,
Urcă-n scară chip domnește
Și vin, stai de-a dreapta mea,
Să ședem ca doi porumbi,
Să ședem, să judecăm,
Să dăm dreptii la dreptate
Și strîmbii, la strîmbătate.
Să ședem gene la gene
C-așa Dumnezeu ne cere.

73

Leroileo,
La fîntina cea tînără
Este-o piatră nestemată ;
De piatră cine-i rezemată ?

86

Maica lună, luminată.
Maica lună fi grăia :
— Ieși tu, fiică, din fîntină.
— Ba eu, maică, n-oi ieși,
Pînă tu, maică, ti-i duce
Unde-i tîrg de toate zile,
Să-ți cumperi o măturică,
Mături cerul de negurele,
Pămîntul de pulberele
Și de rele care-s grele.

74

Ostrovel de mare neagră
Dă vîntul, lin, mălin !
Prinde-aș dalbii de jugani,
Dă vîntul lin mălin !
Tot jugani cu țorțorei,
Țorțorei, murgu și al Ioanei.
Strigă Ioana-n gura mare :
— Cine-n lume s-ar d-aflară,
S-ar d-aflară, s-ar adevărară,
Să-n calice murgu-al meu.
S-ar d-afla Gheorghe ăl voinic.
La Dumnezeu se rugară
Să mi-și plouă de trei zile,
De trei zile, de trei nopți ;
Cînd o fi a patra zi
Să mi-și dea cu storiștea,
Storiștea, pe pajiște.
Iar și Gheorghe ăl voinic,
Tot la Murg că se ducea,
Tot chitînd și murguînd,
Făr' de frîu, făr' de căpăstru,
Făr' de leagăn, smîrcea-n mină.
Cu Murgu s-alătura,
Mina stîngă-n coamă-i puse,
Cu dreapta pe spate-l bate.
Și unde-l strînse,
Și unde-l frînse ?
Sub munți negri mi-l supuse.
Sub munți negri, văi adînci,
Prinde-ar Murgu de-a sări :
— Sări în vînt, sări pe pămînt,
Să vii în curțile d-ale Ioanei.

87

Ioana de veste prinse,
 Și-nainte le ieșise :
 C-un colac de grâu curat,
 C-un pahar de vin în mână :
 — Stai tu, murg nebun,
 Că nu-s lupi să te mănince,
 Nici geambași ca să te vîndă.
 Ș-asta este domn de-al meu,
 Domn de-al meu și e de-al tău ;
 Ține, frate, vin de bea,
 De bea vin din mina mea.
 Iar și Gheorghe ăl voinic,
 Tot la Murgu că se ducea,
 De zabale că mi-l lua
 Și-n grajd de piatră mi-l băga,
 Fîn de flori îi revârșea.
 El afară că-mi ieșea
 Și-n casă se ducea.
 Ei de mînă se lua,
 Sus, mai sus,
 Că se vor duce,
 Sus, mai sus, la dalba masă
 Or bea vinul naramziu,
 Iar Ioana cea frumoasă,
 Ea să fie sănătoasă !

75

Iar și George ăl măr voinicu
Hai lerui, da lerui, Doamne
 Un cal mare-mi arănește,
 Mi-arănește, mi-l vestește.
 Joacă-l joi și joi mi-l scoase,
 Joacă-mi joi și joacă-mi vineri,
 Joacă-mi ziua, toată ziua,
 Zi de vară, pînă-n seară,
 Ș-unde-l strînse, ș-unde-l frînse
 Sub munți negri mi-l supuse.
 Sub munți negri, văi d-adînci,
 Văi d-adînci, izvoare reci ;
 Izvoare reci, de verzi is verzi.
 Da unde aprig mi-ajungea ;
 Și pe Murg descăleca,
 Și pe Murg mi-l priponi ;
 Ș-apoi căpăstru-i punea,
 Se culca și mi-adormea.

88

Și părinții de veste prinse.
 Cată-l părinți prin toți munții,
 Mi-l cătase, mi-l gășise,
 Lăcrămase și-l lăsase.
 Cată-l surori printre flori,
 Mi-l cătase, mi-l gășise,
 Îl cătase și-l lăsase.
 Cată-l frați prin toți brazii,
 Mi-l cătase, mi-l gășise,
 Acolo ei mi-l lăsase.
 Da și Gherghina cea frumoasă,
 Cărăruia mi-apuca,
 Cărăruia, drum bătut.
 Unde-aproape mi-ajungea,
 Tot pe Gheorghe mi-l zărea,
 Răsturnat cu fața-n sus.
 Să mi-l strige, nu se crede,
 Să mi-l lase, nu se-ndură.
 Bagă mina-n sîn la piele,
 Scoase-o verde tabachere.
 Cu mina tabac lua,
 Murgului la nas îi da.
 Murgu din greu strănuta,
 Tot pe Gheorghe-l deștepta.
 Într-un cot se rezema,
 Din ochi-și negri ș-arunca,
 Tot la dînsa se ducea.
 El cu brațe mi-o lua.
 Incepe și Gherghina să mi-ș plîngă :
 — Taci, Gherghino, nu mai plînge
 Nu te iau roabă să-mi fii,
 Doamnă mie, curților,
 Nuroră părinților,
 Cumnățică fraților,
 Leiculiță, surioară.
 Iar și Gheorghe măr voinic,
 El să fie sănătos !

CUNUNĂ DE VINETELE

76

Iară (cutare) d-ochi-și negri,
 Ea de dimineață se scula,
 Ea la ochi negri se spăla
 Cam pe ochi, cam pe obraji ;

89

Vedre-n mînă-și lua,
Cărăruia-și apuca,
Cărăruia la fintină ;
Zări fintina tulburată,
De trei juni ca trei păuni,
Care trei cai buni hrănesc.
Unul murgul netezește,
D-altu trei pene citește,
D-altu sulîța-i strujește.
Cel ce murgul netezește,
Tot la fată se repede
Și din gură-așa-i grăiește :
— Dă-mi tu, fată, acel inel.
— Ce-ai să faci, Voineo, cu el ?
Ea greu îl blestema
Petrecea-te-ai tot prin el,
Tu prin el ca degețelul.
Cel ce trei pene citește,
El din gură-așa grăiește :
— Dă-mi floarea ta din păr.
— Luai, Voineo, de-o floare,
Vesteji-te-ai tot ca ea.
Cel ce sulîța strujește,
Așa-i grăiește :
— Dă-mi tu, fată, cea cunună
Cununa din cosicioară.
Luă Voinea de-o cunună.
— Ce-ai să faci, Voineo, cu ea ?
Cununa-te-ai tot cu ea
Tot cu ea, cu domnia sa.

77

Dalbă Marie
Să nu-ți pară rău
Că noi n-am venit,
De-aseară la voi ;
C-am fost depărtați,
La cîmpul cu flori ;
Mai mult busuioc,
Decît siminoc.
Și noi ți-om împleți
D-o cunună verde,
Verde și frumoasă ;
Și noi ți-am trimis-o
Cu drag Voinea-al tău.

90

El să ți-o aducă
'N coama Murgului,
În sfircul biciului,
În virful arcului,
Verde și frumoasă.
Noi l-am învățat,
El să ți-o păzească
De văpăi, de ploi,
De raze de soare.
El să ți-o aducă,
Verde și frumoasă,
S-o porți sănătoasă,
Cu maică, cu taică,
Cu frați, cu surori
Și noi cu toții.

78

Pe-un cal blînd și sprintenel,
Mi-este-un leagăn legănel,
Legănel de taftă verde ;
Dar într-însul cine-mi șade ?
Șade Maria, doi ochi negri.
Ea că-mi șade, gherghef coase.
Nu știu coase ori descoase,
Căci gurița nu-i mai tace,
Cîntecel împărătesc,
Peșcheraș la steag domnesc,
Steag domnesc și-mpărătesc.
Cusătura e aleasă
Că Maria e mireasă.
Să-mi fii doamna curților,
Stăpîna argaților,
Chelărița banilor.

79

La cel verde piscușor,
Mi se leagănă un legănel,
Leroloi,
Legănel din vișinel ;
La crenguță vișinelu
Este-un leagăn de fir galben,
Dar într-însul cine șade ?
Șade Ștefana, fată mare.

91

Ea îmi coase, îmi chindesește ;
Guleraș frate-su,
Batistă voinicului,
De nuntă se gătește ;
Ea-mi coase și nu-mi tace,
Și-și cîntă cîntecul.
Nu-i cîntec țărănesc,
Dar e cîntec împărătesc.
Împărătița mi-auziră,
Împărătița Mesia,
Trimise suluri după suluri,
După suluri, mărunchi de flori ;
— Facă Ștefana ce s-o face
Acest cîntec să nu-l mai cînte
Că-mpăratu de-o-auziră,
O auziră ș-o-ndrăgiră
Și pe mine m-o urîră.
— Nu-i fi frică-mpărătiții
Că eu sînt fată logodită ;
Cînt că-mi pare bine,
C-astăzi-miine nunta-mi vine,
Și mă ia din aste curți,
Și mă duce peste munți,
Peste munți la alte curți ;
La alte curți, la alți părinți,
La alți frați, la alte surori
Și la altă grădină cu flori.
— Nu credeți, mari boieri,
Veniți de mi-o vedeți ;
Ștefana cea frumoasă,
Ea să-mi fie sănătoasă !

80

Pe cel cer, pe cel lucel
Leroi, Doamnele,
Pe cel verde micșunel ;
Leagănă-mi-se-un legănel,
Legănel de argințel.
Dar în leagăn, cine-mi șade ?
Șade Anica logodită,
Ochi-și negri ca și mura,
Trage fir în firicele,
Și cîntă de cîntecele ;
Și nu-i cîntec moșnicesc,
Ci-i cîntec împărătesc ;

92

Împărăteasa de-auzea,
Trimise sol după sol,
Și olac după olac
Ca să-i spună ca să tacă
Că-mpăratul nu-i acasă ;
Și-mpăratu-i la vînat,
La vînat pe lingă sat.
— Și e calea-ntorcătoare,
Pe la poarta dumitale ;
Pe tine te-or auzi,
Pe tine te-or îndrăgi
Și pe mine m-or urî.
— Dar eu nu cînt pentru tine,
Și eu cînt că-mi pare bine
C-astăzi-miine,
Nunta-mi vine.
Și vedeți că pe cîmp cu flori
Sînt doi-trei colăceri,
Sînt poiboane-mpodobite,
Cu postav verde-nvelite ;
Ea să-mi fie sănătoasă,
Cu-al ei june logoditor
Și cu noi cu voie bună.

81

Din cel cer, pe celui cer,
Leroi, Doamnele,
La cel verde vișinel ;
La creanga de vișinel
Este-un leagăn de fir galben.
Dar într-insul cine șade ?
Șade Ioana cea frumoasă
Cu ochi-și negri ca și mura.
Ea șade-n legănel,
Trage-un fir din firicel.
Și-mi cîntă de-un cîntecel.
Împărăteasa mi-auzea,
Și din gură-așa grăia :
— Taci, Ileano, nu cîntă
Că nu-i cîntec țărănesc,
Ci-i cîntec împărătesc ;
Împăratu-i la vînat,
La vînat la Țarigrad

93

Și e vreme de-nturnat,
 De-nturnat pe-aici prin sat ;
 Și el de te-o auzea,
 Pe tine te-o îndrăgea
 Și pe mine m-o urî.
 Iar Ioana fată mare,
 Așa rupse de grăise :
 — Împărăteasă, dumneata,
 Du-te la taftul tău
 Că eu nu cînt pentru tine ;
 Eu cînt și-mi trag povăța,
 Nu-ți fie frică-mpărăteasă,
 Eu sînt fată logodită
 Și-astăzi-miine, nunta-mi vine ;
 Joile cu nunțile,
 Duminicile cu horele.
 Bine vorba nu sfirși,
 Iată steagul se zărează,
 Trompetele s-auziră,
 Colăceri la poartă-mi bate,
 Unde poarta să-mi descuiți ;
 Tot la mine c-or veni
 Și pe mine m-or lua
 Și pe mine mă vor duce
 Peste munți, la alte curți.
 Și părinții mi-o vedea-o
 Și de mîna mi-or lua-o,
 Sus, mai sus, că mi-or suia-o
 Și mai sus la dalbii nori.
 Mi-or da vinul naramziu
 Și rachiul baș-rachiu.

82

În vara de astă-vară,
 Marița d-ochi-și negri,
 În grădină-mi merse.
 Lucrul ce-l lucrează ?
 Flori îmi răsădește,
 Flori de tot felul,
 Mai mult busuioc,
 Decît siminoc.
 Marița d-ochi-și negri,
 La grădină merse,
 Flori ce rămăsese,

94

În poală le puse,
 Și-acasă le duse.
 În năvod le puse,
 Pe gard le-aruncară ;
 Peștele de mare
 Rău că s-a-nvățat,
 Sare și s-aruncă
 În năvod să-ncurcă.
 Marița d-ochi-și negri,
 Mi se fericește :
 — Fericean de mine
 Și de-ai mei părinți,
 Zile ce-au născut,
 Parte ce-au avut,
 De taică, de maică,
 De carne de pește.
 Din cărnița lui,
 Nunta-mi mi-oi nunti,
 Case-oi stoboli ;
 Din solzișorii lui,
 Case-oi șindrui.
 Marița d-ochi-și negri,
 Fie sănătoasă.
 Cu frați, cu părinți
 Și cu noi cu toți.

83

FATA-N LEAGĂN

La munți ninge, plouă
 La șes cade rouă ;
 Roua după șes,
 De-un lac se face,
 De-un lac chezărel.
 La mijloc de lac,
 Crește-un măr rotat.
 La crenguța lui,
 Leagăn de mătase.
 Într-însul cine-mi șade ?
 Ileana, fată mare.
 Ea-mi coase, chindesește
 Și de-un fir împletește ;
 De-un măr că-și rupsesse,

95

În sus mi-l azvirliră,
În palme-l sprijiniră.
Și se fericeară.

84

FATA-N LEAGĂN ȘI BUHORUL

Pe luceaua Dunării,
Vine-și vine-și o plăvioară.
Hai, Ierui Ier,
Dar în plavie ce-mi aduce ?
Doi brazi mari și minunați,
Cu mălini amestecați ;
Printre brazi, printre mălini,
'Noată-și, 'noată-și, buhor negru
'Noată-și, 'noată-și,
Coarne-și poartă.
Dar în coarne, ce mi-și poartă ?
Legănel de toaftor verde.
Dar în leagăn cine-mi șade ?
Șade Ioana cea frumoasă.
Coase-mi, coase, chindisește,
Coase-un guler și-un praftur,
Guleraș la frățior,
Traftoraș la surioare.
— Mai încet, buhor, încet,
Ai stricat cusătura.
— D-oi strica, stricat va fi,
— Și-am doi veri, prim-vameși mari
Buhor, vadul ș-or închide,
Buhor, pe tine te-or prinde,
Buhor, capul ți-or tăia,
Buhor, din carnea ta
Ridica-s-ar nunți cu ea.
Buhor, din pelceaua ta
Șindrili-s-ar curți cu ea ;
Buhor, din coarnele tale
Face-aș dalbe păhărele,
Ș-or cinsti boieri cu ele
Rar, mai rar, la zile mari,
Mai ales la Bobotează,
Cînd preoți bătrini botează
Și lumea se-ncreștinează.
Iar Ioana cea frumoasă,
Ea să-mi fie sănătoasă.

96

85

Jaim, mic, mare-a venit,
Ler Doamne,
Și de mare, margini n-are
Și de-adînc, mi-e potrivit.
'Noată-și, 'noată bour negru,
Bour negru, coarne-și poartă.
Dar în coarne el ce poartă ?
Leagăn verde de mătase.
Dar în leagăn cine șade ?
Șade Ileana cea frumoasă.
Nu știu coase ori chindisește,
De lacrimi abia zărește.
— Mai lin, mai lin, bour negru
Că-mi strici cusăturile.
Am frați la slujbă dați :
Veri primari, oameni mari.
Boure, din cornița ta
Îmi fac cupe și pahare ;
Boure, din genunchii tăi
Îmi fac dalbe sfeșnicioare ;
Bourule, din unghiile tale
Îmi fac dalbe tălgioare
Ca să fac nuntă cu ele.
Bourele, bourele,
Azi portița ți s-a-nchis
Și pe tine că te-am prins.
Cu sănătate, voie bună !

86

Pîn nucet, pîn cel brădet,
Pîn cel verde vișinel,
'Noată, 'noată cerb tretinu,
'Noată, 'noată coarne-și poartă.
De virful cornițelor,
Leagăn verde de mătase ;
Dar în leagăn cine-mi șade ?
Șade Maria, fată mare,
Așa-mi coase, chindisește
Într-un guler ș-o basma.
Basma verde-al Voinea-i ei.
Așa rupse de-și grăise :
— Lin mai lin, cerbe tretin,
Mai încet cu-alergătura
C-ai să-mi tulburi cusătura !

97

C-am trei frați, la curte dați,
Cîte trei sînt vînători,
De șoimuți asmuțitori.
Cerbule, cu carnea ta
Mi-or ridica nunțița ;
Cerbule, cu oasele
Mi-or dulgheri casele ;
Cerbule, cu singele
Mi-or zugrăvi casele.
Cerbule, cu pielea ta
Mi-or înveli căsuța ;
Cerbule, cu unghiile
Mi-or face păhărele
Și-or bea boierii cu ele.
Ea să fie sănătoasă,
Cu frați și cu surori !

87

Icea-n ceaste curți
Și-n ceaste domnii,
Doamnele,
Crescutu-mi doi meri,
Doi meri de-mpletiti,
De vară-s rodiți,
Toamnă-s pîrguiți.
În vîrful de meri,
Este-un legănel,
Leagăn de fir galben.
În leagăn cine-mi șade ?
Ileana frumoasa
Împungea-și cîte-un fir,
Rupea-și cîte-un măr ;
Sus că-l azvîrlește,
Palme-l sprijinește —
Și se fericește :
Ferice de ea și de maica ei,
Zile ce-a născut,
Parte ce-a avut,
De taică, de maică,
De-un domn tinerel.
Și maica și taica,
Ce bine mi-o poartă,
Cu brîu, cu cuțite,
Cu rochie cu ținte,
Ea să-mi fie sănătoasă !

98

88

Leagănă-se, clatini-să,
Leagăn verde de mătase,
Împletit cu vița-n șase.
Dar în leagăn cine șade,
E Maria, fată mare.
Ea coase și chindisește,
Cu fir verde împletește,
Cu altul roșu răsucește.
E Gheorghe, fecior de domn.
El se plimbă și se roagă :
— Fă-mă, Doamne, ce m-ai face,
Fă-mă pasăre să zbor,
Să mă sui, să mă cobor
La Maria-n foișor.
— Întoarce-te, Mario,-ncoace !
— Nu mă pot, măicuță,-ntoarce
Că mi-i mina sub Gheorghe.
Și dacă s-o deștepta,
Frică mi-e că va pleca,
Dalba zi să nu-l apuce.

89

Sub zare de soare,
În ostrov de mare,
Leagăn, îmi este-un leagăn ;
Leagăn de mătase,
Leagăn de miroase.
Dar în el cine-mi șade ?
Șade Ioana cea frumoasă,
Brîu verde-mpletește,
Pe mare privește,
Departa-mi zărește :
O corăbioară,
Mică, sprinteioară ;
Neagră și smolită,
De valuri bătută,
De maluri trîntită.
Că marea mi-i mare,
Marea, margini n-are.
În ea se zăresc,
Greci care sosesc.
De ce s-au dus ?

99

Marfă de-au adus :
Fir și ibrișin,
Postav d-ăl bun
Pe Voinea-l striga :
— Voinea, mîndrul ei
Să ne vorbească,
Să ne vămuiască,
Fir și ibrișin,
Postav d-ăl bun ;
Suluri de mătasă,
Ca să-i cos cămașă.
Vama să și-o ia,
Drumul să ne dea.
Voinea-i vămuiă,
Drumul le dădea,
Suluri i-aducea,
Suluri de mătasă,
Să-i facă cămașă.

90

Cam pe malul Dunării,
Crescutu-lu, mi-a născut,
D-un fir verde crînguleț.
De cracă de crînguleț,
Leagăn verde de mătase.
Dar în leagăn cine-mi șade ?
Șade Florea fată-mare.
Coase guler și basma.
Cam pe malul Dunării,
Tare-și venea Voinea călare,
P-un cal galben crînguliu,
Crînguliu de felul lui ;
Și-și venise pîn-acolea,
Pîn-acolea-n dreptul ei.
Trece-mi, petrece-mi
Și pe mine lîngă tine,
Să ședem noi d-amîndoi,
D-amîndoi ca doi porumbi.
Iar și Florea, fată-mare,
Așa rupse de grăise :
— Nu poci, Voinea, să te trec
Și pe tine lîngă mine,
Pască capul de-nfloritu,
De florinți de la părinți,

100

Gît dalbe de mîrgelușe,
Urechiuși de cerceluși.
Degețele de inele.
Unde Voinea mi-auzea,
Unde pe Murgu strîngea,
Unde-l strînse și mi-l frînse,
Țintă-n Dunărea-mi sârise ;
Și ședeau ei amîndoi
De-amîndoi ca doi porumbi.

91

Sus la dealul Boului
Este creanga mărului ;
Dar în creanga mărului
Este-un leagăn de fir galben.
Dar într-insu cine șade ?
Tot Ilinca, fată mare.
Ea se joacă cu două mere,
Două mere d-aurele.
Jos la strunga oilor
Este-un ciobănaș frumos,
El se joacă cu două miele,
Două miele ochesele.
— Hai, Ilinco, să schimbăm :
Să-ți dau miele ochesele
Să-mi dai mere d-aurele.
— Nu-ți dau mere d-aurele,
Ți le-oi da la cununie.
Sus în dalbe poleite
Și cu lîna, dalbă plăviță,
Cere-și Murg, calul mai bun
Calul mai bun și mai blajin,
De-nșeuat, de răfturat,
Cal mai bun de-ncălecat.
Dar Ion de ochi-și negri :
— Ce stați, frați, de-așa mîhniți,
Ori de zestrea ce i-o dați ?
El v-o cere, voi n-o dați,
Puțintel mai așteptați,
Pînă vin joile iară,
Joile cu oile,
Dunărea cu muntele ;
Așteptați simbăta
Mine-i sfînta Duminecă ;

101

Și Maria d-ochi-și negri,
Se gătea, se neteziră,
Și-mi intră d-un cerdăcel,
Cerdăcel de păltinel,
Cu ușa de stejărel,
Și-și lua iie dintr-o mie
Și rochia de caftanie
Ș-un briu lat d-alea brocat ;
Sus la zbor ea mergea,
Unde hora se juca.
La horă cînd se duceară,
Portar mare mi-o vedea,
Toată zestrea i-o iertară.
Portar mare mi-o luară,

92

Ferice acest bun jupîn,
El mi-ș d-are o fată mare,
Leroileo, Doamne,
Și mi-o cere portar mare,
Portar mare de la porți.
Și-și mai cere, zestre-și cere,
Cere-și mia de mioare,
Iese-n vară, fătătoare,
Cu linița gălbioară.
Și-și mai cere zestre-și cere,
Cere suta de cornute,
De cornute zugrăvite,
Cu linița poleite.
Și-și mai cere zestre, cere,
Cere-și zeciuri de berbeci,
Unghii late ferecate,
Cu linița de mătase.
Și mai cere zestre, cere,
Cere plug negru de boi,
Cu cornași, cu pogonași,
Cu doi juni, ca doi păuni.
Și mai cere zestre, cere
Cere pe Negru, calu mai bun,
Calu mai bun și mai blajin,
De-nșeuat, de-nfrînat
Cum e bun de-ncălecat.
— Dar voi, frați, așa-ntristați,
Voi părinți înmărmuriți,
Ori de zestrea ce-am cerut ?

102

V-am cerut, nu v-am luat
Toată zestrea v-am iertat ;
Numai pe Negru, cal mai bun,
Cal mai bun și mai blajin,
De-nșelat, de-nfrînat,
Cum e bun de-ncălecat.
Așteptarăți dar nu mult
Să-mi vie joile cu oile,
Duminecă cu nunțile,
Să mi-o-nchidă-n chelărelu,
Chelărelu de stejărelu,
Să-și puie fața la înălbeală,
Buze moi la rumeneală,
Gene, sprincene, la cerneală ;
Iar (cutare) d-ochi-și negri,
Ea la horă că-mi ieșea,
Portarul mare mi-o vedea,
Toată zestrea i-o ierta ;
Numai pe Negru, cal mai bun,
Cal mai bun și mai blajin,
De-nșeuat, de-nfrînat,
Cum e bun de-ncălecat.
Alege dintr-o mie
Cu rochița de cununie,
Cu briu lat, din Țarigrad.
Să meargă, Doamne, cară după cară,
Și Negrul pe-alătura.
C-așa-i legea din bătrîni,
Din bătrîni, din oameni buni.
Ea să-mi fie sănătoasă !

93

Ferice, Doamne, ferice,
Ferice de cest domn bun,
Leroileo, Doamnele
Cest domn bun, jupîn Ion,
Că mi-ș d-are d-o fată mare,
Fată mare pe Maria.
Și mi-o cere portar mare,
Portar mare de la poartă.
El cu umerile ține tunurile,
Cu spatele poarta-mi ține,
Cu coatele verigele,
Cu deștele cheițele ;

103

El imi cere zestre, cere,
 Cere-și vii, cere moșii,
 Cere-și plug cu negri boi,
 Un cornaș cu pogonaș ;
 Și-și mai cere zestre, cere,
 Cere-și mia de mioare ;
 Cere-și suta de cornute,
 Tot cornute d-ale ciute,
 Sus is dalbe, poleite.
 Și-și mai cere zestre, cere,
 Cere-și zeciuri de berbeci,
 Tot berbeci d-aceia berci,
 Cu cornițe răsucite,
 Numai pe Maria și pe Murgu,
 Meargă-și cale după cale
 Și rădvan după rădvanu,
 C-așa-i legea din bătrîni,
 Din bătrîni, din oameni buni.

94

Fericea și cel fericea-și,
 Umdai, *Leroi, Doamnele*, oi,
 Ferice-aș icea-n cest domn bun,
 Cest domn bun, jupînul Gheorghe.
 El mi-avînd de-o fată mare,
 Fată mare pe Marioara.
 Și mi-o cere-un portar mare,
 Portar mare de la poartă.
 El cu spatele poarta-mi ține,
 Cu umerele tunurile,
 Cu palmele lăcățile,
 Cu deștele cheițele.
 Iar și Marioara cea frumoasă,
 Ea că-mi rupse de-mi grăiară :
 Și-și mai cere zestre,-și cere,
 Cere-și mia de mioare,
 Tot mioare cornicioare,
 Ies în vară fătătoare.
 Și-și mai cere zestrea,-și cere,
 Cere-și suta de cornute,
 Tot cornute d-ale șute,
 Și-și mai cere zestrea, cere,
 Cere zecea de berbeci,
 Tot berbeci de-aceia beci ;

104

Cere plug cu șase boi,
 Plug cu boi, șase plāvăi ;
 Cere-și pe murgul cel bun din grajd,
 Ceselat și răfturat,
 Cum îi bun de-ncălicat.
 Iar și Marioara cea frumoasă,
 Iacă-mi rupse de-mi grăia :
 — Ce stați, frați, de-așa-ntristați ?
 Dar voi, părinți, așa mihniți ?
 — Ori de zestrea ce-am cerut,
 Am cerut dar n-am luat.
 Dar și Marioara cea frumoasă,
 Intră-și colea-n chelărel,
 Chelărel de stejărel,
 Cu ușile de păticele.
 Bagă fața la nălbeală,
 Gene, sprîncene la cerneală.
 Dintr-o joi într-altă joi,
 Frumos zbor în sat la noi.
 Dar zborul din ce se strînge ?
 Tot de fete și neveste
 Și flăcăi mai tinerei,
 Tinerei făr' de mustață,
 Cînd se-nvață-a strînge-n brațe
 Și sărută cu dulceață.
 Iar și Marioara cea frumoasă,
 Ea să-mi fie sănătoasă ;
 Cu-a ei frați, părinți
 Și cu noi cu toți.
 La mulți ani !

95

Icea, Doamne, în cest domn bun,
Hai, lerum da leru, Doamne
 Cest domn bun, jupîn Ion,
 El mi-are de-o fată mare,
 Fată mare, pe Maria.
 Și mi-o cere-un portar mare,
 Portar mare, porțile-mi ține.
 Și cere zestre, cere :
 Cere sute oi cornute,
 Iese-n vară și mai multe ;
 Cere mia de mioare,
 Iese-n vară fătătoare ;

105

Tot mai cere zestre, cere,
Și la zece din berbece ;
Tot mai cere zestre, cere,
Ceorăchei de la ovrei
Și papuci de pe la turci.
Ce stați, frați, așa-ntristați,
Voi părinți, așa mihniți ?
V-am cerut, nu v-am luat,
Dar voi, frați, tot să mai dați
Și bunu Murg din grajd,
Țeselat și răfturat,
Cum îi bun de-ncălecat.
V-am cerut, nu v-am luat.
Meargă-și car pe lingă car,
Meargă-și care îndărătuind
Și cal bun îmbuiestrind,
Dalbe spume, lepădînd
Și Maria tot rizînd.
Ea să-mi fie sănătoasă,
Cu-a ei frați, cu-a ei părinți,
Cu-ale ei dalbe surori.
Ea să-mi fie sănătoasă
Și cu noi cu bună seara !

96

Pascu-se, soare, sorescu-se,
Vintu mă-lină ;
Stave verzi și cam galbenii ;
La mijlocul stavelor,
Negru cu coama viforînd,
Tot mișcînd, și mișcotînd,
Din codiță bici făcînd.
Mai la virfu cozii-n jos,
Leagănă-mi-se-un legănel
Legănel de taftă verde.
Dar în leagăn cine-mi șade ?
Șade (cutare) cea frumoasă.
Și-mi coase și-mi chindisește,
D-un guler și d-un peșchir ;
Gulerul fratelui său,
Peșchirul drag Voinea al ei.
Și nu-mi coasă și să-mi tacă,
Și din gură-așa-mi grăiară :
— Cine-n lume s-ar d-afla,
S-ar d-afla, s-ar devera,

106

Să-ncalece Negrul meu,
Făr' de friu, făr' de căpăstru,
Făr' de leac de bici în mină.
Nimeni în lume nu se d-afla
Să-ncalece Negrul ei,
Făr' de friu, făr' de căpăstru,
Făr' de leac de bici în mină.
Nimeni în lume nu se d-afla,
Să-ncalece Negrul ei,
Numai Voinea, frate-al nostru.
El în lume se d-afla,
Se d-afla, s-adevăra
Și pe Negru-ncăleca.
Negru-mi sare și-mi răsare,
Sare-n poartă la (cutare)
Dar (cutare) ce-i zicea :
— Stai, Negrule, nu fi sărit,
Că ăsta e drag Voinea al meu,
Voinea al meu și stăpîn de-al tău.
Iar și (cutare) cea frumoasă,
Ea să-mi fie sănătoasă,
Cu-a ei frați,
Cu-a ei părinți,
Și cu noi cu voie bună !

97

Doamnele,
Mi-a născut, crescut,
Doi meri de-mpletiti,
Bine-s potriviți ;
Tinărul Ion se fericește,
Tinăra Maria
Șade și-și lucrează
De-o pinză-și urzește.
Bine-s potriviți
Și sînt fericiți ;
Ferice de dînsa
Și de mama ei,
De cînd s-au luat,
Bine s-au purtat.
Domnul i-a lucrat
Rochițe cu zale,
Lăsate pe șale ;
Rochițe cu bolduri,
Lăsată pe șolduri.

107

Busuioc bătut,
Pe poartă crescut.
Gazdă prea frumoasă,
Rămii sănătoasă.

98

Sus la munte ninge, plouă,
Leroi, Doamne,
Jos la baltă pică rouă.
Dar roua ce mi se face ?
Se face-un lac ș-un iezărel.
La mijlocul lacului,
Mi-este-un crin alb inflorit.
La tulpina crinului,
Mi-este-un leagăn, legănel.
Șade de doi ochi negri,
Îmi șade și-mi chindisește
Într-un guler ș-o basma.
Basmaua lui frate-so,
Gulerul lui Voine-su
Nu-ș' cum ochii d-aronca,
Înapoi pe urma ei,
Vede-un stol de porumbei.
Nu e stol de porumbei,
Ci e stol de mari boieri.
În mijlocul stolului,
Vede pe Voinea, tinăr călare.
El începe a striga :
— Vino de mă trece
Și pe mine lingă tine.
El făcuse, cum putuse,
La Lenuța că-mi trecuse,
Dragostile le-mpărțise ;
Dragoste cu brațele,
Sărutări cu buzele.
Și să fie sănătoși !

99

Leroileo, la doi meri,
Este-un legănelu,
Leroileo,
Leagăn că-mi șade ?
Doamna dumnealui ;

108

Coase-mi, chindisește,
Fir galben împletește.
— Trage-ți cite-un fir,
Rupse-și cite-un măr ;
Sus mărul zvirlește,
În palme sprijinește
Și se fericește :
— Fericean de mine
Și de-ai mei părinți,
Parte ce-au avut,
De taică, de maică,
De-un domn tinerel.
De când ne-am luat,
Bine ne-am purtat,
Cu rochii zămțuite,
Cu nasturi cutați
Pe piept revărsați.
Colănaș cu zale,
Lăsețel pe șale ;
Colănaș cu bolduri,
Lăsățel pe șolduri.
Jos la rădăcină,
La verde tulpină,
Danțu-i dănțuiește,
În loc se răsuțește.
Sus toiag zvirlește,
În palme sprijinește
Și se fericește :
— Fericea de mine
Și de-ai mei părinți,
Zile ce-am născut,
Parte ce-am avut,
De-o maică, de-un taică,
De-o doamnă frumoasă.
De când ne-am luat
Bine ne-am purtat,
Cu cămăși de in, barbafir
Albe,-albastre de bumbac
Cu nasturi cutați,
Pe piept revărsați.
Icea-acest domn,
Bun domn jupinu...
Fie sănătos,
Cu casă, cu masă,
Cu-a lui dalbă jupineasă,
La mulți ani !

109

Leroileo,
 Icea-n ceaste curți
 Și-n ceaste domnii,
 Dalbe-mpărății,
 Născut, mi-a crescut,
 Doi meri de-mplețiți
 De vară-nfloriți,
 De toamnă rodiți.
 Sus cam la virfuri,
 Prin dalbele flori,
 Mi-este-un legănel
 Verde de mătase
 Și de taftă verde.
 În el cine-mi șade ?
 Ioana frumoasa,
 Coase-mi chindisește,
 Cosițe-mpletește.
 Trage-și cite-un fir,
 Rupe cite-un măr.
 Sus mi-l azvirlește,
 În palme-l sprijinește,
 Din gură grăiește :
 — Ferice de mine,
 Parte mi-am avut
 De taică, de maică,
 De frați și surori,
 De domn tinerel.
 De când m-a luat,
 Frumos m-a-mbrăcat.
 Cu ie-nflorată,
 Cu flori de-aurate,
 De zori luminate.
 Cu briu cu cuțite,
 Cu ținte, cu zale,
 Lăsate pe șale.
 Cuțite de bolduri,
 Lăsate pe șolduri.
 Jos la tulpină,
 Mare rădăcină,
 Frumos joc se trage
 Joc de negustori
 Și de mari boieri,
 Jocul cine-l poartă ?
 Tinărul Ion
 Cu cușma-ntr-o parte,

Cu toiagu-n dreapta,
 Cu paharu-n stînga,
 Cu ploscuța-n briu ;
 Cînd se răsucește,
 Sus toiag învirtește,
 În palme-l sprijinește,
 Din gură grăiește :
 — Ferice de mine,
 Parte mi-am d-avut,
 De maică, de taică,
 De frați, de surori,
 De doamnă frumoasă.
 De cînd m-a luat,
 Bine m-a purtat,
 Cu zăbune dalbe,
 Cu cămăși de in,
 Cu nasturi cutați,
 Pe piept revârșati.
 Cu briie, cu pistoale,
 Lăsate pe șale.
 Ei să-mi fie sănătoși,
 Sănătoși și bucuroși
 Și la anu c-un cocon,
 Frumos ca un fiu de domn.

Icea-n cestor curți,
Cestor domnii
 Crescut, mi-a născut,
 Doi meri, d-alunei.
 De toamnă sădiți,
 De vară-nfloriți.
 La tulpina de doi meri,
 Îmi sint mese de boieri
 Și-ncă danțuri de curteni
 Danțul cine-l trage ?
 Icea-cest domn bun,
 Bun jupîn Ion ;
 Trage și se-aruncă,
 Cu ocaua plină,
 Cu toiag de mînă ;
 Toiag răsucește,
 Sus de-l azvirlește,
 În palme-l sprijinește
 Și se fericește :

— Fericean de mine,
Și de-ai mei părinți,
În zile ce-am născut,
Noroc am avut,
De taică, de maică,
De soție dragă.
De cînd ne-am luat,
Binișor mă poartă :
Tot cămăși de in,
Guler barafir ;
Și-ncă mă mai poartă,
Cu zăbune albe,
Cu nasturi cutați,
Pe piept revărsați ;
Sus la giuminări,
Prin dalbele flori ;
Leagăn de mătase,
În leagăn cine-mi șade ?
Doamna dumnealui,
Al jupîn Ion,
Coase chindisește,
C-un fir de-mplinește ;
Trage-și cite-un fir,
Rupse-și cite-un măr,
Măr de răsucește,
În sus de-azvirlește,
În palme-l sprijinește,
Și se fericește.

102

Icea-și, Doamnele, ceste curți
Ca la mari boieri !
Ceste curți, ceste domnii,
Mi-este, Doamnele, mese-ntinse.
Mese-ntinse, făclii d-aprinse.
Jur-prejur de mese-ntinse,
Îmi sînt jețuri de argint.
Dar în jețuri cine-mi șade ?
Șade iceda-și cest domn bun,
Cest domn bun, jupîn
Cu coate dalbe pe masă,
Cu bundulița pe umeri.
Tot scie și socotește,
Tot lescai moldovenești
Pe talere moșnegești.

112

Grăit-a doamna dumnealui :
— O, tu iceda-și, cest domn bun,
Cest domn bun, jupîn,
Ce tot scie și-mi socotești :
Tot lescai moldovenești,
Pe talere moșnegești ?
C-astă seară-i seara mare,
Seara mare-a lui Ajun,
Miine-i ziua lui Crăciun,
Venit-au juni, colindători :
Frumos dar le-om dărui :
Cu colacul lui Crăciun
C-așa-i legea din bătrîni,
Din bătrîni, din oameni buni.
Șade vadra rasă-n masă
Și ocaua, plină rasă.
— Nu-mi purta tu grija mie,
Căci eu grijă mi-am purtat.
Astă-vară-i, vara mare,
N-am păzit umbrele groase.
Și-n cămară mi-am intrat,
Mi-am cusut, mi-am chindisit ;
Cusut-am năfrămi de fir
Ca să șterg mustăți de vin.
Iceda-și, Doamne, cest domn bun,
Cest domn bun, jupîn (cutare)
El să-mi fie sănătos
Cu-a lui casă, cu-a lui masă,
Cu-a lui dalbă jupîneasă
Și cu noi, cu voie bună !

103

Leroileo,
La vîrf la doi meri
Ieste-un legănel ;
Trage-și cite-un fir,
Rupse-și cite-un măr ;
Măru sus zvirlește,
Palme-l sprijinește
Și se fericește :
— Fericean de mine,
Zile ce-am născut,
Parte ce-am de-avut,
De-un taică, de-o maică,
De-un domn tinerele.

113

De cînd ne-am luat,
Bine ne-am purtat :
Cu cămăși de in
Spete spătuite,
Poale șfiruite,
Cu cămăși de in,
Guleraș de fir ;
De cînd ne-am luat,
Bine ne-am purtat
Cu rochii rânțuite
Poale șfiruite,
Spete toftuite ;
Colonaș cu zale,
Lăsățel pe șale ;
Colonaș cu bolduri,
Lăsățel pe șolduri.
Jos la rădăcină,
La verdea tulpină,
Danțuri-mi dănțuiește,
Loc să răsucește
Și se fericește :
— Fericean de mine
Și de-ai mei părinți,
Zile ce-am născut,
Parte ce-am d-avut :
De-un taică, de-o maică,
De-o doamnă frumoasă,
De cînd ne-am luat.
Icea-n cest domn bunu.
Bun jupîn cutare,
Fie-mi sănătosu,
Cu casă,
Cu masă,
Cu-a lui jupineasă.
La mulți ani !

104

La tulpina la doi meri,
Leroileo, mărului ;
Mi-este-un pat mare-ncheiat,
Cu scînduri dalbe de brad ;
Iar chingulița patului
E din mușchii bradului ;
Dar în pat ce-i așternutu ?

114

Pilotă verde-nvărgată
Ș-o pernă albă picată ;
Dar în pat cine-i culcat ?
Cest domn bun jupîn Ion
Cu-a lui dalbă jupineasă
Și cuconașii dumnealor.
Ei dormiră cit dormiră,
Doamna din somn se scula
Și din gură-așa-mi grăia :
— Scoal-te, Doamne, nu fi dormit
Că ne-a nins, ne-a viforat
Peste noi peste-amîndoi,
Peste cuconașii noștri.
El din somn se deșteptă,
Și din grai așa-i grăia :
— Culcă-te, doamnă, dormi
Că n-a nins, n-a viforat,
Vînt de vară ne-a bătut.
Prin pomeții raiului,
Flori de măr de-a scuturat,
Peste noi, peste-amîndoi,
Peste dalbi de cuconași.
Culcă-te, doamnă, să dormim
Pînă soare-o răsări,
Fetele s-or rumeni ;
Ei să fie sănătoși,
Copii, cu frați bujori
Cu surori și dalbi părinți.

105

La tulpină, la-aș doi meri,
Lerului, mărului
Este-un pat mare-ncheiat
Cu stîlpișori dalbi de fagu ;
Dar în pat ce-i așternutu ?
O velință și-un cearceaf
Și-o perniță chicățică.
Dar în pat cine-i culcat ?
Culcat icea-n cest domn bunu.
Culcat el cu doamnă-sa.
Ei dormiră cit dormiră,
Doamna din somn s-a deșteptat :

115

— Scoal', domn bun, că-i fi dormitu,
Oi fi dormit, oi fi romnit,
Că ne-a nins, ne-a viforitu.
Domn din somn se deștepta
Și-ntr-un cot se rezemară
Și din gură-așa grăia :
— Taci, nevastă, minte proastă,
Căci n-a nins, n-a viforît,
Vînt de vară ne-a bătutu,
În crengile merelor,
Florî de măr s-au scuturatu,
Peste noi s-au revărsatu,
Peste noi, peste-amindoi,
Peste mici de coconași.
Culcă-te, doamnă, să dormimu,
Pînă-n miine-n dalbe zori,
Pîn' ce soare-o răsări,
Fețele noastre-or rumeni,
Alor noastre, alor voastre
Și-alor mici de coconași.
La mulți ani !

106

*Icea, Doamne, în ceaste curți,
Lerului, mărului !*
Mi-a crescut și mi-a născut :
Ceaste curți, ceaste domnii,
Doi meri și-s minunați ;
De tulpină-s depărtați,
La vîrf îs amestecați ;
La tulpină la doi meri,
Este-un pat mare încheiat,
Cu scînduri mari de brad,
Cu stilpișori galbeni de fag.
Dar în pat ce-i așternut ?
Covor verde de mătase,
O velință roșioară ;
Peste covor, ce mai este ?
Dalbă pernă picățică ;
Tot de Ioana-i lucrățică ?
Dar în pat cine-odihnește ?
Dar de cine-i lucrățică ?
Doi junei tinerei,

116

Dorm față-n față
C-așa Dumnezeu ne-nvață.
Ei dorm gene la gene
C-așa Dumnezeu le cere.
Ei dormise, cît dormise
Și din somn se pomenise
Și din gură-așa-mi grăia :
— Scoal', bărbate, că ne-a nins
Că ne-a nins, ne-a viforat.
— Minte proastă sau te faci ?
Nici n-a nins, nici n-a viforat,
Vînt de vară ne-a bătut,
Vînt de vară, primăvară,
Peste noi s-a revărsat,
Prin pometul raiului,
Peste noi, peste-amindoi.
Culcă-te să mai dormim,
Pîn' ce soarele-a răsări,
Fețe dalbe-nrumeni,
Fețe dalbe de ochi-și negri ;
Iar și Gheorghe ăl tinere
El să fie sănătos.

107

Fericea, fericea,
Și încă mai fericea,
Ici la cest domn bun,
Bun jupîn, Vasile
Bun gînd a gîndit,
De-un prînz a gătit.
La prînz a chemat ;
Finii și vecinii,
Doi, trei oameni buni,
Megieși bătrîni.
La masă-i pofțiră,
Bine-i rînduiră,
Unul lîngă altul.
Seama le-a luat,
De-a lui jupîneasă,
Din pahar cinstea,
Din gură-mi grăia :

117

— Beți, boieri, mincați
Și voi de-ascultați
Ce v-oi povesti :
În noapte, această noapte,
Puțin somn someai,
Frumos vis visai :
De unde se făcea,
Ici, în curtea noastră,
Un lac chezărel,
Puntea-i peste el.
În mijloc de lac,
Doi meri împlețiți,
Bine-mi potriviți,
De toamnă sădiți,
De vară-nfloriți.
Prin prejurul lor,
Meri mai mărunței.
Ș-încă se făcea :
Răchită-nflorită,
Galbenă, împletită ;
Ș-încă se făcea :
Trestuică mărunță,
Mîndră-nflorită ;
Ș-încă se făcea
Și iar se mai făcea :
Galbene păsărele,
Trec și se petrec.
Toți molcum tăceară,
Rupse de-mi grăiară,
De la cap de masă,
Bătrînul Crăciun :
— Ileano, fata mea,
Visul ce-ai visat,
Este-adevărat.
Cel lac chezărel,
Vin mult ce ți-ai dat,
Dat, n-ai imputat,
Este-adevărat.
Puntea peste lac,
Prinzul ce ți-ai dat,
Fost-a adevărat,
Și n-ai imputat.
Cei meri împlețiți,
La mijloc de lac,
Nu-s meri împlețiți,
Ci-s fii dumneavoastră ;

Cei meri mărunței,
Nu-s meri mărunței,
Ci-s dragi fini de-ai tăi.
Fini, ce-ai botezat,
Fini ce-ai cununat.
Răchită-nflorită,
Galbenă, împletită,
Sînt vaci cu lapte,
Ce-ai dat, dat,
N-ai imputat,
Este-adevărat.
Trestuică mărunță,
Mîndră-și înflorită,
Multă pîne ce-ai dat,
Ai dat, n-ai imputat,
Este-adevărat ;
Galbene păsărele,
Nu sînt păsărele,
Ci sînt păhărele,
Beți, cinstiți, cu ele,
Rar la zile mari,
Cruciș, curmeziș,
Cruciș peste masă,
Relele să iasă,
Din această casă.
Să fiți sănătoși,
Gazdă frumoasă !

'Tunică, mînică,
'N dalba biserică,
Frumos că-mi întinse
La masă chemase
Doi, trei oameni buni,
Megiași bătrîni.
Toți muți că-mi tăceară,
Numai că-mi grăiară,
De la cap de masă,
Bun jupîn Vasile :
— Boieri de la masă,
Beți și-mi ospătați,
Dar nu vă-ntrebați
Noapte-această noapte,

Puțin somn someai,
Frumos vis visai :
De-unde se făcea
Aici, în curtea mea,
De-un lac iezărel,
Puntea-i peste el.
La mijloc de punte,
Doi meri d-împlețiți,
Bine potrivți ;
Jur-prejur de meri,
Meri mai minunați.
La vîrf de doi meri,
Plimbă, mi se plimbă,
Două păsărele ;
Dar nu-s păsărele,
Și sînt păhărele.
Toți muți că-mi tăceară,
Numai că-mi grăiară
Bătrînul Crăciun :
— Visul ce-ai visat
Fost-a-adevărat
Și n-ai imputat ;
Lacul iezărel,
Vinul tău cel mult,
Vinul ce ți-ai dat,
Fost-a-adevărat
Și n-ai imputat ;
Puntea peste lac,
Prînzul ce ți-ai dat
Fost-a-adevărat
Și n-ai imputat.
La mijloc de punte,
Doi meri d-împlețiți,
Făcu doamna ta,
Jur-prejur de mese
Meri mai minunați,
Copilași de-ai tăi.
La vîrf la doi meri,
Două păsărele,
Dar nu-s păsărele,
Ci sînt păhărele,
Beți acești cu ele,
Rar, la zile mari,
Ziua de Crăciun

Și de Bobotează,
Cînd preoți botează,
Lumea creștinează.
Bun jupîn Vasile,
Fie-mi sănătos,
Cu casă, cu masă,
Cu dalba jupîneasă.

Cam din sus, cam din jos,
Cam dinspre soare-răsare,
Îmi vine-o dalbă corăbioară :
Valuri mari făcînd,
Valuri vîjiind ;
Iar povara ce-și ducea,
Nu e nici lună, nici soare,
Ci gospodarul cel tinăr,
Jupîn (cutare) ;
Și în vad cînd mersese,
Par corabiei bătea,
Cu odgoane o oprea
Și pe mare se uita ;
De departe că-mi zărea
O neagră corăbioară,
Ce iute la mal venea
Cu nouă lemnari, nouă zidari ;
Și meșterii se-alăturară
Și-așa-i grăiară :
— Ce stai trist și așa mîhnit ?
Din Țarigrad noi am venit
Ca noi să-ți facem :
Case înalte cu trei tîrnuri,
Case-nalte minunate :
Cu zăbrelele la stele,
Cu ferestrele la soare
Și cu ușile la mare.
— Turnu-ntîi cum să mi-l faci ?
Să mi-l faci cu legănele
Să legăn coconi în ele ;
Turnul al doilea cum să-l faci ?
Să mi-l faci cu mescioare
Să cinstesc vecini la ele.
Turnul al treilea cum să-l faci ?
Să mi-l faci cu scăunele
Fețele or privi prin ele.

Iar și (cutare) Făt-Frumos,
El să-mi fie sănătos,
Cu-a lui dalbă jupîneasă
Și-ai lui mici de cuconași.

110

Sub zare de soare,
Pe malul de mare,
Crescut, mi-a născut,
De-un verde arbust.
Jos la rădăcină,
La verde tulpină,
Leagăn de mătase.
'N leagăn cine-mi șade ?
Doamna dumnealui,
Bun jupîn Ion.
Coase, chindesește,
Cu fir de-mpletește,
Departa-mi privește ;
Departa pe mare,
Neagră-și corăbioară,
Neagră și smolită,
De talaz bătută,
De maluri trintită.
'Ntr-însa cine-mi șade ?
— Greci neguțători,
Trageți la lopeți,
Trageți și nu-mi tăceți.
Voi să nu-mi făceți,
Salavad la vad
Că-i Voinea adormit,
Din oaste sosit.
Cu greu mi-a adormit
Să nu-l deșteptați.
De l-oți deștepta,
Vamă v-or lua,
Vamă făr' de seamă,
Fir și ibrișin
Suluri de mătase,
Marfă femeiască
Că e mai bănoasă
Să se pomenească
'N Țara Românească.
Bun jupîn Grigore
Fie-mi sănătos.

122

111

Sub soare răsare,
Prunduleț de mare
Crescut-au, născut-au,
Hai, leroi, Doamne, hai !
De-un verde d-avrun
Sus e frunza, poartă,
Jos e umbra roată ;
Sus frunza-i cărunță,
Jos umbra rotundă.
Jos la rădăcină,
La verdea tulpină,
Oști ne-a tăbărit :
Oaste muntenească,
Alte ungurești,
N-au, Doamne, nici stăpîn.
Ei ni-și d-aflară,
Icea la cest domn bun,
Cest bun jupîn
El mi-ș d-are un fecior,
Fecior bun de domn
Mi-l cer mari boieri :
— Dă-ni-l, maică, dă-ni-l ;
Dă-ni-l, taică, dă-ni-l.
Taică-su ni-l da,
Maică-sa nu vrea
Ș-așa că-mi zicea :
Că e mititel,
Mic nepriceput ;
Nu știe-a domnea,
Nici de-a-mpărătea.
Cere-l mari boieri :
— Dă-ni-l, maică, dă-ni-l
Că e lesne a domnea
Și d-a-mpărătea.
Dintr-un cap de masă,
Paharul să-mi ridice,
Cal bun să-ncalece,
Pe poartă să-mi iasă,
Oști, să-nșiruiască :
Oaste muntenească,
D-alte ungurești,
Lefi să ne-mpărțească,
Lefi la lefegii,

123

D-arme la d-armași,
Cai la călărași.
El să-mi fie sănătos !

112

Din vadul Brăilei,
Și de-al Brăiliții,
Născut, mi-au crescut
D-un verde carpusu ;
Jos frunza-i măruntă,
Sus frunza-i rotundă.
Iar jos la rădăcină,
La verde tulpină,
Oști mi-au tăbărit.
Oști is muntenești,
Crai, craiovenești ;
N-au stăpîn, d-un domn.
Domn că mi-ș cătară,
Domn că mi-ș aflară,
Icea-n cest domn bun.
Că jupînu Gheorghe
Are d-un ficioru,
Ficior pe Marcel.
Și mi-l cere domnu :
— Dă-ni-l, taică, dă-ni-l,
Dă-ni-l, maică, dă-ni-l.
Taică-su ni-l dară,
Maică-sa, nu vrură,
Că-i mic, mititel,
Nu poate-a fi domn,
La masă să-mi șază,
Să-mi bea, să-mi mănînce,
Pahar să-mi ridice,
Pe ușă să intre,
Pe alta să iasă.
Liș să-nșiruiască,
Liș la lișeție,
Cai bunî la spanhie ;
Cai la călărași,
Armă la dălmași.
Icea-n cest domn bun,
Bun jupîn Marcel,
Fie-mi sănătos,
Cu frați, cu părinți
Și cu noi cu toții.

124

113

Aferim la cest bun domn,
Cest domn bun jupîn (cutare)
Leroi Lio, Doamne ;
El mi-are trei feciori,
Cîte trei meșteri :
Cel mai mare cu minți mari,
Cu minți mari, jugani d-are ;
Cel mai mic, mai mijlociu
Ăla-mi d-are-un vinăriciu,
Vinăriciu, cu buți cu vin.
Cel mai mic, mai mititel,
Ăla-mi d-are lin de-și umblă,
Lin de-și umblă, berbeci paște,
Pe mirosul florilor,
Pe dulceața poamelor,
Prin pometul raiului.
Nimerit-a și (cutare)
Trimese la lin d-aș umblă
Să-i aducă berbeci grași ;
Trimeseră, i-aduseră,
Cinste bună le-o făcură.
Trimese la vinăriciu
Să-i aducă buți cu vinu,
Trimeseră, i-aduseră,
Cinstea bună le-o făcură.
Veni vremea de plecare,
Trimese cu minți mari,
Să-i aducă leagănul,
Leagănul cu opt jugani.
Să-l petreacă pe (cutare)
Din fața pămîntului,
Pină-n slava cerului ;
Și din slava cerului,
Pină-n poarta raiului.

114

Din vadul Brăilii,
Vine Ion tinăr călare,
Pe-un cal galben ca un soare.
Și nu vine cum se vine,
Ci-mi vine cam lăsățel,
Sprijinit în sulicioară.

125

Trecuse-n satele prădate,
Unde turcii luară vadurile
Și frâncii corăbiile ;
El trecu în d-aia parte,
În d-aia parte-n ceea parte ;
Turcii robiră de trei zile,
De trei zile pe trei pleanuri :
Pleanu-ntiile ce-mi robise ?
Tot junei d-ăi tinerei ;
Pleanu-al doilea ce-mi robise ?
Fete mari cu bani pe cap ;
Pleanul-al treilea ce-mi robise ?
Neveste cu cite-un prunc ;
Mi-i robise, mi-i pornise,
Voinic Ion îi slobozise.
Merg junei șuierînd,
Fete mari tot hori făcînd
Și neveste prunci săltînd.
Numai Voinea-i lăsățel,
Sprijinit în sulicioară.
Mama-și strigă fiul călare
Și-mi-l plînge tot mai tare ;
Cel ce bine a făcut,
Să rămînă neuitat.
Să-i fie de pomenire !

115

Cetină, cetinioară,
Lin, mai lin, marea-i venită ;
Marea-i venită,
Că-i de vînturi ocolită.
Dar pe mare ce-mi aduce ?
Plavii și mălini.
Și brazi cu cetini.
Printre brazi,
Printre mălini,
'Noată, 'noată,
Buhur 'noată ;
Tot pe apă,
Coarne-și poartă ;
La vîrfușor
De cornișor,
Leagă-nă-se un legănel ;
Dar în leagăn cine stă ?
Stă Maria răposata.

126

Și cosea și se bocea
Și din gură-așa grăia :
— Hai, grăbește,
Te gătește !
Buhurele, buhurele,
Mai încet cu notătura,
Ca să nu-mi strici cusătura.
Cusătura-i d-aurită,
Ca să fie pomenită
Și s-aducă bucurie ;
Iar pe (cutare)
Dumnezeu s-o ierte !

116

Pe cel luci de mare,
Vede-mi-se-n zare ;
În zare ce se vede ?
Neagră-și corăbioară,
Neagră și smolită,
De valuri bătută,
De maluri trîntită.
Într-însa cine vine ?
Greci cu țorțioiești,
Mări, călătorești.
— Treceți și-mi tăceți,
În sat la vad, nu treceți,
În sat la vad, la vad.
Tînăra (cutare),
Ea cînd auziră,
Acasă alergară,
Cofele-și luară,
La vad mi-alergară,
Din gură strigară :
— Greci cu țorțioiești,
Mări călătorești,
Treceți și-mi tăceți,
În sat, la vad, nu treceți,
În sat, la vad, la vad.
Tînărul (cutare)
Dinainte a venit,
Greu somn a adormit.
El de i-ar afla,
Vamă v-ar lua,
Vamă peste samă ;

127

Postav de cel bun,
Fir și ibrișin,
Că-i cos d-un zăbun,
De-un zăbun mai bun ;
Suluri de mătase
Rămii sănătoasă.

117

Verde ș-un taifon,
Roșu de-un călin,
Sus frunza mărunță,
Jos umbra rotundă.
Jos la rădăcină,
La dalba tulpină
Este-un leagăn verde,
Verde de mătasă ;
Dar în leagăn cine-mi coase ?
Ea Lenuța șade, chindosește,
Pe mare-mi privește
De-o corăbioară neagră și smolită,
Grea și-mpovărată,
De grâu, de bucate.
Nu-i grâu, nu-s bucate,
Ce-s neguțătorii ;
Nu-s neguțătorii,
Ci-s colindătorii,
Noi colindătorii
Umblăm, colindăm,
De Leana-ntrebăm :
— Leană Mioară,
Ce ți-i ăl din poală,
Văr sau verișoară
Sau nepot de soră ?
— Nici văr, verișor,
Nici nepot de soră,
Ci iubitul meu.
Acasă a sosit
De la București
Cu cărți mari domnești.
Tăceți și tăceți
Să nu mi-l sculați ;

128

Că de lă-ți scula,
Vamă v-o lua,
Vamă făr' de samă.
Lui (cutare) să-i fie de pomană,
Iar vouă sănătate.

118

Sub zare de soare,
În ostrov de mare,
Născut-a, crescut-a,
Un măr înflorit ;
Iar la umbra lui,
Leagăn mi-este,-un leagăn,
Leagăn de mătase,
Leagăn de mireasă.
Cine șade-n leagăn ?
Cea Ioană ochi-și negri,
Cosiță-mpletește,
Pe mare privește,
Departa-mi zărește :
O corăbioară,
'Naltă și smolită,
De valuri bătută,
De maluri trîntită ;
Trag corăbierii,
Trag și chinuiesc,
La mal năvălesc,
Din gură grăiesc :
(Cutare) d-ochi negri,
Dă-l din poala ta !
Voi corăbieri,
Trageți și tăceți ;
Să nu-l deșteptați ;
Dacă l-ăți deștepta,
Vamă grea v-o lua
Sculuri de bumbac,
Topuri de postav.

119

În zare de soare,
Seceră (cutare)
Seceră secară,
Pe margini de mare ;

129

Seceră la griu,
Pe margini de riu.
Și cum secera,
I se arăta
Stea dalbă d-argint,
Dinspre răsărit.
Steaua cum venea,
Secera-i cădea,
Holda se pleca,
Bobu jos cădea
Și se scutura ;
Dar altu-n loc creștea :
Spic greu de secară
Pe margini de mare,
Spic mare de griu,
Pe margini de riu.

120

COLINDE DE ZORI

De cu zori, grăbim cu flori,
Voi zuori, de zuori,
De cu noapte, grine coapte,
Revărsatul zorilor ;
De cu zori grăbim cu flori,
De cu noapte, vaci cu lapte,
De cu zori grăbim cu flori,
De cu noapte oi fătate ;
După zori, ziuă se face ;
După zi, soare răsare,
Soare răsare cu trei raze :
Sus, în naltul cerului,
În întinsul cîmpului
Și în virful muntelui,
Revărsatul zorilor.

121

Oi, zorel de ziuă
Și de dimineață,
Ce voi vă pripiti,
De vă revărșati ?
C-am fost depărtați,
La cîmpul curat ;

130

Și de dimineață,
Unde ei se bat,
Doi vulturi de ai suri,
P-un fir d-aurel ?
Și noi c-am zăbovit
De l-am ciștigat.
Și noi l-am adusu,
Icea la cest domn,
Bun jupin Tudor
Că el are fete,
Fete și băieți ;
Cu-a lui jupineasă,
Fie sănătoși !

122

Ziori, ziori, dalbe flori
Nu grăbiți cu revărsatu
Că ne-apucă ziua-n sat
Și noi c-am minecat :
Mulgători la strungă,
Oile să mulgă,
Găleți să le umple ;
Bulzii să-mi crească
Bulzii de-ampriori,
Berbeci ochesei,
Și miei sugărei ;
Și spor la stînă !

123

ZORITUL DE SF. ION (onomastic)

De aici pin' la Brașov,
Toate păsările dorm,
Numai una n-are somn
Și zboară din pom în pom
Și strigă Ion ;
Și strigă din creangă-n creangă
Și strigă Ioane dragă !
Scoală, Ioane, din somn
Dacă vrei să te faci om.
Cine-i harnic și voinic,
Pleacă noaptea la ciștig,
Fără băț, fără nimic,

131

Cu mînile goale
Și la brîu cu cinci pistoale :
Trei is pline, două-s goale
(*Acuma se trage cu arma*)
La mulți ani, Sfinte Ioane !

*

124

Soare-n cer, soare-n pămînt !
Mărul cu florile dalbe,
Soare-n curte-a răsărit
Mărul cu florile dalbe !
Și domnul mi-a adormit :
Cu gutui la căpătii
Și ișlice puse-n cui ;
Iar pe bolta cerului,
În bătaia soarelui,
Sînt stoluri de porumbei ;
Trăsei cu săgeata-n ei.
Și zburară porumbeii
Cu ai nori s-amestecară
Și cu ploaia coborîră,
Lăsîndu-se-n prundul mării.
Și pietricele luară
Și pe casă le lăsară.
Pietricelele răsunară
Și boieri că deșteptară
Iar pe noi ne dăruiară,
C-un colac de grîu curat.
Pe fața colacului,
E lumina soarelui.
C-așa-i legea din bătrîni
Din bătrîni, din oameni buni.

125

Icea-și, Doamne ceste curți
Ca la mari boieri.
Ceste curți, ceste domnii
Mi-este, Doamnele, mese-ntinse.
Mese-ntinse, făclii d-aprinse.
Jur-prejur de mese-ntinse,
Îmi sînt jețuri de argint.

132

Dar în jețuri cine-mi șade ?
Șade icea-și cest domn bun,
Cest domn bun, jupîn
Cu coate dalbe pe masă,
Cu bundulița pe umeri.
Tot scrie și socotește
Tot lescai moldovenești
Pe talere moșnegești.
Grăit-a doamna dumnealui :
— O tu icea-și, cest domn bun,
Cest domn bun, jupîn (cutare)
Ce tot scrii și-mi socotești
Tot lescai moldovenești
Pe talere moșnegești ?
C-astă seară-i seara mare,
Seara mare-a lui Ajun,
Miine-i ziua lui Crăciun,
Venit-au juni colindători :
Frumos dar le-om dărui :
Cu colacul lui Crăciun
C-așa-i legea din bătrîni,
Din bătrîni, din oameni buni.
Șade vadra rasă-n masă
Și ocaua, plină-rasă.
— Nu-mi purta tu grija mie,
Căci eu grijă mi-am purtat.
Astă-vară-i, vara mare,
N-am păzit umbrele groase
Și-n cămară mi-am intrat,
Mi-am cusut, mi-am chindisit.
Cusut-am năfrămi de fir
Ca să șterg mustați de viñ.
Icea-și, Doamne cest domn bun
Cest domn bun, jupîn (cutare)
El să-mi fie sănătos
Cu-a lui casă, cu-a lui masă,
Cu-a lui dalbă jupîneasă
Și cu noi cu voie bună.

126

Mulțumire pentru colac
Cetași și vătași,
Scoală din cap de masă,
Prinde-a mulțumi :
De-un colac de grîu,
Sus vadra de vin !

133

— Tu, gazdă bătrână,
Tu, gazdă frumoasă,
Rămii sănătoasă !
Crucea nu se-ntoarce,
Noi pe uşă-ncoace.
La mulţi ani !

127

Hai, gazdă frumoasă,
Unde ne-ai lăsat
Şi unde ne-ai găsit ;
Cîntînd, colindînd,
Icea la cest domn,
Bun jupîn (cutare).
— Vătaşe, cetaşe,
Scoal' din cap de masă
Că e mult de-aseară,
De cînd stăm pe-afară.
Prinde-a mulţumi,
De pahar de dar.
Luna mi-e-n diseară,
Noi pe uşă-afară ;
Luna mi se-ntoarce,
Noi pe uşă-ncoace ;
Tu, gazdă frumoasă,
Rămii sănătoasă !
Peste pat, busuioc înalt
C-aşa-i legea din bătrîni.
La mulţi ani cu sănătate
Şi la vară cu bucate
Şi apele la sec !

128

Icea, Doamne, în ceastă curte,
Ceastă curte, ceastă domnie,
Oi lerui, Doamnele ;
Cestor curţi, cestor domnii,
Cestor dalbe veselii,
Ce-au născut, dar mi-a crescut ?
Nouă meri dintr-o tulpină,
Ca nouă fraţi dintr-o mumă ;
Sus la vîrf la nouă meri
Îmi ard nouă luminări.

134

Pică, una, pică două,
Picătura cea de-a noua ;
Sus îmi arde, jos îmi pică,
Alea nouă picături,
Strînsu-mi-s-a, faptu-mi-s-au,
Rîu de mir, pîrîu de vin.
Dar în pîrău cine se scaldă ?
Scaldă-s bătrînul Crăciun ;
Se scâlta şi se-mbăia,
În veşmînt alb se primenea,
Şi pe scară se urca,
Cu luceafărul jucînd,
Cu luna mogoroşînd ;
Iar veşmîntul strălucea :
Strălucea ca şi Lumina,
Mai de-a rînd cu dumnealui,
Se scăldau şi dalbi junei
Se scăldau şi se-mbăiau,
Veşmînt alb se primeneau,
Cu bun mir se miruiau,
Mai de-a rînd cu dumnealor,
Se scâlta ş-acest domn bun,
Jupînu (cutare)
În veşmînt alb se primenea,
Cu bun mir se miruia,
Sus la masă se-aşeza,
Închinaţi de sănătate,
Că-i mai bună decît toate.
N-am fost aici de un an
Ca să nu primim un dar :
Mere, pere, nuci, covrigi,
Colăcei că-s drăgăşei,
Colăcei cu mieluşei.
Şi la anul cînd venim,
Sănătoşi să vă găsim,
Cu paharul plin cu vin.
Gazdă frumoasă,
Boieri dumneavoastră,
La anul şi la mulţi ani !
Voie bună şi-o colindă !

129

Icea-n ceaste curţi şi-n ceaste domnii,
Doamnele !
Curţi domneşti,
Dalbe-mpărăteşti

135

Mese mari întinse,
Făclii dalbe-aprinse,
Și pahare drese.
Jur-prejur de mese,
Tot scaune-alese.
Jelțuri jelțuite,
Dar bine gătite.
Bun jupîn (cutare)
La prinz ș-a chemat,
Tot oameni d-ai lui :
Megieși bătrîni.
Cu rîndul, de-a rîndul
La masă-i trecea.
Sus la cap de masă
Scaun zugrăvit,
Și-n jerjel suit.
Pe el cine-mi șade ?
Bătrînul Crăciun.
Șade și mesește,
Din pahar numește,
Din gură grăiește :
— Eu vă sînt mai mare,
Mare de mărime
Și de bătrînime.
Fost-am tînăr ș-am avut,
Mi-a dat mîna, am făcut.
Făcui bine p-astă lume,
Găsii bine p-astă lume ;
Făcui casa lîngă drum,
Tinsei masă peste drum.
Mai făcui încă d-un fapt :
Podurele peste derele.
Mai făcui încă d-un fapt,
Puțuri reci, în cîmpuri seci.
În casa de peste drum
Adăposti-s-or friguroșii.
Mulțumea, nu mulțumea,
Tot mai mult bodaprostea.
La masa de peste drum
Sătura-s-ar flămînzii.
Podurele, la derele,
Treceau care cu avere,
Treceau oameni peste ele.
Puțurile-n cîmpuri seci,
Adăpa-i-aș toți setoșii,
Sănătate cam peste toate.

Iar aici la cest domn bun,
Cest domn bun jupîn,
El să fie sănătos,
Cu-a lui casă,
Cu-a lui masă,
Cu-a lui dalbă jupîneasă !

MĂRUȚ, MĂR, MĂRGĂRITAR

Și rămas-a din bătrîni,
Din bătrîni, din oameni buni.
Moș Crăciun așa grăit-a :
— De cînd lumea s-a născut
Și pămîntul s-a făcut
Și cerul s-a ridicat,
Pe patru stilpi de argint,
Prea frumos împodobit,
Tot cu stele mărunțele,
Scinteioare, floricele ;
În mijlocul stelelor,
Scrisă-i luna cu lumina
Și soarele cu căldura.
Dar nu-i soare răsărit,
Ci Gheorghe-mpodobit,
Călare pe-un gălbior ;
Dar nu-i galben de făptură,
Ci-i galben, de-alergătură.
S-aducă sfînta făclie
Să fie cu bucurie !

COLINDELE COPIILOR

COLIND PENTRU ALBINĂ

Mă dusei într-o grădină
Lerui-Ler și Lerului
Și mă-ntilnii cu o albină
Și albina tot zburînd
Multă miere culegînd.

Mierea-n ceară se făcea
Și făclii se aprindeau
Toată lumea luminau,
Voie bună aducea.

132

Bună seara, oameni buni,
Ȑbiceiu-i din străbuni.
Am venit să colindăm,
Florile dalbe, flori de măr,
Veste nouă să vă dăm,
Muncitori și voi plugari,
Viață nouă făurim.

133

Chiți-miți de păsat
Mă chitii după sat,
Zgiii ochii la colac.
Dă-mi hornacu și colacu
Că mă duc la altă casă,
Că e fata mai frumoasă
Și braga mai groasă.

134

Soarele ne-a răsărit
Domnu nostru soare sfint
Și cu raze razerară,
Case dalbe luminară,
Fețe mîndre rumeniară
Și pe noi ne veseleară.
La mulți ani !

135

Domnu soare, soare sfînt,
Cobori, Doamne, pe pămînt
Și ne-aduce sănătate,
Roade multe și bucate.

138

136

Poalele movilei verzi,
La creanga de chiparosu,
Dai leroi, Doamne,
Chiparos miros frumos.
Pe verdele pămîntului,
Mi-este-un scaun de argint ;
Dar pe scaun cine șade ?
Șade (cutare) Făt-Frumos.
În leagăn sub chiparos.
El să fie sănătos.

137

Leroi, Doamnele,
Pe cea verde iederiță,
Grele oști turnez.
Pină la cine le turnau ?
Pin' la mama lui
Și de veste că-mi prindeară
Și-nainte că-mi ieșară,
Cu clondiru cu rachiu,
Cu vadra plină de vin.
Din clondir că mi-și punea,
Din vadra plină că turna,
Sănătate, voie-bună !

138

PEȘTELE DE MARE

În vara de astă-vară
Lucru ce-ai lucrat ?
Grădiniță-mi fac.
Iar în grădiniță
Ce-ai semănat ?
Flori de tot felul,
Mai mult busuiocul,
Decît siminocul.
Peștele de mare
În grădină-mi sare

139

Și flori îmi strică
Dar ea ce făcea ?
La tirgșor pleacă
Dar ce cumpără ?
Fir de ibrișin
Și flori de tot felul
Mai mult busuioc
Decît siminoc.

139

COLINDATUL CU MAȘTI

CĂLUȚUL

— Hii, căluțul meu,
Bucuroș ca un zmeu,
— Aho, ho, ho, căluțul meu,
Ager ca un zmeu.
— Stai, stai !... Trrrr... trrrr... !
Tare-i bine și frumos,
Cînd îi omul sănătos
Și călare și pe jos.
Trrr !... Trrr !... Trrr !...
Asta-i calul năvălat
Și cu șă e înșăuat
Și cu frîu i-e nfrînat
Trr... Trr... Trr...
Asta-i cal neînvățat,
Pe care noi l-am încălecat
Și la dumneavoastră am plecat.
Căluțul meu, să te vadă Dumnezeu !
Ce frumos e calul meu.
Asta-i călul nenvățat
Ș-a terminat de jucat,
Voi, boieri, v-ați bucurat
Și la Domnul v-ați rugat :
— Dă-ne, Doamne, casă mare,
Să primim drumeți în cale !
— Hii, hii, căluțul meu,
Că ne ducem înapoi
Și la anul mai venim,
Sănătoși să vă găsim !

140

140

ARAPII

Vin arapii, cu dinții de raci
Și cu coarnele de drați,
Cu bicele pocnind,
Lumea înveselind.

141

CAPRA

Uța, ța, căprița, ța,
De la munte te-am adus,
Într-o coajă de harbuz !
Ia, mai sai o dată-n sus
Și-încă o dată și mai sus !

142

MOȘOIU

Boanc, boanc,
Cline, cline !
Vine, vine Moșoiu
Din tălângi și chei sunînd,
Din măciucă de papură-nvirtînd ;
Noi, cu harapnice pocnînd ;
De rele să vă ferim,
Hai să ne veselim !

143

ALELEU

— Ce te vaiți, „Aleleu“,
Că fuge norocul meu,
Norocul tuturor ș-al meu ?
— Vine, vine cu Anul nou !
Anul nou, cu bucurie
Pentru toată România !
La anul și la mulți ani !

141

SORCOVA

— Sorcova, morcova,
Baba Roșcova,
Să trăiți,
Să-mbătriniți ;
Tare ca piatra,
Iute ca săgeata ;
Peste vară bucurie,
Peste iarnă sănătate !

CU CHIRALEISA

Chiraileasa, leasa,
Miine-i Boboteaza :
Cai incurători,
Porcii rimători,
Vacile lăptoase,
Oile linoase,
Stupii umblători,
Oameni muncitori.
Cum dai cu sapa,
Curge ca apa ;
Cum dai cu plugu,
Vine și belșugu
Sănătate !

CU SEMĂNATUL

Semăn griu, semăn secară,
Pînă seara să răsără ;
Pînă miine să se coacă,
Piine multă să se facă.
Sănătate și la mulți ani !
Anul nou cu sănătate,
Voie bună în bucate.
Ploi la timp,
Noroc la plug !

S-aveți parte de belșug,
Să trăiți, să-ntineriți
Întru mulți ani fericiți !
Și ca toamna cea bogată,
S-aveți casa indestulată ;
Iar la toate mesele
Inimile vesele ;
Să petreceți împreună,
Tot mereu cu voie bună,
La anul și la mulți ani !

VASILCA

Vasilca fată frumoasă,
Șade cu vodă la masă
Și mănincă vită aleasă
Cîte flori sint în livadă,
Atiția galbeni în ladă ;
Ciți cărbuni sint în cuptor,
Atitea vite-n obor.

PLUGUȘORUL

PLUGUL

Pregătiți-vă, băieți,
Să urăm boierilor ăstor mari și mici
Ca să le fie anul cu spor
Și pe cîmp și-n ogor
Și-n casa dumnealor și-n bordeiul
tuturor ;

Dar iată că ies
În pridvor, mă-ndes
Cu mina, pe ilice,
Că eu încep a zice :
— Mulți ani cu sănătate, gospodar firtate !
Eu, capul voinicilor, ca staroste-al ilicilor!
Să-mi îngădui bucuros, să spui la flăcăi
frumos,
Rostul casei dumiavoastră, cum e datina
noastră.

Din casa asta de jupîn,
Se sculă într-o sfintă luni
Omul nostru gospodar,
Al mai de frunte plugar,
Cu plugul cu patru boi,
Cu car mare și roate noi ;
Boi-bourei, în coade codorghei,
În frunte țintăței,
Cu coamele poleite,
Cu cozile oțelite,

Mînați, flăcăi, mînați... !

Toți sănătoși,
Voinici și virtoși,
Și ară și iar ară
Zi de vară pînă-n seară,
Lunile — prundurile,
Marțele — obrațele,
Miercurile — piepturile,
Joile — privăile,
Vinerile, — drumurile.
Iar simbăta, în zori de zi,
Trei grape el pregăti ;
Grape noi de mărăcini,
Născocite de străbuni.
Și s-apucă de grăpat,
După ce a semănat
Grîu de vară-primăvară,
Deie Dumnezeu să răsară ;
Iar cînd fu pe la chindie,
Timp de sfînta liturghie,
O porni voios spre casă,
Cu fața luminoasă,
Lasă plugu la perete,
Pogonicii-n sat la fete
Și boii la iarbă verde.

Mînați, flăcăi, mînați...

Toți sănătoși,
Voinici și virtoși !
Duminecă dimineață,
Se spală frumos pe față,
Ia din cuiu cu mîrgic
Un ștergar de borangic
Și se șterge pe obraz,
De cu seară încă ras,
La biserică se duce
S-asculte sfintele ruge ;

La icoană se-nchina,
Lui Dumnezeu se ruga
Roadă bună ca să-i dea.

Mînați, flăcăi, mînați...

La lună, la săptămînă,
Scoate șaua cea mai bună.
Și pe Murgu chingea,
Dintr-un salt încăleca,
Drumul cîmpului lua !
Ca să vadă

De e roadă,
Ori de crește,
De-nflorește.
Și în trapu calului,
Sosea-n capu lanului ;
În scări se ridica,
Peste lanuri se uita,
Sub mustăți surîdea,
În piept inima-i creștea,
De belșug ce vedea.
Iar prin luna cîreșar,
Cînd s-a dus să vadă iar,
De pe cal descăleca,
Șapte spice apuca
Și în palme le freca,
Ca să vadă bob curat,
Grîul ce a semănat :
Era-n spic cît vrabia,
Era des ca peria ;
Iar în pai ca trestia ;

Mînați, flăcăi, mînați...

Iar cînd fu la seceriș,
Toți ai casei, zece inși,
Căci voinicul gospodar,
La toate avut-a har :
Fete și băieți destui,
Toți la chip — făptura lui ;
Și pe lingă ei
Încă alți trei,
Argați cu simbrie
Ca așa să hie
O gospodărie.
Cu toți încărcară
Merinde de vară ;
Pește saramură,
Fedeleş cu băutură,

Mălai proaspăt măcinat,
Un ceaun bun de legat,
De crăcane spinzurat.
Și voioși la cîmp,
Pe o vale cu un dîmb,
Pe loc se opriră.
Și cum poposiră
Cu coasa cosind,
Cu secera tăind ;
Și tăia și grămădea,
Alții în urmă snop lega,
Și sporea, Doamne, sporea,
De cu ochii să vedea.
Clăile se ridica
Una ici, una colea,
Cînd cu cinci se-mperechea
Și miriștea-mpodobe !
Apoi șiri înșirate
Lîngă arie durate :
În șire de treierat,
Cam la margine de sat,
Cu trei ani așezat,
Stropite, bătătorite
De fetele Domnului,
Care-s floarea satului.
Mînați, flăcăi, mînați...
Și la trei ani deodată
Cîte-o funie legată
Pe pripon la mijloc
Să bată copita-n loc.
Cîte trei iepe sirepe
Da de dimineață începe :
Cu picioare de gazele,
Cu noatini după ele ;
Alergau și se-nvirteau
De părea că se jucau,
Și-n fluier de pogonici
Și-n trosnete de bici,
Fete și băieți cîntau,
Cu furcile întorceau,
Pă ele le frămîntau
Și de grîu le scuturau.
Iar cînd grîul l-a vînturat,
Munca numai de bărbat,
Gospodaru-atunci începe
Cum el munca o pricepe :

Din lopeți arunca
Și din gură tot spunea :
— Pleavă-n vînt,
Grîul la pămînt.
Sufală-mi vînt incetișor,
Și ia-mi pleava binîșor.
Pleava vîntul o sufla,
Grîul pe polog cădea,
Pe polog de încărcat,
De gospodină lucrat,
În război de lemn țesut
Și din patru foi cusut.
Mînați, flăcăi, mînați...
Și așa l-a treierat
Și-n lopată vînturat,
Din Cuptor pină-n Gustar,
Ba ș-o parte din Brumar,
Pin' să-l bage în hambar.
Hambar larg și podit,
Cu șindrila-acoperit,
Pă căpriori așezat
Să ție grîul uscat.
Și-ntr-o zi cu soare dulce,
Încărcă sacii și se duse
Cu grîul la măcinat,
Grîu spălat ș-apoi uscat.
Dară moara, piază rea,
Dracul știe ce avea,
Ori era cam necăjită,
Ori poate prea ostenită,
De atîta măcinat,
Ca-ntr-un an îmbeșugat,
Că puse coada pă spinare
Ș-o luă la drum la vale ;
Dar mōrarul, meșter bun,
Își aruncă și zăbunu,
Și se luă după ea
De mi-o prinse cît colea ;
O apucă de cordun,
De-i tăie pofta de drum,
Și opinti de mijloc
Ș-o trînti în vad pe loc.
Moara de necaz rinjea,
Aripele-și invirtea,
Măselele-și mesteca,
Iar grîul se măcina.

Și-n covată
Curgea făină curată.
Minați, flăcăi, minați... !
Iar vineri, cam pe-nserat,
Isprăvi de măcinat.
Uiumul morii l-a dat
Și-nspre casă a plecat.
Iar acasă,
Sus pe masă,
O covată
Așezată
Și pînzeturi,
Marafeturi,
Totul cu rost așezat
Și gata de frămîntat,
Fata a mare plămădea,
Gospodina frămînta,
Alta cuptorul ardea.
Iar codancele
Ticluiau borancele,
Pentru cei mai mititei,
Cu plugușoru-ușor
Pe la toacă,
Cînd nu-i oboroacă ;
Iar la urmă, fata mare,
Cu credință, ca oricare,
Făcu turta nedospită,
Cu miere de stup călită,
Și-n cofeturi ticluite ;
Iar pe crucea din mijloc,
Ș-a venit a ei noroc :
Să fie voinic,
Cu suflet mare,
Ca rupt din soare ;
Cu inima blajină,
Cu fața senină ;
Voinic la plugărie,
Harnic la gospodărie,
Așa cum e tatăl său,
Facă-i parte Dumnezeu.
Minați, copii, minați... !
Aho, aho, copii argați,
Ia mai stați, băieți, mai stați
Că, iată, fata a mare
Ne arată o cătare.

Cu inima blindă,
Cu turta de colindă,
Iar jupînul gospodar,
Cu plosca plină în dar,
Să ne cinstească urarea,
După cum i-e cuvîntarea.
Apucați cu dreapta îndoită,
Toți în jurul turtei roată
Și ziceți cum e la noi :
Cuvîntul-sfîntul : „Leroi“
Ca tot anul să le fie
Tot cu spor, cu bucurie ;
Casă-mbelșugată,
Fată măritată,
Și sănătate multă
La cei ce ne-ascultă ;
Și acum, la mulți ani
Să trăiți, să-mbătrîniți
Și-ntr-un bine să sporiți.

PLUGUL

— Bucurați-vă, bucurați-vă,
Cum s-a bucurat Machedon împăratul ;
Marelui Vasile cu clopotu,
Minați, măi...
Am minat, am minat,
Și-arat, cît n-a văzut
Și cu urechile n-a auzit
Și la boi așa-mi striga :
— Vai, săracii, boii tatii,
Multă iarbă mi-ați păscut,
Multă apă mi-ați băut,
Brazdă neagră-ați răsturnat,
Iar prin brazdă-ați semănat,
Grîu mărunt, cu arnăut,
Ne-a dat Domnul, s-a făcut ;
Grîu de vară, cu secară,
Ne-a dat Domnul să răsără.
Minați, măi...
Și mi-a intrat badea într-un grajd de
piatră,
Mi-a scos un cal negru ca corbu,
Iute ca focu

Și pă el a încălecat,
La plimbare c-a plecat.
S-a plimbat pe und' s-o fi plimbat,
S-a abătut și pă la griușorul lui,
Să-l vază de-i copt,
De-i răscopt ;
Iar griușorul lui,
De departe mirosea,
De-aproape îngălbenea,
Ca sfintu soare lucea.

Minați, măi...
Atunci bădița-ntristat,
Înspăimîntat,
Înapoi că s-a-nturnat,
De departe a zbierat :
— Măi nevestă, măi femeie,
Piinea noastră o să ne pieie.
— Măi bărbate, nu te-ntrista,
Nu te-nspăimînta,
C-avem fini și vecini,
Și oameni bătrîni.
Și copile tinerele,
Fără dinți, fără măsele,
Cu țîțele bocărele,
De se-mpung voinicii-n ele.

Minați, măi...
Atunci bădița, părere de bine
Că l-a pus nevasta la cale,
La slugi c-a zbierat,
Calu că a-nșeuat
Și pă el a-ncălecat,
Spre griușor c-a plecat.
Trei spice a apucat,
În mină le-a frecat,
În buze le-a suflat,
În capătu năfrămii le-a legat
Și spre gazdă-a alergat.

Minați, măi...
Cu copitele treiera,
Cu coada mătura,
Cu coama plăsnuia,
Cu urechile vîntura,
Cu gura-n sac turna,
Bădiții nici baniță nu-i mai trebuia,
Minați, măi...

Apoi mi-a-ncărcat baba șapte care mocănești,
Șapte care oltenești
Ș-a luat-o înspre moară.
Dar femeia de la moară
Cînd a văzut atîtea care,
În pogoare,
Mi-a pus coada în spinare
Ș-o luă pe luncă la vale,
Și zice : lunca-i mare,
Frunza-i mare,
Morărița-i hitră tare,
Iar moraru meșter mare,
...legea cui il are,
Șade-n coș,
Ca un cocoș,
Cu liuleaua-n dinți,
Cu ochii sticliți.
Mucii îi curgea,
Cu liuleaua-i stingea
Și din gură-așa-mi zicea :
— Aho, ho, morișca mea,
Nu-ți face de-o voie rea ;
Ș-a dat-o pe dulap,
Ș-a lovit-o-n șele
Ș-a dat-o pe măsele ;
Ș-a lovit-o-n spete
Ș-a dat-o pe pietre ;
A uns-o cu slănină,
A tăvălit-o-n făină ;
Dar nu curgea făină
Că curgea aur și mărgăritar,
Ca pe la dumneavoastră, boieri mari,
Minați, măi...
S-a sculat badea,
Joi dimineată,
S-a dus la moară,
Făină-n saci ca gheața ;
Mi-a-ncărcat noo care mocănești,
Noo care oltenești
Ș-a plecat spre gazdă,
Iar lelița frumoasă
Cînd auzi carăle scîrțîind,
Pogonicii mînînd,
Gura badii fluierînd,

Și dacă nu ne-am duce,
 Rămîn gurițele nesărutate
 Și batistele nespălate,
 Mînați, măi...
 S-a dus badea într-o zi la tarla
 Ș-a văzut un pîlc de porumbi.
 Ș-a dat cu secerea-n ei ca să zboare ;
 Și n-au putut ca să zboare
 Ș-au fugit doi cite doi,
 Patru cite patru,
 Șase cite șase,
 Opt cite opt,
 Zece, cite zece,
 Pină-n doisprezece ;
 Așa să fugă boalele
 Și fermecătoarele,
 De pe la curțile dumiiavoastră,
 Mînați, măi...
 Ia stați măi, frați, ș-ascultați,
 C-acest om ne-a dat un colac,
 Mîndru și frumos ca fața lui Hristos,
 În degete l-a-mpletit,
 În miere l-a mieruit,
 În zahăr l-a-ndulcit,
 În poame l-a-mpodobit,
 Ca pentru noi, flăcăii, l-a gătit,
 Dar acest colac,
 Nu-i făcut cu una cu două,
 Cum vă pare vouă sau nouă ;
 Dar nici c-o vacă bălțată,
 Cu negară-ncălțată ;
 Dar nici c-un bou sau doi,
 Cum gîndiți voi sau noi,
 Ci-i făcut cu plugușoru
 Cu doisprezece boi ;
 Acești boi de cînd s-a ridicat,
 Mult, pămînt, mi-o răsturnat,
 Cu josu-n sus, cu susu-n jos.

. . . . .
 Bucurați-vă, boieri mari, bucurați-vă !
 Sănătate, bunătate,
 În curtea acestui frate.
 La anu, la vară,
 Cînd ne-om întoarce,
 Să vă găsim veseli și rotați

Ca merii, ca perii,
 Și ca miezul verii ;
 Și ca toamna cea bogată,
 De toată lumea lăudată,
 Și de noi, citeodată,
 Și ia ziceți, băieți, amin.
 Și de colac mulțumim !

150

PLUGUL

Bucurați-vă, boieri mari, bucurați-vă !
 Cum s-a bucurat Alexandru-mpărat
 Cînd două mere de aur
 În poala lui Sfintul Gheorghe a aruncat.
 Sfintu Gheorghe s-a bucurat,
 Mană cîmpului i-a dat,
 Ceato roată, măi... Hăi ! Hăi !
 Iată, mări, că s-a stîrnit
 Un vînt mare pe pămînt
 Și ploi multe după vînt,
 Pămîntul c-a răcorit
 Și sămînța c-a-ncolțit.
 La lună, la săptămînă
 S-a dus jupinu să vadă
 De i-a dat Dumnezeu roadă.
 La grăjdar că a strigat,
 Un cal negru a-nșeuat,
 Jos în scară l-a legat,
 Pușca-n mină a luat.

Cea roată, măi !... Hăi ! Hăi !
 Ca să plece în vîinare,
 În vîinare, la plimbare,
 Să vadă griu dacă-i mare.
 Grîul de departe-ngălbenea,
 Mai aproape se roșea,
 Față coptului făcea.
 D-a călare se repezi,
 Trei spicușoare rupse,
 În buzunar le puse
 Ș-acasă la mîndra jupîneasă se duse :
 — Măi femeie, măi femeie,
 Grîul nostru o să pieie.

— Taci, bărbate, blestемate,
Că eu știu a fermeca,
Nici un fir nu s-o strica,
Du-te la târg la Hirlău,
La noo oca de fier și oțel
Și fă nouă secerele mărunțele,
Să dai la nepoți și nepoțele,
Să seceri griul cu ele ;
Și fă nouă secerele mai cîrne,
Pentru babe mai bătrîne.
Și pe toți i-au dus, și pe toți i-au pus
Din capătu pămîntului,
Din bătaia vîntului.
Și cu stînga apucau
Și cu dreapta secerau,
Și testele că făceau,
Din testele snopi,
Din snopi clăi,
Din clăi odăbăi.
La arman că le ducea,
Iar badea în arman ce băga ?
Noo iepe, soroiepe
Care cîte noo ani sterpe ;
În arman că le băga,
Cu picioarele treiera,
Cu coada plesnea,
Cu nările vîntura,
Cu dinții sacul ținea,
Cu urechile-n sac turna,
Lui badea banița nu-i trebuia,
După ce umplea douăsprezece care cu povară
O luă spre lunca mare,
Luncă mare, frunză n-are ;
Lunca mică, frunza pică ;
Pentr-un lucru de nimica,
Joacă baba de se strică,
Să-i... ș-o ridică !
Joi, moraru, meșter mare,
Cu luleaua-n dinți,
Cu dinții sticliți,
Dădu cioc, boc,
Și dete moara la loc ;
Mai dete unul în gură
Și-ncepu făina să curgă.

Dar nu curgea aur, ci mărgăritar,
Să facă-n curțile dumiavoastră, boieri
mari,

Cea roată, măi !... Hăi ! Hăi !
Acasă cînd ajungea,
În cămară se ducea,
Patru saci că alegea
Și colaci că pregătea ;
Și făcu colacii mici,
Pentru secerători voinici ;
Și făcu colacii mari,
Pentru secerători tari ;
Mai făcu un colac mare, de secară
Și-l aruncă la fete-n cămară,
Că se trag de păr de-alaltă seară.
Care cum minca,
Țițele se bolboca,
Afară, de păr se căra.

Cea roată, măi. Hăi, hăi !...
Am mai ura, am mai ura,
Dar mi-e frică c-om însera,
Că nu sîntem de ici, de colea,
Sîntem din deal de la bostănărie ;
Avem case-nvelite cu ață,
Cu pereții de negară,
Bate vîntul ca și-afară.

Cea roată, măi. Hăi, hăi !...
Am mai ura, am mai ura,
Da ni-e frică c-om însera,
Că sîntem de la Cuca-usuca,
Unde-i mămăliga ca nuca,
O păzesc doișpe inși cu măciuca,
Ca să nu fure nici furnica.
A venit un gîndac
Și cînd i-am dat una-n cap,
L-a săturat dracu de furat.
A mai venit o furnică
Ș-a luat o îmbucătură ;
Cînd i-am dat o lovitură,
I-a sărit toți dinții din gură.
Am mai ura, am mai ura,
Dar ni-e frică c-om însera,
Că mai avem de-a trece-n cale,
O dumbravă rea din vale,
Unde sînt fete nebune
Și azvirle cu alune

Și să leagă de feciori,
Ca albinele de flori,
Și le încurcă cărările,
Tot cu dezmierdările.

Cea roată, măi. Hăi !... Hăi !...
Nu vă cerem marea cu sarea,
Nici ortul cu totul,
Vă cerem doo-trei parale,
Că sîntem cu pieile goale.

151

PLUGUȘORUL

A plecat bădica Traian într-o sfință joi,
Cu paișpe boi
Ș-a plecat la arat, la semănat,
La cîmpu curat,
Acolo und'au auzit,
Că-i bine de arat, de semănat !

Mînați, măi. Hăi !... Hăi !...
Arară viile goale, miercurile și marțile,
Iată, mări, că s-a scornit un vînt mare
pe pămînt

Și ploi multe după vînt.

Mînați, măi...
Munții s-au cutremurat,
Apele s-au tulburat,
Corăbiile s-au înecat.
Ș-a rămas un corăbier, sărac, sărac,
Și striga că multă marfă s-a-necat.

Mînați, măi...
La lună, la săptămînă, s-a pornit badea
Cu apă-n mînă ;
Și s-a dus să vadă
De i-a dat Dumnezeu roadă ;
Era în spic ca vrabia,
În pai ca trestia
Și-n grăunte ca coarna.

Mînați, măi. Hăi, hăi... !
Traian iute că s-a-ntors
Și din grajd pe loc a scos
Un cal mare, năzdrăvan,
Cum îi place lui Traian.
Și pe el a-ncălecat,
La tîrg c-a apucat.

158

Fier mult c-a cumpărat
Ca să facă seceri mari,
Pentru secerători mari ;
Și să facă seceri mici
Pentru copilași mici,
Pentru copilași voinici ;
Ș-alte mai mărunțele
Pentru nepoți și nepoțele.

Mînați, măi...

Și s-a dus badea-n sat
Ș-a strîns finii și vecinii
Și cîteva babe bătrîne,
Care știu rîndul la pîne ;
Și pe toți i-au pus în capul pămîntului,
În răcoarea vîntului.

Mînați, măi, Hăi... hăi... !

Ei de seceră s-apucau :
Unii secerau,
Alții snopi strîngeau
Și în care-i încărcau ;
Ș-a scos badea noo iepe sirepe,
Cu potcoave de argint,
Care bat bine la pămînt.
De coame le lega,
Din urmă le mîna,
Funia se tot strîngea
Și grîul se treiera,

Mînați, măi...

Cu picioarele băteau,
Cu nările vînturau,
Cu coamele plesneau,
Cu dinții de saci țineau,
Cu urechile-n saci turnau.

Mînați, măi...

Lui badea baniță nu-i mai trebuia.
Și-ncărcară badea noo care din cele
mocănești

Ș-a plecat la moară la Ivănești.
Ș-altceva nu s-auzea decît scîrțîitul
carelor,

Clopoțelul boilor și chiotul flăcăilor.

Cea roată, flăcăi, Hăi, hăi... !

Iar mîrșava de moară,
Cînd văzu atîtea cară cu povară,
A pus coada pe spinare
Ș-o luă pe lunca mare.

159

Iar moraru, meșter mare,
Ș-al dracului ce era,
Nici păr pe cap nu avea ;
Avea ctieva fire în virful capului
Ș-acolo era cuibul dracului.

Mînați, măi. Hăi, hăi... !

Pune mîna pe ciocan,
Și dă boc și dă cioc.
Și-ntoarse moara la loc.
Apoi iute turna în cap,
Dar nu curgea aur,
Curgea mîrgăritar,
Adus la curțile dumneavoastră, boieri mari.

Mînați, măi...

Iar lelea Dochia, cea frumoasă,
Bate-n sită și-n covată
Și făcu un colac de secară,
Și-l aruncă la fete-n cămară,
Căci nu mîncase de-alaltă-seară.
Și care cum mușca
Gurile li se strîmba,
Măselele sărea afară ;
De păr se trăgea,

Mînați, măi...

Și mai bātu în sită și-n covată
Și făcu un colac frumos,
Cu fața lui Hristos.
Afară la plugari l-a scos
Și l-a rupt și-a dat la toți.
Ș-apoi a mai scos din beci
O cofiță cu vin roșu ;
Iar din chimir a scos moșul bani,
Să ne luăm opinci,
Ca și la anu să venim pe-aici ;
Să venim sănătoși,
Rămîneți, boieri, sănătoși,
Mînați, măi, Hăi, hăi... !

152

PLUGUL

Hăi, hă, hă !
Seara Sfintului Vasile
Să vă fie gospodariilor de bine !

160

Ia, lipiți-vă de perdele,
S-ascultați vorbele mele.
Că de cînd ziua s-a-nserat,
Pe mulți gospodari am deșteptat
Și lui jupîn Vasile știre i-am dat
Și tare mult s-a bucurat,
Că două vedre de vin ne-a dat,
Hăi, hăi !

Acum un an ce s-a mintuit,
La moș plugar am ieșit
Și am arat
Marțile, finetele,
Miercurile, dealurile,
Joile, văile,
Vinerile, dumbrăvile,
Simbetele, piscurile ;
Apoi am oprit, am dejugat,
Boii la hodină i-am dat.
Dar un drac de bourean
S-a speriat de-un ciocirlan
Și-a fugit peste hotar
Unde-i plîns și mult amar.
Cînd de seamă am băgat,
Am trimes un blestemat,
Dar nu știu în circiumă a intrat,
Ori de vorbă cu-o babă a stat,
Că mare poznă s-a-ntîmplat !
Boul nostru s-a furat.
Ce să facem, altul am înjugat
Și la curte ne-am înturnat.
Dar un fleac de cuconaș,
Tot făcea la noi obraz,
Pentru boul fugit în țara ungurească
Și nu vrea să ni-l plătească.
— Nene, iaca, jupîn Vasile l-a strigat
Și l-a apucat de ureche.
Pe toți plugarii ne-a chemat
Și banii în mînă ne-a dat,
Apoi s-a suit în cerdac
Și l-a strigat pe Ilie Bolocanu,
Care era tocmit cu anul
Și i-a spus să-i aducă
Calul cel frumos,
Cu potcoave de argint,
Cu coama pînă-n pămînt.
Și-a luat de sub căpățiu

161

Bani mari și mărunței,
Ba briu un pistol de la Bacău,
De când era Vodă flăcău
Și-a pornit la vînătoare,
Că sînt iepuri, căprioare,
Și-alte multe lighioane ;
În cea luncă mare,
Frunză n-are,
Luncă mică, frunza-i pică,
Drept în patru se despică.
Și numai, iată, pe un fund de povară
Clocea un drac de cioară ;
Și când a pus un plumb în pușcă,
A lovit-o drept în gușă.
Unii spuneau că-i uliu bătrîn,
Alții că-i un biet păun,
Dar era chiar o cioară,
De prin codrii cei pustii,
Și i-a venit moartea ei,
La oblîncă a legat-o
Și-a pornit cu ea la grîu,
Să vadă de-i răsărit ;
Iar grîu, tare frumos,
Ca și fața lui Hristos.
De trei ori l-a-nconjurat,
De pe cal s-a aplecat,
Doo spice a luat,
Unu-n palmă l-a frecat,
Altu în sîn l-a băgat
Și-a pornit cu el acasă.
A chemat pe jupîneasă
Și când a pus spicul pe masă,
S-a luminat în casă,
Ca de la o stea frumoasă.
Și-amîndoi se întrebau
Și-amîndoi se sfătuiu,
„Cum om face, măi nevestă,
Să ne vedem pîinea acasă.“
— Ia, om strînge pe toți fînii
Și vecinii,
Vreo trei babe bătrîne.
Și pe toți i-a dus,
Și pe toți i-a pus,
La lucru pămîntului.
În răcoarea vîntului.
Hăi... hăi... !

Dar cînd la secerat,
Secerile nu le-au ajuns.
S-a pornit jupîn Vasile în sus,
La Roșiori,
Ca să cumpere secere la secerători.
Și cînd a trecut pe ulița cea mare,
N-a văzut nimica-n cale ;
Numai la un colț de drum,
Era un ursar bătrîn,
Cîrpocit și peticit,
Lucra cu trei furcei la un coteț,
Nici pînă azi nu l-a isprăvit.
Și-a pornit pe ulița muntenească,
La o dugheană românească.
Acolo era un meșter mare,
Lucra aur și argint
Și n-avea pereche de pămînt.
Și i-a poruncit să facă seceri mari
Pentru secerători tari ;
Altele mai mititele,
Pentru fete tinerele ;
Unele mai uricioase,
Pentru babele clonțoase,
Cu care am secerat și eu
Și pe dealuri și pe văi,
Trageți roata, măi flăcăi, hăi, hăi...
Dar cînd la secerat
Nu știu de unde să-nceapă :
Unul spune că de sus,
C-așa Dumnezeu a spus ;
Altul de jos,
C-așa-i place lui Hristos.
Și-a zis o babă bătrînă :
— Hai să punem mînă de la mînă
Și să facă o treabă bună.
Și pînă pe-nserat
Lanul l-am și împănat.
De către sat.
Împănați și voi, flăcăi, hăi, hăi !...
Cînd a văzut jupîn Vasile-așa,
A trimes la curtea sa,
Să-i aducă noo iepe,
De nouă ani sterpe,
Cu copitele crăpate,
Cu sîrmă, vere, legate ;
Unde iepele călcău,
Fîntînile secau.

Cu copitele treierau,
Cu coada vînturau,
Cu coada plesneau,
Cu urechile în saci turnau,
Cu dinții sacii la gură legau,
Stăteau oamenii și se minunau.

Hăi !... Hăi !...

Și cînd i-a tras una cu cureaua-n șele,
O puse pe mâsele ;
I-a mai împușcat și una în gură
Și făina prinse-a cură.
Cocoșul
Mătura carul,
Găina
Turna făina.
Dar nu era făină,
Ci aur-mărgăritar,
În casele noastre, boieri mari. Hăi, hăi !
Iar morarul, om bun,
I-a dat bani pentru tutun
Și tot grîu care a rămas,
Că era om nevoiaș.
Am pornit apoi spre casă,
Cîte care se aflau
Cu făină cumpănite,
Cu lanțuri de fier legate ;
Iar cîntînd pe lîngă boi,
Mergeau tinerii flăcăi.
Iară mîndra jupîneasă,
Cînd o văzu așa,
A trimes pînă în a treia cămară,
Să-i aducă o sită rară ;
Și-a dat-o pe ușă-afară,
Că piinea nu-i de ocară.
Și cînd a mîntuit de treierat
Și sacii la gură de legat,
Au stat și au cugetat :
Und' să meargă la măcinat ?
Unii spuneau la moară la Ivănești,
Dar acolo-aștepți făină pînă-mbătrînești ;
Iar eu i-am sfătuit
Să meargă la moară la Tîrgu-nou,
Că acolo am măcinat și eu
Și tare bine ne-am înțeles,
Cu morărița, mai ales.

Hăi !... Hăi !...

Și-au pornit spre moară
Multe care povărate,
Cu lanțuri de fier legate.
Iară hoafa cea de moară,
Cînd văzu atîtea cară,
Încărcate cu povară,
Puse coada pe spinare,
Și-o luă fuga la vale.
Iar moraru, săracu,
De meșter ce era,
Nici două paie nu putea descărca,
După moară se uita
Și-a pagubă fluiera.
Numai, iată, morărița,
Cu o covată de tărîțe,
Moara sta și se uita,
Pînă ce puse mina pe ea.
A trimes a cincea casă,
Să-i aducă sită deasă,
Făcută cu mătasă,
Ca să iasă piinea aleasă.

Hăi !... Hăi !...

Au făcut un colac mare, rotund,
Pe piatra morii măsurat ;
Babele împleteau,
Moșnegii cu drugul învîrteau.
L-au rupt în două
Și ne-a dat și nouă ;
Iar noi l-am rupt în cinci
Și am dat și la calici,
Care stau cu limba-n gură
Și nu știu nici o urătură.

Mînați, măi...

Noi am mai ura,
Ni-i c-om însera,
Că nu sintem de aici ;
Sintem de la Mitoc,
Unde-ngheață apa-n toc
Și găluștele pe foc.
Apoi mai avem un lacăt,
Cu semnul verde
Și tare ni-i frică că
L-om pierde,
Că l-am mai pierdut odată
Și nu l-am mai găsit în lumea toată.

Iar noi tot am mai ura,
Că n-am strîns nici de o para ;
Că-n sat de cînd am plecat,
Nimica n-am cîştigat ;
Nici vaci, nici viţei,
Nici cîrduri de purcei,
Nici miţe-mpodobite,
Nici gişte potcovite ;
Numai o fată am sărutat,
Cînd colacul ni l-a dat ;
Dar şi aceea m-a muşcat,
De-am rămas un însemnat.

Hăi !... Hăi !...

Hopuri, hopuri, hopurele,
La mulţi ani cu viorele !
Busuioc verde pe masă,
Rămii, gazdă, sănătoasă !
C-am juncani de înjugat,
Cu fete de măritat.
Cîte pietre la fîntînă,
Atîtea oale cu smîntînă,
Cîte pietre în cuptor
Atîţia boi gonitori ;
Cîtă cenuşă pe vatră,
Atîţia peţitori la fată.
C-un mănunchi de busuioc,
Vă urez la toţi noroc !

Opriţi boii, măi !...

153

URATUL

Bună seara, în seara Sfintului Vasile,
Fi-v-ar, boierilor, de bine,
Că staţi şi chefuiţi,
Da de pluguri nu gîndiţi.
C-afară-i vară, primăvară,
Doisprece perechi de boi ară ;
Toţi de-o seamă, toţi de-o vară :
Cu plugurile de aramă,
Cu poleiala de argint,
Ce n-am văzut de cînd sînt.
Zurlai, zurlai, zurgălăi, măi,
Cea roată, măi flăcăi !... Hăăăăi !...

166

Toată ziua a lucrat,
Brazde negre-a răsturnat
Şi prin brazde-a semănat
Griu mărunt şi griu de vară
Să dea Domnu să răsară ;
Griu mărunt şi arnăut
Bodaproste s-a făcut.
Traian iute s-a dus
Şi din grajd pe loc a scos
Un cal negru ca corbu,
Iute ca focu,
Cu potcoave de argint,
Ce sînt spornice la fugit.
Traian iute s-a întors
Şi din grajd pe loc a scos
Un cal şi mai năzdrăvan,
Cum îi place lui bădia Traian.
Iute pe el a-ncălecat,
Drumul spre Moldova a apucat
Ş-a cumpărat o oca de fier
Ş-alta de oţel
Şi s-a dus la Stati fieraru,
Care ştie să bată bine cu ciocanu.
Ei nu era acasă, era-n fundu bordeiului lor,
Cu luleaua-n dinţi,
Cu ochii sticliţi,
Cu ilăul între picioare
Şi cu foalele-n spinare.
El tocmai atunci terminaseră lucrul
Şi s-apucară să facă seceri mari,
Pentru secerători tari ;
Să facă seceri mici, cu mîner de floricele,
Să secere fete frumoase cu ele ;
Şi făcu o seceră mai cîrnă,
Pentru-o babă mai bătrînă,
Care cu dreapta secera,
Cu stînga snopi făcea ;
Din snopi claie,
Din claie odobaie.
Şi făcură o şiră minunată,
De toţi boierii lăudată.
Traian vesel s-a întors
Şi din grajd pe loc a scos
Un cal şi mai năzdrăvan,
Cum îi place lui Traian ;

167

Iute pe el a-ncălecat
Drumul spre Moldova a apucat
Și-a cumpărat noosprece iepe sirepe,
De noo ani sterpe,
Care cu copitele treiera,
Cu coada întorcea,
Cu nările vintura,
Cu urechile în saci turna,
Nici baniță nu-i mai trebuia.
    Zurlai, zurlai, zurgălăi, măi,
    Cea roată, măi flăcăi !... Hăăăăi !...
Și-ncărcară noo care cu povară
Și porniră pe drum la vale.
Carele scîrțiau și flăcăii din bici plesneau ;
Iar moara, cînd văzură,
Atîtea care încărcate cu povoară,
Puse coada pe spinare
Și fugi în lunca mare ;
Lunca-i mare, frunză n-are,
Lunca-i mică, frunza-i pică.
    Zurlai, zurlai, zurgălăi, măi,
    Cea roată, măi flăcăi !... Hăăăăi !...
Iar morarul, meșter mare,
De-al dracului ce era,
Nici păr pe cap n-avea ;
Avea vreo trei fire de păr
    În virfu capului,
Ș-acolo era cuibu dracului.
    Zurlai, zurlai, zurgălăi, măi,
    Cea roată, măi flăcăi !... Hăăăăi !...
Luară moara de mal
Ș-o trînti, hop, la loc.
Și-ncepură-a măcinară
Cîte cară sînt afară,
Încărcate cu povară.
Iar morărița, meșterița,
Bătu-n sită și-n covată
Și cernu făina toată.
Și făcură-mi colac, nici mai mare,
    Nici mai mic,
De trei chile și-un mirtic ;
Așa mindru și frumos
Ca și fața lui Hristos.
Îl tăiară în două
Și ne dădură și nouă ;

Îl tăiară-n trei
Și-i dădu și lui Moș-Andrei.
    Zurlai, zurlai, zurgălăi, măi,
    Cea roată, măi flăcăi !... Hăăăăi !...
Și v-am mai ura, v-am mai ura,
Dar tare ne e frică c-am însera,
Că nu sîntem de ici, de colea,
Ci sîntem de la Buza-Veche,
Unde dă mițele în streche
Și motanii pe de lături,
De n-aveau loc
Într-un fund de poloboc.
Dar am mai ura, am mai ura,
Da ne e frică c-am însera,
Că noi nu sîntem de ici, de colea,
Sîntem tocmai de la Cimpulung,
Unde trag mițele în jug
Și le mină o babă bătrînă,
Cu biciul de lînă.
Cînd cu biciu le lovea,
Și peticile le mergea.
    Zurlai, zurlai, zurgălăi, măi,
    Cea roată, măi flăcăi !... Hăăăăi !...
Dar am mai ura, am mai ura,
Da ne e frică c-am însera,
Că noi nu sîntem de ici de colea,
Ci sîntem tocmai din Corabia,
Und' se face mămăliga cît corabia
Ș-o păzește doișpe inși cu măciuca,
Să nu guste nici musca ;
Apucară un biet gîndac
Și lu' ăla i-a dat una-n cap.
    Zurlai, zurlai, zurgălăi, măi,
    Cea roată, măi flăcăi !... Hăăăăi !...
Dar am mai ura, am mai ura,
Dar ni-i frică c-am însera
Că noi nu sîntem de ici, de colea,
Sîntem cam de departe
Ș-avem de trecut niște dealuri înglodate
Și rămîn fetele nemăritate ;
Ș-avem mai de trecut niște munți întunecoși
Mai rămîneți sănătoși !
    Zurlai, zurlai, zurgălăi, măi,
    Cea roată, măi flăcăi !... Hăăăăi !...

B. REPERTORIUL
DE PRIMĂVARĂ — VARĂ

154

STRIGAREA PESTE SAT A FLĂCĂILOR

Măăă, la voi cîte fete nemăritate-au
rămas ?
Și cîți băieți neînsurați ?
Fetele nemăritate-s ca paiele nemîncate !
Și băieții nensurați, trebuie dați afară
din sat !
Olăria, olăria ! Roata-nvelită-n paie
Se preface-n pălălaie.

155

JOCUL FETELOR ȘI BĂIEȚILOR UNDE SE APRIND
BĂRCILE

Hoopa, hoop ! Barca-n foc !
Sănătate și noroc !

156

URAREA MAMELOR DE SFÎNTU TOADER

Să crească părul fetelor
Ca și coadele iepelor !
Cozi lungi, frumoase,
Fete norocoase !

157

URAREA FETELOR LA ÎNTRECERILE CU CAI
ALE FLĂCĂILOR

Venim cu flori să-mpodobim :
Cal bun de călărie
Și om bun de vitejie !

170

Să fiți mindri ca florile
Și frumoși ca soarele

158

STRIGAREA ÎN FAȚA FOCULUI

Focul și para
Să măture țara,
Para și focul
Să măture locul.
Grîu și seară,
Să fie la vară.
Orzul cit omul,
Mălăiu cit pomu !
Ieși voroc din soc,
Să te pun pe foc !

159

LA STÎNĂ, LA RUPTUL STERPELOR

Iarbă grasă la oițe,
Hai, coconi, în poieniță !
Iarbă grasă primăvara
Și o țară bună, vara !

160

LA FOCUL VIU

*(Pentru bunul mers al recoltei și turmelor) Sar peste foc
de trei ori*

Sai, Gheorghită,
Sai, Gheorghită,
Și-mi aduce o oiță,
O oiță și-o mioriță.
Una mie,
Una ție,
Să ne fie
De noroc și veselie.

171

INFIRTAȚITU

Jurăm în fața lui Dumnezeu și-a sfin-
tului soare :

— O să-ți fiu frate
Pină la moarte !
În primejdie și-n greu,
Eu cu tine, tu cu mine.

BORȘUL

Mă sculai de dimineață
Calino dulbin,
Marino, Calino
Dulbin, Marino !
Mă spălai pe ochi, pe față,
Mă-nchinai la iconiță ;
Mă dusei în târg, în piață,
Mă-ntilnii c-o copiliță.
— Copilițo, dă-mi gurița.
— Io gurița nu ți-oi da,
Că nu ești de seama mea,
Ci de seama altuia.

LĂZARELUL

Are mama doi feciori :
Unu mare, ș-unu mic.
Ăla mic e mai voinic,
Ăla mare-i mai domol
Și se urcă sus pe pom.
Creanga rău îl clătină
Și pe Lazăr îl aruncă.
Lazăr moare de Florii,
Lazăre,
Cîn' e mare frunza-n vii !
Mama-l scaldă-n lapte dulce
Și-l înfașă-n foi de nuci
Și mi-l pune-n trei copaci,
De-l mănincă toți gândaci.

N-a murit, s-a logodit,
Toată ziua stă gătit ;
De la cap pîn' la picioare,
Crește floare lângă floare.

Cine joacă Lăzărica ?
Tot Iana și cu Stoiana,
Dar cu ce-i îmbrăcătică ?
Cu rochița picățică
Cu pestelca boghețică,
Cu păr galben despletitu
Și cu cirpile-nvirtitu.
Și salbă de nouă lei.
Și bătută în zece lei.
Iese Ene din dughene
Și scornește doi porumbi
Cu cozile verzi.
Se suciră,
Se-nvîrtiră,
Cozile le prăpădiră.
Le strînseră mărunțele,
Le dădu la surățele,
La surate din alte sate,
La mătușă după ușă,
La mirese după casă.

URAREA CĂLUȘARILOR

Să creșteți mari,
Sănătoși și frumoși.

Să trăiască oile,
Frumoase ca florile !

LA SÎNZIENE

(24 iunie) *Drăgaica sau Drăgăicuțele*

Sări în sus,
Drăgaică, sări !
Drăgăicuțele...
Mi-a venit vara bogată,
Cu cununi de spice coapte.

Sări în sus,
Drăgaică sus,
    Drăgăicuțele !
Și-mi rețezară spicele,
Spicele, bogate.
Să sărim, să răsărim,
Cu mălai din rișnicioară,
Cu peștii din undicioară.

166

CALOIANUL

Caloiene, Ene,
Caloiene, Ene,
Ți-a pus mama
Numele Stoiene,
Du-te-n cer și cere
Să deschidă porțile,
Să sloboadă ploile,
Să curgă ca girlele,
Zilele și nopțile,
Ca să crească grânele ;
Cum ne curg lacrimile,
Să curgă și ploile,
Să umple șanțurile,
Să crească legumele
Și toate ierburile ;
Du-te-n cer la Dumnezeu,
Ca să plouă tot mereu,
Zilele și nopțile ;
Să dea drumul roadelor,
Roadelor, noroadelor,
Ca să fie în belșug
Țara toată, lumea toată.
Aoleo, Caloiene,
Trupșor de dociene,
Dă-ne și nouă ploită,
Că murim de foame ;
    Tata soarelui a murit,
    Mama ploii a-nviat.
Deschide-ți porțile
Că curgă ploile ;

174

Tinerel te-am îngropat,
De pomană că ți-am dat
Și în Dunăre te-am aruncat ;
Să ne curgă ploile
Pentru toate văile,
Să s-adape vitele,
Ca să crească grânele,
Florile, verdețile.

167

PAPARUDELE

PAPARUDA SAU PĂPĂRUGA

Păpărugă, rugă,
Sai în sus la nourei
Și-mi deschide cerurile
Ca să-mi curgă ploile
Să se facă grânele,
Să-mi crească oarzele ;
Oarzele cit barzele,
Păpușoaiele cit bordeiele,
Grânele cit birnele.
Ieși cu găleata,
De ne udă ceata ;
Ieși cu ulciorul
De ne udă piciorul ;
Ieși cu cofița,
De ne udă vița ;
Ieși cu paharul,
De ne udă darul.

168

PAPARUDA, RUDĂ,

Ia ieși de ne udă,
Cu gălețile,
În toate părțile.
Roi roitori,
Boii trăgători,
Să le stăpînească !

175

Crească-vă grînele
Cît prăjinile,
Iară oarzele
Cît rogoazele ;
Oile linoase,
Vacile lăptoase,
Stupi cu miere-aleasă,
Să le stăpîniți !
Unde dai cu sapa,
Să curgă ca apa ;
Unde dai cu plugu,
Să curgă ca untu.
Roi roitori,
Năvoadele pline !
Ca ciuru să umple pătulu.
Cine dă cu sita
Umple-i, Doamne, tinda.
La anu și la mulți ani,
Și cu pace la-mpărați !

169

PAPĂRUGĂ, RUGĂ,

M-am scăldat joi de dimineață,
Cu rouă-n picioare,
Cu ceață-n spinare,

Să scornească ploile.
Unde dai cu sapa,
Să curgă apa ;
Unde dai cu plugu,
Crească-vă grînele
Cît prăjinile,
Și oarzele, cît rogoazele ;
Și păpușoi mai mari ca roii.
Oile linoase,
Vacile lăptoase,
Găini ouătoare,
Muieri păstrătoare,
Stăpînii să trăiască,
Să le stăpînească !

176

170

LA CUCI

Dar și omu nensurat
Îi ca paiul de la gard
Ce nu face vara flori,
Nici umbră la călători.
Cine-i om de omenie
Se-nsoară și-și ia soție.
Bine-i cu nevastă-n casă
Și cu copilași la masă.

C. CICLUL FAMILIAL

1. REPERTORIUL DE NUNTĂ

171-

CINTECUL MIREȘII

Taci, mireasă, nu mai plinge
Că la mamă-ta te-oi duce
Cînd s-o-ntoarce
Gîrla-ncoace ;
Cînd o face
Plopul mere
Și răchita micșunele.
Unde-ți pun boldurile
O să-ți pună ghionturile ;
Unde-ți pun acele,
O să-ți vie palmele.
Ia-ți, mireasă, ziua bună
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori ;
De la tată, de la mamă,
De la prieteni de seamă.

172

LA LEGĂTOARE

Leag-o, leag-o, legătoare,
Că de azi nu-i fată mare ;
Leag-o, leag-o și-i fă creastă,
Că de astăzi e nevestă.
Cînd a cînta cucu-n baltă,
Atunci ai să te mai faci fată.
Plîngeți, ochi, și lacrimiți
Că voi sînteți vinovați,
Că v-ați cerut mărițați.

178

Ieri ați fost cu fetele,
Astăzi cu nevestele,
Poimîine cu babele.
Cînd erai la maica fată,
Știai floarea cum se poartă ;
Sărace perisor,
Mai mult nu-i vedea tu flori.
Cine-a mai zice mireasă,
Ochii din cap ca să-i iasă !

173

CINTECUL MIRELUI

(La bărbierit)

Foaie verde ș-un dudău,
Bine mai trăiam flăcău,
Cînd eram la taică-meu,
Că-ncălecam calul meu
Calul meu și șaua mea ;
Încălecam cînd vroiam
Și plecam unde doream.
Puneam piciorul în scară
Și plecam la lunca mare,
Mă culcam pe iarbă moale,
Fără de fir de supărare.
Foaie verde colilie,
Rămii cu bine feciorie ;
Cine te-o vedea călare,
Tăți să-ți zică : „dumneata, bărbate.“

174

CINTECUL SOACREI

Bucură-te, soacră mare,
Că-ți aduc pieptănătoare ;
Cînd ți-o fi de pieptănat,
Să-ți dau părul la dărac.
Intri-n casă, ca o coasă,
Ieși afară, ca o pară.

179

CÎNTECUL BRADULUI

Hai, bradule, hai,
 Hai, c-am să te tai,
 C-o bardă tăioasă,
 C-o fată frumoasă ;
 C-un topor tăios,
 C-un flăcău frumos.
 Pe la miez de noapte
 Ce frunză se zbate ?
 Frunza fagului,
 Și cu-a bradului.
 Hai, bradule, hai,
 Din tulpina ta,
 Rame se lucrează,
 Ușe de altare,
 Rame de icoane.
 Hai, bradule, hai,
 Nunta să-mi cinstești
 Și s-o-nveselești.

ZORILE

Frunză verde samurastră,
 Iată luni de dimineață
 Zori de ziuă se revarsă
 Tuturor le-aduce viață,
 Iară mirelui dulceață
 Cu mireasa lui în brațe.
 Mîndră zi că se ivește,
 Mîndru soare vă cinstește :
 — Dumnezeu să vă trăiască,
 Binele să vă-nfrățească.
 Să cinstim perechea noastră
 C-așa-i legea-n țara noastră.

CÎNTEC PENTRU STRÎNSUL MESEI

Foaie verde salbă moale,
 Strînge masa, soacră mare,

Că te bag cu capu-n oale,
 Să te sature de sarmale.
 Soacra mare s-a-mbătat,
 Între oale s-a culcat,
 Nici vinul nu l-a gustat.
 Stolniceasa cea frumoasă,
 Strînge ce ți-ai pus pe masă.
 Foaie verde busuioc,
 Ia sculați, boieri, la joc
 Și dați cu picioarele,
 De-ndesați sarmalele ;
 Și faceți de-o horă bună
 Și vă luați, ziua bună.

O R A Ț I I

IERTĂCIUNEA

Ascultați, ascultați, cinstiți părinți,
 Veniți de blagosloviți,
 Pe acești doi fii a dumneavoastră,
 Care stau cu genunchile la pămînt,
 Cu lacrimi pe fețele lor vărsate ;
 Stau și se roagă, cinstiți părinți,
 Să-i blagosloviți,
 Căci blagoslovenia părinților,
 Întărește casa fiilor ;
 Iar blestemul părinților,
 Risipește casa fiilor.
 De-o fi din temelii de piatră,
 O risipește pină-n talpă.
 Și dintr-acești doi fii a dumneavoastră
 Să-nceapă a naște ș-a crește :
 Ca viile roditoare,
 Ca nisipul mării,
 Ca frunza-n codri,
 Ca iarba pe cîmpii.
 Amin, amin și mie un pahar cu vin !
 Ș-o năframă de in,
 Să-mi șterg gurița de vin.

ORAȚIE DE NUNȚĂ

Deschideți porțile, bătrini de casă,
 Curtea dumneavoastră, cu bun răspunsă ne iasă ;
 Că sintem ostași mîndri și semeți,
 Dintre ai mai îndrăzneți,
 Trimși de-mpăratul nostru-ncoace,
 Să vă spunem ce-avem a face,
 Ce umblăm, ce căutăm ?
 Umblăm după o ciută,
 Dar nu-i ciutalină
 Ci-i Lină-Cătălină,
 Floare de grădină ;
 O mîndră crăiasă,
 Dochiana cea frumoasă.
 Am venit s-o luăm,
 În soare s-o purtăm,
 Că-stă-nchisă-n cetate,
 Sătulă de singurătate ;
 Că locul nu-i priește
 Și de dor se ofilește.
 S-o ducem peste munți cărunți
 La al doilea părinți,
 Unde toate înfloresc,
 Și chemați tot satul,
 Că-ndată-l primiți pe-mpăratul.
 Pînă-atunci să-ntindem masa,
 Să cinstim crăiasa ;
 Iar nouă ostași, vînători și călători,
 Dați-ne o mînă de uscături,
 S-aruncăm în aste guri.
 Mai dați-ne-o năframă de in
 Să ștergem mustățile de vin ;
 Și una de mătasă,
 Să ne ștergem fețele de brahă groasă.
 Și dacă nuntim,
 Ieșiți cu toții să ne veselim !

ORAȚIE

(la ducerea darurilor, din partea mirelui, pentru mireasă)

Bună dimineața, cinstiți socri mari,
 — Mulțumim dumneavoastră, băieți gospodari ;

— Ce umblați, ce căutați ?
 — Întrebați-ne cu-ncetul
 Să ne dăm seama cu dreptul.
 Că pe unde am umblat,
 Seama bine noi ne-am dat ;
 Noi nu sintem nici ciocoi
 Care să precupească boi,
 Noi nu sintem nici cazaci
 Care să precupească vaci,
 Nici năvodari
 Care să cumpere năvoade tari,
 Pentru pești mari
 Ci sintem voinici feciori
 Care cu corabia, am trecut vad cu vad,
 Și-am ajuns la Țarigrad,
 Negoaște scumpe am cumpărat,
 C-aici nimic potrivit n-am găsit.
 Iar măria-sa mirele, ca un împărat,
 A găsit marfă aleasă
 Pentru jupîneasa mireasă,
 Prin prăvălii turcești,
 Cum la noi nu găsești.
 Pe mare le-am adus,
 Pe Dunăre le-am pornit,
 Pîn' la Dunăre-am venit,
 Dar nici bine n-am intrat,
 Că vînt mare a suflat,
 Corabia s-a cufundat
 Și în apă s-a-necat ;
 Și-am rămas noi cinci,
 Dintre cei mai voinici ;
 Lungi de mînă,
 Buni de gură.
 În Dunăre am sărit,
 În ape reci am nimerit.
 Ce-a fost scump s-a scufundat,
 Ce-a fost ieftin am luat
 Și le-am pus pe aripele vîntului,
 Stăpînul pămîntului.
 Și aici cînd am ajuns,
 Pe brațe le-am luat,
 Dumneavoastră le-am închinat :
 Un șal mindru de Țarigrad
 Să-ți fie, mireasă, de hobotat,
 Însemnat cu trei culori,
 Să-ți fie de sărbători.

Cusută cu găurele ;
Linguriță din ciudei
Să te cați pe la cercei,
Să te cați și la celălalt,
Să nu uiți că ai bărbat.
Să-ți mai dăm mere domnești,
Cu-a dumitale soț să trăiești.
Celelalte-s pachetate,
Și nu le știm seama la toate ;
Poftim dar, din bună mină
Să-ți fac de voie deplină
Și-o mare bucurie
Pe mâine la cununie.

181

CINTECUL NUNULUI

(Baladă)

Foaie verde măr domnesc,
La cele curți mari domnești,
Stau carite tăbărite,
Cu postav verde-nvelite,
De nuntă sint gătite.
Și flăcăii toți primeniți
Tot de nuntă stau gătiți.
Fete mari împodobite,
Tot de nuntă stau gătite.
Da cine, vere, se-nsoară ?
— Se-nsoară tinărul (cutare)
Da fata de unde mi-o ia ?
De la Litin cel bogat,
Tot de lege-i lepădat.
Dar cine, vere-l cunună ?
Mi-l cunună Iancu Vodă.
Nunta purcede la Sîn-Petru
Și să vie la Simedru.
Aproape s-apropia
De curțile lui Litean ;
Dar Liteanu mi-i vedea
Porțile că-mi zăvora,
Cu fiarele plugului,
Puterea pământului.
Dar nunul cel mare
Din gură grăia :

184

— Voi nuntași și trepădași,
Voi caii să nu osteniți,
Cîte-o maramă să dobîndiți.
Dar Litean ce făcea ?
Strajele că întărea
Și din gură-așa grăia :
— Care este mirele ?
Mirele, ginerele ?
Să-mi sară zidurile,
Să-mi descuie porțile ?
Mirile cînd auzea
Umerii înălța.
El înălța umerii
Ca șoimul aripele.
Dar nașu ce-mi grăia ?
— Fine, fine, dumneata,
Nu purta de grija asta,
Că nașu-tău ii cu dumneata.
Și pe cal încăleca,
Pinteni calului că da,
Peste ziduri s-arunca,
Porțile le descuia,
Toată nunta că intra.
Dar Liteanu cel bogat,
Și de lege lepădat,
Cu aia nu se lăsa.
Douăsprezece buți de vin scotea,
Și tot în șir le punea
Și din gură-așa grăia.
— Care-i mirele, ginerele ?
Să-mi taie cercurile,
Să-mi curgă vinurile,
Și să-mi bea cucoanele ?
Mirele cînd auzea,
Tare rău se întrista.
Dar și nunul cel mai mare,
El din gură-așa grăia :
— Taci, fine, nu te-ntrista,
Ia mai dă-mi tu Murgul tău,
Pe Murgu că i-l dădea,
Și-n tafturi mi-l strîngea ;
Drumul Murgului că-i da,
Buți pe sus că mi-și sărea,
Cercurile le tăia,
Vinurile că-mi curgea,
Și cucoanele că mi-și bea.
Da Litin ce mai făcea ?

185

Douăsprezece fete-mi scotea
Toate-n joc, și toate-un port,
Tot de-o nare și de-o sprinceană.
Litin din gură-așa striga :
— Care-i mirele, ginerele
Să-mi aleagă mireasa ?
Mirele când auzea,
Iarăși rău se întrista.
Dar și nașul ce-i grăia
— Taci, fine, nu te-ntrista ;
Mîna pe mireasă pune
Inelul din deget i-l scotea
Pe covor îl arunca,
Din gură grăia :
— Care este mireasa
Să-și culeagă inelul ?
Care nu e adevărată
Și s-o pleca,
Căpușorul i-oi lua.
Mireasa atunci se aplecă,
Și inelul îl ridică.
Dar mirele ce-mi făcea ?
La mireasă că mergea
Și de mîna c-o lua,
Toată nunta se pornea.
Dar Litin ce făcea ?
Ciudă mare că-i era,
Multe daruri pregătea,
La nuntași le trimetea.
Ca de cinste să-i cinstească,
Și de cale să-i petreacă.

182

2. REPERTORIUL FUNEBRU

a. CÎNTECE CEREMONIALE

(„ale mortului“)

ZORILE

Zorile s-au revărsat
Și tu tot nu te-ai sculat.
— Oilor, miorilor,
Ce stați și nu mugiți,
Pe Ana s-o treziți ?

186

Oilor, miorilor,
Ce stați și nu zbierați,
Pe Ana s-o sculați ?
Moarte, moarte, frate de noapte,
Toată noaptea te-am păzit,
De la ușă la fereastră,
Să nu intre moartea-n casă,
De la ușă la țîtină,
Ș-ai intrat pe sub podină
Ș-ai luat-o pe Ana de mînă.
Tu, moarte, când ai intrat,
Pe nimeni n-ai întreat,
D-avem vun suflet de dat ;
Noi atunci te trimeteam,
La patru colțuri de țară,
La copiii fără mamă,
La copiii fără tată.
Aseară ș-alataseară
Se plimba moartea p-afară ;
Vine moartea-ntîia oară :
— Ieși, Anică, pîn-afară !
— Bucuroasă, moarte, aș ieși,
Nu mă-ndur a mă despărți
De dragi prietenii mei,
C-am trăit bine cu ei.
Vine moartea-a doua oară :
— Ieși, Anică, pîn-afară !
— Bucuroasă, moarte, aș ieși,
Nu mă-ndur a mă despărți,
De dragi frățiorii mei
C-am trăit bine cu ei.
Vine moartea-a treia oară :
— Ieși, Anică, pîn-afară !
— Bucuroasă, moarte, aș ieși,
Nu mă-ndur a mă despărți,
De dragi surorile mele,
C-am trăit bine cu ele.
Vine moartea-a patra oară :
— Ieși, Anică, pîn-afară.
— Bucuros, moarte-aș ieși,
Nu mă-ndur a mă despărți,
De dragi prietenele mele,
C-am trăit bine cu ele.
— Roagă-te de clopotar,
Să răsune văi și dealuri,
S-audă ș-a tale neamuri ;

187

Să răsunе ș-un pîrău,
S-audă și vărul tău,
Să răsunе ș-o vilcea,
S-audă și tușă-ta.
Roagă-te de sfîntul soare,
Să ție ziua mai mare,
C-azi e zi de despărțire.
Noi credeam să te nuntim,
Dar acuma te jelim.
Tu, în loc de lăutari,
Ți-ai pus, dragă, clopotari ;
Tu, în loc de chemători,
Ți-ai pus, dragă, îngropători ;
Ori ai mire de crai mare
Și nu-l ai de arătare ?
Ori ai mire de-mpărat
Și nu-l ai de arătat ?
Nu te uita apelor,
Că apele-s curgătoare,
Dar nu sînt și-ntorcătoare.
Uite-te la sfîntul soare,
Că el este mergător,
Da mai e și-ntorcător,
Toată viața-ai alergat
Pentru trei scînduri de brad.
Cît e casa de mare,
Toată e plîns și jale,
De călătoria matale.
C-asta-i cale-ndelungată
Și nu mai vii niciodată.
Negru e pămîntu-tată,
Lumea te-a arat, te-a semănat,
Și tu tot nu te-ai săturat,
Și pe Anica ne-ai luat-o.
Anico, te mănîncă pămîntul !
Ți-ai făcut o casă mare,
Nu te ninge, nu te plouă,
Nu te pică pic de rouă.

183

Scoală, Mărie, scoală,
Că nu-i vreme de dormit,
Zorii zilei s-au ivit.
Și cucoșii mi-au cîntat,
Și pe toți că i-a sculat.

188

Numai dumneata ai adormit,
De ieri, de alaltăieri.
Scoală, Mărie, scoală,
Că te duci în altă țară,
Te duci să nu vii iară.
Te duci în țară străină,
Unde nu cunoști pe nimeni.
La poarta raiului,
I-o fîntînă lină
Și un scaun de hodină.
Să stai să hodinești,
Acasă să te gîndești,
Că noi, dragă, te jelim,
C-ai să dai cu mîna prin țărînă,
Să-ți iei neamurile de mînă.
Și noi, dragă, om aflare
Un mîndru cocoșel
Cocoșelul ăla,
Noi l-om dărui
Cu un dar frumos ;
Aripa lui
Om îngălbeni-o
Și ciocul lui
L-om arginta,
Cu aur și cu argint,
Să vezi bine în pămînt.
Iată cocoșul venea,
Din aripi plesnea,
Și mai tare cînta :
— Atunci, Mărie, îi veni,
Cînd o fi cărare,
Punte peste mare,
Poduri peste codruri,
Și o scară peste țară,
Atunci, nici atunci ;
Și cînd o fi lunci cu grîne,
În mijloc de rîu,
Atunci, nici atunci ;
Și cînd va fi ștîblă de busuioc,
În vatră de foc.
Nu căta, Mărie, rău,
C-o mîndră de lună
Și galben de soare
Ș-un nor de ploaie
Ș-un vînt cu răcoare,
O să-ți fie frățiori
Și dalbe surori ;

189

Iar maica ceață
O să te spele pe față.
Să nu-ți fie urit,
Venim și noi pe rind.

184

CÂNTECUL BRADULUI

Geme codru, geme,
Geme că-i e greu,
Că-l plouă mereu.
Codrului nu-i pasă,
Că-i e frunza deasă.
E-mprejur rotată
Și-n virf încrestată.
Ce frunză se bate,
Pe la miez de noapte ?
Frunza teiului
Și cu-a bradului.
— Hai, teiule, hai,
Cum o să te tai :
C-un topor tăios.
C-un voinic frumos.
Hai, bradule, hai :
Cum o să te tai,
C-un topor tăios,
C-un voinic frumos.
Dar tu, teiule,
Tu-mi ești lemn de treabă,
Toți meșterii te-ntreabă.
Și cînd te găesc,
Jos te doborăsc
Și mi te cioplesc,
Icoane gătesc.
Unde mi te-o pune ?
În sfînta mănăstire.
Dar tu, bradule,
Tu ești lemn de treabă,
Toți meșterii te-ntreabă,
Cînd te găesc,
Din tine uși pregătesc.
Unde mi te pun ?
În sfîntă mînăstire.
Dar și zi și noapte,
Truda ta-i de moarte.

190

Hai, teiule, hai,
Floarea ta cea mîndră,
Albine hrănesc,
Ceară-ngrămădesc.
Dar tu, bradule,
Înjuratule,
Frunza ta cea verde,
Și iarna și vara,
Verde ca cicoarea.

185

— Bradule cu frunza deasă,
Să te fi crescut pe-o coastă,
Să nu fi luat pe Maria din casă.
Bradule cu crengi mărunte,
Să te fi uscat la munte,
Să nu iei pe Maria din curte.
Să fi putrezit în coastă,
Să nu vii la noi în casă.
— Tu, moarte, te-ai lăudat
Că tu ai căruți cu cai,
Și la poarta mea nu stai.
Mi-ai avut căruți cu boi,
Ș-ai stat la poartă la noi.
Ș-ai pus piciorul în prag
Și mi-ai luat ce-am avut drag.
Ș-ai pus piciorul pe masă
Și mi-ai luat dulceața din casă.
Plîngi, tu masă, plîngi, tu, casă,
Că-acum Maria ne lasă.

186

Bradule, bradule,
Cin' ți-a poruncit
De ai coborit
De pe virf de munte ?
Doar coaja-ți ruginește,
Frunza-ngălbeneste.
Bradule, bradule,
Mai apleacă-ți crăcile,
Să mă sui la tine,
Să fac ochii roată
Peste lumea toată.

191

LA PRIVEGHI

(Vers)

Veni moartea la fereastră
 Și mi-a luat mila din casă.
 Veni moartea pîn' la prag
 Și mi-a luat ce-a fost mai drag.
 Amărită turturică,
 Cînd rămîne singurică
 Zboară, zboară pînă cade,
 Și pe lemn verde nu șade ;
 Iar cînd stă citeodată,
 Stă pe ramură uscată,
 Sau se pune pe o stîncă,
 Nici nu bea, nici nu mănîncă.
 Unde vede apă rece,
 Ia o tulbură și trece ;
 Unde vede-un vînător,
 Către el se duce-n zbor.

b) BOCETE VERSIFICATE ȘI NEVERSIFICATE

BOCET LA PĂSTOR

(Miorița)

— Oiță, oiță,
 Cu lina plăviță,
 Dar ce ți-i de cap
 Cu-atîta zbierat ?
 — Ciobănașul meu,
 Nu știi mie ori ție ?
 Frățiorul tău,
 La apus de soare,
 Vrea să te omoare.
 — Oiță, oiță,
 Cu lina plăviță,
 De m-or omori,
 Să-i spui să mă-ngroape
 În tîrla de oi,
 Să fiu tot cu voi ;

Mai în dosul stîinii,
 Să-mi aud cîinii.
 Și la cap să-mi pui :
 Fluierul de os,
 Să cînte frumos ;
 Fluierul de fag,
 Să cînte cu drag ;
 Da cum vei vedea
 O maică bătrînă,
 Cu briul de lînă,
 Și pe cîmp umblind,
 De mine întrebînd,
 Tu să-i spui așa :
 Că m-am însurat.
 Cei doi pătîniori
 Mi-au fost frățiori ;
 Soarele și luna,
 Mi-au ținut cununa ;
 Și cei doi brazi,
 Ei mi-au fost nănași.

ZORILE, LA PRIVEGHI

Foaie verde mărăcine,
 Bucură-te, mănăstire,
 Că frumoasă floare-ți vine.
 Și nu vine să odrăsească,
 Ci vine să putrezească.
 Foaie verde bob năut,
 Că de cine am dorit,
 A pus spate la pămînt
 Și fața la răsărit,
 Se duce la putrezit,
 Văz bine, n-a mai venit,
 Zorilor, suriorilor,
 Nu siliți cu revărsatul,
 C-o apucă ziua-n pat.

VERS

Frunză verde matostat,
 Nu te lăuda, bogate,
 C-ai bani și ai de toate,

Și-ți vine moartea într-o noapte
Și le vei lăsa pe toate.
Dar dragostea și frăția,
Ele-ți întrec bogăția.
Veniți, frați, veniți surori,
Să mă-mpodobiți cu flori.
Mă petreceți pin' la groapă
Și-mi udați pînza cu apă.
Vino și tu,-a mea soție,
Care-mi ești de cununie ;
Veniți și voi, copilași,
Dragii mamei cuconași,
Care rămîneți săraci.

191

O amar și grea durere
Jale fără mîngiere
Ș-o plîngere necurmată,
Lacrămi, părăie-nfocate ;
Căci azi moartea mă desparte
Și mă duce-n altă parte
Pe o cale neumblată,
Unde n-am fost niciodată.
Trupul în pămînt îmi pune
Și soarele mi-apune.
Veniți, frați, veniți, surori,
Veniți, rude doritoare,
Veniți, prieteni, cu toții
De-mi petreceți ceasul morții ;
Și vino, tată-acuma,
Vino, prea dorită mumă,
Dînd cu drag cu fiecare
Cea din urmă sărutare.
Soarele să mă-nfrățească,
Pămîntul să mă primească ;
Iar (cutare) răposatul
Pe el Dumnezeu să-l ierte.

192

— Bată-te pustia, moarte,
Că nu faci nici o dreptate.
C-ai venit pînă la poartă,
Mi-ai luat miluța toată ;

194

Ș-ai venit pînă la prag,
Ș-ai luat ce mi-a fost drag.
Pentru groapa iast sicreată,
Ți-ai lăsat toate deodată ;
Pentru groapa iast pustie,
Ți-ai lăsat toată-avuția.
Decît trei scinduri de brad,
Și-o cruce mîndră la cap.

193

Foaie verde și-o sipică,
Mă suii pe deal de stîncă.
Văzui lunca-mbobocită
Ș-o nevestă tinerică,
Se certa cu moartea furcă
Și din gură-așa-mi zicea :
— Stai, moarte, nu mă lua
C-am o casă de copii
Și-o mie de datorii.
Lasă-mă să mai trăiesc
Copilașii să mi-i cresc,
Datoria s-o plătesc.
— Pămîntule, făcea-te-ai tină,
Multă lume intră-n tine
Și tînără și bătrînă,
Tot nu-ți face voia bună !
Pămîntule, făcea-te-ai lut,
Tu măninci omul urît ;
Pămînté, făcea-te-ai os,
Tu măninci omul frumos !

194

Draga mării, draga mării,
Roagă-te de taică-tău,
Să-ți dea bani de cheltuială
Că te duci în altă țară.
Și te duci, unde nu știi
Și-ndărăt nu poți veni.
Ș-ăsta-i drum îndelungat,
N-are sfîrșit și nici cap.
Te duci cale departe,
Unde vîntul nu te bate,
Nici soarele nu te arde.
Și te duci la al tău frate.

195

Și el mi te va întreba :
— Ce mi-a trimis mama ?
— De ți-a trimis voie bună,
Luați-vă, dragă, de mină.

195

Draga mamei, mireasa mamei,
Cite fete-au fost în sat,
Pe toate le-ai înșelat.
Ți-ai luat mire de-mpărat,
De nu ni l-ai arătat.
Ți-i frică de deocheat ?
Da noi frumos ne-om uita
Și nu ți l-om deochea.
Doar îi, dragă, de crai mare,
De nu-l scoți la arătare ?
Deschide-ți gurița,
Și-ți întinde minurile
Și mi-arată mirele.
— Vai, mire, dumneata,
Să te vază și maica !
Ia-ți, mireasă, ziua bună,
De la soare, de la muma,
De la muma ta cea bună.
Tu, mireasă, miresică,
Tu nimica n-ai păzit,
Și te duc la jurământ ;
Pe ce cale ai plecat ?
Pe calea cu mesele,
Pe unde merg miresele ?
Ia plosca-n mină,
Și te du la lume și închină.
Dragă, eu n-am așteptat,
Să-ți fac nuntă cu colaci.
Eu, dragă, am gândit
Să ți-o fac cu călărași.
Ți-am făcut ștergare multe
Să ne veselim la nuntă.
Ș-acum ce-ai făcut ?
Toate le-ai năpustit ?
Cum de rabdă pământu,
De nu te zvirle mormintul ?
De la maica te-ai pornitu,
Pe cîntatul cucilor,
Pe-nfloritul florilor.

196

Flăcăi și fete au venit,
Și flori ți-au adus.
Draga mamei, mireasa mamei,
Viile or rodi, cîmpia a înflori,
Și tu maică-i putrezi.
Nu-i păcat de Precista ?
Să te mănince țărina,
Așa de tinerea ?
Valuri mari mă-nvăluiesc,
N-am cui să mă jeluiesc.
Bătută de gânduri.
Ca vîntu pe dealuri
Și apa pe maluri.

196

Soțul meu, scumpul meu,
Da' cum de te-ai îndurat,
Cu cinci copii m-ai lăsat ?
Da cine a mai văzut așa,
Soațe, ca la dumneata :
O curte fără voinic,
Și casă cu copii mici ;
Curte fără bărbat,
Legănel lingă pat.
Supărată m-ai lăsat,
Cu legănelul subsioară ;
Cînd am gândit să trăim,
Atuncea ne despărțim.
Soțul meu, tinărul meu,
Deschide-ți gurița,
Și ne mai spune ceva.
Că de azi-mîine-ncoala,
Noi stăpîn n-om mai avea.
Ni se duce dulceața,
Ni se amărăște casa.
N-om prînzi și n-om cina,
Pină nu vom suspina,
Soațe, după dumneata.
Copiii cînd i-or bate,
Cine le-or mai pune parte,
Că taticu e departe ?
Și pe mine m-ai lăsat,
Soață vădană,
Nime nu mă bagă-n seamă.

197

Că vai, pînea de vădană,
 Soțule, mult e amară.
 Nici un prînz fără de plîns,
 Nici o cină cu hodină.
 Mi-ai lăsat povară grea,
 Și eu n-o s-o poci purta,
 Că sint soață tinerea.
 Și povara mult îi grea,
 Și eu nu-s dată cu ea.
 Da mă rog de dumneata,
 Ca să-mi lași miinile tale,
 Să-mi facă treburile mele.
 Mi-ai lăsat carul cu plugul,
 Dar lasă-mi și meșteșugul.
 Cînd sfîrșitul ți l-ai dat,
 Copilașii i-ai strigat,
 Soațe dragă, lîngă pat,
 Și așa le-ai cuvîntat :
 — Pe mama s-o ascultați !
 La copii cînd te-ai gîndit,
 Cu amar te-ai despărțit ;
 Cu amar și cu necaz,
 Și cu lacrimi pe obraz.

197

— Scoală, măiculiță,
 Că vin vecinii să te vadă.
 Ți-a venit și surioara,
 Scoal' drăguța mamei,
 Și-ți ia adio de la toți.
 Deschide ochii, fetița mamei,
 Și te uită. Fă ochișorii roată,
 Și-i plimbă-n lumea toată,
 Vezi fetele și flăcăii,
 Au venit să te ia la horă.
 De ce te-ai supărat așa,
 De nu vrei să te uiți nici la măiculița ta ?
 Unde să se ducă mama să te cate să te
 găsească ?
 Pe ce drum, pe ce cărare să te-nțilnească
 mama ?

198

Nu te-ai gîndit ? Ai făcut pe mama
 soacră mare,
 Ce fel de soacră m-ai făcut ?
 Ce fel de nuntă ai făcut, drăguța mamei ?
 Cu cin' te-ai logodit ?
 Cu băiatul vîntului, din fundul pămîntului ?
 Cu flăcăul de vînt, din fund de mormînt ?
 Drăguța mamei, cine să se potrivească,
 Să semene cu tine, să te vad ?

198

Dragul mamei, ai adormit
 Și eu cu tine n-am vorbit.
 Să te-ntreb și eu ceva :
 — Unde te duci, dumneata,
 De la casă, de la masă,
 De la taică-tău ?
 De cum tu ai adormit,
 Neamurile te-au bocit.
 Scoală, maică și vorbește,
 Inima mi-o răcorește.
 Ia scoală și te trezește
 Și vezi ce neam te bocește.
 Roagă-te la sfînta moarte,
 Că la dînsa se pot toate,
 Doar ți-a da cheița,
 Să-ți descui gurița,
 Să vorbesc și eu ceva,
 Să-mi răcoresc inima.
 Dragul mamei, voinicel, of, of, of !
 Hai, deschide gurița,
 Să te-audă oițele,
 Și hai cu mama la tîrlă,
 Să-ți rămîie urma ta.
 Și cînd urma ți-oi vedea,
 Inima mi-oi ușura,
 De pomană că ți-oi da,
 În toată simbăta.
 Cum de te lasă inima
 De la oi, de la pămînt,
 De la casă luminoasă,
 Să mergi în groapă-ntunecoasă ?
 Că mama de la multe te-a scos,
 De la moarte, nu te poate.

199

Te-ai pornit pe-a ta cărare,
Pe cărarea cea bătută,
Și cu flori acoperită ;
Florile c-au înflorit,
Fața ta s-a vestejit.
Ține, Doamne, ziua mare,
Că-i zi de despărțire.

199

Mamă bună, mamă dulce,
Ai, mamă, mamă,
Mamă și iar mamă,
A, mamă bună,
Cui ne-ai lepădatu ?
Băieții în trei părți s-au împărțit :
Unul la răsărit,
Altu la apus,
Și la amiaz.
Scoală, mamă, mamă bună,
Și te plimbă prin obor,
Te-aș opri dac-aș putea,
În grădină te-aș sădi
Ca să fii cu noi mereu.

200

Mario, scoală, Mario,
Că ți-au rămas șapte băieți,
Băieți săraci,
Umblă pe drum nespălați și necîrpiți.
Scoală, Mario, scoală !
A ta soțioară dintii
A ostenit ș-a-mbătrînit de jale.
Și nu știe pe ce cărare să te caute,
Gospodina noastră, tînără și frumoasă,
Scoal', lumea se duce să petreacă, tu
te duci în pămînt,

201

Draga noastră, aleasa noastră,
Trei copii ți-ai lăsat,
Puține zile-ai avut.

200

Vrednica noastră, nici n-am gîndit
Să te duci, Chivo-n pămînt,
Pînă vremea nu ți-a venit.
Plugul, carul ni-l porneai,
Și în casă așezai.
Mîinile ți le sărut,
Că nu te mai văd mai mult.
Draga noastră floricea,
Ruptă din inima mea,
Comoara mea,
Nu-i păcat de duhul sfînt,
Să-ți vecuiești veacu-n pămînt ?
Da plînge casa,
Da plînge masa,
Că stăpîna casele le lasă.
Și plîngeți și voi pereți,
Că pustii mai rămîneți.
A rămas casa mare,
Și curtea plină de jale.
Da-ntinde-ți mîinile,
Deschideți buzele,
Și mai strigă copiii.
Maică, copilul sărac
Nimăruia nu i-e drag.
Maica noastră, tînăra noastră,
Lasă-te de-această cale,
Ne lăsăm și noi de jale.
Dar cu cine să vorbim
Noi, cu bani să te plătăm ?
La copii să te oprim ?
Cărările tale le-om cosi,
Mare jale vom găsi.
Finul cînd l-om usca,
Peste mare jale-om da.

202

BOCET LA UN TINĂR INECAT ÎN DUNARE

(jelit de tatăl lui)

Gheorghe, păpușele,
Pentru ce ne-ai amărit, tinerele ?
Puiul tatii ăi tinerel,
Sufletul tatii,
Gheorghe, băiatul tatii,
De maluri trîntit,

201

Priponit de toți butucii
Și legat de toate pripoarele.
Unde să te cauț ?
În Dunărea mare să te strig ?
Dunărea te-a cerut,
Și pe tine te-a ursit
Să mori înecat.
Dunăre, Dunăre,
Cum te-ai îndurat
Și mi l-ai luat,
Nelumit, nescos la horă !
Și te-ai cununat
Cu coșciugul de brad ;
Și te-ai logodit
Cu negru pământ.
Tată-tău pe mal te strigă.
Auzi, ori nu auzi ?
Ori n-ai gură să răspunzi ?
— Ba am gură să-ți răspund,
Dar sint tare dat la fund.
Tată, mamă, frați, surori,
Veniți toți la mine cu flori.
Cînd eu nunta mi-oi face,
Am să am și lăutari,
Dar și zgomot de valuri mari.

203

Dragă, dragă și iar dragă,
Că te-am spălat,
Și frumos te-am îmbrăcat.
Și te scoală și vorbește,
La femeii le mulțumește.
Și te roagă de clopotari,
Să tragă clopotul tare,
Să răsune dealul mare ;
Să răsune văile,
Să audă rudele.
Dintr-o casă luminoasă,
Intri în una-ntunecoasă.
Ți-ai făcut casă de-o zi,
Cum în ea vei vecui ?
Fără uși, fără ferești,
Cum în ea să vecuiești ?
Acum ceasul a sosit,
Ceasul pentru despărțit.

202

Că mai ai vo cițiva pași
Ș-acum pe noi ne lași ;
Și te duci unde nu știi,
Și-ndărăt n-ai să mai vii.
Și cînd soarele ne-o asfințit
Și pămîntu te-a-nghițit.
Fă-ți fereastră prin pămînt,
Și vino cu noi la prinț ;
Fă-ți fereastră prin țărîna,
Și vino cu noi la cină.

204

BOCET LA HORA DE POMANĂ

(La sfîrșitul doliului)

Uite, dragă, hora noastră,
Unde te distrai odată.
Si de cînd ne-am despărțit,
Pe aici n-ai mai venit,
Pe cărarea pîn-acasă,
A crescut o iarbă deasă.
Toate fetele și toți feciorii,
Se-adună laolaltă,
Să-ți dăm țărîna la o parte.
Ca tu, dragă, s-auzi hora,
S-auzi hora jucînd,
Și soarele luminînd.

205

Draga mamei, tinăra mamei,
Cînd te-am adus aicea,
Nu erai, dragă, așa.
Că eu, dragă,-am așteptat
Ca să deschizi gurița,
Să mai vorbești cu maica
Și să ne spui, dragă,-așa :
Cum e pe lumea ailaltă ?
De cînd aici te-am adus,
Tot la tine m-am gîndit.
Ș-acuma mă rog de tine,
Vorbește ceva cu mine ;
Că eu, dragă, am gîndit,
Că tu n-ai fi putrezit.

203

Uite, dragă, fața ta,
Ți-a mincat-o țărina.
Scoală-te și hai acasă,
Și mai stai cu noi la masă.
Cîte neamuri ai avut,
Dragul mamei, acia-n sat,
Au venit și te-au dezgropat,
Nici un cuvînt nu le-ai dat.
Da ei se roagă de tine,
Să le spui, dragă, așa :
Dacă-ți lipsește ceva,
Că noi de toate ți-om da.
Că și tu mi-ai murit greu,
Da eu ard în foc mereu,
Vai, dragă, de dorul tău.

206

Foaie verde lin, pelin,
La poartă la cimitir,
Crește iarba ș-un pelin ;
Crește iarba și-nflorește,
Iar măicuța putrezește.
Scoală, maică, din mormînt,
Și te plimbă pe pămînt.
Rău e, Doamne, fără mamă,
Ca și via fără poamă ;
Rău e, Doamne, fără tată,
Ca și via nesăpată.
Rău e, Doamne, fără surori,
Ca și grădina fără flori.
Rău e, Doamne, fără frați
Ca și codrii fără brazi.

POEZIA EPICĂ

1. BALADE FANTASTICE

207

CÎNTAREA SOARELUI

Foaie verde ș-o cicoare,
Umblă soare să se-nsoare,
Că lui vremea i-a venit
Vremea de căsătorit.
Că el, măre, mi-a umblat,
Nouă ani, mări, pe pămînt
Și nouă pe sub pămînt ;
Nouă cai c-a cimpovit,
Șapte-n grajd că i-a spetit,
Protivnici că n-a găsit,
Nici de seama lui,
Și de chipul lui.
De cum vedea și-mi vedea,
Jos pe pămînt se lăsa ;
Acolo-mi găsea mică argelușă,
Acolo-mi țesea Iana-Semziana.
Țesea fir de ibrișin,
Facă lui soare zăbun ;
Țesea sculuri de mătășă,
Țesea lui soare cămașă.
Dar din gură ce spunea ?
— Țeși, Ileano, țeși,
Țeși de ghindosești,
Că eu, măre,-am să te iau ;
Că eu, frate, am umblat,
Nouă ani pe pămînt,
Nouă ani pe sub pămînt,
Nouă cai c-am cimpovit,
Șapte-n grajd că i-am spetit,
Protivnică n-am găsit,
Fără te-am găsit pe dumneata
Și eu vreau ca să te iau.

207

Atunci Ileana ce-i spunea ?
 — Soare, frăţioare,
 Numai cît ai cuvîntat,
 Tu-n grele păcate-ai intrat :
 Unde, frate, s-a văzut
 Şi, frate, s-a pomenit,
 Să ia sor pe frăţior
 Ca să aibă-n lume dor ?
 Şi frate pe surioară,
 Ca să aibă-n lume jale ?
 Dar soarele ce-i spunea ?
 — Ţeşi, Ileano, ţeşi,
 Ţeşi de ghindoşeşti,
 De nuntă te găteşti,
 Că eu, mări,-am să te iau.
 Dar Iana ce-i spunea ?
 — Soare, frăţioare,
 Eu că te-oi lua,
 Cînd tu că mi-i face,
 De-o scară de fier,
 Cuie de oţel,
 S-ajungă la-naltul cer.
 Că tu, măre, să te-ntrebi
 Şi la Dumnezeu,
 Dacă, frate, s-o cădea
     Pe soră-ta îi lua.
 Soare, ca un sfînt,
 Numai cu gîndu-a gîndit,
 O scară mare de fier,
 Cu cuiele de oţel,
 Ş-a ajuns la-naltul cer.
 Pe pămînt că-ntuneca,
 La Dumnezeu lumina.
 Dar Dumnezeu că vedea,
 El bine că ştia,
 Din gură ce-i spunea ?
 — Soare, luminate,
 Trupşorel făr' de păcate,
 Şi tu, măre, să te duci,
 Tot în poarta raiului,
 C-acolo, măre, îi găsi,
 Pe moşul nostru, măre,-Adam,
 Cu pravila pe genunchi.
 Şi el, măre, ţi-o ceti,
 Dacă, măre, s-o cădea,
 Pe sora ta ţi-i lua.

Atunci, soare, ca un sfînt,
 Numai cu gîndu-a gîndit
 Ş-acolo cu gîndu-a sosit.
 Moş Adam cînd mi-l vedea,
 Făr, decît mi-l întreba,
 Că iel bine că ştia.
 De mînă că-l lua
 Şi prin iad că mi-l băga
 Şi prin rai că mi-l scotea.
 Atunci la poartă-l ţinea,
 Din guriţă-l întreba :
 — Soare, luminate,
 Trupşorel făr' de păcate,
 Pe unde tu mi-ai intrat,
 Acolo ce mi-ai văzut ?
 Atunci soare ce-i spunea ?
 — Alei, moşu nostru-Adam,
 Pe unde eu am intrat,
 Acolo eu am văzut,
 Văzui iadu-ntunecos ;
 Şi eu, frate,-am văzut,
 Văzui viermii neadormiţi,
 Cu capetele de os ;
 Şi eu, frate,-am mai văzut
 Luătoarea laptelui,
 Arde-n para focului.
 Şi eu, frate,-am mai văzut
 Nişte pomurele,
 Nişte păsărele,
 Negre-s, vai de ele,
 Dar cîntau, se vîntau :
 — Vai de noi, vai de noi,
 De părinţii noştri
 Şi de naşii noştri !
 Cei de ne-a făcut,
 Nu ne-a botezat,
 Nu ne-a creştinat ;
 Cînd ei c-or veni
 Mai rău ne-o găsi.
 — Dar pe unde mi-ai ieşit,
 Acolo ce mi-ai văzut ?
 Alde soare ce-i spunea ?
 — Pe unde eu mi-am ieşit,
 Văzui raiul luminos.
 Şi eu, frate,-am mai văzut
 Nişte pomurele ;

Și prin pomurele,
Niște păsărele,
Verzi ca și ele ;
Ele cînta și-mi ciripea,
Din guriță ce-mi striga ?
— Ferice de noi,
De părinții noștri !
Cînd ei or veni,
Mai bine-or găsi.
Atunci moș Adam ce-mi făcea ?
Din guriță-l întreba :
— Soare, luminate,
Placă-ți iadul, placă-ți raiul ?
Atunci soare ce-i spunea ?
— După cum îmi place raiul,
Tot mai bine-mi place iadul.
Moș Adam cînd auzea,
Nimica nu-i mai spunea,
Făr' de mîină că-l lua
Și vînt jos că mi-i făcea.
Atunci soare nu-mi ședea,
Tot la argea se ducea.
Din guriță ce-i spunea ?
— Țeși, Ileano, țeși,
Țeși de chindosești,
De nuntă te gătești,
Că eu, mări, am să te iau ;
Că eu, frate, mi-am făcut
O scară de fier,
Cuie de oțel,
De-am ajuns la-naltu cer.
Atunci Iana ce-i spunea ?
— Soare, frățioare,
Puternice, mare,
Eu că te-oi lua
Cînd tu că mi-i face
D-un pod peste mare ;
Și la capul podului,
D-o mică bisericuță.
Și tu, măre, să-mi aduci
Patruzeci de preoți sfinți
Și cincizeci de grămătici,
Care, măre, să ne cetească.
Atunci soare, ca un sfînt,
Numai cu gîndul a gîndit,
D-un pod mare mi-a făcut,
D-un pod mare peste mare.

Și la capul podului,
D-o mică bisericuță,
Și el, frate, mi-aducea
Patruzeci de preoți sfinți
Și cincizeci de grămătici.
De mîină că mi-o lua,
La biserică pleca.
Cînd la pod că ajungea,
Picior pe pod că punea,
Podul se cutremura.
Dară soare priceput,
El de mîină c-o lăsa,
Pîină podul că trecea.
Dacă podul că-mi trecea,
Iar de mîină se lua
Și-n biserică-mi intra.
Atunci Iana ce-mi striga ?
— Patruzeci de preoți sfinți
Și cincizeci de grămătici,
De mi-ți ceti pe frăție,
Voi, măre, ca să-mi cetiți ;
De-ți ceti de cununie,
Voi, măre, să-mi amuțiți,
Luminările să se stingă.
Patruzeci de preoți sfinți
Nu-mi cetea ei de frăție,
Că-mi cetea de cununie.
Toți, frate, că-mi amuțea,
Luminările se stingea.
Atunci soare priceput,
El de mîină c-o lua
Și afară o scotea.
Cînd la pod că ajungea,
Înainte lui c-o da.
Atunci Iana ce-i spunea ?
— Soare, frățioare,
Unde, frate, s-a văzut
Și, frate, s-a pomenit
Mireasa-nainte,
Mirele pe urmă ?
Și eu, frate, am văzut
Mirele-nainte,
Mireasa pe urmă.
Pe soare că-l înșela,
Nainte ei că mi-l da,
Ea pe urmă rămîinea.
Atunci din gură-mi striga :

— Decît eu cu frate-meu,
Masă bună racilor,
Hodină cosacilor.
Și-n mare că s-arunca.
Dumnezeu că n-o răbda,
De-o lună că mi-o făcea
Și pe cer că mi-o lipea.
Atunci din gură striga :
— Soare, frățioare,
Puternice, mare
Să dea dragul Dumnezeu,
Cînd tu la apus, eu la răsărit,
Tu la răsărit și eu la apus.
De văzut ne-om mai vedea,
De-ntîlnit nu ne-om tîlni.
De atunci, mări, se spune
Și se povestește.

208

MARCOȘ PAȘA ȘI CRIVĂȚUL

Sub aripa cerului,
Marcos pașa bătrînu,
Cu barba pîn' la brîu,
Cu oștire, cît frunza, cît iarba,
Popsit-a,
La puțu Crivățului,
La picioru dealului,
Cam la poarta raiului.
La puț dac-ajungea,
La ghizduri îmi bătea,
Din gură zicea :
— Bre, Crivățe, dumneata,
Ieși afară a ne bate.
Iar Crivăț,
În fîntînă cum el sta,
Cu picioarele în apă,
Pe un scăunel de gheață,
Cu mustăți de brumă,
Barba de chidă,
Din gură grăia :
— Bre, Marcoșe, dumeata,
De ce ai venit la mine
Cu oștire așa mare,
Cîtă frunză și iarba,
Ca să mă bați ?

212

Doar nimic nu ți-am stricat.
Marcoș din gură zicea :
— Ieși afară a ne bate.
Crivăț ruga
Trei zile răgaz să-i dea,
La Dumnezeu că zbură,
De departe-ngenunchea,
De aproape cuvînta :
— Să vezi, Doamne, să mă-ajuci,
Că la mine
Nimerit-a,
Popsit-a
Marcoș pașa bătrînu,
Cu barba pînă la brîu,
Cu oștire cîtă frunză și iarba ;
Cu mine-a se bate vrea,
Și mă rog, Doamne, de tine,
Să-mi dai trei zile din udrel,
Trei din ghenar,
Trei din făurar,
C-astea-mi poartă neamuri tari.
Domnul se-ndura,
Ruga-i asculta.
Crivăț se-nturna,
În puț iar intra,
O ploaie caldă venea,
Nouă haine ce avea,
Pe toate le lăsa ;
După trei zile ger venea,
Hainele le ingheța,
Oștile degera
Și lui Marcoș îi cuvînta :
— Ce sîntem noi vinovați,
Nebăuți și degerați ?
Iar Marcoș le grăia :
— Tăieți șeile,
Faceți focurile
Și vă încălziți miinile,
Miinile, picioarele.
Ei napoi se înturna
Și tocmai așa făcea.
Dar Crivăț o furtună le sufla,
Focurile le-mprăstia
Și în mare le-arunca,
Pînă-n cer pălăia.

213

Oștile se speria,
 La Marcoș iar să ducea
 Și din gură-așa grăia :
 — Bre, Marcoșe, bătrine,
 Ce sintem noi vinovați
 Să stăm nebăuți,
 Nemîncați și degerați ?
 Iar Marcoș le zicea :
 — Carnea de pe cai tăiați,
 Și-n coșiuri de intrați.
 Și-n coșiuri ei că intra,
 Și mai rău îngheța.
 Oștile se-nspăimînta,
 La Marcoș se-nturna
 Și din gură cuvînta :
 — Ce sintem noi vinovați
 Să stăm chinuiți și degerați ?
 De ce te-mpotrivești,
 Puterii dumnezeiești ?
 Atunci Marcoș îi chemă,
 La Crivăț se ducea,
 În genunchi cădea,
 Să-i ierte greșala.
 Crivăț îl iertă,
 Un soare cald da,
 Pe toți îi dezgheța
 Și-napoi se-nturna.
 Și așa se povestește
 Din străbuni.

209

IORGOVAN

Foaie izmă creață,
 Joi de dimineată,
 Negură și ceață :
 Ele s-au sculat,
 Trei surori la flori.
 Sora cea mai mare
 Apucă la vale,
 Să vie mai tare ;
 Sora mijlocie
 Apuca prin vie,
 Ca să nu mai vie ;
 Sora a mai mică,
 Codrul să-l despice.

214

În codru-mi intra
 Și se rătăcea,
 Din gură-mi striga :
 — Cuculețule, mititelule,
 Pesticiorule,
 Mititel la trup,
 Spornic la cuvînt,
 Scoate-mă la țară,
 Ți-oi fi surioară.
 Cucul c-auzea,
 Din gură-mi striga :
 — Ba, fetițo, ba !
 Cîte vara flori,
 A mele surori.
 Fata iar a strigat :
 — Cuculețule, mititelule,
 Scoate-mă la țară,
 Ți-oi fi verișoară !
 Cucul auzea :
 — Ba, fetițo, ba !
 Nu te scot la țară
 Să-mi fii verișoară.
 Cîte vara flori,
 A mele-s surori.
 — Cuculețule, mititelule,
 Scoate-mă la țară,
 Să-ți fiu soțioară !
 Cucul c-auzea,
 Pin' crăci se lăsa,
 Aripi întindea
 Și mi-o ridica,
 În țară-o scotea,
 Nu mai rămînea.
 Ivan Iorgovan,
 Fecior de mocan
 Și de mocîrțan,
 Călare pe cal,
 Ogarii-și lua,
 Ogari în prevăz ;
 Cățea mustăcioasă,
 Din țară leșească,
 Ca el să vineze :
 Păstrători de mare,
 Păsări gălbioare...
 Și el cînd pleca,

215

Păsări că vîna,
Păsări gălbioare,
Că-s dulci la mîncare.
'Nainte-mi pleca
La Cerna ajungea :
Ogarii-n prevaz,
Cătea mustăcioasă,
Din țara leșească,
Ca el să vineze :
Fata sălbatecă,
Mare și groaznică,
De vreme uitată.
La Cerne-ajungea.
Ivan ce-mi grăia ?
— Cernele, Ceorneoleo,
Cum ești curgătoare,
Să-mi fii vorbitoare,
Să-mi arăți vadul,
Ca să trec cu calul,
Ca eu să vînez :
Fată sălbatică,
Mare și groaznică,
De vreme uitată,
Sub stană de piatră...
Cernele c-auzea,
Din gură striga :
— Ivan Iorgovan,
Fecior de mocan
Și de mocirțan,
Călare pe cal,
Jos, mai jos, te lasă...
C-acolo-i vadul,
Să-mi dai cu calul,
Ca tu să vînezi :
Fată sălbatecă,
Mare și groaznică,
Sub stană de piatră,
De vreme uitată.
Ivan c-auzea,
Mai jos se lăsa,
Vadu-i arăta,
Cu calu că-mi da ;
Ogarii-nainte,
Cătea mustăcioasă,
Din țară leșească.

Ea că mi-a urmat
Sub stană de piatră,
De vreme uitată ;
Acolo-mi scăpa,
'Cepea de lătra.
Ivan c-auzea,
Mai tare-ndemna.
Fata ce-i spunea :
— Ivane, Ivane,
Ivan-Iorgovan,
Călare pe cal,
'Cetează cu visla,
Că-mi rupe țîța.
Ivan c-auzea,
Mai tare-ndemna,
Țîța că-i rupea.
Fata ce-i spunea :
— Ivane, Ivane,
Să dea Dumnezeu,
Pin' Cerna să dai,
Cerna să se umfle,
Pe tine să te-nece !
Blestemul de fată
Te-ajunge îndată ;
Blestemul de mamă
Te-ajunge în urmă ;
Blestemul de nene
Bătut e de stele.
Ivan c-auzea,
'Napai să-ntorcea,
La Cerna-ajungea,
Din gură striga :
— Cernele, Cerneleo,
Arată-mi vadul,
Să dau cu calul.
Cu calu cînd da,
La mijloc de Cernă,
Cerna s-a umflat,
Pe el l-a-necat
Și el se făcea
O stană de piatră...
Blestemul de fată.
Ogăreii lui,
Tot bolovănei !

BALAURUL

Cine se mîneca
 Și se-ntuneca,
 Mai de dimineată,
 Pă zori și pă ceață,
 La vinat să iasă ?
 Și el că-mi vina
 Cîmpu Nistrului
 Și cu al Onții,
 Țara Moldovei.
 Cît vinat era
 Pă tot il scornea.
 Seara cînd sera
 Și se-ntuneca,
 Și se-ntorcea
 Vede-o turturea,
 Șoimii mi-o scornea.
 Voinicel făcea
 Pă ea o prindea,
 Pe cal mi-o punea,
 La movilă trăgea,
 În poiană-mi poposea.
 Unde scăpăra,
 Focșor făcea,
 Turturea frigea,
 Unde așternea,
 Cruce că-și făcea
 Și frumos dormea.
 Pă la miez de noapte,
 Cu răcori de moarte,
 Șarpele venea
 Și mi-l îmbuca,
 Pîn' la jumătate.
 De-arme nu mai poate,
 Arme-s ferecate,
 Într-aur suflata.
 Voinicel striga :
 — Săriți, care poate,
 Pe mine mă scoate,
 Din gură de șarpe,
 De la a mea moarte ;
 Că ți-oi prinde,
 Că ți-oi dărui,
 Cu averi vei fi,

Tinăr moldovean
 Afară-mi ieșea,
 Urechea punea
 Și el mi-asculta.
 Voinicel striga :
 — Săriți care poate,
 Pe mine mă scoate,
 Din gură de șarpe,
 De la a mea moarte ;
 Că ți-oi dărui :
 Calul și ogarii,
 Armele și șoimii.
 El cînd auzea
 D-un rîncez de cal,
 Țipăt de ogar,
 Reamur de șoimel,
 Glas de voinicel,
 Tinăr moldovean
 În casă intra ;
 În casă era
 Toți frații prea aleși,
 Din lume trimeși.
 — Săriți, fraților,
 Că mi s-aude
 Un rîncez de cal,
 Țipăt de ogar,
 Reamur de șoimel,
 Glas de voinicel :
 — Săriți care poate,
 Pe mine mă scoate,
 Din gură de șarpe,
 De la a mea moarte.
 Afară ieșeau
 Și cînd auzeau,
 Minunea-i prindea,
 Frică li se făcea.
 În casă intra.
 Tinăr moldovean
 La murgu mergea,
 Bine-l țesăla,
 Șeaua așeza,
 De scară-l trăgea
 Și-l încăleca.
 Și mergea,
 Pe rîncez de cal,
 Țipăt de ogar,

Reamur de șoimel,
Glas de voinicel ;
Ziua ca și noaptea,
Noaptea ca și ziua.
El că-mi ajungea,
Voinic că-l vedea
Din gură de șarpe,
Din fiori de moarte
Și mereu striga :
— Tinăr voinicel,
Lasă-ți drumul,
Abate cîmpul,
Taie procleții.
Tinăr moldovean
Drumul că-l lăsa,
Cîmpul abătea.
La șarpe mergea,
Paloșu scotea.
În el cînd să dea,
Șarpele grăia :
— Tinăr moldovean,
Stai nu mă tăia,
Nu-mi lăsa prada mea.
Mă-sa, cînd l-a făcut
Și cînd l-a scăldat,
Țiță cînd i-a dat,
Rău l-a blestemat :
— Sugă-mi-te șarpe
Și toți balaurii.
Eu m-am întimplat,
Sub casă aflat
Și l-am așteptat.
Mare s-a făcut,
La vînat ieșit
Și l-am înghițit,
Pin' la jumătate,
Doamne, nu se poate.
Tinăr moldovean
Paloșu scotea,
În șarpe că da.
Șarpe se făcea
Că se minia
Și mi-l asculta.
Din coadă mlădia,
Din gură-l vărsa,
Pină-l lepăda.

Voinicel fugea,
Dar murgu grăia :
— Stăpîne, stăpîne,
Viră mina-n buzunar,
Pe sub caftan,
Scoate girbăcel
De bumbăcel,
Plumbuit cu argințel,
Dă-mi una peste șale,
Să sar-o săritoare,
Pin' la o prinzare,
Să ne curăm de bale,
Peste șale-i da,
Murgu tot mergea
Și știi c-ajungea ;
Și dacă-ajungea,
Murgul priponea,
Voinic adormea.
Murgu-mi străjuia,
Strajă de trei părți
Și de patru nopți.
Murgul cînd vedea,
Pe-o milă de loc,
Pe-o zare de foc,
Se opintește,
Din coadă mlădiește
Și încă sosește ;
Murgul cînd vedea,
Tainiță făcea,
Țăruș că scotea,
La voinic mergea,
Cu dinții-l lua,
În picioare-l scula.
Voinicel fugea,
Priponea că strîngea,
Pe cal se suia,
Vedea că-l ajunge ;
Șerpil il gonea
Și se opintește,
De-i apropiase,
Dar murgu grăia :
— Stăpîne, stăpîne,
Ia mai lasă-te pe mine,
În buiestru mare,
Cînd vîntu-i mai tare ;
Stăpîne, stăpîne,
Să mă lași pe mine,

În buiestru mărunț,
Cum vînt e pe pămînt.
Șarpe ostenit,
Bun de biruit.
Stăpîne, stăpîne,
Gura șarpelui,
Pe spatele murgului,
De ti-i odihni,
Noi ne-om prăpădi.
Voinic zicea,
Paloșul scotea,
În șarpe-l băga,
În două-l despica
Și se odihnea,
Îndărăpt mergea.
La voinic sosea,
În Nistru-l băga
Și mi-l spăla,
De bale de șarpe,
De răcori de moarte.
Apoi îl scotea,
La baie-l ducea,
Frați buni se prindea.

211

CÎNTAREA ȘARPELUI

Verde foaie lată...
Sub talpa de casă,
Șerpoaica-i fătată,
Nevasta-i lehză,
Copilaș scâlta
Și mi-l înfășa,
În leagăn mi-l punea,
Cu mina mi-l legăna,
Cu gura mi-l mîngîia :
— Liu-liu, cu mama,
Liu-liu, culcă-te,
Șarpele sugă-mi-te.
Șerpoaica auzea,
Puișorii lua,
În crîng mi-i ducea.
Copilul mare se făcea,
Vinător era,
La vînat pleca,

222

Vina ce vina,
Vina o turturea
Ș-acasă-mi venea,
În frigare o punea.
Și să ospăta
Și mi se culca
Ș-un vis frumos visa,
El nu se trezea...
Afară ieșea,
În cîmpuri se uita,
Departa-mi zărea,
Se vedea lucind frumos...
Amărit, la grajd se ducea
Pă Murgu-l scotea,
Armele-și lua
Și-mi încăleca,
Și la crîng pleca.
Acolo s-apropia,
Șarpele zărea.
Voinic se oprea.
Șarpele striga :
— Stai, voinice, nu fugea,
Că-mi ești dăruit
Ca să mi te sug.
El cînd auzea,
Calu-și întorcea,
Drumul calului dădea.
Șarpele se deșira,
La voinic gonea
Și mi-l ajungea.
Calu-mpiedica,
Jos că mi-l trîntea,
Voinic înghițea.
Voinicel se zbătea.
Verde de trei flori,
În revărsat de zori,
În glas de cîntători,
S-aude strigînd,
S-aude țipînd,
Și mereu zicînd :
— Maica m-a făcut,
Maica m-a scâldat,
Maica m-a-nfășat
Și-n leagăn m-a aruncat
Și m-a legănat ;
Cu mina legăna,
Cu gura blestema :

223

«Liu-liu, cu mama,
 Liu-liu, culcă-te,
 Șarpele sugă-mi-te !»
 — Săriți care poate,
 Pe mine-a mă scoate,
 Din gură de șarpe,
 Din sudori de moarte.
 Aici într-un sat,
 S-afla d-un viteaz,
 Cu flori pe obraz.
 El când auzea,
 Calu-ncăleca,
 La strigăt pleca
 Și-acolo-mi ajungea,
 Șarpele vedea.
 — Nu descăleca,
 Că p-ăsta l-oi borî,
 Pe tine te-oi înghiți.
 Voinic nu asculta
 Și descăleca.
 Pe Roșu-l lua,
 La șarpe mergea,
 Cu paloșul da.
 Ș-odată-l scurta,
 Voinicu-l scotea,
 La stîncă-l urca
 În lapte mi-l băga,
 Laptele închega
 Și voinic de moarte scăpa.

212

ȘARPELE

Fost-a d-un moșneag bătrîn,
 De la dalbe tinerețe,
 Pin' la arse bătrînețe,
 Fiu din trup că n-a născut.
 Tocma la arse bătrînețe,
 Un fecioraș a dobîndit.
 Cînd copilul se năștea
 Și șarpele se afla,
 La dogoarea focului,
 Cam la cornul hornului,
 La capul copilului.
 Dar baba ce-mi făcea ?

224

Copilașul că-l scălda,
 În cirpe că-l înfășa,
 În albie mi-l culca,
 Din picior că-l legăna,
 Din gură mi-l blestema :
 — Hai de te culcă,
 Șarpe să te sugă.
 Cînd băiat se făcu mare,
 La ta-su se ducea
 Și mă-sei spunea :
 — Să-mi dați bani de cheltuială
 Și cal bun de călărie,
 Eu mă duc unde m-ați dăruit.
 Haine-i da, cal își gătea,
 Mina mamei săruta
 Și lui ta-su-asemenea.
 Și-mi pleca printre munți,
 Prin văi adînci,
 Pe-o cîmpie-ntînsă mi-ajunse.
 O pară de foc zărea,
 Drept acolo se ducea.
 Nu era pară de foc,
 Da proclētu de șarpe.
 Unde gura de căsca,
 Șapte țări că lumina,
 Prindea păcate-a făcea
 Cu șerpoaica-alătura.
 Voinicul vedea,
 Pinteni Negrului că da,
 Socotea c-a izbîndit.
 Capul napoi răsucea,
 Vedea capul șarpelui,
 În chișița Negruțului.
 Un gîrbaci scotea,
 Plumbit că era,
 Cu cinci litri de argint.
 Una Negrului că da ;
 Vedea capul șarpelui
 Sus la cotul murgului.
 A' treilea se repezea,
 Înapoi se uita :
 Vedea capul șarpelui
 Sus pe spata Negrului.
 Jumătate-l îmbuca,
 Jumătate nu putea ;
 Scotea măciuca ghintuită
 Și arcu-ncordat ;

225

Sedea-n gură coțofenit
Și striga :
— Voinici, cine mă scapă de șarpe,
Îl fac frate pîn' la moarte.
Un voinic auzea,
Calul oprea.
Șarpele striga :
— După tine m-oi lua
Și te-oi minca.
Voinic își zicea :
— Cîte războaie-am purtat,
Pe toate le-am răvășit.
Lua seama șarpelui,
Pe cărarea capului.
Cu paloșul mi-l potrivea,
Drept în două-l despica,
Pe voinic îl scotea,
La stîină-l ducea,
La stîină la Arbuzați,
C-avea-un frățior cioban.
Șapte lei pe lapte da,
Îl așeza și mi-l scâldea,
Trei ceasuri trăia,
Sufletul că-i ieșea,
Și pe el îl îngropa,
În arcacul oilor,
Tot de dorul fraților
Oițele cînd or porni,
Pe el că l-o jeli ;
Mielușei cînd or zice : mia,
Pe el că l-or deștepta ;
Ciinii urlă și vuieste,
Și voinicul putrezește.

213

DUH-DE-APĂ

Verde salbă moale,
Pe-a gură de vale,
Peste Dunărea mare,
Pe pod de butuci,
Îngrădit cu furci,
Trecea un cioban,
Din neam de mocan.

226

Cu turma trecea,
Cu cai, cu măgari,
Spre baltă-o lua.
Ploaia curgea,
Apele creștea,
Și el buciuma,
Dealuri răsuna,
Dar nourii nu-i gonea.
Și ciobanul gîndea :
— Aș da ce mi-i drag,
Doar turma s-o scap.
Vai, vai, ce-am zis ?
Duh-de-apă m-o-auzi
Și la mine o veni.
Și cum s-a gîndit,
Ploaia a stat.
Duhul acolo era,
Sub pod de butuci,
Îngrădit cu furci.
Cînd ceasu-i venea,
Vietate cerea.
Din dalba tinerețe,
La arse bătrînețe.
Cioban, fiu din trup n-a născut
Și-acu femeia i-a născut,
Un fecior a dobîndit.
Vremea a trecut,
Într-o zi băiatul a zis :
— Fă, mamă, o pinișoară,
Frămîntată-n lăcrămioare,
Să mă duc cui m-ați dăruit,
La duh stăpîn de ape.
Mă-sa în lacrimi o frămînta,
La sîn pînea o cocea.
— Rămii, sănătoasă, mamă,
(Ta-su era cu oile)
Cînd candela s-o apleca,
Să știi că feciorul ți-i mort.
A plecat băiatul cu săgețile,
Cu moaca ghintuită,
De cinci ani nestrujită,
Poartă-un car de frică.
Cu paloșul și arcul încordatu.
Noapte-l apuca,
Murgul rîncezea,
Ogarii urla,
Șoimenii țipa,

227

Groaza-l apuca.
— Să mă duci la dealul cu cremene
(Ca la Turcoaia)
Unde arde-un foc.
Acolo se ducea.
Nu era deal de cremene,
Ci duh-de-apă,
Cu gura căscată.
Cînd gura căsca,
Şapte țări îmi inghițea.
Duhul îl zărea,
Din gură-i grăia :
— Vin ca să te iau
Că-mi ești dăruit,
De cînd erai mic.
Duhul lîngă deal dormea,
Apă din izvoare curgea,
Cu copiii pe coadă dormea,
Şapte căruțe de lemne ardea.
Ciobanul s-a oprit.
Zice-am să mă dau jos
Ş-am să fur un tăciune.
Duhul aştepta :
— Ce-i, mocănaşule,
Vezi dealul de cremene ?
— Îl văd.
— Să-l tai în două,
Să curgă rouă.
Să te faci apă ;
Să pui năvoade,
Să-mi aduci peşte ;
Să-mi faci o turmă de oi,
Cu lîna de aur.
Feciorul, Ionel (aşa-l chema)
Zise calului :
— Fugi, Murgule, fugi,
În lungul vîntului,
Curmezişul pămîntului.
Că Iuda (aşa-i zicea Duhului-de-apă)
Soseşte şi ne prăpădeşte,
Pe noi pe-amîndoi
Şi-i păcat de noi,
De noi d-amîndoi,
Căci sintem tinerei.
Murgul auzea,
Mult el îmi gonea,

Duhul sosea, măi,
Şi mi-l inghițea ;
Jumătate nu putea,
D-arme ferecate.
Ionel striga la un cioban
De la stîină.
— Neculce, Neculce,
Fiu de mocan
Şi de năzdrăvan,
Vino de mă scapă
De la Duh-de-apă.
Că el m-a-nghițit
Pîn' la jumătate,
D-acol' nu mai poate,
D-arme ferecate.
Baciu (ta-su lui Neculcea)
În stîină intra,
Din gură grăia :
— Neculce, Neculce,
Pe tine te strigă,
D-un glas de voinic,
De cînd era mic.
Neculce mi-auzea,
Calul că-şi scotea,
Drumu-şi apuca.
Mult că nu mergea
Duhul îl zărea
Şi mi-l vărsa ;
Din gură-l vărsa
În coadă-l innoda,
Pe Neculce-l gonea.
Ionel striga :
— Neculce, Neculce,
Scoate-ți măi, paloşul
Şi măciuca ghintuită,
De cinci ani nestrujită
Şi retează-i capul
Şi loveşte-i coada.
Neculce-auzea,
Paloşul scotea,
În măciucă se rezema,
Proptea se punea
Şi lupta-ncepea.
Capu-i reteza („la duh“)
Şi mi-l lua
Pe Ionel.

Din coadă-l deznoda,
Pe cal mi-l urca,
Sus pe deal îl urca,
La stină mergea :
— Măi, ciobani, fraților,
Dați lapte să-l scaldăm.
Ionel lapte bea,
Dar sufletul îi ieșea.
Neculce a rupt
Trei coaste calului
Ș-o brazdă a pământului,
Și pe Ionel îl îngropa,
În aripa oilor,
În baltă,
La salcia plecată,
În jocul mieilor.
Mieii juca,
De veste când le da.
Și voinic putrezea.

214

TREI COCONI, FECIORI DE DOMNI

La valea porumbului,
La fintina zinelor,
Trei coconi, feciori de domni,
Ei p-acolo când trecea,
La fintină mi-ajungea,
Mare sete-i ajungea.
Funia ruptă găsea
Și-n fintină se uita.
Când ochii negri-și arunca,
Între furcă și-ntre puț,
Unde zace de-un procler,
Zăcea-n tină și-n mocirlă ;
Peste tină, paie puse ;
Peste paie, covor verde,
Covor verde de mătase,
Împletit în cinci și-n șase.
Trei coconi, feciori de domni,
Ei proclerul-l întreba :
— Dar, proclele, dumeata,
De ce zaci tu aicea,
Zaci în tină și-n mocirlă ?
Dar proclerul ce zicea ?

230

— De ce, frate, n-aș zăcea ?
Că mă doare inima,
Că și eu ca voi am fost,
Și p-aicea am trecut,
Mare sete m-a ajuns.
La fintină am venit,
Funia ruptă-am găsit
Și-n fintină m-am uitat,
M-am uitat, m-am ofticit ;
Că eu în fintină mi-am scăpat.
Sepetul cu galbenii,
Ceaslovul cu cărțile ;
De sepet ca de sepet,
De ceaslov mă doare-n piept,
Că scriu la datorii
De la nouă-împărății.
Care din voi s-ar băga
Ca ceaslovul să mi-l scoată,
Sepetul i-l dau lui,
Ceaslovul să mi-l dea mie.
Trei coconi, feciori de domni,
Ei, frate, când auzea,
Ochi la ochi că se uita.
Cel mai mare n-aștepta,
Degrabă se dezbrăca,
În pielea goală se lăsa
Și-n fintină s-arunca,
Ș-arunca, nu mai ieșea,
Că scorpia mi-l mînca.
Doi coconi ce-mi rămînea,
Un ceas, frate, mi-aștepta,
Frățiorul nu ieșea.
Și la procler se-ntorcea
Și din gură-așa zicea :
— Măi, proclele, dumeata
Ce este cu frate-al nostru ?
El s-a dus și nu mai vine.
Ori în apă s-a-necat,
Ori ciobanii l-au mîncat ?
Dar proclerul ce-mi grăia :
— Ce este cu frate-al vostru ?
În apă nu s-a-necat,
Nimica nu l-a mîncat,
Dar de mare-avere a dat
Și-averea o-mpărțește,
Vouă parte nu găsește.

231

Doi coconi ce-mi rămînea,
Mijlociu-mi auzea,
Degrabă se dezbrăca
Și-n fîntînă s-arunca.
S-arunca, nu mai ieșea,
Că scorpia-l înghițea.
Numai unul rămînea.
Încă un ceas aștepta,
Frățiorii nu ieșea.
La proclat că se-ntorcea
Și din gură-așa-mi grăia :
— Măi proclate dumneata,
Ce este cu frații mei ?
S-au dus și nu mai vin.
Ori în apă s-au necat,
Ori ciobanii i-au mîncat ?
— Ce este cu frații tăi ?
În apă nu s-au necat,
Nimica nu i-a mîncat ;
Dar de mare-avere-au dat
Și averea o-mpărțește,
Ție parte nu-ți găsește.
Coconul cînd auzea,
El, frate, se dezbrăca.
În pielea goală se lăsa
Și pe fîntînă se punea.
Se gîndea, se socotea,
Dacă într-însa mi-o sărea,
Oare nu l-o mîncea ceva ?
Firicele tiriplic,
Pe cel drum cam părăsit,
Părăsit, cam de demult,
S-aude, vere, strigînd
Și la vale scoborînd,
Cu baltagul la spinare
Și strigă-n gurița mare :
— Stai, cocoane, nu te băga
Că te-nghite scorpia ;
Noi șapte frați am fost,
Pe șase ne-a înghițit,
Numai eu, frate,-am scăpat.
De șapte ani de cînd mă bat,
Nici mă bate, nici n-o bat ;
Dacă o vrea Dumnezeu,
O s-o batem amîndoi.
Proclatul cînd auzea,
Șarpe galben se făcea

Și pe furcă se suia,
Capu-ntre furci îl băga.
Dar voinicul cînd sosea,
El drept la proclat mergea
Și binișor îl potrivea.
Dincotro soare-răsare,
Pe cărarea capului,
Unde-i moartea șarpelui ;
Și la coconăși mergea
Și pe ei că mi-i scotea.
La gura fîntinii-i punea
Și mîneru-n mină-i da
Și el apuca de vîrful paloșului.
Scorpia se-nfuria,
Cu gura căscată ieșea
Și drept prin paloș că trecea
Și-n nouă mi-o despica
Și cocoloașe-o scotea.

TREI FRAȚI ȘI NOUĂ ZMEI

Ai trei frați cu nouă zmei
Au dus luptă pentru-o soră care-o au ei ;
Că zmeii vroia s-o ia,
Și frații nu vrea s-o dea.
Fratele ăl mic,
Mic și mai voinic,
Nu vrea să o dea ;
Fratele mai mare
Minte n-are :
— Haide, frate, ca s-o dăm
Pe sora noastră,
Să-și facă case,
Cu ferești frumoase.
Că ei sînt nouă zmei,
Iar noi sîntem trei.
Al mijlociu,
A spus și el :
— Noi sîntem trei,
Om pieri omoriți de zmei,
Al mic, mai voinic,
Minte-a dobîndit
Și-așa a grăit :
— Nu dau pe sora mea,
Odată cu viața,

Că-i frumoasă tare,
Parcă e un soare.
Și zmeii venea,
Soroc de luptă punea.
La luptă se lupta
De dimineață pînă seara,
După-a lor putere.
Fratele mic nu mai putea
Și-așa striga :
— Săriți, frați, de o scăpați,
Că pomană-aveți,
Is mari limbile șerpilor
Și multe balele zmeilor.
Rămase un zmeu,
Ailalți aștepau ;
O dată se năpusti ăl mic
Pe zmeu că-l omorî.
Omorî unul, rămase opt,
Nu are frică de loc.
A doua zi, joi,
Veniră opt zmei la război.
Ăl mic se găti
Și la zmei se năpusti.
Ăl mic striga,
După ce lupta se termina :
— Omorii trei,
Rămase șase.
Iar joi se lupta,
(Era ziua zmeilor de luptă)
Omoară patru, rămase cinci.
Ăl mic singur lupta,
Frații doar ajutor îi da,
El o pasăre striga,
Și-n gură apă-i pica
Și putere-i da.
Pe toți mi-a omorît,
Zmeii zăcea la pămînt.
Și-a rămas curțile zmeilor,
Așa frumoase era,
Că după soare se-nvîrtea.
Ăl mic zise :
— Hai, frați, să le luăm
Și zestre la sora noastră să-i dăm.
Și s-a găsit voinic ales
Și nuntă mare-au făcut
Și cu toții au jucat.

CINTECUL ȘARPELUI

(Cîntecul Scorpiei)

Ș-am zis verde ruguleț,
Pe cel deal de dîmbuleț
Mi se naște-un prunculeț.
Cînd pruncu năștea în casă,
Șarpele năștea sub talpă.
Pruncu de ce îmi plîngea,
Maică-sa îl blestema :
— Sugi, copile, țîțele,
Nu sugea zătoarele.
Sugă-mi-te-ar șarpele,
Sugă-le pe jumătate,
Sugă-mi-te-ar pui de șarpe.
Ș-am zis verde ruguleț,
Asta-i omul ce-l vedeți.
Mama cînd mi-l legăna
Din gură mi-l blestema :
— Nani, nani, puiul mamei,
Nani, nani, nu plîngea !
Cînd copilul mi-e d-un an
Șarpele mi-era de doi ;
Copilul mi-era de doi,
Șarpele mi-era de trei ;
Cînd copilul mi-e de trei,
Șarpele era de patru ;
Cînd copilul e de patru,
Șarpele mi-era de cinci,
Făcea ochii licurici :
— Nani, nani, puiul mamei,
Nani, nani, nu plîngea,
Șarpele mi te-o lua,
Din casă că te-oi duce,
Călare p-un cal bălan,
Și-n temniță te-o băga,
Cu șerpișorii îi zăcea.
Cînd șarpele e de șase,
Puiul mamei tot zicea.
Nani, nani, nu plîngea ;
Cînd copilul mi-e de șapte,
Șarpele mi-era de opt ;
Cînd copilul mi-e de opt,
Șarpele mi-era de nouă,
Sălta talpa tot de două.

Copilul de-ncăleca,
P-un cal bălan îmi pleca
Și-ntre lume se ducea
Și din gură-așa-i zicea :
— Hai, Bălane, nu mai sta !
Șarpe-nainte-i ieșea
Și pe cal se-ncolăcea.
Pe cal mult nu sta legat
Și pe copil l-a-ntrebat :
— Dă-te jos, copilu meu,
Dă-te jos, nu mai trăgea
Și la mine vei venea,
Că mă-ta când te-a legănat,
Mie mi te-a blestemat.
Ș-atunci el s-a descălecat
Și cu dînsu a plecat
Și l-a dus în pivniță,
Unde era și maică-sa.
Broaște ca broaștele,
Șerpîi ca grinzile
Ș-o pustie de năpîrcă,
Care sta pe grind ca-n luncă :
— Taci, copile, nu plîngea,
Că așa te-a blestemat,
Mă-ta când te-a legănat ;
Și copilul tot a stat
Pin' s-a făcut barba mare,
Barbă mare și cărunță,
Unde-atuncea o năpîrcă
A venit cuib să-și facă ;
Și șapte pui i-a făcut,
Ah scapă-mă, Doamne, din stat,
Să mă duc unde-am mai stat.
Du-mă-n sat acum la mine,
S-o primesc pe maica bine,
Să-i dau puii de năpîrcă,
Să mi-i lege chiar de gît,
Să mi-i lege și de piept ;
Cît în lume eu am stat,
Numai lor m-a blestemat.
Ah ! și m-am făcut mare, nalt,
Din temniță am scăpat,
Cu puii-n barbă am plecat.
Năpîrcile mării i-a dat,
Pentru că l-a blestemat,
Să fie și ea legată
De voi, pui de năpîrcă,

Cum am fost eu temnițat,
Temnițat și blestemat.

ANTOFIȚĂ A LUI VIOARĂ

Foaie verde sălcioară,
În casa lui moș Vioară,
Masă mare stă întinsă,
Numai de pescari cuprinsă :
Ca la cincizeci năvodari
Și o sută lopătari.
Antofiță-a lui Vioară,
Cu mîna la inimioară,
Nici nu bea,
Nici nu mîncea
Și cu nimeni nu vorbea.
Zice moș Vioară :
— Antofiță, fiul meu,
Parcă ești într-un ceas greu,
Tu nu bei, nici ospătezi
Și într-una tot oftezi ;
Ție poate ți-a venit
Vremea de căsătorit...
— Să-mi dai, taică, luntrele
Și toate năvoadele,
Că ea vorbă mi-a trimis
Să dau pește într-ales.
Cu pește eu aș nunti,
Pe tine te-aș pomeni ;
Iar din oase,
Ne facem case,
Cu solzii le-aș șindrili,
Cu icre le-aș zugrăvi.
Lîngă Vidros când am trecut
Să vezi, taică, ce-am văzut ?
Șapte cete de morun,
Tot morun, pește d-ăl bun ;
Știucile,
Cît vacile ;
Și crapii,
Cît țapii.
Ta-su se speria
Și așa-i grăia

— De cînd m-am pomenit,
Tot cu pește m-am hrănit,
Cu pește-am negustorit.
Multe bălți eu am cătat,
Așa pește n-am aflat.
La Vidrosu n-am vînat,
Că Vidrosu este-adînc,
Cît din cer pînă-n pămînt.
Ta-su îi porunci
Și iar grăi :
— Pește cît vrei să-nvînezi
Numa-n Vidros să nu mergi.
Antofiță n-asculta,
Cînd ta-su se culcă,
Năvoadele le lua,
Pe Dunăre pornea
La Vidrosu alerga.
Alerga, îl năvedea
Și marea o tulbura.
Dete o toană, dete două,
Dete trei pînă la nouă.
Da-n năvod ce se prindea ?
Pe Vidrosu mi-l prindea,
În fața apei că-l scotea.
Antofiță al doilea da
Da-n năvod ce se prindea ?
Numai puiul Vidrei,
În fundul matiții.
El afară mi-l scotea,
Îl lega, mi-l chinuia,
Ca să le spuie așa :
— Cînd e capul veacului,
Sfîrșitul pămîntului ?
Țipa puiul cît putea
Și el nimica nu zicea
Vidra din apă ieșea
Talazuri mari făcea,
La el ajungea
Și așa mi se ruga :
— Dă-mi puiuțul încoa,
Cu mine nu te juca
Că viața ți-oi lua
Tatu-tău m-a tot vînat,
Pe mine nu m-a stricat,
Mări nu m-a vătămat.
Pe Antofiță îl plesnea,
El cu ochii nu mai vedea.

Năvoadele le lua,
La taică-su îl ducea ;
Taică-su îi zicea :
— Iată că pățiși așa
Că nu mi-ai ținut vorba.

VIDROSU

Foaie verde flori ca ruja,
La noi în Dobrogea,
L-ale case boierești
Care se văd și-n București,
Să te veselești, să tot trăiești,
În sat pe lingă mare,
La casele lui Vioară,
Curte mare și iar curte,
Curte ca la domnu Ștefan Vodă,
S-au strîns boierii la vorbă ;
Și la vorbă și la sfat,
Mulți boieri s-au adunat.
Și mari mese is întinse,
De mulți boieri cuprinse ;
Și de cînsprece năvodari,
Tot vătăfi d-ăi mari ;
Patruzeci de lopătari,
Tot feciori de boieri mari.
Dar la masă ce mîncă ?
Numai pește și păstrugă,
Galbenă de caracudă ;
Știuculiță lunguiață,
De s-o iai pe furculiță ;
Cite o litră de morun,
C-am auzit din bătrîni
C-ar fi pește ăl mai bun ;
Cosăcel cu pană largă,
Băgat cu zeamă de varză
Și cu mămăligă caldă ;
Să fie înaintea noastră,
Praf l-am face.
Toți boierii bea, mînca,
Numai unu se uita,
Nici nu bea, nici nu mînca,
Doar cu ochii se uita
Și din gură îmi grăia,
La Antofiță că striga.

Dar el cine era ?
Asta Vioară îl chema :
Mustața după urechi
Și barba la genunchi ;
Și la Antofiță că striga :
— Antofiță, puiul taichii,
De ce nu bei și nu măninci,
Numai cu ochii te uiți ?
Ori din chelciug c-ai sfîrșit,
Ori că haine ai ponosit,
Ori vremea că ți-a venit,
Vremea de căsătorit ?
Dar Antofiță îi zicea :
— Băi, tată, dumneata,
Eu din chelciug n-am firșit,
Nici haine n-am ponosit,
Nici vremea nu mi-a venit,
Vremea de căsătorit ;
Dar aseară mi-am visat
Să-mi dai și mie năvodarii
Să prinz peștele ăl mare,
Cu solzii de aur
Să-mi fac o casă mare,
Ce se învîrte după soare.
Dar Vioară (ta-su)
Îi spunea lui Antofiță :
— Bine, mă Antofiță,
Puiu taichii,
Cum să-ți dau năvodarii mei
Din tinerețe
Să-mi-i îneci tu la bătrînețe
Ca să mergi tu la Vidrosu,
Că Vidrosu-i apă-adîncă,
Pe cine-l prinde îl mănîncă.
Și Vidrosu-i de adînc,
Cit din cer pînă-n pămînt,
N-are margine, nici fund.
Eu nu-ți dau năvodarii mei.
Dar toți boierii de la masă,
Care era (Vioară era ca un conducător
și pe lingă el boierii ca miniștri)
Toți boierii se ruga de Vioară,
Năvodarii ca să-i dea ;
Și-atunci el îi spunea lui Antofiță :
— Mă Antofiță, puiul taichii,
Eu o să-ți dau năvodarii mei,
Toate apele să-mi vînezi ;

Dar auzi bine, ori n-auzi,
La Vidrosu să nu mergi,
Că Vidrosu-i de adînc,
Cit din cer pînă-n pămînt,
N-are margine, nici fund ;
Cine intră în adînc,
Îndată-l prinde
Și-l mănîncă.
Eu apele le-am umblat
Și le-am tulburat,
Dar pește cum vrei tu, n-am aflat.
Dar Antofiță năvodarii îi lua
Și la gîndul lui rămînea
Și cu ei pleca.
Și unde-i ducea ?
Întii în mare intra ;
Sfoarele le întindea,
Pește mare nu găsea
Și cu toții îmi pleca.
Și unde se ducea ?
La balta cu apă sărată,
De puțini umblată.
Cînd fu toana a dintii
A tras sus, a tras jos,
El pescar mare,
Năvodul la mal l-a scos,
Mînecele le-a sumes ;
Cam în fundul matiței,
Găsi un rac și-un cosac.
Și dacă vedea și vedea,
El p-atît nu se lăsa,
Năvodarii că-i lua,
Pe la circiumă că-i da,
Trei vedre de vin scotea,
La năvodari da și bea
Și de-acolo ei pleca.
Și unde se ducea ?
Drept la Vidrosu se ducea
Dar pescarii nu se-ncumeta,
În Vidrosu a intra,
De frică a se scufunda,
Antofiță un vînt își făcu
Și îndată că intră
Și sforile le aruncă.
Năvoadele le întindea,
Trei toane trăgea.

Trase în sus, trase în jos,
Pe morun îl deșteptă,
Pește cu solzii de aur era
Și Vidrosu mi-l chema ;
Așa bine mi-l prindea
Și mult se bucura.
Sumese mâna la cot
Și-o băgă în năvod,
Era Vidros în fundul matitei ;
Pe Vidros il lega
Și la dogoarea focului îl aducea.
Vidrosu odată șuiera,
Că Vidra, mumă-sa din apă ieșea ;
Venea fălcărind,
Din gură strigind,
Din talazuri dînd.
Ea ce făcea ?
Apa o cutremura,
Peștii îi aduna ;
Din coadă plesnea,
Apa o vârtejea,
Pește la mal arunca ;
Focul îl stingea,
Apele le creștea
Pe năvodari îi îneca,
Pe Antofiță îl arunca
Sub o salcie scorburoasă,
Unde ta-su scăpase odată.
Acolo dacă-l arunca,
Ochii din cap că-i sărea.
Și Vidrița ce făcea ?
Ochii din cap că-i lua,
Pe sub brîu că-i băga
Și-n apă că intra.
Și Antofiță țipa,
Mult se văicărea
Că năvodarii toți se îneca
Și el orb rămînea.
Plîngea și se văieta,
Dar nimeni nu-l auzea.
Acasă, lui tată-su semn îi se făcea,
La fiu-său se gîndea ;
Mă-sa plîngea,
Și-l îndemna :
— Du-te, du-te, bărbate,
Doar l-oi scăpa.

Și-așa că Vioară pleca,
La Vidrosu se ducea ;
Cînd la Vidrosu mergea,
Pe Antofiță că-l vedea
Că țipa, se văicărea,
Ochii din cap nu-i mai avea.
Dar Vioară, ta-su îi spunea :
— Vezi, mă Antofiță, puiul taichii,
Nu ți-am spus eu
Că toate apele să-mi vinezi
La Vidrosu să nu mergi ?
Că Vidrosu-i apă adîncă,
Pe cine îl primește, îl și mîncă ;
Și Vidrosu-i atît de adînc,
Cît din cer pină-n pămînt,
N-are margini și nici fund.
Atunci tată-su ce făcea ?
El știa că Vidra ochii i-a luat,
Cîrlig în apă că băga,
Pe Vidrița c-o prindea,
Afară că mi-o scotea,
Pe burtă c-o spinteca
Și ochii că-i găsea
Și Vioară îi lua
Și prin brumă că-i ștergea
Și la Antofiță la cap îi punea ;
Și-atunci ochii în cap că-i veneau.
Și Antofiță îi spunea :
— Mulțumesc, tată, iartă-mi greșeala !
Tată-su îi răspundea lui Antofiță :
— Uite, mă Antofiță,
Să-ți prinz eu peștele morunul,
Ia să te uiți tu la bătrînu,
Cum se luptă cu morunu ;
Și cîrligul în apă îl băga,
Pește mare că-l scotea,
Afară că mi-l scotea ;
Așa de mare ce era,
Nouă care încărcă
Și coada tot îi atirna ;
Și-atunci ta-su, peștele,
Doi moruni lui Antofiță îi da.
Antofiță îi lua
Și la socru-su pleca,
Mîreasa ca să și-o ia.
Nuntă mare că făcea,

Făcea nuntă boierească,
Ca și-a noastră românească.
Antofiță casă din pește își făcea,
Case așa frumoase zidea
Cu coastele le lăntuia,
Cu singele le zugrăvea,
Cu carnea nunta o nuntea.
Nuntă mare că făcea

Și cintecu se termină.
Dați cu plosca de beți vin
Și mie un pahar de rachiu,
Să vă fac altu mai bun.

219

PETRU VODĂ

La bălțile Dunării,
Jos pe la grinduri,
Pescarii au un firtat,
Firtat mare și frumos,
Dar pribeag de peste apă.
Dar pre nume cum îl cheamă ?
Mi-l cheamă Petrea vodă,
Petrea, cînd stă de strajă,
Fug dușmanii din baltă ;
Și era fecior de domn,
Ăst pescar moldovean.
Intr-o zi de sîmbătă,
Pescarii lua năvoade
Și-n apă le arunca,
În apă la Dunăre.
Și cînd se uita,
În zare-mi zărea,
Că-n satele de la Dunăre,
Tătarii-mi venea.
Pescarii la Petre-alerga,
Din gură-i cuvînta :
— Sai, Petre Voievod,
Că tătarii ne-au ars satele,
Ne-au ars și mrejele,
Ne-au luat feciorii și fetele.
Din baltă, Petre alerga,
Cu săgeți arunca :
— Ce faceți, voi păgînilor ?
Ce faceți voi, tătărilor ?

244

În dușmani se repezea,
Se lupta, cît se lupta,
Dar tătarii biruia
Pe tineri cot-la-cot îi lega
Și-n țara lor îi ducea.
Petre ce făcea ?
În Moldova se-ntorcea
Și domn se făcea.
Cu oști venea,
Cu tătarii mi se-ntîlnea
Și pe tătari îi întreba :
— Unde-s satele pe care le-ați ars,
Unde-s feciorii pe care i-ați luat ?
De nu-mi credeți cuvîntul,
Haideți să vedeți pămîntul,
Iataganul că scotea,
La ei se repezea,
Pe malul mării i-aducea.
Și Petrea mult nu se gîndea,
În mare-i îneca.

220

MIZILCA

Frunză verde de susai,
Aicea la Mizil-crai,
Mare masă mi-e întinsă,
De mulți mari boieri cuprinsă :
Caimacani de-ai tîrgului,
Basmacani de-ai codrului,
Mari stăpîni de-ai cîmpului.
Toți îmi bea și îmi mîncîcă,
Numai Mizil-crai
Nu bea și nu mîncîcă.
Nu aseară, alaltăseară,
Primi carte de la-mpărăție,
Să dea fiu din trupul lui,
La slujba porției,
Porției, cetăției,
Mizil-crai n-avea fii,
Decît trei fete.
Pre nume cum le chema ?
A mare, Licardia,
A mijlocie, Misia,
Și a mică Mizilca.
Dar Licardia ce-i zicea ?

245

— Ai, tată, de ce nu bel
Și nu măninci,
Ori cu noi ți s-a urît ?
Mizil-crai îi spuse :
— Trebuie să dau fiu din trupul meu,
Să slujească-mpăratului,
Nouă ani și jumătate
Și voi sînteți trei fete.
Licardia zise : Eu, tată,
Mi-oi purta slujba cu dreptate,
Nouă ani și jumătate.
Lasă-mi chica deliește
Și mustața din varvaric,
Cum stă bine la voinic.
Pe cal iute-ncăleca
Și pleca.
Mizil-crai d-un urs mare se făcea
Și la pod o aștepta.
Licardia s-a speriat
Și-napoi s-a înturnat.
Ta-su, Mizil-crai,
Ieșea afară, ofta,
Păr negru dărăpăna.
Cine să-i crează vorba ?
Îi veni rîndul lui Misia.
Ta-su d-o încercare-i făcea.
D-un lup mare se făcea,
Cu gura căscată,
Cu limba d-o palmă.
Calul spaimă că-și făcea,
Drept în gît că mi-o trîntea.
Misia, atunci,
Blana din pod rupea,
Docoment lui ta-su-i ducea.
Îi veni rîndul lui Mizilca.
Ceru calul tatii din tinerețe
Și paloșul din tainiță.
Cum îi spuse Boldeicuța, cățelușa,
Ta-su, balaur, veni la pod nalt.
Ea calu-n friu îl strînse,
Paloș din teacă scoase.
Atunci ta-su-i spuse :
— Du-te la-mpărat,
Ești un voinic adevărat.
Mizilca plecă.

Împărăteasa îi spuse :
— Asta-i femeie,
Nu se poate,
Are ochi de șerpoaică,
Miini de jupîneasă,
Gît de lupoaică.
Împărate, fă
D-o încercare,
Să-i văd semnu.
Îi zise Boldeicuța
Care sub masă ascultase.
La-ncercare,
Fata-și puse la trup cucută
Și scăpase nevătămată.
Împărăteasa iar vorbi.
Împăratul făcu altă-ncercare.
Puse drugi, furci și măciuci,
Să vadă ce-o alege fata.
Boldeicuța îi spuse și-acu.
Fata alese o măciucuță.
Împărăteasa iar îi spuse :
— Este femeie,
Are șolduri rotunde,
Boldeica coaja rodea,
Vorba asculta,
Afară ieșea,
La Mizilca da
Și-i spunea :
— La baie te-or duce,
Semnele să-ți vadă.
Mizilca o hîrtie scotea
Și la-mpărat mergea :
— Tata a răposat,
Carte mi-a trimes.
Împăratul la masă era,
Lacrimile-l podidea,
Concediu-i da.
Împăratul ce făcea ?
Pin' la Dunăre mergea,
D-o conducea.
Și ce făcea Mizilca ?
În cale că se punea,
Pușintel se depărta,
Țițele-și arăta,
La împărat le întorcea,
Ca să vază c-a fost fată.
— Du-te, ai slujit cu dreptate.

Mizilca ce făcea ?
Dunărea trecea,
Acasă se ducea
Și care cum venea
Cu plosca închina.

221

MAICA BĂTRÎNĂ (I)

Plimbă, mi se plimbă,
Pe cel mal de gîrlă,
Cea maică bătrînă,
Cu briul de lînă.
Maica bătrînă-ntreba :
— Dunăre, Dunăre,
Apă tulbure
Și făr' de răgaz,
De-ai fi vorbitoare,
Cum ești nepieritoare,
Nu cumva-ai văzut,
Sau ai cunoscut,
Pe unde-ai trecut
Feciorașul meu
Și a lui Dumnezeu ?
— O, babă bătrînă,
Cu briul de lînă,
Nu l-am cunoscut,
Că-mi țiu drumul meu,
Dat de Dumnezeu ;
— Dunăre, Dunăre,
Drum fără pulbere,
Ce trupșor mîncăși ?
Seca-ți-ar apele
Și toate pîraiele
Și toate izvoarele,
Să trec cu picioarele.
— Intreabă pe sora mea Ceață.
Ce acum se-nalță.
Ceața îi spune :
— La malul mării,
La marginea țării,
De păgîni gonit,
De gloanțe rănit.

248

222

CÎNTECUL DUNĂRII
MAICA BĂTRÎNĂ (II)

Pe un mal de gîrlă
Plimbă, mi se plimbă
De-o maică bătrînă,
Cu briul de lînă,
Cu druguța-n mînă,
Din druguță drugînd,
Din mînă bătînd,
Din ochi lăcrimînd,
Din gură-ntrebînd :
— Dunăre, Dunăre,
Fără de pulbere
Pe unde te duci,
Nu cumva-ai văzut,
P-aicea trecînd :
Un drag fiu al meu,
Care tot venea,
Pîn tine trecea ?
Dunărea stătea,
În valuri bolbocea
Ș-apoi răspundea :
— Ba eu l-am văzut
Și l-am cunoscut,
În mine-a intrat
Și l-am înecat.

223

MAICA BĂTRÎNĂ (III)

Verde ș-o măslină,
Pe cel mal de gîrlă,
Plînge, mi se plînge
O maică bătrînă,
Cu rochie de lînă seină,
Cu briul de sîrmă,
Cu furca la briu.
Din furcă trăgea,
Din fus răsucea,
Din gură grăia :
— Dunăre, Dunăre,
Apa ta-i tulbure,

249

De-ai fi vorbitoare,
Cum ești curgătoare
Și nepieritoare,
Eu te-aș întreba
De nu mi-ai văzut,
Nici n-ai auzit,
De-al meu fecioraș,
Nalt și subțirel,
Tras printr-un inel :
Mustăcioara lui,
Pana griului ;
Sprincenele lui,
Pana corbului,
Ochișorii lui,
Mura cîmpului,
Coaptă la răcoare,
Neajunsă de soare ;
Coaptă la pămînt,
Neajunsă de vînt.
Călușorul lui
Zmeul cerului ;
Bicișorii lui
Doi bălăurași,
În coadă-nodați,
În gură-nceștați.
Dunăre, Dunăre,
Drum făr' de pulbere
Și făr' de făgaș,
Inima-mi secași.
Verde de măr dulce,
Duce-m-aș, m-aș duce,
Dar mi-e calea-n cruce
Și nu pot străbate
De-atîta străinătate.

224

CONSTANTIN (I)

A fost o femeie
Ș-avea noo feciori,
Și-o fată ;
Iaca, ciurma că venea,
Pe toți frații îi lua,
Numai Ilinca și Constantin
Rămînea.
Constantin a măritat

250

Pe soră-sa la Adalchioi,
Fără să știe mă-sa.
Mă-sa cînd a aflat,
Tare s-a supărat.
În zori mergea,
Pe morți îi tîmîia
Și îi bocea,
Iar pe Constantin
Îl blestema :
— Constantine, Constantine,
Dar-ar Dumnezeu,
Să ți se facă
Coșciugul — cal,
Pînza — drum,
Briul — friu,
Luminițele — stele.
Blestemul s-a izbîndit :
El s-a prefăcut în talasim ;
Coșciugul s-a făcut cal.
Noaptea s-a dus la Adalchioi :
— Bună seara, aici șade
Ilinca, soră-mea ?
— Aici, i-a spus un glas.
— Spune-i să se gătească
Că mergem la nuntă.
— Soro, hai la nuntă,
Că m-am însurat,
Nici unul din frați
La nunta lor
Nu te-a chemat.
Surioara s-a gătit
Și la nuntă a plecat.
În drum o pasăre striga :
— Unde s-a auzit
Și-unde s-a văzut
Să meargă viii cu morții ?
Surioara îl întrebă :
— Auzi ce spun păsărelele ?
Constantin i-a răspuns :
— Hai înainte și taci,
Nu te uita la păsări.
Pasărea iar vorbea :
— Unde s-a văzut
Să meargă viii cu morții ?
S-au apropiat de sat,
Constantin a cuvîntat :

251

— Mergi, surioară,
 La mama acasă.
 Porțile mamei is negre
 Și gardurile afumate,
 De ciumă ciocnite.
 Apoi ziua bună și-a luat :
 — Mă duc, surioară, să mă odihnesc,
 La locul meu de nuntă.
 Luminările îmi sînt stelele,
 Pămîntul — casa.
 Pe soru-sa a sărutat-o,
 El la locul de nuntă-a plecat,
 Iar ea la mamă-sa.
 Constantin din urmă i-a strigat :
 — Să-i spui mamei că mă-nsor.
 Pe Constantin l-a cununat...
 Cin' la cununat ?
 Crengile ce s-au plecat ;
 De-ngropat cin' l-a-ngropat ?
 Pămîntul care s-a surpat ;
 De luminat cin' l-a luminat ?
 Stelele pe cerul înnoptat...
 Ilinca a ajuns,
 La poartă a bătut :
 — Ce-i, curvă de ciumă ? (nu știu că-i Ilinca)
 Toți feciorii mi-ai luat
 Ai venit să mă iei și pe mine ?
 — Vino, mamă, cu glas a zbierat,
 Cu plîns și cu lacrimi pe obraz.
 Mama a auzit,
 Afară-a ieșit.
 — Ilinca, draga mea !
 — Eu is, mamă !
 — Aoleo, bogdaproste
 Că te-a adus Dumnezeu !
 În brațe s-au luat
 Și moarte au căzut...
 De bucurie-au murit.
 Zilele s-au terminat.

225

CONTANTIN (II)

Frunză verde clocotici,
 Cîte zile din duminici,
 La Ilinca logodnici.

252

Toți frații mi-o logodea,
 Constantin nu vrea s-o dea,
 Dar vine unul din Nadolii,
 Vedea-l-aș ars și pustiu ;
 Toți frații nu vrea s-o dea,
 Constantin mi-o logodea ;
 Și cu mă-sa se-mpăca
 S-o aducă des :
 Pe vară de patru ori,
 Că-s zile de lucrători ;
 Pe iarnă de șapte ori,
 Că-s zile de sărbători.
 Trei săptămîni trecea,
 Iaca ciuma că venea,
 Pe cite nouă frați lua,
 Iaca frații că murea.
 Joia, dimineață, mă-sa
 Cu tămîie se ducea,
 Pe toți mi-i tămîia
 Și mi-i rînduia,
 Numai pe Constantin,
 Îl blestema :
 — Constantine, Constantine,
 De m-ar asculta Dumnezeu pe mine,
 Să-ți faci
 Coșciugul cal
 Și perna șea
 Și pe za, un friu ;
 Și să pleci la Nadolii,
 Vedea-te-aș ars și pustiu.
 Mă-sa-acasă că pleca,
 Pămîntul pe Constantin,
 Nu-l mai primea,
 Pe Constantin mi-l învia.
 Coșciugul-cal se făcea,
 Perna — șea,
 Pînza — friu
 Și pleca la Nadolii.
 Ș-acolo cînd ajungea,
 Soră-sa mare nașă era.
 El la marginea horii se punea
 Și Ilinca cînd juca
 Pe Constantin mi-l vedea
 Și la el se repezea :
 — Aoleu, nene Constantine,
 Ce s-a întîmplat cu tine,
 Ce cauți tu pe aici ?

253

Ești așa negru și slab
 Poate ești mort și-nviat.
 — Ilincuțo, nene,
 Slab sînt de drum,
 Negru de praf,
 Știi tu, soră-mea,
 Toți frații s-au logodit,
 Pe tine nu te-au poftit ;
 Iaca eu m-am logodit
 Și pe tine te-am poftit.
 Ea repede pornea
 Să-i aducă cal,
 Cămașă ghivezie,
 Făcută din fetie.
 El pe cal încăleca
 Și spre maică-sa pleca.
 Prin pădure că trecea,
 Păsărele întreba :
 — Cine-a mai văzut
 Și-a mai pomenit
 Să treacă p-aici prin colilie,
 Să treacă morții cu vii ?
 — Auzi, nene Constantine,
 Pasărea cum spune ?
 — Taci, soră-mea,
 C-așa cîntă ea,
 Așa i-e cîntarea.
 La mă-sa ajungea,
 În poartă bătea.
 Mă-sa poarta nu deschidea,
 De frică să nu vie ciuma.
 A aruncat cămașa ghivezie,
 Făcută din fetie.
 Mă-sa o vedea,
 În brațe mi-o lua
 Și mi-o îmbrățișa
 Și se săruta.

226

CÎNTECUL CIUMEI

Foaie verde liliacu,
 De laturea celui satu,
 La umbra de păr prăsadu,
 Zace-Antohi răstignit,
 Cu spetele la pămînt,

254

Cu fața spre răsărit,
 Giubeaua i-a putrezit,
 Perii pe pernă i-au căzut,
 Ochișorii i-a-mpăienjenit,
 Mustața i-a-ngălbenit,
 Fața că i-a ofilit.
 De șapte ciume-i izbit,
 Toate rîndul și-au făcut,
 Numai una l-a dovidit,
 Toată rana e ca palma,
 Numai una-i între spate,
 Stă să crească iarba verde.
 Antohi-ochii că-i deschide,
 Pe ciumă c-o vede,
 Cu milă i se roagă :
 — Alio, ciumă, soro ciumă,
 Îți dau carul cu patru boi,
 Du-te, ciumă, de la noi.
 — Cu-adevăr Antohi, frate-al meu,
 Să-mi dai carul cu patru boi,
 Ca să mă duc de la voi.
 Dar dacă s-a scris pravila
 Să-ți iau eu viața ta ?
 — Alio, ciumă, soro ciumo,
 Îți dau calul și armele
 Și lada cu paralele,
 Ca să-mi lungești zilele.
 Ciuma din gură-a vorbit :
 — Măi voinice, voinicele,
 Nu vreau cal cu armele,
 Nici bani de cheltuială,
 Nici carul cu patru boi.

227

CÎNTECUL LUI MATARA

De la Turcoaia la vale,
 Iată vine-un nor de ploaie
 Și nu-i nor adevărat,
 Ci-i cu ciumă-amestecat.
 Unde pică picătura,
 Îți ia ochii și cu gura ;
 Și unde el pica,
 D-al de Matara murea,
 Numai Stan că rămînea.

255

— Ciumă, ciumă, soro ciumă,
 Se ruga la maică-sa,
 De departe se ruga
 Și de-aproape-ngenunchea :
 — Părul lui Stan c-a mucezit
 Și el de nouă ciume-i lovit.
 Na-ți calul cu șeaua lui
 Și lada cu hainele
 Și desagii cu galbenii,
 Numai lasă-i zilele.
 Dar ciuma ce-i vorbea ?
 Nu-ți iau calul cu șeaua,
 Nici silamul cu hainele,
 Nici desagii cu galbenii,
 Ci-i iau lui Stan zilele.
 — Ciumo, ciumo, soro ciumo,
 Na-ți carul cu patru boi
 Și averea cu totul,
 Numai să-i lași lui Stan zilele.
 — Mumă a lui Matara,
 Du-te-acasă, nu te ruga,
 Că lui ceasul i-a venit,
 Ceasul de călătorit.

2. BALADE VITEJEȘTI

228

NOVAC-BABA

Novac

Pe cel drum cam părăsit,
 Vechiuleț și de demult,
 Cu troscot verde-nvelit,
 Tare vine, Doamne-mi vine
 Trei delii pe șase cai,
 Și ici trage de mi-ș vine
 La Lidva circiumărița
 (Haiducii au înjurat-o)
 ... .. morții, tălăniță,
 Unu-i barbă albă, colilie,
 Spune vorbe de curvie,
 Care-n lume să nu fie,

256

Unu-i nalt și cocoșat,
 De piept mi-este găvănat,
 De călcie depărtat,
 De genunchi apropiat,
 Cum este bun de luptat ;
 Unu-i Novac, Baba Novac.
 Cînd acolo c-ajungea,
 Dar Novac ce mai spunea :
 — Ai, Lidvo, circiumărișo,
 Ia scoate-mi o cupă de vin
 Să-ți încerc vinul de bun.
 Dacă vinul mi-o plăcea,
 Bune parole ți-om da.
 Așa Lidva c-auzea,
 Cupă-n mină că lua
 Și de vin că mi-o umplea,
 'N mina lui Novac c-o da.
 Scoase-o cupă, scoase nouă,
 Lor părea că este două ;
 Da' Novac ce mi-și spunea ?
 — Ai, Lidvo, circiumărișă,
 Dă-ți cupa pustia,
 Scoate vin cu vedrița
 Să ne clătim gurița,
 De arsura soarelui,
 De pulberea drumului,
 De pojarul cîmpului.
 Așa Lidva c-auzea,
 Da cupa la pustia,
 Scottea vin cu vedrița.
 Scoase-o vadră, scoase nouă,
 Iar părea că este două.
 Bea puțin și tăinuia
 Așa Lidva c-auzea,
 Vadra jos că mi-o lăsa,
 La stăpînu-so mergea :
 — Ai stăpîne, dumneata,
 Ști, mă vere, sau nu ști,
 Că la noi ne-a nimerit,
 Trei delii pe șase cai :
 Unu-i Barbă-albă colilie,
 Spune vorbe de curvie,
 Care-n lume să nu fie ;
 Unu-i nalt și cocoșat,
 De piept mi-este găvănat,
 De călcie depărtat,

257

De genunche-apropiat,
Cum este bun de luptat ;
Unu-i nalt și subțirel,
Parcă mi-e tras prin inel,
De drag m-aș iubi cu el.
Stăpînu-său ce-i spunea :
— Ai, Lidvo, cîrciumărițo,
Ala-i Novac, Baba Novac
Și cu fra-su Balaban,
Cu nepotu-său Ioviță ;
Dă-le vin, dă-le rachiu,
Dă-le, frate, ce-o cerea,
Socoteala să n-o iei.
Așa Lidva c-auzea,
Înapoi că se-ntorcea,
Vadra-n mină o lua
Și de vin că mi-o umplea,
'N mîna lui Novac o da.
Dar Ioviță ce-mi făcea ?
Vorbea cu dînsa, glumea,
Iar unchi-so ce-i spunea ?
— Stai, nepoate, nu-i așa.
De mină că i-o lua
Și-n cămară c-o băga.
Da din gură ce-i grăia ?
— Ai, Lidvo, cîrciumăriță,
... morții, tălăniță,
Io cu tine-oi păcătui,
Că, măre, s-a zămisli.
De-o fi vro stană de piatră,
Mai curvă, mări, ca să iasă ;
D-o fi cruce de voinic,
Mai viteaz el ca să iasă,
Mai viteaz, mări, decît mine.
Astă vorbă i-o spunea,
Cu dînsa păcătuia.
Stană de piatră mi-era.
Ș-afară că mi-și ieșea,
Roată pîn sat că mi-ș da,
Trei sfredele că-mi găsea,
La butie că le punea,
Trei găuri că mi-ș făcea,
Cîte trei gura punea,
Unde-ncepea d-a trăgea,
Cu drojdie cu tot venea,
D-abia ei se-ndestula
Și pe cai că-ncăleca.

Dar Novac ce mi-ș făcea ?
Mîna-n buzunar băga
Și de galbeni c-o umplea,
În poala Lidvei că-i punea.
Ziua bună că-și lua
Și, frate, că imi pleca,
Munții Sterii-Dealului,
La ceardacul lui Novac.
Cînd acolo c-ajungea,
Dar Lidva ce mi-ș făcea ?
Ținea ea, mări, cît ținea,
Precum ține femeia.
Venea timpul și-mi năștea,
Cruce de voinic mi-era.
Cît creștea un om miran
'N zece-doisprezece ani,
El creștea numa-n trei ani.
Și viteaz că se simțea
Și din gură ce-mi grăia ?
Pe mă-sa c-o întreba :
— Spune, maică, pe taica.
Și mă-sa nu mi-o spunea.
Dar băiatul ce făcea ?
El bolnav că se făcea
Și din gură ce-i spunea ?
— Maică, măiculița mea,
Io azi-noapte m-am culcat
Și eu, maică, am visat
Că-mi dai țîță pe sub talpa casii.
Și eu, maică, mă-ndreptam.
Dară mă-sa ce-i spunea ?
— Cine, mamă, s-o ridice ?
Dară băiatul ce făcea ?
Jos din pat că mi se da
Ș-afară că mi-ș ieșea,
Mîna sub talpă-o băga,
Talpa casei c-o ridica.
Mă-sa țîța c-o băga,
Talpa casii c-o lăsa,
Atunci din gură spunea :
— Spune, maică, pe taica.
Atunci mă-sa că-i spunea :
— Alei, maică, măiculiță,
Știi, maică, sau nu știi,
Că la noi au nimerit
Trei delii pe șase cai.

Unu-i nalt și cocoșat,
 De piept mi-este găvănat,
 De călcie depărtat,
 De genunche-apropiat,
 Cum era bun de luptat.
 Unu-i nalt și subțirel,
 Parcă mi-e tras prin inel,
 De drag mă iubeam cu el.
 Barbă albă colilie,
 Spunea vorbe de curvie,
 Care-n lume să nu fie.
 Ala-i Novac, Baba Novac,
 Cu dînsu-am păcătuit
 Și pe tine te-am făcut.
 Așa băiatul auzea,
 Talpa casei c-o ridica,
 Mă-sa țîța c-o scotea.
 Dar din gură ce-i spunea :
 — Ia tu, maică, nu ședea,
 Țîța, maică, să mi-o mulgi
 De-o azimioară să-mi faci,
 Ca să mi-o iau la spinare,
 Că eu, maică, am să plec,
 Munții Sterii-Dealului,
 La ceardacul lui Novac.
 Așa mă-sa c-auzea,
 Azimioară că făcea,
 La traistă i-o punea ;
 Dar băiatul ce-mi făcea ?
 Trăstioara și-o lua,
 Ziua bună că-ș lua
 Și el, frate, că-mi pleca,
 Cînd acolo c-ajungea,
 Pe Novac că mi-l găsea,
 El la masă nu se ducea,
 La buzdugan îmi trăgea.
 Din cincizeci de buzdugane
 Îl alegea care-i mai mare
 De coadă că mi-l lua
 Și-n genuche că mi-l trîntea,
 De rugină mi-l curăța,
 Trei pene că mi-i slăbea
 Și-n sus, frate, că-l zvirlea,
 Cu nori îl amesteca ;
 La trei ceasuri cînd venea,
 Cu stînga că-l sprijinea,

Cu dreapta că mi-l prindea,
 La locul lui că-l punea.
 Dar Novac ce mi-și făcea ?
 De la masă se scula
 Și la băiat se ducea,
 Din guriță-l întreba :
 — Măi băiete, dumeata,
 Din ce viță mi te tragi,
 Din ce viță, din ce neam ?
 Dar băiatul ce-i spunea ?
 — Hai, moșule, dumeata,
 De Lidva circiumărița,
 ... morții, tălănița.
 Și la ea c-a nimerit
 Trei delii pe șase cai :
 Unu-i Novac, Baba Novac,
 Cu dînsu-a păcătuit
 Și pe mine m-a făcut.
 Atunci Novac ce-mi făcea ?
 Pe mîneacă că-l băga
 Și pe frunte-l săruta,
 D-un fecioraș că-l prindea
 Și la masă că-l punea,
 Dar nepotu-său Ioviță,
 El, frate, că se-ntrista,
 Nu mai bea, nu mai mîncea.
 Atunci Novac ce-i spunea ?
 — Hai, nepoate, dumeata
 Ce nu bei, frate, nu mînci ?
 Dar vremea că ți-a venit,
 Săvai de căsătorit ?
 Ia tu, frate, nu-mi ședea,
 'N grajd de piatră
 Ca să-mi intri,
 Seama bine ca s-o iai
 Cam la fundu grajdului,
 Că e Roibu netedu,
 Netedu și frumosu,
 Că nu ți-o fi folosu ;
 Da' să iei pe Negru zbirlitu,
 C-ăla ți-o fi de folos.
 Și tu, frate, să te duci
 Tot la poartă la cadiu,
 La trei fete de-mpărat.
 Așa Ioviță-auzea,
 În grajd de piatră se ducea,
 Seama bine n-o lua.

Cind pe Roibu că-l vedea,
 Inima și-o-nveselea ;
 Cînd vedea pe Negru zbîrlitu,
 Inima că-și întrista.
 Și nu lua el pe Negru.
 Pe Roșu că mi-l scotea
 Și pe el că-ncăleca.
 Și el, frate, că-mi pleca,
 Tot la poartă la Cadiu,
 La trei fete de-mpărat.
 Cînd acolo c-ajungea,
 Fetele că se-mplimba.
 Iar Ioviță ce-mi grăia ?
 — Alei, fată de cadiu,
 Ia dă-mi flori cu mîna ta,
 Că nu ți-o fi nimica.
 Așa fata c-auzea,
 Doo, trei naramjii
 Că-mi rupea,
 Peste gard că se-ntindea.
 Dar Ioviță ce-mi făcea ?
 El mîna ș-o strîngea
 Și fata că se-ntindea,
 Bine lui Ioviță-i venea.
 Mîna în briu că mi-o băga
 Și pe dînsa o arunca
 Și cu dînsa că-mi pleca.

229

NOVAC, IOVIȚĂ ȘI FATA CADIULUI

Frunză verde liliac,
 La ceardacul lui Novac,
 Lui Novac, Baba Novac,
 Mare masă mi-e întinsă
 Și de oaspeți mi-e cuprinsă.
 Toți nepoții novăcești
 Și toți neamuri de viteji.
 Novăceasa sta și ea,
 Cu Voichița-alătura.
 În cap de masă sta Novac,
 Cu Ioviță-al lui cel drag.
 Toți bea și ospăta,
 Numa Ioviță nu mînca.

262

— Ce stai, nepoate, necăjit,
 Oare nu ți-a venit vremea
 De căsătorit ?
 — Chiar mi-a venit,
 Vremea de căsătorit
 Și mă duc la Țarigrad,
 Să-mi iau, neică, ce mi-i drag,
 Pe fata Cadiului,
 Slujitoru-mpăratului.
 Atunci Novac îi răspundea :
 — Știi cum am luat-o pe tușă-ta ?
 Șapte războaie-am bătut
 Și în toate-am izbîndit.
 Tu vitejii n-ai făcut
 Și la vină nu ești copt,
 Atunci ascultă-mi vorba,
 Că ea ți-e călăuza :
 Intră-n grajd și ia
 Nu pe Roibul netedul,
 Care nu ți-e de folos,
 Ci pe Negru zburlitu,
 Să-ți ție paloșul.
 Dar Ioviță n-a-ascultat,
 Chiar pe Netedu l-a luat.
 Novac i-a strigat :
 — Mă, n-ai ascultat...
 Inelu-n paloș să țințești
 Și semnul să mi-l trimeți.
 Iar Ioviță a-ncălicat,
 Trei zile-a tot alergat,
 Pină-a ajuns la Țarigrad.
 În grădină-l aștepta
 Fata Cadiului, frumoasa.
 Cu o săritură s-arunca
 Și pe cal o așeza.
 — Hai, Ioviță, dumeata,
 Ia te uită înapoi,
 Că mă arde-o pară-n spate ;
 D-o fi pară galbenă,
 Ala este taică-meu,
 Ala vine și te-ajunge,
 Ne ajunge și ne taie.
 Dar Ioviță se uita,
 Pară galbenă-mi vedea.
 Inelul că i-l lua
 Și-n paloș că-l țintuia,
 La unchi-s-o-l trimetea,

263

Drept în poală că-i pica,
Dar Novac cînd mi-l vedea :
— Las' să-i fie rău, nu-așa,
Nu ne-a ascultat vorba,
Nu a luat pe Negru zbîrlitul,
Ca să-i ție paloșul,
A luat pe Roibu netedul,
Car' nu-i e de folos.
De la masă se scula,
'N grajd de piatră că-mi intra
Și pe Negru că-l scotea,
Numai c-o piedică-n gură,
Tare fuge pi-o ruptură.
Înainte le ieșea,
Drumurile le-ncurmezișă.
Iaca Cadiu că-mi sosea,
Dar Novac ce mi-i spunea :
— Dur, dur, dur, cuscre Cadiu.
Dară Șarga (iapa Cadiului)
Ce-mi făcea ?
Odată că-mi necheza
Și Cadiu c-auzea,
În grajd la dinsa se ducea.
Dară Șarga ce-mi spunea :
— Ei, stăpîne, dumeata,
Știre, frate, d-au nu știi,
Că pe stăpînă au luat-o ?
Dar Cadiu ce-i spunea ?
— Aleleu, Șarguța mea,
Mai poci tu la bătrînețe,
Cit puteai la tinerețe ?
Atunci Șarga ce-i spunea ?
— Hai, stăpîne, dumneata,
Cit puteam la tinerețe,
Șapte părți la bătrînețe ;
Cînd eram eu tinerea,
Era carnea ca roua
Și osul ca măduva ;
Dar acuş, la bătrînețe,
Mi-este carnea ca zgîrciul
Și osul ca oțelul.
Ia-ncalcă tu pe mine
Și te ține, frate, bine.

Dar Cadiul ce-mi făcea ?
Pe Șarga că-ncăleca,
După Ioviță-mi pleca.
Atunci Novac ce-mi spunea ?
— Băieții fac vrăjbele,
Noi bătrînii păcile.
Dar Cadiul ce-mi făcea ?
Tot de mumă suduia.
Dar Novac ce mi-i spunea ?
Nimica că nu-i spunea,
Pe de altă parte da,
Drumu-i că-i curmezișă.
Dacă Cadiu îmi sosea,
Cu dînsul s-alătura,
Cu dreapta paloș trăgea,
Frumos capul că-i lua,
În desagi că mi-l băga.
Pe Șarga c-o lua,
Alături că mi-o lega.
Cînd acasă c-ajungea,
Pe Ioviță că-l găsea,
Prin grădină se plimba.
Dară fata ce-i spunea :
— Hai, Ioviță, dumneata,
Taica, șapte fete-a avut,
Pe cîte șapte le-a măritat,
Zestre pe Șarga n-a dat ;
Pe mine m-a măritat,
Zestre pe Șarga mi-a dat.
Pînă vorba-mi isprăvea,
Iacă Novac îmi sosea.
Jos de pe cal că se da,
Mîna-n desagi că băga,
Căpățîna c-o scotea
Și pe masă le-o pune.
Atunci fata ce-mi grăia ?
— Alei, taică, tăiculiță,
Ai tăiat capul berbecului,
Taie capul și-al mioarei.
Dar Novac ce-i spunea ?
— Voi să fiți, mări, sănătoși !
De mîna că mi-i lua,
La biserică-i ducea,
Pe-amîndoi că-i cununa,
Nuntă mare le făcea
Și, frate, se pomenea.

COPILAȘ ROMAN

Lele trei foi late,
 La movila-naltă,
 Stă maica de strajă,
 Călare pe Murga.
 Cui strajă ținea
 Și pe cine păzea ?
 Pe Din și Constandin
 Și copilaș Roman
 În cort mare-mi ospăta,
 Cu trei fete de-mpărat,
 Luate de la Țarigrad.
 Și de strajă maica sta
 Să nu vină cineva
 Să le strice liniștea.
 Și pe deal cum se uita
 Iată maica ce vedea :
 Corturile se mișcau
 Și vitejii toți porneau
 Că mare oaste-mi venea,
 Oaste de tătari era
 Foc și pară îmi lăsa.
 Maica-n suflet alerga
 Și la feciori le striga :
 — Voi beți și mâncați
 Și de țară îmi uitați ;
 Cu arme vă ferecați
 Și pe cai încălecați
 Că tătarii sînt colea
 Și ne pradă toți țara
 Frații toți se-aridicară
 Și de luptă se gătiră ;
 Roman, o putere-n el simți
 Și fraților le grăi :
 — Fraților, mă duc eu,
 De veste o să vă dau,
 De singur n-oi răzbi
 Vestea o veți auzi.
 Calul și-l încălecă,
 Ca săgeata alergă
 Pe tătari mi-i fugărea,
 Țărîna-n sus sărea ;
 Cu sabia în dreapta și stînga da,
 Însă moartea îl pîndea.

Iată maica ce vedea
 Că tătarii val venea
 Și Roman greu se lupta.
 — Haide, fiilor, săriți,
 Săriți, nu prididiți !
 Frații, caii-ncăleca
 Și îndată ajungea.
 Roman în față s-arunca,
 Praf și pulbere lăsa,
 Toată oastea o tăia ;
 Frații lui cu el era.
 Vitejii se-mpreunară
 Și țara mi-o scăpară.
 Cu toții se veselea
 Și nuntă mare-mi făcea.

DOICILĂ BOLNAVU

La poartă la Țaligrad,
 Nimerit-a, poposit-a
 D-un deliu împărătesc,
 Mare e și groaznicu-i,
 Că-i e trupul ca butucul
 Și grumazul ca uleiul
 Și mîna ca putineiu ;
 Unghiile, săcerile,
 Și ochii ca talerul ;
 Dinții-n gură testile
 Și celmaua-n capul lui
 Cît rotița plugului.
 Mare e și groaznicu
 Da-i mai mare conacul :
 (Conacul care l-a dat împăratul)
 De prînzare-o gonitoare
 Și de masă-o vacă grasă,
 De rezori, butie de vin,
 Cîte-un butlac de rachiu
 Și pe seară-o fată mare,
 Să mi-o aibă la culcare.
 Care n-are fată,
 Își dă jupîneasa.
 Cu care că să culca,
 Dimineața mi-o-ngropa.

Toți rîndul că și-au făcut,
A venit rîndul suriorii lui Doicilă.
Intra-n casă tot plîngînd,
Ișa-afară tot rîzînd,
Tuturor chefuri făcînd.
Lui Doicilă bolnavu,
Că-i bolnav de noo ani,
De noo zile de vară
Și-alte trei de primăvară,
De cînd n-a ieșit afară,
Să-l vază pe mîndrul soare.
Doicilă că mi-o zărea
Și pe sor-sa c-o-ntreba :
— Aoleo, sor-meo Stanca,
Ce ai, frate, dumneata ?
Intri-n casă tot plîngînd,
Ieși afară tot rîzînd,
Tuturor chefuri făcînd ?
Atunci sor-sa ce-i spunea ?
— Aoleo-leo, frate Doicin,
La poartă la Țarigrad,
Nemerit-au, poposit-au
D-un deliu împărătesc,
Că mare e, groaznicu-i,
Da-i mai mare conacul,
Care i l-a dat împăratul,
Că-i dă prînzare-o gonitoare.
Toți rîndul că și-au făcut,
Mie rîndul mi-a venit.
— Un cazan de apă să pui,
De posoacă să mă speli
Și-n pod, frate, să te sui.
Din cincizeci de buzdugane,
Să-l alegi care-i mai mare.
N-oi putea d-a ridica,
De-a prăvălacu l-oi da.
Și vînt jos că mi-l făcea,
În pămînt că să-ngropa.
Atunci Doicilă se scula,
Mîna pe buzdugan puneă,
De genunche că-l trîntea,
De rugină-l curăța,
Tot afară că ișea
Și de sus, frate, l-arunca,
La trei ceasuri că venea.

Cu stînga că-l sprijinea
Și cu dreapta mi-l prindea,
La locul lui că-l puneă.
Vacă grasă c-adeucea
Și de car că mi-o lega ;
Butoiașul, măr cu vin
Și lua bărdacu cu rachiu.
Conacul că i-l gătea,
Pe sor-sa-n car mi-o puneă,
La poartă la Țaligrad mergea
Și din gură-așa striga :
— Ieși, deliu împărătesc,
Ieși de-ți ia conacul,
Care ți l-a dat împăratul,
..... legea spurcatu.
Din gură-așa îmi grăia :
— Bagsina cu ghiaurul,
Care spunea-mpăratul,
De Doicilă bolnavul.
Atunci deliu că ișea,
Lui Doicilă că-i spunea :
— Or în săbii ne tăiem,
Sau la treceală ne luăm ?
Care, mă, c-om întrecea,
Frumos capul ne-om tăia.
Atunci deliu ce făcea ?
La grajd de piatră mergea
Și pe Negru că-l scotea
Pe Negru, uritu,
Uritu și zburlitu,
Numai c-o piedică-n gură,
Tare fuge pe-o ruptură.
Alătura se puneă,
Și la cîmp ei că-mi ișea.
Dar deliu ce-mi făcea ?
Unde-o dată-mi chingea,
Deliu ici, deliu colea,
Deliu nu-i nicăirea.
Atunci Doicilă ce-mi făcea ?
Jos de pe Negru se da,
Potcoavele le bătea,
Cu caiele de argint
Care ține la pămînt.
Și pe cal că-ncălea
Și-unde-odat' îmi cîrnea,
Mult naintea deliului ișea ;

Trei ceasuri că-l aştepta,
Pînă deliu că venea.
Paloşul că mi-l scotea,
Frumos capul că-i zbură,
Trei ciozvirte că mi-l făcea
Şi-n desagi că mi-l puneă.
Pe cal că l-aşeza
Şi domniii-l dăruia.
Lumea, cînd îl auzea,
Lui Doicilă-i mulţumea,
Miinile că-i săruta,
Că i-a scăpat de belea.
Doicilă-acasă venea,
Sicriu de ceară-şi făcea
Şi-n el că s-aşeza,
Sufletul că-i işea.
Şi sor-sa că-l mormînta,
La mănăstirea domnească,
Ca el să se pomenească.

232

A LU NICULCEA

Primblă, mi se primblă
Şi încet mai umblă,
Pe boaz de mare,
La apus de soare,
Voinicul Niculcea,
Din oraşul Tulcea.
Din visle vislea,
Cirma cîrmuia
Şi mereu gîndea
La fata de frinc,
Făcută c-un turc.
Galbenă-i cosiţa,
Rumenă-i guriţa ;
Dalbă-i cătătura,
Sprintenă-i făptura.
Cînd mi se oprise
Şi la ea ajunse,
Fata îl privea
Şi așa-i grăia :
— Cine-mi face mie
O frumoasă vie,

270

La mijloc de mare,
Cum altul nu are ?
Niculcea gîndea
Şi se frămînta.
Pe mare pleca,
Țăruşi arunca,
Din ea drac ieşea.
— Hei, drace, drace,
N-am ce-ţi face.
— Ț-oi da ce-ţi place.
— O vie să-mi faci,
Aci-ntre țăruşi.
Şi dracul s-apuca
Şi-n pămînt săpa
Şi se tot învirtea
Şi se necăjea,
Pînă lăcrăma.
Lacrămi giurguiară,
În pămînt se revărsară.
Şi el înverzi,
Via încolţi.
Nicola Nicolcea,
Din oraş din Tulcea,
La fată mergea
Şi mîndru-i grăia :
— Ce mi-ai poruncit,
Ți-am îndeplinit.
Dar ea privea
Şi din gură zicea :
— De mi-i săgeta
Şi din cer luna,
Taman cînd o fi
Soare-n miazăzi,
Da atunci,
Numai atunci,
Tu mi-i lua.
Niculcea-o privea,
Ochi-ş încrunta,
Printre dinţi grăia :
— Şi-asta am s-o fac,
De ție ți-e drag,
Haide, s-o vezi.
În luntre-o puneă.
Şi cînd ajungea,
La rîpa de mare,
Depart, în zare,

271

Venea marea mare,
Venea-n tulburare ;
Venea greu urlînd,
Lumea sperîind.
Din gură-i grăia
Niculcea din Tulcea :
— Uită-te, tu, la mine
Și eu mă uit la tine.
Fata tremura,
El arcu-ș scotea,
Arcu încorda,
Și mi-o săgeta,
În mare-o arunca,
La mijloc de mare,
La sfînțit de soare.

233

IANCU-VODĂ

Pe culmița dealului,
Strigă Hogeia Diului,
Pe numele Iancului ;
Strigă oastea Diului
Pe numele Iancului.
Și s-au întîlnit
Cum nu s-a pomenit :
Mustafa din Babadag,
Irimia din Chilia
Și cu Hogeia Diului,
Nădejdea-mpăratului.
La Iancu sosea
Și din gură-așa grăia :
— Turcește-te, Iancule,
Și te dă pe legea noastră,
Lege bună și-nțeleaptă
Și de toate-ndestulată.
Turcii-ți dau ce ai în gînd,
Dulceața de pe pămînt.
Iancu Vodă răspundea :
— Eu, măre, că m-oi turci
Dacă voi mi-ți dărui :
Cincizeci iepe sirepe.
— Dați ghiaurului
Ce i-a poftit sufletul,
Că de nu mi l-ăți turci,
Noi n-om împărăți.

272

Ei la Iancu se porneau,
Iepele că-i dăruiau
Și deliu îi grăia :
— Ei, te turcești, Iancule ?
Iancu pe gînduri sta
Și mîndru vorbea :
— Dacă mi-ți dărui
Cincizeci berbeci berci
De la coadă la coarne,
Douăsprezece palme ;
Coarnele cît brațele,
Să mă culc pe dinsele.
Împăratul întreba :
— Turcitu-s-a Iancu ?
Deliu răspundea
Ce Iancu cerea.
Berbeci îi dăruia ;
Iar Iancu de-i vedea,
Mai cu curaj vorbea :
— O, voi turcilor, păgînilor,
Să-mi dați cincizeci de catîrași,
Încărcați cu gălbenași.
Deliu îi spunea :
— Îți dăm cincizeci de catîrași,
Încărcați cu gălbenași,
Dacă mări îi veni,
Îi veni și te-i turci.
Iancu vedea că nu scăpa.
Le zicea :
— Cum o să-mi las țara românească,
Pentru legea voastră turcească ?
Eu am țară bogată
Și am de toate.
Vă dau darul,
Să-l dați la împăratul.
Iancu ce făcea ?
Masă mare întindea,
Toți turcii chema,
Cu purcei îi ospăta.
Alți doi în desagi puneau,
Și la împărat pornea.
Împăratul întreba :
— Turcitu-s-a Iancu ?
Deliul îi răspundea :
— Împărate luminate,
Nu știu de noi l-am turcit,
O știu că ne-a romănit.

273

Dacă mare nu ne crezi,
Cată în desagi și vezi.
Cînd în desagi căuta,
Purcel fript găsea
Și din gură-așa grăia :
— Lăsați-l pe Iancu să domnească,
Să domnească, să-mpărătească.

234

VILCAN

În sfînta zi a vînerii,
Ici pe luciul Dunării,
Iată caiacul sosește
Și la mal mi se oprește.
Dar în caiac cin' era ?
Mustafa din Babadag
Și Tivul din Oreava,
Cu vreo sută ieniceri,
Groși la trup, cărunți la peri.
Cu hangere ascuțite,
Cu pistoale ruginite.
Cu grămada ei porneau,
Pe tot locul întrebau.
La cișmea ajungeau,
Fetele pînză-nălbeau :
— Fetelor, brîndușelor,
N-ați văzut pe cel Vilcan,
Puișor de oțoman ?
El cunoaște Dunărea,
Pin' în jos la Sulina.
'Noată ca un pește,
Ca peștele plutește,
De se duce pomina,
Cît îi lungă Dunărea,
Pină la Sulina.
— Turcilor,
Ienicerilor,
N-am dat ochii cu Vilcan
De mai bine de un an.
Dar am văzut pe maică-sa,
Colo-n vale la cișmea.
La cișmeaua lui Bolan,
Șade muma lui Vilcan,

274

Ienicerii alergau
Și la babă se opreau
— Turcilor,
Ienicerilor,
De căutați iar pe Vilcan,
Fătul mamei ortoman,
Ca să-l puneți căpitan,
Cerul vă blagoslovească,
Gîndul să vi se-implinească.
Apucați pe drum la vale,
Mergeți de trei zile cale,
Tot pe valea Dunării,
La vadul iezăturii ;
Și-l găsiți pe Vilcan,
Fătul mamei ortoman,
Cu caicul descărcat,
Printre sălcii stă legat.
Acolo dacă-ajungeau,
Pe Vilcan că mi-l găseau,
Cu caicul descărcat
Și de-o salcie legat.
Vilcânel ședea întins,
De greu somn era cuprins.
Lîngă dînsul îmi ședea,
Sluga lui, Nedelea.
Turcii încet s-apropiau,
Semn lui Nedea că-i făceau,
Pungi de bani îi arătau.
Nedea, grec fără credință,
Ia banii făr' de căință ;
La caic apoi se-ntoarse
Și din ladă el îmi scoase,
Șapte funii de mătase ;
Și-nnodă ca un arcan
Peste gitul lui Vilcan ;
De-o piatră mi-l lega,
Brînci în Dunăre că-i da.
Vilcânaș se deștepta,
Speriat se opintea,
Piatra-n spate ridica
Și deasupra se sălta.
Foaie verde de sînger,
Pe la cota lui Crucer,
Cine cîntă, cine plînge,
Tot cu lacrima de sînge,
La caiace numărînd
Dunărea tot blestemînd ?

275

Iaca mindra lui Vilcan,
Că nu l-a văzut d-un an.
Pe Vilcan că mi-l zărea
Ca un pește înotînd
Și cu greu abia suflînd...
Vreme multă nu pierdea,
Paloș în mină lua,
În Dunăre s-arunca,
Voinicește că-nota,
Funiile mi le tăia
Și cu viață-l dăruia.

235

BADEA

Foaie verde ș-o lalea
Pe dincoace, pe dincoa,
Umblă turcii d-aiurea,
Tot de Badea întreba ;
Pe toți ispitînd,
Unde, mare, o fi stînd,
Vinătorul hoșilor,
Măcelarul turcilor ?
— Foaie verde d-avrămeasă
De-alde mîndră Băduleasă...
— Bade-al tău nu este acasă ?
— Badea-al meu este la vie,
Nu-l așteptați să vie.
Foaie verde ș-o lalea,
Turcii dac-o auzea,
Nici un crezămînt nu da
Și pe Badea îl găsea
Și pe Badea mi-l lega,
Cu trei funii de mătase,
Cît un braț voinic, de groase,
În dogoarea focului,
În bătaia fumului.
Și pe Badea mi-l lovea,
Tot cu fierul plugului,
Cum îi pasă Badiului.
Dară Bădiuleasa ce-mi făcea ?
Poala de galbeni umplea,
În bătătură ieșea
Și-ncepea a arunca.

276

Turcii dacă o vedea,
Spre galbeni se repezea,
Unul peste altul da.
Foaie verde ș-o lalea
Badea ce îmi mai făcea ?
Funiile le tăia.
Și cînd Badea mi-a oftat,
Turcii toți au înghețat.
Tăia Badea cite doi,
Tăia Badea cite trei ;
După ce mare îi tăia,
În podul casei se urca
Și foc caselor punea.
Cine pe drum că trecea,
Tot pe Badea îl văita :
— Alei, frate Badiule,
Cum îți mai ard casele !
— Lasă să arză,
Că nu-mi pasă,
Oi face alte mai frumoase.
Nu-mi este atît de case,
Cît de niște carne grasă ;
Zece porci am îngrășat,
În podul casei i-am urcat,
Să îmi ardă focurile,
Să se ducă fumurile,
Să-mi șteargă păcatele !

236

CHIRA CHIRALINA

Din vadu Brăilei,
Mai jos de schelă
Încarcă, mi se-ncarcă.
Două-trei sandale,
Șapte galioane.
Dar cine le-ncărca ?
Arapu, buzatu,
Negru, ciudatu ;
Cu solzii pe cap,
Solzi ca de crap,
Parcă e un drac ;
Cu mustăți de rac,
Mustăți cum e fusul,
Nu-mi pot ține risul ;

277

În piept găvănat,
În spate cocoșat.
Dar cu ce le-ncarcă ?
Fir și ibrișim,
Că este mai bun.
Sandalele-ncărca,
Pe mare-mi pleca,
În oraș cel mare
În vad din Brăila.
Iacăre arunca,
Sandale acosta,
În oraș ieșea
Și el că-mi lua
Coșuleț pe mână ;
Și el că-mi punea
Oglinjoare bune,
Fir și ibrișim,
Că este mai bun.
Chira că-l vedea,
Chira Chiralina,
Floare de grădină,
Frumușică zină,
Tinără zambilă.
Ea îl întreba :
— Arape, aveți
Fir și ibrișim
Din ăl mai bun ?
— Mergeți la corăbioară,
Voi să vă alegeți,
Fir și ibrișim
Din ăl mai bun.
Chira se-mbrăca,
La sandale se' cea.
Arapu striga :
— Voi, slugile mele,
Iacăre scoteți,
Pînzele aridicați,
Drumu ca să-i dați,
Pe boaz de mare,
Pe Dunăre la vale,
Că eu am luat
Ce mi-a fost drag.
Mă-sa cobora,
Din gură grăia :
— Dunăre, Dunăre,
Drum fără pulbere,

Să-mi spui cu gura,
Să-mi arăți cu mâna,
Pe unde s-a dus Chira ?
— Pe Dunăre-n jos,
Mergea de necaz.
Frații o auzea,
Frații Chirii,
Balaurii mării.
În sandal se punea,
Buzdugan lua,
După ea pleca
Și-așa striga :
— Arape, buzate,
Să ne dai pe sora !
Arapu n-acosta,
Înainte tot pleca.
Frații Chirei,
Ei ce-mi făcea ?
Din visle-mi vislea,
Sandala apropiă,
Buzdugan lua.
Cînd îl repezea,
Cirma o frîngea,
Arapu-acosta
Și așa striga :
— Chiră, sora noastră !
Chira răspundea :
— Frații mei, sosiți
De mă dezlegați,
Că eu sînt legată
De vîrf de catarg,
De-arapu buzat !
Frații se suia
Și mi-o dezlega,
În sandal o punea
Și din gură striga :
— Unde s-a văzut
Și s-a pomenit
Fată creștinească
În țară arăpească ?
Și frații Chirii,
Balaurii mării,
Pe Chira o lua,
Acasă o aducea.

CÎNTECUL ȘANDRULUI (I)

Sus pe malul Oltului,
 La casele Șandrului,
 Are Șandru-o fată mare,
 Dreaptă ca o luminare,
 Frumușică ca o floare,
 Cu codiță pe spinare.
 De frumoasă ce era,
 Că mi-o chema Ilinca.
 Cînd mi-o vedea beșleaga,
 Beșleaga din Oreava,
 Care stă lingă Brăila ;
 Cînd o vedea numai o dată
 Îi seca inima toată.
 Floricică și-o lalea
 Turcilor le pomenea :
 — Aleu ! bre, voi turcilor,
 Să-mi aduceți pe Ilinca,
 Mi-a secat inima !
 Așa turcii c-auzea,
 La caic că se ducea,
 Caicul că mi-l gătea,
 Și de turci că se-ncărca ;
 Drumul caicului da
 Pe luciul Dunării.
 Floricică izmă creață,
 Cam pe joi de dimineață,
 Pe negură și pe ceață,
 Ilincuța s-a sculat,
 Pe ochi negri s-a spălat,
 La icoană s-a-nchinat,
 La Dumnezeu s-a rugat.
 Mătura-n mină-a luat,
 Bătătura-și mătura,
 Din guriță că grăia :
 — Vai, săracă bătătură,
 Cum ai să rămii pustie,
 Ca o pasăre cinepie ;
 Dacă turcii m-or lua,
 Cine te-a mai mătura ?
 Vrabia cu aripa,
 Ciocîrlia cu pana ?
 Vei rămînea sârmană.
 Ilincuța s-a sculat
 Și din suflet a oftat.

Cobilița că-și lua,
 Cobilița, ca și crăița ;
 Cofele, ca și garoafele.
 Garoafele în mină lua,
 La Dunăre cînd pleca,
 Acolo, cînd ajungea,
 Se pleca apă să ia.
 Ochișorii-și arunca,
 De departe că privea.
 Pe luciul Dunării,
 Un caic negru zărea ;
 Un caic negru, smolit,
 Tot de turci e grămădit,
 Pentru Ilinca pregătit.
 Ea cînd îl vedea,
 Inimioara că-i sărea,
 La maică-sa se ducea,
 Din guriță-așa-i grăia :
 — Ascunde-mă, maică, bine,
 Că vin turcii după mine !
 Maică-sa nu ședea,
 În lădiță c-o băga,
 Din lădiță, în cămăruță.
 Sapa, lopata îmi lua,
 Și-n grădina se ducea,
 Mare tainiță-mi făcea,
 Pietre și butuci punea,
 De-un mormînt făcea.
 Pînă mormîntul isprăvi,
 Iată turcul că sosi ;
 Bună ziua că îi da.
 — Bună ziua, Șândruleasă,
 Cu statul de jupîneasă,
 Cu chipul de mîndră-aleasă,
 Dați-mi Ilinca cea frumoasă.
 Șândruleasa a vorbit :
 — Alei ! voi bre, turcilor,
 Nu-i Ilinca, c-a murit.
 Dacă nu-mi credeți cuvîntul,
 Să-i vedeți mormîntul.
 Toți turcii că mi-o credea,
 Numai unul n-o credea.
 Dar cel turc, mai mărunțel,
 De se teme Giurgiul de el,
 Sapa, lopata lua,
 La mormînt că se ducea,

Mormintul că-l dezgropa,
Pietre și butuci găsea,
Turcilor că le spunea.
Cu vuiet că rîdea,
Pe Șândruleasă o lua
Și pe masă mi-o-ntindea.
Frumos țîța-i despica,
Cu sare le presura.
Șândruleasa ce-mi grăia :
— Vai, voi, bre, turcilor,
Mai lungiți-mi zilele,
Că vă dau copilele.
La cămară se ducea,
Cămara o descuia,
Pe Ilinca c-o scotea.
Frumușel el mi-o lega,
Scurt, cu miinile-ndărăt ;
Și porni pe înserat,
Pe luciul Dunării.
Foicică ș-o lalea,
Ilincuța se gîndea,
Din guriță că-mi grăia :
— Măi, voi, bre turcilor,
Turcilor, voi, răilor,
Dezlegați-mi miinile,
Ca să-mi deschei copcile,
Să-mi răcoresc țîțele,
Să ridic cosițele.
Ca să mă vază beșleagă,
Căci m-a văzut odată
Și i-a secat inima toată.
Turcii auzea,
Tare bine li părea ;
Miinile le dezlega,
Copcile că-și descheia,
Țîțele le răcorea,
Cositele își ridica,
Pînă vîntul că venea,
Din guriță că grăia,
Cruce dreaptă că-și făcea :
— Decît doică la cadine,
Mai bine masă peștelui,
Mai bine hrana racului.
Așa-n Dunăre sărea
Și-ncepea de-a înota.
Țițișoara nu-și uda
Și din miini prindea a da,

Din picioare arunca,
Apa valuri se făcea.
Ea deasupra că ieșea
Și cu ochii se uita.
Așa turcii cînd vedea,
După dînsa că pornea,
Care intra, nu mai ieșea,
Ilinca mîndră rămînea.
La mal cînd ieși,
La maică-sa că porni.
Maică-sa cînd mi-o vedea,
Punea-n casă bejenia,
Foc caselor că punea :
— Arde, casă, și plesnește,
Că Șandru bea, se-nveselește !
Care pe drum că trecea,
Din gură că îi zicea :
— Vai, sărace Șandrule,
Cum îți arde casele !
— Las' să arză, pîn' la scrum,
Că-i pusă lîngă drum.

ILINCUȚA ȘANDRULUI (II)

La casele Șandrului
Iaca turcii că-mi sosea,
Bună ziua că-mi dădea,
Maică-sa le mulțumea.
De Ilinca întreba :
— Unde-i, unde-i Ilincuța,
Ilincuța cea frumoasă,
Cu chip de jupîneasă,
Cu fintîna-n bătătură,
Mi-a poftit apă din gîrlă ?
Maică-sa ce le spunea ?
— Ilincuța mi-a murit,
Poate că n-a putrezit.
Mormintu-i în grădină,
În grădină la fereastră.
Șapte turci că intra,
Numa unul nu credea,
Ala era mititel,
Frate-so lui Ciopăzel.
Sapa, lopata lua
Și mormintul dezgropa,

Oase de vită găsea
Și de Ilinca întreba.
Maică-sa tot plîngea,
Din gură tot spunea,
Că Ilinca a murit,
Și turcii că n-o credea,
Ei cuțitul mi-l scotea,
Țițele le scrijelea,
Și cu sare presura,
Și de Ilinca întreba.
Așa maică-sa le spunea,
Că Ilinca-i în cămară.
Și pe Ilinca o lega
Și la caic mi-o ducea.
În caic că mi-o băga,
Drumul caicului da.
Mergea tot în jos, în jos,
Pentru Ilinca folos.
— Dezlegați-mi miinile,
Să-mi netezesc costițele.
Și pe turci îmi înșela,
Miinile i le dezlega,
Cruce dreaptă că-și făcea
Și din gură-așa grăia :
— Decît roabă turcilor,
Mai bine un prinz peștilor
Și amiază racilor.
Și-n Dunăre că sărea,
Ca un șarpe înota.
Turcii după ea că da.
Care da, nu mai ieșea.
Numai unul, mititel,
A dat la urmă și el.
Și Ilinca mi-a scăpat
Și la mal că mi-a ieșit
Maică-sa că-i spunea :
— Mamă, curvă ce mi-ai fost,
Tu bărbat că n-ai avut,
Mai bine nu m-ai fi făcut !

239

ILINCA ȘANDRULUI (III)

Șandu are-o fată mare,
Mai frumoasă ca o floare.
De frumoasă ce era,
Bolea pașa după ea.

284

Și ca să poată s-o ia,
Multă oaste trimetea.
Într-o zi cum e asta,
Ilinca ce făcea ?
Vadra-n mină și-o lua,
La Dunăre-mi cobora,
Apșoară rece să ia.
Ochi pe cîmp cînd și-arunca,
Ce vedea, se minuna.
Apă-n vadră nu lua,
La maică-sa se-ntorcea
Și din gură-așa-i spunea :
— Mamă dragă, ce-am văzut ?
Tot cîmpulețul roșit,
Cred că macii-au înflorit.
Maică-sa cînd auzea,
Din guriță-așa-i grăia :
— Alelei, nu-i mac înflorit,
Ci e turc nelegiuit,
Ce vine după-mpetiț.
Ca să-și scape fata,
Sapă și cazma lua,
În grădină se ducea,
Butuci și pietre-ngropa,
A mormînt că semăna.
Pe Ilinca mi-o lua
Și-ntr-o ladă mi-o-ncuia,
Și cînd jos se cobora,
Iată turcii și soseau,
Cu bună ziua-i dădeau.
— Bună ziua, Sănduleasă,
Cu sprinceana neagră, trasă,
Cu ochii de curvă-aleasă,
Spune, de-i Ilinca-acasă,
C-o vrea pașa de nevastă.
Sănduleasa d-auzea,
Începea de-a se bocea
Și din gură a-i grăia :
— Săraca măicuța mea,
Mă jur c-a murit Ilinca,
Căci e un an și mai bine
De cînd nu mai e la mine.
De nu mă credeți pe cuvînt,
Vedeți al ei mormînt.
Turcii cuvîntu-i auzeau,
Dar nici unul n-o credeau.

285

La mormînt că se duceau,
 Paiele că le luau,
 Ce găseau, se minunau.
 Găseau pietre și butuci,
 N-avea crezămînt la turci.
 Și-atunci se apucară,
 Foc în cizme de-i băgară
 Și cu ele mi-o-ncălțară.
 Șanduleasa mult plîngea.
 Ilincuța mi-o-auzea,
 Cu picioare-n ladă da,
 Capacul țandări făcea,
 Jos la turci ea că venea.
 Turcii cînd o vedea,
 Puneau mîna și-o lega
 Și-n lotcă o arunca,
 Spre Nicopole pornea.
 Dar Ilinca ce spunea ?
 — Căpitane-ascultă-ncoa,
 De ce m-ai legat așa,
 Ca să-mi strice pielea ?
 Sloboade-mă, (nu mai sta.)
 Mîinile spre-a mă spăla,
 Să mă fac mai frumușea.
 Și cînd m-o vedea pașa,
 Mult bacșiș o să vă dea.
 Turcii-atunci o slobozea.
 Ea slobodă cînd era,
 În Dunăre se-arunca.
 Turcii după ea striga,
 Căci aveau frică de pașa.
 Care cum sărea,
 De-ndată se-neca,
 Și nici unul nu scăpa ;
 Care-n Dunăre sărea,
 Numai unu-n lotcă sta,
 Să se ducă la pașa,
 Să-i spună de Ilinca,
 Că-a-nghițit-o Dunărea,
 Cu toți turcii după ea.
 Dar Ilinca ce-mi făcea ?
 Cînd în Dunăre sărea,
 Pe spate se așeza,
 Mîinile lopeți făcea.
 La mal cînd ieșea,
 Cu taică-su se-ntîlnea,
 Ce venea cu potera.

Și-atunci ta-su cuvînta :
 — Care la noi, în țara asta,
 Singur se va-ncumeta,
 Ca să treacă Dunărea,
 Să se ducă la pașa,
 Capul spre a-i reteza,
 Să vină cu el încoa ;
 Să vină-ncoa-notînd,
 Vin roșu din ploscă bind
 Și Dunărea-ncoa' trecînd.
 E voinic în toată firea
 Și-i dau de soață copila.

IANA GHIZULEANA (I)

La vale, la vale,
 Pe buhaz de mare,
 La cea pimnicioară,
 Cu nouă umbrare,
 Cu cincizeci de uși,
 C-o sută de buți,
 Tot buți burlăcele,
 D-o sută de vedre.
 Care sînt mai mici,
 D-o sută și cinci ;
 Care sînt mai mari,
 Alea-s zăcători.
 Vinul cine-l vinde ?
 Iana Ghizuleana,
 Din Gara Ghiuzel,
 Nume frumușel,
 Iubi-m-aș cu el.
 Vinul cine-l bea ?
 Cincizeci de casapi.
 Tot casapi jeeni,
 Feciori de boieri.
 — Eu că voi lua,
 Care s-ar găsi,
 Dunărea să-mi treacă
 Și-ncolo și-ncoace,
 Dunărea pe spate,
 Din cobuz cîntînd,
 Din pistoale dînd,
 Din ciubuc trăgînd,

Din palme bătînd,
Tot chefuri făcînd.
Ei, cincizeci de casapi,
Ei că se gătea.
Iana ce făcea ?
La Dunăre sărea,
Cepea de-a nota,
Țițele-și uda.
Și-ncolo și-ncoace,
Dunărea pe spate,
Pin' l-a treilea parte.
Casapii ce-mi făcea ?
Și ei că-mi sărea,
Iana cînd striga :
— Eu am să mă-nec !
Care din voi s-ar găsi
Ca el să mă scoată ?
Nici unul nu da,
Că nu mi-și putea.
Numai rămînea,
Neagu Casapu,
Celași viteazul,
Al ei ibovnicu.
El că mi-auzea
Și se dezbrăca,
În Dunăre sărea.
Începea de-a înota,
Și-ncolo și-ncoace,
Dunărea pe spate.
Din gură striga :
— Stai, Iano, mă-nec !
Iana c-auzea
Și se dezbrăca,
În Dunăre sărea.
Neagu c-o vedea,
La ea se ducea,
În brațe-o lua.
'Cepea de-a-nota
Și-ncolo și-ncoace,
Dunărea pe spate,
Pină l-a treilea parte.
La mal că-mi ieșea,
Acasă că-mi pleca,
Nuntă că-mi făcea,
Masă că-ntindea.

Pe casapi lua
La masă-i punea,
Bine-i ospăta.
Neagu că-mi sosea,
La ușă se punea.
Care cum ieșea,
Cîte un pumn le da,
Pînă-i omora.
Neagu rămînea
Și el stăpînea.

IANA GHIZULEANA (II)

Pe vale, pe vale,
Pe buhaz de mare ;
La cea pivnicioară,
Cu noă umbrare,
C-o sută de butii ;
Care sînt mai mici,
De-o sută cinci ;
Care sînt mai mari,
Alea-s zăcători.
Vinul cine-mi bea ?
Cincizeci de casapi,
Tot casapi jeeni,
Nume de boieri,
Lor cine le e mai mare ?
Neagu Casapu.
Iana Ghizuleana,
Cu haină pe șolduri,
Lăsată cu bolduri ;
Cizme de la Jii,
Înalte-n călcii ;
Iana ce grăia ?
— Oi lua unul din voi,
Care s-o găsi,
Dunărea să treacă
Și încolo și încoace ;
Dunărea pe spate,
Din palme bătînd,
Din coate înotînd,
Din ciubuc trăgînd,
Din pistoale dînd,

Dunărea pe spate,
Pînă la a treilea parte.
Casapii mi-auzea,
În Dunăre mergea.
Nici unul nu da,
Că nu putea.
Numai rămînea
Neagu Casapu,
Același viteazul,
Al ei ibovnic.
Îndată se dezbrăca,
În Dunăre sărea,
Pe spate se punea,
Din palme bătea,
Din coate înota,
Din ciubuc trăgea,
Din pistoale da,
Dunărea trecea,
Și-ncolo și-ncoace,
În mijloc de apă.
Ispită făcea,
Din gură striga :
— Săi Iano, mă-nec !
Casapii îl vedea,
Toți că-mi spuza.
Iana rămînea,
Îndată se dezbrăca.
Numa-n îișoară,
În Dunăre sărea,
Începea de-a înota,
Țița nu-și uda.
La Neagu se ducea.
Neagu mi-o vedea,
În brațe o lua,
Dunărea-mi trecea,
Cu Iana pe brațe.
Din palme bătea,
Din coate înota,
Din ciubuc trăgea,
Din pistoale da,
Tot chefuri făcea.
La mal că-mi ajungea,
Din gură-i grăia :
— Iano Ghizuleano,

Din Cara Ghiuzel;
Nume frumușel,
Iubi-m-aș cu el,
Iar tu să te duci,
Casapilor să le spui :
„Neagu s-a-necat,
Pomană să-i fac,
Un berbec să tai.
Masă să le pui.“
Vin ca să le scoți,
Vin tot cu cofa,
Pînă s-o-mbăta.
Eu cînd oi veni,
La ușă m-oi pune.
Care c-a ieși,
În brațe m-a lua,
În Dunăre l-oi da.
Iana ce făcea ?
Acasă se ducea,
Din gură striga :
— Cincizeci de casapi,
Neagu s-a-necat,
Pomană să-i fac.
Di-un berbec tăiat.
Masă le punea,
Vin că le scotea,
Tot cu cofa.
La chef că venea,
Toți că se-mbăta,
Neagu că venea,
La ușă se punea,
Care cum ieșea,
În brațe că-l lua
Și în Dunăre îl da,
Pînă isprăvea.
Iana rămînea
Neagu mi-o lua,
La biserică mergea,
Cu ea se cununa ;
Nuntă că făcea,
Nuntă domnească,
Să se pomenească
Ca la dumneavoastră.

TĂTĂRUȘ BĂTRÎN

Pe sub podgorii,
 Pe dealul bătrîn,
 Mulți tătari îmi vin,
 Puțini robi aduc ;
 O nevestă, o fată mare
 Ș-un brad de voinic.
 Mai mergeau, cît mai mergeau,
 Voinicul zicea :
 — Tătăruș bătrîn,
 Lasă-mă de mină,
 Să mă-ntorc în urmă,
 Că eu mi-am lăsat,
 Coasa în polog
 Și secera-n stog.
 — Haide, bre,-nainte,
 Nu-ți aduce aminte,
 Mama ta le-o strînge,
 Tată-tu te-o plînge,
 Cu lacrimi de sînge.
 Mai mergeau ce mai mergeau
 Fata că zicea :
 — Tătăruș bătrîn,
 Lasă-mă de mină,
 Să mă-ntorc la urmă,
 Că eu mi-am lăsat,
 Cusutura-n pat
 Și fusu-n perete,
 Cu mătasă verde.
 — Haide, bre,-nainte,
 Nu-ți aduce-aminte.
 Tată-tu le-o strînge,
 Mamă-ta te-o plînge,
 Cu lacrimi de sînge.
 Mai mergeau ce mai mergeau,
 Nevasta zicea :
 Tătăruș bătrîn,
 Lasă-mă de mină,
 Să mă-ntorc la urmă,
 Că eu mi-am lăsat,
 Pruncul nescăldat
 Și nelegănat !
 — Haide, bre,-nainte,
 Nu-ți aduce-aminte.

De sus o ploua,
 Pruncul o scâlda ;
 De sus o ninge,
 Pruncul și l-o unge ;
 Vîntul o bura
 Și l-o legăna.

DUMITRU DOBROGEANU (I)

Foaie verde tiriplic,
 Pe cel drum cam părăsit,
 Vechiuleț și de demult,
 Cu troscot verde-nvelit,
 Cu negară-acoperit,
 Tare vine d-un voinic,
 D-un voinic cam ortoman,
 P-un cal murg și dobrogean.
 La Pecineaga ajungea,
 La moș Meleașcă că-mi trăgea ;
 O litră de vin că bea
 Pînă pușca-și încărcă
 Și pe Murgu-ncăleca
 Și pe drum că-mi pornea,
 La Turcoaia ajungea,
 Pe de margine-mi trecea.
 La pod de piatră cum sosea,
 Doi tătari că mi-l oprea,
 El bună seara le da.
 Tătarii nu-i mulțumeau
 Și de mumă-l înjurau
 Și de cine il suduiau,
 De parale-l întrebau,
 Să nu-i facă supărare.
 Dumitru cînd auzea,
 Tare rău se supăra
 Și din gură-așa grăia :
 — Măi tătare, dumeata,
 Eu n-am galbeni să-i dau,
 Să-i risipesc la tătari ;
 Nici n-am galbeni venetici,
 Ca să-i risipesc la turci ;
 Și banii de la calpani
 Mănîncă negustori mari.

Actoarman cînd auzea,
Mîna pe pistol punea
Și-n Dumitru slobozea.
Foc pistolul nu lua,
Parcă Dumnezeu nu vrea.
Așa Dumitru îmi vedea,
De Covată se ruga :
— Actoarmane, dumeata,
Ia-ți mîna de pe pistoale,
Că-ți dau punga cu parale.
Atunci Dumitru ce-mi făcea ?
Se făcea punga a scotea,
Mîna pe bici că punea
Și pe Murgu-l atingea.
Iaca, mări, la basamaci,
Unde Murgului nu-i place,
Fuge Murgu cît ce poate.
Și tătarii nu stăteau ;
Ei pe cal încăleca,
După Dumitru se lua,
Pe Dumitru mi-l scurta ;
Așa Dumitru nu vedea,
Calul napoi răsucea
Și din gură-așa grăia :
— Ajută-mă, Doamne, bine,
C-am să fac un fiu pe lume.
Pușca din brațe-o lua
Și el, frate, mi-o punea
Pe urechea Murgului,
În pieptul tătarului.
Drumul puștii că-mi da,
Pe tatar că mi-l lovea,
În țîță îl nimerea.
El zise : frate, aman.
Cade singur de pe cal,
Ca un pui de cartal ;
Barba, mare ș-o pirlea,
Cea mîna i s-aprindea,
Ca la el, la nimenea.
Covată cînd mi-ajungea
Actoarman tovarășului ce-i grăia ?
— Bre, Covată, dumeata,
Lasă-ți, frate, calul tău
Și-ncalecă pe calul meu,
Că-i mai bine decît al tău.
Și-mi ajunge păgînul,
Că mi-a uscat sufletul.

Dar Covată ce-mi zicea ?
Calul lui că mi-l lăsa,
Pe-al lui Actoarman încăleca,
După Dumitru se lua,
De-l gonea, de nu glumea.
Dar Dumitru ce-mi făcea ?
Calu-n loc că mi-l opri
Și din gură-așa striga :
— Bre, Covată, dumeata
Întoarce-te, frate, îndărăt,
Să nu-ți dau și ție un glonț,
Ca să zici și tu aman,
Cum a zis Actoarman.
Atunci tătarii ce-mi făcea ?
Calu-napoi că-ntorcea.
Dumitru înainte că pornea,
La mori de vînt că se urca,
Pînă pușca că-și umplea
Și Murgu se răsufila.
Parcă Dumnezeu că vrea,
Soarele se sfințea.
Înspre Măcin se ducea.
Pe la miezul nopții,
În sudoarea morții,
Drept acasă se ducea,
De pe cal descăleca,
În fereastră că bătea,
Bine mă-sa-mi pricepea,
Ușa că i-o deschidea.
Dar Dumitru ce grăia ?
— Ia taci, mamă, nu mai plînge,
Că te-o auzi cineva
Și ne-or băga la belea.
Eu un turc c-am omorît
Ș-acum, mamă, aș vrea să fug.
Foaie verde iarbă grasă,
Rămii, mamă, sănătoasă !
Mîna mă-si-i săruta
Și pe cal că-ncăleca.
Afară din tîrg ieșea,
Caraula nu-l simțea,
Drept la finu-său trăgea,
La zăbrele că bătea.
Bine finu-său nu pricepea,
Tot afară că ieșea.

Dar nașu-său ce grăia ?
— Ai pe cineva la gazdă,
Ca să mai scap și eu cu viață ?
Dar finu-său ce-i spunea ?
— Doi tătari la gazdă am,
Vorba de tine c-o făcea.
Atunci nașu-său ce-i grăia ?
— Aoleu, fine Dumitre,
Hai de-mi arată drumul,
Că mă prinde păgînul.
Drumul că i-l arăta,
La malul Dunării ajungea.
De ziuă că se lumina,
De-o barcă el că-mi lua,
Dincolo ca să-mi treacă.
Pe la calea jumătate,
Doi tătari că mi-l oprește,
Așa Dumitru-mi vedea,
Mîna pe pușcă punea
Și din gură-așa striga :
— Măi tătare, dumeata,
Lasă-ți luntrea mai la vale,
Să nu-ți dau un glonț în șale,
Să nu zici și tu aman,
Cum a zis Actoarman.
Atunci tătarul ce-mi făcea ?
Trei vîsle că-mi opintea,
Cu malul s-alătura ;
Dumitru dincolo că trecea.
Două zile aștepta,
Pe finul său că-mi lega.
Dar tatar unde-l ducea ?
La Măcin că-l aducea.
Atunci Dumitru nu-mi sta,
Frumoasă carte-mi scria,
Caimacanul mi-o citea,
Drumul la finu-său-i da.

244

DUMITRU DOBROGEANU (II)

Frunză verde tiriplic,
Pe cel deal, pe cel colnic
Tare-i vechi și de demult,
Cu negară-acoperit,
Cu troscot verde învelit,

296

Tare-mi vine d-un voinic,
De-un voinic cu cal murg.
Vine calul frînguind
Și voinicul șuierînd.
La pod de piatră ajungînd,
Cu doi tătari se întîlnind,
Bună ziua că le dînd
Și tătarii nemulțumind,
Tot de cruce suduind.
Da' Dumitru ce grăind :
— Uite... mama sa,
Bună ziua că i-am dat
Și el nu mi-a mulțumit,
Tot de cruce-a suduit,
Și de cruce și de lege.
Da' tătarii se miniau,
Carabina burdușeau ;
Pușca foc că nu lua
Și-n pămînt că mi-o trîntea,
Trei bucăți că mi-o făcea.
Paloș din teacă-mi scotea,
La Dumitru că mergea.
Da' Dumitru ce făcea ?
Calul roată că-ntorcea,
Carabina burdușă,
În urechea calului,
La pieptul tătarului.
Carabina că plesnea
Și tătarul aman făcea.
— Măi Covate, măi tu frate,
Descalecă calul tău
Și-ncalecă calul meu,
Că-i mai bun decît al tău ;
Și te ia după ghiaur,
Că ne-a răpus sufletul.
Da' Dumitru ce făcea ?
Piciorul în scară că-mi punea,
Pe Murgu s-aranca,
Diusghiun calului dădea,
La tarniță c-ajungea.
La cîrciumă de trăgea,
O litră cu vin porunceea,
De călare că mi-o bea.
Înapoi că se uita,
Pe Covată că mi-l vedea,
De departe că-i grăia :

297

— Măi Covate, măi tu frate,
Întoarce-calul înapoi,
Să nu faci : aman, aman
Cum a zis Artaman.

245

ABDUR — AMAN

Firicele tiriplic,
Pe cel drum, pe cel colnic,
Cu troscot verde înverzît,
Cu negară-acoperit,
Vine, frate, de-un voinic,
Cu cal negru dobrogean.
Calul negru, voinic negru ;
Calul negru de drumuri,
Voinic negru de gânduri.
Firicele ș-o lalea,
La pod de piatră ajungea,
Cu doi tătari se întâlnea.
Bună ziua le dădea,
Tătarii nu-i mulțumea,
Tot de cruce-l suduia,
De parale-l întreba.
Dar Dumitru ce zicea ?
— Eu n-am bani de la mocani,
Ca să-i dau pe la tătari ;
Am bani de venetici,
Ca să-i dau pe la voinici.
Abdur Aman auzea,
Din gură așa grăia :
— ...crucea mumă-ta,
Am ucis nouăzeci și noo
Și cu tine fac suta !
Mîna pe pistol punea,
Spre Dumitru-l îndrepta,
Dar parcă foc nu lua.
Dar Dumitru ce-mi zicea ?
Pinteni Murgului dădea.
Murgul sare ici, colea,
Numai cît bate pușca ;
Mîna pe pușcă punea
Și pe cal o așeza
Și din gură-așa zicea :
— Dar-ar Dumnezeu să dea

298

Să fac suta cu capul tău ;
Dar tătarii nu-l lăsa,
Tot în goană mi-l lua,
Mai bun cal tătaru-avea ;
Dar Dumitru cînd vedea,
Vedea, frate, nu scăpa
Că tătarii tot sosea.
Murgu-n loc se răsucea,
Pușca din spate-o lua,
Binișor o așeza,
Pe urechea calului,
În pieptul tătărului.
Cînd pușca foc că lua
Și tătarii „aman“ zicea,
Pica singur de pe cal,
Ca un pui mort de catal.
Dar Dumitru ce-mi făcea ?
Jos de pe cal se dădea,
Și-n chingă bine mi-l stringea,
Și-napoi se-napoia ;
Drumul Pecinegii îl lua,
La Pecineaga ajungea,
Drept la circiumă trăgea,
Oca de vin poruncea
Și peste cap le dădea
Și întîmplarea o spunea.
Apoi la soră-sa trăgea,
Saci cu bani îi azvirlea ;
Sus la mori se ridica
Și-n herghelii se băga.
Dar tătarii nu vedea,
Abdur-Aman că striga :
— Mă cuate, dumeata,
Descalecă calul tău
Și-ncalecă Șargul meu,
Că-i mai bun decît al tău ;
Și-mi gonește ghiaurul,
Că mi-a mîncat sufletul.
Dar cuat, frate, nu știa,
Pe Șarga că-ncaleca,
După Dumitru mergea,
La Coin-Bunar se ducea,
Veste la tătari dădea ;
Dar tătarii c-auzea,
Începea de se gătea ;
Patruzeci tătari îmi lua,
După Dumitru că pleca,

299

Spre Pecineaga mergea,
Taman timpul că era,
Vitele în sat că intra.
Dar Dumnezeu nu şedea,
Băut, frate, cum era,
Afară din sat ieşea,
La movilă se ducea,
La movila cea săpată,
Unde-a scăpat ş-altă dată.
Şi de acol' cînd se uita,
Mulţi tătari el că vedea,
După dînsul că venea.
El sta, frate, ş-aştepta
Pînă cînd s-apropiau.
Vitele taman veneau.
Printre vite se băga,
Se băga, se strecura,
Tătarii mi-l observa.
În Pecineaga ei intra,
Pe Dumitru îl căuta,
Îl căta şi nu-l găsea.
Dumitru plecat era,
La Măcin, frate, s-a dus,
El la Măcin ajungea,
Drept la naşu-său trăgea
Şi din gură-aşa-mi grăia :
— Naşe, naşe, dumeata,
Aide, scapă-mi viaţa,
De mă trece Dunărea.
Atunci, frate, ce-au făcut ?
Amîndoi s-au sfătuit,
Noaptea, frate, cum a fost,
Lotca-n căruţă c-a pus
Şi la Dunăre s-au dus.
Mîna pe lotcă puneau
Şi Dunărea îmi treceau ;
Spre Brăila au pornit,
Mijloc de Dunăre-au sosit.
Cînd la mal ei ajungeau,
Iaca tătarii soseau :
— Măi Dumitre, măi Dumitre,
Lasă lotca mai la vale,
Am să-ţi dau un glonţ în şale !
Foc de salbă, frate,-a tras,
A tras, frate, n-a ajuns,
Că li-a fost glonţul din plumb,
Tătarii că se-ntorcea,

Calul lui că îl prindea ;
Pedeapsă calului că-i da :
La saca că mi-l punea.
Mult timp, frate, că trecea,
Dumitru se-nteresea
Şi de cal, frate, afla.
O scrisoare că făcea,
La sacagiu că trimetea.
Sacagiul cînd cetea,
Frică mare i se făcea,
Drumul calului dădea,
Să se ducă pomina.

CÎNTECUL LUI CORBEA (I)

Foicică ş-o lalea,
Ziua bună că-şi lua
De la Ştefan-vodă.
Domnul Ştefan-vodă
După Corbea că-mi pleca,
Tot d-o babă întreba,
Unde Corbea găzduia.
Ş-acolo-mi afla
Că Corbea găzduia ;
Pusă baba spirt a-i da,
De mi-l îmbăta,
Pe Corbea-mi adormea,
Veste la Poartă dădea
Şi pe Corbea mi-l lua,
În temniţă-l băga.
Foicică năutu,
Zace Corbea năduşit,
Cu cinci litre de argint,
La uşă pecetluit.
Dalio baba (mama) Corbului,
Din ţara Moldavului,
Tot de Corbea-mi afla,
La temniţă-mi venea,
Pe zaplaz se suia,
La ferestre că-mi striga :
— Corbea ? Corbeo, dragul meu,
Spune, mamă, unde eşti ?
De eşti mort să te jelesc,
De eşti viu să te ştiu.

Nu ți-e Roșul de vînzare,
 Să-ți dau galbeni și parale ?
 Dacă ți-i de schimbare,
 Pentru unul îți dau doi,
 Să facem tîrg amîndoi.
 — Ba, mi-i Roșu de dăruială,
 Cine mi-o da pe Corbea-afară.
 Ștefan-vodă mi-auzea,
 Din gură mi-o sictirea :
 — Dalio, mama Corbului !
 La vâtaful de temnicioară se ducea,
 Și vâtaful de temnicioară
 Pe Roșu mi-l vedea
 Și din gură cuvînta :
 — Babă slabă și de treabă,
 Nu ți-i Roșu de vînzare,
 Să-ți dau galbeni și parale ?
 — Ba mi-i Roșu de dăruială,
 Cine-o da pe Corbea afară.
 Vâtaful de temnicioară,
 Dacă-mi auzea,
 Cheșoară că-și lua,
 Temnița c-o descuia
 Și pe Corbea mi-l scotea.
 Îi bătea barba brîul
 Și pletele, genunchile ;
 Și mustața groasă,
 Îdoită după ceafă !
 Aoleo, murgul că-l vedea,
 Prinsă murgul a necheza,
 Părul pe el netezea,
 — Vâtaf de temnicioară,
 Du-te, suie pe murgul.
 Aleo, murgul nu stătea !
 Daleo, Corbea ce-mi grăia :
 — Vâtaf de temnicioară,
 Dă straille tele,
 Să mă-mbrac cu ele.
 Straiele că le dădea,
 Aleo, Corbea le-mbrăca ;
 Piciorul în scară punea
 Și din gură că-mi grăia :
 — Vătășel de temnicioară,
 Incuie-ți porțile,
 Întărește-ți zidurile !
 Așa din gură grăia,
 Pinteni lui Roșu dădea,

În sus Roșu că-mi sărea,
 Cu nourei s-amesteca.
 Pe mă-sa de mînă o lua,
 Peste zăplaz m-o scotea,
 Daleo, Corbea ce-mi făcea ?
 La Ștefan-vodă mergea
 Și din gură că-mi grăia :
 — Rămii, Ștefan-vodă, sănătos !
 Ștefan-vodă că-mi grăia :
 — Mergi, Corbeo, sănătos
 Că pe mînă tot mi-ai fost.
 Că n-am cal să te gonesc,
 Nici voinic să te muncesc.
 Aleo, Corbea-mi auzea,
 Paloșul că-mi scotea
 Și capul lui Ștefan i-l lua !

CORBEA (II)

Ascultați, boierilor,
 Cinstiți caimacaniilor,
 Caimacanii țării,
 Savai ș-a Moldovei.
 Din tivniță-n tivniță,
 În tivniță, la Ștefan-vodă,
 Zace, boieri, zace, dragă,
 Pe nume că se numește,
 Savai Corbea tîlharu,
 Mîncător de nouă țări,
 Înșelător de nouă domni.
 Dar nu zace cum se zace,
 Zace-n apă, pînă-n briu
 Și-n noroi pînă-n genunchi ,
 Cu mîini dalbe de cătuși,
 Cu picioarele-n butuci ;
 Și la piept pecetluit,
 Cu trei litri de argint.
 Pe Corbea cînd l-a legat,
 Tinerel făr' de mustață
 Și acu-și rade barbă groasă.
 Barba-i bate genunchile
 Și părul călcîiele,
 Genele, umerele.

Iar și muma Corbii,
Din Țara Moldovei,
Muma Corbii mi-auzea.
Luă o mie dintre mii
Și colanu din cintăclie,
Care nu e la domnie.
Muma Corbii ce făcea ?
Colanul că-l încingea,
Cîrjă-n mină că lua
Și trăgea de se ducea
Tot la Corbea-n tivniță,
La zăbra de tivnicioară,
Striga pe Corbea, să moară :
— Daleu, Corbeo, fiul mamei
De-ai fi viu, ca să te știu ;
De-ai fi mort să te jelesc,
Cu pînza să te-mpinzesc,
Cu ceară să te slujesc,
Maică, să te pomenesc.
Daleu, Corbea ce zicea ?
— Te-auz, măculița mea,
Că ești albă la cosiță.
— Daleu, Corbea, măculiță.
— Daleu, maică, dragă maică,
Nici nu-s mort, nici că nu-s viu,
Numa suflețelu-i viu.
Nu zac, maică, cum se zace,
Zac în apă pînă-n briu
Și-n noroi pînă-n genunchi,
Cu mîini galbeni de cătuși
Și războlit cu spate-n sus ;
Și la piept pecetluit,
Cu trei litri de argint,
Pedeapsă de pe pămînt.
Pe mine cînd m-a legat,
Tinerel făr' de mustață
Ș-acum raz barbă groasă ?
Barba-mi bate genunchile
Și părul călciiile.
Seara, maică, cînd m-oi scula,
Stau cu chica de aștern
Și cu barba mă-nvelesc,
Maică, să vă pomenesc.
Nu poci, maică, să trăiesc,
Maică, să mă odihnesc,
De răcnitul broașteilor,
De groaza năpîrcilor.

— Lasă-le toate la o parte !
— O pătre de șerpoaică,
De o neagră băvoarcă,
Ea, maică, s-a puiat,
Sub poala caftanului,
În gura buzunarului ;
Dimineața cînd sâ-ntinde,
Inimioara că-mi cuprinde ;
Seara, maică, să zgîrcește,
Savai că se încolăcește,
Inimioara că-mi răcește.
Da' tu, maică, dragă maică,
Tu, maică, să te duci,
Acasă la Ștefan-vodă,
De departe să-ngenunchi,
Poala mîinii să-i sârui
Și din gură-așa să-i zici :
— Daleu, doamne Ștefan-vodă,
Ce ți-i Corbea vinovat,
La tivniță l-ai băgat,
Balaurii l-au mîncat ?
— Savai tu, babă bătrînă,
Tu ești de-a lui Corbea mumă ?
Ba mi-i Corbea vinovat.
Cînd era Corbea afară,
Prea ne făcea de ocară.
Ne lua cucoanele,
Se ducea cu dînsele,
Le strica inimile.
Eu pe Corbea l-am iertat,
Pe Corbea l-am logodit,
Cu fată din Slatina,
Jupîneasa Nastea,
Aia e logodnica.
Dar nași că i-am găsit,
Nu se află pe pămînt.
Muma Corbii nu pricepea,
Tare bine că-i părea,
Că pe Corbea-l logodea.
Și la Corbea se ducea
Și lui Corbea că-i spunea :
— Daleu, Corbea, puiu maichii !...
Muma Corbii ce făcea ?
Acasă că se ducea.
Cerca cole, cerca colo.
În fundul grajdului,
A zărit ochiul Roșului.

Îmi intra și pe Roșu-l dezlega
Și afară că mi-l scotea,
Pînă soare răsărea ;
Și cînd Roșu rînceza,
Tot tîrgul că răsuna.
Și Corbea că-mi auzea
Și din gură-așa zicea :
— Ajută-mi, Doamne, cu bine,
C-am să încalec iar pe Roșu.
Mama Corbii ce făcea ?
De căpăstru mi-l lua
Și pîn tîrg că mi-l purta,
Neguțători mi-o întreba :
— Savai tu, babă bătrînă,
De ți-i Roșu de vînzare,
Să-ți dau galbeni și parale ?
Muma Corbii ce zicea ?
— Nu mi-i Roșu de vînzare,
Mi-i Roșu de dăruială,
Să-l dau la vâtaf de tivnicioară,
Doar de-ar da pe Corbea-afară,
Că-l arde la inimioară.
Muma Corbii se ducea
La vâtaf de tivnicioară.
Daleu, vâtaf mi-o vedea
Și pe babă mi-o întreba :
— Savai tu, babă bătrînă,
De ți-i Roșu de vînzare,
Să-ți dau galbini și parale ?
Mama Corbii ce zicea ?
— Tu, vâtaf de tivnicioară,
Nu mi-i Roșu de vînzare,
Mi-i Roșu de dăruială,
Doară de-i da pe Corbea-afară.
Maica pe Roșu l-a dat
Și la Corbea a venit :
— Pe tine că te-a iertat,
Maică, și te-a logodit
C-o fată din Slatina,
Jupîneasă Carpena,
Și mi-o chema Nastea ;
Dar nași ce ți-a găsit,
Nu se află pe pămînt.
Daleu, Corbea ce zicea ?
Din ochi negri lăcrima.
Și maică-si ce-i zicea ?
— Aleu, maică, maica mea,

Bine ne-a zis cine-a zis,
C-așa-i mintea muierească,
Poale lungi și minte scurtă !
Alei, maică, maica mea,
Fata din Slatina
Îi Jupîneasă Carpina
Și mi-o cheamă Nastea.
Aia este groapa mea,
Ca să mă bage-n ea.
Și nașii mei,
Cei vulturi cu capul sur,
Ia tu, maică, să te duci.
Solori, maică, să prinzi,
Solori cu gălbiori,
Și la grajd să mi te duci
Și pe Roșu să mi-l scoți ;
De căpăstru să mi-l iei
Și prin tîrg, maică, să-l porți.
Cine, maică, te-a întreba :
— Savai tu, babă bătrînă,
Savai cu Roșu de mîină,
De ți-i Roșu de vînzare ?
Tu, maică, așa să zici :
— Nu mi-i Roșu de vînzare,
Mi-i Roșu de dăruială,
La vâtaf de tivnicioară,
Doar de-a da pe Corbea-afară,
Că-l arde la inimioară !
Iar vâtaf ce făcea ?
Mîina pe Corbea punea,
Lacăt la Corbea lua
Și-afară că mi-l scotea.
D-unde Roșu mi-l vedea,
Carnea pe el tremura.
Daleu, vâtaf ce făcea ?
Un bărbier că-mi aducea
Și pe Corbea-l bărbierea.
Daleu, vâtaf ce făcea ?
Tot pe Roșu se suia,
D-unde Roșu mi-l trîntea,
Cu pămînt l-amesteca.
Daleu, Corbea ce zicea ?
— Tu, vâtaf de tivnicioară,
Dacă ți-i frică de mine.
Zăvorește-ți porțile
Și-ntărește strejile,
Să-ți arăt umbletele,

Umbletele Roşului,
 Şi dă-mi şi paloşul tău.
 Daleu, vătaf ce făcea ?
 Porţile le zăvorea,
 Strejile că le-ntărea,
 Daleu, Corbea ce făcea ?
 Mina la vătaf dădea,
 Pinteni Roşului puneă,
 Daleu, Roşu ce făcea ?
 Din gură vâpăi lăsa,
 Din copite scăpăra,
 Şapte ziduri că sărea.
 Daleu, Corbea ce făcea ?
 La Ştefan-vodă mergea,
 Se pleca de îmi zicea,
 Tot la zăbrea de fereastră,
 Unde şade domnul la masă.
 Şi din gură ce-i zicea ?
 — Daleu, doamne Ştefan-vodă,
 Rămii, dragă, sănătos,
 Că la mina ta am fost,
 Dacă n-ai fost bucuros.
 Ştefan-vodă ce zicea ?
 — Mergi tu, Corbea, sănătos,
 Ca un trandafir frumos,
 Că n-am cal să te gonească,
 Nici voinic ca să-ndrăznească,
 Şi el, boieri, se ducea
 Colea-n țara ungurească,
 Sute de fini de cununa,
 Şi Corbea se pomenea.

248

CINTECUL LUI CORBEA (III)

Verde foaie ş-un măcriş,
 La temniţa lui Opriş,
 În temniţă, temnicioară,
 În temniţa de afară,
 Şade Corbea lingă perete,
 Cu porţile zăvorite,
 Cu fiarele plugului,
 Puterea pământului.
 Şi maică-sa nu ştia,
 Ea, mări, că-l căuta

310

Nouă ani şi jumătate ;
 Şi pe Corbea l-a aflat
 Că-n temniţă e băgat.
 Ea stătu şi se gindi,
 La domn Ştefan că porni,
 Din guriţă că-mi grăia :
 — Aleo, doamne Ştefan-vodă,
 De nouă ani tot am umblat,
 Abia acum că l-am aflat,
 Că în temniţă-i băgat.
 Să-ţi faci milă şi pomană
 De o măicuţă sărmană
 Şi pe Corbea să mi-l dai.
 Domnul Ştefan că-i grăia :
 — Alei, măiculiţă slabă,
 Cu cuvîntul de ispravă,
 Eu pe Corbea nu ți-l dau,
 Am să-l însor, să-l iau
 Şi mireasă am să-i dau,
 Pe jupîneasa Carpina,
 Adusă din Slatina,
 Cu carul cu patru boi ;
 Şi că naş i-am găsit,
 Lăutari că i-am tocmit.
 Aşa maica c-auzea,
 Tare bine că-i părea,
 La temniţă se ducea
 Şi la Corbea că striga,
 Pe fereastră că-i vorbea :
 — Alei, Corbea, Corbea, maică,
 Că eu, maică, te-am cătat
 Nouă ani şi jumătate ;
 Şi eu, maică, te-am aflat,
 Că în temniţă ești băgat.
 Şi dac-o vrea Dumnezeu,
 O să te scap, maică, eu.
 Eu am fost la domnu Ştefan-vodă
 Şi m-am rugat de el ;
 Şi el, maică, mi-a spus :
 Că mireasă ți-a găsit
 Jupîneasa Carpina,
 Adusă din Slatina ;
 Şi naşi că ți-a găsit,
 Lăutari că ți-a tocmit !
 Ea lui Corbea că-i spunea
 Pină vorba isprăvea,
 Corbea din gură grăia :

311

— Aleu, maică, măiculiță,
Tu acasă să te duci,
Și tu, maică, să-mi pui
Patruzeci de săpători,
Cincizeci de lopătari,
Tocmai în fundul grajdului,
Cam în dreptul Roșului.
Tu în grajd mamă să intri
Și pe Roșu să mi-l scoți,
De căpăstru să mi-l legi,
Prin tîrg să mi-l duci,
La domnul Ștefan să ajungi
Și astă vorbă să-i zici :
„Că mi-i Roșu de vânzare,
De vânzare, de schimbare,
Să-mi dea galbeni și parale“.
Domnul Ștefan cînd o auzi,
El la poartă c-o veni ;
Cînd pe Roșu l-o vedea,
Astă inimă are s-o dea.
Tu, maică, să-i zici :
— Alei, doamne, Ștefan-vodă,
Să-mi dai galbeni și parale !
Tu pe Roșu să mi-l scoți
Să-și arate umbletul.
Cînd îi ieși la plimbare,
Să nu te faci de ocară,
Să știi pe ce dai banii.
Ea acasă se ducea
Și, mări, că-i punea
Patruzeci de săpători,
Cincizeci de lopătari ;
În fundul grajdului săpa,
Cam în preajma Roșului.
Ea în grajd intra
Și pe Roșu mi-l scotea.
Prin tîrg pleca,
La domnul Ștefan ajungea,
Din guriță îi grăia :
— Mi-i Roșu de vânzare,
Să-mi dai galbeni și parale !
Domnul Ștefan cînd auzea,
La poartă că ieșea,
Pe Roșu că-l vedea,
Sta inima să și-o dea ;
Din guriță că grăia :

— Alei, maică slabă,
Cu cuvîntul de ispravă,
De ți-e Roșu de vânzare,
Să-ți dau galbeni și parale.
Maică-sa că-i spunea :
— Dalei, doamne Ștefan-vodă,
Galbeni să-mi dai
Și pe Corbea să mi-l scoți,
Să-ți arate umbletul.
Domnul Ștefan cînd auzea,
Slugilor le poruncea,
Porțile le închidea,
Le închidea, le zăvora
Și pe Corbea îl scotea.
La maică-sa se ducea.
Maică-sa cînd îl vedea :
— Aleu, Corbea, Corbea, maică,
Că erai un copil și-acu
Un moșneag, un taică,
Chica-ți bate călcîiele !
Așa domnul Ștefan c-auzea,
Slugilor le poruncea,
Pe Corbea îl aducea,
Să-l tundă, cherchezăște,
Să-i lase chica haiducește.
După ce le isprăvea,
El la Roșu se ducea,
Palma la ochi își da
Și pe Roșu încăleca.
Se plimba aci,
Se plimba colea,
Și-ndărăt că se-ntorcea.
Zidurile le sărea,
La domn Ștefan se ducea,
Din guriță îi grăia :
— Daleu, doamne Ștefan-vodă,
Să-mi dai doi saci cu galbeni,
Ca să-i punem pe Roșu,
Să stea Roșu pe ei !
Cînd voi ieși la plimbare,
Să nu fie de ocară.
Doi saci cu galbeni îi da
Și pe Roșu îi punea.
Se plimbă ici,
Se plimbă colea
Și-ndărăt se întorcea,
Din guriță îi grăia :

— Să-mi dai paloşul,
Să-l pui pe Roşu,
Să stea Roşu pe el.
Domnul Ştefan cînd auzea,
Din inimă că-i da,
Paloşul că-l dădea.
Şi paloşul îl punea,
Pe la maică-sa că da,
Se făcea o nuia a scăpa,
Din guriţă că-i grăia :
— Alei, maică, măiculiţă,
Dă-mi cea nuia de jos,
Maică-sa cînd se pleca,
Mîna-n brîu îi punea
Şi Corbea o azvîrlea.
Pinteni Roşului că-i da,
Peste garduri că sărea,
Corbea din gură grăia :
— Rămii, doamne, sănătos,
N-ai gonaşi să mă gonească,
Nici îndrăzneţi să îndrăznească !
Se ducea cît se ducea,
Maică-sa că mi-o lăsa :
— Aleu, maică, măiculiţă,
Tu acasă să te duci,
Eu îndărăt mă duc,
La duşmanii mei să le-o fac ;
Să le fur telegarii, să-i duc la tîrg,
Să iau alţii ;
Să le fur cuconaşii,
Să le sec inima.
Îndărăt el se ducea,
Cuconaşii că-i fura
Şi-n ţeapă că-i punea.
Pînă ziuă se făcea,
Domnul Ştefan că se scula
Şi pe ochi se spăla,
Pe geam se uita,
Din guriţă că grăia :
— Credeam că la duşmani e dus
Şi el în ţeapă i-a pus.
Seama bine că lua,
Boierii îşi cunoştea,
Din chică că le tăia ;
Cum tăia, şi mureau.

Frunzuliţă negară,
La Ieşi, la tîrg cel mare,
Bun voinic ni-i la închisoare.
Nu prea de demult închis,
Nouă luni şi nouă ani
Şi nousprezeci săptămîni de vară
Şi nousprezeci de iarnă
Şi nousprezeci de primăvară.
Maică-sa că ni-i d-afla,
La temniţă se ducea
Şi din gură-aşa-mi vorbea :
— Peneş, Peneş, dragul mamei ;
Vezi, beţia şi curvia
Te bagă la mişelie ?
— Mamă, măiculiţa mea,
Nu purta ceea grijă
Ce de mine ai purtat.
Na-ţi cheia de la lădiţă
Şi descuie lădiţa
Şi ia banii cu chivăra
Şi mi-i pune pe-o tablă
Şi du-te la măria-sa,
De departe ingenunchea,
De aproape lăcrima,
Poate o mai vorbi ceva !
Maică-sa că ni-l asculta,
Cheia de la lădiţă lua,
La măria-sa se ducea,
De departe ingenunchea,
De aproape lăcrima,
Poate o mai vorbi ceva,
— Dalelio, lelio, măria-sa,
Poftim galbeni pe tabla !
— Dalelio, lelio, maică bătrînă,
Eu bani şi-oi primi,
Să te vîd ce te-oi jeli.
— Să-i dai drumu lui Peneş !
Ni-o venit vremea să-l însor.
— Da şi eu l-oi însura,
Cu nănaşul paloşu,
Cu mireasa sabia.

Maică-sa îndărăt se întorcea
Și la Peneș se ducea
Și din gură-așa vorbea :
— Peneș, Peneș, dragul mamei,
A zis că și el te-a-nsura,
Cu nănașul paloșul,
Cu mireasa sabia.
— Minte, ... mumă-sa !
Na-ți cheia de la grajd
Și descuie grajdul de piatră ;
Că sînt trei cai :
Unu-i roșu ca focu,
Unu-i negru ca corbu,
Unu alb ca ninsoarea.
Și ia pe Roșu de friu
Și-l închină haiducește
Și pune șeaua muiereste
Și pleacă pîn tîrg la vale
Și strigă la Roș de vînzare.
Cine ni te-o întreba :
— Nu ți-i Roșu de vînzare ?
Să-ți dau galbeni și parale.
— Nu mi-i Roșu de vînzare,
Ni-i Roșu de dăruială,
Cine pe Peneș l-a scoate.
Maică-sa că ni-l asculta,
Cheia că ni-ș lua,
Grajd de chiatră discuia
Și pe Roșu mi-l lua
Și-l-închinga haiducește,
Îi puse șeaua muiereste
Și plecă pîn' la tîrg devale
Și strigă la Roș de vînzare ;
Cine ni ți-o întreba :
— Nu ți-i Roșu de vînzare
Să-ți dau galbeni și parale ?
— Nu mi-i Roșu de vînzare,
Mi-i Roșu de dăruială,
Cine pe Peneș l-o scoate.
Nimerea nu cuteza,
Numa pîn' la măria-sa.
Măria-sa că mi-o întreba :
— Dalelio, maică bătrînă,
Nu ți-i Roșu de vînzare ?
— Nu ni-i Roșu de vînzare,
Ni-i Roșu de dăruială,
Dacă pe Peneș l-ai scoate.

Măria-sa la temniță se ducea,
Drumul Peneșului dădea
Peneș la Roșu să ducea,
La ureche că-i spunea :
— Roșule, Roșule,
Mai poți tu la bătrînețe,
Cum puteai la tinerețe ?
— Eu cînd eram tinerel
Îmi era osul ca măduva
Și carnea ca oțelul
Și carnea ca măduva.
Peneș pe Roșu se suia
Și din gură așa vorbea :
— Dalelio, dalelio, măria-sa,
Întărește-ți porțile
Și dă vin cu vadra,
Să-ți arăt Roșu a încăleca.
Peneș gardurile sărea
Și de la temniță scăpa.

TOMA D-A LU MOȘ

Departa, frate, departa,
Nici așa, frate, departa,
La tulpina cu cinci ulmi,
Cu cinci ulmi dintr-o tulpină,
Ca cinci frați buni dintr-o mamă,
Nimerit-a, poposit-a
Săvai Toma d-a lu moș,
Tocmai din Țara-de-Jos
Pe cărare mi-a venit,
Acolo c-a poposit.
Ibincile și-a așternut,
Punea masa, mînca, dar
Pahar de vin că-mi umplea,
Se mira cînd să-l închine.
— Închina-voi armelor,
Armelor ca fraților ;
Armele sînt fiare reci,
Băgate pîn lemne seci.
Închina-voi Murgului,
Murgului ca fratelui ;

Murgu-mi este vită cruntă,
Vită mută, pricepută,
Are urechi de m-ascultă,
Gură n-are să-mi răspundă.
Închina-voi ulmilor,
Ulmilor ca fraților !
Ulmii-așa cînd m-auzea,
De vîrfuri că s-apleca.
Dară Toma nu-mi ședea,
Vin la tulpină turna
Și de vîrf că-i apuca
Și în vîrf, frate, închina.
Cînd cătase cam de-o parte,
Dincotro soare-răsare,
Venea Manea-al cîmpilor
Drăgostosul fetelor,
Iubitul nevestelor.
Din guriță ce-i spunea ?
— Alei, Toma, d-a lui moș,
Toma din Țara-de-Jos,
Cine ție ți-o șoptit,
Aici mi-ai tăbărit,
Mi-ai păscut ierburile,
Mi-ai încurcat finețurile ?
Dară Toma ce-i spunea ?
— Jur, Maneo, frate Maneo,
Io zic pe piine, pe sare
Și pe sfintele icoane
Și încă, mare, pe luminare,
Nimica nu ți-am stricat,
Atîta rău ți-am făcut
Pe Murgu am priponit ;
Pahar de vin mi-am umplut,
M-am mirat cînd să-l închin.
Să-l închin Murgului,
Murgu-mi este vită mută
Închina-voi armelor,
Armelor, mutelor.
Dară Manea, cum ședea,
Cu Toma s-alătura,
Cu dreapta paloș trăgea
Și-n inimioară că-i da,
Mațe-afară că-mi vărsa
Și da dosu de fugea.
Dară Toma ce făcea ?
La mațe că se uita,
Cată... mumă-sa,

Că mi-a dat-o voinicește
Ș-acum fuge femeiește.
Mațele că le-aduna,
Cam cu paie, cu gunoaie,
Cam și cu fin,
Le făcea grămadă-n sîn.
Cu sai verde le-ncingea
Și la Murgu se ducea
— Murgule, căluțul meu,
Mai poți tu, la bătrînețe,
Cît puteai la tinerețe ?
— Șapte părți, la bătrînețe ;
Cînd mi-eram tinerel,
Mi-era carnea ca roua
Și osul ca măduva.
Și-ncălecă tu pe mine
Și te ține, frate, bine.
Dară Toma nu-mi ședea,
La Murgu că se ducea,
Sulița i-o punea
Și pe el că-ncălea.
Mina-n buzunar băga,
D-un gîrbaci el că scotea ;
Gîrbaciul de bumbăcel,
De-mi este el plumbuit
Cu cinci litre de argint,
Care n-am văzut de cînd sînt.
Pe burtă-l atingea,
Nouă hotare-mi sărea ;
Unu-nainte se ducea,
Mult pe Manea-l adăsta.
Și dacă Manea cînd sosea,
Cu dînsul s-alătura.
Dar Toma ce-i spunea ?
— Aleo, Maneo, frate Maneo,
Ce ți-am fost eu vinovat,
De tu frate m-ai tăiat ?
Io te tai nejudecat,
Ca p-un mare vinovat !
Cu dînsul s-alătura,
Cu dreapta paloșul trăgea,
Frumos capul că-i lua.
După cal că-l povîrnea,
Drumul înapoi d-apuca,
La groapa cu cinci ulmi,
Cu cinci ulmi dintr-o tulpină,
Ca cinci frați buni dintr-o mumă.

După el descăleca,
Ibîncile ș-așternea,
Dar din gură ce-i spunea ?
— Murgule, căluțul meu,
Cînd îi vedea că-oi să mor,
Cu piciorul tu să-mi bați,
Mare tainiță să-mi faci
Și-n tainiță să mă tragi.
Unde vîntul mi-o adia,
Frunza mi-o scutura,
Pe mine m-o mormînta.
Și tu, frate, să te duci,
Cam pe malul Nistrului.
Grea oaste mi-i vedea,
Seama bine ca s-o iai.
Cam pe urma tuturilor,
Mi-este-un soldățel pe jos,
Cu șăulița-n spinare,
I-a murit calul de boală,
Ala este frate-mio.
Pînă vorba-mi isprăvea,
Suflețelul că-i ieșea.
Atunci Murgul nu ședea,
De ibînci că-l apuca
Și-n tainiță că-l băga.
Unde vîntu-mi, adia,
Frunza mi se scutura,
Pe dînsul că-l mormînta.
Atunci Murgu nu ședea,
Drum înapoi că-și lua.
Cam pe malul Nistrului,
Seama bine ș-o lua.
Cam pe urma tuturilor,
Mi-era un militar pe jos,
Cu sulița-n spinare,
Că i-a murit calul de boală.
Și la dînsul se trăgea.
Militarul ce-mi făcea ?
Friulețul că-i punea
Și pe el că-ncăleca.
Dar Murgu nu ședea,
Înapoi că se-ntorcea,
La groapa cu cinci ulmi.
Cînd acolo c-ajungea,
Cu piciorul că-mi bătea,
Pe Toma că-l dezvelea.

Dar soldatul ce-mi făcea ?
Jos de pe Murgu se da
Și pe fra-su că-l scotea.
Atunci pe semne-mi căta
Și pe fra-su că-l cunoștea.
Frumușel că-l mormînta,
Frumos mormint că-i făcea
Și, frate, se pomenea.

MIHU VOINICU

Verde colilie,
Pe verdea cîmpie,
Pe răzor de vie,
Cîntă o ciocîrlie.
Cîntă-mi, ciripește,
Și ea se gătește,
Cuibul părăsește.
Cuib și pușori
Mult sînt golășei.
N-are aripi,
N-are pene,
Ar zbura, n-are putere.
Iarăși pe răzor de vie,
Pe verdea cîmpie,
Crescut-a d-un nuc ;
Susu-i frunza deasă,
Jos îi umbra groasă.
La verde tulpină,
Doarme de-un voinic.
Murgu-i priponit,
Piron de argint,
Maiul de alamă,
La Murgu sub coamă —
Ca să mi-l bage-n seamă.
Murgu nu păștea,
Nici apă nu bea,
Numai străjuia,
Streajă de trei părți
Și de trei laturi.
Ochii că-și arunca,
Peste mîunți cărunți :
Cete de voinici,
Patruzeci și cinci,

Cincizeci fără cinci,
De când erau mici.
Voinicel dormea,
Frumos vis visa,
Că se logodea,
Icea peste plai,
C-o fată de crai.
Murgu ce-mi făcea ?
Din nări străfida,
Voinic nu deștepta ;
Și cu piciorul da,
Voinic deștepta.
Se supăra,
Din gură-mi grăia :
— Lupii te-or mânca,
Furii mi te-or fura !
De când te-am cumpărat,
Furii te-ar fi furat,
La ce m-ai deșteptat ?
Pe când eu dormeam,
Frumos vis visam.
Murgu că-mi grăia :
— Stăpîne, stăpîne,
Ia, scoală-te bine ;
Ia șaua la tine
Ș-o așează pe mine
Și-ncalecă pe mine.
Și hai la țigănie
Și mă potcovește :
Potcoave turcești,
Caiete rusești,
Ca să izbîndești.
Cum m-ai priponit,
Iarbă n-am păscut,
Apă n-am băut,
Numai am străjuit.
Departe am văzut
Cete de voinici,
Patruzeci și cinci ;
Și ăia se găsesc
La poteca boltită,
De Stanciu făcută,
De Stanciu țiganu,
... mormanu.
Voinic auzea
Și-mi încăleca,
Drumul că-și lua.

Murgu ce-mi făcea ?
Drumul că-și lăsa,
Cîmpul apuca.
Voinic ce-mi grăia :
— Dea, Murgule, dea,
Lupii te-or mânca !
Ce-mi lași tu drumul
Ș-apuci colnicul ?
Murgul că-i zicea :
— Cărarea asta duce
La poteca boltită,
De Stanciu făcută.
Voinicel grăia :
— Dea, Murgule, dea !
Lasă tu cîmpul
Ș-apucă drumul ;
C-astea mîni brunate,
Cu sîrmă legate,
Cu fier ferecate,
N-au cu cine se bate.
Murgu mi-auzea,
Cîmpul părăsea,
Drumul mi-apuca,
În crîng mi-ajungea,
La un păr mare des
Și-mi descăleca.
Țeltu ș-așternea,
Șaua căpătii punea,
Și-ntr-un cot se răzema,
Din cobuz suna.
Mult zice frumos.
Din cobuz de păr,
Mult zice cu dor ;
Din cobuz de ceară,
Mult zice cu pară ;
Din cobuz de soc,
Mult zice cu foc.
El cum îmi cînta,
Haiduc îmi auzea,
Pe loc s-apropia,
Căpitan striga :
— Patruzeci și cinci,
Cincizeci fără cinci,
Ia, stați ș-ascultați :
Cinci mi-au venit,
Cinci au poposit ;

Douăzeci ieșiți
Și-mi încălecați,
La dînsul mergeți.
Deoparte stați,
Și să-l întrebați
Ce cată p-aici ?
De-o fi vreun stricat,
Ori vreun fermecat,
De-o palmă să-i dați,
Calul să-i luați ;
De-o fi vreun viteaz,
Drumul să-i lăsați.
Douăzeci s-aleg
Și la dînsul merg.
Deoparte cînd stau,
Din gură grăiau :
— Voinice, voinice,
Ce cauți p-aici ?
Pe noi ne-a trimis
Căpitanul nostru.
Cînd de-ai fi vreun stricat,
Ori vreun fermecat
O palmă să-ți dăm,
Calul să-ți luăm.
Voinic mi-auzea,
Iute se scula,
La dînșii mergea,
De-o palmă le da,
Caii le lua,
Drumul le-arăta.
Că douăzeci,
La căpitan mergea ;
Cînd a auzit :
De-o palmă să-i dăm
Calul să-i luăm,
Și el de-o palmă mi-a dat,
Caii mi-a luat.
Căpitan striga :
— Douăzeci și cinci,
La dînsul mergeți
Și să mi-l rugați,
Ca să vă insoțească,
Cu mine să se-ntîlnească.
Douăzeci și cinci
La dînsul mergea,
Deoparte cînd sta,
Toți că mi-l ruga :

— Voinice, voinice,
Hai că te poștește
Căpitanu nostru !
Voinic mi-auzea,
Șaua că-și lua,
Pe Murgu o așeza
Și-mi încăleca.
Poteca-și lua,
Drept la căpitan.
Bună ziua da,
La masă-l poftea ;
Jos că se dădea,
La masă ședea,
Bea și-mi ospăta ;
Dar cînd la sfîrșit,
Cinstea de făcut,
Căpitan zicea :
— Voinice, voinice,
Hai să ne luptăm
Și care-om birui,
P-acea om stăpîni.
Ei că se sculau,
La luptă se luau
Și mi se luptau
Și mi se-nvîrteau,
Nici unul nu biruia.
Iar ungurii toți,
Lui Ianăș nepoți,
Stau și mi-i privesc,
Cum mi se sucesc,
Cum mi se-nvîrtesc.
Voinic se oprea,
Pe Ianăș lua,
În pămînt il trîntea,
Paloșul scotea,
Capul îi lua.

MIHU HAIUCU

La nalte case domnești,
Mare masă întinsă-mi este,
De mari boieri e cuprinsă.
Tot boierii țării ei,
Boierii divanului,
Caimacanii tirgului.

Toți boierii bea, mănîncă,
Ștefan-vodă le grăia :
— Beți, boieri, și d-ospătați
Și pe-acasă vă duceți,
Șale pe cai să puneți
Și la șale, buzdugane,
Că miine la prinzul ăl mare
Să facem de-o vînătoare,
După păsări gălbioare,
Că-s gustoase la mincare ;
Pe la ulmul Mihului,
Mihului haiducului,
Bine-i stă voinicului.
Surioara Mihului,
E servitoarea domnului ;
Ea frate cînd auzea,
De frate nu pomenea,
Că, frate, l-or prindea.
Ce făcea și ce dregea,
Ea minciună, frate, făcea
Și afară, dragă, ieșea.
O frunză de fag rupea,
De palat se depărta
Și apoi în gură mi-o punea
Și o dată că-mi țipa.
De unde Mihu mi-auzea,
Și la dînsa că venea,
Din guriță-așa grăia :
— Daleu, surioara mea,
De ce, frate, m-ai chemat
Și așa tare ai țipat ?
Ori banii i-ai cheltuit
Și haine mi-ai ponosit,
Sau va zău de măritat,
De pe mine m-ai chemat ?
Ea din gură-a cuvîntat :
— Eu banii n-am cheltuit,
Nici haine n-am ponosit ;
Da-n seara asta la Ștefan-vodă
Mare masă-ntînsă-mi este,
De mulți boieri e cuprînsă,
Tot boierii țării ei,
Caimacanii tîrgului.
Toți boierii bea, mînca,
Ștefan-vodă le grăia :

— Beți, boieri, de ospătați,
Și pe-acasă vă duceți,
Șale pe cai să puneți
Și la șale, buzdugane,
Că miine la prinzul ăl mare,
Să facem de-o vînătoare,
După păsări gălbioare,
Că-s gustoase la mincare ;
Pe la ulmul Mihului,
La valea Hațegului,
Unde-i drag voinicului.
Și pe tine să te prindă,
Te ducă-n spînzurătoare,
De rîsul cucoanelor,
Bătaia de joc a boierilor.
Atunci Mihu ce-i spunea :
— Du-te, surioara mea,
Servește cum îi putea
Și nu purta grija mea.
Ea-năuntru că intra,
Serviciul și-l termina ;
Dar Mihu că nu ședea,
La pădure se ducea ;
Ziua, dragă, se făcea,
La poiană că ieșea,
De-un ciobănaș că-ntîlnea,
De-un ciobănaș cu cinci oi :
— Bună ziua, măi ciobane !
— Îți mulțumesc, căpitane !
— Măi ciobane cu cinci oi,
Nu-mi dai mie oile,
Să-ți dau cinci sute de lei ?
— Ba zău, domnu căpitane,
Nu le-aș vinde-așa de tare.
Da Mihu cînd auzea,
Mîna-n buzunar băga,
Cinci sute de lei scotea
Și mocanului dădea.
Și din gură iar grăia :
— Na-ți mantaua domnească,
Dă-mi sarica mocănească ;
Na-ți pălărie domnească,
Dă-mi căciulă mocănească ;
Na-ți ghetele domnești,
Dă-mi opincile mocănești ;
Na-ți bastonaș domnesc,
Și dă-mi bățul mocănesc ;

Și hai de mi te gătește,
Ia-ți drumul și tot pornește.
Mîna amîndoi că da
Și mocanul că pleca.
Dar Mihu ce-mi făcea ?
Oile le pornea,
Spre pădure le trăgea,
Vremea prinzului venea,
Cînd d-ochi negri-ș arunca,
De parte că-mi zărea
Poterașii cum gonea.
Ștefan-vodă că-l zărea
Și la dînsul că venea,
Din guriță-așa grăia :
— Bună ziua, măi ciobane !
— Îți mulțumesc, domnu Ștefane !
Domnul Ștefan ce-i grăia ?
— Cum pe nume mă numești ?
De unde, mocane, știi ?
— Să trăiești, domnule Ștefan !
Eu, frate, c-am auzit
Din bătrîni tot pomenind,
Domnul Ștefan-vodă e mai mare
Și cred că ești dumitale !
— Mă mocane cu cinci oi,
Nu cumva unde-ai păscut,
Nu cumva, frate,-ai trecut
Pe la ulmul Miului,
Miului haiducului,
La valea Hațegului ?
Dar ciobanul ce grăia :
— Să trăiești măriia-ta,
Ba eu, frate, că eu știu
Și p-acolo c-am trecut.
Da nu pot să te conduc,
C-astă-noapte pe la o vreme,
Prin pădurile-alea dese,
Eu frate c-am adormit
Și cîini, frate, n-am avut.
Dihăniile au venit,
Oile mi-a răspîndit ;
Ș-am rămas doar cu cinci oi
Și eu plec ca să le cat.
Geaba împăratul că-i domn,
N-are minte cît un om !
Că Mihu, frate, i-a zis :

Dacă poterași trimeți,
Oile ca să mi le cați,
Eu merg cu matale, frate,
Ți-l dau în mînă legat,
Ca pe-un mare vinovat.
Împăratul c-auzea,
Ordin poterii că da,
Prin păduri se-mpărțea ;
Cată ici, cată colea,
Nici o oaie nu găsea.
D-aleu, Mihu nu ședea,
Cu-mpăratul se ducea,
La valea Hațegului,
Tot la ulmul Mihului,
Mihului haiducului.
Din guriță-așa-mi grăia :
— Stai aici, măriia-ta !
El după ulm se dădea
Ș-apoi în ulm că se băga,
Alte haine-și primenea,
Alte arme-și încingea
Și la Vodă că ieșea.
Ștefan-vodă că-l vedea,
Fălcile-i incremenea,
Cutremur mare-l găsea.
Dar Mihu palmă-i da
Și din gură-așa-mi grăia :
— Ce crezi că-i la București,
Ca să mi te fodolești ?
Aici e aluniș și cîrpinîș.
Ștefan-vodă tremura
Și din gură-așa-mi grăia :
— Iartă-mă, zău, căpitane !
Dar Mihu ce-i zicea :
— Pină acuș, ziseși tilhar
Ș-acum mă faci căpitan ?
Altă palmă vrea să-i dea,
De unde soru-sa se ivea,
Pe Mihu, frate,-l lua
Și din gură-așa-mi grăia :
— Stai, Mihule, nu mai da,
Că eu ți l-am dat legat,
Ca pe un mare vinovat.
Ștefan-vodă c-auzea
Și pe dînsa mi-o vedea,
Din tremurat se oprea
Și din gură-așa-i grăia :

— De soție te-oi lua !
Și bine că se jura.
Cite trei, frate, pleca,
Poterășii și-i strîngea.
Ș-acolea dacă-ajungea
Afișuri, frate, punea,
De nuntă se pregătea.
Făcu nuntă boierească,
Ca să mi se pomenească
Și ei cununăți că erau.

253

JIANU

Foaie verde trei lămii,
— Jiene, de unde vii ?
— Tot din ținut de peste Jii.
— Jiene, ce-ai tirguit ?
— Am dat aur și argint
Și-am luat iarbă și plumb,
Să duc copiii la crîng,
Că-s copiii fără cap,
Risipesc iarbă și praf ;
Și-s copiii făr' de minte,
Risipesc la gloanțe multe,
Nu te ține nimeni minte.
Dar boierii ce-i grăiau :
— Iancule, Jianule,
Lasă-te de haiducie,
Ca să-ți dăm d-o boierie.
Da Jianu ce-mi zicea ?
Azi mi-o dai, da miine mi-o iei.
Tu cu boieria ta,
Eu cu haiducia mea.
Cît cîștigi tu într-o vară,
Eu cîștig numai într-o seară
Și beau cu mindra într-o vară
Și tot mai am de cheltuială.
Și pe cal că-ncăleca
Și unde începea de-a juca,
Îi cînta podarul cîntecul.
Năvală la pod că da
Și din gură-așa striga :
— Aoleo, frate, podare,
Adu podul, să trec Oltul !

330

Decit o para la Olt,
Mai bine cu Murgu-not,
Că mi-e Murgu cam nerod,
Trece prin Olt ca pe pod ;
Și mi-e Murgu cam nebun,
Trece Oltul ca pe drum.
Trecui Oltul jumătate,
Ciocoi de carte mă-ntreabă,
Le arăt flinta la spate,
Cine vrea, să mi-o cetească.
...de ciocoi,
De te-aș prinde-n sat la noi,
Să iau măciuca, să te moi,
De piele să te jupoi,
Și cu pielea de pe cap,
Să-mbrac coada la baltag.

254

CAPITAN GHEORGHÎȚA (I)

Foaie verde peliniță,
Cine-mi urcă la Istriță,
Savai căpitan Gheorghîță,
Nepotul lui Negoîță.
Savai Gheorghe, Gheorghilaș,
Om tinerel și gingaș,
Făcut ca un năsturaș,
La inimă om vrăjmaș.
Cu un buture de pastramă
Ș-o ploșchiță de alamă,
Vîrită pe sub dulamă,
Fără să se bage seamă,
Se plimbă din stîină-n stîină
Să-ncerce brînza de-i bună
Și arde de sărătură,
Ca să dea de vreo pricină.
O-ncerca, dar n-o-ncerca,
Lui aminte nu-i era ;
Ce cătase, ispitise,
Ce cătase nu găsise.
Unde, vere, c-o lua,
O lua și se ducea,
Pe sub umbra fagilor,
Pe dîra cîrlanilor,
P-unde mieii se puneau,
La stîna din Padina.

331

Iar Macovei ce făcea ?
Dimineața se scula,
Pe ochi negri se spăla,
Cruce cu dreapta-și făcea,
Foarfecele-n mână-și lua
Și la cîrlani se ducea,
Cîrlanii să-i mițuiască,
La galbeni s-agonisească ;
Că sînt ușori la purtare
Și cu spor la numărare.
Zi de vară pînă-n seară,
Ziua pînă se-nnoptară.
Toți ciobanii-i mițuia,
Numai lui că-i rămînea,
O mioară oacheșă,
Și p-aceea mi-o tundeă,
Numa-n frunte rămînea.
Unde ochii-și arunca,
Dincotro soare-răsare,
Vede-un voinicel călare,
Venind mîndru pe cărare.
De departe mi-l zărea,
D-aproape mi-l cunoștea,
Frigurile l-apuca,
De-a bușelea se tîra,
La moș Radu se ducea
Și din gură-așa zicea :
— Moș Radule, barbă sură,
Barbă sură și seină,
Și ascundeți-mă, frate, bine,
Că vine Gheorghe la mine,
Om tinereț și gingaș,
La inimă om vrăjmaș,
Făcut ca un năsturaș.
Iar moș Radu ce făcea ?
Vremea el că nici pierdea,
Între burdufi îl puneă,
Cu șapte piei îl învelea,
Cu șapte piei de batal,
Și-altă piele de cîrlan.
De la coadă pîn' la cap,
De douăsprezece palme ;
Șapte lățimea-n spinare,
Ce n-am văzut frățioare.
Iar Gheorghită cînd sosea,
La moș Radu se ducea
Și din gură-așa zicea :

— Moș Radule, barbă sură,
N-ai pe cineva la stîină,
Să nu dăm de vreo pricină ?
Moș Radu ce-i spunea ?
— Căpitane Gheorghilaș,
Eu zic zău pe legea mea,
Că nu am pe nimenea.
Eu stau baci singur la stîină,
Stîina de lingă fîtină.
Și mai am un minător,
Ce se scoală tîrzior,
Ce mănîncă nespălat
Și se culcă neînchinat.
Niște jîtniță-a mîncat,
Frigurile l-au luat
Și-n dosul stîinii s-a culcat.
Căpitan Gheorghe-auzea
Și din gură ce-i spunea ?
— Moș Radule, barbă sură,
Spune drept,
Să nu-ți dau o flintă-n piept !
Gheorghe cînd se supăra,
Cînd măciuca aducea,
În podele cînd izbea,
Șapte scînduri că sărea
Și moș Radu-ncremenea.
Din guriță ce-i spunea :
— Căpitane Gheorghilaș,
Descalecă dumneata
Și mi-i intră în cea stîină
Și-ncearcă brînză de-i bună.
Ridică vreo șapte piei,
Poate-i da de Macovei.
Căpitan Gheorghe auzea,
De pe cal descăleca,
La un vînător că-l da
Și-n stîină că mi-ș intra.
Brînză de bună-o încerca,
Lui aminte nu-i erea
Și la piei că se ducea.
Ridică vreo șapte piei,
Pînă da de Macovei.
De tulug că mi-l lua,
De măciucă nu-l curma,
Pînă-l mai dezmetecă.

Foaie verde lemn de tei,
...legea Macovei,
Cin' te-a scos în ochii mei ?
Zilele tale firşite,
Păcate-ale mele multe...
Ştii, frate-meu, sau nu ştii ?
Cînd eram noi şapte fraţi,
Cum ne purtai tu legaţi,
Din Focşani pînă-n Galaţi ?
Cari, pe unde ne găseai,
Tot pe-acolo ne căzneai.
Pe mine cînd mă găseai,
Frumuşel că mă legai,
Pin' Nistru că mă treceai.
Eu ziceam că-mi este sete,
Mă loveai cu flinta-n spete ;
M-aplecăm să beau apă,
Să beau apă după piatră,
Puneai cizma după ceafă,
Şi dam cu gura de piatră,
Să beau apă singerată,
Cu măsele-amestecată.
Din guriţă judeca,
Din măciucă mi-l curma,
Dar Macovei, ce-i spunea ?
— Căpitane Gheorghilaş,
Na-ţi calul şi armele,
Mai lungeste-mi zilele,
Ca să-mi văz copilele,
Să le dau averile.
Căpitan Gheorghe-auzea :
— ...legea Macovei,
Cin' te-a scos în ochii mei ?
Zilele tale sfirşite,
Păcatele mele multe.
Din gură mi-l judeca,
Din măciucă mi-l curma,
Pînă sufletu-i lua.
Bănişorii aduna,
Desăgeii îi umplea
Şi pe măgari că-i punea.
Şi el frate pribegea
Savai, ţara ungurească,
Pentru ca să se pomenească

CAPITAN GHEORGHÎȚA (II)

Foaie verde peliniță,
Savai căpitan Gheorghîță,
Şi la mină c-o măciughîță
Şi la capăt buzdugan
Şi la mină iatagan.
Făcea Gheorghe ce-mi făcea,
La pădure se ducea,
De-o măciucă că tăia,
Nici cioplită, nici strujită,
Numai din bardă făcută.
În grajd de piatră că intra,
La trei cai că alerga,
Cerca Murgul, cerca Negrul ;
Ieşi Murgu cal mai bun,
Ne-nşeuat şi ne-nfrinat,
Cum îi bun de-ncălecat.
Afară că mi-l scotea,
Şaua bine-i aşeza,
Piciorul în scară că punea,
Diusghiun calului dădea,
Pînă la Macovei mergea
Şi la poartă că bătea,
Nimerea că nu ieşea.
Dar femeia, ca femeia,
Poale lungi şi minte scurtă,
Femeie nepricepută :
— Unde este Macovei ?
— Macovei nu-i acasă,
La stîină să miţuiască,
La galbeni s-agonisească.
Dar Gheorghîță c-auzea,
Tare bine că-i părea,
Şi din palme că-mi bătea,
După Macovei se lua.
Dar Macovei înapoi că se uita,
Pe Gheorghîță că-l vedea,
Drept în stîină că mergea,
După borduşi că s-ascundea.
Dar Gheorghîță ce făcea ?
La moş Radu se ducea,
Binişor că-l întreba :
— Foaie verde ş-o răsură,
Moş Radule, barbă sură,
N-ai pe cineva prin stîină,

Să nu dai de o pricină ?
Dar moș Radu că grăia :
— Dar Gheorghită, Gheorghilaș,
La inimă om vrăjmaș,
Cu drag săruta-tu-ni-aș,
Eu zău pre legea mea,
Că n-am pe nimerea.
Da Gheorghită-l asculta,
Tot la Murgu se ducea,
Două-trei că mi-i dădea.
Da moș Radu ce făcea ?
Cheia în mină că lua,
Drept la stină se ducea,
Și stîna că descuia
Și în stină că mi-și intra.
După burduși că căta
Și încă așa că-mi zicea :
— Frunză verde lemn de tei
...legea Macovei,
Cine te-a scos în ochii mei ?
Zilele tale cele scurtate,
Trupul meu cel de păcate.
Cînd erai la Sighița,
Treceai gîrla călărește,
Dai cu cizma după ceafă,
Curgea singe închegat,
Cu măsele amestecat.
Dar acum te-am apucat !
Mîna în briu că mi-i puneam
Și din stină că mi-l scoteam.
Iataganul că mi-l lua,
Pe Macovei că-l tăia,
Trei bucăți că mi-l făcea.
La Murgu că se ducea,
Pe Murgu că-ncăleca.
La moș Radu se ducea
Și încă așa că-i zicea :
— Moș Radule, barbă sură,
Să-mi dai două trei parale,
Că o să mă pornesc în cale.
Da moș Radu că zicea :
— Eu zic zău pre legea mea,
Că n-am, zău, nici o para.
Dar Gheorghită c-auzea,
Buzduganul că lua,
Două-trei că-mi trîntea,
Pe moș Radu-l ametea.

Da moș Radu ce făcea ?
Toporaș că lua,
În vatra stînei că săpa,
Burduf cu galbeni scotea,
În mină lui Gheorghită-i da.
Da Gheorghită ce făcea ?
Desagii că mi-i umplea
Și încolo ce rămînea
Prin chimir că mai puneam
Și iar binișor că-l întreba :
— Moș Radule, barbă sură,
Nu mai știi p-aici vo stînă ?
Să vedem brînza de-i bună.
— La stîna din Slatina,
Dacă îi mai găsi ceva.
El tare bine c-auzea,
Tot pe murgu încăleca
Și la stină că pleca.
Da mocanii că-l vedea,
Oile că lepăda,
Prin pîrloage s-ascundea,
Tare bine că-l vedea,
Drept la stină că mergea,
De pe cal descăleca,
Buzduganul că lua,
Prin pîrloage că mergea,
Cîte-un mocan găsea,
Două-trei că mi-i dădea
Și la stină îi trimetea.

RADU ANGHEL

Frunză verde izmă creață,
La fagu cu frunza deasă
Și cu umbrulița groasă,
Stau haiducii ca în casă.
Sus în craca fagului,
Stau armele Radului ;
La turpina fagului,
Carabina Radului.
Să vezi Radu ce făcea ?
Carabina și-o lua,
Prin păduri că se plimba.
Se plimba ce se plimba
Și lui Radu că-i venea,

Carabina o slobozea
Și potera-l auzea.
Drept la Radu că venea :
— Măi, Radule, dumneata,
Nu ți-e frică de pierit,
Că noi, neică,-am flămînzit ?
Radu de mîncare le făcea,
Mîna-n traistă punea,
O ploschiță că scotea
Și da la poteră de bea.
Potera se-mbăta,
Care pe unde adormea.
Radu streajă că ședea,
Odată „drepti“ că striga
Și potera se trezea.
Radu ce le făcea ?
Pe două rînduri că-i punea,
Cîte-o palmă le trăgea,
Drumul la vale le-arăta.
Da unde-i ducea ?
La popa Stan că mergea :
— Bună seara, popă Stane !
— Mulțumescu-ți, căpitane !
Da Radu-i zicea :
— Nu-mi mai zice, „căpitane“,
Zi-mi pe nume, Răducane ;
Căpitan sînt la tîrg,
Eu sînt Radu cel din crîng.
Părinte, sfinția-ta,
Dă-mi simbrioara,
C-am muncit numai pe bani,
De cînd eram de cinci ani
Și vindeam pe la opinci
Și tu mă dădeai pe brînci.
Dar popa ce-mi făcea ?
— Căpitane, dumneata,
Să mai cat după ușă,
Că am o găletușă,
Găletușa o deșerta
Și Radu ce făcea ?
Trei măciuci în spate-i da
Ș-una-n piept, de-l îndrepta.
— Părinte, sfinția-ta,
Unde-mi-e simbrioara ?
C-am muncit numai pe bani,
De cînd eram de cinci ani !

— Ian mai caută pîn coșar,
Că mai este d-un cazan.
Căpitanul ce-mi făcea ?
În coșar că se ducea
Și cazan galben găsea.
Iar la popa se ducea :
— Părinte, sfinția-ta,
Unde mi-e simbria mea ?
C-am muncit numai pe bani,
De cînd eram de cinci ani !
— Ia mai cată prin bordei,
Că mai este-un putinei,
Și ăla-i plin de gălbenei,
Dobînda banilor mei.
Căpitanul se ducea,
Putineiul îl găsea
Și-n casă îl aducea
Și din gură-așa grăia :
— Preotescioară, dumeata,
Adu-mi cîntarul încoa,
Să cîntăresc rugina.
Preoteasa se ducea,
Un cîntar că-mi aducea,
Rugina îi cîntărea,
Optzeci de oca găsea.
Pe manta mi-i deșerta
Și pe cai că-i încărcă.
Drumu-n codri-mi apuca,
Sus la paltinii trăsniți,
La voinicii poposiți.

BUSUIOC

Firicele solz de pește,
Ninge, ninge, viscolește,
Eu de gazdă n-am nădejde.
Că mi-i gazda-n Valea Rea,
La Maria Olteanca,
Mi-o căznește potera ;
Mi-o căznește de trei zile,
Ca să mă spuie pe mine ;
De trei zile, de trei nopți,
Ca să ne spuie pe toți.

Firicele avrămeasă,
 Bate crunt cu zăpadă,
 Busuioc trage la gazdă,
 La Sanda cărciumăreasa,
 Că dă vin cu vadra,
 Rachiu cu ocaua.
 Socoteala nu mai lua,
 Bea Busuioc și-nveselea
 Și potera-l urmărea.
 Cărciumăreasa grăia :
 — Bea Busuioc, nu prea bea,
 Că potera ici, colea !
 — Lasă să vie... sînge,
 Cum vine așa se duce.
 Iaca potera-mi sosea.
 Căpitanul Filaret
 Cobora potera-ncet.
 Roată cărciumăresii da
 Și la ușă cînd venea,
 Lui Busuioc îi zicea :
 — Dă-te, Busuioc, legat,
 Să nu te ducem stricat,
 C-avem ordin de-mpărat.
 Busuioc nu se uita,
 El bea la vin și chiuia,
 Tot la masă mi-i poftea,
 De poteră nu gîndea.
 Căpitanul iar striga :
 — Dă-te, Busuioc, legat,
 Să nu te ducem stricat,
 C-avem ordin de-mpărat.
 Busuioc nu se uita,
 El la masă mi-i poftea,
 Căpitanul se supăra,
 Ordin la poteră da,
 Foc de salbă slobozea
 Și-n Busuioc îndrepta.
 Dar Busuioc ce-mi făcea ?
 Gloanțe în mină că-mi prindea
 Și-napoi le-napoia
 Și din gură-așa grăia :
 — Na, bagă-le în mă-ta !
 Mina pe pușcă punea,
 Băga iarba cu mîna
 Și gloanțe cu teșila
 Și-n poteră mi-o-ndrepta.

Dar drum prin poteră făcea,
 Busuioc afară ieșea
 Și-n codru că pleca.

CINTECUL LUI CODREANU

Pe cel drum părăginit,
 Merge Codreanu hăuind
 Și cu Murgu buiestrînd,
 Buiestrînd, cumerzișînd,
 Pină la mărul cel rotat ;
 Mult e mîndru și rotat,
 Înflorit și împodobit.
 El acolo-a poposit
 Și pe Murgu-a priponit,
 Cu pripon mîndru de argint,
 Mult e mîndru pe pămînt.
 Și el bine că a adormit.
 Dar Murgu a strănutat,
 Pe Codreanu că l-a deșteptat.
 Iar Codreanu l-a blestemat :
 — Murgule, Murgu meu,
 Tu tare ai strănutat,
 Nu știu, lupul te-a fi mîncat,
 Că tare ai strănutat,
 Pe mine m-ai deșteptat.
 Și eu un mîndru vis
 Că am visat.
 Iar Murgu așa i-a zis :
 — Stăpine, stăpînul meu,
 Tu pe mine nu mă oropsi,
 Dar nici nu mă pedepsi.
 Aruncă-te tu pe mine
 Și pune-ți picioru-n scară
 Și eu pe unde-oi călca,
 Pietrile or scăpăra ;
 Merg eu noaptea ca ziua.
 Să mergem pe la strîmtori,
 Pe unde trec negustori,
 Să mai luăm la gălbiori.
 — Măi cazace, măi armene,
 Nu schimbi Murgu cu mine ?
 — Eu pe Murgu n-oi schimba,

Că mi-i Murgu împlător,
La poteci țitor,
Pe unde merg negustori,
Să mai luăm la gălbiori.

259

DRĂGAN BĂRĂGAN (I)

La pusul porumbului,
Drept în stînga crîngului,
La marginea drumului,
Paște iarbă înverzită
Și cu rouă înfrăgezită,
Trei jugani cam gălbiori
Și alți trei cam tretiori,
Cu dungii negre pe spinare,
Pintenogi de trei picioare.
Pascu-se, învîrtescu-se,
La nimic gîndindu-se,
Juganii cei gălbiori
Și juganii tretiori.
Dimineața pînă-n zori,
Cînd e roua tot pe flori,
Pintenogi de trei picioare,
Dau buiestru-n fuga mare.
Paște și se veselește,
La nimic nu se gîndește,
Că moș Drăgan îi păzește,
Moș Drăgan îi ciobănește.
În luncă cum ei ședea,
Iarba pînă-n briu păștea,
Nimerea că nu-i vedea,
Nimeri la ei să gîndea ;
Că lunca cea-mbeșugată,
De crengi era-nconjurată,
Nimerea că nu-i vedea.
Dar la ei se tot gîndea
Și pe furișu-i ochea,
De dorul lor nu dormea,
Numai un om pe pămînt,
Bati-mi-l-ar Domnul sfînt !
Frunză verde de cicoare,
Unde-i vede, nea Stan, moare.
Ia, nea Stan din Persica,
Care șade-n Săliștea,

342

Mai în jos de Pisica,
Unde-i lată Dunărea :
Care-i om de nimica,
Da se ține de prostii,
De prostii și de hoții,
Nepotul lui moș Drăgan,
A lui Stănilă cioban,
Ce-a venit numa d-un an,
Din cîmp de la Bărăgan.
Foicică ș-o lalea,
El, nea Stan din Piersica
Nicio treabă nu avea,
Cît ținea săptămîna,
Săptămîna și luna.
Cînd venea dumineca
Și acasă că-mi venea,
D-un arcan că-și împletea.
Și din ce mi-l tot făcea ?
Jumătate din tersină
Și din funie bătrînă,
Să ție la udătură,
Să ție și la strînsură ;
Jumătate din negară
Și din virfuri de fuioare,
Să ție jugani mai tare,
Să nu fugă din prinsoare.
Arcanul cînd isprăvea,
În Ciatal iar se ducea,
Cailor ocol dădea...
Dar să vie ca să-i ia.
Mîna, zău, că nu-i dădea,
Că frică mare îi era,
Că Drăgan bine-i păzea ;
Prin livezi că mi-i gonea,
Razna-n cîmpuri alerga,
Prin iarbă se încurca,
La dînsul nici se gîndea
Și spre dînsul nu venea.
Nea Stan cel din Piersica,
De vedea și iar vedea,
Se gîndea, se socotea.
Ce să facă ? Cum să-i ia ?
Într-o joi că se scula,
Gheba-n spate și-o arunca,
Din Seliște că pornea,
Dar de dus und' se ducea ?
Ia, mergea drept la Tulcea...

343

Ș-acolo dacă sosea,
Punga-n briu că o scotea
Și din ea galbeni vărsa
Și cu galbeni că plătea
V-o șapte saci plini cu sare,
Măcinată-n piua mare ;
Și șapte cu tărícioare,
La cai, bune de mîncare.
Apoi, mîre, ce făcea ?
Într-un caic le punea,
Dunărea cu el trecea
Și tocma-n Ciatal s-oprea.
Acolo dacă sosea,
Sarea-n tărîțe turna,
Bine le amesteca.
Noaptea-n stufiș dormea
Și cînd ziuă se făcea,
Pînă-n ziuă se scula
Și pe cîmp le risipea.
Iar juganii, cînd venea,
Începea de mi-ș păștea ;
Păscînd, mîre, că-mi lingea,
Pe cîmp, mîre, lingea sare ;
Pe cărare, tărícioare.
Pe cînd juganii lingea,
El, nea Stan din Piersica,
Care-i om de nimica,
Nici pe-atît nu se lăsa,
Ci după ce se gîndea
Și-n sine se socotea,
La fîntînă alerga,
Apă multă că scotea.
Trei uluce că umplea,
După furcă s-ascundea.
Iar juganii ce-mi făcea ?
Dacă păștea, se lingea
Și bine se scutura ;
Sete mare-i apuca,
La fîntînă că venea,
Din apă cu poftă bea.
Dar nea Stan ce mai zicea ?
El nea Stan din Piersica ?
Care ședea-n Săliștea
Și are rude-n Pisica,
Dar este om de nimica,
Nepotul lui moș Drăgan,
Ce-a venit din Bărăgan.

După furcă că-mi ieșea,
Arcanu-ncolăcea,
Cu dreapta că mi-l ținea
Și cu stînga-l azvirlea.
L-azvirlea și nimerea.
După gituri că-l punea,
Pe toți, mîri, că prindea,
Că în seamă nu-l băga
Și de băut că-și vedea.
Cînd juganii isprăveau,
De băut se săturau.
Capetele-și scuturau.
Nod la arcan că strîngea,
Pe Stan din loc că-l mișca,
El arcan din mîini scăpa.
Ca să-l ție, nu putea.
Dacă vedea și vedea,
Arcan de jos că lua,
Dumnezeu că-l învăța
Și de furcă mi-l lega.
După ce-l înfășura,
Nodul bine mi-l strîngea.
Juganii se scuturau,
Arcanul desfășurau.
Arcanul jos cădea,
Nea Stan rău se supăra.
Cînd al treilea îl lega,
Juganii din loc săreau,
Capetele-și scuturau,
Furca-n piept ieșea,
Găleata hodorozea,
Juganii se speriau,
Spaimă mare că-și făceau
Și arcanul că smicea.
Cu furca pe cîmp pornea,
Ca gîndul că se duceau,
Din picioare azvirleau,
Urma nu le mai vedea.
Atunci Stan din Piersica
Din gură așa zicea :
— Bine zic cei din Pisica,
Că sînt un om de nimica.
Cum mă doare inima,
Că degeaba fu munca
Și de surda îmi fu truda ;
Nu mă doare d-un juncan,

Da mă doare de arcan,
Că e munca mea d-un an.
Și mă doare, zău, mă doare,
D-acei șapte saci de sare
Și șapte de tăricioare,
C-am dat galbeni și parale.
Dar nea Stan nu zăbovea,
Vreme multă nu pierdea,
Ci arme că le lua,
După ei că alerga ;
La diră că se uita,
Ș-alergînd mereu striga :
— Puneți mîna pe jugani,
C-a dat neica pe ei bani
Și mi-i îngrijesc de ani !
Cum mergea și cum fugea,
Cale multă nu mergea,
Că caii se speria,
În tinosuri că intra,
Furca-n tină se-nfigea,
Pe jugani în loc oprea
Și îndată-i domolea.
Iar nea Stan din Persica
Nici o clipă nu ședea.
Mîna pe arcan punea,
Tot prin tină că intra,
De jugani s-apropia,
Din gură că-i descînta
Și din buze fluiera,
Pînă bine că-i venea.
Friul în cap le arunca,
Cu arcanul îi lega ;
Șea pe unul că punea,
Pe unul care-i plăcea.
Arcan de lemn dezlega,
Furca-n tină că lăsa,
Pe cal iute-ncăleca,
Din tinosuri că-l scotea.
Ceilalți după el veneau
Și-n fugă îi repezea...
Foicică colilie,
Cine-mi zboară pe cîmpie,
Pe cîmpia Bugeacului,
Drumul Izmailului ?
Ia, nea Stan din Piersica,
Ce trăiește în Siliștea.

El, măre, că-mi tot sălta
Și ca vîntul că-mi zbura,
Pe jugani că-mi înjura
Că mai iute nu fugea.
Și mergea, măre, mergea,
Pînă iată c-ajungea,
Pînă iată că intra,
Colo-n tîrg la Iaslovăț,
Und' să vind jugani cu preț
Și-i cumpără pentru oștire,
După cum s-a dat de știre :
Slujitorii hanului,
Gealepii sultanului.
Și-i plătesc cu bani peșin,
Ori pe fir și ibrișin.
La tîrg dacă el sosea,
La tocmeală că intra,
Galbeni mulți pe ei lua,
Pentru oștire îi vîndea.
Apoi, măre, ce făcea ?
Tot în țară se-ntorcea
Și prin Ciatal că trecea,
Ca să meargă în Dobrogea.
În Ciatal dacă sosea,
Cu cine se întîlnea ?
Cu cine-n drum se găsea ?
Iaca, cu alde moș Drăgan,
Tocmai de la Bărăgan,
Și-n Ciatal era cioban.
Drăgan dacă îl vedea,
De departe îi zicea :
— Bun venit, nepoate Stane !
— Bun găsit, neică Drăgane !
— Dar de unde, măi nepoate ?
— De la Siliștea, măi frate.
Ș-am venit așa departe,
Că dor de tine mă bate.
— D-alelei, nepoate Stane,
Cînd trecuși printre pogoane
Și prin lunci și prin răzoare,
Prin ăst Ostrov lung și mare,
N-ai văzut
Cînd ai trecut,
N-auziși
De cînd veniși,
De juganii mei vestiți,

De caii mei gălbiori,
De mînjii mei tretiori,
Cu dungi negre pe spinare,
Pintenogi la trei picioare,
Ce Stănilă mi i-a dat,
Să-i pasc, să-i țin la păstrat ?
Ei de ducă se duceau,
Toate luncile pășteau,
În voia lor că-mi umblau
Și lingă mine dormeau,
Iar seara mi se-ntorceau.
De trei nopți, de trei zile,
Jugănașii nu mai vine !
I-am pierdut, o văd prea bine,
Ce-o să pat e vai de mine.
Mult mi-e milă și mi-e dor,
Mă topesc de focul lor !
Dar mai mare foc și dor,
Are Șalga, mama lor,
C-am rămas numai cu ea,
Singură nu vrea să stea.
— De văzut, nu i-am văzut,
Pe drum pe unde-am trecut,
Dar de ei am auzit,
Cum că turcii i-au găsit,
Într-un caic i-au dosit,
La Ismail i-a pornit
Și d-acolo i-a urnit,
Tocma-n tîrg la Iaslovăț,
Und' să vind jugani cu preț,
Pentru oastea cea turcească.
Moș Drăgan cum auzea,
De pe Șalga jos sărea
Și la brîu se căuta,
Pungă mare că scotea,
Mîna toată că-și umplea,
Bănet cu pumnii că da
Și pe Stan că trimetea,
După turci să mi se ia,
Turcilor bani să le dea,
Cît or cere și or vrea.
Moș Drăgan ce mai făcea ?
Nepoțelului zicea :
— Ține, Stane, iapa mea,
Și-mi încalecă pe ea,
Că fuge iute Șalga,
Nu o-ntrece nimerea.

Foicică, foicea,
Măre, Stan dacă-mi pornea,
Într-o fugă se ducea,
Brațul Dunării trecea.
Pe uscat de se vedea,
Înainte că mergea.
Din fugă nu se oprea.
Pină, măre,-mi ajungea,
Tot la tîrg la Iaslovăț,
Und' se vind jugani cu preț :
Și la tîrg dacă mergea,
La tocmeală că intra,
Mai mulți galbeni că lua,
Pe muma lor, pe Șalga.
Că muma juganilor
Era fruntea cailor,
Scăparea haiducilor,
În noima nălucilor.
Doo zile de-mi trecea,
Stan în Ciatal se-ntorcea,
Cu Drăgan se-ntilnea,
Că în cale-i s-aținea
Unchi-său, moșu Drăgan,
Moș Drăgan din Bărăgan.
De departe de-l vedea,
La el iute se ducea :
— Bun sosit, nepoate Stane !
— Bun găsit, taică Drăgane !
Moș Drăgan, de-l auzea,
Foarte rău se supăra,
Că de rău îi pomenea.
Supărat precum era,
Cu necaz mare-i vorbea
Și din gură-l suduia .
Iar nea Stan din Piersica,
Deși-i om de nimica,
De loc nu se mînia,
Ci liniștit îi răspundea :
— Ia mai stai, nu mă muștra,
Pină nu-mi auzi vorba.
Nu ți-a fost mare păcat,
Cînd pe Șalga tu mi-ai dat,
Pe muma juganilor,
Pe muma cîrlanilor ?
Mi-ai dat iapa de furat,
De belea mare c-am dat !

Că eu, măre, de m-am dus
Și la târg dac-am ajuns,
Tot la târg la Iaslovăt,
Und' se vînd jugani cu preț,
Slujitorii m-au presurat,
Turcii frumos m-au legat
Și pe Șalga mi-au luat,
C-a fost iapă de furat.
Apoi pe sus m-au luat,
În temniță m-au băgat,
Trei zile în butuc am stat,
Pin' ce drumul ei mi-au dat !
Moș Drăgan und' auzea,
Barbă lungă-și netezea,
După cap se scârpina,
Se gîndea, se răzgîndea,
Aminte că-și aducea
Și pe urmă că grăia :
— Mulțumesc lui Dumnezeu,
Că p-aici fu drumul tău,
Ca să-ți spui ce știu și eu.
Eu pe Șalga n-am furat,
Ci-mi este de dăruit,
Nu vorbi dar cu păcat.
Apoi, cînd am scăpătat,
Am ajuns iarăși argat.
La Novac că am intrat
Și pe Șalga i-am vîndut.
Cînd acilea mi-o veni,
De Șalga mi-o pomeni
Și juganii mi i-o cere
Ca să-i dau, nu am putere.
Vezi și tu, o fi păcat
Că turcii te-o fi legat.
Da mai păcat de mine,
Că mine stăpînul vine.
Foaie verde ș-o lalea,
El, nea Stan din Piersica,
Ce trăiește în Siliștea,
Că stă-n jos la Pisica,
Nu-i om prost, om de nimica ;
Că el, măre, ce-mi făcea ?
Cu bănetul ce-și prindea,
Pe jugani și pe Șalga,
La Moldova se ducea,
La Moldova se oprea.

De negoț se apuca,
Mult gălbenet că stringea.
Și cu dinșii ce făcea ?
O moșie cumpăra,
Boier mare c-ajungea,
C-așa a fost, așa o fi,
Cît lumea s-o pomeni.
Unul din greu să muncească,
Ș-altul să se folosească ;
Unul tot greu să îndure
Ș-altul să stringă, să fure ;
Din nimic, s-ajungă mare,
Om în cinste și cu stare.
Stan, dacă se-mbogătea,
Pe Drăgan la el chema,
La moșie că-l punea
Și scutar că mi-l făcea.
Iar nea Stan din Piersica,
Mai trăia, măre, trăia,
Pînă vodă-l boierea.

DRĂGAN BĂRĂGAN (II)

Stăteam, vere, să te-ntreb :
Cu ce hrană te hrănești,
Că din crîșmă nu lipsești,
Nici dator nu te găsești ?
— Ai stătut, m-ai întrebat,
Cu tot dreptul spun așa :
Sînt trei frîne lîngă mine
Și arcanu la ciochină,
Măciuchița la-ndemină.
Și plec noaptea pe la cură,
La Seliștea cea bătrînă,
La puțul lui Ciorăpilă,
P-acolo, vere, s-aciuase,
Sevai, doi, trei jugănei,
Jugănei, cam gălbenei ;
Dungă neagră pe spinare
Și strănut de cite-o nare ;
Pintenoși, de trei picioare,
În buiestru fuga mare.

Că Drăgan din Bărăgan,
Nepotul lui moș Stan,
Împletește la arcan.
La arcan de vine un an,
Jumătate de tărșină,
Jumătate de negară ;
Inima-mi este de sirmă.
Cînd răbda la udătură,
Împletea și-l isprăvea.
Colăcel că mi-l făcea,
În Ciochină-l așeza.
Lua oase-n trăistioară
Și încă tărițe din poală ;
Pe cărare, vărsa sare,
Pe negară, tărícioare.
Pîn' l-apus cînd mi-ajungea,
Pe jugani că mi-i găsea.
Dinapoi că mi-i lua,
Fiind juganii mirsioși
Și de foame flămînjoși
Și de apă secetoși.
Pe cărare curgea sare,
Pe negare, tărícioare.
Pîn' l-apus că mi-ajungea,
Dar Drăgan că nu ședea.
Două-trei găleți scotea
Și-n uluc că le turna,
Prindea juganii să bea.
Altă găleată scotea,
La arcan că se ducea,
Cu apă că mi-l uda,
Pe sub picior că-l trăgea,
Bine la dat că venea.
Cruce dreaptă că-și făcea :
— Ajută-mi, Doamne, cu bine,
C-am să-mi fac un fin pe lume !
Și deodată că-l zvirlea,
Pe cîte trei că-i prindea ;
Năvală la furcă da,
De două ori că-mi ocolea,
De trei ori că mi să nodă.
Nu știu naiba cum făcea,
Furca, mări, se hițina,
Furca, mări, cu cumpăna,
Și juganii se spăimînta.
Unde odată că se zvicnea,
Furca din pămînt scotea.

Pe unde ei că fugea,
Brazdă neagră de vărsa ;
Brazdă neagră ca de plug,
Mînia de pe pămînt.
Dar Drăgan ce mi-ș făcea ?
Ședea-n cur și-mi socotea :
— Cată... mumă-sa...
Munculița într-o vară,
O pierdui numai într-o seară.
Nu mi-e ciudă de jugani,
Cum mi-e ciudă de arcan,
Că-s voinicel sărman
Ș-am muncit, de vine un an.
Pe brazdă că se lua,
Gonea ici, gonea colea.
Nici așa, frate, departe,
În cea salcie plecată,
Cu mustățile-n pămînt,
Căci pe vară s-a umbrît.
Acolo mi s-a oprit.
Cînd acolo c-ajungea,
Pe jugani că mi-i găsea.
Mîna pe arcan punea,
Mîna pe dinșii punea.
Șaua pe unu-și punea,
Doi p-alătura lua
Și cu dinșii că pleca,
Tocmai în tîrla Iasnoveț,
Unde se vînd juganii cu preț.
Da juganii netocmiți,
Lua bani nesocotiți.
Pe unde el că venea,
Boteza și cununa,
Fini, cumătri că făcea,
Precum îi era lui vorba.
Cu unchi-so se găsea :
— Bună ziua, unche Stane !
— Mulțumesc, nepoate Drăgane !
Dar unchiu-său, ce-i spunea ?
— Alei, nepoate Drăgane,
Pe unde tu mi-ai umblat,
Nu cumva, mări, ai aflat
Savai jugăneii mei,
Jugănei cam gălbenei,
Dungă neagră pe spinare
Și strănut de cîte-o nare,
În buiestru, în fuga mare ?

Dar Drăgan ce mi-i spunea :
— Alei, unche, unche Stane,
Eu că, măre, n-am văzut,
Dar decît c-am auzit,
Tocma-n tîrg la Iasnovăţ,
Să vînd juganii cu preţ.
Dar ştii, unche, dar nu ştii :
Să-mi dai iapa de sub tine,
Că eu, frate, să mă duc,
Tocma-n tîrg la Iasnovăţ,
Und' să vînd jugani cu preţ.
Cumva ei că mi-or pica
Şi eu, mări, i-oi cunoştea,
Mîna pe dinşii oi punea.
Pe unchi-so îl înşela,
Iapa de sub el lua,
Cinci sute lei de cheltuială.
Şi cu dînsa se ducea,
Tocma-n tîrg la Iasnovăţ,
Unde a dat juganii cu preţ.
Cît a dat pe jugani,
Lua pe mama juganilor.
Pe unde el că venea,
Boteza şi cununa,
Fini, cumătri, că-şi făcea.
Cu unchi-so că se găsea :
— Alei, unche, unche Stane,
Ştiuţi iapa de furat,
Mie, mări, la ce mi-ai dat ?
A, voi fraţi şi voi cumnaţi
Şi seama că mi-a luat,
Cinci sute de lei am dat,
Abia de dinşii am scăpat.
Dar unchi-so ce-i spunea :
— Alei, nepoate Drăgane,
Poate o fi fost de furat ?
Nici iapă de căpătat.
Cîrciumar cu ei mi-a fost,
Cîrciumar la drum al mare.
Cărăuşi că mi-a trecut,
Au băut de s-a-mbătat,
Iapa zălog mi-au lăsat.
Poate o fi fost de furat.
Da ştii, frate, dar nu ştii,
Da cinci sute, mări, de lei,
Du-te de-ţi fă pace cu ei.

Da Drăgan că mi-auzea,
La Dumnezeu nu se gîndea,
Cinci sute de lei lua.
Acasă cînd se ducea ;
Atunci bea, atunci minca,
Grijă de nimerea n-avea.

3. BALADE PĂSTOREŞTI

MIORIȚA (I)

Au fost trei ciobani :
Unul mai ortoman,
Cu cîini mai bărbaţi
Şi cai învăţaţi.
Ailalţi doi au prins ură
Şi se sfătuiră,
Să mi-l omoare.
Mioriţa a auzit
Şi a tot zbierat.
Ciobanul a privit-o
Şi-a întrebat-o :
— Ori umbra nu-i bună,
Ori iarba nu-ţi place,
Ori eşti năzdrăvană,
Oiţa mea dragă.
— Stăpîne, stăpîne,
S-au vorbit ai doi
Să te omoare.
C-ai oi mai multe,
Mîndre şi cornute.
Stăpîne, stăpîne,
Cheamă-ţi ş-un cîine,
Care-i mai bărbat
Şi mai învăţat.
— Tu, mioara mea,
De-o fi să mor,
Să mă îngropi,
În aripa oilor,
În jocul mieilor,
În răsarul soarelui,
Şopotul izvorului.

Iar la cap să-mi pui
Fluieraş de os,
Cintă duios ;
Fluieraş de soc,
Cintă cu foc.
Cînd vîntul o bate,
Prin ele străbate,
Sunetul s-a duce,
Oile s-or strînge,
Pe mine m-or plînge,
Cu lacrimi de sînge.
Apăi, să-mi aud
Oile zbierînd,
Mieluşei jucînd,
Caii nechezînd,
Cîinii lătrînd
Şi ciobanii fluierînd,
Din fluier de fag,
Că-i zice cu drag ;
Din fluier de corn,
Că tare i-e dor.
Păi, mioară, mioară,
De cum ai vedea
Şi de-i auzi
De-o babă bătrînă,
Cu briul de lînă,
Pe cîmp alergînd
Şi tot întrebînd :
— N-aţi văzut,
N-aţi auzit,
De un mîndru ciobănel,
Tras printr-un inel ;
Ochişorii lui,
Mura cîmpului.
Spune-i adevărat,
Că m-am însurat
C-o fată din sat,
C-o fată crăiasă,
Anume mireasă.
Copacii-s prieteni,
Crengile-s trepădătorii,
Brazilii şi paltinaşii ;
Mi-au fost mie naşi,
Mîndre păsărele,
Mi-au fost deverele ;
Mierle, lăutari,
Preoţi — munţii ai mari.

MIORIȚA (II)

— Miorită laie,
Laie, bucălaie,
De trei zile-ncoace,
Ție gurița nu-ți mai tace.
Oare apa că nu-ți place,
Ori iarba de cîmp nu-i bună ?
— Și apa și iarba-mi place,
Dar, stăpine, stăpine,
Ascultă la mine,
Că eu am auzit.
Au pus de gînd să te omoare,
Cînd o fi apus de soare,
Ș-o fi și-n achindie,
În ziua de Sfîntu Ilie,
C-ai oi mai multe,
Multe și cornute
Și cîini mai bărbați
Și batali mai învățați.
El, berbecul, ce poartă clopotul,
Să te îngroape
În dosul stîinii,
Unde zac cîinii.
— Mioriță, laie,
Laie, bucălaie,
Lasă-mă să mă-ngroape
În dosul stîinii,
Ca s-aud cînd latră cîinii.
Și fluierul de fag
Să mi-l puneți la cap,
Să-l puneți cu vrana-n vînt.
Vîntul cînd are să bată,
Fluierul meu are să cînte,
Fluierașu meu de fag,
Multe îmi spune el cu drag ;
Fluierașul meu de soc,
Mult îmi spune el de foc ;
Fluierașul meu de os,
Multe îmi spune el duios !
Ș-atunci voi oți auzi,
La stîină oți înșirui
Și voi în strungă oți intra
Și pe mine voi m-oți plînge,
Cu lacrimioare de sînge.

MIORIȚA (III)

Au fost trei ciobănei...
 Iaca trei turme de oi...
 Se scoboară de pe munte
 Ungureanu și cu vrinceanu.
 S-au pus la cale,
 Pe moldovean să-l omoare,
 La apus de soare...
 C-are oi mai bune
 Și mai frumoase
 Și ciini mai bărbați
 Și mai învățați
 Și-o belă ocheșică.
 Și-o bucălaie
 A-nceput a plînge.
 Nici nu bea,
 Nici nu mînca,
 Numai ofta.
 Și moldoveanu-o-ntreba :
 — Ce-i cu voi, oițelor ?
 Ce nu vă place,
 Iarba sau apa,
 Sau nu vă conduc bine ?
 Oile-au răspuns :
 — Nu de iarbă,
 Ne e de dumneata...
 Că s-au pus la cale,
 Să mi te omoare
 Al vrincean și cu ungurean.
 El a spus :
 Să-i spui lui ungurean
 Și lui vrincean,
 Că dacă m-or omori,
 Să mă-ngroape
 În strunga oilor...
 Ciinii or urla,
 Oile s-or stringe,
 Pe mine m-or plînge,
 Cu lacrimi de sînge.
 Măicuții să-i spuneti :
 Să-mi pună la cap
 Fluierașul drag ;
 Fluieraș de os,
 Să cînte duios ;

Fluier de fag,
 Să cînte cu drag ;
 Fluier de soc,
 Să cînte cu foc.
 Și păsările s-or strînge,
 Pe mine m-or plînge.
 Prin păduri, pustietăți,
 N-am pe nime frate !
 Oi, sărace ciobănaș,
 Frumos și drăgălaș,
 Ca un bujorel,
 Tras printr-un inel.

MIORIȚA (IV)

La un apus de soare,
 Au pornit la vale,
 Pi-o coastă de plai,
 Pi-o gură de rai,
 Trei turme de oi,
 Trei voinici flăcăi ;
 Doi veri primari
 Și unu streior.
 De la stăpîn pleca,
 Fieștecare cu turma.
 Streiorul avea
 Oi mai multe,
 Mîndre și cornute ;
 Că era credincios,
 La cuvînt duios
 Și-i era turma dragă
 Și-o păstra întregă ;
 Și sta pe bită rezemat
 Și cînta din fluieraș,
 Cioban streior
 Cînta cu dor.
 Ce frumos cînta
 Din fluier și din caval !
 Din fluier cînta,
 Oile îndemna :
 — Prr ! prr ! Bela, Ocheșica...
 De trei zile zile încoace,
 Dumitale nu-ți place

Iarba, apa,
Mîncarea, traiul...
— Drăguță voinice,
Ei, n-am ce face,
Că nu pot să pasc,
Nici apă să beau,
Că gura mă doare.
Ciobanul ce făcea ?
Oile oprea :
— Veniți voi, oilor,
Veniți, mioarelor !
Pe Bela o lua,
Urechea-i freca,
Sînge-i slobozea.
Bela tot ofta
Și așa-i spunea :
— Drăguță voinice,
Nimic nu-mi place,
Nu mă întreba...
Of, stăpîne, stăpîne...
Că inima-n mine,
E ca și în tine.
Cînd neguri se lasă,
Dorm oile toate
Și frunza-i tăcută
Și valea e mută,
Vor să mi te-omoare,
Aști doi veri primari ;
Că ai oi mai grase,
Mindre și linoase,
Și cai învățați
Și cini mai bărbați.
Streiorul a spus :
— De n-o să pot răzbi
Și m-or omori,
Oiță laie, bucălaie,
Să mă pui lingă strungă.
Să spui la stăpînii tăi,
C-ai să ajungi la alt stăpîn,
Să mă îngroape
În strunga oilor,
În jocul mieilor.
În strunga împreunat,
Să fiu de voi apropiat.
Să-mi puie la cap
Fluieraș de fag ;

Fluieraș de os,
Să-mi cînte duios.
Apoi, cîinii cînd or urla,
Oile s-or aduna,
Pe mine m-or plinge,
Cu lacrimi de sînge.
Atunci, rămas bun,
Oaie, laie, bucălaie...
Ciobanul s-a dus la vale...
Apoi, cînd neguri se lasă,
Dorm oile toate
Și frunza-i tăcută
Și valea e mută,
La dealul Oidumului,
În valea Oifuzului,
Acolo, de cioban s-apropia
Și capu-i lua
Un vîr primar,
Cu semn pe obraz ;
Și-l arunca,
În valea Oifuzului,
La dealul Oidumului.
Ș-odată oile-au alergat
Și s-au tulburat ;
Cîinii au lătrat,
Caii au nechezat.
Ciobanii turma-i lua
Și mereu o mîna,
Ca oamenii să nu-i vază
Și oile să nu zbiere.
Și iată o măicuță bătrînă,
Cu brîul de lînă,
Pe cîmp alerga,
Și tot întreba :
— Pe voinicul meu
Nu l-ați văzut ?
Cu voi oile n-a păscut ?
— Noi am văzut
Și l-am cunoscut.
Semnele voi spune,
Că l-am pribuluit bine :
Soarele și luna
I-au ținut cununa.
Ploile cînd cădeau,
Pe el îl scăldau.

Păsărele l-au ciripit
Și l-au jelit.
Păsărele mii
Și stele făclii.

265

COSTEA

Firicele trei alune,
Colo-n vale la fintină,
A-ntins Costea șapte stîni,
Șapte stîni și-o perdea ;
Cată-l... tu-i mini-sa.
I-a fătat mioarele,
Pe toate izvoarele ;
I-a fătut cornutele,
Pe toate costișele.
Ș-încă Costea, frate, are
Patruzeci de cini bătrîni
Și treizeci de cățelandri ;
Și Dugan cine bărbat,
Nu trece om nelătrat
Și lupșor nemușcat ;
Și Dolfa, cățea bătrînă,
Fără nici un dinte-n gură.
De bătrînă ce era,
Mațele-i concănea,
Dar oițele le păzea.
Firicele de trei sfați,
Azi e luni și mîine-i marți,
Pleacă Costea la Galați,
Cu măgarii în sac șăuați,
Să ia sare la mioare,
Bolovani pe la cîrlani
Și siliști pe la ciobani
Și cupe la mulgători,
Și bice la mînători.
Înainte de-a pleca,
Toți ciobanii s-aduna
Și din gură le grăia :
— Voi ciobani și voi scutari,
Iaca, frate, plec, mă duc,
Eu vă las cu grija-n trup.
La stîină de mi-o sosi,
Savai Fulga os bătrîn,

362

Os bătrîn de miez de noapte,
Ca Fulga nu se poate.
Eu frate i-am dăruiț,
Laptele la o mulsoare,
Cașul de la închegătoare,
Un berbec la frigare
Și mămăliguță din oală ;
Ș-încă urda din zăgîrnă,
Să nu-mi facă vreo pricină.
Costea la Galați pleca,
Fulga sus la stîni venea,
Oițele le urmărea,
Oițele nu le găsea.
Sus pe muchi, pe dealuri se urca,
Toți cîinii mi-i vedea.
Unii la lupi urla
Ș-alții ca cîinii cîna ;
Cîinii Costea-mi auzea,
Mare ramăt că-mi făcea
Și după ramăt se trăgea
Și oițele că-mi găsea,
Fruntea oițelor,
Mama dobitoacelor ;
Ș-avea și p-acea oaie oacheșă,
Nu mai era în rînd ca ea.
Cînd era de vreme rea,
Trăgea cu turma-n perdea ;
Cînd era senin și lună,
Trăgea cu turma-n pășune.
Și pe-aia mi-o lua
Și cu oile-mi pleca
În pădure de acioaie,
Unde se mănîncă carne de oaie.
Costea de la Galați sosea,
Drept la scaun se punea.
Vedea frate, ce-mi vedea,
Că laptele nu ieșea,
Laptele la o mulsoare,
Nici cașul la închegătoare
Și nici urda de zăgîrnă.
— Asta este vo pricină !
Drept în fierbătoare pleca
Și pe Dolfa o chema
Și din gură-așa-i grăia :
— Dolfo, cățea bătrînă,
Care știi rîndul la stîină,

363

Care știi să rînduiești,
Oițele să-mi păzești.
Pe moșul mi l-ai slujit,
Pe tatăl meu l-ai slujit,
Pe mine nu mă slujești.
Ori vrei să mă sărăcești ?
Dar Dolfa ce-i cuvînta ?
— Ți-am slujit și te slujesc,
Dar acuș m-am poticnit
Și, frate, am îmbătrînit.
Dar Drăgan, cine bărbat,
El trebuia să aibă grijă.
Costea cînd mi-auzea,
Tare rău se supăra,
Mîna pe lance-mi punea
Și-n Dolfa cu lancea da.
Dar Dolfa, frate, ce-mi făcea ?
Botul pe pămînt punea,
Dîra oilor lua.
Daleu, Costea nu stătea.
Pe Murgu că-ncăleca,
După Dolfa se lua ;
Și Dolfa că mi-l ducea
În pădurea de acioaie,
Unde se mînîncă carne de oaie.
Toți haiducii roată-mi sta
Și cîte-o oaie-mi frigea
Și n-o frigea cum se frige,
Mi-o frigea prin cîrlige ;
Ș-o slobozea prin belciuge,
Ca să frigă carnea dulce.
Iacă și Costea sosea,
Toți haiducii încremenea.
Costea bună ziua da :
— Bună ziua, frate Fulga !
— Mulțumesc, nepoate Costea !
Tu, cu nepoțica ta,
Mi-ai mîncat averea mea.
Și cu lancea cînd dădea,
Dolfa de pulpă-i lua,
Toți haiducii se răspîndea.
Costea oițele lua
Și la tîrlă le ducea.

TURMA PIERDUTA

Foaie verde ș-un lipan,
La fîntîna de sub deal,
Cîntă, mări, un cioban,
Din fluier și din caval.
Dar din caval cum cînta ?
Uite-așa...
(Cîntă din vioară, ca din caval)
Stăpîn mocan ce-mi făcea ?
Oițele le-aduna
Și la munte le pornea...
(Cîntă numai melodia)
Cînd pe drum el se ducea,
D-o perdea că mi-și găsea.
Oițele că le băga,
Sarica ș-o așternea,
Cu gulga la căpătii,
Cu bîta deasupra ei,
Și se da de se culca.
Și prea mult că mi-și dormea,
Oile să-nșirua
Și-ntr-o vale că-mi intra.
Stăpîn mocan se deștepta,
Nici o oaie nu găsea.
Mîna pe caval punea
Ș-un cîntec de dor trăgea,
(Cîntă de dor)
Astă vorbă că-mi spunea,
După oi că mi-și pleca.
Cată ici, cată colea,
Nici o oaie nu găsea ;
Și-n cale că se găsea,
C-un lăutar că să-ntîlnea,
Din țara unguerească cînd venea,
Cu vioara că cînta.
Stăpîn mocan ce-i spunea ?
— Hai noroace, măi frățioare !
Te vād că știi să cînți bine cu vioara.
Ai patru ștreanguri coarde pe ea.
Să faci d-un cîntecel,
Să-mi sară opinca din picior...
'Cepea bătrînu de a cînta,
Ungurește cum știa...

Stăpîn mocan ce făcea ?
Mîna-n chimir cã băga.
— Ține, frate, gîlbioare,
Cã de cînd am venit din țara mea,
Nici unul nu mi-a cîntat așa.
Tot nainte cã-mi pleca,
Catã ici, catã colea,
Nici o oaie nu-mi gîsea,
Din țara turcească el venea.
— Hai noroace, mã frate !
Te vãd cã știi bine sã cînți cu țambala
Și-ai patru sute ștreanguri pe el.
Sã-mi faci d-un cîntecel,
Sã sarã opinca din picior !
'Cepea țambalagiu d-a cînta,
El turcește, cum știa.
(Cîntã o turcească)
Stăpîn mocan ce-mi făcea ?
— Ține, frate, gîlbiorul !
Cã de cînd am venit din țara mea,
Nimeni nu mi-a cîntat așa !
Tot nainte cã-mi pleca,
Catã ici, catã colea,
Vremea prînzului venea,
Nici o oaie nu gîsea
C-un lãutar cã se gîsea,
Din țara bulgãrească el venea.
— Hai noroace, mãi frãțioare !
Te vãz cã știi sã cînți cu gaida bine.
Sã-mi faci d-un cîntãcel,
Sã sarã opinca din picior.
'Cepea lãutarul de-a cînta,
Bulgãrește cum știa.
(Cîntã o bulgãrească.)
Stăpîn mocan ce-i spunea ?
— Hai încolo, mumã-ta,
Cã nu-mi place cîntecul,
Nici nu-i dau galbenul.
Astã vorbã i-o spunea,
Tot nainte cã pleca.
Catã ici, catã colea,
Nici o oaie nu gîsea
Din Cîrjãlari cã era.
— Alei, babo, dumneata,
Te vãz cã știi sã dai cu ghiocul bine.
Sã-mi ghicești și mie,
Sã vãz, gãsesc oile,

Ori s-au dus dracului ?
Așa baba c-auzea,
Ghiocul cã mi-l scotea,
Ciobanului îi ghicea...
— Mãi ciobane, uite oile tale-n cea vale !
Așa stăpîn mocan auzea,
Cînd acolo se ducea,
Nici o oaie nu gîsea.
Sarica ș-o așternea
Și se da de se culca
Și prea mult cã nu-și dormea ;
Cînd el, mãri, cã se trezea,
Măgarul cã-l auzea,
Într-o vale cum zbiera,
— Ahî... Ahî... !
(Cîntã ca măgarul.)
Și mocanul ce-mi făcea ?
Dupã zbierat se lua,
Mergea el cã mi-ș mergea ;
El ședea și-mi asculta,
Unde cîinii auzea,
Și-ntr-o vale cã-mi intra.
Da cum frate ?
Uite-așa !
*(Scoate sunete cu vioara,
urlã lung, ca pentru lup)*
Tot nainte cã-mi pleca,
Și-ntr-o vale cã-mi intra,
Turmulita și-o gîsea.
Ș-unde începea de-a cînta.
Da cum, frate ?
Uite-așa !
(Cîntã o arie foarte veselã.)
Tot de dorul oilor,
În samã turma și-o lua,
La măgar cã se ducea,
De dupã gît mi-l lua,
Drept în bot cã-l sãruta.
Turmulita și-o lua,
Ș-afarã mi-o scotea
Și la munte se ducea.
Acolo stîni cã făcea,
Ședea și se hodinea
Și, frate, se pomenea.

MANOLE (I)

Plimbă, mi se plimbă
 Domnul Negru-vodă,
 Cu nouă zidari,
 Tot meșteri d-ăi mari.
 Ei că s-a plimbat,
 D-ici de la apus,
 Pîn' la răsărit.
 Ca ei să-mi găsească
 Loc de case bune
 Și de mănăstire,
 Pomenire-n lume.
 Fără că-mi găsea
 Loc de mănăstire.
 Ici că s-a plimbat
 Și ici că mi-a dat
 D-o urmă de porci ;
 P-ormă a găsit
 Și turma de porci.
 Porcii că-mi rîma
 Și ei mi-ș găsea
 D-un zid părăsit,
 Din timp de dămunt,
 Cu mușchiu de-o palmă.
 Ei l-a costatat :
 Zid de mănăstire.
 De zid s-apuca,
 Cu nouă zidari,
 Tot meșteri d-ăi mari,
 Cu Manole zece.
 Ziua ce-mi zidea,
 Noaptea se dărîma,
 Varu că-l strica.
 Manole-mi striga :
 — Voi, noo zidari,
 Tot meșteri d-ăi mari,
 Noi rămășag să punem,
 Peste meșterese,
 Peste jupînese.

Că eu mi-am visat,
 Că pîn' n-oi zidi femeie,
 Zidul să nu ție.
 Jurămînt puneă,
 Peste jupînese,
 Peste meșterese :
 Care mi-ar veni
 Joi de dimineață,
 Cu bucate calde,
 P-aia s-o zidim.
 Jurămînt puneă,
 Se ducea, se culca.
 Cei nouă zidari,
 Tot meșteri d-ăi mari,
 Ei se-nfurișă,
 P-acasă-mi mergea.
 Vestea că mi-ș da,
 Pe la meșterese,
 Pe la jupînese.
 Numai nu mergea,
 În dreptate-mi ținea,
 Meșterul Manole.
 Ziuă se făcea,
 De zid s-apuca.
 Nouă meșterese
 Ele-mi zăbovea,
 Că ele-mi știa.
 Jupîneasa Caplea,
 Ea că se scula,
 Bucate-mi gătea
 Și ea că-mi pleca.
 Manole c-o vedea,
 'Cepea se ruga :
 „Doamne, ia tu să-mi lași
 D-un rug peste drum.
 Ea s-o împiedica,
 Bucate-o vărsa.
 Ea apoi s-o-ntorcea,
 Altele-or găti,
 De mi-or zăbovi,
 Altele-or veni.
 Dumnezeu lăsa
 D-un rug peste drum.
 Ea se-mpiedica,
 Bucatele-mi vărsa
 Și tot ea pleca.

Manole-o vedea,
Din ochi lăcrima,
Din gură se ruga :
— Doamne, milostive,
De ce nu mi-ș lași,
De margine de drum,
Șărpi mari, balauri,
De gură-nceștați,
De coadă-nodați ?
Ea când i-o vedea,
S-o-nspăimîna,
Bucate-o vărsa,
Înapoi s-o-ntorcea.
Și mi-ar zăbovi,
Altele or veni.
Dumnezeu lăsa,
De margine de drum,
Șărpi mari, balauri,
De gură-nceștați,
De coadă-nodați.
Ea când îi vedea,
Ea se spăimînta,
Bucate vărsa,
Înapoi pleca.
Ea pierdut mi-avea
De-un vițel prian,
Negăsit d-un an.
Vițelul căta
Și ea mi-l găsea,
La măcelar da.
Vițelu-l tăia,
Carne că-și lua,
Acasă mergea,
Bucate-mi gătea
Și tot ea pleca,
Manole-o vedea,
Nimic nu mai zicea,
Fără lăcrima.
Jupîneasa Caplea,
Ea că mi-ș sosea.
Manole striga :
— Voi, noo zidari,
Ce stați de-o priviți,
Luați d-o zidiți,
Că voi bine știți.
Cei nouă zidari,
Tot meșteri d-ăi mari,

În brațe-o lua
Și-n zid c-a punea,
'Cepea de-a zidea.
Zidul se urca,
Pînă la genunchi.
Jupîneasa Caplea
Din gură striga :
— Manole, Manole,
Meștere Manole,
Ajungă-ți de glumă,
Că zidul mă strînge,
Țițoara-mi curge,
Copilașu-mi plînge !
Meșteru Manole
Din gură striga :
— Voi, noo zidari,
Tot meșteri d-ăi mari,
Nu stați d-o priviți,
Siliți de zidiți,
Cu cap să-mi ieșiți.
Cei noo zidari,
Tot meșteri d-ăi mari,
Silea de-o zidea.
Zidul se urca,
Pînă pe la briu.
Jupîneasa Caplea
Din gură striga :
— Manole, Manole,
Ajungă-ți de glumă
Și de mare minune !
Că de este glumă,
Văz că nu e bună,
Că zidul mă strînge,
Copilașu-mi plînge,
Țițoara-mi curge.
Meșterul Manole,
El se supăra,
Mai tare striga :
— Voi, noo zidari,
Tot meșteri d-ăi mari,
Nu stați de-o priviți,
Siliți d-o zidiți,
Cu cap să-mi ieșiți,
Că voi bine știți.
Cei noo zidari,
Tot meșteri d-ăi mari,
Silea d-o zidea.

Zidul se urca,
Pîn' la suptiori.
Jupîneasă Caplea
Din gură striga :
— Manole, Manole,
Meştere Manole,
Ajungă-ţi de glumă
Şi de mare minune.
Că zidul mă stringe,
Copilaşu-mi plinge ;
Că de este glumă,
Văz că nu e bună.
Manole striga :
— Voi, noo zidari,
Voi bine ştiţi !
Cei noo zidari,
Tot meşteri d-ăi mari,
Ziduri le urca,
Pînă pe la gît.
Manole striga :
— Voi, noo zidari,
Staţi, de nu zidiţi,
Că eu să-mi privesc
Cei doi ochişori,
Mumă d-un fecior.
Sînt negri ca mura,
Mura cîmpului,
Ne-ajunsă de soare,
Coaptă la răcoare.
Cei noo zidari.
Sta de n-o zidea.
Manole-o privea,
'Cepea de-a plîngea.
Şi el că-mi privea
Cei doi ochişori,
Mumă d-un fecior.
Şi mi-o săruta,
Din gură striga :
— Voi, noo zidari,
Tot meşteri d-ăi mari,
Siliţi de zidiţi,
Cu cap să-mi ieşiţi,
Că voi bine ştiţi !
Jupîneasă Caplea
Din gură striga :
— Manole, Manole,

Soţioara mea,
Nu te-oi mai vedea !
Că de ţi-a fost de glumă,
Io văz, că n-a fost bună.
Tu cînd mă-i zidi
Şi mă-i isprăvi,
Leagăn ca să-mi faci,
Crez, deasupra mea,
Leagăn de mătase,
Copilaş s-aduci,
În leagăn să mi-l pui.
Ploaia mi-o ploua,
Pe el l-a scâlda ;
Ninsoarea mi-o ninge,
Pe el că l-o unge.
Să dea Dumnezeu
Pe tine să te facă
O cişmea curată.
Bolnava d-o dea,
Boala să-i treacă !
Iar cei noo zidari,
Tot meşteri d-ăi mari,
Tot bolovănei,
Pe lîngă cişmea.
Cei noo zidari
Silea de-mi zidea
Şi mi-ş isprăvea,
Cu cap că-mi ieşea.
Domnul Negru-vodă
În plimbare venea,
Din gură striga :

— Manole, Manole,
Meştere Manole,
Meşter lăudat,
Ce-ai cerut ţi-am dat.
Var nu mi-ai stricat,
Case ca la mine
Nu se află-n lume.
Manole-auzea,
Supărat mi-era :
— Ei, domnu Negru-vodă,
Case ca la tine
Mi-e de-nvăţătură,
Fac altele bune :
D-o mare mănăstire,
Lumea să se mire.

El că-mi auzea
Și se supăra.
Scara le tăia,
Sus că-mi rămînea,
Trei zile că mi-ș ședea.
De la trei zile-ncoace,
Striga Meșterul Manole :
— Voi, noo zidari,
Tot meșteri d-ăi mari,
Ce stați de pierți ?
Ia, voi nu ședeți.
Ia, voi vă ciopliți
Aripi de șindrilă,
Care zboară bine.
Manole-mi cioplea
Și el că zbură.
Unde că-mi cădea,
Cișmea se făcea.
Cei noo zidari,
Unde că-mi cădea,
Bolovani că se facea,
Pe lingă cișmea,
Și se pomenea.

268

CINTECUL LUI MANOLE (II)

Plimbă, mi se plimbă
Marele Ștefan-vodă,
În butcă în telegari,
Cu nouă chetrari,
Cu nouă zidari ;
Nouă-s meșteri mari,
Cu Manole, zece.
Meșteraș Manole,
Că el îi mai mare,
Plimbă, mi se plimbă
Pe Argeș în sus,
Tot pin alunișu
Și pin cărpinișu.
Că ei că ni-ș căta
Loc de mănăstire,
Și de case bune,
Să nu fie în lume,
Cam de pomenire.

374

Ianuș că-i grăia,
Porcii rîmîndu,
Mascurul întărcîndu :
Cînd și ei rîmîndu,
Că eu i-am văzutu,
Marmura întorcînd,
Marmura mohorită,
Că colo-i prea multă.
Ștefan-vodă cînd auzea,
Din butcă sărea
Și din gură-i grăia :
— Ianuș porcărașu,
Haide de mă du.
Ianuș că-i grăia :
— Domnu Ștefan-vodă,
Măscurașii mei,
O mie de lei ;
Scroafa cu porcei,
Cinci sute de lei.
Domnu Ștefan-vodă
El că mi-l plătea
Și la loc îi ducea,
Chetrarii chetrea,
Zidarii îmi lucra,
Ziua ce-mi lucra,
Noaptea se pierdea.
Ei se sfātuia,
Ce are să fie ?
Manole le grăia,
Rămași că-și lega
În tovărășie,
Chip de izbîndie.
Că ei că le zicea
La soțiile lor :
Care cum o veni,
Chiar de dimineață,
În zid ca s-o arunce.
Și toți că se îndoia,
Dreptatea nu ținea,
Că ei la femei spunea
Ca ele să întîrzie.
Ca la vreme să nu vie.
Meșterașul Manole,
El dreptatea ținea.
Și el la femeie nu spunea
Și ea la vreme venea.

375

Și-naintea ei se făcea,
Spaimă mare se făcea,
Bucatele își vărsa
Și ea îndărăt că se-ntorcea.
Că ea se inciuda
Și se necăjea :
— Cum de am zăbovit
Ș-am întârziat ?
Ea al doilea c-o făcutu,
Bucate a gătitu
Și ea că s-a dus.
Asemenea s-a întâmplatu.
Până în trei ori,
Fapta s-a întâmplatu.
Al treilea,
Cînd ea c-a călcatu
Și ea c-a sositu la domnul Manole.
Manole ce-i grăia ?
— Alio ! soția mea,
Că tu ce-ai venit
Și ce te-ai silitu ?
El că mi-o lua
Și-n zidu c-o arunca.
Zidarii-mi zidea,
Chetrarii închetrea,
Zidul că-mi creștea.
Ei șagă-i părea
Și ea tot rîdea.
Zidarii îmi striga :
— Var și cărămidă !
Zidarii îmi zidea,
Zidul că-mi creștea,
Ea că se gindea,
Că șagă nu era
Și la Manole-mi striga :
— Meșterăș Manole,
Zidul că mă strînge,
Țișoara-mi curge,
Cuconăș îmi plînge.
Manole-i grăia :
— Dalio, soțioara mea,
Ploile or ploua,
Pe el l-o scâlda ;
Vîntul că mi-o bate
Și l-o legăna !
Și zidul că-mi creștea,
Mănăstirea se mîntuia.

Cînd el ce făcea ?
De sus unde era,
Aripi de șindrilă
Că mi-ș făcea
Și jos se dădea !

DOBRIȘAN (I)

La Vodă la București,
Mare masă întinsă-mi este,
Dar la masă cine-mi șade ?
Caimacamii tirgului,
Boierii divanului
Și pribegii Moldovei.
Toți boierii bea, minca
Și toți mi se-nveselea.
Iar la coada mesii
Erau doi moșnegi bătrîni.
Nici nu bea, nici nu minca,
Ci pe Dobrișan mi-l pîra :
— Vai, doamne, maria-ta,
Ce-am văzut la Dobrișan,
N-am văzut nici la sultan.
Oile lui Dobrișan
Nu sînt ca oile,
Ci sînt oi cam tătărăști,
Cu lînuța despicată,
Doamne, cu aur mulată.
Berbecii lui Dobrișan
Nu-s berbeci ca berbecii.
De la coarne pîn' la coadă,
Preț cu douăsprezece palme,
Are coarne îmbelciugate.
Și în vîrful cornițelor,
Are-o piatră nestemată,
De plătește lumea toată.
Ciobanii lui Dobrișan
Nu se poartă ciobănește.
Se poartă în chip domnesc,
Cu opinci de chiz mezin ;
Gaura și paraua,
Virzopul și galbenul,
De-și așteaptă ca să vie,
Firman de la împărăție,
Să te scoată din domnie.

Alei, vodă-mi auzea,
Coate albe sumetea,
Cu pumnii în masă bătea
Și din gură așa zicea :
— Unde, vere, s-a văzut
Și, vere, s-a pomenit,
Savai seara cu doi sori
Și țară cu doi domnitori ;
Două săbii într-o teacă,
Doi domni într-o țară săracă !
Și mare ferman că-i făcea,
Ferman că-l trimetea
Și din gură așa zicea :
— Alei, cătănaș mai mare,
Tu-l pîrâști, să-l aduci.
Cătănașii nici auzea,
Mîna pe firman punea,
La Dobrogea că pleca.
Călca tina Vlăsiei,
Pe la miezul nopții.
La Dobrișan mi-ajungea,
Chiar la masă mi-l găsea ;
Nici bună ziua nu-i da,
Ferman pe masă-i trîntea.
Dobrișan cînd îmi vedea,
Nici din masă nu lua,
Mîna pe ferman punea.
Prinde ferman ce-i cetea,
Lăcrămioarele îl podidea
Și din gură-așa-mi grăia :
— Cine, vere, m-a pîrît,
N-a pîrît ca să mă sărăcească,
Ci capul să mi-l piarză.
De pe scaun se scula,
Buciumu-n mînă-l lua
Și afară că ieșea ;
De trei ori că-l buciuma,
Toți ciobanii s-aduna,
Toți ciobanii, toți scutarii.
Iată unul dintre ciobani,
Cel mai mare din scutari,
Din guriță-așa-mi grăia :
— Vai, doamne, măria-ta,
Pe noi de cînd ne-ai slugărit,
De trei ori n-ai buciumat ;
Oare ți-a venit la cap ?
Dobrișan așa grăia :

— Voi ciobani și voi scutari
Și voi, frate, berbecari,
Dați berbecii la mijloc
Și drumul să-mi apucați,
Căpșorul să-mi scăpați,
La Vodă la București,
Unde ți-e drag să trăiești.
Ciobanii că-mi auzea,
Berbecii la mijloc da,
Drumul apuca.
La vodă că-mi ajungea,
Bețile că-și rezema,
La zăbreaua din fereastră,
De intra lumina-n casă.
Vodă din somn sărea :
— Valeu, slugulița mea,
Iacă ziua s-a făcut
Și boierii la divan nu s-a strîns !
— Vai, doamne, măria-ta,
Stai, doamne, te liniștește,
Că ziua nu s-a făcut,
Dar Dobrișan mi-a sosit,
Cam cu oi, cam cu ciobani,
Cam cu hargalic cu totul.
Domnul se liniștea.
Pînă ziua se făcea.
Iaca Dobrișan sosea :
— Bună ziua că-i dădea,
Vodă mîna în brîu punea
Și pe scări că-i ridica.
Gealatul la ușă punea,
Căpșorul să i-l ia ;
Și-ncepea de a-l judeca :
— Unde, vere, s-a văzut
Ș-unde, vere, s-a pomenit :
Două săbii într-o teacă,
Și doi domni într-o țară săracă ;
Sau savai, seară cu doi sori,
Într-o țară cu doi domni.
Foaie verde, tiriplic,
Pe cel drum, cam părăsit,
Cam de demult,
Cu troscot verde înverzit,
Se vede, vere, venind,
De-o căruță verde,
Cu doi pinteni telegari,

Negri ca corbul,
Doamne mult is iuți ca focul ;
Drept la scară c-ajungea,
Din trăsură jos sârea ;
O maică bătrână sus pe scări
Că se urca,
Cu gealații se-ntilnea,
Palma biciu că-mi făcea,
Cîte-o palmă le dădea
Și pe ușa-afară-i da ;
Și între domni mi se-arunca
Și din gură-așa-mi grăia :
— Vai, doamne, măria-ta,
Lui Dobrișan capul lesne a-i tăia,
Anevoie a-l uita.
Eu întâi, doamne, cînd am curvit
Pe tine, doamne, te-am făcut
Al doilea, cînd am curvit,
Pe Dobrișan l-am făcut.
Dacă nu-mi crezi cuvîntul
Poftim de cetește fermanul.
Vodă cînd a cetit,
Frățior că și-a găsit
Și de mamă și de tată
Și din gură așa-mi grăia :
— Valeu, frate Dobrișane,
Să-mi dai mie ciobănia
Să-ți dau eu împărăția.
— Stai cu-mpărăția ta,
Eu cu ciobănia mea,
Așa-mi este datina.

270

DOBRIȘAN (II)

La curte la domnul Ștefan-vodă,
Frumoasă masă mi-e întinsă.
Dar la masă cine-mi șade ?
Tot boierii țării,
Pribegii Moldovei,
Caimacamii țirgului,
Sfetnici d-ai divanului.
Cam la capu mesei,
Șade Catan, armaș mare,
Nici nu bea, nici nu mănîncă,
Numai șade de-l pîrăște,

380

Pîrăște pe Dobrișan,
Dobrișan din Stoienești,
Cu oi multe mocănești,
Dar din gură ce-mi grăia ;
— Alei, doamne, Ștefan-vodă,
Unde, doamne, s-a văzut
Și, doamne, s-a pomenit
Săvai țară cu doi domni,
Cu doi domni, cu două dăjdii :
Dumeata din București,
Dobrișan din Stoienești ?
Căci ce ai, doamne, dumneata ?
Averea din țara ta.
Dobrișan de trei ori are
Și e mai mult la cătare.
Oile lui Dobrișan
Nu sînt oi ca oile :
Cu lînurile poleite,
Cu unghiile zugrăvite,
Cu cornuțe-mbelșugate,
Cari plătește lumea toată.
Berbecii lui Dobrișan,
Nu-s berbecii ca berbecii :
De la coadă pîn' la coarne,
De douăsprezece palme,
La cap mi-are patru coarne ;
De vîrful cornițelor,
Cite o piatră nestemată,
Care plătește lumea toată.
Dulăii lui Dobrișan
Nu-s dulăii ca dulăii,
Să păzească oile,
Ci sînt zăvozi mari domnești.
Măgarii lui Dobrișan
Nu-s măgari ca măgarii,
Să poarte samarele
Și toate căldările,
Sînt cai povolnici domnești.
Ciobanii lui Dobrișan
Nu se poartă ciobănește,
Ci se poartă-n chip domnește :
Cu cojoace de samur,
Cu opinci de irmizin ;
Vizopul și galbenul,
Nojița și leița ;
Cu cîrlige de argint,
Care n-am văzut, de cînd sînt.

381

Dar domnul Ștefan ce-i spunea ?
— Haide, Catane, armaș mare,
Tu-l pîrăști,
Tu să-l aduci ;
Cam cu oi, cam cu ciobani,
Cam cu hargalic cu tot,
Pe la miezul nopții,
Cu sudoarea morții.
Catan, armaș mare, auzea,
Ferman pe masă scria,
La Dobrișan trimetea.
Cap de masă mi-l găsea,
Ferman pe masă-i pica ;
Dobrișan că mi-l cetea,
Lăcrămioare-l podidea.
De la masă să scula,
Veste la ciobani le da.
Și ciobanii se porneau,
Cam cu oi, cam cu ciobani.
Cam cu hargalic cu tot,
Pe la miezul nopții,
Cu sudoarea morții.
Mergera noaptea, ca ziua,
Pe lumina pietrelor,
(Carnele luminau ca luna).
Era fruntea-n București
Și coada la Stoienești.
La curți turma ajungea,
'N curte că o băga ;
Fiind ciobanii osteniți,
De grea noapte sînt trudiți.
Cîrligele au rezemat,
De zăbrele, de fereastră,
A intrat zările-n casă.
Domnul Ștefan cînd se trezea,
Soare-n prînz că mi-și vedea.
Din guriță ce-mi striga ?
— Alergați roabe din casă,
Că soarele-n prînz s-a ridicat,
Pe mine nu m-ați sculat ;
Boierii la Divan c-or fi venit,
Ei-napoi s-or fi dus ;
Mi-e rușine ce-ați făcut.
Așa roabe c-auzea,
Afară că mi-și ieșea,
Soare-n prînz că nu-mi vedea,
Pe Dobrișan că-l vedea.

La domnul Ștefan se ducea :
— Culcă-te, doamne, fii dormit,
Soare-n prînz, nu s-a ridicat
Și la noi a nemerit
Rămășagul d-astă-noapte :
Dobrișan din Stoienești,
Cam cu oi, cam cu ciobani,
Cam cu hargalic cu tot.
Fiind ciobanii osteniți,
De grea noapte sînt trudiți,
Cîrligele au rezemat,
De zăbrele, de fereastră,
Și-a intrat zările-n casă.
Domnul Ștefan cînd mi-auzea,
Somn de el nu se lega,
Pînă ziuă se făcea.
Dacă ziuă se făcea,
Afară că mi-ș ieșea,
Pe Dobrișan că-l chema.
La scară îngenunchea,
Chip gealaților făcea,
Pe sub săbii să mi-l dea,
Frumos capul ca să-i ia.
Cînd cătase cam deoparte,
Dincotro soare-răsare,
Venea maica lui Dobrișan,
Cu hrisoavele pe brațe,
Pe masă i le trîntea.
Domnul Ștefan, cînd le citea,
Buni frățiori se găsea
Și de taică și de maică
Și de frați și de surori,
Ai cu milă și cu dor.
Din guriță ce-mi grăia ?
— Alei, frate Dobrișane,
De pripeam cu capul tău,
Nu mai eram frățiori.
Da știi, frate, d-au nu știi ?
Cît oi fi eu din domnie,
Tu să fii în sîrdărie.
Eu să domnesc în București
Și tu, mări, în Stoienești.
Și domnea frate în pace,
N-avea nimeri ce le face.

MARCU

Frunzuliță meri domnești,
 Sus, Doamne, la București,
 La curțile Marcului,
 Marcului viteazului,
 Frumoasă masă mi-e întinsă.
 Dar la masă cine șade ?
 Șade Marcu viteazul,
 Cu turcu bolindul.
 Ei beau și mi-și mincau,
 Frumos se-nveseleau.
 Grăi turcu bolindul
 Către Marcu viteazul :
 — Noi nici bem, nici mîncăm,
 Ci tot ne-nveselim ;
 La rămaș să ne-apucăm,
 Care s-o-mbăta, capul să-i tăiem.
 Paharul cine-l mesește ?
 Vinul cine-l potrivește ?
 Măiculița Marcului
 ...cea turcului.
 Marcu maică-sa îi grăia :
 — Maică, măiculița mea,
 Păhăruțul turcului,
 Vin cu rachiu să mestești ;
 Păhăruțul Marcului,
 Vin cu apă să-mplinești.
 Dar măicuța Marcului,
 ...cea turcului
 Păhăruțul turcului,
 Vin cu apă l-a mestit ;
 Păhăruțul Marcului,
 Vin cu rachiu a-mplinit.
 Marcu că s-a îmbătat,
 La masă că s-a culcat.
 Slugă-n casă a intrat :
 — Turcule, bolindule,
 Să nu tai capul Marcului,
 Că de cinci ani l-am slujit,
 Leafă că nu mi-a plătit.
 Turcu că se muia,
 Cu viață-l dăruia.
 Sluga credincioasă Marcului,
 Trase-o palmă Marcului
 Pe fața obrazului.

Marcu că se deștepta,
 Mîna pe paloș punea,
 Capul turcului tăia.
 Către mă-sa apoi grăia :
 — Maică, măiculița mea,
 Îți dau voie să-ți alegi :
 De vrei moarte luminoasă,
 Ori vrei moarte-ntunecoasă.
 — Ba vreau moarte luminoasă.
 Marcu iute c-o lega,
 Cu catran că o ungea,
 În foc mare c-o ardea.

DEDIU

— Diediule, atmanule,
 Lasă-te de atmanie
 Și te ia de plugărie.
 — Dalion ! dalion ! Ștefan-vodă,
 Cînd m-oi lăsa de atmanie
 Și m-oi apuca de plugărie,
 Am să-ți iau și ție domnia.
 Socrului a lui Diedu
 Tare rău că-i părea.
 La doisprezece porunca
 Și pe Diediu că mi-l lua
 Și la temniță că mi-l ducea ;
 La temnița părăsită,
 Pe sub pămînt ridicată,
 Cu zidurile de piatră.
 Carte la ușă că-i lipea.
 În carte ce scria ?
 Nouă ani și jumătate
 Și nouă de vară
 Și nouă de primăvară.
 Și maică-sa se ducea
 Și din gură striga :
 — Diedule, atmanule,
 Dar tu, maiculiții,
 Cumu-i odihnești ?
 Și el răspundea :
 — Mamă, mamă măiculiții,
 Eu cînd am intrat aici,
 Eram tinerel fără de mustață.

Și acum de cînd am intrat aici,
Mustățile îmi bat fălcile
Și barba îmi bate genunchile
Și părul călcieele.
Și cînd mă pui să mă odihnesc,
Barba mi-o pui căpătii
Și cu părul mă-nvelesc.
Mamă, mamă, măiculiță,
Și toate le odihnesc.
Cînd am intrat aici,
Erau șerpîi ca paiiele
Balaurii ca nuiielele
Și broaștele ca nucile.
Da, de cînd am intrat aici,
S-au făcut șerpîi ca drugii,
Balaurii ca mestecenii
Și broaștele ca ploștile.
Și acum, măiculiță,
Eu toate odihnesc ;
Dar o pustie de năpîrcă
A scos puii în poala caftanului,
În gura buzunarului ;
Cînd se întinde, mă cuprinde,
Și cînd se zgîrcește,
Inima-mi răcește.
Și iar toate le odihnesc.
Și tu, maică, te du acasă
Și te roagă de Ilinca, soția mea,
Să se ducă la taică-su.
De departe să ingenunche
Și de aproape să se roage :
— Să mi-l ierți, taică, pe Diedu al meu,
Că ni-i drag ca sufletul.
Ta-su îi zicea :
— Uite, multe slugi în curtea mea !
Du-te, taică, și-ți alege.
— Doamne cite slugi,
În curtea ta,
Ca Diedu nu mai era.
— Du-te taică, acasă,
Că eu am să-l scot pe Diedu.
Pe Diedu că-l scotea,
La curte-l aducea,
Bărbierului porunca,
Ca să-l rază și să-l tundă.
Și tocmai cînd îl isprăvea
Și capul îi tăia

Și-n căruță că-l punea
Și acasă că-l ducea.
Ilinca mort cînd îl vedea,
Și ea se otrăvea.

5. BALADE FAMILIALE

273

BRUMARELUL

Și iar verde ș-o foiță,
Colo-n colț în grădiniță,
Frumos doarme-o copiliță,
Cu părul lăsat pe țite.
Nu mă-ndur ca s-o deștept.
Vine altul mai în grabă,
Mi-o deșteaptă și-o întreabă :
— Ce ești, mătăluță dragă,
Ești nevastă ori ești fată,
Or zînă din cer picată ?
— Nu-s nevastă, nu-s nici fată,
Nici zînă din cer picată,
Ci sînt spumă de pe mare,
Cine m-o săruta, moare.
M-a sărutat un băiat,
De trei ori a leșinat,
A treia zi l-a-ngropat ;
M-a sărutat ș-un voinic,
Și lui nu i-a fost nimic !

274

CINTECUL MIERLEI

Foaie verde trei smicele,
Pe două surcele,
Ceartă, mi se ceartă
Sturzul și cu mierla.
Ei că se certa,
Sturzul că-i zicea :
— Mierliță peștrită,
La trup frumușică,
La cap mititică,

VOINICEL STREIN (II)

Verde ș-un pelin
 Și de rozmarin,
 Voinicel strein,
 Ca măr dulce-n drum ;
 Care pe drum trece,
 Toți mi-l zburdăcesc.
 Crengile că-i frînge,
 Tulpioara-i plînge.
 Tulpina-mi grăia :
 — Nu e vina mea,
 Ci a altuia,
 Care m-a sădit
 Și nu m-a-ngrădit.
 Verde ș-un pelin,
 Voinicel strein,
 Strein și sărac,
 Nimărui nu-i drag.
 Seara cînd sosește,
 Unde poposește,
 Gazdă nu-și găsește.
 Găzdișoara lui,
 Umbra gardului,
 Mărăcini ghimpoși ;
 Stai să te umbrești,
 Rău te dogorești.
 Intră seara-n sat,
 De cîini e lătrat,
 De babe certat ;
 Ușile-s închise,
 Făclii dalbe stinse ;
 Mesele sînt strînse,
 Pahare deșarte,
 N-are-ncotro-abate,
 De streinătate.
 Voinicel strein,
 Strein și bogat,
 Tuturor li-e drag.
 Intră seara-n sat,
 Ușile-s deschise,
 Făclii dalbe-aprinse,
 Mesele-s intinse,
 Păhărele pline,
 Bea și chefuieste,
 Scoate și plătește.

IANA ȘI STANA

Frunză ș-aluniță
 Pe ulița strîmtă,
 Strîmtă și cotită,
 Cu sîrmă-mpletită,
 Plimbă, mi se plimbă
 Două verișoare ;
 Da nu-s verișoare,
 Și sînt surioare ;
 Una mi-i mai mare,
 Alta mi-i mai mică ;
 A mai mare-i Stana,
 A mai mică-i Iana.
 Iana-i mai mișea
 Da-i mai frumușea.
 Stana-i mai bogată,
 Da-i mai grozăioară.
 Stana Ienei că-i grăia :
 — Iano, Iano, ibovnicul tău
 Am să-l ieu eu,
 Că mia taica mi-a dat :
 Plugușor de boi,
 Ș-o turmă de oi
 Ș-o pungă cu lei.
 Iana că-i grăia :
 — Stano, Stano ibovnicul al meu
 Tot am să-l ieu eu.
 Că ochișorii mei
 Bat plugul de boi ;
 Sprincenile mele,
 Bat turmele tele ;
 Fețișoara mea,
 Bate punga ta ;
 Voinicul le asculta,
 Și se tînguia,
 „Nu știu pe care s-o iau,
 Pe Iana s-o iau,
 Că de-o fi țara-n pace
 Noi ce-om vrea om face“.

IENCEA

Ș-am zis verde ș-o marulă,
 M-a făcut maica la șură,
 Șurăieț și bun de gură ;

Pe Murgu c-am încălecat
Prin Țarigrad m-am plimbat
Și din gură-așa-am strigat :
— Cîte fete în Țarigrad
Pe toate le-am sărutat,
Numai una mi-a scăpat,
Stăncuța din Vadu-lat,
Nepoțică de-mpărat ;
Dar nici aia n-o să-mi scape.
Și turcii mă-auzeau,
La cafelea mă poșteau,
Mare rămășag îmi da,
Pe Stanca n-o săruta ;
Iar Iencea ce-mi făcea ?
Față de pămînt punea,
La maică-sa că se ducea
Și maică-sa mi-l vedea
Și din gură-așa zicea :
— Alei, Iencea, Mărăiencea
Ce ești așa trist, mîhnit ?
Ori pe Murgu l-ai spetit,
Ori banii i-ai cheltuit,
Ori hainele ți le-ai rupt ?
Iară Iencea ce-mi zicea ?
— Maică, măculița mea
Pe Murgu c-am încălecat,
Nici banii n-am cheltuit,
Nici pe Murgu n-am spetit,
Pe Murgu n-am încălecat,
Prin Țarigrad m-am plimbat
Și din gură-așa-am strigat :
— Cîte fete în Țarigrad,
Pe toate le-am sărutat :
— Alei, Iencea, Mărăienceo,
Roagă-te lui Dumnezeu
Și la Maica Precista
Să trăiască bătrîna
Că i-a purtat grija ;
'Bracă haine femeiești,
Leagă-te la cap turcește
Și du-te la Stăncuța
La Stăncuța la palat.
Și du-te la ea la palat
Și strigă așa :
— Stanco, vecina mea,
Descuie-mi tu porțița,

Căci vine bărbatul beat
Și cu pistolu-ncărcat :
Fă-mi atîta bunătate
Și mă scapă de la moarte.
Și Stăncuța mă auzea
Slugilor le poruncea :
— Descuieți voi porțița !
Și-năuntru că-l băga
Atunci el zicea :
— Stanco, vecina mea,
Geaba de pomană dai,
Nu mă lasă colea-n curte,
Căci vine-n curte și mă vede.
Și mă bagă colea-n casă,
Colea-n casă la fereastră,
Și mă scapă de la moarte,
Fă-mi atîta bunătate.
Atunci Stanca ce-mi făcea ?
În casă ea mi-l băga
Și lîngă dînsa-i așternea
Ș-amîndoi mi se culcau.
Peste noapte ce-mi făcea ?
În brațe el mi-o lua,
Începe a o săruta.
Și Stăncuța ce zicea :
— Săriți slugilor, argaților,
Și-mi aruncați de-o cîrpă-n cap
Să mă numere bărbat
Și turcii cînd auzeau
Față galbenă făceau
Toți turcii mi se stringeau,
Galbeni mulți îmi dăruiau.

Sub soare-răsare,
Aproape de mare,
Oști mi-a tăbărit,
Oștile-s turcești,
Multe tătărăști ;
Mulți voinici piereau,
Mame se jeleau.
Neaga c-auzea,
Drumul și-l lua,
Prin văi și prin munți,

Ceață că-ntilnea,
Ceață, negură :
— Eu o să te-ntreb
De al meu Ion,
Dac' l-oi fi văzut :
— Dar eu l-am văzut,
La un colț de mare,
Valurile-l băteau,
Ciorile-l scobeau.
Neaga c-auzea,
Drumul și-l lua,
La mare c-ajungea,
Frumos că-l lua
Și-l înmormînta,
Cruce-i ridica
Și pe loc murea.

280

BLESTEMUL MÎNDREI

Frunză verde nalbă moale,
Drum pe deal și drum pe vale,
Vine-un voinicel călare
P-un cal murg, cu coama mare.
Se-ntîlni c-o fată mare.
— Bună ziua, fată mare !
— S-mulțumesc, neică, călare,
Ca la un frate mai mare !
Ia-mă tu, neică, călare,
În spatele dumitale.
Căci mi-e drumul ars de soare
Și mă frige la picioare.
Și mi-e drumul gloduros
Și nu pot merge pe jos.
— Nu poate neica te sui
Căci mi-e murgul mititel,
Mititel și sprintenel.
Și mi-e murgul dintr-o joi,
Nu ne duce pe-amîndoi.
— Duce-te-ai, neică, te-ai duce,
Pin' la calea jumătate.
Să dea Dumnezeu d-o ploaie,
Podurile să se moaie,
Murgul să se poticnească,
Drept în gît să te trîntească,
Mîna stîngă să ți-o frîngă
Și dreapta să ți-o scrîntească.

394

281

[ARBORII ÎMBRĂȚIȘAȚI]

Erau odată doi iubiți,
Ca doi zarzări înfloriți.
Zarzării s-au scuturat
Și iubiții s-au necat
La o margine de lac ;
Că părinții nu-i lăsa,
Amindoi ca să se ia.
Și mai bine-a vrut să moară,
Decît o dragoste amară ;
Ei n-au vrut să mai trăiască
Pe lume să chinuiască.
Părinții cînd au aflat,
Fuga la marinari au dat :
— Marinari, măi marinari,
Vă dau o pungă cu bani
Și un buchet de lămîiță
Scoate pe a mea fetiță ;
Ș-un buchet de liliac
Scoate pe al meu băiat.
Vă dau tot ce am în casă,
Numai să mi-l scoateți cu viață
Că îl am numai pe el
Și m-a lăsat singurel.
— Puteți să-mi dați banii toți,
Pe copii i-am scos tot morți ;
Amindoi îmbrățișați,
Ca doi pomi îngemănați
Și cu viță împreunați,
De dragoste însetați.
Atunci pe tineri i-au luat
Pe amindoi i-a înmormîntat
La o margine de drum,
La umbra unui alun
Și-acolo cine trecea,
Pe părinți îi blestema
Și-acolo cine trecea,
Și ce vedea se mișuna
Din alun mereu creștea
Două ramuri împletite,
Cu boboci împodobite.

395

CHIRA

Chira joi s-a logodit,
 Vineri s-a bolnăvit.
 — Maică, măiculiță,
 Dă-mi o oglinjoară
 Pe piept la mine
 Că nu mă pot scula
 Să pieptăn părul ;
 Părul meu e ruginiu,
 Fața mea cea drăguliță
 Mîndră, roșie ca o floare !
 Chira și-a pieptănat
 Părul cel ruginit.
 — Mamă dragă,
 Rămas bun de la mire,
 Spui la nuntași sănătate,
 Că Chira e moartă acasă.
 Seara a-nserat,
 Nuntașii s-au strîns,
 Nunta înainte a mers.
 Și nuntașii nu credeau,
 Și a spus atunci (mama Chirei) :
 — Nașilor, nuntașilor,
 Întoarceți căruțile înapoi,
 Chira-i moartă, dar e-n casă,
 E în casă sus pe masă.
 Atunci mirele n-a crezut,
 Călare pe murgul lui
 A sărit peste poartă,
 Flori, crăițe a călcat,
 Friul la murg a scăpat.
 Pe mire l-a trîntit,
 Mîna dreaptă că și-a rupt
 Și piciorul l-a scrîntit,
 Atunci nunta-n casă a intrat
 Și pe moartă au aflat.

GHIȚA CĂTĂNUȚA (I)

Foaie verde peliniță,
 Pe cel deal, pe cea culmiță,
 Plimbă boieri, mi se plimbă,
 Mi se plimbă Cătănuță.

Și mergea la socru-su,
 Cu doisprece catirași,
 Însărcinați cu gălbinași.
 Mergea, boieri, cît mergea,
 Lui Ghiță foame-i era,
 El boier descăleca.
 Frumoasă masă-ntindea,
 Cu mîndruța ospăta :
 Dă cu vin, dă cu rachiu.
 Cînd fuse despre beție,
 Ghiță la chef că prindea,
 La mîndruța ce zicea ?
 — Daleleu, mîndruța mea,
 Eu de cît timp te-am luat,
 Nici un cîntec n-ai cîntat,
 Cîntă-mi, mîndră, cînticul
 Că mi-i drag ca sufletul.
 Daleu, mîndra ce zicea ?
 — Lesne, Ghiță, ți-aș cînta,
 Văi adînci or răsuna,
 Dealurile-or tremura
 Și-apele s-or tulbura.
 Dar mi-i glasul muieresc
 Și vorbele haiducești.
 — Săvai, Gruia, căpitane,
 Savai aici mi se cheamă
 Tot cîrdul de haiduci
 Peste patruzeci de turci.
 Ei pe mine m-or auzi
 Și la mine c-or veni
 Și pe mine m-or lua.
 Daleu, Ghiță, ce zicea ?
 — Cîntă-mi, mîndro, nu căta
 Că ce-o fi, om mai vedea.
 Începe mîndra de-a cînta,
 Ea de glas bun ce avea,
 Văi adînci că răsuna,
 Dealurile se tremura,
 Tot codrul că mișuia ;
 Toți haiducii mi-auzea.
 Daleu, Gruia ce zicea ?
 — Hop, o dată voinici, tată !
 Coprindeți pădurea toată,
 Că aia este mîndra mea,
 Care m-am iubit cu ea.

Toți haiducii se scula
Tot codrul că-l ocolea,
Pe mindruța mi-o căta.
Mai la vale că venea,
Peste mîndra că dădea ;
Daleu Gruia ce zicea ?
— Daleu, Ghiță Cătănuță,
Tu, maică te-ai vitejit,
Vadurile de mi-ai băut
Și ierburile mi le-ai păscut.
Dalei Ghiță ce zicea ?
— Daleu, tu boier de codru,
Să-ți dau bani de cheltuială,
Nu-mi mai face supărare.
Daleu Gruia ce zicea ?
— Mie bani să nu-mi mai dai,
Tu să-mi dai pe Murgu vamă.
Dalei Ghiță ce-i zicea ?
— Eu pe Murgu nu ți-oi da,
Odată cu viața mea.
Să fie numai al meu,
Să-mi poarte trupșorul meu.
— Dar să-mi dai paloșul, Voino !
Dalei Ghiță ce zicea ?
— Eu paloșul nu ți l-oi da,
Odată cu viața mea !
Să fie numai al meu,
Să-mi apăr căpșorul meu !
Atunci Gruia ce zicea ?
— Nici pe Murgu nu mi-l dai,
Atunci să-mi dai pe mîndra, Voină !
Dalei Ghiță ce zicea ?
— Eu pe mîndra nu ți-oi da,
Odată cu viața mea !
Că mi-a dat-o socru-meu
Să fie numai a mea,
Să-mi spele cămășuța.
Atunci Gruia ce zicea ?
— La luptă să ne luăm,
În săbii să ne tăiem.
Daleu Ghiță ce zicea ?
— La ce boier mă-i pofti,
Eu tot bucuros oi fi.
La luptă să ne luăm,
Că lupta e voinicească,
Sabia-i curvărească.

Ei la luptă s-apuca,
Dalei Ghiță ce făcea ?
Pe mindruța-o depărta,
Să nu vadă mindruța.
Ca să strice inima.
Cînd pe Ghiță aducea,
În partea cam din stînga,
La genunchi că-l îngropa.
Dalei Ghiță ce zicea :
— Iute... mamă-sa
Stă să-mi piarză viața mea.
El, boieri, se supăra
Cînd pe Gruia îl aducea.
În partea cam din dreapta,
La subțiori îl îngropa ;
Paloș din teacă trăgea,
Capul lui Gruia lua ;
La mîndruța că striga,
Pe mîndruța ispitea :
— Daleleu, mîndruța mea,
Că mi s-a rupt birnișorul
Și-mi răpune suflețelul.
Daleu mîndra ce zicea :
Care voi oți dovedi,
Tot de-un bărbățel mi-ți fi !
Daleu Ghiță ce zicea ?
— Iote... mumă-sa,
Cu nevasta altuia
Să-mi pierz eu viața mea ?
— Daleleu, mîndruța mea,
Tu mi-ai zis o vorbă rea,
De mi-ai secat inima.
Atunci mîndra se ruga :
— Iartă-mi, Ghiță, greșala
Că n-oi mai face Ghiță-așa !
Dalei Ghiță ce zicea ?
— Lesne, mîndruțo, ți-aș ierta,
Dar mi-ai secat inima.
Astă-vară ce-a trecut,
Nici un lucru n-am avut,
Șapte căpițe-am cosit,
La toate vîrf le-am făcut,
Dar la una n-a ajuns.
Dac-o vrea Dumnezeu,
O să-i fac cu capul tău.

Mîndra mereu se ruga
 — Iartă-mi, Ghiță, greșeala,
 Că n-oi mai zice așa.
 Daleu Ghiță ce zicea :
 — Bea, mîndro, și înveselește !
 Bea mîndra și înveselea,
 La căpițe se gîndea.
 Dalei Ghiță ce făcea ?
 La mîndra că căta,
 Paloș din teacă trăgea,
 Spre mîndruța amăgea,
 Capul mîndrei că sărea.
 Cosicioara-i alegea,
 La buzunar o punea
 Și pe Murgu-ncăleca,
 La soacră-sa se ducea ;
 Soacră-sa cînd mi-l vedea,
 Tare bine că-i părea,
 Mescioara că-i punea.
 Sta Ghiță și ospăta,
 Da soacră-sa ce-i zicea ?
 — Dalei, Ghiță Cătănuță,
 Bine-ți șade ție-așa,
 Dar mai bine ți-ar șede,
 Să fie și mîndruța.
 Dalei Ghiță ce zicea ?
 — Foaie verde ș-o măslină,
 Iaca mîndra-n sîn la mine.
 Cosicioara i-o scotea
 Și pe masă i-o punea.
 Da maică-sa ce-i zicea ?
 — Lasă mîndra-așa să-i fie
 Că-i ziceam să ia din vecini,
 Ea le scotea lor minciuni.

284

GHIȚĂ CĂTĂNUȚĂ ȘI PANĂ ROȘIOARĂ (II)

Pe culmița dealului,
 Dealului, Ardealului,
 Se plimbă Ghiță Cătănuță
 Cu-a lui dalbă de mîndruță ;
 Cu doisprezece călușei,
 Cu măgarii printre ei.
 Venea de la taică-su
 Și mergea la socru-su.

400

Iar verde poamă deasă,
 În verde poiană da,
 De pe cai descălica,
 Frumos masa întindea,
 Dar Ghiță așa zicea :
 — De cînd, mîndro, te-am luat,
 Nici un cîntec n-ai cîntat,
 Să te-ascult, mîndro, cu drag.
 — Aș cînta, Ghiță, aș cînta,
 Dar am un pîrdalnic de glas,
 Că mi-e glasul femeiesc,
 Și cuvîntul haiducesc.
 De-oi începe a cînta,
 Munții s-or cutremura,
 Brazii verzi s-or scutura,
 Ape mari s-or tulbura
 Și pe mine m-o-asculta.
 Să vie Pană Roșioară
 Și cu Gruia căpitanul.
 Arambașe de haiduci,
 Peste patruzeci și cinci.
 — Auzi, Gruie, glasul mîndruței tale.
 Adu cai și-ncalică,
 Pană Roșioară pe Ghiță-l întreba :
 Și-nainte să ieșim.
 — Ce cauți tu, Ghiță, p-aici ?
 Mi-ai călcat moșiile,
 Mi-ai păscut ierburile.
 Ce-mi dai, Ghiță, vamă,
 Ca să-ți fie de trecătoare,
 Ca să scapi cu cap la țară
 Și să nu te fac pastramă ?
 Ia să-mi dai paloșul vamă ;
 — Io paloșul nu l-oi da,
 O dată cu viața mea.
 Mi l-a dat cumnatul meu,
 Să-mi apăr capul cu el.
 — Dă-mi pe Murgu vamă.
 — Nici pe Murgu nu l-oi da
 Că mi l-a dat soacră-mea,
 Să port trupul meu și-a mîndrei mele.
 — Atunci dă-mi pe mîndra vamă.
 — Nici pe mîndra nu voi da,
 Că mi-a dat-o soacră-mea,
 Să fac căscioară cu ea.

401

— Ce ți-am cerut, nu mi-ai dat,
 Ai cu luptă să ne luptăm
 Sau în săbii să ne tăiem.
 Ghiță-i zicea :

— Lasă sabia curvească,
 Hai la luptă voinicească,
 Că e dreaptă și-nțeleaptă,
 N-are-n lume judecată.
 Și la luptă se lua,
 De cu ziuă pină-n noapte.
 Când da soarele-n chindie,
 Fuse lupta cu minie.
 Brațul că-și rupea.

— Sai, mîndro, sai, dragă,
 Că mă hăicuiește mistrețul.
 Dar mîndra ce zicea ?

— Ia siliți, Ghiță, siliți,
 Care, frate-o birui,
 Tot un bărbățel mi-o fi.
 Ghiță ce făcea ?

Briul în dinți că lua,
 Pe haiduc cînd l-aducea,
 Pină-n briu îl îngropa.
 Paloș din teacă scotea,
 Cap din trup că-i depărta
 Și toți haiducii venea,
 Și de Ghiță întreba.
 Dară mîndra ce făcea ?

Ea la Ghiță că venea,
 Pîn' la pămînt se pleca,
 Se pleca de-ngenunchea :

— Iartă-mi, Ghiță, greșeala,
 Că n-oi mai face asta,
 Pină-n pămînt oi intra.
 Dară Ghiță ce făcea ?

Lîngă el îmi avea
 O ploscuță mititea
 De cinci vedre și-o oca
 Și tot îi părea mititea.
 Frumoasă masă întindea
 Și cu mîndra se cinstea.
 Mina-n buzunar băga,
 Un păhărel că scotea
 Și mîndrei îi dădea :

— Ia, mîndruțo, ia de bea
 Ia din minușița mea,
 Or om bea, or n-om mai bea.

Astă vară ce-a trecut,
 Multe căpițe ce-am făcut,
 Una mi-a scăpat
 De virf nu i-am făcut.
 Să-mi ajute Dumnezeu
 Ca să-l fac cu capul tău.
 De cînd te-am luat,
 În spate nu te-am cătat,
 Să te văz, mîndro, cu drag.
 Muieroa, părul lung și minte scurtă,
 O dată se sucea
 Și, Ghiță, om de treabă,
 Îi tăia capul degrabă.
 Capul pe căpiță zvirlea,
 Virf la căpiță-i făcea,
 Cosițele și țitele le tăia,
 În buzunar le băga
 Și la soacră-sa mergea.
 Ea cum îl vedea,
 Masă mare întindea.
 Bea, Ghiță, se-nveselea
 Și de mîndra nu gîndea.
 Mă-sa aminte i-aducea :

— Să fie și mîndra ta,
 Tot mai bine ți-ar șede.
 Atunci Ghiță ce făcea ?
 Mina-n buzunar băga,
 Cosițele și țitele le scotea :

— Poftim, maică, carne grasă,
 De la mîndra cea frumoasă.
 Maică-sa ce îi zicea ?
 — Mai bine o dam în vecini,
 Că-mi arunci tot pricini.

GHIȚA CĂTĂNUȚĂ (III)

Firicele peliniță,
 Pe cel deal, pe cea cosiță,
 Pe cea verde moviliță,
 Plimbă-mi-se, plimbă Cătănuță,
 Cu-a lui dalbă de mindruță,
 Cu doisprezece catiruși,
 Cu doisprezece lăutari ;
 Să plimbă, cit să plimbă,
 Pe colnic că s-așeza,

Bea, minca și din gură-așa grăia :
— Să cerc mindruța
Dacă ține dreptatea !
— Văleleu, mindruța mea,
Eu de cînd mi te-am luat
Nici un cîntec n-ai cîntat,
Dar acuma ai să-mi cînti.
— Alei, Ghiță Cătănuță,
Cu a ta neagră chiculiță,
Eu, frate, cînd oi cînta,
Mare rău ți-o aplica
Că am glasul femeiesc
Și vorbele voinicești
Să le auzi, te prăpădesc !
— Cîntă-ți, mîndro, cîntecul,
Că mi-e drag ca sufletul.
Văleu mîndra că-ncepea,
Văi adînci că răsuna,
Munții se cutremura,
Frunza-n codru că șoptea,
Apele se tulbura ;
Unde Gruia mi-auzea
Și din gură-așa grăia :
— I-auzi, mîndra mititică,
Cîntă-n codru făr' de frică.
Și pe cal încăleca,
Înainte le ieșea,
Drumul le-ncurmezișă
Și din gură-așa-mi grăia :
— Ghiță, Ghiță Cătăniță,
Cu-a ta dalbă de mîndruță,
Tu îmi bei, te veselești,
Da de vamă nu gîndești.
Nu știi că aici e vamă
Ca să scapi cu cap, la țară,
Să nu te facem pastramă,
Dă-ne pe Murgu de vamă !
— Ba pe Murgu eu l-oi da,
Odată cu viața mea !
Frate, îmi poartă trupșorul meu
Ș-a mîndrei mele :
— Dă-ne paloșul de vamă !
— Ba, paloșul nu l-oi da
Odată cu viața mea !
E dat de la taică-meu.
— Dă-ne mîndra de vamă !
— Ba pe mîndra nu voi da,
Că-i dată de soacră-mea,
Să-mi fie soția mea.

— Atunci hai la luptă să ne luăm,
În puște să ne-mpușcăm,
În săbii să ne tăiem.
Atunci Ghiță cuvînta :
— Lasă pușca pustia
Că pușca este hoțescă ;
Hai la luptă voinicească,
O luptă dreaptă,
De la Dumnezeu lăsată.
Ei la luptă se lua,
Zi de vară se lupta ;
Nici unul nu biruia.
Daleu Ghiță ce-mi făcea ?
Ca să-ncerce mîndruța
Dacă ține dreptatea,
Din guriță-așa-mi grăia :
— Valeu, mîndruța mea,
Haide strînge-mi cureaua
Să-mi mai scap viața.
Dalei mîndra ce-mi grăia ?
— De dați și vă luptați,
Care-ți birui,
Tot de-un bărbățel o fi.
Atunci Ghiță mi-auzea,
Ochii în cap se tulbura
Și pe Gruia-l aducea
Și-n pămînt că mi-l trînteia ;
Mina pe paloș punea,
Frumos capu-i râteza
Și la Murgu se ducea,
Mina pe paloș punea,
Ploschița de cinci oca
La guriță mi-o punea
Și-n fundul ei se răsuflea,
C-așa era măsura.
Văleu mîndra ce zicea :
— Iartă-mi, Ghiță, greșala.
— Lesne, mîndro, a ierta,
Anevoie a uita.
Eu astă-vară am cosit,
Nouă clăi am făcut,
La opt virfușoare ;
Numa una n-am făcut.
Am s-o fac cu capul tău.
Coadele i le scurta,
În batistă le lega,
În buzunar le punea

Și la soacră-sa pleca.
La poartă că-mi bătea.
— Deschide, maică, deschide,
Ca să intre și mindra
Că ea-i știe seama.
— Da deschid-o și mindra
Că ea-i știe seama.
Maică-sa că aștepta
Poarta nu se deschidea
Și la poartă se ducea,
Poarta că mi se deschidea
Și pe Ghiță mi-l primea,
În casă că mi-l băga
Și masa că i-o punea,
Ghiță la masă stătea,
Bea și mi se-nveselea ;
Atunci maică-sa grăia :
— Bine, Ghiță, ți-ar mai sta,
Dac-ar fi și mindruța,
Cu tine alătura.
Atunci Ghiță auzea,
Mina-n buzunar punea,
Batiscioara mi-o scotea
Și pe masă mi-o punea
Și din gură-așa grăia :
— Iaca, maică, și mindra,
Dacă nu ține dreptatea.
Maică-sa când o vedea,
Coadele mi le lua,
Le plîngea, le dezmierda
Și din gură-așa zicea :
— Lasă, mindro,-așa să-ți fie,
N-ai ascultat vorba mea.
Eu ți-am zis să iei din sat,
Tu făceai că-i fermecat.
Eu ți-am zis să iei vecin,
Tu-l făceai că e nebun.
Tu ai zis că iei viteaz,
Maică, ți-ai luat
Și capul ți-ai tăiat.

286

NEVASTA VÎNDUTĂ

Foaie verde foi mohor
Am un bărbat băutor :

406

Mi-a băut două comori,
Cincizeci de boi ca niște flori,
Două vaci gonitoare
Și m-a lăsat și datoare.
Ș-altă foie izmă creață,
Într-o joi de dimineață
Mi-a plecat Ghiță la piață
Să-și vindă draga nevastă
În circiuma din obor
La doi turci de negustori.
Negustorul l-a întrebat :
— Ce ceri, Ghiță, pe ea ?
— Să-mi dai mia și suta
Că-i frumoasă sărmana.
Mia și suta-i da,
Nevestica că-i lua.
Dar nevasta ce-i zicea ?
— Ghiță, tu m-ai vîndut
Rost de băut ți-ai făcut,
Dar acasă cînd te-i duce
Să vezi copiii cum plîng !
Ghiță banii și-i lua
Ș-acasă că pleca.
Copiii l-au întrebat :
— Tată, unde e mama ?
— Stați, voi, pînă diseară,
Că mă-nsor și v-aduc mamă.
Poate să fie cucoană,
Că noi nu i-om zice mamă.
Mama de unde venea,
Ne pupa, ne dezmierda
Și în brațe ne lua ;
Dar asta e străină,
De noi nu are milă.

287

NEVASTA FUGITĂ (I)

Foaie verde rug de mure,
Pe sub deal, pe sub pădure,
Se duce-o femeie-n lume,
Cu prunculețul pe mînă.
Pruncul e nelegiuit
Și-i de bărbat izgonit.
Pruncu-i plînge, mă-sa-i zice :

407

— Taci, pruncule, nu mai plinge,
 Că iced-i pădure mare,
 Și mi-or ieși hoții-n cale.
 Nici vorba nu terminară,
 Hoții-n cale le ieșiră,
 Și din gură-așa grăiră :
 — Lasă pruncul la pământ
 Și hai cu noi la hoțit.
 Și-așa din gură-i grăia :
 — D-ar ști capul ș-ar tăia
 Și pruncul nu l-ar lăsa.
 Și-am să-i fac d-un legănel,
 Într-un vîrf de arțarel,
 Pe-o cracă de alunel.
 — Cine ți l-o legăna ?
 — Vînturile cînd or bătea.
 — Dar cin' ți l-o primeni ?
 — Codrul cînd o înverzi,
 Ala mi l-o primeni.
 — Dar cin' ți l-o mai scâlda ?
 — Ploile cînd or ploua,
 Alea, neică, l-or scâlda.
 — Cine ți l-o mai găti ?
 — Florile cînd or înflori,
 Alea, neică, l-o găti.
 — Dar cine ți l-o îngropa ?
 — Munții cînd s-or dărîma.
 — Cine ți l-o mai jeli ?
 — Păsările-or ciripi,
 Alea, neică, l-o jeli.

288

NEVASTA FUGITĂ (II)

Pe sub deal, pe sub pădure,
 Se duce-o femeie-n lume,
 Cu pruncul nebotezat,
 E izgonită de bărbat.
 Pruncul plînge,
 Mă-sa-i zice :
 — Taci, pruncule, nu mai plînge,
 Ne aude hoții de-afară.
 Nici vorba n-o isprăviră,
 Și haiducii îmi sosiră.

408

— Mai lăsați-mă nițel,
 Ca să-i fac de-un legănel,
 Într-un vîrf de stejărel.
 Pruncul plînge, mă-sa-i zice :
 — Taci, pruncule, nu mai plînge.
 Prunculeț, cine te-a scâlda ?
 — Ploile cînd or ploua.
 — Pruncule, cin' te-o-mbrăca ?
 — Codrul cînd s-o scutura.
 — Țițișoara cine ți-o da ?
 — Numai Maica Precista.
 — De jelit, cine te-o jeli ?
 — Păsările cînd or ciripi !

289

VOINICUL DIN ȚARIGRAD

Vineri maica m-a născut,
 Sîmbătă m-a logodit,
 Dumineca m-a nuntit ;
 Luni ordin mi-a venit,
 La oaste că m-a pornit.
 Iară moșul ce făcea ?
 Nouă ani mi-l aștepta,
 — Nouă ani și nouă zile
 De cînd n-a dat pe la mine !
 Foaie verde viorea,
 Iară moșul ce-mi făcea ?
 Sapa și lopata lua
 Și la vie că-mi pornea,
 Și via că mi-o dezgropa,
 Peste gard e-o arunca.
 Foaie verde micșunea,
 La vale că se uita,
 Viind voinicel călare,
 În haine de căpitan ;
 — Bună ziua, moșule !
 — Mulțumim, voinicile !
 Și din gură îi grăia :
 — Ce faci, moșule, aicea ?
 Iară moșul răspundea :
 — Sap via din rădăcină
 Că n-are cui să rămînă.
 C-am avut de-un fecioraș
 L-a luat turcul păgînaș.

409

Nouă ani și nouă zile,
 De cînd n-a dat pe la mine,
 Ș-am avut de-o noră-a mea
 Și astăzi e nuntă la ea.
 Dar voinicul ce-mi zicea ?
 — Lasă, moșule, via
 Și hai de-mi arată nunta,
 Că via îi mai dezgropa-o,
 Dar nunta n-oi mai vedea-o.
 Foaie verde bob lalea,
 Iară moșul că pleca
 Și la nuntă că pornea.
 Iar voinicul ce-mi făcea ?
 Calu-n grajd că mi-l băga,
 La masă că s-așeza
 Și paharul că mi-l lua.
 Dar nuntașii ce-mi zicea ?
 — De unde-i voinicul ăsta ?
 Bagă calul în grajd neîntrebat,
 Stă la masă nechemat
 Și bea vinul neînchinat.
 — Foaie verde ș-o lalea,
 Aduceți-mi mireasa
 Ca să-mi sărute mîna,
 Să-i dăruiesc și eu ceva.
 Mireasa c-o aducea,
 Mîna că i-o săruta,
 Inelul i-l cunoștea.
 Dar mireasa ce-mi făcea ?
 — Beți băieți și ospătați,
 Că mireasă nu mai luați !

290

TUDOR DOBROGEANU (I)

Verde ș-o lalea,
 Tudor, Tudorel,
 El a muncit,
 De lună, punga plină
 Și de an la gâlbinași.
 N-avea dracul ce lucra ?
 El mic s-a încurcat,
 Frumoasă mîndră a luat ;
 De frumoasă ce era,
 Mi-o chema Ilincuța
 Și-i schimbă numele Voica ;

410

Cîrciumăreasă o punea,
 Drumul Țarigradului,
 La schelea-mpăratului.
 Apoi ciobănași venea :
 Bea ciobanii oile
 Și văcarii vacile,
 Rămîneau cu bețele.
 De dragostea mîndruței,
 Herghelegii, hergheliile,
 Și turcii cealmalele.
 Tudor se-mbogătea,
 Nu știa la ușă ce-avea.
 Turcii mare pizmă că-mi punea,
 La greu haraciu că mi-l punea :
 — Scoate, Tudor, și plătește
 Saxanele cu parale,
 Catiraci cu gălbinele,
 Toate le vindea,
 De haraci nu să cura ;
 Și-încă Tudor tot mai are
 Herghelii de cai
 Și cirezi de boi
 Și turme de oi.
 Toate le vindea
 De haraciu nu se plătea ;
 Și-încă Tudor tot mai are,
 Nouă mori de vînt,
 Nouă pe sub pămînt
 Și măcina la argint ;
 Și p-alea
 Mi le vindea,
 De haraciu mi se plătea,
 Nici nu se curturusea ;
 Lipit sărac rămînea.
 N-avea Tudor ce mînca
 El din gură-așa grăia :
 — Dalbă de măicuță
 Și dalbă de Voichiță,
 Mătura-n mînă luați,
 Hambarele măturați,
 Covăcioare răzuiți
 Și de-o turtă să-mi faceți,
 Cernută prin genișoare,
 Frămîntată-n lăcrămioare
 Și coaptă la țîțișoare,
 Cu foc de la inimioară ;

411

Să mi-o dați ca să plec
Să mă plîng să mă jelesc
Ca pe lume să trăiesc.
Pe mine să m-așteptați,
Nouă anișori de zile ;
La caz că n-oi veni,
Pe Voichița s-o măriți,
Căci eu lumea n-o închiz.
Tudorel i-a plecat,
Trei ani pe cale a făcut ;
Trei ani cînd s-a-mplinit,
La-mpăratul mi-a sosit.
Trei ani la poartă mi-a stat,
Cînd șase ani s-a-mplinit,
Împăratul l-a văzut
Și-mpăratul i-a zis :
— Tudor, Tudorel,
Savalaș Tudor,
Ce cauți la mine ?
Ori ai sărăcit ?
Ori te-ai îmbogățit ?
Nu mi te-ai potrivit.
Tudorel cînd auzea,
În genunchi că-i cădea,
Lăcrimioarele-l podidea
Și din gură-i cuvînta :
— Cinstite împărate,
Trup florel făr' de păcate,
Nici n-am sărăcit,
Nici nu m-am îmbogățit,
Ție nu m-am potrivit.
Știi, împărate ?
— Ba, nu știu.
— Da știi, împărate, prea bine
C-am rămas pe mîini străine ;
Eu am slujit,
De lună, pungă plină,
Și de an, la gălbenași.
Și n-avea dracu ce lucra,
De mic m-am însurat,
Frumoasă mîndră am luat,
De frumoasă ce era,
Mi-o chema Ilincuța,
Îi schimbai numele Voica.
Circiumăreasă o puneam,
De marginea drumului,
La schelea împăratului ;

Apoi ciobănaș venea,
Bea ciobanii oile,
Și văcarii vacile
Și herghelii, hergheliile ;
De dragostea mîndruței
Bea turcii cialmalele ;
Și ei, mare, ură-au prins
La greu haraciu că m-au pus.
Împărate, tot am vindut
De haraciu nu m-am plătit,
Lipit, sărac am rămas
Și d-aia am venit
Să mă plîng să mă jelesc
Ca pe lume să trăiesc.
Împăratu-mi auzea
Și din gură-așa grăia :
— Saiagea Tudor,
Savalaș Tudor
Ce ceri de la mine ?
Din țară turcească
Cadîne frumoase,
Da-i prea departe de-acasă.
Ori vrei din Țara Românească
Că și mîndrele-s frumoase
Și mai aproape de casă ?
— Cinstite împărate,
Trup florel făr' de păcate,
Bine-ar fi în țara turcească
Că-s cadîne frumoase,
Da-i prea departe de-acasă ;
Mai bine în Țara Românească,
Mai aproape-i de acasă ;
Împăratul mi-auzea,
Dovadă la mîină-i da,
Averile le strîngea
Și cu ele acasă pornea.
De casă s-apropia,
La miez de noapte era,
Din guriță cuvînta :
— Voi ciobani și voi scutari
Stați și mai odihniți
Și pe urmă mă urmați ;
Eu plec înainte acasă
Să duc veste la nevastă.
El acasă-mi ajungea,
Miez de noapte cum era ;
Pe maică-sa n-o mai scula,

Uşile le descuia
 Şi în curte că-mi intra,
 Se gădea, se socotea ;
 — Eu de cînd am plecat,
 Nouă ani am împlinit,
 Vin hrănit n-am mai băut.
 Şi în pivniţe se ducea
 El vin că scotea,
 Bea şi se-mbăta
 Şi-n pivniţă-mi adormea ;
 Maică-sa din somn sărea
 Şi din gură-aşa zicea :
 — Dalbă de Voichiţa,
 Şi dalbă de noră-mea
 De cînd Tudorel s-a dus,
 Vin hrănit n-am mai băut
 Şi tare m-am mai prăpădit.
 Voichiţa cînd auzea,
 Cana-n mîină ş-o lua,
 Drept în casă c-alerga :
 — Dalbă de măicuţă
 Şi dalbă de soacră-mea,
 Unu-i în pivniţă culcat,
 În sarică-i înfăşurat,
 Mult înalt şi subţirel,
 Seamănă cu Tudorel.
 Dar soacră-sa mi-auzea
 Şi din gură-aşa zicea :
 — Taci tu, curvă prefăcută,
 Că de cînd Tudor s-a dus,
 Tu amurez şi-ai prins.
 Degrabă că se scula,
 Curea-n mîină că-şi lua
 Şi la pivniţă mergea,
 Peste Tudorel că da.
 Ea, frate, că-l dezvelea
 Şi din gură-aşa-mi grăia :
 — Vezi de, curvă prefăcută,
 Tudorel era copil,
 Dar ăsta-i mai mult bătrîn.
 Şi cureaua-n gît punea,
 Pe Tudor mi-l sugruma.
 Iaca ciobanul sosea
 Şi la poartă striga.
 Atunci maică-sa auzea,
 Poarta descuia,
 De Tudorel că-mi afla

Şi ea a pus mîina pe cuţit
 Ş-a înfipt cu cuţitul
 Ş-a fost moartă lingă el.
 Şi Voichiţa s-a măritat cu scutarul.

TUDOREL (II)

Foaie verde ş-un bujor,
 Avut-a Sîrbu un fecior
 Şi mi-l chema *chez* Tudor
 De mic, sărac mi-a rămas :
 Şi de taică
 Şi de maică,
 Şi de fraţi
 Şi de surori
 Şi de grădina cu flori ;
 Cu mama străinilor,
 În coada tăciunilor ;
 Ca să zic că-mi este foame
 Întindea biciul pe foale.
 Ca să zic că-mi este sete
 Întindea biciul pe sete ;
 Azi aşa şi mine aşa,
 Dat-a Maica Precista
 Şi sfînta Duminecă
 Şi el, mări, că mi-a muncit
 Şi pe mult şi pe puţin
 Pin' ce s-a-implinit luna
 Şi luă simbrioara.
 N-avea ce naiba lucra
 Şi-n gînd lui Tudor îi da :
 De tinerel se-nsură,
 Frumoasă mîndră luă.
 De frumoasă ce era,
 Că mi-o chema Ilinca,
 Schimbă numele Voica.
 Crişmăreasă mi-o punea,
 Drumul Țarigradului,
 La schela-mpăratului,
 Unde-i hrana turcilor.
 De frumoasă ce-mi era,
 Bea-mi-ş turcii papucii,
 Hagii patrafirele.

Timplarii fereștrăile,
Croitorii foarfecede,
Circiumarii ocalele.
Azi așa și mine așa
Dă-i sexanii satului,
Mahalagiii Dobrogei
Și pe Tudor că-l afla,
Greu la bir că mi-l pune.
Nu-l pune ca pe un copil,
Ci-l pune ca pe un mazel.
Tot de an cinci punși de aur
Și pe lună, punga plină.
Niciodată cu mîna,
Totdeauna cu punga.
Avutu-le-a, datu-le-a.
Avea Tudor, ce-mi avea ?
Avea numa mori de vînt,
Ce măcina la argint,
La argint, la aurel,
Ce e-n lume pușintel.
Cu pișcoaie pe fereastră,
De curge argintu-n casă.
Și pe toate le vindea,
De haraci nu se plătea.
Ș-avea Tudor ce-mi avea ?
Avea șaptezeci berbeci,
Tot berbeci de potelegi,
Cu coarnele-mbelșugate
Și cu lină de mătase.
Și-n vîrful cornișelor,
Cîte-o piatră nestemată,
De plătește lumea toată.
Și p-aceea c-o vindea,
De haraci nu se plătea.
Șaptezeci de iepe sirepe,
Strănute de cîte-o nare
Ce ies vara fătătoare ;
Cîte doi minzi fiecare.
Și pe acestea le vindea,
De haraci nu se plătea.
Lipsit, sărac rămînea.
Din guriță ce-mi grăia ?
— Alei, dalbă Vaichiță
Și dalbă de măicuță,
Ia, voi măre nu ședeți,
Măturati hambarele,
Radeți căpestrele,

Bateți sita și covata
Și-mi gătiți o turtă-n vatră,
Frămîntată-n lăcrămioare
Și-o puneți în trăistioară
Că eu, maică, am să mă duc,
La împăratul turcesc
Să plîng să mă jeluiesc
Că nu pot să mai trăiesc,
De haraci împărătesc.
Așa mă-sa că-i făcea,
Precum Tudor îi poruncea.
Îi făcea de-o azimioară,
Frămîntată-n lăcrămioare
Ș-o pune în trăistioară,
Și mi-o lua la spinare.
Pe Voichița o săruta
Și din gură-așa zicea :
— Eu, Voichiță, am să mă duc,
Peste munți pînă la turc ;
Eu mă duc din sat în sat,
Eu mă duc din vad în vad,
Tu pe mine să mă aștepti,
Nouă ani și jumătate.
Și cînd vei porni pe zece,
Tu să te măriți atunci
Că eu is îngropat în lunci,
Dar pe mine să nu mă uți.
La împăratul se ducea,
Trei zile la poartă sta.
Și-mpăratul că-l vedea
— Hee, Tudore, hei
Săvălaș Tudor,
Săvălaș turcesc,
Nume împărătesc.
Și lui gîdea-i poruncea,
Ștreangul de gît îl pune.
Și-l ducea de-l spînzura.
Dar Tudor nu murea,
Lui Trosman îi povestea,
La-mpărat că se ducea
Și din gură-așa zicea :
— Împărate, luminate,
Trușorel făr' de păcate,
Ia, ia seama cu dreptate,
Tudor nu-i de spînzurare,
Ci ne e de-o slujbă mare.

Împăratul dac-auzea,
Lui gîdea îi porunca.
Streangul de gît îl lua
Și pe Tudor mi-l chema.
Mi-l chema de-l cerceta,
Iar Tudor îi spunea :
— Împărate, luminate,
Trupșorel făr' de păcate
Ia, ia seama cu dreptate
Că eu sărac am rămas
Și de maică
Și de taică
Și de frați
Și de surori
Și de grădina cu flori.
Și eu mări am muncit
Și pe mult și pe puțin,
Pînă m-am îmbogățit.
Ș-am vîndut,
Tot ce-am avut,
Iar de bir,
Nu m-am plătit.
Și împăratul dac-auzea,
Un firman bun că scria
Și lui Tudor îi spunea :
— Ce țară poștești
Să te saigesc ?
— Țara, mări, turcească,
Cadîne-s frumoase
Sau Țara Românească,
Aproape de casă.
Tudor că poftea,
Țara Românească,
Aproape de casă.
Pe Tudor că saigea
Drumul pîn' țară că-i da,
Atunci Tudor nu ședea,
Găsea turmă el, turcească
O scria împărătească.
Și cu oi și cu ciobani
Și cu dulăi și cirlani
Și cu hargalic cu tot.
Saxanele cu parale,
Catirași cu gălbenăși
Și turme de oi
Herghelii de cai,
Și cirezi de boi,

Merg oile zbierînd,
Apoi dulăii urlînd,
Și ciobănașii plîngînd.
Și pe toate le-aduna
Și la-mpărat le ducea.
Tocmai pe la miez de noapte,
Pe la calea jumătate,
El din gură că-i grăia :
— Alei, voi ciobanilor,
Și încă voi scutarilor,
Ș-încă minzărurilor
Ș-încă minătorilor,
Înainte, măi, mă duc
Și vă las cu grijă-n trup.
Voi pe urmă să-mi veniți.
Că grea sete m-a ajuns
Chez de maică-mea
Și de Voichița.
Aste vorbe le spunea
Ș-apoi el, mări, că pleca.
Ș-acasă cînd ajungea,
Păcatele că-l trăgea,
El la poartă nu striga.
În revărsarea zorilor,
În cîntarea cocoșilor,
Drept la pivniță trăgea,
Cerca o bute, cerca două
Cerca butele pîn' nooă.
Pînă Tudor că-mi găsea
Săvai butea, mări, cea mare,
Săvai cu vîntul cel tare,
Bea Tudor de se-mbăta
Ș-apoi jos că rămînea.
Iar maică-sa ce zicea ?
— Alei, dalbă de Voichița
Și dalbă de noru-mea
Ia tu, maică, nu ședea,
Luminarea să-mi aprinzî,
Năstrapa în mină s-o iai,
În pivniță să te duci,
Vin hrănit să-mi aduci ;
Că de cînd Tudor s-a dus,
Fir pe furcă nu mi-am pus,
Vin hrănit că n-am băut,
Carnea pe mine-a slăbit.
Așa Voica c-auzea,
Luminarea o aprindea,

Năstrapa-n mină lua,
În pivniță se ducea.
Cînd pe gîrlici se ducea,
De Tudor se-mpiedica,
Năstrăpioara c-o spărgea,
Luminarea c-o stingea.
Ș-apoi că se-ntorcea,
Și maică-sei ce-i spunea ?
— Alei, dalbă măicuță,
Și dalbă de soacră-mea,
Nu știu cine-a nimerit,
Vin hrănit că mi-a băut.
Sarica în cap s-a luat,
Și-n gîrlici că s-a culcat,
Parcă-i, maică, Tudorel :
Nalt la stat și subțirel.
Soacră-sa ce-i spunea ?
— Ia, taci tu, nu zice-așa
Că de cînd Tudor s-a dus
Ibovnicel nu ți-ai prins.
Atunci Voica ce-i spunea ?
— Alei, dalbă maică-mea,
Și dalbă de soacră-mea
Eu zic că pîne și sare
Și pe sfintele icoane
Ș-încă, mări, pe luminare
Că de cînd Tudor s-a dus,
Ibovnicel nu mi-am prins.
Dar soacră-sa ce zicea ?
Sfoară albă că-mpletea,
Sfoară albă de mătase,
Cu vița de șase
Ca să sprijine la oase.
În pivniță se ducea,
În gîtul lui Tudor punea ;
Trage Voica nu prea trage,
Soacră-sa moarte că-i face.
Dară Voica ce spunea ?
— Stai, maică, nu-l sugruma
Că mult e nalt și subțirel,
Seamănă cu Tudorel.
Dar soacră-sa ce-i spunea ?
— Ia taci tu, nu zice-așa
Tudor mi-era d-un copil,
Asta mi-e casap bătrîn.
Și trăgea de-l sugruma
După buți că-l arunca.

Cu sarica-l învelea
Și-napoi că se-ntorcea
Și se da de se culca.
Cînd fu revărsat de zori,
Săvai glas de cintător,
La poartă că nemerea
Saxanele cu parale,
Catirași cu gălbenăși
Și turme de oi,
Herghelii de cai
Și cirezi de boi.
La poartă că-mi striga :
— Heei, Tudore, hai,
Săvălaș Tudore,
Ia deschide-ți porțile
Să intre haznalele,
Să-ți pască livezile.
Dar Voichița c-auzea
Și către soacră-sa zicea :
— Auzi tu, cătea bătrînă,
Cum strigă pe Tudorel ?
Tudor nu răspunde,
Că n-are de unde !
Așa mă-sa c-auzea,
Luminare aprindea,
În pivniță se ducea
Și pe Tudor mi-l scotea.
Și la el că se uita
Și la semne mi-l căuta.
Cînd la semne, ce găsea ?
Soare-n piept și luna-n spate,
Tudor pe bună dreptate :
Doi luceferi,
În doi umeri ;
Iar colea la subțioară,
O cruce de săbioară.
Atunci baba nu ședea,
D-un cuțit că-mi avea
Și-n inimioară că-și da,
Moartă pe Tudor cădea.
Făcea moarte pentru moarte,
Care nici nu se mai poate.
Așa Voica, cînd vedea,
Porțile le descuia,
Haznalele că intra,
Livezile le păștea.

Dacă ziuă se făcea,
P-amîndoi că-i mormînta.
D-un berbec că mi-ş tăia,
Pomană că le făcea.
Atunci din jur striga :
— Alei, voi ciobanilor,
Ş-încă voi scutarilor,
Încă minzărarilor,
Întindeţi-vă glugile
Să vă dau simbriile !
Ciţi ciobani că-mi era
La toţi simbria le-o da,
Numai la unul n-o da
La cel mic de hodagiu,
Căci e mic şi mai voinic,
Că-i slujit de ispravnic ;
Ş-are de-un neguleţ,
Seamănă cu Tudorel.
De mîna că mi-l lua,
La biserică-mi pleca,
Cu dînsul se cununa.
Cîtă avere Tudor avea,
Tot hodagiul stăpînea.

292

TUDOREL (III)

Tot în tîrg la Bucureşti,
La cele case mari, domneşti,
Jumătate sînt sîrbeşti.
De acolo-mi este Tudorel,
Ficioraş de sîrb,
Başmarghiol de tîrg.
Făcea Tudor, ce-mi făcea ?
Tinerel că se-nsura,
Frumoasă mîndră că-mi lua,
Dar pe nume cum o chema ?
Tot Voichiţa că mi-o chema ?
De frumoasă ce era,
Circiumăriţă o punea,
În vadul Țarigradului,
La schelea împăratului.
Beau turcii papucii,
Chendilerii brişcile,
Rămîind cu bicile ;
Şi mocanii oile,

422

Rămîind cu cirligele,
Rezemîndu-şi glugile ;
Şi scripcarii scripcile,
Rămîind cu arcuşurile,
Frecîndu-şi genunchele ;
Croitorii foarfecele,
Rămîind cu acele,
Împungînd genunchele.
Da turcii se minia
La greu haraci că mi-l punea,
Tot pe lună, punga plină
Şi pe ani, cinci pungi de bani,
Pe toate că le plătea,
Dator că nu rămînea.
Iar turcii se miniau.
— Dar Tudor, Tudorel
Savalaş Tudor, saiagim Tudor,
Dobrogean Tudor,
Luna lui Cuptor,
Seara pe răzor,
Mult aş muri de dor,
Să dai mîndra dingă tine,
Dacă o să poţi tu bine.
Dar Tudor ce-mi grăia ?
— Eu pe mîndra că n-oi da,
Odată cu viaţa mea.
Că mi-a dat-o soacră-mea
Ca să-mi ţiu casă cu ea,
Iară turcii că mi-şi grăia :
La haraci că mi-l punea,
Iar pe lună o pungă plină,
Şi pe an cinci pungi de bani.
Pe toţi că li-i dădea,
De haraci nu se plătea.
Şi încă Tudor mi-ş d-avea,
Şapte herghelii de cai,
Pe toate că le vindea,
De haraci nu se plătea.
Şi încă Tudor mai d-avea
Şapte cirezi de vaci,
Pe toate că le vindea,
De haraci nu se plătea.
Şi încă Tudor mi-ş d-avea,
Şapte mori de vînt
Şi nouă pe sub pămînt,

423

Pe toate că le vindea,
De haraci nu se plătea ;
Și încă Tudor mi-ș d-avea,
De-o morișcă mititică,
De învelită cu sechică,
Cu pișcoaie de fereastră,
Curge argint în casă,
Și pe aceea c-o vindea,
De haraci nu se plătea,
Și încă Tudor mi-ș d-avea ;
Nouă hambare cu făină
Și pe acele le vindea,
De haraci nu se plătea.
Și încă Tudor mi-ș d-avea
De-o măicuță mult bătrână ;
Tudorel că mi-ș grăia,
La maica sa se ruga :
— Dară măiculița mea,
Ridică cheile,
Și descuie hambarele,
Și mătură chioșalele,
De mi-și strînge făinioară,
Și mi-ș fă turtișoară,
Frământată în lăcrămioare
Și coaptă la țitișoare
Și mi-o pune în trăistioară.
Că eu, mări, o să mă duc,
La cinstitul împărat
Să vedem ce este asta ?
La împărat că ajungea ;
Și împăratul se plimba,
De departe că-l vedea,
De trei ori că ingenunchea.
Și împăratu-l întreba :
— Dar, Tudor, Tudorel,
Nu știu ai sărăcit
Ori te-ai îmbogățit.
Tudorel că răspundea :
— Cinstite împărate,
Nici n-am sărăcit,
Nici n-am îmbogățit
La tine am venit !
Că nu mai e chip de trăit.

Ionel cînd se scula,
Pe față albă se spăla,
Pe ochi negri se ștergea,
Pe cal negru încăleca
Și la fete se ducea.
Șase fete-n cale-i ieșea :
Două calul mi-l ținea,
Două jos că mi-l dădea,
Două puiul mi-l frigea.
Fript, e fript și rumenit
Și la mijloc otrăvit.
Ionel cînd a mîncat,
Din guriță-a cuvîntat :
— Fetelor, ce mi-ați făcut ?
Fetelor m-ați otrăvit !
Dați-mi calul să mă duc,
La mama ce m-a făcut.
Pe cal negru încăleca
Și acasă se ducea.
Maică-sa cînd mi-l vedea,
Înăuntru cum intra,
Masa-ntinsă i-o punea,
Ionel nu mai mîncea.
Dar maică-sa îi zicea :
— Ionele, ce-ai făcut ?
Fetele te-au otrăvit ?
Ori cal negru te-a trîntit ?
— Dar mi-a venit și ceasul meu
Să mă duc la Dumnezeu.
Cîntă cucul sus pe moară,
Ionel trage să moară ;
Cîntă cucul sus pe casă,
Ionel e mort în casă.
Cîntă cucul sus pe grindă,
Ionel e mort în tindă ;
Cîntă cucul în deal la cruce,
Pe Ionel atunci îl duce ;
Cîntă cucul sus pe groapă,
Pe Ionel atunci îl îngroapă.
Cîntă cucul pe iarbă verde,
Ionel nu se mai vede.

BARBU

Barbule, Bărbucule !
 A plecat Barbu la plug
 Cu doisprezece boi la jug,
 Și vine Barbu de la plug
 Trage plugu la perete
 Și dă boii la iarbă verde,
 Și Barbu pleacă în sat la fete.
 — Ce cauți, Barbule, la noi ?
 Ori nu-s fete în sat la voi ?
 — Fete-s multe, da-s mărunte ;
 Vine Barbu de la fete
 Cu mijlocul plin de bete ;
 Și iar verde bob năut
 Barbu mi s-a bolnăvit !
 Cîntă cucu sus pe casă
 Barbu-mi este mort în casă ;
 Cîntă cucu sus pe grindă
 Pe Barbu mi-l scoate-n tindă.
 Cîntă cucul sus pe moară,
 Pe Barbu mi-l scoate-afară ;
 Cîntă cucul sus pe cruce,
 Pe Barbu la groapă-l duce ;
 Cîntă cucul sus pe groapă,
 Pe Barbu-l bagă în groapă,
 Dar pe Barbu cine-l plînge ?
 Maică-sa și soră-sa,
 Mai cu foc ibovnica ;
 Cîntă cucul pe pelin,
 Pe Barbu-l udă cu vin.

6. JURNAL-ORALE

295

CINTECUL PLEVNEI

Frunzuliță siminoc,
 Tot orașu-i cu noroc,
 Numai Plevna arde-n foc.
 Osman Pașa-i la mijloc
 Și strigă în gura mare :
 — Săriți, turci, săriți, agale,

426

Și mai dați din bumarale,
 Că Rusia ne-mpresoară
 Și românii vin pe vale,
 Cu armele d-a spinare
 Și-mbrăcați cu mușamale
 Și strălucesc ca sfîntul soare,
 Cînd îi vede turcul moare.
 Frunză verde pui de nuc,
 Avan strigă-un pui de turc,
 Așa tare că zbiera :
 — O săracă Plevna noastră,
 Mult e mindră și frumoasă !
 Cine oare-o să te stăpînească,
 Rusul din țara rusească,
 Și cu Țara Românească,
 Domnul să blagoslovească,
 Cu rachiu și cu mîncare
 Ca să-i dea putere mare.

296

CINTECUL DE LA MARAȘEȘTI

Frunză verde meri domnești,
 Ia ieși, maică, și-mi privești
 Luptele din Mărășești ;
 Cum luptăm și ne trudim
 Pe ghermanii ca să-i gonim.
 Că, vin ghermanii, vin turbați,
 De trei zile-s nemîncăți.
 Și iar verde ș-un dudău,
 Dar-ar bunul Dumnezeu
 Ca s-ajungem la Buzău.
 La Buzău cînd am ajuns,
 Frunzuliță trei migdale,
 Primii ordin de-mbarcare,
 De-mbarcare la vagoane,
 Ș-am debarcat la Galați.

GHEORGHÎȚA

297

Sub salcia cea pletoasă,
 Gheorghîță își ia ziua bună de la a lui
 mireasă,
 Căci Gheorghîță firman bun primea,

427

Firman de la împărăție
Să plece în bătălie.
Și Gheorghită când pleca,
La colonel ajungea.
Colonelul era tot din Dobrogea
Și-auzi o veste rea
Că Dunărea rău se revârsa.
Colonelul întrebă :
— Măi Gheorghită dumneata,
Care e mireasa ta ?
Leana de la Ilgani.
Ea este fina mea.
Colonelul ce făcea ?
Un firman bun că scria,
Drumu acasă îi dădea ;
El la Tulcea ajungea,
De obosit ce era,
În cârciumă se oprea.
Cârciumaru îi spunea :
— Gheorghită, dumneata, nu prea bea,
Vezi Dunărea s-a umflat
Și de viața ta e păcat.
Gheorghită ce spunea ?
— Murgu meu e cam nebun,
Trece apa ca pe drum.
Gheorghită-i cam nerod,
Trecea apa ca pe pod.
Frunză verde sălcioară,
Lîngă Tulcea-i jale mare
C-a venit Dunărea-n vale.
Apele le revârsa,
Casele le risipea
Și nimic nu rămînea.
Ciini lătra,
Vitele zbiera,
Turme behăia,
Pe toți îi cutremura ;
Mamele jelea ;
Și Gheorghită se uita,
O jale mare îl cuprindea ;
Pe cal încăleca,
Calu în apă sărea
Și prin apă ajungea
Și apa nu-l lua,
Calu afară ieșea,
Dar Gheorghită se îneca.

La mal Leana-l vedea,
Plinsul o cuprindea.
Sub salcie îl aducea,
Mormînt îi făcea,
Cu flori și brad îl împodobeia.
La salcia mare
Se făcea de-o adunare.
Satul nu se risipește,
Lîngă asta altul crește,
Dar Gheorghită nu mai este.

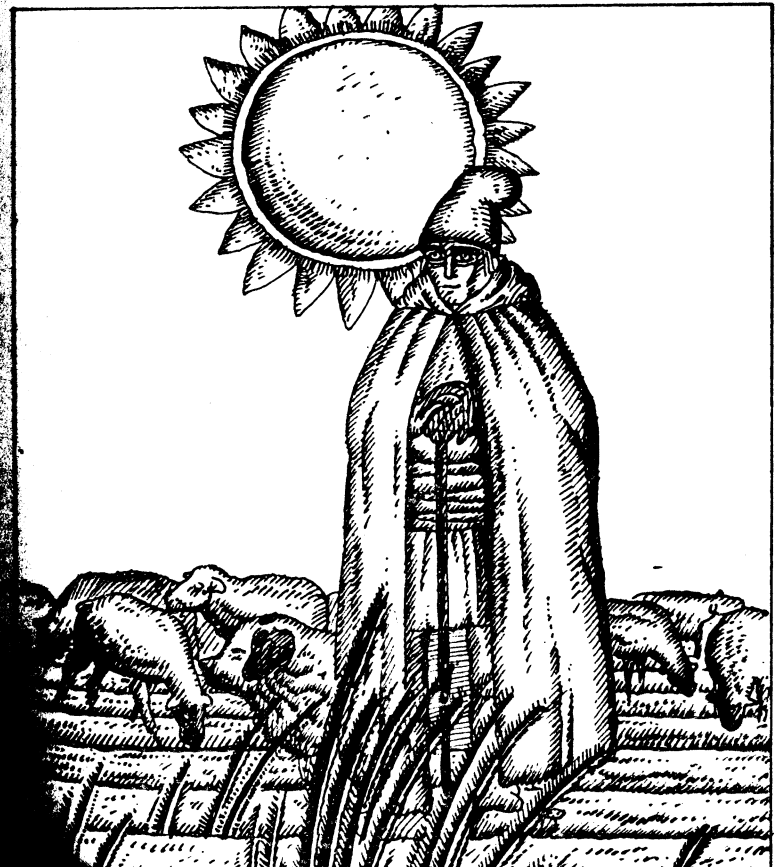
298

MARIN

Foaie verde lemn uscat
Pe Marin îl iau din sat.
— Pentru tine dragă țară
Vin jandarmii de mă leagă ;
Doi îl leagă
Doi îl întrebă
Și la dubă apoi îl bagă.
— Fir-ai naibii, de dubă
Ce mă duci așa pe fugă ?
Mă duci și mă ocolești,
La Doftana mă oprești.
Mama plînge și jelește
De ce băiatu-l pedepsește ?
Taica din gură striga :
— Marine, taică Marine,
Neagră-i inima-n mine.
— Munte, munte, brad frumos
Mai apleacă virfu-n jos
Să mă sui în virful tău
Să mă uit în satul meu,
Să văd copiii în argăție
Și nevasta-n văduvie.

POEZIA LIRICĂ

DOINE ȘI CÎNTECE

ROSTUL CİNTECULUI

299

Omul cînd nu știe cînta,
N-are la ce străina.
Că și io am străinat,
N-am știut și mi-am cîntat.
Foicică de mătasă,
De demult is dus de-acasă.
Dunăre, apă vioară,
Face-te-ai neagră cerneală,
Silcioară, penicioară,
Ca să scriu o hirtioară,
La maicuța în cea țară.
Să mă rog la Precista,
Să vie și măicuța,
Că nu mai pot aștepta,
Că mă arde inima.
Sărmana inima mea,
Cum se arde și se frige
Și n-are gură să strige.
Să-mi trăiască măicuța,
Că mi-a făcut gurița,
Că sună ca trîmbița.
Am noroc cu-această gură,
Că-mi mai fac inima bună ;
Am noroc de acest glas,
Că-mi mai trece de necaz.

CÎNTECE DE LEAGĂN

300

Vino, soamne, de-l adoarme
Pe-așternut de trandafiri,
Capătii de garofil,

433

Cu măr dulce să se culce
Și cu mugur înflorit.
Să crești mare și voinic,
În legănelul de argint,
Să n-ai frică de nimic.
Guriță de cucușor,
Dragul mamei pușor.

301

Haidi, nani, puiu mamei,
Nani, nani, ș-adoarme.
Vină, știucă și ni-l bucă
Și tu, pește, și mi-l crește ;
Și ți-i face măricel,
Sub un brad de stejărel.

302

Haidi, nani, micușor,
Dragu mamei pușor,
Liu, lui, liu, lui.
Și somnul să-ți fie tare
Și norocul tot mai mare.

303

Puiul mamei ăl mai bun,
Culcă-te și fă nănică
Și te scoală în ziucă.
Culcă-te, nu te scula,
Că mama te-a legăna,
Ca pe floarea macului,
În bătaia vîntului ;
Ca pe puiul cucului,
Sus pe vîrfurile pomului,
La apusul soarelui.

304

Liulu, liulu, puiule,
Mama ta îi singurea ;
Nu-i tata băiatului,

434

Că tata băiatului
Îi sluga-mpăratului ;
Slugă, slugă cu simbrie,
Că-i plecat la cătănie.
Ma-ta ta sapă în crînguri ;
Vino, mamă a pădurii,
Vino, vino, și dă-i țîță.

305

Vino, soamne, de mi-l ia,
Aide, aide, a, a, a.
Și mi-l du la casa ta.
Apoi, vino, să mi-l dai,
Frumos ca pe-un pui de crai.

306

Nani, nani, puiu mamei !
Dormi frumos, copilul meu !
Vino, pește, de mi-l crește,
Vino, rață, de-l răsfață
Și tu giscă de-l du în cărcă.

307

A-a-a-a-a !
Taci, copile, nu plingea,
Cu piciorul te-oi legăna
Și cu mina oi lucra ;
Și de n-oi lucra,
Sărăcia e colea.
Taci, copile, nu plingea,
Că m-oi sătura
Și te-oi blestema :
— Sugă-ți șerpilor singele,
Cum îmi sugi tu țîțele.
M-aș duce-n lume-alergînd,
Să nu aud prunci zbierînd
Și mie țîță cerînd.
A-a-a-a-a-a !
Taci, copile, nu plingea.

435

Foaie verde samulastră,
 Vară, vară, mama noastră,
 Ia-mi zăpada de pe coastă
 Și bruma de pe picioare.
 Iasă lumea la ogoare,
 Călina cu demincare,
 S-o privească maica-n cale,
 Că-mi aduce demincare.
 Și imi vine alergînd
 Ca s-ajungă mai curînd.

Foaie verde ș-o lalea,
 De-ar veni primăvara
 Să pun șaua pe Șarga,
 Să mă duc pină la mîndra,
 La Marița Olteanca.
 Să-i duc de-o malotea,
 Cu florile cît palma ;
 Să-i duc de-o dălămiță,
 Verde ca frunza de viță.
 Să-mi aleg de-un cal porumb,
 Scurt în gît și lung în trup,
 Coama să-și dea de pămînt.

Foaie verde ș-un susai,
 Toată iarna așteptai
 Să vie luna lui mai,
 Să văd cîmpul ca un rai
 Și oborul plin de cai.
 De la inimă oftai,
 De la hăț mi-i retezai.
 Murguleț, coamă rotată,
 Mai trece-mă Oltu-odată,
 La Marta cea sprîncenată,
 Bat-o Dumnezeu s-o bată.
 Mi-a pus felinar la poartă,
 Nu poci trece la amantă.

Oltule, Oltețule,
 Seca-ți-ar izvoarele,
 Să le ardă soarele,
 Să văd surioarele,
 Că de cînd nu le-am văzut,
 Carnea pe mine-a scăzut,
 Că să pui s-o cîntărești,
 Nici o litră nu găsești ;
 Nici o litră, nici un dram,
 Nici măduvă la ciolan.
 — Trage, mîndro, și-mi ghicește,
 Codrul de ce îmbătrînește ?
 Codrul de zăpadă grea,
 Voinic de inimă rea,
 Intră-n cîrciumă și bea,
 Nevoile a-și mai uita.
 Mă urcai în deal pe luncă,
 Pe la prînz, unde se culcă,
 Să mă duc
 Ca să-i fac umbră.
 Să-i pun stînga căpătîii
 Și cu dreapta s-o mîngîii.
 — Mîngîie-mă, mîndro, bine,
 Că mai sint voinici ca mine,
 — Fie, neică, cît de mulți
 Dacă mie mi-s urîți.

Ș-aulică, tu, măi bade,
 Ce bătaie ți se cade ?
 C-ai fost cu mine-n pădure
 Și n-ai pus mîna pe mine.
 Chiar și rudă să fi fost,
 Să nu fi fost așa de prost,
 De-ai fost cu mine-n pădure
 Și n-ai pus mîna pe mine.
 Am umblat pădurea toată
 Ș-am rămas nesărutată.
 Cînd să ieși din pădure,
 Vrei să pui mîna pe mine,
 Nu ți-e milă și păcat ?
 Tocmai cînd să intru-n sat,
 Atunci tu m-ai sărutat.

Frunzuliță ruptă-n cinci,
 Plină-i lumea de voinici,
 La tot fagul patru-cinci.
 Numai la fagul ăl mare,
 Zace-un voinicel de-o boală,
 Cu-a lui mîndră la picioare.
 Da mîndruța-i cuvintară :
 — Zaci, puiule, și te scoală,
 Sau mai dă-mi și mie boală ;
 Căci mie mi s-a urit,
 Căpătiul tot mutînd,
 De la cap pin' la picioare,
 De la soare, la răcoare.
 — Eu mîndruțo, m-oi scula,
 Dacă tu mi-ai aducea
 Mure negre de pădure,
 Sloi de gheață-n apă rece.
 — Mure negre s-au trecut,
 Sloi de gheață s-a topit.
 — Mure negre-s ochii tăi,
 Sloi de gheață-obrajii mei.
 — Eu, mîndruțo, m-oi scula,
 Dacă eu te-oi săruta.

314

Foaie verde bob năut,
 De cînd zic că plec, mă duc,
 Fetele mă-ntreabă :
 — Unde mă duc ?
 Eu le spun : La Cîmpulung,
 Să-i fac mîndrei imurluc,
 Verde ca frunza de nuc.
 Mai am o zi și mă duc,
 Eu mă duc la Cîmpulung,
 La grajdul lui Osman turc,
 Să-mi aleg d-un cal porumb,
 Scurt în gît și lung în trup
 Cum e bun de haiduc.

315

Foaie verde ș-o sulfină,
 Colo-n vale la fîntină
 Două fete spală lînă ;

Una spală și îndrugă,
 Să-i facă lui Iencea glugă ;
 Alta spală și suspină,
 C-a scăpat salba-n fîntină ;
 Salba ei cu gălbiori,
 Făcută de dragi feciori ;
 Salba ei cu galbeni mari,
 Făcută de feciori rari.

316

Foaie verde salbă moale,
 Colo-n vale la izvoare,
 Zace un voinic să moară.
 Nu știu zace ori se face
 Că gurița nu-i mai tace.
 Colo-n vale la păriu,
 Două fete spală griu,
 Voinea le ținea de briu.
 Ele spală și șoptește,
 Trupul Voinii se topește.
 Colo-n vale sub un munte,
 Două fete spală linte,
 Au scos pe Voinea din minte.
 Una spală și suspină,
 Că-i căzu salba-n fîntină.

317

Într-o vale, vale-adîncă,
 Unde numai cucul cîntă,
 Cucu cîntă, mierla-i zice :
 — Nu mai bea banii, voinice.
 — I-am băut să nu se strice,
 Mîndrele să nu-i mănînce.

318

Și iar verde bob năut,
 Aoleu, soare rotund,
 Ia coboară mai curînd,
 Să-mi vie puica rizînd,
 Din ochi negri lăcrămînd,

Din guriță blestemînd,
De la inimă oftînd.
Că n-a lăsat Dumnezeu,
Ce-oi iubi să fie-al meu
Și să mor cînd oi vrea eu.

319

Codrule, codruțule,
Bunule, drăguțule,
Ia-n desfă-ți cărările,
Să-mi duc supărările.
Doru mîndrii arzător,
Să mă facă călător.
Cît e muntele de munte
Și-ncă are doruri multe,
Ca și luna, ca și ceața,
Ca și iarba, ca și frunza,
Ca și mierla, săraca.
Cînd aud cucu cîntînd
Și mierlița șuerînd,
De dor mare stau și plîng.

320

Măi dumbrene, brașovene,
Vino seara mai devreme ;
Leagă-ți calul de zăbrele,
De crucea ferestrei mele.
Intră-n casă, nu te teme,
Căci de cine te-ai temut,
A putrezit și-a murit ;
Și-a lăsat cu jurămînt
Să-i sape groapa adînc.

321

Foaie verde măr mustos,
Șapte săptămîni din post,
De cînd la mîndra n-am fost ;
Dar deseară o să mă duc,
Ostenit și plin de apă,
Cum vin seara de pe baltă.
Și aseară cînd m-am dus,
Am găsit lacătul pus.

440

Luai lacătul cu mîna,
Veriguța cu căciula,
Intrai la puica cu sila.
Da puica cînd mă vedea,
Șapte scoarțe-mi așternea,
Pernișoare, fulgii moi,
Ca să stăm noi amîndoi.

322

Foaie verde trei agude,
Strig la puica, nu m-aude.
— Auzi, puică, ori n-auzi,
Ori n-ai gură să răspunzi ?
— Aud, puicule, prea bine,
Da-i dușmanul lîngă mine,
Cu două pistoale-n mîină,
Să mă răpuie din lume.

323

Foaie verde trei agude,
Strig la mîndra, nu m-aude.
— Auzi, mîndro, ori n-auzi ?
Sau n-ai gură să răspunzi ?
La biserica de lemn,
Toate păsările dorm,
Numai una n-are somn,
Și strigă : „Ioane, Ioane“,
Strigă : Ioane dragă,
Mîndra ți-a lăsat locul,
Să-ți găsești din nou norocul.

324

Foaie verde anason,
Scoală-te, puică, din somn,
Descultă, cu capul gol,
Dă-mi gurița ca s-adorm.
Căci gurița de la tine,
M-a prăpădit, vai de mine ;
M-a prăpădit ș-am să mor,
Tot de-al dumitale dor.
Tot de dorul dumitale,

441

O să caz într-o cărare,
Să mor fără de luminare,
Ca un ciine de turbare ;
Negrijit, nespovedit,
Ca nimenea pe pământ.

325

Fă, lelișo, fă fetișo,
Și-am să-ți pun mîna la țîță,
Să te sărut pe guriță ;
Că de cînd nu te-am pupat,
Limba-n gură mi-a crăpat,
Buzele s-au bășicat,
Cerule guri s-a uscat.
Ți-o hi, daică, cu păcat,
De cînd nu te-am sărutat.

326

Foaie verde iarbă neagră,
Toți Bucureștii mă-ntreabă,
Dragă-i iar dragă
De ce-s tînără și slabă ?
— De bătaia vîntului,
De dorul Amоруlui ;
Căci amorul cînd îl faci,
De trei ori trebui să zaci ;
Prima dată cînd îl vezi,
Te iubește și te pierzi ;
Al doilea cînd îl faci,
Te iubește și se face ;
Al treilea cînd îl face,
Te iubește și te lasă,
Cu inima friptă-arsă.

327

Verde foaie ș-un dudău,
Ce ești supărată rău,
Parcă nu te-am iubit eu ?
De te-aș fi iubit o dată
Nu mai m-ai uita nici moartă ;

442

De te-aș iubi de două ori,
Nu m-ai uita pînă mori.
Floricea samuraștră,
Aolică, fa nevastă,
De dragă, mi-ai fost dragă,
Nici mîntea nu mi-i întreagă.
Tu mi-ai făcut necaz,
Nu te-ai gîndit la păcat,
Tare m-ai mai ofticat.

328

Foaie verde micșunea,
Doruleț, o boală grea,
Ieși de la inima mea,
Că te-ai pus cu jurămînt,
Pînă m-oi vedea-n pămînt ;
Pămîntu-i cu iarbă verde,
Trece mîndra nu mă vede...
Foaie verde iarbă neagră,
Trece mîndra, nu mă-ntreabă ;
Foaie verde ș-o mălură
Ș-am un pom în bătătură
Ș-am să-l ud cu lăcrămioare
Cu crăcile surioare.
Să mă plîngă pînă moare.

329

Dorule, dacă te-aș prinde
Ca pe-un ciine te-aș întinde ;
Dorule, foc io ți-aș pune
Dar arde inima-n mine !

330

Foaie verde fir mohor,
Măi Gheorghită, pușor,
Ce tot cinți așa cu dor
Și pe ploaie și pe nor ?
Scrie-un dor mai mititel,
Vino dumneata cu el,
Că știi seama la porțiță
Și dulceața la guriță ;

443

Și știi seama la pîrleaz
Și dulceața la obraz ;
Și știi seama la fîntînă,
Ne-am iubit mai mult de-o lună,
La lumina lunii pline.
Alt drăgălaș mi-oi găsi,
Dar de noapte, nu de zi ;
Pe altul io n-oi iubi,
Tot la tine m-oi gîndi.

331

Pe unde vine dorul,
Nu poți ara cu plugul ;
Că s-agață plugul în dor,
Trag boii de se omor.
Și s-agață plugu-n jele,
Trag boii de rup restele.
Unde cad dragostele,
Poți ara cu vacile ;
Vacile merg rumegînd,
Plugușorul scîrțîind
Și neica fluierînd.

332

Cine are dor pe vale,
Măi, dorule, măi,
Știe luna cînd răsare,
Și noaptea cît e de mare ;
Cine are dor pe luncă,
Știe luna cînd se culcă
Și noaptea cît e de mică.
Pe la poarta cui mi-e drag.
Treabă n-am, drum îmi fac ;
Pe la cine mi-e urît,
Treabă am și nu mă duc.
Rar, dorule, rar, mai rar,
Că aicea-i loc amar ;
Des, dorule, des, mai des,
Că aicea-i loc ales.
— Dorule, de unde vii ?
— De coala de la Sibii.
— Dar de mîndra ce mai știi ?
— Mîndra este sănătoasă,
Șade pe scaun la masă

444

Și coase la cămașă
Numa-n fluturi și mătasă.
Din ochi negri lăcrămează
Și pe tine te visează.

333

Dragule, cînd te urcai,
Cu dorul te coborai ;
Iar acuși cînd te suiră,
Cu dorul te-i probuilă ;
Sui în deal, cobor o vale,
Hai, murgule-n pas mai mare,
Că te-așteaptă puica-n cale,
C-o găină friptă grasă,
C-o carafă plină rasă.
— I-o dai, mîndrule, la masă.
— Nu mîniînc, mîncar-ar focu,
C-am mai mîncat într-un loc
Ș-am dat cu miinile-n foc.

334

Foaie verde fir mărar,
Mai rar, dorule, mai rar,
Că pe-aici e loc amar
Și m-așteaptă puica-n deal,
Ca să mă iubească iar.
N-am iubit ceea ce-am vrut,
Să iubesc ce-am pierdut.
Pe vale, fată, pe vale,
C-a făcut mazărea floare,
Hai, s-o hărăcim,
Cu haraci de trandafir
Și mlaajul de rozmarin.
Ș-am iubit o copiliță,
Îi miroase gura-a țîță
Și buzele-a micșunele,
Să muște neica din ele.

335

Bădișor, fi-ți-ar păcat,
Of, of, of,
C-aseară te-am așteptat,
Tot cu dor și cu lumină.

445

De urit mă duc pe lume,
Uritul tot după mine ;
De urit mă duc la plug
Și uritul lângă jug ;
De urit mă-ntorc acasă,
Uritul șade la masă.
— Fugi, uritule, din vatră,
Că pun cîinii de te latră,
Să te știe lumea toată.
Dacă văzui că nu mai vii,
Luai uritul, l-așternui ;
Pusei dorul căpătii,
Cu dragostea mă-nvelii,
Doamne, rău mă odihnii.
Bădișor, fi-ți-ar păcat,
Astă-noapte te-am visat,
Că m-ai strîns, m-ai sărutat.
M-am trezit și-am pipăit
Și nimica n-am găsit,
Decît dorul inimii,
Scris pe fața perinii,
Cu mătasa genelor
Și cu roua ochilor.

336

Verde foaie nucă seacă,
Toate crengile s-upleacă ;
Se apleacă la pămînt,
Ce-am iubit, nu pot să uit.

337

Pădure, dragă pădure,
Lasă-mă cu mîndra-n tine ;
Nu-ți fac nici o stricăciune,
Numai dragoste pe lume.
— Zău, bădiță, te-aș lăsa,
Dar ți-e mîndra tinerea
Și faci păcate cu ea.
Lasă mîndra să mai crească
Și codruțul să-nfrunzească
Și la anul viitor,
Îi dai codrului ocol,
Cu mîndruța-n capul gol.

446

338

Pădurice, pădurea
Lasă-mă la umbra ta,
Că-mi vine mîndra tinerea,
Să fac păcate cu ea.
Pădurice, pădurea,
Ce te depărtezi așa ?
Nu sint lupi să te mănince,
Nici ogari să te gonească,
Nici capre să te ciuntească,
Sînt voinici să se umbrească.
Faci păcate cu mîndra
Și mi se usucă frunza ;
N-are cucu ce mînca
Și nu mai poate cînta.

339

Foaie verde rug de mure,
Pădure, dragă pădure,
Frumos cîntă cucu-n tine
Și mai gros și mai subțire,
Cum îi stă codrului bine.
Io spui cucului : Să taci !
El se urcă pe-alți copaci
Io spui cucului să tacă,
El se suie pe-altă cracă,
Cîntă hoțul de mă seacă.

340

Pădurice, pădurea,
Lelio dragă,
Lasă-mă la umbra ta,
Să mă umbrez cu mîndra.
— Cîntă, cuculețule.
— Nu mai pot, voinicule,
C-am cîntat la Călărași,
Numa pe brînză și caș ;
C-am cîntat la Calafat,
Într-un bordeiaș dărîmat,
Fără ușă, fără pat ;
C-am cîntat la Severin,
Pentru un litru de vin

447

Și unul de pelin,
La Jupinul Costandin.

341

Foaie verde foi de plută,
Plopule, frunză rotundă,
Să te-ntinzi, să te umbrești,
Puica mea s-o răcorești.
Tu cu umbra,
Eu cu mîndra ;
Tu cu umbra ta cea deasă,
Eu cu mîndra mea aleasă.
De s-ar face dealul luncă,
La amiaz nu se mai culcă,
Ca să mă duc să-i fac umbră.
Copilă secerătoare
Seceră vara la soare,
Fără vînt și fără boare.
Cu dulama s-o cuprind,
Trușorul să i-l fring,
S-o mîngii pe obrăjori,
Apoi să mă culc s-adorm.

342

Plopule, foaie rotundă,
Ia mai fă puțină umbră,
Să mă umbresc cu-a mea mîndră.
Tu cu umbra, eu cu mîndra,
Pînă ți-o pica frunza ;
Tu cu umbra ta cea deasă,
Io cu mîndra mea frumoasă.
Pădure, verde pădure,
Facă-se un drum pîn tine,
Să mă duc la a mea lume.
Pădure, verde pădure,
Să nu mă spui la lume,
C-am dormit o noapte-n tine.
— Să nu te spuie nici iarba,
Că ea ți-a fost salteaua ;
Să nu te spuie și luna
Că ea ți-a fost lumina.

448

343

Foaie verde ș-un dudău,
Murgule, căluțul meu,
La ce-mi sufli așa greu,
Ori ți-e greu de trupul meu ?
— Nu mi-e greu de trupul tău,
Ci mi-e greu de năravul tău,
Că tu bei cu mîndrele,
Și eu rod zăbrelele.
Cum ți-e drag cu mîndra-n prag,
Așa mi-e drag cu tolba-n cap ;
Cum ți-e drag ție vinișorul,
Așa mi-e drag mie orzișorul ;
Cum ți-e drag cu mîna-n sîn,
Așa mi-e drag mie cu gura-n fin.

344

Lungește-te, drumule,
Și-nflorește, cîmpule,
Să-ajungem în sat cu soare,
Că ne cată puica-n cale.
Haideți, murgule, haideți,
Pin' ți-o face păru crețu.
Să-ajungem în sat cu soare,
Că ne cată puica-n cale ;
Să vază d-un pui boboc,
Să-i stea inima la loc.
Tu, puică, de la mină pîn' la gură,
Strălucești parc-o zîină ;
Da la mină pîn' la cot,
Strălucește trupul tot.
Tu, puică, cruciuliță de argint
Tu cu mine te-ai potrivit
Cruciuliță de malamă
Cu mine sînt de-o seamă.

345

Murguleț cu coama lată
Și cu coada retezată,
He, murguleț, mîi !
Mai trece-mă Oltu-odată
Pin' la mîndra sprincenată.

449

Hai, murguleț, cum te-aș vinde,
Paralele ți le-aș stringe.
— Hai, stăpine, nu mă vinde,
Că eu ți-am făcut numai bine.
Cînd veneai în grajd la mine
Și puneai șaua pe mine
Și-mi ziceai o dată : hăi, măi !
Săream șaptezeci de văi,
Șapte văi, șapte vilcele,
Pînă la mîndrele tele,
Care te-ai iubit cu ele,
Din tinerețele tăle.

346

Copiliță cu brățări,
Ce m-aștepti în toate seri,
Căci io am multe cărări.
Pînă mă duc pe la toate,
Mă apucă miez de noapte.
Pînă să viu și pe la tine,
Mă apucă ziua bine.
Tu ibovnic să nu-ți faci.
Decît ibovnic să-ți faci,
Mai bine de-o boală să zaci.

347

Verde ș-o lalea,
Voinicel pe drum pleca.
Calul cînd îmbuiestra,
Cînd o dalbă rîndunea
Cu trupul umbră-i făcea,
Cu aripa vînt trăgea,
Cu coada fruntea-i ștergea.
Voinicelul se trezea,
Mîna pe arc că punea,
Să dea-n dalbă rîndunea.
— Nu da-n dalbă rîndunea,
Ci-s dalbă iubită ta,
Trimeasă de mama ta.

450

La margine de Dunăre,
Se vede un foc mare.
Neica murgu-și potcovește,
De grea cale se gătește,
Mîndra șade și-l privește,
De lacrimi abia zărește,
De suspine-abia vorbește.
— Tu te duci, neică, te duci,
Tu te duci iar eu rămii
Și cu cine mă mîngii ?
— Mîngiie-te, mîndro, bine,
Că mai sint voinici ca mine.
— Măcar fie cît de mulți,
Toți îmi sint mie urîți ;
Măcar fie ca iarba,
Dacă nu ești dumneata,
Mi se rupe inima.
Suie-mă, neică, călare,
Că nu mai pot de picioare,
— Eu, mîndruțo, te-aș lua,
Inima mi s-ar muia.
Dar pe unde-oi merge eu,
Nu-i fîntină nici pîrau ;
Nu-i nici apă, da nici iarbă,
Numa cîmp de piatră seacă.
— Ia-mă, neică, nu gîndi,
Părul mi l-oi despleti,
Cîmpul de l-oi înverzi ;
Din ochi negri oi lăcrima
Și murgul l-oi adăpa.
Ia-mă, te rog, cu dumneata,
Dacă nu vrei nici așa,
Fă-mă făclie de ceară,
Să mă porți la inimioară.
Dacă nu vrei nici așa,
Fă-mă făclie de său,
Să mă porți la sînul tău.
Dacă nu vrei nici așa,
Dar-ar Dumnezeu o ploaie,
Drumurile să le moaie,
Murgu-n drum să te oprească,
Să te lase mult și bine,
Că n-ai vrut să știi de mine.

451

Izvoară cu apă rece,
 Dar-ar Dumnezeu să sece,
 Să rămâie pietrile
 Și să moară fetele ;
 Să rămâie doar flăcâii
 Și să plingă ca mișeii.
 Unde-or vedea mal de piatră,
 Să le pară că-i o fată.
 Unde-or vedea o moviliță,
 Să le pară-o copiliță.

Foaie verde magheran,
 Cînd eram copil d-un an,
 De amor cînd azeam,
 Întorceam capul și rîdeam.
 Îmi părea dulce zahar,
 Da era pelin amar.
 Pelin beau, pelin mînînc,
 Seara pe pelin mă culc.
 Dimineața cînd mă scol
 Și mă razăm de ușor
 Și mă uit în sat cu dor,
 Cum trec mame la feciori
 Și frații la frățiori,
 Dar la mine n-are cine,
 Sint strein, Doamne, pe lume.
 Sus pe două rămurele
 Cîntă două păsărele.
 Una-mi cîntă glas mai jos,
 Pentru-a nostru trai frumos ;
 Una cîntă glas subțire,
 Pentru-a noastră despărțire.

Foaie verde fir de nalbă,
 Răsai, lună, răsai, dragă,
 Să se vadă pîn livadă,
 Să cosesc pelin și nalbă,
 Să-i dau murgului să roadă
 Și Lenuței să desfacă.

— Nu ți-am făcut ca să piei
 Ci ți-am făcut ca să mă iei.
 De luat, nu m-ai luat,
 De-nșelat, m-ai înșelat,
 Nu ți-e milă și păcat ?
 M-ai iubit și m-ai lăsat,
 Cu trupșoru-ngreunat,
 M-ai făcut de vorbă-n sat.
 M-ai iubit ca pe-o copilă,
 M-ai lăsat ca pe-o străină.

Foaie verde ș-un pelin,
 Hai, puică, la Severin,
 Să ținem calea la trin.
 Trenul trece șuierînd,
 Puicuța rămîne oftînd.
 — Oftează, puică, oftează,
 Oftează și pentru mine,
 C-amîndoi am trăit bine ;
 Oftează de două ori,
 Să-ți fie de sărbători.

Am avut un bădișor
 Frumos ca un domnișor.
 Dar nu l-am știut ținea,
 Că și-acum l-aș mai vedea ;
 Că nu l-am știut griji,
 Că și-acum mai putea fi.
 Măi, bădișo, bădișor,
 Semăna-ți-aș numele,
 Prin toate grădinile,
 Să răsără flori domnești,
 Să vii iar să mă iubești.
 Că de cînd tu m-ai lăsat,
 Nici o cină n-am cinat,
 Numa-am plins și am oftat ;
 Nici un prînz nu am prînzit
 Numa am plins, de-am veștejit.

Nici o frunză nu-i amară
 Ca frunza de sălcioară.
 Io ți-am spus, maică, aseară,
 Să m-aștepți pe prispă-afară,
 C-un cearceaf ș-o perioară
 Ș-o sticlă de drojdioară,
 Să fac pe Gicu să moară.

355

Și iar verde trei lalele,
 Tudorișo nene,
 În fundul grădinii mele,
 Am semănat micșunele,
 Au răsărit floricele :
 Două roșii, una albastră,
 Tudorișta noastră.
 — Dă și neichii floricele.
 — N-are țața floricele,
 C-am plătit de le-am udat,
 Cu bani de pe sărutat.

356

Din dragostea noastră
 A crescut o floare-albastră ;
 Floare-albastră și frumoasă,
 S-o pui, puică, la fereastră.
 Din fereastră-n pălărie,
 Toată lumea ca să știe,
 Că mi-ai fost iubită mie.
 Puică, n-am pe unde da,
 Să nu mai văd casa ta,
 Casa ta și băătura,
 C-aia mi-a fript inima.
 Casa ta cu șindrioară
 Mă arde la inimioară.
 Și iar verde de trei foi,
 Dragoste ce-am avut noi !
 Credeam, cine ne-o desparte,
 Numai una sfînta moarte.
 Iaca, moartea n-a venit,
 Noi, puică, ne-am despărțit.

454

Verde foaie lemn dubit,
 Ce fusei eu osindit,
 Să trec pe unde-am iubit,
 Mi-am găsit locu pîrlit.
 Fetișă de negustor,
 De nu te-oi iubi, să mor.
 De s-ar vinde dragostea,
 Să-mi dau calul și șaua
 Și să-mi cumpăr dragostea.
 Dragostea-i un lucru mare,
 Că nu-ți dă timp de mîncare,
 Nici hodină la culcare !

358

Foaie verde fir de nalbă,
 Toată vara cosii iarbă.
 Pe deal pe la cimitir,
 Cosii o noapte la fin,
 Să găsesc un trandafir,
 Să-l bag la Lenuța-n sin,
 Să miroase-a om străin,
 Că mi-a dat numai venin.

359

CÎNTECUL MARIȚEI

Ș-am zis verde merișor,
 Ș-am iubit un pușor,
 A zburat, l-am lepădat.
 De la noi a treia casă,
 Tot Marișta-i mai frumoasă.
 Șade-n ușă ca o rujă
 Și-n cărare, ca o floare,
 Dreaptă ca o luminare.
 Mi-ai jurat, puică, jurat,
 Că n-ai pe nimeni amant.
 Dar aseară, la fîntină,
 Te prinsei cu doi de mîină.
 Unu-ți ținea cobilița,
 Doi îți săruta gorișta.

455

Ion, Gheorghe și Matei,
Uite, puică, că fac trei.
Decît te vedeam cu ei,
Mai bine-mi mureau doi boi
Ș-o sută cincizeci de oi.

360

Frunzuliță foi de nuc,
Pune-mi, puică, să mănînc,
Că de mine să mă duc.
— Frunzuliță agustos
Mergi, puiule, sănătos.
— Pune, puică, să mănînc,
Pune vreo două, trei măslîne
Și c-o felie de pîne,
Eu mănînc și mai rămîne.
Mîngiie-mă, puico, bine,
Că mai sint voinici ca mine.
— Ci fie, puiule, ca iarba,
Dacă nu ești dumneata.
— Frunzuliță trei gutui,
Degeaba, puică, mai mă mîngîi,
Că de mine-o să rămîi,
Cu capul pe căpătii,
Cum ai fost, puică, și-ntii.

361

Foaie verde, foaie lată,
Pe vale, Ioane, pe vale,
C-a făcut mazărea floare
Și fasolea păstăioare.
Ai, Lenuțo, s-o plivim,
S-o plivim, s-o arăcim,
Cu araci de trandafir,
Ș-amîndoi să ne iubim.
Mai rar, puiule, mai rar,
Că m-așteaptă mîndra-n deal,
Mă roagă s-o iubesc iar.
Dar io n-am înnebunit,
Să iubesc, ce-am părăsit.
— Puiule, arde-te-ar focul,
Căci m-ai iubit toată vara,
Toată vara-n toată seara,
Și mi-ai zis că mă iei toamna.

456

Iaca toamna c-a venit,
Tu cu alta-ai logodit,
N-ai logodit c-o străină.
Ai logodit c-o vecină

362

Pe vale, țaflo, pe vale,
C-a făcut mazărea floare
Și fasolea păstăioare.
Ai, țaflo, s-o arăcim,
Cu araci de trandafir,
De la neica Constantin,
Ș-amîndoi să ne iubim.
La-nceput dragostea-i dulce,
Dulce, dulce, ca zaharul,
Apoi ca pelin de-amară.
Și iar verde și-o scumpie,
Păsărică cinepie,
Ce ți-aș spune eu ție ?
Să duci vestea-n slobozie,
Să-i spui puiului să vie,
Să nu mai ție minie ;
C-așa am ținut și eu
Și o duc pe lume greu.

363

Verde foaie și-o cicoare,
Pe vale, țaflo, pe vale,
C-a făcut mazărea floare
Și fasolea păstăioare.
Hai, țaflo, s-o arăcim,
S-o arăcim și s-o plivim,
Numai amîndoi să știm.
Cu arag de trandafir,
Cu mlaja de rozmarin.
Și iar verde dimitriță,
Am iubit o copiliță
Și-i mirosea gura-a țifă
Și buzele-a micșunele,
Minca-i-ar neica din ele.

457

Ş-am zis verde foi de hrean,
 Ionică de pe deal,
 N-ai venit la noi d-un an.
 — N-am venit că n-am putut,
 C-am fost bolnav ş-am zăcut ;
 Ş-am zăcut pe prispă-afară,
 La umbră, unde-i răcoare,
 Învelit c-o plăpumioară,
 Uşoară la inimioară.
 — Ş-am zis verde lilieci,
 Ionică de la Greci,
 Vin' cu luntrea de mă treci.
 Şi ia seama cum mă treci,
 Cum mă treci, să nu mă-neci,
 Că n-ai bani să mă plăteşti,
 Nici pînză să mă-nveleşti,
 Nici para să-mi pui la deşt.

Frunzuliţă trei cordele,
 Bate vîntu valurele,
 Pălăria cu cordele ;
 Dar în vîrful cordelelor,
 Dragostele fetelor,
 Iubiţii nevestelor.
 Frunză verde trei spanace,
 Of, m-aş duce, m-aş întoarce,
 Da nu-i noapte de-un conac
 Şi m-apucă ziua-n sat.
 Frunză verde trei migdale,
 Le-am uitat pe prispă-afară.
 Nu ştiu, le-am uitat,
 Ori în apă le-am înecat ?
 Să dau bani la năvodari,
 Să-mi trag năvoadele,
 Să-mi scoată dragostele.

Iano, Iano, Iano,
 Iano de pricina ta,
 Vîndui casa şi pivniţa,
 O dădui pe bani gata.

Cînd a fost punga plină,
 Iana mă culca pe mină.
 Făcui punga jumătate,
 Iana mă culca la spate.
 Rămase punga-ntr-o para,
 Iana mi-arăta uşa.
 Iano, pune masa să mînînc,
 Adu calu să mă duc.

Dragostea trece pîn apă,
 Nici o frică că se-neacă,
 Iese la mal şi-mi scapă.
 Iar uritul da pîn sec
 Şi strigă : mă-nec, mă-nec.
 — Taci, uritule, nu striga,
 Că te scapă dragostea !
 De urit n-am ce să facu
 Şi uritu nu-mi dă pace.
 De urit, m-aş duce-n lume
 Şi uritu-i după mine.

Foaie verde nucă seacă,
 Trece dragostea prin apă
 Şi uritu tot prin sec
 Şi strigă : mă-nec, mă-nec !
 De urit, eu fug în lume
 Şi uritul după mine ;
 De urit, eu fug de-acasă
 Şi uritul nu mă lasă.
 — Fugi, uritule, din casă,
 Că-ţi umplu ochii cu cenuşă.

Verde foaie, mică teacă,
 Drumul pe la toacă,
 Trece dragostea pîn apă
 Şi uritul dă prin sec
 Şi-mi strigă ! mă-nec !

— Taci, urite, nu striga,
Că-z dragostea te-o scotea.
Cine face de urît,
N-ar mai avea loc în pământ,
Nici tămîie la mormînt,
Nici popă la prohodit.
Ce n-o lăsa' Dumnezeu,
Ca să-și vindă dragostea ?
Mi-aș da calul și șaua
Ș-aș cumpăra dragostea.
Că-z dragostea-i lucru mare,
Nu-ți dă stare la mîncare,
Nici odină la culcare.
Mă făcu din om neom,
Ca un pom neroditor,
De nu face vara flori,
Nici umbră la călători.

370

Amurează de demult,
Nu căta că te-am urît.
Te-am urît două-trei zile
Și mi-e gîndul tot la tine.
Te-am iubit și te iubesc,
Măcar să mă prăpădesc.
Săraca inima mea,
E neagră ca tina.
De ar ști-o cineva,
Nici n-ar bea, nici n-ar minca,
Numai ar sta și-ar ofta.

371

Frunză verde ș-o lalea,
Sărmană inima mea,
Iar a prins a mă durea.
Și nu mă doare cum se doare
Și mă doare neconținut,
Pentru-un pui ce l-am avut.
Iar frunzuliță de năut,
Arde-l focu de urît,
Cu amar l-am petrecut.

460

Foaie verde de orez,
Vin', măicuță, de mă vezi,
Pin' ce sînt griiele verzi ;
Că dacă s-or secera,
Ori mi-i mai vedea ori ba.
— Geaba, puică, mă mîngîi
Cu gutui, cu alămii,
Că ca mîine-ai să rămii
Cu capul pe căpătii,
Cum ai fost și tu dintii.
Arde-l focu, bine cîntă,
Ieși, puicuță, de-l ascultă.
— Ascultă-l pustiile,
Că mi-am pierdut mințile.

372

Frunză verde bob năut,
De ce, puică, m-ai urît ?
Ori urît că ți-am căzut,
Sau bătrîn că ți-am părut ?
— Și iar verde bob năut,
Nici urît nu mi-ai căzut,
Nici bătrîn nu mi-ai părut,
Dar la alta te-am văzut.
— Și iar verde ș-o lalea,
Iartă-mi, puică, greșala.
— Lesne-i, puiule,-a ierta,
Anevoie a uita.
Că mi-ai fript inima
Și una și alteia.
Și iar verde ș-o lalea,
Lată-i, lată-i Dunărea,
Dar mai lată-i pustia.
Mi-a plecat puiul pe ea,
Cu șepcuța pe-o ureche,
Cu dubulița lui cea veche
Și-mi vine cu alta nouă.

373

— Mă cere, mamă, mă cere.
— Cine, fată, mi te cere ?
— Mă cere, mamă,-un ciobănaș,
E chipeș și e gingaș.

461

— Cum se-ntoarce de la oi,
Dă naiba peste-amîndoi.
— Mă cere, mamă, mă cere,
Mă cere un lăutar.
— Starea lăutarului
Este versul arcului.
— Mă cere, mamă, mă cere,
Mă cere un croitor.
— Starea croitorului
Este-n virful acului.

374

Foaie verde ș-o crăiță,
Cine te-a supărat, mîndruță ?
— Amăritul de bărbat,
C-a venit aseară beat.
Nu mă-ntreabă ce-am mîncat,
Ci mă-ntreabă ce-am lucrat.
Io i-am spus c-am depănat
Două suluri de bumbac
Și unul de borangic,
Să-i fac soacrei un ilic.

375

Foaie verde, foaie lată,
Trandafir crescut la poartă,
Dar Ileana doarme moartă.
Trece Ghiță ș-o trezește,
Ea se scoală, bănuiește.
— Taci, Ileano, nu bănui,
Că de-acu n-oi mai veni.
Ș-am venit ca să te-ntreb :
Să mă-nsor, ori să te-aștept ?
— Însoară-te, ticălos,
Dacă nu știi ce-i frumos.
Că și eu m-oi mărita,
Ia, chiar lîngă casa ta.
Și din deal te-oi fluiera,
De ți-oi rupe inima
Și ție și *maică-ta*.
Căci din dragoste frumoasă
A crescut o floare-albastră ;
Floare-albastră și frumoasă,

462

Cine-o trecē s-o miroase
Și s-o puie pe fereastră ;
Din fereastră-n pălărie,
Că te-am iubit, lumea știe.

376

Frunză verde mărăcine,
Drag mi-a fost să trăiesc bine,
Frică-mi e că mor ca mîine.
Dar-ar Dumnezeu să mor,
C-am iubit două surori ;
Două surori ș-o cumnată,
Ce-o vrea Dumnezeu să-mi facă.

377

Taci, cuce, nu mai cînta,
C-am dat de-o inimă rea,
Mi s-a măritat mîndra.
Mărită-se, bat-o para,
Că cu ea mi-am pierdut vara ;
Mărită-se, bat-o focu,
Că ea mi-a mîncat norocul.

378

Și iar verde stuf de baltă,
Singură îs vinovată,
M-am cerut măritată.
Mi-a venit mire din sat
Și părinții nu m-au dat ;
Și-au venit altul străin,
Iaca părinții m-au dat.
Peste-o lună și trei zile,
Vin părinții pe la mine,
Să mă-ntrebe dar de bine.
Vine maica și mă-ntreabă :
— Cum ți-i, maică, la bărbat ?
Cu bărbatu cum trăiești ?
Că bărbatul e departe.
Și de noroc nu ai parte.
— Bine, bine, nu prea bine,
Că curge venin din mine ;

463

Venin, negru închegat,
De la părinți cîștigat.

379

Foaie verde trei granate,
Trei bordeie-alăturate,
Trei drumuri încrucișate,
Ș-acolo-mi stau trei cumnate.
Cîte-ș trei îmi sînt certate,
Că nu le iubesc pe toate.
Nu știi cum să fac dreptate,
Să le iubesc pe toate.
Ș-am să fac o lege bună,
Ca să iubesc numa una.

380

Foicică măr domnesc,
Și în lume să trăiesc,
Că nevestă ce-am avut,
Amărit am petrecut,
N-ar avea loc în pămînt,
Nici tămîie la mormînt.
Foicică bob năut,
Tinerețe ce-am avut,
Nu știi unde le-am pierdut.
În cîrciumă nu le-am băut,
Nici la tîrg nu le-am vîndut,
Și nu știi ce le-am făcut.
Verde foaie ș-un gutui,
Uritul mi-l așternui,
Stînga căpătii i-l pui,
Cu dreapta mă învelii ;
Cu dreapta, că mi-o mîngii,
De la cap pin' la călcii.

381

Eu sînt pasăre curată,
Mănînc frunză necruntată
Și beau apă strecurată,
Venită din piatră-n piatră,
De la Leana din găleată.

464

Frunză verde viorea,
'Ncepe cucu de-a cînta
Și corbul îl îngîna.
Iară corbul ce-i zicea :
— Spune, mă cucule, zău,
Care este dorul tău,
Să mă spovedesc și eu ?
Doru meu e vînător,
Poartă flinta numai flori,
Cînd te-o spovedi și mori.

382

— Fa, Marișo, fă vecină,
Iaca bărbățelul vine,
Iaca vine.
— Calea mărăcini să-i fie,
Căci cămașa i-am spălat-o,
Pe mărăcini am uscat-o ;
Și mîncare i-am făcut
Șapte feluri de urzici.
— Iaca amănțelul vine,
— Las' să vie,
Calea trandafiri să-i fie,
Căci cămașa i-am spălat-o,
Pe trandafir am uscat-o.
Și mîncare i-am făcut,
Două giște la foc fripte
Și cinci kile de vin alb.

383

Foaie verde măr salciu,
Am auzit și te știi,
De la seceră de grîu,
Cum porți otrava la briu,
Sticluța de argint viu,
Decît să mă otrăvești,
Focul să ți-l potolești,
Inima s-o răcorești.
Degeaba ai sprincene multe,
Tot le ții posomorîte ;
Mai bine mai răricele,
Să mă uit cu drag la ele.

465

— Frunză verde stuf de baltă,
Lasă vîntul să te bată
Și soarele să te ardă,
Că mă cunosc vinovată,
De m-am cerut măritată,
Să fiu de bărbat muștrată,
De cumnați persecutată.

384

Uite-a dracului mai ești,
Nici nu rizi, nici nu vorbești,
Numa din buze zimbești.
Trece calea, nu mă-ntreabă.
Parcă cineva mi-o roagă !
Nici n-o rog, nici n-o poftesc,
Io ca dînsa mai găsesc ;
Mai frumoasă, mai ceva,
Nu ca tine-o mascara ;
Mai ceva și mai boboc,
Nu ca ea un fofoloc.
Floricele de pe coastă,
Mult îi mintea fetei proastă
Ș-a flăcăilor vicleană,
C-o scoate din casă-afară
Și mi-o pune pe genunche
Și înșiră mii și sute,
Pînă mi-o scoate din minte.
Copiliță, minte n-ai.
De-i puțină, cită-o ai,
Păstrează-o să n-o mai dai.
Chiar și frățească să-ți fie,
Inima să nu ți-o știe.
Căz și de soacră pînă-n ziuă,
Trupușoru-i pisat în piuă ;
Decuseară pînă-n zori,
Trupul tău vărsa sudori,
Lele, lele, ce mai lele,
Cu ochii fără sprîncene,
Fără firicel de geană !
Și, Leano, de cînd zac
Și n-am pe nimeni cu drag ;
Vino cu soare peste prag
Și-mi pune mîna pe cap
Și mă întreabă de ce zac.

466

385

Verde foaie și-un burete,
Cîmпуșor cu iarbă verde,
Cine focul umbra-ți vede ?
Numai păsărelele
Își umbresc aripile,
Ca lelea sprîncenele,
Ca badea mustățile.
Verde foaie și-un mustat,
Eu de cînd m-am ridicat,
După însurat am plecat.
Nouă cai am schiopătat,
Nouă șele-am despîcat,
Nouă friie-am ponosit,
Nouă bice-am despletit,
De potrivă n-am găsit.
Dar acum în acest minut,
Trei iubite mi-am găsit :
Una-n deal și una-n vale,
Una-n coasta dealului,
Floricea raiului.
Una zace la pămînt,
Una s-a călugărit,
Una s-a căsătorit,
Una-n deal și una-n vale.
Una jos lingă pîriu,
Zice lumea c-am s-o iau.
Zice lumea, zic și eu.

386

Foaie verde de-avrămeasă,
Măicuță, mamă duioasă,
Maică, tu cînd m-ai născut,
Bine Doamne, ți-a părut.
Cu mîna mă legănai,
Din gură mă blestemai.
Mă blestemai, maică, cu foc,
Să n-am pe lume noroc.
M-am rugat la sfîntul soare,
M-am rugat la ursitoare :
— Ursitoare, ursitoare,
Ce-ai cu mine, frățioare ?
De nu mă lași să trăiesc
Și ce-mi place să iubesc ?

467

Foaie verde viorea,
Mărită-te, mindra mea ;
Mărită-te cu Dumnezeu,
Că mie nu-mi pare rău ;
Dar nici bine nu-mi pare,
Numa la ficați mă doare.
Mărită-te, mindro, bine,
Ia-ți nădejdea de la mine,
Că nădejdea de la mine
E ca ața de subțire.

De ce zac, de ce bolesc,
De-a cui suflețel dolesc.
Cuculeț cu pană sură,
Te-ai făcut cu mai mult bine,
Fă și cu mama și-i spune,
Că n-am fost de călugărie
Ș-am fost de căsătorie.
Că-z pui cămașa pe gard,
Uritu-mi șade pe prag ;
Pui cămașa pe culme,
Uritul stă lingă mine.
Cuculeț cu pană sură,
Du-te la mama și spune,
Să-mi scoată zestrea-n bățatură,
Hainele afar' pe culme,
Cine-o trece, să se mire.

Sus în cap de mănăstire,
Plimbă-se călugării
Cu rasa pe umeri ;
Cu rasa pînă-n pămînt,
Și din gură blestemînd :
— N-ar avea loc în pămînt
Cel ce m-a călugărit.
N-am fost de călugărit,
Ci de căsătorit.

M-am dus la călugărie,
Stau cu mina pe obloane
Și cu ochii la cucoane ;
Cu mina pe psaltire
Și cu ochii la copile.

Du-te, dor, de te revarsă,
La-a mea mindră la fureastră.
Te-așează pe-o rămurea
Și-ncepe a blestema :
Inima mea arde-ncet,
Casa ei să ardă-ncet ;
Inima mea arde-n stins,
Casa ei să ardă-aprins.

Foaie verde undelemn,
La biserica de lemn
Am să-ngenunchi să te blestem.
Cînd-oi îngenunchea ș-oi plînge,
Să nu crezi că nu te-ajunge.
Să te-ajungă mila mea,
Und' Ț-o fi calea mai grea ;
Să te-ajungă dorul meu,
Und' Ț-o fi drumu mai greu.

Frunzișoară clocotici,
La tot fagul patru-cinci.
Dar la plugul din cărare,
Șade Ionel călare
Și tot strigă-n gura mare :
— Ai, mindruțo,-n pas mai mare,
Cu năframa cea cu floare
Și mi-i șterge de sudoare.
Trupul tău cel subțirel,
Parcă-i tras printr-un inel.
De la cap și pîn' la brîu,
Parcă ești un spic de grîu.

De la brîu pîn' la picioare,
Parc-ai fi privighetoare.
— Eu cu tine vorbă fac,
Da tu crezi că mi-ai hi drag ;
Eu cu tine mînc, beau,
Și tu crezi c-am să te iau.
Și eu, badeo, te-oi lua,
Cum nu-i crede dumneata,
Cînd o crește grîu-n tindă,
De-a să-i bată foaia-n grindă ;
Cînd a crește mintă-n casă,
De-a să-i bată frunza-n masă.

398

Se aude ciocănind,
Ciocănind și bocănind,
Ion calul potcovind.
Îl potcovea și-mi spunea :
— Adio, mîndruța mea,
Că mă duc, dragă, mă-nsor.
Să-ți cauți și doi și trei,
Cu ochi negri ca și-ai mei.
Că-s negri ca murele,
Ș-au umplut pădurile.
— Du-te, dragă, și te-nsoară,
Te-nsoară și-ți ia nevastă.
Să te ducă Dumnezeu,
Acolo unde-oi vrea eu.
Să faci nouă copii
Și mai la urmă-o copiliță,
Să te poarte pe uliță.
Și să te-aducă Dumnezeu
Și pe la bordeiașul meu,
Să te miluiesc și eu,
C-o cojiță de mălai,
Uscată de nouă ai ;
Și o mină de tărițe
Și una de cărbunași,
Să vezi cum iubești și lași.

399

Păsărică de pe lac,
Nu mă blestema să zac,

472

Căci m-ai blestemat odată
Ș-am zăcut o vară toată.
Boala de care zac eu,
Nu e de la Dumnezeu ;
Mi-am făcut-o singur eu,
Nimere altcineva.

400

Foaie verde matostat,
Ah, mîndruțo, ce-ai mîncat ?
— Ou de rață-ncondeiat.
— Plesni-ar cine ți l-a dat,
Că nu ți l-a dat de bine,
Ca să mă uiți pe mine.
Ș-am zis verde bob năut,
Of, mîndruțo, ce-ai băut,
Ce-ai băut de m-ai urît ?
— Apă din puț părăsit.
— Plesni-ar cin' l-a făcut.
Că nu l-a făcut de bine,
Ci să mă uiți pe mine.
Foaie verde tiriolic,
De la of nu iau nimic,
Nici pagubă, nici cîștig,
Numai inimioara-mi stric.

401

Verde foaie foi de fag,
De le fac, de nu le fac,
Văz pe lume că le trag ;
Dar mai bine să le fac,
Ca să știu pe ce le trag.
Verde foaie trei granate,
Dragostea ce-aveam noi, frate,
Gîndeam, moartea ne-o desparte.
Dar dușmanii mai mult poate,
Dușmanii, dușmancele,
Nu-și păzesc căscioarele
Și ne strică dragostele.
Verde foaie ș-un năut,
Dar-ar Dumnezeu un vînt,
Să dea gardu la pămînt ;
Să rămîie numai parii,
Să se spînzure dușmanii.

473

Verde foaie matostat,
Stau pe scaun rezemat,
Lumea zice că sînt beat ;
Dar eu, daică, nu sînt beat,
Ci-s copil amorezat.
Amoreaza m-a lăsat
Și s-a dus într-alt sat,
Să-și găsească alt bărbat,
Mai tînăr și mai galant,
Nu ca mine, blestemat.
Verde foaie mărăcine,
Cine zice : puiu-mi vine,
Are-o liră de la mine.
Cine zice c-a venit,
Să-i dau ce-am făgăduit,
Leftișoru de la git
Ș-un inel de diamant,
Să vezi că l-am blestemat.
Verde foaie trei crăiți,
Vedea-v-aș ochișori, săriți,
Că nu vedeți ce iubiți,
Ci iubiți, bușteni pîrliți
Și la urmă vă căiți.

402

Spune, bade, la maică-ta,
Să-și puie gurii lacată,
Să nu mai poarte-n sat,
Că, badeo, te-am fermecat.
Nu farmec viță de viță,
Farmec viță de viță,
Na ca tine-o rămășiță.
Spune, badeo, maică-ta,
Bădița, din partea mea,
Ca să-și clădească casa,
Tot cu podină de glajă,
Pîn' la mine nu se sparge ;
Să ție piinea pe masă,
Pîn' i-oi fi noră-n casă,
Și cuțitul lîngă ea,
De mine nu se tăia.
Badeo, pe la poarta voastră,
E, bădițo, drum de țară
Ș-am trecut și eu-ntr-o seară.

474

Pe maică-ta am auzit
Ocărîndu-te pe tine,
Ca să nu mă iei pe mine.

DOINE DE JALE

403

Arză-te focul, pădure,
Netăiată de secure,
Să rămîie-un stejărel,
Să mă sui în vîrf la el.
Să-mi fac ochișorii roată,
S-o văd pe maica la poartă,
Din ochi negri lăcrămînd,
Din guriță blestemînd.
Pîriu cu apă rece,
Pe la poarta maichii trece.
Se duce maica să se spele,
Șterge lacrimi cu năframă
Și ele curg făr' de seamă.

404

Bălănuș, Bălan,
Și foaie verde salbă mare,
Bălănuș, Bălane,
De la București la vale,
Bălănuș, Bălane,
Mi-este-o apă curgătoare,
Bălănuș, Bălane,
Apa-mi curge,
Flori mi-aduce ;
Și le-aduce mănunchele
Pe pieptul mîndruței mele.
Eu aci, mîndra la munte,
Două inimioare frînte.
Eu aici mîndra în țară,
Două inimioare-amare.

405

Ș-am zis verde liliac,
Vine anul de cînd zac ;

475

De cînd zac, de cînd bolesc.
De cînd sufletel doresc,
Mi-a crescut iarba la cap.
Să-mi pășească peste prag.
Să-mi pună mina la cap,
Ș-am mă-ntrebe de ce zac
Ș-am zis verde ș-un dudău,
Sărmanul sufletul meu,
Cînd înoată-n sine rău,
Ca ș-un șarpe la dudău ;
Cu gurița la pînă,
Din coadă vîrsă venin ;
Venin verde și-nchegat,
De la dușmani căpătat.
Dunăre, apă vioară,
Face-te-ai neagră cerneală,
Să te fac o călimară
Și papura hîrtioară
Și trestia penicioară ;
Și să scriu cîte-o scrisoare,
S-o trimet la maica n țară,
Să-mi dea bani de cheltuială
Și haine de primeneală.
Să mi-o puie la fereastră,
Cine-o trece s-o citească,
Pe mine să mă jelească.

406

Ursitoare, ursitoare,
Ce-ai cu mine, frățioare ?
Că de a ta răutate,
Sufletu-mi nu mai poate.
Ursitoare ca la mine
Nu mai da, Doamne, pe lume.
Că destul mi-ai dat-o mie,
Din mica copilărie.
Ursitoare ca a mea
N-aș dori la nimerea.
Plîng, plîng și iar plîng,
Că nu știu cum am s-ajung.
Ursitoare, ursitoare,
Ce-ai cu mine, frățioare ?

476

407

Pădure, dragă pădure,
Pădure cu brazi măruniți
Și voi, copaci înfrunziți,
Nu știți voi cu ce nevoi
Am venit eu pe la voi ;
Și nu știți voi cu ce chin
Am ajuns în loc străin ;
Și nu știți voi cu ce foc
Am ajuns în acest loc.
Și voi stînci, voi ape-adînci,
Și voi martori o să-mi fiți.
— Leliță privighetoare,
Păsărică cîntătoare,
Ia mai cîntă al meu vers.
Și iar verde mărăcine,
De trei zile cucul vine,
Peste oarze, peste grîne,
Și n-are pe ce se pune.
S-ar pune p-o rămurea,
Aproape de casa mea
Și-ar începe a cînta,
Să-l audă mîndra mea.

408

Foicică mărăgîntă,
Cine n-are jale multă
Vie la mine să-i fac bine,
Că eu am și-mi mai rămîne.
Cine jalea mi-a lua,
Eu și haina mea i-aș da,
Altă haină mi-aș mai face,
Jalea-n lume n-aș mai trage.

409

Pasăre galbenă-n cioc,
De mi-i cînta de noroc,
Să-ți trăiască puii toți ;
Iar de mi-i cînta de rău,
Să se stingă neamul tău.
Doamne, nu mai bate omul,
Că-l bate gîndul și somnul,

477

Jum pe mine m-a bătut,
Din creștet pînă-n pămînt.
Știu, bade, cînd ai veni,
Drumul ți l-aș pardosi
Tot cu var dă-l mai mare,
Să vii, bade, și mai tare.
Sărută-mă, bade,-n dinți,
De buze să nu m-atingi,
Că buzele-s subțirele,
Picură sînge din ele.

410

Frunză verde trei scaieti,
Vai de mama cu băieți,
Ce pățește pînă-i crește.
Se cresc greu și cu necaz
Și cu lacrimi pe obraz.
Și iar verde matostat,
Cît e muntele de înalt.
Tot omătul s-a luat.
Numai la inima mea
Ce-a căzut, nu se mai ia.
Săracii băieți orfani,
Ei muncește cu dreptate
Și ia plata jumătate.

411

Foaie verde trei granate,
Maică, inimă de piatră,
Mai cobori din cer o dată
Și vin la bordeiul meu,
Să vezi cît trăiesc de greu ;
Să vezi traiul ce-l trăiesc,
Nici la dușmani nu-l doresc.
O zi bună și-una rea,
Așa-mi trece viața mea ;
O zi bună, zece rele,
Așa-mi trec zilele mele.
De-aș ști, maică, că-ai veni,
Înainte ți-aș ieși,
Drumu ți l-aș pardosi,
Cu piatră, cu nisip,
Să vii, maică, mai curînd.

478

412

Ș-am zis verde untdelemn,
La biserică din lemn
Toate păsările-mi dorm.
Numa una n-are somn
Și-mi umblă din pom în pom ;
Și-mi umblă din cracă în cracă
Și-mi strigă : măicuță dragă !
De-aș ști, maică, c-ai veni,
Drumul ți l-aș pardosi
Cu nisip, piatră mărunță,
Să-mi vii, măicuță, mai iute ;
Cu nisip din cel mai mare,
Să-mi vii, măicuță, mai tare.

413

Foaie verde magheran,
Cîte zile sînt în an,
Toate le petrec cu-alean ;
Cîte zile sînt în lună,
Toate le duc cu furtună.
Foaie verde și-o lalea,
Decît maica mă făcea,
Mai bine un pom sădea.
Și-l răsădea în drum
Unde trece și rău și bun,
Să umbrea cu dor și jele
Pe sub ramurile mele.

414

Jale mi-i, măicuță, jale
De cuvîntul dumitale,
Care mi l-ai cuvîntat
Și eu nu te-am ascultat.
Dar acuș să mi-l cuvînti,
Că mi-am mai venit în minți.
Rău, maică, m-ai blestemat,
De-am ajuns din sat în sat,
Ca un cățeluș turbat,
Nebăut și nemîncat.
Din picior m-ai legănat,
Din gură m-ai blestemat.

479

Și m-ai blestemat la soare,
Că n-am nici o sărbătoare ;
Și m-ai blestemat la lună,
De n-am nici o vorbă bună ;
Că cu cit m-ai blestemat,
Cu atit m-ai depărtat.

415

Maică, măicuța mea,
Cînd erai cu mine grea,
Bine-n bine-ți mai părea ;
Iar de cînd m-ai născut,
Rău în lume ți-a părut.
C-un picior mă legănai,
Din gură mă blestemai.
Și mă blestemai cu foc,
Ca să nu mai am noroc ;
Și mă blestemai cu pară,
Să umblu din țară-n țară.
Dușmanii, dușmancele,
Care strică casele,
De-ar fi voia la dușman,
Ne-ar pune carnea-n cîntar ;
De-ar fi voia lui Hristos,
Și dușmanii n-au folos.

416

Foicică de mătasă,
De trei ani îs dus de-acasă.
Dunăre, apă vioară,
Face-te-ai neagră cerneală ;
Sălcioară, penișoară,
La măicuța în cea țară,
Hirtioară-n cornurele,
Eu o scriu cu multă jele.
Plîngi, măicuță, plîng și eu,
Plîng și pietrele-n pîrau.
Piriuț cu apă rece
Pe la poarta mamei trece.
Lasă, mamă să se spele,
L-o umplut cu multă jele.
Frunză verde de dudău,
Eu m-am dus din satul meu ;

480

Frunză verde trei măslina,
Am plecat în țări străine,
Unde nu cunosc pe nime,
Decît pușca de pe mine.

417

Frunză verde mărăcine,
Rău mai e străin pe lume,
Nu-i ca mine nimeni,
Numai mierla din pădure.
Mierla cu a ei frate,
Îs tare departe.
Una alteia grăia :
— Mi-e teamă c-oi muri,
N-are cine mă jeli.
Frunză verde ș-o lalea,
Una alteia grăia :
— Tu sau io cînd oi muri,
Penele mi le-oi căni
Și pe tine te-oi jeli.
Ș-altă foaie mărăcine,
Nimeni nu-i străin ca mine,
Numai floarea din grădină.
Dar nici floarea nu-i străină,
Că-mi are de-o rădăcină,
Rădăcina ca și muma,
Floricele sorioare,
Bobocei, toți frați de-a ei.

418

N-am gîndit, n-am socotit,
Că mai am zile de trăit.
De amărit ce sînt pe lume,
Îmi fac casă la pădure.
Îmi fac casă de pămînt,
Să intru în ea să plîng,
Să plîng în ea un ceas pe piatră
Și să fac un foc în vatră,
Focul în vatră nu mai arde.

419

— Inimioră, nu mai bate,
C-am să-ți pui șapte lăcate.

481

— Măcar bate și o mie,
Inima face ce știe.
— Pe loc, inimă, pe loc,
Să-ți pui lacăt la mijloc.
— Poți să pui lacăte-o mie
Inima face ce știe.

420

Pelin beu, pelin mănînc,
Seara pe pelin mă culc ;
Dimineața cînd mă scol,
Cu pelin verde mă spăl
Și dau casei rotocol,
Să mai îmi treacă de dor,
Intru-n casă binișor.
Intru-n casă să mă-nchin,
Picioarele nu mă țin,
Parcă nu-s făcut deplin ;
Ies afară binișor,
Să mă reazim de stîlpișor,
Să mă uit în sat cu dor,
Cum trec frați pe la surori
Și părinți pe la feciori,
Da la mine n-are cine.

421

Frunză verde trei măsline,
Vine cucul de trei zile,
Peste deal peste movile
Și n-are unde se pune.
S-ar pune pe-o rămurea
Și-i frică de belea,
Că-i aproape de casa mea !
Cuculeț, pasăre sură,
Mușca-ți-aș limba din gură,
Ce te primbli prin bătătură ?
Căci tu vara vii, vara te duci,
Mă mir iarna ce mănînci.
— Mănînc putregai de fag
Și beau apă dintr-un lac
Și cînt codrului cu drag ;
Mănînc putregai de corn
Și beau apă din izvor
Și cînt codrului cu dor ;

482

Mănînc făgurel de miere
Și beau apă din cișmele
Și cînt codrului cu jele !
Ah, cînd mi-ar fi cucu un voinic,
Eu l-aș prinde ibovnic.
Dar cucu i-o păsărea
Și zboară pe unde vrea ;
Cucul zboară și se duce,
Puica rămîne și plînge !

422

Frunzuliță de pe baltă,
Bine mai trăiam odată,
Cînd eram la maica fată.
Da s-a-ntors frunza pe tău
Ș-acum trăiesc tare greu.
— Maico, măiculița mea,
Cînd erai cu mine grea,
Dragă-mi mai era lumea.
Tu cînd m-ai avut,
Ție bine ți-a părut ;
Da, maico, cînd m-ai avut
Și mi-ai văzt, maico, că-s fată,
Să-mi fi pus capul pe-o piatră,
Să dai cu ailaltă.
Că aveai, maică, păcat,
Că m-ai uns și m-ai scăldat.
Decît, maico, m-ai fi avut,
Mai bine să fi zăcut,
Că de rău îți mai trecea,
Că ești cu inima rece.
— Spune, măiculița mea,
Mai am eu noroc, ori ba ?
— Dragul maichii, nu mai ai.
Cînd ai fost de șapte ani,
Mi-ai trecut pe lingă-un tău,
S-o-necat norocul tău ;
Mi-ai trecut pe ling-o baltă,
Tu n-ai noroc niciodată.
— Spune-mi, măiculița mea,
În ce apă m-ai scăldat,
Pînă nu m-ai botezat ?
Doar în apa-nfierbîntată,
Să trăiesc tot supărată ;

483

Doar în apă clocotită,
Să trăiesc tot necăjită.

423

Frunză bătută de vînt
Măicuță, mamă,
Maică, tu cînd m-ai născut,
Tot ninge și bătea vînt.
Așa vreme rea era
Ș-așa-i și inima mea,
Foaie verde fir mohor,
Colo-n vale la izvor,
Ș-of, of, of, mi-i dor de mamă,
Bate murgul din picior,
Să mă duc unde mi-i dor.
Să mă duc peste pămînt,
La măicuța la mormînt.
Să-i dau pinza la o parte,
Să-i văd oasele-nșirate.
Să-i văd mîinile-alea moi,
Care ne-a crescut pe noi.
Să mă pun și la picioare,
Să mă jelui ce mă doare.
Rău îi, Doamne, fără mamă,
Ca și via fără poamă ;
Rău îi, Doamne, fără tată,
Ca și via nesăpată.

424

Cîte păsărele-n codru,
Toate trăiesc mai la modru.
Numai eu, pasăre mică,
Eu trăiesc cu mare frică,
Căci mi-e cuibul lîngă drum,
Sub o tufă de alun.
Cîți drumari îmi drumăresc,
Cîți de cuibul meu vorbesc :
Că orice pasăre-ar fi,
De ș-a făcut cuibu-aci ?
Pasărea s-a supărat
Și cuibul mi l-a mutat,
Cam în vîrful muntelui,
P-o cracă d-a bradului.

484

Și bradul s-a legănat
Și cuibul i l-a stricat.
— Ce te legeni, bradule ?
— Cum să nu mă legăn ?
Că eu bine-am auzit
P-ai mei doi părinți vorbind,
Că pe mine să mă taie
Trei bărdași din Baia Mare,
Să mă facă o temnicioară ;
Temnicioara robilor,
Pierzarea voinicilor,
Veselia domnilor.

425

Bate vîntul, bate vîntul,
Pe mine mă bate gîndul.
Bate vîntul vîrful
Și pe mine gîndurile,
Să apuc iar drumurile.
De robie m-am săturat,
Jandarmii m-au ofticit,
Dările m-au întristat.

426

Verde ș-o lalea,
Bună mi-e vremea,
Rea mi-e inima
Și cum e și tina ;
Ca tina de vară
Și de primăvară
Călcată de care,
Și de dobitoace.
Trage, murgule, trage,
Trage la conace,
Că calea mi-e grea,
Vai, inima mea !
Verde foi de tei,
Copilașii mei,
Mult sînt mititei,
Ca bobul de mei.
Dacă-s mititei
Ce ai, Doamne, cu ei,
De nu-i lași să crească
Slujbe să servească ?

485

Foaie verde matostat,
Rău e, Doamne, cu bărbat,
Foaie verde siminoc,
Că n-am mai avut noroc.
Arunca-mi-aş conciu-n foc,
Conciu şi legătoarea,
C-aşa mi-a fost ursitoarea.

Ş-am zis verde griu mărunţ,
Scobori, Doamne, pe pământ
Şi vezi ciuma ce-au făcut
De la Nistru pin' la Prut,
Mi-a făcut negru pământ.
Pe sub văi, pe sub pogoane,
Tot mormînturi de cucoane ;
Pe sub văi, pe sub butuc,
Tot mormînturi de haiduci.
Unde-s tufele mai rari,
Tot mormînturi de fete mări ;
Unde-s tufele mai dese,
Tot mormînturi de neveste.

Foaie verde avrămească,
Aş fi vrut să fac o casă
Şi moartea nu mă lasă.
Mi-a luat pe toţi din casă
Şi mi-a venit moartea acasă
Şi m-o găsit stînd la masă.
Întind masa s-o cinstesc,
Ea-mi spune să mă gătesc.
Şi iar verde de iasomie,
Toată lumea-mi spune mie,
Să-mi vază casa pustie
Şi copiii-n argăţie
Şi soţia-n văduvie
Şi pe mine-n puşcărie.

Foaie verde măr domnesc,
Stau în drum şi mă gîndesc
Cu ce muncă să muncesc,
Pînea s-o agonisesc.
Foaie verde foaie lată,
Mă suii pe munte, frate,
Făcui ochişorii roată
Şi mă uitai în lumea toată,
Să-mi văz mumă ; să-mi văz tată.
Parcă sînt făcut din piatră.
Mă sui pe munte cu flori,
Să-mi văz fraţi, să-mi văz surori ;
Nu-mi văd fraţi, nu-mi văd surori.
Parcă is făcut din flori.

Verde foaie trei granate,
Arz-o focul străinătate.
Trinule, n-ai avea parte
De-ale tale patru roate,
De şuruburile toate
Şi de şina de sub roate,
Că mi l-a străinat departe,
Prin neagra străinătate.
De nu văd mamă, nu văd tată,
Nu văd fraţi, nu văd surori.
Şi iar verde trei granate,
Arz-o focul străinătate.
Cînd a da lapte din piatră,
Atunci faci străinul frate
Şi străina surioară,
S-o lipeşti la inimioară,
Să-i spui o vorbuşoară.
De-i spune-o la străini,
Pînă-n ziuă satu-i plin ;
Şi de-i spune la o vecină,
Pînă-n ziuă-i ţara plină.

Răsai, lună, răsai, dragă,
Să-i cosesc lui murgu meu,

Să-i cosesc pelin și iarbă.
Răsai, lună, răsai, dragă,
Să-i dai și lui murgu meu,
Să-i dai iarbă și pelin.
Cînd diseară să mă culc,
Pe pelin seara mă culc ;
Dimineața cînd mă scol,
Cu pelin pe ochi mă spăl,
Rămîneți, frați, cu bine,
Că eu plec în păduri mari
Unde-i neagra străinătate
Să-l fac pe străin frate.

433

Eu străin și tu străin,
Hai în codru să trăim,
Să facem bordei de spini,
Cu ușă de mărăcini.
Pe sub cer și pe sub stele,
Zboară două rîndunele ;
Dar nu sînt rîndunele,
Numai surorile mele.
Una zboară și se duce,
Alta pică jos și plînge ;
Și-așa plînge-n glăsurile,
Să se strîngă nemurele ;
Și-ncep a plînge cu glas,
Vai, pe-a cui mîină-am rămas ;
Pe mîna străinilor,
Pe gura păgînilor.
Că străinu-i ca și spinu
Și amar ca și pelinu.
De străină ce sînt, maică,
Nici focul în vatră nu arde.
Eu mă plec ca să-l aprind,
Lacrimile-mi curg pe rînd ;
Ridic cana să beau apă,
Lacrimile-mi curg, mă-adapă.

434

Verde foaie mărăcine,
Nimeni nu-i străin ca mine,
Numa mierla din pădure.

488

De străină ce era,
Singură se uluia,
Nu știa unde zbura.

435

Foaie verde mărăcine,
Rău mai e străin pe lume,
Și n-am dorul cui-l spune.
L-aș spune la străin,
Dimineața satu-i plin ;
L-aș spune la o străină,
Dimineața lumea-i plină.
Și-ai necaz, măi,
De dor mare nu mă lasu.
Ș-altă foaie mărăcine,
Nime nu-i străin ca mine,
Decît mierla din pădure,
Că-mi are cucu frățior :
— Firicel de iarbă nalbă,
Ce ți-e ție, mierlă, dragă ?
Ori ți-e foame, ori ți-e sete,
Ori ți-e dor de codru verde ?
— Nici mi-e foame, nici mi-i sete,
Nici mi-i dor de codrul verde ;
Dar mi-e teamă c-oi muri
Și n-are cine mă jeli.
Ș-altă foaie ș-o lalea,
Una alteia-și grăia :
— Tu sau altul cînd oi muri,
Penele mi le-oi căni
Și pe tine te-oi jeli.

436

Ș-altă foaie mărăcine,
Nimeni nu-i străin ca mine,
Decît floarea din grădină.
Dar nici floarea nu-i străină,
Că-mi are de-o rădăcină ;
Rădăcina-i ca și-o mumă,
Frunzișoara-i surioară,
Bobocii toți frați de-a ei.
Ș-altă foaie mărăcine,
Rău mai e străin pe lume,

489

Căci să calci din piatră-n piatră,
Pe străin nu-l mai faci tată ;
Și să calci din urmă-n urmă,
Pe străină n-o faci mumă.

437

Tu străin și eu străină,
Hai în codru să trăim.
Unde-o fi codru mai des,
Să ne facem bordeieș,
Cu ghizdele de cireș,
Cu ușile de alamă,
Ca să-și facă dușmanii seamă.
Dușmanii, dușmancele,
Care strică casele
Și nouă dragostele.
De străină ce sint, măi frate,
Nici focul nu arde-n vatră.
Eu m-aplec ca să-l aprind,
Lacrimile curg și-l sting ;
Scot batista să le șterg,
Ele fac pîriu și merg.

438

Lună, lună, soră lună,
Jură, lună, pentru mine.
— Ba io, soră, n-oi jura,
Că nu știu de starea ta.
Și acum că am venit,
Tot plîngînd mi te-am găsit.
— Lună, lună, soră lună,
De te-ai duce la măicuța,
Să-i spui de ist cuvînt :
De-o avea un fiu mai mic,
Să nu-l blesteme ca pe mine,
Ca să ajungă prin țări străine.
Că străina-i ca ciulinul
Și străinu-i ca și spinul.
Foileană, foi mărunte,
Cînd văz sor' mergînd la frate,
Cad la pămînt, zac de moarte.

490

439

Dunăre, apă vioară,
Face-te-ai neagră cerneală ;
Stuful tău, o penișoară,
Să te scriu pe-o hîrtioară,
Să trimit la maica-n țară,
Să văd dacă maica-mi vine,
Că arde inima-n mine.
Să știu, maică, că-i veni,
Drumul ți l-aș pardosi
Tot cu var și cu nisip,
Să vii, maică, mai curînd.

440

Bate vîntul printre ușă,
Adu-mi dor de la mătușă ;
Bate vîntul printre nori,
Adu-mi dor de la surori ;
Bate vîntul printre brazi,
Adu-mi dor de la doi frați ;
Bate vîntul printre munți,
Adu-mi dor de la părinți.
Busuioc stevlos pe masă,
Rămii, maică, sănătoasă,
Dacă n-ai fost bucuroasă
De fetia mea în casă,
Ca o garoafă la fereastră.
Cînd bate vîntul din jos,
Umple casa de miros.
Da părinți de mă iertați,
Ca mila de la părinți
Cu-anevoie s-o mai uiți ;
Iar mila de la străini,
Ca gardul cu mărăcini.
Că te dai să te umbresc
Și mai rău te dogoresc.

441

— Frunză verde trei măslina,
Jură, lună, pentru mine,
Că n-am văzut voie bună
De cînd sint în țară străină.
— Ba eu, soro, n-oi jura,
Că eu nu știu voia ta.

491

De câte ori-am venit,
Eu tot plîngînd te-am găsit.
Lună, lună, mergătoare,
Mă-aş lua cu tine-n cale,
Ca să mergi ziua şi noaptea,
Ca să trec străinătatea.
Că străinu-mi-e ca spinul
Şi mi-i amar ca pelinul ;
Pe din faţă mă cinsteşte,
Pe dindos mă cleveteşte.
Frunză verde foaie lată,
Mă suii pe munţi de piatră,
Făcui ochişorii roată,
Mă uitai în lumea toată.
Mă uitai în sus şi-n jos,
Pe mama n-o văzui,
Nici pe mindra n-o văzui.
Iar o neagră rîndunea
Se rotea deasupra mea.
— Puîşor de rîndunea,
Nu te duci la ţara mea ?
Să te duci la maică-mea.
De-o fi un fiu mai mic,
Nu-l blestema ca pe mine,
Să umble prin ţări străine ;
Să umble din ţară-n ţară,
Cu straietele subţioară,
Ca corbul din brad în brad,
Nebăut şi nemîncat,
De nime întreat...
Frunză verde trei smicele,
Pe deasupra casei mele
Trece-un cîrd de rîndunele.
Nu-s cîrd de rîndunele,
Acele-s afturile mele.
Frunză verde liliac,
Florică de pe lac,
Nu mă blestema să zac,
Că eu nu sînt vinovat.
Mi-i blestema şi-i muri
Ş-apoi eu m-oi izbîndi !

442

Strugurel bătut de piatră,
Rău e, Doamne, făr' de tată.

492

De-ai călca din piatră-n piatră,
Din străin n-ai face tată.
Strugurel bătut de brumă,
Rău e, Doamne, făr' de mumă.
De-ai călca din urmă-n urmă,
Din străin n-ai face mumă.
Frunză verde de trei spini,
Am auzit din bătrini,
Că-i rea pîinea prin străini.
Am auzit, dar n-am crezut,
M-am dus singur de-am văzut.

443

Frunzuliţă trei granate,
Trecui Nistru ceea parte,
În neagra străinătate.
N-am ce zice, pîinea-i bună,
Dar îi în ţară străină.
Bună-i pîinea şi miezoasă,
La mijloc e veninoasă.
Mănînc pîine şi beau vin,
La inimă pun venin.
Mai bine păsător de mei,
Dar să fiu între ai mei.

444

Frunză verde pădureţ,
Olio, olio, frate răzleţ !
De cînd te-ai răzleţit,
Pe la noi n-ai mai venit.
Cum te plîng surorile,
Pe toate cărările.
Cum te plînge cea mai mare,
Cu lacrimi pînă în paftale ;
Cum te plînge-a mijlocie,
Cu rochiţa vişinie ;
Cum te plînge cea mai mică,
Frunza în vie să despică.

445

Străină-s, Doamne, pe lume !
Străină sînt, străin' mă cheamă,
Străină sînt de bună seamă ;

493

Străină sînt, străină-mi zice,
Străină sînt pe und' m-oi duce.
Cine-i străină ca mine ?
Dar nici mierla din pădure.
Și ea are-un frățior,
Pe cucul cel gălbior.
Cînd e mierluța bolnavă,
Merge cucul ș-o întrebă :
— Ce ți-e, surioară dragă,
Ori ți-e sete, ori ți-e foame,
Ori ți-i dor de codrul verde ?
— Nu mi-e sete, nu mi-e foame,
Da' mi-e dor de satul meu
Din vîrful Carpaților,
Din desimea brazilor.
Nu mi-e dor de codrul verde,
Da mi-e frică de-oi muri
Și n-are cine mă jeli.
— Taci, soro, taci tu, dragă,
C-oi zbura din creangă-n creangă
Și te-oi jeli, soro dragă ;
Și mi-oi face pene sure
Și te-oi jeli prin pădure ;
Mi-oi face pene bălane
Și te-oi jeli pe cărare ;
Mi-oi face pene albastre
Și te-oi jeli pe-ale coaste ;
Și mi-oi face pene verzi
Și te-oi jeli prin livezi.
Apă limpede n-oi bea,
Mai întîi oi tulbura,
Ca să jelesc sora mea,
C-a venit în Dobrogea.

446

Amar ș-un pelin,
Am auzit prin vecini,
Prin oameni bătrîni,
Că-i rău la străini.
Eu am auzit
Și nu am crezut.
Pita la străini,
M-am dus de-am văzut.

494

Fie cît de bună-n străini,
Parcă-i cu pelin
Fie cît de rea,
Sînt în țara mea.
Parcă-s o crăiasă,
Sînt cu maica-acasă.

447

Mureș, Mureș, apă lină,
Să trecem în țări străine.
Străin sînt, Doamne, pe lume ;
Străin sînt, străin îmi zice,
Străin sînt pe und' m-oi duce.
Căci n-am pe nimerea cu mine
Decît cucul din pădure.

448

Bate vîntul vîrfurile,
Și pe mine gîndurile
Și nisipul mările,
Să mă-apuce relele.
Foaie verde și-o alună,
Ia-ți, băiete, ziua bună,
De la tată, de la mamă,
De la două-trei vecine.
Rămii, satule, cu bine,
Căci eu mîine plec din tine.
Sărmana inima mea,
Nu mai este cum era ;
Îi dau vin, îi dau rachiu,
Nu mai este cum o știu.
Săracul tăticul meu,
Făceam bine, făceam rău,
Tot zicea : copilul meu.
Mă pune pe genunche
Și-mi făcea părul pe frunte.
De i-aș face cît de rău,
Tot zicea : feciorul meu.

449

Frunzuliță mărăcine,
Cîntă cucul prin pădure
Și mai gros și mai subțire.

495

— Cîntă, cuculețule,
În toate diminețile,
Numa-n dimineața mea
Taci, cuce, nu mai cînta,
Nu-mi mai strica inima.
Tu mi-o strică, tu mi-o leagă,
C-un fir de mătase neagră.
Ș-așa mi-o leagă de bine,
Să n-o mai dezlege nime.
Cîntă cucul prin pădure
Și mai gros și mai subțire.
Și io zic cucului : taci,
El zboară prin alți copaci ;
Io-i zic cucului să tacă,
El zboară pe altă cracă
Și cîntă de mă seacă.
Frunzuliță mărăcine,
Io mă mir, codre, de tine.
Vara verde și drumos,
Iarna putrezești pe jos,
Iarna putred pe pămînt.

450

Foaie verde fir mohor,
Căpitane de vapor,
Lasă vaporul ușor,
Să mă uit în sat cu dor.
Vaporul balansează,
Mîndra după mine-oftează.
— Taci, mîndro, nu mai ofta,
Căci la toamnă te-oi lua.
Cum s-o coace poama-n vie,
Atunci te-oi lua soție.

CINTECE DE CATANIE

451

Ș-am zis verde ș-o alună,
Drag mi-a fost seara pe lună,
Venind de la caraulă,
Cu pușculița pe mină,
Cu capela la o parte.
Toți mă-njură, toți mă bate,
N-are cine-mi pune parte.

496

Taica-i bătrîn și nu poate,
Maica-i moartă-n străinătate.
Ș-am o biată surioară
Ș-aceea-i străină-n soare.
Cintezoiu-i frățiorul,
Cînd mă uit m-apucă dorul.
Săbioară, surioară,
Cînd mă uit, m-apucă seara.
Pușculița-i măiculiță
Și ranița-i tăiculiță.
Ș-am zis verde ș-un dudău
Oltule, Oltețule,
Seca-ți-ar izvoarele,
Să trec cu picioarele,
Căci pe unul l-am trecut
Și pe badea l-am pierdut.
L-am cătat Dobrogea toată,
L-am găsit în București,
Îmbrăcat militarește,
Mi-aduna flori domnești.
C-o mină flori mi-aduna,
Cu alta lacrimi ștergea,
Din ochi negri lăcrăma,
Din guriță blestema :
— Dar-ar Dumnezeu să dea,
Să-ți ia mîna ș-un picior
Și să rămi cerșetor ;
Să umbli nouă sate
Și să faci nouă păcate ;
Să faci nouă feciori
Și la urmă o copiliță,
Să te poarte de minuță,
Să te aducă în ocol,
Să te miluiesc și eu.

452

Frunzuleană griu secară,
Cînd dă soarele diseară,
Dor de maică mă omoară.
Verde foaie mărăcine,
Astăzi, mîne, ordin vine.
Mă ia, maică, de la tine
Și mă duce-n țări străine.

497

Verde foaie, foaie lată,
Fir-ai, maică, blestemată,
De ce nu m-ai făcut o fată,
Să stau cu furcuța-n vatră
Și să stau cu flăcăi la poartă !
Verde foaie abanos,
Rămii, taică, sănătos,
Dacă n-ai fost bucuros,
Să-ți aduc o noră-n casă,
Să-ți dea cu pahar la masă.
Verde foaie de măr dulce,
Ia ieși, maică,-n deal la cruce,
Să vezi dorobanți ce-mi duce.
Nu mă duce cum se duce,
Ci mă duce ca pe boi
Și mi-i tunde ca pe oi.
Unde calcă urma-n urmă,
Parcă sînt făcuți de-o mumă.
Unde calcă-alăturiți,
Parcă sînt cu toții frați ;
Unde calcă piatră-n piatră,
Parcă sînt făcuți de-un tată.
Verde foaie de orez,
Ia ieși, maică, de mă vezi,
Pînă sînt florile verzi.
Că dacă s-ar scutura,
Tot ai plinge și-ai ofta ;
Mi-ai păzi calea cu ochii
Ș-ai rupe șița cu bobii.
Verde foaie siminoc,
Întoarce-te, maică, la loc,
Și sapă-n vatră, la foc,
Răsădește busuioc.
De-o crește nalt și stiblos,
Să știi că sînt sănătos ;
De-o crește nalt și-nflorit,
Să știi, maică, c-am murit ;
De-o crește nalt și plecat,
Să știi că m-au împușcat.

453

Lung îi drumul Cloșului,
Dar mai lung i-al dorului ;
Drumul Cloșului se gată,
Al dorului niciodată.

498

Fir-ai, mamă, blestemată,
Că nu m-ai făcut o fată,
Să stau cu mama acasă.
Da m-ai făcut un fecior,
De dau țării otocol
Și cazărmii de-un ocol.
Struguraș bătut de brumă,
Vai, ăl voinicel străin,
Mult ești amărit.

454

Ș-am zis verde de dudău,
Păsărică din Buzău,
Să te duci prin satul meu
Și să-i spui măicuții-așa :
Să facă cum o putea,
Să mă scape de-aicea,
Că-i tare armata grea.
Că-n armată cînd am intrat,
Eram tinerel ca floarea
Și m-a-mbătrînit durerea.
Căci de supărare mare,
Furca pieptului mă doare.
Dumnezeule cel sfînt,
Coboară-te pe pămînt
Și mă vezi că-s amărit.
Și iar verde ș-un dudău,
Pe drumul care merg eu,
Nu-i fintînă, nu-i pirău,
Să răcoresc doruțu meu.

455

Și iar verde flori mărunte,
În grădina cu flori multe,
Frunză trei flori mărunte,
Curge apa de pe frunte.
Nu se șterge de-asudat,
Se șterge de supărat,
Că pleacă Gheorghe-n armată.
— Ia-mă, Gheorghe, și pe mine,
Verde mărăcine,
Să fac armata cu tine.

499

— Cu drag, neică, te-aş lua,
Dar armata este grea.
Frunzuliţă ş-o lalea,
Cu arma nu ştii să tragi,
Frunză de trei fagi ;
Nici cu sabia să dai,
Frunză de susai.

456

Frunză verde nucă seacă,
Miine toţi recruţii pleacă,
Ies părinţii să-i petreacă ;
Dar pe mine n-are cine,
Că sînt străinel pe lume.
Şi iar verde de trei cepe,
Ieşi, Leano, de mă petrece ;
Petrece-mă pin' la gară,
Că m-ai fript la inimioară.
Cînd să pun piciorul pe scară,
Mîndra din ochi lăcrămară ;
Cînd să pun şi celălalt,
Mîndra mea a leşinat.
Taci, puicuţo, fă-ţi curaj,
Că-ţi găseşti alt drăgălaş.

457

Foaie verde trei măslina,
Frică-mi e că plec ca miine,
Rămîn mîndrele de mine.
Şi-mi rămîne amanta-n poartă,
Cu gura nesărutată.
— Foaie verde tei dubit,
Să-i spui Gheorghe negreşit,
Că la vară mă mărit
Şi el rămîne neiubit.
Îţi trimit de-o micşunea,
S-o pui, neică, la manta,
Să-mi faci armata cu ea ;
Îţi trimit o micşunică,
S-o pui, neică, la tunică,
Să-mi faci armata fără frică ;
Şi s-o porţi la pălărie,
Ca pe-o floare stînjejie.

500

Codrule, ce-ngălbeneşti,
Voinic, de ce-mbătrîneşti ?
Codrul, de zăpadă grea ;
Voinic, de inimă rea.

458

Hei, tu, mămulica mea,
D-acasă cînd mi-am plecat
Numai cucul ş-o cîntat ;
Iar puiuşul cucului,
Pe creanga molidului.
Aşa-şi cîntă de cu jele,
De plîng pietrele-n vilcele
Şi frunzele-n dosurele.
Numai eu că i-am zis :
— Taci, cucule, nu cînta,
Că Dumnezeu mi-a ajuta
Şi-napoi m-oi înturna.
Şi cucuţul n-o cîntat,
Eu tare m-am depărtat.
Cîntă cucul pe butuc,
Vine-mi vremea să mă duc ;
Să mă duc de p-ăst loc,
C-acest loc nu-i cu noroc.
Nu ştiu, vina-i locului,
Ori vina-i norocului.

459

O trimes carte aseară,
C-ar prinde cătană iară.
— Du-te, maică, la birău
Şi-mi umblă de rîndul meu.
— Zău, o fost tătucu tău,
Dar birăul n-o zis aşè,
Că cu tine se plăteşte,
— Nu-i bai, nu, maică, de acea.
Că de-ar fi un bine-n ţară,
Oi veni la primăvară ;
Da de-ar fi de răutate,
Oi purta puşca pe spate.
Cînd d-acasă mi-am plecat,
Ziua bună mi-am luat
De la surori, de la fraţi ;

501

De la frați, de la surori,
De la fete și feciori ;
De la grădina cu flori,
De la maică, de la taică.
— Ieși, măicuță, pină-n prag ;
Vezi, tare m-am depărtat.
Ia sui, maică,-n cel măr dulce
Și te uită cum m-or duce ;
Ia sui, maică, în celălalt,
Vezi, tare m-am depărtat,
Opt ani ș-o vreme lungă,
Cine-a trăi s-o ajungă ?
Înapoi dac-oi veni,
La nimeni n-oi trebui.
Oi fi bătrîn ca dracul
Și negru ca pămîntul.
Cînd oi mere-n sat la fete,
Numa ele că mi-or spune :
— Du-te-ncolo, moș bătrîn,
Nu ești bun de-adunat fin,
Nici de arat, nici de săpat,
Nici de culcat sara-n pat,
Făr' să-ți dea de mincat.

460

Plînge-mă, maică, cu dor,
Ți-am fost fată și fecior ;
Ți-am scos plugul din ocol
Ș-am mers ș-am arat cu dor.
Ți-am arat, ți-am semănat,
El s-a copt, am secerat.
Pus-am în pod și-n cămară,
Gătam, mamă, meringioară.
Eu mă duc din a mea țară
Unde-i nuc cu frunza rară
Și cucuțu-i dus din țară.
N-oi fi slugă nimărui,
Făr' trei ani împăratului.
D-apăi dorul unde șede ?
Sub cel păr cu frunza verde ;
Sub părul juratului,
Cu pușca-mpăratului ;
Cu pușca de la-mpărat,
Sub părul celui jurat.

502

La toți le-o cînta cucul,
Numai mie grangurul,
Să mă duc să-mi las satul ;
La toți li-o cînta mierla,
Numai mie pupăza,
Să mă duc să-mi las țara.
— Cucule, cucuțule,
De ți-ar seca clonțul tău,
La alții să nu cînti rău ;
Numai cît mi-ai cîntat mie,
Să-ți fie, cucule, ție.
Cucule, cucuțule,
Vină cîntă-n curtea mea,
Că eu bine te-oi ținea,
Cu vin roșu strecurat,
Cu pită de la-mpărat.

461

Foaie verde alior,
A plecat și nea Ion
Ș-a lăsat murgu-n pripon,
Priponit de-un alior.
Aliorul a fost uscat,
Murgu-a rupt și-a scăpat,
Pe-o cărare-a apucat,
La mîndra, la poartă-n sat.
De trei ori în poartă-a dat
Și din gură-a rîncezat.
Mîndruța că s-a sculat,
De căpăstru l-a luat,
În grajd de piatră mi l-a băgat
Și din gură l-a-ntrebat :
— Murgule, căluț bărbat,
Spune-mi drept și-adevărat,
Pe Ion und' l-ai lăsat ?
Sau de maluri mi l-ai dat ?
Sau de rîpă mi l-ai aruncat ?
— Nici de maluri nu l-am dat,
Nici de rîpi nu l-am aruncat,
Dar goarna cînd a sunat
Și pe Ion l-a luat
Și parcă-i pustiu în sat.

503

Foaie verde viorea,
La ciocoi armata-i grea.
Dar-ar Dumnezeu d-un foc,
Să ardă regimentul tot ;
Să ardă și cabinetul,
Unde stă locotenentul ;
Să rămâie numai parii,
Să înfigem generalii.

Frunză verde de scumpie,
Eu de ciudă și minie
M-am scris la soldăție,
Nici părinții nu mă știe.
Lăsai taică, lăsai maică,
Lăsai grădina cu flori,
Lăsai surori fete mari
Și neveste văduvite.
— Căpitane Solomoane !
Nu mă scrie la cătane,
Că cătanele-s tinerele,
Tinere făr' de mustață,
Cînd se-nvață-a strînge-n brațe
Și-a săruta cu dulceață.

Foaie verde trei lalele,
Grea-i armata la-infanterie,
Dar mai grea la artilerie.
Arme-s mari și tunuri grele,
Nu pot rezista de ele.
Sună trîmbița de ceai,
Își fac cizmele-ntre cai ;
Sună trîmbița de masă,
Țeava tunului neștearsă.
Iar Gheorghe, băiat frumos,
Șterge țeava de la dos.
Sună trîmbița de odihnă,
Io mă duc pîn' la cantină,
Să iau de doi lei pîine,
Și de trei lei măslîne,
Să-mi duc viața pînă mîine,

Sergentul m-a văzut,
M-a luat și m-a bătut :
— Nu mai da cu arma-n piept,
C-am rană și mă doare ;
C-am acasă o soră mică
Și o dragă de cumnată
Și o scumpă de iubită.
Surioara mi-a murit
Și cumnata m-a uitat.

Foaie verde colilie,
Mă suii în deal la vie,
Văzui casele pustie.
Și-mi este-o cancelarie,
Stă un căpitan și scrie
Toți băieții la militarie
Și mă scrie și pe mine.
Dar mîndruța cui rămîne ?
N-are cine s-o mîngîie.

Verde foaie griu mărunt,
Munții de la răsărit,
S-auzi goarnele cîntînd,
Darabanele sunînd
Și maioru comandînd
Și din gură-așa grăind :
— Înainte, măi băieți,
Că noi am picat la sorți.
Verde foaie fir de tei,
Sărmanii, bieții flăcăi,
Cum ne strînge de prin văi.
Verde foaie d-un măr dulce,
Suie-te, maică, sus pe cruce,
Și vezi cum ne duce ;
Cum ne duce dinapoi,
Ca pe niște boi
Și ne tunde ca pe oi.

Și iar verde mere, pere,
 Grăniceri ai țării mele,
 Io v-am dăruit
 Frontiera de păzit.
 Șade picior la picior,
 Cu arma pentru onor,
 Te rog, domnu căpitane,
 Ia mai cată pînă controale,
 Foaia mea de liberare.
 Căci mie mi s-a urit,
 Tot atîta patrulat.
 Patrulez ziua și noaptea,
 Tot alătura cu moartea.
 Cum muge, tună, trăsnește,
 Grănicer atunci pornește,
 Din pichet pînă-n pichet,
 Cu stampila la cornet,
 Stampila pichetului,
 Marca regimentului,
 Căz de cînd ne-a concentrat,
 Drumul acasă nu ne-a dat.
 Mi-a ros arma umerii
 Și baioneta șoldurile,
 Bocancii picioarele.

468

Pe marginea Dunării,
 Trec feciorii cu oile.
 Grăi luna către soare :
 — Dați, feciori, turma mai tare,
 Că vine Dunărea mare
 Și nu-ți vedea nici o oaie,
 C-a-nceput negru război,
 Vin dușmanii în puhoi.

469

Foaie verde de-o lalea,
 Stai, trenule, nu pleca,
 Să dau mîna cu maica.

506

Două vorbe să-i vorbesc
 Și-apoi, trenule, să pleci.
 Ia dă-mi, mamă, mîna dreaptă
 Și fă bine de mă iartă,
 Căci multe ți-oi fi greșit,
 De cînd am copilărit.
 Și-adio, măicuța mea,
 Nu știu cînd ne-om mai vedea.
 N-o fi mîine, nici poimiine,
 N-o fi poimiini, nici alt' dată,
 Poate pe lumea-ailaltă.
 Dimineața pînă-n zori,
 Semeni trenul de feciori ;
 Tineri ca roua din lucră,
 Mergeau cu nemții la luptă.
 Noi mergeam într-una,
 Mergeam prin nemți ca furtuna.
 Veneau gloanțele grămadă,
 Cum vine iarna zăpada.
 Vine un glonț de chisitor,
 Mă lovește-ntr-un picior
 Și pic la pămînt să mor
 Și strig mereu : ajutor.
 Vine-o doctoră la mine,
 De mă leagă odată bine,
 Să mai merg în sat la mine,
 Să-mi văd cirdul de copile ;
 Să-mi văd și mîndruța mea
 Care mă iubeam cu ea.

470

Ș-am zis verde de doi brazi,
 De-ar veni ziua de marți,
 Să pornim la dorobanți.
 Cum stau pe drum înșirați,
 Cu muniții încărcăți,
 În răzbel fiind chemați
 Și merg toți voioși, ca frați.
 — Și iar verde deditei,
 Mult is nalți și subțirei,
 Mă duc, maică, după ei.
 — Nu te duce, fiica mea,
 Că soldatu-i cu belea ;

507

Vine ordin de mi-l ia
Și mi-l trece Dunărea ;
Și tu rămii, fiica mea,
Și te-ajunge jalea grea.
Bate vintul papura
Și-mi pornește tabăra,
Tabăra de soldați voinici,
În picioare cu opinci,
La căciuli cu pene, rupte
Din aripi de șoimi de munte.
Și-mi calcă din piatră-n piatră,
Parcă-s făcuți toți d-un tată ;
Și-mi calcă din urmă-n urmă,
Parcă-s făcuți toți d-o mumă ;
Și-mi merg cu toții împreună,
Ca să fie a lor izbîndă !

471

Foaie verde plop uscat,
Sînt bătrîn și concentrat.
Fac armata cot la cot
Cu recruții, nu mai pot.
— Și eu, bade-am semănat,
Într-un loc cu grîu curat ;
Grînele s-au scuturat,
Nimeni nu le-a secerat.
Neagră-i apa de pîriu,
Dar mai negru-i traiul meu ;
Că apa se limpezește,
Traiul meu se amărăște.

472

Mă rog, domnu căpitane,
Dă-mi drumul din concentrare.
Lăsai casă, lăsai nevestă
Și sărăcia pe masă.
Că de cînd m-ai concentrat,
Boi la jug n-am înjugat,
Plug de coarne n-am luat,
Piine albă n-am mîncat,
Numai ciorbă am gustat.

508

473

Frunză verde de mătasă,
Lăsai casă, lăsai masă
Pentru-o armă ruginoasă.
Lăsai nevestă frumoasă,
Cu doi copilași în casă,
Unul strigă : tată, tată !
Altul strigă : mamă, mamă !
Unde s-a dus tatăl meu ?
— S-a dus, dragă, la răzbel,
Ca să-și puie sufletul,
Că așa-i scrie și la Domnul.
Frunză verde de dudău,
De-aș ajunge la pîriu,
Să văd bărbătețul meu
Și de bine și de rău.
S-aud goarneau cîntînd
Și tobele bătînd
Săraccii bieții flăcăi,
Cum îi strigă de pe văi
Și mi-i bagă prin odăi,
Cu primar, cu vătăjei ;
Și mi-i tunde ca pe oi !
Și maică-sa mi-i plîngea
Și fiu-său că mi-i vorbea :
— Strînge, maică, părul meu
Și mi-l bagă-n buzunar
Și-l scoate la zile mari,
Ca să-l plîngă fete mari.

474

Foaie verde trei migdale,
Haideți, fraților, mai tare
Că ne potopesc ghermanii,
Cu tunuri calivruri mari.
Calivruri o sută nouă,
De rupe soldatu-n două ;
Calivruri o sută opt,
De nu se mai văd de loc.

475

Foaie verde de mohor,
Căpitane de vapor,

509

Cînd vasul merge ușor,
Deschide ușa că mor.
Ușa și fereastra ta,
Să privesc în țara mea,
Să văd și nevasta mea,
Cu copiii-alătura.
Copiii cereau mîncare,
Mama le zicea că n-are.

476

Împărate, nu te bate.
Nu te bat tunurile,
Dar te bat lacrimile :
Lacrimile maicilor,
De dorul feciorilor ;
Lacrimile fetelor,
De dorul flăcăilor ;
Lacrimile pruncilor,
De dorul părinților.
A dat ordin fetelor
Ca să nu-mi iasă la joc,
Că-n Ardealu-i mare foc ;
Ca să nu poarte mărgele,
Căci Ardealu-i mare jele.

CÎNTECE DE SĂRĂCIE ȘI REVOLTA

477

Și iar verde lin pelin,
Vai de copilul străin,
Cînd ajunge la stăpîn.
Mi-l înjură și mi-l bate,
Nimerea nu-i ține parte.
Străin sînt ca pasărea,
Rău m-a blestemat mama.
Ea m-a blestemat ș-a plîns,
Rele zile am ajuns.

478

Auzit-am d-un bătrîn,
Că-i grea viața la stăpîn ;
Am auzit dar n-am crezut,
M-a dus vremea, d-am văzut.

510

De-i vrea, mamă, să mă iei,
La stăpîn să nu mă dai.
Că e leafa jumătate
Și mîncare-a treia parte
Și bătaie cît se poate ;
Că stăpînu-i tot stăpîn
De i-ai face apa vin.

479

Mai străin ca mine nu-i
Decît puiul cucului...
Nu-i nici puiul cucului,
În mijlocul codrului,
Fără trup și fără pene,
Fără de nici o putere ;
Vine uliul și mi-l cere,
Ar zbura n-are putere,
Ar merge și n-are vreme.
Foaie verde lin pelin,
Rău i-e, Doamne, pîn streini,
Ca floarea pîn' mărăcini.
El muncește zi și noapte
Și ia plată jumătate.

480

Foaie verde lin pelin,
Săracul omul străin,
El muncește cu dreptate,
Toți îl înjură, toți îl bate,
Nimerea nu-i ține parte.
Sărmana nevasta mea,
Numai ea parte-mi ținea.
Foaie verde ș-o cicoare,
Dunăre, apă vioară,
Face-te-ai neagră cerneală,
Stuful tău de-o penicioară,
Ca să scriu la mama-n țară.
D-o mai avea d-un fiu pe lume,
Să nu-l blesteme ca pe mine.
Pe mine m-a blestemat,
Tare m-a înstrăinat.
Rău îi, Doamne, prin streini,
Ca desculț prin mărăcini ;

511

Rău îi, Doamne, pînă dușmani,
Ca descult prin bolovani,
Foaie verde lin pelin,
Săracu omul strein,
Cînd ajunge la stăpîn,
De i-ar face apa vin,
Îl strigă pe om străin.
El muncește cu dreptate,
Ia mîncare a treia parte
Și simbria jumătate.
Săracul tăicuțul meu,
De făceam bine, făceam rău,
Mă striga : copilul meu.

481

Foaie verde lemn de tei,
Mă dusei la ai bogăți,
Să-mi dea plugul pentr-un ceas
Ca să ar un loc d-un pas,
Ca să scap de necaz,
Dar în zadar m-am rugat,
Că în seamă nu m-au băgat,
Vorba nu mi-au ascultat.
Iară singur mă gîndii,
De-o vrea bunul Dumnezeu,
Să umble și plugul meu ;
Să-mi fac săbioara plug
Și pistoalele să le-njug ;
Să brăzdez din loc ales,
Unde-o fi cringul mai des ;
Să trag brazda dracului
Pînă-n ușa bogatului.
Să iau de la bogat
Și să dau la ăl sărac.
Foaie verde lemn mustos,
Mă uitai pe vale-n jos.
Văzui femei, prunci mai mici,
Cu plugurile la munci.
Toate plugurile umblă,
Numai plugul meu
Mi l-a-nțelenit Dumnezeu.
Vo doi boi ce-i avusei,
De vremuri grele-i răpusei.

512

Mă uitai pe deal în luncă,
Văzui plugul cum umblă ;
Văzui plugul cu opt cai,
De la inimă oftai.
Adăstai pină-nsărai,
De la roate-i retezai,
Drum la Giurgiu că-mi luai.
Să trag brazda dracului
Pînă ușa bogatului.
Ș-o trîntii de păducel,
Ea sări de la cățel.
Ș-apucați pe colnicel,
Mă-nțilenii c-un băietel.
— Măi băiete, meșter bun,
Așează-ți foalele-n drum,
Din cățel fă-mi buzdugel,
Din căscioară-o săbioară,
Ca să-alung ciocoi din țară.
Că de cînd haiduci nu sînt,
Ciocoi s-au mazilit.
Ș-apucați pe drum la vale,
Mă-nțilenii c-un ciocoi mare,
M-a ofticat, frățioare.
— Bună ziua, ciocoi mare !
— Mulțumescu-ți, măi mocane.
— Nu ți-i murgul de vînzare,
Că am galbeni și parale ?
Și dac-aș vinde pe murgul,
Aș plăti tot Oltul.
Dar cu mama murgului,
Plătesc vama Oltului.
— Dacă măria-ta ar vrea,
Murgul să mi-l dea,
Să-i văz umbletul,
Că mi-i drag ca sufletul.
— Ba io murgu nu ți-oi da
Odată cu viața mea.
Eu băgai mina-n glugă,
El credea că-i dau urdă.
Da scosei de-o măciucă
Și-mi dă pe murgu de frică
Ș-a-ncălecat, ș-a plecat.

482

Bate-vă focul ciocoi,
De ce nu munciți și voi ?

513

Că destul v-am hrănit noi
Cu beilic și cu nevoi,
Cu dreptate strînsă-n foi,
Care-i numai pentru voi.
De mult v-am spus, măi ciocoi,
Să-mpărțiți dreptul cu noi,
C-apoi dăm cu moartea-n voi,
Ca să scăpăm de nevoi.
Ați umplut țara de biruri
Și pe militari de firuri.
Ați pus legi prin tribunale,
Pentru cei ce dau parale.
Aveți dreptul, ori n-aveți,
Pe noi tot ne despuieți.
Plînge țara, măi ciocoi,
Că ne-ați lăsat săraci și goi.
Și legea lor de arendași,
Care-s ca voi tilhari.
Ați făcut din sfinte legi,
Un gunoi să n-ai ce-alege.
Bate-vă focul vlădici,
Cu sacul de irmilici.
Bate-vă focul năluci.
Că umblați numa-n papuci,
Iar nu ca moșul în opinci ;
Căci voi ne-ați lăsat calici,
Dînd desagi de irmilici
Pe la hoții de vlădici.
Dar-ar dracu o dată,
Să vă dăm și noi răsplată.
Să vă batem c-un ciomag,
Să n-aveți tot ce vi-i drag.

483

Foaie verde matostat,
Fugi, ciocoiule, din sat
Că la noi destul ai stat.
Foaie verde ș-o alună,
Noi nu-ți zicem : cale bună !
Foaie verde păpușoi,
Pleacă, pleacă de la noi.

514

CINTECE HAIDUCEȘTI

484

Dimineața pe răcoare,
Scoal', voinice, de pe boală.
Floritică siminoc,
Ia, mi-i murgul cam nerod,
Trece Oltul ca pe pod ;
Și mi-i murgu cam nebun,
Trece Oltul ca pe drum.
Să mă duc la puica-n sîn,
Ca să cerc vinul de bun.
Băui azi și băui mîine,
Băui patruzeci de zile,
Cu mîndruța lingă mine.
Băui preț de șapte iepe,
Mi-arde gurița de sete.
Băui preț de șapte cai,
De vin nu mă săturai ;
Băui prețul murgului
Și colțarul surului,
Văzui gustul vinului.
— Ia, mai zi, mîndruțo, zi !
Oi face cum oi putea
Ș-oi plăti cînd oi avea.
Că mi-i gazda-n Valea Rea,
La Maria Olteanca.
Cînd vine potera,
Să m-ascund sub malotea.
— Ia, mai beți, băieți, mai beți.
Dacă-ți vedea că vi-i bine,
Voi vi-ți ținea după mine ;
Dacă-ți vedea că vi-i rău,
Îți pleca cu Dumnezeu.
Eu am să mă țin mereu,
Să-mi pui coada la măciucă,
Să mă las devale-n luncă ;
Să mă las la lunca mare,
Să ciștig două parale,
Ca să-mi iau mălai și sare ;
Să ciștig parale mari,
Că-s ușoare la purtare
Și spornice la schimbare
Mi-o ajunge-o vreme lungă,
Făr' fir de para în pungă ;
M-o ajunge-o vreme rea,
Vai de măiculița mea.

515

Firicele ș-o lalea,
 Oltule, la matca ta,
 Dar-ar Dumnezeu să dea
 Să sece izvoarele,
 Să rămii pietrele,
 Să le arză soarele,
 Să trec cu cizmulitele,
 Să-mi sune potcoavele
 Să m-audă mindrele.
 Mîndrele de la Galați,
 Cu zuluții rețezați,
 C-acolo-am mulți bani băgați ;
 Mîndrele de peste Jii,
 Cu cercei portocalii,
 Cu rochițe stînjienii,
 Cu condeie-n bălării,
 Cu ușa trasă la Jii.
 — Aici, murgule, rămii,
 Aici te beau, te mănînc,
 Îndărăt nu te mai duc ;
 Aici, murgule, te dau,
 Îndărăt nu te mai iau.
 — Oltule, ciine turbat,
 Ce vii mare, tulburat,
 Tulburat și spumegat ?
 Ori vun mal s-a dărîmat,
 De vii așa supărat,
 Cu căpestre de cai murgi,
 Cu capete de voinici ?
 El a podar mi-alerga,
 Că potera-l urmărea,
 Dar podarul ce-mi zicea ?
 De parale întreba ;
 El din gură că grăia :
 — Dar cu-atîta am noroc,
 Că mi-e murgul cam nerod,
 Trece Oltul ca pe pod ;
 Și mi-e murgul cam nebun,
 Trece Oltul ca pe drum.
 Trecui Oltul jumătate,
 Ciocoi mă-ntreabă de carte,
 Eu le-arătai flinta-n spate.
 ...legea de ciocoi,
 De te-oi prinde la zăvoi,
 Să-ți dau măciuci să te moi.

Spune, spune, turturea,
 Înghețată-i Dunărea,
 Să trec cu murgu pe ea
 Și cu mă-sa, galbena ?
 — Foaie verde clocotici,
 Vai, de sărmanii voinici,
 Cînd s-abat ei pe aici !
 Frunză verde măr pitic,
 Nu-ntreba flăcău nimic ;
 N-ai pierit cînd erai mic,
 Dar acum cînd ești voinic ?

Frunză verde griu mărunt,
 Doină zic, doină cînt ;
 Pe mine nu m-ai cunoscut
 Că am semne de haiduc,
 Un dor mare m-a cuprins
 Și de-acasă am pornit ;
 Și în codru am intrat,
 Căci codru mi s-a lădat
 C-are frunza mereu verde,
 Iarna, toamna ca și vara.
 — Codrule cu frunza rară,
 Alungă-mi dorul afară
 Că de cînd ți-i frunza verde,
 Dorul tot în tine șede.
 Și nu-l pot stinge ușor
 Nici cu apă din izvor,
 Nici cu apă din fîntînă,
 De-i turna o săptămînă.
 Dorul meu e dor de frate
 Pentru cei ce vor dreptate
 Și se stinge tot luptînd
 Pentru cei ce sînt flămînzii.

În poală de codru verde
 Mititel focșor se vede,
 Mititel și potolit,
 De haiduci e ocolit.

Nu știu, zece ori doisprezece,
Peste sută că-mi mai trece,
Că mi-ș frige un berbece,
Înjungheat, nejupuit,
Ca pe un purcel pirlit.
Nu mi-l frige, cum se frige,
Mi-l agață prin cîrlige
Și-l întoarce prin belciuge,
Ca să-i fie carnea dulce ;
Ca să aibă la colnice
De merinde, ca haiducii.
Sub umbră de păducel,
Haiducii mănîncă miel
Și beau vin din burdușel.
Cînta și grăia astfel :
— Codre înfrunzit,
Frumos împodobit,
Ține-mă învelit,
Cu-a ta frunză-acoperit.
Codre, vei avea păcat,
Cumva de m-ai da legat,
Că nimic nu ți-am stricat,
Nu mă știu de vinovat.
Că-n tine de cînd intrai,
Numai o creacă mișcăi,
Armele mi le-atîrnai.
Le-aș fi pus, codre, și jos,
Dar pămîntu-i umedos
Și fierul e ruginos,
Își pierde lustrul frumos.
Cît e codrul de frumos,
Cu frunză verde umbros,
Iarna putrezește jos
Și haiducii merg la gros.

489

Frunzuliță păltinel,
La umbră de stejărel
Se umbrește-un voinicel,
C-un cal sur, porumbăcel,
Cu meșini, cu cojocel,
Cu cușma creață de miel.
Dă-mă, maică, după el.

518

— Ba eu, maică, nu te-oi da
Că el îi ficioarăș de Jian
Și pandur mehedințean.
Vine badea tot călare,
Cu două pistoale pline
Și lui codrul i se-nchină.

490

Foaie verde ș-un burete,
Sub poale de codru verde
Mititel foc mi se vede ;
Mititel și potolit
Și de haiduci ocolit.
Nu știu, zece ori cincisprezece,
Peste sută ce mai trece,
Căpitanului să-i spui.
El îmi prinse de-un berbece,
De-un berbece-ales din oi,
Plîng ciobanii după el.
Și mi-l frige cum se frige
Și mi-l frige prin cîrlige
Și-l întoarce prin belciuge,
Ca să-i fie carnea dulce.
...legea, codru des,
Eu din tine n-am să ies,
C-am intrat de mic copil
Ș-acum ies mai mult bătrîn.
Surioară căprioară,
Scoală-te-n două picioare,
Paște-mi frunza de pe poale,
Să-mi răsără mindrul soare,
Să-mi usuc pistoalele,
Și toate armățile.

491

...legea codru des,
Căci mie mi s-a-nșeles,
Eu din tine nu mai ies.
Ș-am intrat de mic copil
Ș-acum ies moșneag bătrîn ;
Ș-am intrat făr' de mustață
Ș-acum ies cu barbă deasă.

519

Cînd m-oi duce, neică,-acasă
Și n-o să mă mai cunoască.
Foaie verde ș-un susai,
Uite, neică, colo-n plai,
Mi-ară-un plug cu șase cai.
Cum sună negrii de la roată,
Mi-a secat inima toată ;
Cum sună murgii de la colț,
Bine-ar fi de niște hoți ;
Cum sun' murgii dinainte,
Pintenogi și breji în frunte,
Să luați, neică, aminte.
Foaie verde imurluc,
Tot am zis : mă duc, mă duc
La grajdul lui Asan-turc,
Să măsor grajdul de lung,
Să-mi aleg d-un cal porumb,
Scurt în gît și lung în trup,
Cum este bun de haiduc.
Măsurai grajdul de lung
Ș-o luai pe galbena ;
Mînz în ea, mînz după ea,
Șapte mînji p-alătura.

492

Foaie verde solz de pește,
Primăvara cînd sosește
Și zăpada se topește,
Colțul ierbii se ivește,
Murgurelu-mbobocește,
Ieși, mamă, de mă gătește,
Căci acasă nu-mi priește,
Sănătatea îmi tinjește ;
Că de cînd stau pe la țară,
Parcă sînt bulgăre de ceară.
Am să las satul să piară
Și orașu la pustia,
Că-i mai bună haiducia.
Să mă duc în codru iară,
În codruțul cu copaci
Și cu lunca plină de fragi
Și cu mîndre căprioare.
Dacă văzui și văzui
Că nu-i chip să mai rămii,
Luai armele din cui,

520

Ca să scap de belele,
De belele, de biruri grele,
M-am gătit, vere, cu ele
Și la mama mă dusei :
— Maică, măculița mea,
Ia vezi, îmi șade bine
La brîu cu pistoale pline,
Cu iataganu-ntr-o parte
Și cu durda după spate ?
Unde mama că mă vede,
La mine că se repede
Și din gură-așa-mi grăiește :
— Măi băiete, ce vrei să faci e rău,
Arma nu-i de nasul tău,
E de haiduc nărăvaș,
Dar tu ești un copilaș.
Io pe mama n-am ascultat
Și-n codru dac-am intrat,
Le-am făcut, nu le-am făcut,
Nimerea nu m-a știut,
Nici luna, nici soarele,
Nici privighetoarele.
Numai căprioarele
Mi-au zărit pistoalele,
Străluceau ca soarele.
Că de cînd le-am cumpărat,
Nici un ban n-am cîștigat
Ș-o fi lucru cu păcat.
Dacă văzui și văzui.
La mama că mă-ntorsei
Și din gură-așa zisei :
— Mamă, măculița mea,
Ia-ți cotul și foarfeca
Și-mi croiește-o malotea
Să semene cu frunza ;
Și-mi croiește nădrăgei
Tot ca frunza cea de tei,
Să mă urc io pe ghizdei ;
Și-mi croiește căciuliță
Verde ca foaia de viță,
Să mă urc io pe costiță
Și să dorm pe poieniță.
Mai croiește un cămănan,
Verde ca foaia de fag,
Să-l port în codru cu drag.
Să nu mi-l croiești prea nalt,
Să merg în codru-aplecat ;

521

Să mi-l croiești mărunțel,
Să intru-n codru cu el ;
Să m-alătur cu tufanu,
Să samene cu lăstaru.
Că de cînd io haiducesc,
Poteca bătătoresc,
Hainele mi s-au-nvechit,
Păru-n cap mi-a cărunțit,
Hangerul mi s-a tocit,
Multe în viață am pățit.
Și de-aș trage cîte-am tras,
Io de codru nu mă las,
Că este o viață cu haz
Și te desparte de necaz.
Decît cu oțteni cu plugul,
Mai bine să-mi cînte cucul,
Decît oțteni cu coasa,
Mai bine te vezi la masă,
Să beau vin cu bătăioasă,
Să mă-ndrăgesc cu frumoasă ;
Să mă plimb prin iarbă verde,
Pe poteci în crîng se pierde,
Și să dorm pe mușchi de fag,
Că mult e mare și drag.
Căprioară surioară,
Roade frunza de pe poale
Pin' la malul Oltului.
Oltule, ciine spurcat,
Ce vii așa de tulburat ?
Ori la coadă te-a plouat,
Sau sub limbă te-a udat,
De vii măre-amestecat
Cu căpestri de cai murgi
Și cu trupuri de voinici ?
Să dea maica Precista
Și sfînta Vinerea,
Să sece izvoarele,
Să-ți rămîie pietrele,
Să le arză soarele,
Să trec io cu cizmele,
Să sune potcoavele,
Să m-audă mîndrele,
Mîndrele de peste Jii,
Cu cercei portocalii,
Cu buzele narmazii,
Cu bordeiu-n bălării
Cu ușa trasă la Jii.

Aici, Murgule, rămii,
Aici rămii și te beau,
Aici te beau și te mînc,
Acasă nu te mai duc.
Că io sînt haiduc vestit,
Că mă duc la Osman-turc,
Să-l măsor grajdul de lung
Și mi-aleg un cal porumb
Scurt în gît și lung în trup,
Cu șaua de Bazargic,
Cu scările de argint,
Care n-am văzut de cînd sînt.
Hai, băieți, să bem la vin,
La noapte să ne vorbim
Ce margine să izbim
Să izbim noi marginea,
Iar de-om cîștiga ceva,
D-oi cîștiga doi, trei lei,
Ai la lelea la bordei :
— Scoate, lele, vin și bea,
Că bune parale-ți dau ;
Că vinu-ți beau,
Rachiu-mi place
De parale nu-ș' ce-oi face.
Om face cum om putea
Și ț-om plăti cînd om avea.
Cu haiducii că porneam,
Colea-n vale-n codru verde,
Mititel focșor se vede,
Mititel și potolit
Și de haiduci ocolit.
Toți voinici d-ai codrului,
Stau în flinte rezemați
Și-n sulițe sprijiniți.
Și mi-ș frige d-un berbec.
Da nu-l frige, cum se frige,
Ci-l agață în cîrlige,
Îl sucește d-in belciuge,
Ca să-i fie carnea dulce.
De zor mi-l frigea,
În grăsime mi-l prăjea,
Ca să-l aibă la colnic
Mîncare pentru haiduci,
Fărămituri pentru cucii.
Au mîncat, s-au săturat,
De băutură s-au apucat :

— De cînd beau, tot aş mai bea
Că mi-i mîndra tinerea,
M-ascunde sub malotea,
Mă-nveleşte la picioare,
Să nu capăt vreo răceală.

493

Cîntă codru, cîntă,
Zice că i-e greu,
Că-l plouă mereu ;
Zice că nu-i pasă,
Cînd e frunza deasă
Şi jos umbra groasă,
Vin voinicii,
Şed la masă.
Pînă codrul frunza-şi ţine,
Toţi voinicii trăiesc bine.
Dacă codrul frunza-şi lasă,
Toţi voinicii trag pe-acasă.
Foaie verde ş-o lalea,
De-ar veni primăvara,
Să-mi încalec pe Şarga,
S-ocolesc Dobrogea.
Decît cu plugul,
Mai bine cu cucul,
La umbra fagului,
Unde i-e drag haiducului.
Am dat şi punga cu bani,
Ca să n-am nici un alean.
Jos la malul Dunării,
La perdeaua oilor,
Să pun şeile pe cai
Şi să plec în jos pe plai.
Măi teiule, foaie lată,
Nici un vînt să nu te bată,
Că şi pe dealul ăl mare
Stau haiducii toţi călare.
Mama ta de codru des,
Eu din tine n-am să ies,
Nici călare, nici pe jos,
Numai cu paloşu scos.
Maică, măiculiţa mea,
Să-mi aduci de-o malotea,
Roşie ca vişina,
Cu florile cît palma ;

524

Să-mi aduci ş-o dulămiţă,
Verde ca frunza de viţă.
Nime faptele nu-mi ştie,
Nici codru, nici izvoarele,
Numai căprioarele.
Cu ele mă-ntîlnesc
Cu ele sfătuiesc,
De cîntarea cucului,
De tropsul murgilor,
De sunetul armelor,
De-aleanul voinicilor,
De jelania mîndrelor.
Sub poale de codru verde,
Mititel focşor se vede ;
Mititel şi potolit,
Tot de haiduci ocolit.
Nu ştiu, zece ori doisprezece,
Peste-o sută cît mai trece,
Frigeau cîte un berbec.
Şi cîntau şi chiuiau
De pădurea răsuna,
Apele se clătinau
Şi vîntul le răspundea.
Frigea berbec-ochişel,
Nu mai e-n turmă ca el.
Şi se frigea cum se frige
Întorcîndu-l cu belciuge,
Să fie carnea mai dulce.
Sub umbră de păducel,
Se umbreşte de-un voinicel
Cu mîndruţa lîngă el.
Mînceau carne de miel
Şi turtişoară de griu.
...legea codru des,
Că din tine nu mai ies.
Eram tînăr, un băiat,
Dar acum mai mult bătrîn
Şi cu barba pîn' la brîu.
...legea de gîndac,
Ce-ai mîncat frunza de fag ?
Ce n-ai lăsat-o să crească,
Mîndrele să se umbrească ?

494

Frunză verde lemn ciरेş,
Dragul mamei Gheorghieş,

525

Mindru nume ți-ai ales
Și-n chirie mi-ai purces,
Pe drumul Bugeagului,
Pe culmea Ciocracului.
Frunza leușteanului,
La iazul sârmanului
Toți flăcăii s-au scaldat
Și s-au și îmbrăcat.
Numa Ghiță s-a-necat,
Nimeni nu l-a ridicat.
Foaie verde maghiran,
Ibovnica cea din deal
Cere rochie și șal,
Ca unui mare dușman.

495

Hai, hai, pui de scai,
Cînd eram de șapte ani,
Mă învățam să fur la cai.
Furai calul sasului,
Din mijlocul grajdului,
Cînd era sasul în grajd,
Eu eram în tîrg la oraș ;
Cînd era sasul pe luncă,
Eu puneam banii la pungă.
Foaie verde ș-o lalea,
Mă pusei la refenea.
Băui azi, băui și miine,
Băui vreo două-trei zile,
Băui preț de șapte cai,
De nu mă mai săturai ;
Băui preț de șapte iepe,
Scoateți vin că mor de sete.
Băui preț de două iepe,
Dădui butea la perete ;
Băui prețul murgului,
Scoateți vin cu nouă oale,
Că plătește coate goale.

496

Căpitane de județ,
Ce mă tot ții la coteț
Pentru-un pui de mînzuleț ?

526

Ah, l-am vîndut făr' de preț
La un hoț de precupeț,
La Ileana din Cîrneț.
Să mergem la Tribunal,
Să ți-l plătesc ca pe-un cal,
Ah și de nu-ți plac banii mei,
Pentru unul ți-aduc trei,
Cu țoluri negre pe ei.
Ah, ploaie, Doamne, cu bulbuci,
Să se bage cîinii în glugi,
Să mă bag la cai d-ăi murgi.
Perceptorul de la noi
Are și el doi cîrlăniori,
De nu i-oi fura să mor.
Ah, să-ncalec iapa bătrînă
Și cîrlanii vin pe urmă ;
Să prind mama cailor
Și tatăl cîrlanilor.
Să-mi dai drumul pin' la prînz,
Să-l aduc, fir-ar de mînz ;
Să-mi dai drumul pin' l-amiezi,
Să-l aduc vinăt și breaz ;
Să-mi dai drumul pin' la chindie,
Să-ți aduc o herghelie.
Fir-ai naibii de făgui,
De ce n-ai venit să-mi spui,
Cînd ți-a dat frunza întii,
Să-mi iau armele din cui,
Pușca de la căpătii ;
Să-mi iau pușca și vergeaua
Și s-apuc poteceaua.
— Spune, spune, moș bătrîn,
Spune caii cînd se fură ?
— Noaptea pe fulgerătură,
Dimineața cînd e lună.

497

Pe poale de codru verde,
Mititel foc se vede ;
Mititel și stuncenat,
De haiduci e-nconjurat ;
Mititel și potolit,
De haiduci e ocolit.
Nu șad ca să șadă
Și frige d-un berbec.

527

Nu-l frige cum se frige,
Ci mi-l frige prin cîrlige
Și-l întoarce prin belciuge
Și-l bea cu vin d-âl dulce.
Hoții c-a grăitu :
— Codrule, codrule verde,
Mai trage-ți poalele,
Ca să-nvelească armele,
Că le vede oamenii.
Nu mai putem de osteniți,
Umblind din vale în vale,
Tot cu mîna pe iatagane.
Și umblăm din deal în deal,
Tot cu mîna pe pistoale,
După pana stuhului,
Să vedem coama murgului.

498

Frunză verde ș-o lalea,
Dragul meu la crișmă bea
Cu voinici de seama mea.
Și mi-i drag la băatură,
Dar mă tem de vreo pricină.
Beți, băieți, și-nveseliți,
Dar deseară să-mi izbiți
Peste deal la Cimpulung,
La grajdul lui Hasan-turc,
Să-mi aleg un cal porumb,
Lung în trup și scurt în gît,
Cu coama pînă-n pămînt,
Cu șaua de mărăgîrint,
Cu scările de argint.
Să trec apa Crîncova,
Să nu ud scările la șa,
Nici pincei la eminei.
Frunză verde griu mărunt,
Mă dusei miercuri la tîrg,
Să-mi văd caii cum se vînd,
Negustori galbeni schimbînd ;
Să-mi cumpăr iarbă și plumb,
Să-mi duc la băieți în crîng.
Că băieții-s fără de minte
Și-mi stric la glonțuri multe.

528

Foaie verde de mălai,
Să mai am vo doi din plai,
Buni harabagii de cai.
Trec cu caii peste plai,
Dar boierii chiu și vai !
Foaie verde de harbuz,
Și mai am vo trei din sus,
Îs cu cușmele de urs.
Unul mi-l cheamă Climinte,
Merge cu steagul înainte ;
Unul mi-l cheamă Gheorghies,
Toți boierii îl știu din Ieși ;
Și unul mi-l cheamă Vasilică,
Toți boierii îl știu de frică.

499

Foaie verde ruguleț,
Haideti, haideti, murguleț,
Nu-ți mai face părul creț.
De cînd erai murguleț,
Mult mi-erai tu drăguleț,
Că ți-era mersul legănat,
La inimă m-ai secat.
Foaie verde ruguleț,
Haideti, haideti, murguleț,
Colea-n deal, pe-un pisculeț,
Să facem d-un tîrguleț
De fete și de băieți,
Să-ți cumpăr d-un friuleț
Și mie un biciuleț,
Să te trec într-alt județ,
C-am să te vînd, zău, cu preț,
Că ți-e mersul legănat,
La inimă m-ai secat.
Foaie verde ș-un susai,
Colea-n deal, cam peste plai,
Mi-ară un plug cu șase cai.
Foaie verde bob și linte,
Să luați, boieri, aminte,
Și de negrii dinainte,
Că sînt negrii negrișori,
Mult face la gălbiori.
Mai sînt surii pe la roate,
Mi-au secat inima toată.
Mai e sura pe sub șea,

529

Așteaptă pin' s-o însera,
Că-i veni la mina mea,
Să iau banii cu toptanul
Și parale cu găvanul.
Foaie verde arțăraș,
Mai sînt doi în Călărași,
Aferim, ce mai pungăși !...
Noaptea fură, ziua-njură,
La Matric în bătătură ;
Căpestrele pe mină,
Jură, jură și se-ncură !

CÎNTECE PĂSTOREȘTI

CÎNTECUL MOCANILOR

500

Săraci dealuri, săraci văi,
Acum ați rămas fără de oi,
Fără de oi, fără de ciobani,
Numai singuri bolovani.
Pin' mergea oaia la strungă,
Toți ciobanii cu bani în pungă.
Sărmane mocăncele,
Li s-au rupt îmbrăcăcele,
N-au din ce-și face altele.

501

De micuț am fost cioban
Ș-am fost ciobănaș la munte
Să-mi pasc oile cornute.
Cum stăteam vara la stîină,
M-ajunse un dor de mumă :
— Munte, munte, frățioare,
Fă-mi și mie de-o cărare.
Să mai cobor la vale,
În marginea satului,
Pe malul pîriului,
Să-mi adap mioarele,
Să-mi văd surioarele ;
S-o văd și pe muma mea,
Măturînd bătătura.

530

502

Ș-am zis verde trei frunzari,
Colo-n vale-n porumbari,
Îmi aolește-un păcurar,
Din fluier și din caval.
— Foaie verde de secară,
Din doruțu meu de-aseară,
Făcui foc, s-aprind o țară.
Că dragostea nu-mi dă pace,
Îl făcui și l-oi mai face.
Foaie verde viorele,
M-a cuprins un dor și-o jele
Peste piept și peste șele
După ochii dragii mele.

503

S-aude, s-aude
Departa de munte
Glas de fluieraș.
Mîndru ciobănaș.
Ciobănaș cu lance,
Dă-ți oile-ncoace ;
Nu le da la deal
Că-i iarba șoval ;
Dă-le mai la vale
Că-i iarba mai mare
Și ți-a fi bucurie
De sfînta Marie
Cu mîndruța ta aleasă,
Ce-o să-ți fie și mireasă.

504

CIOBĂNAȘ DE LA MIORI

Îi spui cucului cu dor
— Ia mai cîntă, cucule,
Seara, diminețile.
Numa-n dimineața asta
Taci, cuce, nu mai cînta,
Și du-te la noi în șură
Și pune-te p-o mărăcine
Și deschide-ți a ta gură
Și cîntă frumos și bine,
S-asculte mama la tine.

531

S-asculte glasul tău,
Să mai treacă dorul meu.
Cînd eram eu la părinți,
Aveam voie tot să cînt,
Dar de cînd m-am străinat,
M-am săturat de cîntat.

505

— Nele, Nele, dragă Nele,
De ce plîngi așa cu jele ?
Ori oile le-ai pierdut,
Ori opincile ți-ai rupt ?
— Oile nu le-am pierdut,
Nici opincile nu le-am rupt ;
Ș-un somn lung de-am adormit,
Mălinu s-a scuturat
Ș-un șarpe-n sin mi-a intrat.
— Maică, măiculița mea,
Bagă mina-n sin, de-l ia.
— Nele, Nele, dragă Nele !
Cheamă-ți surioara, Nele !
— Soră, surioara mea,
Cheamă pe iubita mea.
Mîndruța mina i-a băgat,
D-un colonar mare-a dat.
Nu e șarpe, nici balaur,
Ci-i un cocoloș de aur.
Ș-atunci s-au îmbrățișat,
În lumea largă-au plecat.

CINTECE SATIRICE

506

Hai, mîndruțo, hai,
Tu de bine nu mă dai.
M-a trimis tata la coasă,
Meserie uricioasă !
Din ciocan nu știu s-o bat,
Pe gresii nu știu s-o trag.
M-au trimis la secerat,
Eu m-am dus de m-am culcat,
La umbruța unui pin,
Că secera-i cu belea
Și îmi tai deștele-n ea ;

532

Miriștea-i înțepătoare
Și mă-nțeapă la picioare.
M-a trimis tata la sapă,
Sapa-i lată, coada-i lungă
Și nu mă lasă la umbră.
M-a pus dracul la-nsurat.
Să vă spun cum am umblat,
Ca și-un ciine leșinat,
Să iau fată de bogat.
Cînd o văzui în capul șurii
Parcă e mama pădurii ;
Cînd o văzui cu capul gol,
Răgeau vacile-n obor.

507

Mă suii pe-un vîrf de munte
Văzui fetișoare multe.
Dintr-o mie ș-o sută,
Mi-am ales și eu o slută.
Cînd m-am dus la logodit,
Părinții nu m-a-nvoit.
Cum m-am dus la cununat,
Popa singur s-a mirat,
Ce mai toantă mi-am luat.
Aseară la lumînare
Toanta îmi păru că-i floare ;
Iar azi dimineată-n zori,
Cum am scos capul din țol,
Mi-a părut că-i dracu gol.
În obor cînd a ieșit,
Toate au incremenit.
Ș-aveam un vițel tîrcat,
De la nașul căpătat ;
A luat porțița-n cap,
A fugit pîn-a crăpat.
Nea, Joiano, nea,
C-asta nu e boala ta,
Că e nevastica mea.
Ah, nașule, naș,
Cu cine mă cununași ?
Cu urîta satului,
Cu toanta bogatului.

533

Foaie verde samulastră,
De trei zile bat la poartă
Și tu dormi, dormire-ai moartă.
Cățelușa ta nu latră,
O cățea neagră, bălțată,
Fir-ar a dracului moartă.
M-a gonit ograda toată
Și sării peste o groapă.
Nu-ș' făcui, mă petrecui,
Într-o groapă cu urzici
Și-mi făcui pielea bășici,
Limba-n gură numa' zbirci.
Cînd era la sărutat,
Nu puteam de scărpinat ;
Cu mîna mă scărpinam
Cu gura carnea rupeam.

Aseară pe vremea cinei,
Mi-asmuțea Didina ciinii,
Mi-asmuțea, și nu prea, prea,
Căci știa că merg la ea.
Spune, puică, vrei, nu vrei,
Ori te ia cincizeci de zmei ;
Spune, puică, ce vrei să faci,
Ori te ia cincizeci de draci ?
De-o vrea puica, de n-o vrea,
Diseară mă duc la ea,
Ostenit, cum oi putea,
Numa-n brațe să mi-o strîng,
Mijlocelul că i-l frîng.

Și iar verde trei migdale,
Pe șoseaua de la vale,
Trece-o fată cu parale,
Cu parale și cu boi,
Buni is boii și banii,
Dar cu toanta n-am ce face,
Eu cu carul car la piatră,
Toanta mea doarme la poartă ;

Eu cu carul ies la fin,
Toanta mea doarme la drum.
Pînă țese-un cot de pînză,
Mai mînînc-un burduf de brînză.
Cînd o văz pe lingă pat,
Parcă-i urs împiedicat ;
Cînd o văz pe lingă foc,
Parcă-i urs într-un cojoc.

Și iar verde fir mohor,
Șade moșul într-o cărare
Și mi-așteaptă-o fată mare.
— Fata mare a trecut,
Ești bătrîn și n-ai văzut.
— Nu-s bătrîn de bătrînețe,
Sînt bătrîn de fuste crețe.

CINTECE DE PETRECERÉ

Păhărel cu rămurele
Să te beau cu neamurile
Păhărel cu gura-ncoace ;
Să te beau cu cine-mi place ;
În fundul paharului,
Dulceața rachiului.
Măi, bărbate, fermecate,
Nu le băga-n seamă toate,
Că femeia multe face,
Bărbatul vede și tace.
Bată-l focul și amarul,
Pe cel ce-a făcut paharul,
Strîmt la fund
Și larg la gură,
Tocmai făcut pe măsură

Omule, cumătrule,
Păhărel cu rămurele,
Ca să-l bem cu neamurile ;
Păhărel cu ramuri multe,
Eu te-aș bea cu neamuri multe.

La fundul paharului,
Dulceața zaharului,
Păhărelu-i cît un pui,
Cînd îl duci la gură nu-i.
N-ar mai trebui culeasă,
De-ar fi via după casă ;
De-ar fi via pe cuptor,
N-ar mai trebui cosor.

514

De-ar fi via pe cuptor,
N-ar mai trebui cosor ;
De-ar fi via sub căciulă,
I-aș da cep, să curgă-n gură.
Bunu-i vinul ghiurghiului,
Dar cu omul care-l știu.

STRIGATURI

515

Colo-n vale peste deal,
Face coțofana bal.
Și cioroiul bănuia,
Că pe dînsul nu-l poftea.
— Taci, cioroi, nu bănuie,
Că la joc eu te-oi pofti.

516

Sus, mai sus, leliță, sus,
Poale la cămașă nu-s.
— Ba le am și nu le-am pus,
Că-s la soacră-mea pe fus.

517

Fetele din Dunăvăț,
Se poartă cu părul creț ;
Fetele din Murighiol,
Se poartă cu capul gol ;

536

Fetele din Mahmudia,
Înalte ca păpădia,
Poartă giaruri albe-n cap,
Ca nevestele din Beibugeac.

518

LA JOCUL MOCĂNEASCA :

Și-aoleo, picior de rac,
Șapte fete pe-un colac,
Și colacu-i de mohor,
Șapte fete pe-un topor.
Și toporu-i de oțel,
Șapte fete pe-un vițel.
Și vițelu-i fără mamă,
Șapte fete pe-o năframă.
Și năframa-i de tăiat,
Șapte fete pe-un băiat.

519

Fetele din Sarinasuf,
Se poartă cu-n dinte pus.
Haide, haide, binișor,
Și doi pași mai linișor.

520

Ici în vale la Hîrtop,
Unde fac mocanii foc ;
Face focul cu surcele
În preajma rochiței mele ;
Face foc cu lemn de tei,
Ca să joc și eu cu ei.

521

Cu bărbatul băutor
Nu faci pine în cuptor,
Numai mămăligă-n oală
Și-aceea o mănînci goală.

537

522

Dragu-mi-i a juca mie,
Cu omul de omenie,
Dar cu ăla blestemat
Mi-e rușine și-i păcat.

523

Mindro, cînd îți văd făptura,
Parcă ești ghem de-ndrugătură :
Naltă cît o lubeniță,
Dreaptă ca o cobiliță.

524

Taie, maică, tăiței,
Pentru pețitorii mei,
Poftește-i, maică, la masă,
Și le dă de băutură,
Vin, rachiu, peste măsură,
Că nu am dinți în gură.

525

Auzit-am, auzit,
Că dragostea s-a oprit.
Cine dracu-o fi scornit ?
S-or opri apele toate,
Dar dragostele niciodată.

526

Ardelean de pe pîrloage,
O trîntești și sună-a doage ;
Ardelean, cioareci de pînză
Bate mița să dea brînză ;
Ardelean de pe cîmpie
Cu ochinci de ciocîrlie,
O trîntești și sună-a vie.
Ciobănaș la oi am fost
Două zile, două nopți.
A venit un vînt ș-o ploaie,
N-am mai văzut nici o oaie.

538

527

Pentru-o felie de caș
Tot pe urma mea umbლაși.
Dă felia, la pustia,
Că mai multă-i gălăgia.

528

Cite fete sînt aici
Toate-s bune de opinci,
Numai două subțirele
Alea-s bune de curele.
Toate fetele se uită
La cămașa mea cea ruptă.
Dumnezeu să le plătească,
Că nu vin să mi-o cîrpească.

529

Fata popii Tudora,
Cu capu cît ciutura,
Cu nasu cît cumpăna,
Cînd se uită în fintină,
Se vede fată bătrînă
Și fuge o săptămînă.

530

Lelișoară după plai,
Spune-mi, gura cui o dai ?
Dă-mi-o mie-n datorie,
Pînă la Sfînta Mărie.

531

Joacă, măi, și nu te face,
Ori dă-o pe mindra-ncoace.
Vai de mine, n-am opinci,
Dar mîndruțe am vreo cincî.

539

532

Ciobănaș la oi am fost,
Oile nu mă cunosc. Hui, hu !
Ciobănaș la oi m-aș duce,
Nu știu oaia cum se mulge.
Dragi mi-au fost oițele,
Dar mai dragi fetițele.
Dragi mi-au fost oițele cornute
Și hora cu fete multe.
Dragi mi-au fost oile bele
Și joc hora cu plăcere.

533

Hi, săracu mocănaș,
El seara mi-aduce caș,
Dimineața, urdă dulce,
Mă sărută și se duce.

534

Cine joacă mocănește,
Vara pinză nu ghilește ;
Și-o ghilește la Crăciun,
Cînd o intra ger pe tun.
— Uiiu, iu și tună-l frate,
Ardelean de pe cîmpie
Cu opinca de scumpie !

535

Haideți, fete, la ciuline,
Că la joc nu vă ia nime.
Cine vă poate lua
În toată duminica ?

536

Hai, mindrușo, la cununie,
Pină-i verde frunza-n vie.
Dacă frunza s-o usca,
Mă-i chema și nu oi vrea.

540

537

Hai, mindro, să ne iubim,
C-amîndoi ne potrivim
Și la ochi și la sprincene,
Ca doi porumbași la pene.

538

Hai, mindro, să ne-avem dragi,
C-amîndoi sîntem săraci,
Ș-om trăi cu buze dulci,
Ca și cei cu șase junci ;
Ș-om trăi cu buze moi,
Ca și cei cu patru boi.

539

Astă-vară la săpat,
Șapte fete-au degerat.
Dar eu știu un meșteșug,
Toată vara nu mi-i frig.
Cu cizme și cu cojoc
Stau în vatră, lingă foc.

540

Cine nu știe-a juca,
Nu cunoaște dragostea
Cine nu știe-a sări,
Nu știe nici a munci.

541

Joacă, fată, ce-i juca,
Du-te-acasă, ce-i mînca.
Cată-n oale, toate goale,
În cuptor, porcii dorm.

542

Asta-i fata omului,
Norocul feciorului.
Noroc destul de rău,
Că fecioru-i nătărău.

541

543

Aseară fusei la fete,
Dumnezeu sfânt să mă ierte.
Pe toate le sărutai,
Poate că m-oi duce-n rai.
Și eu cred că-n rai m-oi duce,
Că le-a fost gurița dulce.

544

Horică ș-un scaiete,
Schimbă hora, măi băiete,
Nu cu ochii după fete.
Că fetele se mărită,
Rămii cu inima friptă.

545

Frunză verde de mohor,
Mi-a venit ca să mă-nsor,
Dar fetele nu mă vor,
Spune că sînt bătrînior.
Și eu nu-s cum li se pare,
C-am cocoșe în spinare ;
Și am ani vo șasăzeci,
Cînd e viața s-o petreci.

546

Frunză verde aluniș,
Mi-o venit de măritiș,
Dar nimerea nu mă vrea,
Că-s mai rea ca soacră-mea.

547

Nu te uita, lele, hăi,
Că mi-s cioarecii cam răi.
C-oi tunde vo două oi
Și mi-oi face alții noi.

542

GHICITORI

548

Șade lupul în cărare
Și așteaptă carne moale. (*Ghimpele.*)

549

Șade lupul pe ouă,
Nici nu ninge,
Nici nu plouă. (*Soba.*)

550

Avusei o nuia
Și-nconjurai țara cu ea,
Îmi mai rămase
Și-n grădină o casă. (*Gîndul.*)

551

Cercelușă voică,
În buzunar stoică. (*Fasolea.*)

552

În munte crescui,
În munte născui,
Acasă m-aduse,
În horă mă prinse. (*Bradul.*)

553

Aște-ntinse,
Gheme strinse. (*Pepenele.*)

Pană-mpănată,
Pe apă lăsată,
Cu mină de om,
C-o voie de domn. (*Moara de apă.*)

554

Resteul rece
Marea trece. (*Șarpele.*)

543

555

De-aci pînă la mare,
Numai funduri de căldare. (*Muşuroiul.*)

556

Urduz, burduz,
De la munte adus,
Sub laiță pus,
Cu mămăligă uns ? (*Ceaunul.*)

557

Marea-ngheață,
Gura-noată,
La Caragață treapătă,
Din ea leapădă. (*Țese războiul.*)

558

Voltea-n sus,
Voltea-n jos,
Voltea vine minios. (*Fusul.*)

559

O mie de găuri,
O mie de noduri,
O mie să fiți,
O mie-mi ghiciți ? (*Plasa.*)

560

De la noi pînă la voi,
Tot zale mărunțele. (*Furnicile.*)

561

Pe valea lui Babarac,
Se dă dracu peste cap. (*Cimpoiul.*)

544

562

Felie de pepene
Trece prin vamă repede. (*Suveica.*)

CINTECE ȘI JOCURI DE COPII
CINTECE PENTRU ELEMENTELE NATURII

563

Cînd iese soarele

Luci, soare, luci,
Că ți-oi da un pumn de nuci
Ș-o pereche de papuci.
Luci, soare, luci !

564

La lună nouă

Lună nouă,
Rupe pinea-n două
Și ne dă și nouă.
Dă-ne sănătate
Și gînduri curate !

565

În fața curcubeului

Curcu-curcubeu,
Vino, pe cer, vino,
Verdele-i al meu.

566

Cînd plouă (copiii cîntă bătînd din palme)

Du-te, ploaie călătoare,
Că te prinde sfîntul soare
Și-ți ia picioarele
Cu un pai,
Cu un mai,
Cu sabia lui Mihai !

545

Cărămidă nouă,
Dă, Doamne, să plouă !

CÎNTECE PENTRU VIETĂȚI

(Cînd vezi un arici spui)

Arici, arici pogonici,
Du-te la moară
Și te-nsoară ;
Ia fată cu cercei
Cu mărgele
De surcele.

Un arici pe cărare
Are ace pe spinare.
Într-una te-oi înspina,
Pînă nasu ți-i arăta.

Barză, barză, ce ai în cioc ?
— O mîină de busuioc.
— Dar în gușă ?
— O căpușă.
— În picioare ?
— O lipitoare.
— În spinare ?
— O căldare.

Cînd vezi un fluture

Sai, fluture, sai,
Sai pe toate floricelele.
Fă-te floare, cit căldarea,
Cit căciula moșului,
Cit creasta cocoșului.

Cîntecul broaștelor

Vine racul amețit
La broscuța-n pipirig.
Oac, oac, oac !
Bine-ai făcut
C-ai venit.
Carul mi-i trage fujdei
Și mi-i adăpa viței.

Pentru floricele de porumb

Sai, cocoș,
În coș la moș,
Puiculița-n grădiniță !

Pentru furnici

Ieși, furnică,
Că ești mică.
Și ți-oi da lapte de oi,
Și-i veni din nou la noi ;
Că ți-oi da jintiță,
Ți-oi da și caș dulce,
De la noi nu te-i mai duce.

— Trece, trece
O fată de aur,
— Cine e ?
Albina !
— Cine-o vede,
Să o ia.

La scăldat

Ieși apă din urechi,
Că-ți dau parale vechi,
Brînză, urdă și smîntînă,
Ieși acuma, nu mai sta.

NUMĂRĂTORI

(înainte de joc)

577

Unica, donica,
Trenica, patanica,
Cinca, linca,
Soldi, bolci,
Sfirla, cioc.

578

Unu minu,
Dodo minu,
Treia rop,
Siticop,
Miorică, cozorică,
Mem, pen, pic.

579

Una-mi zice nazice,
Sabia cutabia,
De brici cotelici,
Bob.

580

Una, două, trei,
Baba, la bordei,
Curăță ardei.
Ș-a mers în piață,
Ca să cumpere o rață.
Dar mergînd în piață,
A căzut pe gheață.

581

Once, donca, trenca, panca,
Cinca, sanca, dinca, nonca, zenca.
Pe un stuf stiblos,
Vine grecu ruginos ;

548

Ce e azi și ce e mâine ?
— Dă-mi, mamă, cheile,
Să iau cununițele,
Că le cer fetițele.
— Vai de mine,
Nu-s la mine,
Sînt la doamna-n București,
După curțile domnești.
Una strigă rațele,
Una paște vacile.
Bob, săracele.

582

Un meri, donieri,
Carancaș,
Taie popa iepurași,
Pe vaea Hîrcului,
Trece fata turcului,
C-un cojoc de mîrțoc.
Taie vale, chietoare,
Tu ești floare.

583

— Mustafa, n-ai văzut nevasta mea ?
— Ba am văzut-o la cafenea,
Moartă, beată de cafea.
C-o litră de covrigi,
Împărțea pe la pitici ;
C-o litră de cărbuni,
Împărțea pe la nebuni ;
C-o litră de secară,
Dumneata să ieși afară.

584

Chiruță, ruță,
Suie-mă-n căruță,
Și mă duce tot la vale,
Pe miță călare.

549

Galați, Brăila, oraș frumos,
 Mă sui călare, mă-ntorc pe jos.
 Găsesc o floare, mirositoare
 S-o iau mi-e frică,
 S-o las, se strică,
 Vine altu și-o ridică.
 Măi băiete-cucuiete,
 Cîte case vrei să ai ?
 — O sută.
 — Zece, Douăzeci... o sută.

JOC „CU PALMELE“

Sus în virfu muntelui,
 E castelu grecului.
 Grecu are o fetiță,
 O fetiță-garofiță,
 De frumoasă ce era,
 Garofița o chema.
 Veneau turcii să mi-o ia.
 Turcii-ntreabă chelăreasa :
 — Unde-i fata cea frumoasă ?
 — Fata, fata cea frumoasă
 E-ngropată după casă,
 Dacă nu-mi credeți cuvîntu,
 Haide să v-arăt mormintu.

Ieși sfinte soare, ieși
 Că te tai, cu un mai,
 Cu sabia lui Mihai.
 Ieși, sfinte soare,
 Că te tai cu un pai,
 Cu căciula lui Mihai,
 Călare pe șapte cai,
 De zic dușmanii, vai.

— Ai cui sînteți ?
 — Ai lui Băsărabă.
 — Să fiți băieți de treabă.

Eu în roată vă adun
 Și silabele vă spun
 Răspicat, cu voce tare :
 Cîntea e pentru fiecare
 Și la lucru, și la joc ;
 Și nu sînt de vină, nu,
 De-i miji acuma, tu.

Iepuraș golaș,
 De unde scăpași ?
 De la gura Portiței,
 De la moara vîntului,
 De la malul lacului.

Die, pădădie,
 Fluturul să vie.
 — Flutur frumos,
 Lasă-te în jos
 Și vino la mine,
 Că n-am mărăcine.

— Barză ce-ai în cioc ?
 O friptură de boboc.
 — Ce-ai în gușe ?
 — Zăvoresc și corcodușe.
 — Sub aripă, frigurile mele,
 Unde te duci cu ele ?
 — La casele mele.

MOCĂNAȘII SAU CIOBANUL CU OILE

(Elementele de bază ale jocului sînt : pierderea și găsirea
 turmei)

Oile le-am prăpădit,
 Prin mărăcini s-au rătăcit.

Dă-le, Doamne, că-s a mele,
Dă-le, Doamne, dă-le
C-am muncit nouă ani pe ele !
Dă-le, Doamne, dă-le,
C-am muncit cu dreptate.
Toți cîinii i-am chemat,
Și oile le-am găsit.
De bucurie, să jucăm.
Hopa, hop, hai la joc !

593

MERIOARELE

Dragi merioarelor, vrăbioarelor,
Veniți de luați, care cum vă place.
De la noi mai puțin,
De la voi mai mult.
Dragi merioarelor, vrăbioarelor.

594

ZBURLEA

Iată Zburlea după gîrlă,
Învelit c-o rogojină,
Cu opinca de plămînă,
Cu briul de țipirig,
Ce n-am văzut de cînd sînt.
Pescarii pe Zburlea-l vedea,
De la masă se scula
Și pe Zburlea mi-l poftea.
Zburlea bea, Zburlea mînca,
Zburlea lor le povestea
De privale curgătoare,
Unde curge apa tare.
De la masă se scula,
La prevale se ducea,
Undițele le-arunca,
Care vedea că țicnea,
Inima-ntrînsu rîdea,
Care prindea cite-un crap,
Se ținea că-i împărat,
Care scăpa-un baboiaș,
Parcă-i murea-un copilaș ;

552

Care scăpa doi baboi,
Parcă-i murea șase boi ;
Care prindea două știuci,
Ei se bătea cu măciuci.

595

Vine Zburlea după baltă,
Cu căciulița udată,
Cu briul de mogonici.
Și la briu cu două știuci,
Două știuci în loc de slugi.
Cu cizmele se-ncălța,
Cu cizme de coji de rac,
Potcoviți cu dinți de crap.
Doi ghibani opăcinari
Ș-o plătică jugănită,
Ține cîrma mări, de frică.
Într-un cînișor se punea
Și să plimba pîn cotețe.
Și judeca știucile
Ca zapcii slugile ;
Și judeca ghibanii,
Ca zapcii mocanii.
Toți trecîndu-l peste grind
S-a tocit fundul la cin.

596

CÎNTEC NOU

Frunzuliță ș-o lalea,
Eu te cînt, Dobrogea mea
Că tu înflorești mereu,
Cum n-a văzut neamul meu.
Te cînt și te voi cînta,
Cît pe lume m-oi afla.
Holdele scăldate-n soare
Și livezi înfloritoare ;
Și iar verde ca tulpina
De la Ostrov la Sulina,
Dobroge, ești ca o floare,
Între Dunăre și mare.

553

FOLCLOR AROMÂN

1

CÂNTIC DI NUNȚĂ

— Dișteapă-ti, mușata mea,
 Că ază easte dzua ta,
 Să-ni ti măriți, feata mea,
 Și să-ni ti duț la casa ta.
 Cheaptănă-te ș'ti alăxea,
 Ti adară, ti-armătusea,
 Că vine vrutu s'ti l'ia,
 S'ti ducă la tihea ta,
 Cum scriată iți era.
 — Mine, dado, mi jilescu
 Ș'un lai zboru nu potu s'grescu,
 Că știu di ți casă fug,
 Ma nu știu că iu mi duc.
 — Nu-ni ti jilea, hil'ea mea,
 Că mă-ta gionili țe-ț-da,
 L-are aleptu, lea feata mea,
 Cumu-l vrea inima ta.

2

CÂNTIC DI JILIRE

Scoală, Nica, scoală hil'iu,
 Dada-ți plândzi la căpitin'iu ;
 Scoală, Nica, scoală, soare,
 'Nveasta-ți plândze la picioare :
 Scoală, Nica, scoală, frate
 Că ti plâng dauli cumnati ;
 Scoală, 'nveastă aprinde țeara
 Că Nica nu l'o află seara.

CÎNTEC DE NUNȚĂ

— Trezește-te, frumoasa mea,
 Că astăzi e ziua ta ;
 Să te măriți, fata mea,
 Să mi te duci la casa ta ;
 Pıaptănă-te și te schimbă,
 Îmbracă-te, fii voioasă,
 Vine mirele să te ia
 Să te ducă la norocul tău,
 Sortită precum ai fost !
 — Mamă, eu mă tînguiesc,
 O vorbă nu pot grăi,
 Că știu din ce casă plec
 Dar nu știu unde mă duc.
 — Nu fi tristă, fiica mea,
 Că iubitul ce mama-ți da
 L-am ales, fetița mea.
 Precum ți-l vrea inima !

CÎNTEC DE JALE

(Bocet)

Scoală, Nica, trezește-te, fiule,
 Mama plînge la căpătii ;
 Trezește-te, Nica, trezește-te, soare,
 Soția-ți plînge la picioare ;
 Trezește-te, Nica, trezește-te frate,
 Te plîng cele două cumnate
 Scoală, nevastă, aprinde luminarea,
 Pe Nica nu-l apucă seara.

Cântă căcotu : chi, chi !
Griți-li al Nica c-apiri ;
Griți-li al Nica ca s'angană
Oili țe fudziră-n dzeană ;
S-dusiră oili la sărine
Griți-li-al Nica s-l'imarșine.
S-adusiră oili la baltă,
Griți-li-al Nica de s-li adapă.
Belu aurlă pi ună dzeană,
Scoală-ti Nica năhiamă.
Lăi Nica gioni mărat,
Alaș'nveasta fără bărbat ;
Lăi Nica ca văr'n' birbil'iu,
Armasi dada fără hil'iu.

3

CÂNTIC DI ADUȚEARI AMINTE

O, lai puliu azburător
Pi tu vintu, pri tu nior,
Ți nă aduți ahântu dor,
Dor di dadă și di soru ?
— O, lăi frati di tu munti,
Tini nu ai dzăli multi ;
Ați pitrecu ună hăbare
Di la frațl'i di la cășeară,
Ți ti-n v'sară tuț aseară ;
Ti duțeari pi cali xean,
Cale mare, cale lungă,
Cale lungă, făr' di-aumbră ;
Altă fară, altă cășeară,
Alti cupii, alti pășteari.
— O, lăi pul'iu azburător
Pri tu vintu, pri tu nior
Di va imnu, pi cali mari,
Cali mari, nintorcătoare,
Aistu zboru si l'i pitreți,
Pi la soți, pi la firtați,
Aistu zboru si l'i dzăți
Ficiori dit stani, mărănații
Nu voi s'mor tu padi'n ghiosu,
Mini voi s'mor pri dzeană-n susu

Cocoșul cîntă : chi, chi,
Chemați-l pe Nica, e-n zori de zi ;
Oile-au roit pe plai,
Treziti pe Nica să le cheme ;
Au pornit oile spre sărine,
Treziti-l pe Nica să le adune ;
Țapul călăuz a pornit pe cărare,
Chemați-l pe Nica să-i dea sare ;
Plecară oile spre baltă,
Chemați-l pe Nica să le adape ;
Ciinele alb urlă pe deal,
Trezeste-te, Nica, puțin
O, tu, Nica, voinic sărman,
Ne-ai lăsat soția fără bărbat.
Nica, tu, ca un ciocîrlan
A rămas mama fără băiat.

CÎNTEC PENTRU ADUCERE-AMINTE

(Miorița)

Pasăre, tu care zbori
Printre vînturi, peste nori,
Ce ne-aduci atîta dor,
Dor de mamă, dor de soră ?
— Frățioare de la munte,
N-ai, sărmane, zile multe,
Îți aduc, iată, o veste
De la frații de la cășeară,
Te-au visat cu toții-aseară
Că te-ai dus pe cale străină :
Cale mare, cale lungă,
Cale lungă fără umbră.
Alte neamuri, alte stîni,
Alte turme, alte pășuni.
— Pasăre, tu, care zbori,
Printre vînturi, printre nori,
De voi umbla pe cale mare,
Cale neîntorcătoare,
Doar acest cuvînt le spune,
La tovarăși, pe la frați,
Sus, la stîni, îndurerăți :
Să nu mă lase să mor la șes,
Vreau să mor pe culme, sus,

De aco s-mutrescu cătră soare,
Ca-s ved oili di la stane ;
Ace si mutresc cătră țeru,
Ca s'ved oili la cutaru ;
Cându va mutrescu la lună,
S'ved cupiili cum si adună ;
Cându va mutrescu la steale,
S'li-avdu cum plăngu di jale.

4

O LĂI MUNTE CU NEAO

O, lăi munte-analt, cu neao,
Ma să știi mirachea meo !
Lăi munte mărat, mărat,
Țe stai ahātu-ncărcat
Di n'ior anvirigat ?
Lăi munte ți ești urut,
Mă-ncliseși oile-n sus !
Leli oi, leli nil'ioare,
Țe erau ca-nveaste nale,
Leli oi, leli birbeț,
Țe erau ca gioni alepț !
Discl'ide, munte curbani
Că-ngl'ițară picural'i.
Și mărata-nveasta nauo
Arămasse cucuveauo.
„Chiu, chiu, chiu, nă dzuă-ntreagă,
Maș un pul'iu cântă pi deagă,
„Chiu, chiu, chiu“, cânta birbil'iu
Pi deagă di trandafil'iu
Cându ieșea-nveasta pe lună
S'vrutu lu-aștepta ca s'vină.
Vinea soacra di la ușă
Ș'acăță'nveasta di gușă :
— Leli, le, la 'nveastă meaua,
Hil'iu a meu chiru tu neauo.

5

PICURAR ȚI TRADZI S-MOARĂ

Pliguit, pri cale, vine la stane,
Picurarlu cari trădzea ta s-moară.
Frațl'i dzade aprinseră
Și-ași-l'i dzisiră :

560

De-acolo, privind la soare,
Să văd la stini turme de mioare ;
Și cînd voi privi la cer,
Să văd oile la tîrlă ;
Cînd mă voi uita la lună,
Să văd turmele cum se-adună ;
Și cînd voi privi la stele,
Să le-aud cum plîng cu jele.

MUNTE ÎNALT CU NEA

O, tu, munte nalt, cu nea,
De ne-ai cunoaște inima.
Munte sărman, nenorocit,
Ce stai atît de mohorît,
De nouri înconjurat ?
Vreme rea ai apucat,
Ne-ai închis oile pe culmi.
Sărmane mioare, sărmane oi,
Ca niște mirese noi ;
Sărmane oi, sărmani berbeci,
Ca niște flăcăi aleși.
Luminează-mi-te, munte,
Că ne-au înghețat păstorii.
Sărmana, tînăra nevastă
A rămas ca o cucuvea.
Doar un pui cîntă pe cracă
„Chiu, chiu“, ziuca-ntreagă ;
„Chiu, chiu“, cîntă ciocîrlanul,
Pe creangă de trandafir.
Afară, noaptea pe lună,
Iubitul așteptînd să-i vină :
Doar soacra ei veni, pe ușă,
O îmbrățișă și-i spuse :
— Sărmană de nora mea,
Fiul mi-a-nghețat sub nea.

TESTAMENTUL PASTORULUI

(Miorița)

Pe drum un păstor a fost rănit
Și cu ultimele puteri la stînă a venit.
Frații zadele i-au aprins
Și așa i-au zis :

561

— Scoală, firtate-a nostru, scoală,
 Că oile-atale zgheară...
 S-dusiră oile-a tale la baltă
 Și-așteaptă tute s-li-adachi...
 Belu alatră tră tine
 Și-așteaptă, lailu, s-lu angași...
 — More, măraș soț ș-frățini,
 Eu mi duc la auși-a-și,
 Ș-v-alas zbor tu despărțire,
 Că io nu voi jilire,
 Ma voi oili-și s-li purtaș,
 La sărișe s-li sărat,
 S-li adăpașă la izvor,
 Ca s-și treacă a meu dor ;
 S-cintaș din fluiară cu vreau
 S-arăiască și-oile a meale.
 Voi pri io s-nu mi jileș ;
 Că muntl'i așel'i analță,
 Tuș a Ńia-mi suntu frașă ;
 Ș-pidurile cu araș izvoarle,
 Suntu surărișe-a meale...
 N'sus, pri dzeană s-mi-angupaș,
 Maș aclo murmint s-și adraș,
 Si-și mi știe lumea toașă
 Picurar ș-tu lumea-alantă.
 La cap un chin s-și băgaș,
 Și-căldărușe di cășare,
 Tuș și știș mirăchile-a meale ;
 Și-un cărligu s-ni-n-grupaș,
 Și-fluiara-s-și-u alăsaș,
 Cu țimbarea s-mi anvăliș,
 Zboară mușate și-ni griș ;
 Aștirnutlu-și-iarba vearde,
 Căpitiniulu-și di trandafirl'
 Tute-s hibă-verdz, ca chinl'i.
 Ș-io, primveara va s-v-așteptu,
 Tu aumbrată, pri sum deagă,
 Căndu muntl'i va s-discl'idă
 Ș-căndu-nveadză iar curiile,
 Anda cintă ș-cintă puil'i...
 Cănd va s-vă turnaș, ficiori,
 Picurari, firtașl'i-a mei,
 S-avdu chipirli țe-asună,
 Cloptle tute cum bat,
 Și Ńil'ioarile cum azgheară,
 Fluierli cătinda iară —
 Si-ni știu că i primuveară...

— Scoală, firtate al nostru, scoală
 Că oile tale zbiară...
 Ți s-au dus oile la baltă
 Și toate așteaptă să le adapi...
 Belu latră către tine
 Și-ți așteaptă vorbă bună.
 — O, băieții mei soți și frățini,
 Eu mă petrec la străbuni.
 Vă las drept cuvânt de despărțire
 Că nu vreau jelire.
 Voi oile să mi le purtați ;
 La sarine să le dați sare ;
 Să mi le adăpați la izvor
 Ca să-mi treacă al meu dor ;
 Din fluier să cîntați cu vrere,
 Să pornească și oile mele.
 Pe mine să nu mă jeliți,
 Că munții acei înalți
 Sînt ai mei frați ;
 Și pădurile cu reci izvoare
 Sînt ale mele surioare.
 Sus pe culme să mă-ngropați,
 Acolo mormîntul să mi-l săpați
 Ca să știe lumea toată
 C-am rămas păstor și după moarte.
 La cap să am un pin din pădure
 Și să-mi atîrnați căldărușa de la cășare
 Să se umple cu dorurile mele.
 Cu cîrligul să mă-ngropați,
 Nici fluierul să nu-l uitați ;
 Cu zeghea să mă-nveliți,
 Cu vorbe frumoase să mă gătiți.
 Așternutul să fie iarbă verde,
 Căpătii, flori de măceșe,
 Toate să fie verzi ca pinii ;
 Și eu cu nerăbdare aștepta-voi primăvara.
 Și cînd muntele cu muguri înverzește,
 Și în codri viața se trezește,
 Și păsările cîntînd se întrec,
 Sub pinul meu vă aștept.
 În așa fel să vă înapoiati, feciori,
 Iubiții mei, firtați, păcurari,
 Ca s-aud talăngile sunînd,
 Acioaile toate bătînd,
 Și mioarele zbierînd,
 Fluierile cîntînd iară,
 Atunci am să simt că-i primăvară.

Ma voi, mult duruț firțat,
 Tufechi-n hoară s-nu aminaț
 Maș cîntaț, s-cîntaț, s-cîntaț, —
 Munțl'i s-l'i cutrimburăț,
 Muma di si va avdzîre
 Ș-di io va-ntribare vîre,
 S-nu-l'i spuneț c'ascăpitai,
 Ma s'lă'țeț că-ni mi-nsurai ;
 Nunu soarele-ni lu băgai,
 Ș-nună luna ni acl'imai,
 Cuscri-chiifil'i a noștri soț,
 Surori și frață-muntăl'i toț.

6

N'EALĂ ARUDĂ

Dimineață tu apirită,
 Oili pisti dzeană răiră,
 Maș ună n'eală arudă,
 Nu vrea s' bagă iarba-n gură ;
 Și apă curată cînd afla,
 U mintea și nu o bea.
 Picurarlu u videa,
 S-aprochia și u'ntriba :
 — N'eală, n'eală bună,
 Ti armăseși di turmă ?
 Ti pășteari vrei,
 Di apă nu bei,
 Iarbă nu arăsăști,
 S-pi cale mutrești ?
 — Avdză, tine picurare,
 Mini nu-n'i măc iarbă
 S-nu beau niți apă
 Că-n'i-ascultu dușmanli,
 Cum zburăsc di tini :
 Că tu schăpitari,
 Te au tră vătămari.
 C-ai oi ma multi,
 Mușati și chiptanati.
 — N'eală, n'eală arudă,
 Mușată ș'cărută
 Că va-s hibă s'mor,
 I ca nu va mor

564

Dar voi, iubiți firțați,
 Cu armele în sat să nu dați ;
 Ci să cîntați, să cîntați, să cîntați ;
 Munții să-i cutremurați.
 Și muma de va auzire
 Și dacă cumva va întrebare,
 Să nu-i spuneți că dintre voi am plecat,
 Ci să-i ziceți că m-am însurat ;
 Nun pe soare l-am luat,
 Pe lună ca nună am chemat-o,
 Cuscri pinii, a noștri soți ;
 Surori și frați, munții toți.

MIELUȘEAUA-PLĂPÎNDA

(Miorița)

Dimineața-n zori, să pască
 Oile pe deal roiră,
 Doar o mielușea plăpîndă
 Nu punea gura pe iarbă.
 De apă limpede cînd dedea
 O tulbura și nu o bea.
 Păstorul cînd o zărea,
 Venea alături și o-ntreba :
 — Mielușea plăpîndă,
 De ce nu te ții de turmă,
 Nici iarbă nu vrei,
 Nici apă nu bei,
 În zare tot privești ?
 — Păstorule drag, m-ascultă,
 Eu iarbă nu pot paște,
 Nici apă nu pot bea,
 Că tot aud dușmanii
 Cum pomenesc de tine :
 La scăpătat de soare,
 Pindesc să te omoare,
 Că ai oi mai multe,
 Mai mîndre și cornute,
 Mioare frumoase
 Parcă, pieptănate.
 — Mielușea plăpîndă,
 Frumoasă, cornută,
 De ar fi să mor,

565

S-n'i-acuțiți un zbor,
Sbor mărat di dor.
Nu-n 'voi îngropari,
Tu locurli xeani,
Ma si tu valea mari,
Oili la pășteari
S-mi plângă cu jali
Ș-tini s-te-am tu vreari ;
Ș-când v-acată dorlu,
Mini va mi scolu.

7

PICURARLU VATAMATU

S'mistica dzua cu noaptea,
Gionli nu-și afla rihatea,
Fără oi,
Oile la munte,
L-așteptau laili cănute.
Cale-nclisă, fără lună,
Nu-s videa, că era umbră.
Tufecnea cu-nă aminari
L-u agudiră tu pultari.
Strigă gionli să se-adună :
— Iu ești, lună ; iu ești, bună ?
Ieși năhiam dit niori 'nafoară,
Pi mine mi vătămară.
Ah, s'aveam doi soți ca mine
N'i aduțea armili de-asimi.
Ma s-aveam doi soți ma gion'i,
S-mi scutea 'ndzeană la oi,
S-mi scutea la soare-ndzeană
Că mini me-astîng di bană.
O, lăi soți ș-voi lăi fărtați,
Luați-mi, nu mi alăsați,
Scuteți-mi 'ndzeană, la fadzi,
Aclo pi mini s-mi-ngrupăți,
Dimineața pi arcoare,
S'vedu oili la pășteare.

Un cuvînt, numai,
Cuvînt sărman de dor
Să mi-l împliniți :
Să nu-mă-ngropați
În locuri străine,
Ci în Valea Mare,
Cînd oile vin să pască,
Să mă jeluiască,
Iar de tine, dorul
Cînd mă va cuprinde
Să tresar din groapă.

TESTAMENTUL PĂSTORULUI RĂNIT

(Miorița)

Se amesteca ziua cu noaptea,
Flăcăul nu-și afla liniștea,
Fără oi,
Oile la munte,
Îl aștepta, vai, cele negre.
Calea pustie, fără lună,
Nu se zărea nimic, doar umbră,
Pușca, dintr-un singur foc,
În spate îl nimeri !
Cheamă voinicii să-l ajute :
— Unde ești lună, unde ești bună,
Ivește-te din nori, afară,
Privește, că m-au ucis !
O, de-aș avea doi soți ca mine,
Să-mi aducă armele de-argint.
O, de-aș avea doi tovarăși voinici,
Să mă scoată sus, la oi,
Sus, pe virf de deal, la soare,
Cînd viața mi se curmă !
Voi, tovarăși, soți și frați,
Luați-mă, nu mă lăsați,
Duceți-mă, sus, la fagi,
Acolo să mă-ngropați,
Dimineața pe răcoare
Să privesc oile pascănd.

CAPARLI AL MOȘ BARA

Nă hăbare laie
 Ti nă vini aseară,
 Căpărli di Scheaua
 Tuti va nă cheară.
 Nă hăbare laie
 Dipū nu-ș easte bună,
 Căpărli di Scheauă
 Nu-armasiră ună.
 Pi aușu Bară
 Lu-acăți un dor
 Tăl'-e corn'di capră
 Și-l puse la bîrnu.
 — O lai Costa hil-iu,
 Hil-iu Costa-meu,
 Ma-s hibă ca-s mor,
 S-n'i aspînzuri cărigu
 Pi deaga di cornu ;
 Caprina di capre
 Si-ni badzi cipitiniu,
 Clopatli di țachi
 Tuti s-li scuteț,
 Tu loc di cămbani
 La cap s-li băteți.
 Coarăli di țachi
 Dauli s-li tăl'iați
 Și tu locū di cruce
 La cap s-li băgați.

PUL'IU AZBURATOR

O, lăi pul'iu azburător,
 Pi tu vimtu, pi tu nior,
 Du-te acasă, tu ubor,
 La mea dadă, ș'la-mea sor
 Să-n'i mi plângă că va mor !
 'Nveasta-mea ma su vedz,
 Zboarăli aiste să-li dzăț :
 'N hapse stau di șapte ani,
 Trănipsitu di dușmani ;

CAPRELE LUI MOȘ BARA

Vai, ce veste tristă
 Ne-a sosit aseară !
 Caprele din Scheaua
 Toate o să piară ;
 O veste prea tristă
 Nu e, nu-i a bună :
 Din caprele din Scheaua
 N-a rămas nici una.
 Pe moșneagul Bara
 L-a stăpuns un dor,
 Tăie cornul caprei
 Și-l puse în briu.
 — O, tu, Costa dragă,
 Costa, fiul meu,
 De ar fi să mor,
 Să-mi atîrni toiagul
 De creangă de corn,
 Așează-mi păr de capră
 La căpătii, în groapă.
 Tu, Costa iubite,
 Costa, fiul meu,
 Tălăngile toate
 De la țapi le scoateți
 Și în loc de clopot,
 Să le-aud cum sună.
 Cele două coarne
 De la țapi, tăiați
 Și în loc de cruce,
 La creștet le-așezați.

PASAREA ZBURATOARE

(Voinicul întemnițat)

Pasăre, tu care zbori
 Printre vînturi, printre nori,
 Du-te pîn'la casa noastră,
 Mama și cu surioara,
 Simt că mor, să mă jelească !
 Soția de o vei vedea,
 Spune-i, rogu-te, așa :
 Stau închis de șapte ani,
 Tiranizat de dușmani,

Cu hiarile la picioare,
Nu vedu lună, nu vedu soare,
Ni cupiile di n'il'ioare !
Tuti cărnurli-n'i cădzură,
Tuti oasile asună ;
Aseară vidzui un v'isu
Că duțeam cupia'n sus ;
Cândă scăpai di hiari
Ș'mi-alinam sus la cășeare.

10

DOMOR

Lăi Domor, Domor, Domor,
Cama 'nsusu di nior,
Munte-analtu și vifuros,
Oi mușate ai pri ghios.
Ești ahātu di analtu
Că nu-s'veadi un bărbatu.
— Voi mușate, cum fățeți,
Casili-n Domor le-aveți
Ș' bărbat'l'i tu munțli Seți ?
— Nădzem noi, bărbat'l'i vinu,
Ca s' putem s' bănâm deadun.
— Maș a meu gioni nu vine,
Că chiru pala di-asime.
Haide, gione, vino ș' tine,
Că v'ați l'iau pală de-asime,
Cu părădzli di la dada,
Ma nu v'ini, mine mărata.

11

CANTICU AL TANCULI

— More, Nacu al Stamuli,
Iu lu-ai Costa al Tanculi ?
— Costa-l pitricui la furi,
Tu namisa di păduri.
Tu namisa di păduri
Și-aminară trei căburi.
Trei căburi se-aminară,
Pi Costa îl pliguiră,
Avdzu-l, avdzu-l cum suschiră :
— Dada vā-ntreabă di mine,
Să-l'i dzățeț că-aua i ghini

Cu lanțurile la picioare,
Nu vād lună, nu vād soare
Și nici turme de mioare !
Carnea de pe trup îmi cade,
Toate oasele îmi sună.
Astă-noapte am visat
Că minam turma spre culmi ;
Părea că scăpai de lanțuri
Și urcam sus, la cășară !

DOMOR

Măi Domor, Domor, Domor
Cu piscul mai sus de nor,
Munte nalt și viforos,
Oi frumoase ai prejos.
Ești atîta de înalt,
Că nu zărești nici un bărbat.
— Frumoaselor, cum faceți voi,
Casele-n Domor le-aveți,
Bărbați, în munții Seți ?
— Mergem noi, bărbații vin,
Doar așa ne întilnim !
— Numai bărbatul meu nu vine
Că a pierdut paloșul de-argint.
Hai, vino și tu, iubite,
Îți cumpăr paloș de-argint,
Cu toate paralele de la mama,
Dar nu vii, nu vii, sărmana.

CINTECUL LUI TANCULI

O, tu, Nacu-a lui Stamuli,
Unde-i Costa lui Tanculi ?
— Costa-l trimisei la furi,
Prin străfunduri de păduri ;
Pe la mijloc de păduri,
Au fost trase trei căburi
Trei împușcături țîșniră
Și pe Costa mi-l răniră,
Auzi, auzi-l, cum suschiră
— Mama de-ntreabă de mine,
Spuneți-i că-aici e bine

Ș' va v'inu-acasă năpoi,
Cu-nă cupie di oi.
Tati, sora ma să-ntreabă,
Spuneț-lă ca s' nu mi-așteaptă !
Lăi Stamuli, alăi fârtate,
Scapă-mi di laia moarte !
— Cum s'ti-ascapu, alăi mărare,
Te-agudiră tu hicate !
— Pala-atunmțea voi s' n'iu luaț
Și ca la numtă s' va-agiucaț ;
S'u-agiucaț ninga unoară,
Că nu mi videț altoară !

12

TU CIREA DE IANIȚA

Tu cirea di Ianița
Ascherea-l'i anviriga,
Cărvăn'ili tra s-li l'ia.
Ni că deade găl'inușa.
— Iu ești tine Teia-l Cușa ?
Tine alăi, Costa-l Fotu,
Corbe cum ti țani locu ?
Ma ti duți la cuchimati,
Să-ți dai sarica di padi,
Cal'i s 'nu-l'i ducă departi.
Tine alăi Teia Nasta,
Cal'i va ță-l'i ducă Larsa !
— Lasă-l'i ducă, lasă s' primnă,
Di Larsa-și cama dihimă !
In hearbe oulu tu-arină !

13

TARBOAN'EA

Dimineața tu avră,
Ninti soarli ca s'da.
Țerbonea mărată armine,
Mult jilită și lăcrămată.
Cu alanti nu n-'erdzea,
Tut di ună mardzină imna.
Și na-n-dreapta tut mutreaște,
Iarba năsa nu o paște

572

Și-acasă veni-voi iar,
Cu o turmă de oi.
Tata, sora, de vă-ntreabă,
Spuneți-le să nu m-aștepte.
Măi, Stamulea, măi firtate,
Scapă-mă de neagra moarte.
— Cum să te salvez, sărmane,
Ești lovit chiar în ficat ?
— Paloșul atunci mi-l luați,
Ca la nuntă să-l jucați,
Să-l învîrțiți încă odată,
Că nu mă veți vedea vreodată.

PE IZLAZUL DIN IANIȚA

Pe izlazul din Ianița
Oastea îi împresura,
Caravanele să le ia.
Nici nu răsărise găinușa,
— Unde, ești tu, Teia Cușa ?
O, tu, Costa a lui Fotu,
Sărmane, cum poți sta pe loc ?
Du-te, du, la prefectură,
Trîntește-ți sarica și țipă,
Caii să nu-i ducă departe.
O, tu, Teia Nasta,
Caii o să țî-i ducă Larisa !
— Lasă-i ducă, să-i preumbe
De la Larisa și mai jos,
Unde oul fierbe în nisip !

CERBOAICA

Dimineața, pe răcoare,
Înainte de soare-răsare,
Sărmana cerboaică rămîne,
Lăcrimată-ndurerată.
Cu celelalte nu se însoțea,
Tot pe-alătura umbra.
Spre dreapta se tot uita,
Iarbă dînsa nu păștea ;

573

Și apa curată iu u afla,
 Cu cicioru o mintea,
 O aniurdzea și nu o bea ;
 Soarle din sus u mutrea,
 Soarle tut u 'ntreba
 — Ti ți hii țirboani învirinată ?
 Și mult siclitisită ?
 Terboane mărată ?
 Nu nedzi di adun cu alanti,
 Tut di ună parte nerdzi
 Si la dreapta mutrești ;
 Ș di apă curată cându dai,
 U mintești și nu u beai.
 — Tine soare, tine soare,
 Ni se aspuse semnu mare ;
 Doisprezațe ani stearpă fui
 Și la aușatec un mascur cînd avui,
 Fecioru a văsălelu va-s iasă
 S-aduni puli di țerboane ;
 V-as caftă puliu a neu,
 Țe ni-ul deade Dumnedzu ;
 Zborulu ea nu-l bitisi
 Feciorlu a văsălelu' vinea.
 Trapse prota oară,
 S' hiliu ali țărboane agudi.
 Balta s' feațe aroșe,
 Apa dipu sărată,
 Cu sândze amisticată.

14

CANTICU AL COLE GHIZA

Avem doi, trei meși
 Ți-așteptăm Vasile,
 O bura feciori
 Arăchiți martinle.
 Ndzeană Zamardeși
 Malio avea limeria
 Bea ș' cânta dușmanlu
 Așteptînd ascherea
 Scului hăbarea
 Cându era ma ghine,
 Cole Ghiza v'ine !
 Hai, Malio s'fudzimu,
 Dzățeam că-i aschere

574

De apă curată cînd da,
 Cu picioru-o tulbura,
 O mirosea și n-o bea.
 Privind-o, soarele o-ntreabă :
 — De ce stai îndurerată
 Și mereu neliniștită,
 Sărmană cerboaică ?
 Cu celelalte nu te-nsoțești,
 De ele te-ndepărtezi
 Și spre dreapta tot privești ?
 De apă limpede cînd dai,
 O tulburi și nu o bei.
 — O, tu, soare, sfinte soare,
 Mi se-arată un semn mare :
 Doisprezece ani fui stearpă,
 Fecior acum cînd avui,
 Vine fiul de-mpărat
 Puii de cerboaiice vrînd,
 Va răpi și fiul meu
 Hărăzit de Dumnezeu.
 Vorba bine nu isprăvi,
 Fiul de-mpărat se ivi
 Și cu glonte de-ntii,
 Fiul cerboaiicei nimeri,
 Apa-n baltă se-nroși ;
 Apă-amară, sărată
 Cu sînge amestecată.

CINTECUL LUI COLE GHIZA

De două, trei luni
 Așteptăm Vasile,
 Hai, feciorilor,
 Încingeți armele.
 Sus, în Zamardeși
 Malio își avea adăpostul,
 Petrecea, dușmanul,
 Așteptîndu-și oastea.
 Se pornise vestea
 Cînd îi era mai bine.
 Hai, Malio, să fugim,
 Cole Ghiză vine !
 Credeam că este oastea

575

Ma el'i sântu Român'i
Easte Cole Ghiza
Cu trei suti di gion'i.
Pala lui de-asimi
Cheptu cu şingire,
O bura feciori
Arăchiți martinli.
Treambură duşmanl'i
Dipu ca frândzili
V'ine Cole Ghiza
Caftă săndzili,
Săndzili di frate
Di Malio virsat
Pitu păduri tut greaşte
S'hibă răzbunat.
Dzănuncl' iu-aţel dreptu
Malio-l pliguiră,
Hai, Malio, s'fudzimu
Că n-apultusiră !
Greaşte Vasili Jurcu
Cuboaţa subţăre,
O bura ficiori
S-ul băgați tu mână.
Greaşte Cole Ghiza
Cu boaţa-acăţată
Va-lu adar sărămi
Săndzili nu s'l' iartă.

15

DADA

Belu, belu
Curcubelu,
Nu'n-i lu vidzuși
fiorlu a melu ?
Feciorlu a melu-'i picurar,
Muşat easte ca un brad.
Ma u-l vidzui
Şi-l cânăscui, —
S-alumta ca un rămân,
Ca un rămân,
Ca un creştin,
Ningă craliu aţel bătîrnu.

576

Dar ei sînt români,
Este Cole Ghiza
Cu trei sute de flăcăi.
Cu paloş de-argint,
Pieptul plin de lanţuri,
Hai, flăcăilor,
Încingeți armele !
Tremură duşmanii
Ca şi frunzele.
Vine Cole Ghiza-şi
Cere sîngele,
Sîngele de frate
De Malio vărsat,
Prin păduri tot ţipă
Să fie răzbunat !
În genunchiul drept
Pe Malio mi-l răniră,
Hai, Malio, să plecăm
Că ne cotropiră !
Cheamă Vasile Jurcu
Cu vocea subţire,
Hai, flăcăilor,
Prindeți-mi-l.
Grăi Cole Ghiză
Cu vocea sugrumată,
Fărîme-l voi face,
Sîngele nu iartă !

MAICA BĂTRÎNA

Curcubeule, curcubeule,
N-ai văzut feciorul meu ?
Feciorul meu e păcurar,
Frumos este ca un brad.
Ba-l văzui
Şi-l cunoscui
Se lupta ca un român,
Ca un român,
Ca un creştin,
Lîngă domnitorul
Acela bătrîn.

577

TU AȚEA PLEVNA

Tu ațel munti,
 Tu ațea vali,
 Tu ațea Plevnă,
 Cu focu-n cale,
 Ma tricură,
 Si s'turnară
 Treidzăți di cărvân'i
 Si duteau l'așcherea turcă,
 Zăirelu ta s'lu aducă.
 O, voi lai dzenuri,
 Voi lai muntî,
 Tu ți, jali him cădzuți !
 Zborlu năși nu-l ascăpară
 Si tuțl'i le-anvârligară.
 — O, lai fraț, nu him pângăni,
 Him cu tuț nă maș armâni.
 Și zburară'n grai frățescu
 Grailu a nostru armânescu
 Tuti cărvân'l'i li-apărăsiră
 Și la fraț rămăni fudziră ;
 Tră limbă doili cădzură,
 Maș cu flambura tru mână.
 O, lai fraț,
 O, lai giunari,
 Să vă n'eargă a vostru name
 S-avdă armâni di diparte
 Și s'vă cănte după moarte.

NUMTA ALBA ȘI NUMTA LAE

— Cîntă-n mumă, cîntă-n'
 Di adun cu munțili,
 Cînticu a dzinerlui,
 Cînd v-as v'ină cuscril'i ;
 — Plîndzi-mi mumă, plîndzi-mi,
 Di adun cu viglitoarea,
 Dimneață tu avră,
 Ninti t-as da soarle.
 Și cînd soarle deade,
 Cîntînda lui numta inchisi.

LA CEA PLEVNA

Pe acel munte,
 Pe acea vale,
 La acea Plevnă,
 Cu focu-n vale,
 Acolo trecură —
 Și se-nturnară
 Treizeci de caravane.
 Se duceau la armata turcă
 Provizii să le ducă.
 — O, voi dealuri,
 Voi bieți munți,
 La ce jale am ajuns.
 Cuvîntul ei abia-l scăpară
 Și pe toți îi inconjurară.
 — O, voi fraților, nu sîntem păgîni,
 Cu toții sîntem aromâni
 Și vorbiră în grai frățesc
 Graiul nostru aromânesc.
 Toate caravanele le părăsiră (le predară)
 Și la frații români trecură.
 Pentru limbă (neam) doi din ei căzură,
 Însă cu flamura în mînă.
 — O, voi frați, o voi viteji,
 Să vă meargă a' vostru nume
 S-audă aromâni de departe
 Și să vă cînte după moarte.

NUNTA ALBA ȘI NUNTA LAIE (INTUNECATA)

Cîntă-mi, mamă, cîntă-mi,
 Împreună cu munții
 Cîntecul ginerelui,
 Cînd vor veni nuntașii (cuscrii) ;
 Plînge-mă, mamă, plînge-mă,
 Dimineața în zori,
 Înainte de răsăritul soarelui,
 Împreună cu privighetoarea.
 Și cînd soarele a răsărit,
 Cîntînd nunta a pornit.

Cînd soarle dede trei bărțate
Giucau feciorii tu padi,
Tuți cu căciul'ili di ună parte ;
Soarle di ună parte aride,
Di altă parte soarili plindzi ;
Pri poartă, iasă, 'nveasta naoă
'N cap cu flambura,
Prit ușă intră feciorlu mortu,
Sum tãmbare adunatu ;
Muma prin prag închetri,
Și cu dor de jale gri :
— V'il'i cu v'il'i,
Morțil'i cu morțil'i :
Ună oară-i ingrupare,
Ună oară-i incurunare,
Ună oară-i numta lae,
Ună oară-i numta albă.

18
GOGA

Trăș la treil'i marmuri
Sta Goga sub arburi ;
Cãnda sta, cãnda durn'ia,
Și-un lai v'is nãsa'n v'isa.
— Scoală Goga, feata mea
Cã v'in cuscril'i s-ti l'ia :
— Lasã-mi, dado, nu-n'i cãrtea
Dã-lã ma n'ica ca s-u l'ia
Cu șceta di paiã a mea.
A sor'mea s'l'i adarã calu,
A n'ia s'n'i-adarã scamnu ;
Tini sor' ti-așteaptã soacra.
Mini sor' mi-așteaptã groapa ;
Tini sor' ti-așteaptã socru,
Mini sor' mi-așteaptã locu ;
A sor' mia-i va-l'i leagã verl'i,
A mia n'i-aprindu țerli ;
A sor' mia si bagã mãzia,
A n'ia si-n' leagã stulia.
Gionili a sor' mea cu haraua,
Gionili a melu si-bã cu haru.
La sor' mia fãrtat și nunã,
La mini noaptea cu lunã.

Cînd soarele a ajuns trei brățate
Jucau feciorii în poianã
Cu căciulile-ntr-o parte.
Soarele, de o parte ride,
De partea cealaltã plinge :
Pe poartă iese mireasa
În frunte cu flamura,
Pe ușă intră feciorul mort
Acoperit cu zeghea.
Mama pe prag a-mpietrit
Și cu dor de jale-a grãit :
— Viii cu viii,
Morții cu morții !
O datã-i îngroparea,
O datã-i încununarea ;
O datã e nunta laie,
O datã e nunta albã.

GOGA

La cele trei marmure,
Stetea Goga sub arbore ;
Parcã stetea, parcã dormita
Și atit de rãu visa.
— Trezește-te, Gogã, fata mea,
Cã vin cuscrii sã te ia.
— Mamã, nu mã supãra,
Dã-le pe mezina s-o ia,
Cu sãrmana zestrea mea.
Surorii mele îi împodobește calul,
Mie-mi împodobește sicriul ;
Pe tine, sorã, te-așteaptã soacra,
Pe mine, sorã, m-așteaptã groapa ;
Pe tine, sorã, te-așteaptã socrul,
Pe mine, sorã, m-așteaptã pãmîntul.
Surorii mele îi vor pune cerceii,
Mie îmi aprind lumînãrile.
Pe sora mea o vor înfrumuseța,
Mie îmi vor pune hainele de moarte.
Iubitul surorii mele vine cu darul,
Iubitul meu vine cu moartea
La sora mea firtat și nunã,
La mine noapte cu lunã.

NUMTA TU CURIE

S'âncărcă furniga
 Cu-un gărnuf di mel'iu,
 Ca s'neargă la moară,
 S' mațină farină,
 Ca s' facă culaț
 Ți nun ș' ți fărtaț.
 Minchiușița-nveastă,
 Puricu grambo,
 Pangu să-li cărună.
 Jujunaru preftu,
 Ceatrafilu psaltu.
 — Iu e soacra mare ?
 — Bagă stran'e nale,
 Nora să-și așteaptă.
 — Iu e, iu e socru ?
 — Ia, v'ine cu jocu.
 Chirchinezu cântă,
 Acl'iamă la numtă.
 Alghinile v'inu
 Cu lilice-n brață.
 Tuț așteaptă coru,
 'Nveasta s'lu acață.
 Il'i mutrești ș'ațăia,
 Îți v'ine ca s'gioți
 Că easte nă numtă
 Ca la fărșeroți.

FRATILI ȘI SORA

Lăi, frati di-ația-ndzeană
 Ma v'ini la sora năhiamă.
 Lăi, frati s'ți facă sora,
 Iu li-amiridză oile tora ?
 — Tuș tu câmpu di Colo'nia
 Iu maș doru-agiundze- agon'ia !

NUNTA ÎN CODRU

A încărcat furnica
 Un grăunte de mei
 Și-a pornit la moară,
 Să macine făină,
 Colăcei să facă
 Pentru nuni, firtați.
 Păduchița-i mireasă,
 Puricele mire,
 Păianjenu-i cunună !
 Preot e bondarul,
 Greierașul psalt.
 — Unde-i, oare, soacra ?
 — Haine noi îmbracă
 Să-și primească nora !
 — Unde, unde-i socrul ?
 — Ia, vine cu jocul.
 Cintezoiiul cîntă
 Chemarea la nuntă.
 Cu florile în brațe,
 Vin albinele.
 Toți așteaptă corul
 Mireasa să-l înceapă.
 Îi privești și-ndată
 Îți vine să joci,
 Parcă e o nuntă
 Ca la fărșeroți !

FRATELE ȘI SORA

Frate, de pe deal, departe,
 Vino la sora puțin,
 Frate, dragul surioarei,
 Unde amerizi oile acum ?
 — În Colonia, la șes, unde
 Dorul doar în grabă ajunge !

CANTICU AL MARCU FĂRȘEROTU

O lăi Marcu Fărșeroate,
 Fărșecași feata, lăi frate !
 — Olele, s'eara să știam,
 Mine-n hoară nu trățeam,
 Andream nu va mutream,
 Cu ocl'iu nu va-l'i fățeam.
 Va țaniam caplu-aplicatu,
 S' nu veadă că hiu mușatu !
 O, lele, s'era să știam,
 Mirache nu va-l'i băgam,
 Mine feata va o luam ;
 Am cupie di trei sute
 Și-li vindeam ti iea tute !

CANTICU DI LEGANARI

Dum, dum, dum s'ți facă dada,
 Ca s-acrească n'ieli ș-iarba.
 Dum, dum, dum, lăi topu di-asime,
 Nțase dada nă chilime,
 Cu lână di noatin'i l'iar,
 Cu lilice și picurari !
 Dum, dum, dum, hil'iu-ali dade,
 Să-n'i te-agioteț ca tu-nă pade !

PICURARICIU

Ficior n'icu mine eram,
 Oile-al tate li pășteam.
 Tu pade li arăiam,
 La izvure le-adăpam,
 Ma di prici nu-ascăpam.
 V'ine lupu l'ia nă oaie,
 V'ine ursu l'ia un n'ielu
 O, le, le ca vai di eu,
 Va-n'i mi bată tati-a meu,
 Va-n'i spună că escu glaru
 Ș' nu hiu bun di picurar.

CINTECUL LUI MARCU FĂRȘEROTU

Măi Marcule fărșeroate,
 Ai fermecat fata, măi frate !
 — Aoleo, de-aș fi știut,
 Eu prin sat n-aș fi trecut,
 La dreapta nu mă uitam,
 Și cu ochiul nu-i făceam.
 Aș fi ținut capul în jos
 Să nu vadă că-s frumos !
 Aoleo, de-aș fi știut,
 Dorul nu i-l răscoleam,
 De soție o luam ;
 Am o turmă de trei sute
 Și le vindeam pentru ea, toate !

CINTEC DE LEAGAN

Dum, dum, dum, odorul mamei,
 Să crească mieii și iarba,
 Dum, dum, bulgăraș de aur,
 Țese mama un covor,
 Cu lână de miei priori,
 Cu floricele și păstori !
 Dum, dum, copilașul mamei,
 Să te joci ca în poiană !

CIOBANAȘUL

Tinerel fecior am fost
 Oile tatei am păscut,
 În poiană le mînam,
 La izvoare le-adăpam,
 În amiază le-adumbream
 Dar de fiare nu scăpam.
 Vine lupul ia o oaie,
 Vine ursul ia un miel,
 Aoleo și vai de mine,
 Mă va bate tata iar,
 Îmi va spune că-s netot
 Și nu-s bun de picurar.

CANTICU DIT XEANI

Locu luă să-nvirdzască
 Și pădurea ca s' da,
 Nu se-avdi vărnu cuc
 Tra s' cântă iuva.
 Mi scolu tahina
 Ca tu hărăghie
 Și-n'i mutresc pi dzeană,
 S'vedu vărna cupie.
 Ni cupie s'pască,
 Ni un n'ielu să zgheară.
 Di iu să știm, mărațli,
 Că e primuveară ?
 Ni fluiară s'cântă
 Niți chipur s' bată,
 Americă lăită,
 Ti n-ai adărată !

VREAREA FEATILOR

Care dadă, alea feată,
 In'i ti feațe-ahātu mușată ?
 Di-n'i arcai ocl'i pri tini,
 Di-mi cildāsii di minti ;
 Di agîrșei și-ni adurn'ii,
 Oile fudziră tu agru,
 Di-n'i curmară-ahătă znie :
 Cathe n'elu ună mînată,
 Cathe oaie unu minucl'iu
 Și birbecu' nă căpiță.
 — Tați lăi gione, nu mi creapă :
 Tută zn'ia țe ai faptă,
 Giumătate e ti tine,
 Giumătate e ti mine ;
 Eu ti tine, tu ti mine,
 Ca doi pon'i tu nă grădină.

FEATA MUȘATA

Nă feată mușată
 Ca luna cându da
 Amărtie easte
 Picurar s-u l'ia,

CINTEC DIN STRAINATATE

Pămîntul a început să înverzească,
 Pădurea în muguri să dea,
 Dar cucul nu se-aude
 Cîntînd, pe undeva !
 Mă trezesc dimineața
 Chiar în zori de zi
 Și privesc pe plaiuri
 Să pot zări vreo turmă ;
 Nici turmă să pască,
 Nici vreun miel să behăie,
 De unde să știm, sărmanii,
 Că e primăvară ?
 Nici fluier să cînte,
 Nici tălângi să bată,
 O, cît rău ne-ai făcut,
 Americă blestemată !

IUBIREA FETELOR

Ce mamă a putut să nască
 O fată așa frumoasă ?
 Că de cînd mi te-am zărit,
 Parcă am înnebunit ;
 Uitai de toate și-adormii,
 Oile în lan intrară,
 Mare pagubă-mi curmară :
 Pentru miel, un pumn de spice,
 Pentru orice oaie, snopul,
 Pentru un berbec, căpița !
 — Iubite, nu te necăji,
 Paguba-n două o voi împărți ;
 Partea ta e partea mea,
 Partea mea e pentru tine,
 Ca doi pomi într-o grădină !

FATA FRUMOASA

O fată frumoasă
 Ca luna cînd răsare,
 E păcat, cu dînsa
 Păstorul să se-nsoare,

Picuraru ațelu
Țe neardze la oi
Fațe un mesu di dzăli
Di s'toarnă năpoi.
Ni trăcută mesu,
Masu va-lăxeari
Numiru ul doari
Di trast ș'di tāmbari.
Albile va s'pască,
Lăile s'mirsină
Agărșeaște vruta
Și-acasă să-și v'ină !
Ș'cându v'inea, atumțea
An'iurdzea măcsule,
Ahtari lai gioni
Nu-l fac di căbule !

27

STEAUA

Ca nă frănză di pi meru
Dipună steaua din țeru,
Di cădzu pi ună feată
Și s'lumbrusi lumea toată,
Ahăt ți era mușată !
Narea-l'ei ca di cundil'iu,
Nu se-află tu alt vasil'iu.
Sufrănteaua, ca arveauo,
Olele, mirachea-meauo.
Gura-l'ei ca dit cutie.
Ti-ancl'ideari-n minduhie.
Ocl'i lăi și perlu neali,
Faptu ca di măn'l'i-ameali !

28

ȘIGUNEA VINITA

Moi, șigune vinită,
Măraze tu inimă,
Ti un zbor ți-ț dămîndai,
Vin'iu acasă și nu-n'i te-aflai
Tu grădină-n'i ti primnai.

588

Cu păstorul care
Se duce la oi
Și-abia după o lună
Se-ntoarce înapoi.
Din lună, în lună
Tirla o tot schimbă,
Umărul îl doare
De sarică și traistă.
Albele vor să pască,
Negrele vor sare,
Iși uită iubita
Și să vină acasă !
Iar atunci când vine
A stînă miroase ;
Un bărbat ca dînsul
Nu-i pentru frumoase !

STEAUA

Ca o frunză de pe măr,
A pogorit steaua din cer,
A căzut, vai, pe o fată
Străluminînd lumea toată,
Atît era de frumoasă !
Nasul fin ca din condei
Altul în lume nu-i la fel,
Sprînceana-i ca o lipitoare,
Aoleo, inima mă doare !
Gura, ca dintr-o cutie
Să o prinzi în mahmudele,
Ochi negri, părul inele
Făcut de miinile mele !

SARICA VINATA

Măi bundiță vișinie,
Dor în inima pustie,
După cum ți-am demîndat
Venii, dar nu te-am aflat.
În grădină mi te plimbai,

589

Lilici galbini-adunai,
Tumbi, tumbi li ligai
Și la alț gion'i li împărței !
Moi, șigune vinită,
Dor amar tu inimă !

29

CANTIC DI N'IADZA NOAPTE

N'iadză nopti, s'nu o-aduchească,
Fudzi Minca di acasă.
— Pi lună, Mincă, pi lună,
Țăne-ți verli s'nu asună,
Verăli și mărdealili,
S'nu ti sămtă stealili.
Narga, narga cāndrāmălu,
S'nu ti sămtă cāsăbălu ;
Narga, narga ma licșor,
S'nu diștepti pul'ii di-nsomn,
Nițe vimtlu, nițe frundza,
Narga, narga, muscă-ți budza,
Pi tu mardzinea di chin'i
Iu ti așteaptă vrutu s'v'ini !

30

DOR STERP

Mult n'iu dor, dado n'iu dor
Di vițina di tu-obor
Cāndu-arāde-n' v'ine s'mor.
— Taț, lăi h'iliu, nu-n'i adu-aminte
Că s' dișteaptă ti mirindi
Si ti mirindi cānd să-scoală
Nu va s' mănăcă pāni goală,
Caftă carni țargăsită
Și pităroan'e sufrusită,
Greăște soacra, greăște socru
Năși nu-s mină dit locu !

Gălbioare culegeai,
Buchețele mi le legai,
La alți flăcăi le-mpărței.
Măi șigune vinită,
Dor amar în inimă !

CINTECUL DE LA MIEZUL NOPTII

În miezul nopții, să n-o ghicească
A fugit Minca de acasă !
— Pe lună, Mincă, pe lună,
Ține-ți cerceii să nu sune,
Cerceii și mărgelele
Să nu te simtă stelele,
Încet, încet pe caldarim
Să nu te simtă orașul,
Încet, încet, mai ușor,
Să nu trezești puii din somn
Și nici vîntul și nici frunza,
Încet, umblă, mușcă-ți buza,
Printre marginea de pini
Unde iubitul așteaptă să vini !

DOR PUSTIU

Mult mi-e dor, mamă, mi-e dor,
De vecina din obor.
Cînd suride,-mi vine să mor !
— Taci, fiule, nu-mi aminti de ea,
În amurg se trezește-abia
Și chiar în amurg cînd se trezește,
Nu vrea să mănince piinea goală,
Cere numai carne friptă
Și plăcintă încrețită.
O cheamă soacra, o cheamă socrul
Ea nu se mișcă din loc !

INDICI

ABREVIERI

I. — fondul auxiliar al arhivei Institut. de etnografie și
folclor.

Fg. — fonogramă

Mg. — bandă de magnetofon

Cas. — casetofon

Emilia Comișel — EC

Tatiana Gălușcă-Cirșmariu — TG

Cardaș Gh. — col. Card.

INDICE DE CULEGĂTORI

- Brăiloiu, Constantin — 1940 : 3, 6, 10, 16, 19, 27, 35, 50, 55, 70, 80, 82, 95, 96, 102, 107, 124, 126, 149, 161, 163, 168, 169, 199, 200, 202, 207, 222, 225, 234, 297, 302, 305, 311, 319, 324, 333, 339, 342, 368, 405, 417, 433, 434, 436, 437, 451, 453, 464, 480, 488, 490, 590, 565, 568, 577, 584, 591, 594.
- Comișel, Emilia — 1939 : 21, 22, 93, 98, 194, 195, 196, 206, 447, 448, 491, 522.
- 1940 : 5, 123, 132, 133, 147, 173—176, 183, 186, 190, 229, 243, 268, 275, 280, 286, 308, 312, 337, 361, 379, 402, 418, 427, 430, 439, 449, 455, 479, 521, 564, 566, 567, 593.
- 1943 : 38, 48, 84, 99, 108, 329, 469, 520.
- 1957 : 317.
- 1961 : 165.
- 1976 : 46, 51, 94, 103, 105, 112, 171, 345, 386, 388, 389, 475, 585, 586, 587, 588, 589—591.
- 1977 : 171, 306, 328, 390, 423, 445, 501, 505, 596.
- Tatiana-Gălușcă-Cișmariu — 1936 : 18, 26, 29, 34, 39, 41, 49, 53, 56, 59, 65, 76, 90, 91, 106, 111, 114, 171, 218, 230, 232, 239, 316, 321, 336, 338, 340, 341, 351, 363, 364, 372, 403, 428, 454, 469, 470, 494, 495, 514, 541, 542, 560—562, 586.
- 1937 : 14, 15, 30, 44, 144, 152, 179, 192, 223, 257, 288, 294, 303, 349, 407, 446.
- 1938 : 1, 4, 13, 73, 85, 86, 110, 153, 181, 211, 214, 236, 242, 251, 274, 284, 285, 289, 307, 318, 327, 335, 348, 356, 357, 380, 392, 397, 398, 406, 410, 411, 413, 415, 431, 450, 476, 477, 483, 484, 485, 486, 493, 509, 523, 524, 525, 527, 528, 569, 576, 582.
- 1939 : 7, 20, 53, 67, 182, 187, 281, 299, 300, 313, 352, 370, 375, 387, 396, 420, 442, 457, 458, 481, 487, 491, 510, 550—552.

- 1940 : 204, 429, 506, 555, 572.
- 1952 : 121.
- 1956 : 37, 45, 64, 72, 101, 109, 218.
- 1970 : 595.
- 1976 : 57.

- Constantin Brăiloiu și Emilia Comișel — 1939—1940 : 23, 28, 47, 83, 104, 125, 146, 159, 160, 166, 167, 197, 237, 244, 245, 260, 262, 287, 301, 304, 320, 322, 326, 329, 331, 343, 346, 350, 362, 369, 382, 383, 401, 465, 466, 467, 468, 503, 507, 508, 511, 512, 516, 519, 545, 546,, 547—549, 570, 573, 574, 575, 608, 580, 581, 592.
- Constantin Brăiloiu și Tatiana Gălușcă-Cișmariu 1939—1940 : 54, 134, 148, 151, 157, 158, 208, 353, 358, 384, 419, 424, 465, 478, 502, 529—531, 553, 554, 583.
- Constantin Brăiloiu, Emilia Comișel și Tatiana Gălușcă-Cișmariu 1939—1940 : 42, 43, 78, 81, 140, 141, 145, 188, 191, 201, 209, 213, 220, 224, 235, 252, 261, 263, 330, 354, 355, 463, 472, 516, 517, 518, 532—538, 539, 540, 543.
- Constantin Brăiloiu, Emilia Comișel și Tiberiu Alexandru 1940 : 231, 240.
- Constantin Brăiloiu, Gheorghe Ciobanu — 1940 : 136, 137, Emilia Comișel și Tatiana Gălușcă-Cișmariu : 1938 : 32, 33, 58, 60, 63, 69, 88, 89, 122, 138, 156, 269, 293, 296, 412, 483.
- 1939 : 8, 11, 12, 24, 27, 36, 40, 61, 71, 74, 118, 127, 128, 129, 143, 154, 170, 171, 172, 177, 178, 193, 215, 219, 221, 233, 247, 248, 256, 265, 278, 279, 291, 332, 359, 367, 376, 378, 385, 400, 412, 414, 416, 459, 460, 514, 515, 544.
- 1940 : 68, 77, 79, 97, 115, 117, 119, 120, 130, 131, 135, 139, 155, 164, 180, 185, 189, 198, 203, 205, 207, 228, 241, 250, 254, 259, 264, 266, 270, 283, 297, 309, 310, 314, 324, 355, 374, 377, 393, 422, 423, 435, 443, 456, 461, 474, 500, 556—559, 563, 571, 578, 579.
- 1958 : 142, 162, 282, 323, 378, 432, 513.
- 1959 : 65, 116.
- 1963 : 66.
- Emilia Comișel, Tiberiu Alexandru — 1940 : 212, 253, 292, 492.
- Tatiana Gălușcă-Cișmariu, Ilarion Cocișiu — 1936 : 17, 31, 57, 75, 87, 100, 238, 275, 315, 334, 399, 408.
- Tatiana Gălușcă-Cișmariu, Apostol Culea — 1938 : 25, 217.
- Tatiana Gălușcă-Cișmariu, Brătescu Constantin — 1936 : 325.
- Colecția Cardaș Gheorghe (culegători învățătorii : Nicolau Ludovic, Ștefan Voinea, Alexandru Vasiliu) 1885 : 62, 184, 210, 226, 246, 249, 255, 258, 272, 277, 290, 295, 360,

365, 366, 371, 391, 421, 438, 444, 462, 473, 482, 489,
497, 498.

1887 : 267, 344, 381, 401, 440, 452.

1889 : 92, 113.

Călin, Cornelia — 1977 : 33, 191, 216, 512, 595.

Jelescu, Paul — 1931—1933 : 404, 409, 426, 496, 499, 526.

Munteanu Aurel — 1950—1955 : 273, 298, 373, 394, 395, 425,
471.

Rigler-Dinu, Emil — 1928—1940 : 26, 34, 45.

INDICE DE CULEGĂTORI

(Folclor aromân)

Emilia Comișel — 1940 : 2, 15, 16, 17.

Tatiana Gălușcă-Cîrșmariu — 1940 : 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10,
13, 18, 19.

Atanasie Nasta — 1928 : 21, 22 ;

1939 : 14, 29 ;

1940 : 11, 28, 30 ;

1943 : 12, 24 ;

1945 : 27 ;

1959 : 20, 26.

Zaharia Pană — 1971 : 7.

Virgil Vașoti — 1928 : 23, 25.

INDICE DE INFORMATORI

Jud. Tulcea

1 *Agighiol* : Contu Pațu : 437 ; Constandache Ilie : 489, Du-
mitru Ion : 447.

2 *Babadag* : Vasile Bernea : 130 ; Iordache Cătrună : 77 ;
Cioragari Ion : 132 ; Tinca Dăcală : 330, 456 ; Gheorghe
Fotache : 545, 546 ; Ileana Marian : 353, 383, 462, 466 ;
Ion Vasilescu : 139.

3 *Beștepe* : Petre Pavel : 21 ; Stareș Ion : 515.

4 *Casimcea* : Ana Comaniță : 190 ; Iacob Curecheanu : 19,
40, 120, 457, 458 ; Ion Dobre : 2 ; Ovidiu Munteanu :
297 ; Ion Năstase : 474 ; Ilie Rebeica : 135, 187 ; Cos-
tache Trandafir : 27, 172—177, 189, 207, 209, 215, 220,
228, 241, 244, 250, 254, 259, 265, 266, 268,
270, 291, 308, 427.

5 *Cerna* : Iordan Covaciu : 450 ; Ion Dascălu : 85.

6 *Chilia Veche* : Maria Grosu : 131 ; Ion Tohăneanu : 132.

7 *Ciucurova* : Niță Dumbravă : 20.

8 *Cîrjelari* : Maria Babeș : 510 ; Ion Bogzeanu : 273, 644 ;
Ion Popescu : 416.

9 *Cișla* : Ion Bratu : 351, 399 ; Cristea Mihai : 298 ; Ion
Tudoran : 351, 396.

10 *Dăeni* : Ion Dascălu : 415 ; Dumitru Popa : 58 ; Tudor
Vlădilă : 212, 231, 240, 243, 253, 260, 275, 292, 492.

11 *Dorobanțu* : Toma Neagu : 442, 443.

12 *Dunăvăț* : Ioana Troască : 117.

13 *Enisala* : Vasilica Boboc : 198, 207 ; Petrana Milea : 167 ;
Petre Tudor : 28, 83.

14 *Gorgova* : Gheorghe Istrate : 245.

15 *Greci* : Ileana Băluță : 171, 345, 386 ; Ștefan Pascali : 247,
282 ; Ion Staicu : 247.

16 *Ilganii-de-Jos* : Petre Vineș : 144.

17 *Isaccea* : Florica Cobzărencu : 418 ; Ion Ieremie : 506 ;
Petre Iftimie : 506 ; Petre Iftimie : 62 ; Dumitru Ju-
gănarul : 506 ; Gheorghe și Ion Lescai : 116, 142.

18 *M. Kogălniceanu* : Elena Ionescu : 281.

19 *Luncavița* : Teodor Chiriloi : 15 ; (col. Card.) : 184, 421 ;
Enache Stroe : 210, 216.

20 *Mahmudia* : Radu Coman : 394, 395, 512 ; Ion Cusgan :
502 ; Vasile Marin : 20, 152, 469 ; 319 ; Igor Spiridon :
219 ; Tănase Suciu : 21 ; Vasile Tănase : 20, 519 ; Du-
mitru Verban : 478, 479.

21 *Malcoci* : Ion Șerban : 359, 373.

22 *Măcin* : Ion Alexandru : 328 ; Gheorghe Băluță : 345,
388, 390 ; Constantin Boiangiu : 589—591 ; Maria Bo-
iangiu și grup : 588, 621 ; Ilie Bolboceanu : 520 ; Con-
stantin Comșa : 108 ; Adriana Crăciun : 389 ; Ileana
Crăciun : 587 ; Adam Dăineanu : 48 ; Vasile Drăgu : 48,
99 ; Anton Dumitru : 48 ; Tănase Ghideuță : 38, 48,
84 ; Valerica Gligă : 575 ; Lucu Gujbă : 589—591 ;
Mariana Ichim : 586 ; Adam Iorga : 48, 99 ; Vasile
Marin : 468 ; Militaru Ion : 589—591 ; Maria Moș-
neagu : 585 ; Ioana Rusu : 586 ; Gheorghe Udrea :
587, 588 ; Petre Vanghele : 46, 51, 94, 103, 105, 112,
296, 475 ; Radu Vădimaru : 38.

23 *Mihai Bravu* : Stana Boiceanu : 575.

24 *Murighiol* : (Plop.) : Ion Ciobanu : 131 ; Petre Ionescu :
148 ; Maria Marin : 487 ; Gherghina Surlică : 423, 516.

25 *Nalbant* : Ecaterina Conțiu : 298 ; Ion Gheorghe : 461.

26 *Niculitel* : Chița Alexa : 163, 169 ; Gheorghe Bilea : 339,
472, 490 ; Stasiu-Bîrcă : 35 ; Dumitru Bourouș : 35, 42
(Col. Cardaș) : 249, 255, 258, 271, 290, 365, 366, 371, 444,
498 ; Paraschiva Chiaburu : 333 ; Niculae Dancu : 18 ;
Gherghina Daraban : 317 ; Sanda Dinu : 200 ; Gher-
ghina Gălățeanu : 10, 167, 197, 199, 285, 451, 453, 467 ;
Aneta Gheorghe : 324 ; Petre Ivan : 47, 54 ; Niculae
Jecu : 140 ; Maria Mihai : 168 ; Irina Mocanu : 302 ;

- Ioana Mocanu : 168 ; Vasilica Mocanu : 134, 264, 305 ; Caliopi Medeoru : 347 ; Teodosia Nicolau : 271, 295 ; Despina Petcu : 343 ; Marin Popescu : 566, 589 ; Vasile Pricochi : 438 ; Lucreția Radu : 575 ; Ștefan Roibu : 35 ; Dumitru Rosnoveanu : 35, 104, 401, 592 ; Gherghina Rosnoveanu : 225, 286, 329, 369, 393, 419, 468, 480, 511 ; Anastasie Tudor : 298, 342, 464 ; Dumitru Tudor : 55, 107, 129, 140, 145, 151, 532—538, 595 ; Eugenia Tudor : 353, 384 ; Gherghina Stoian Tudor : 303 ; Maria Tudor : 161, 166 ; Mia Tudor : 166, 560, 562, 580, 581 ; Năstase Tudor : 202 ; Gheorghe Trifu : 434 ; Tudor Sandu 434.
- 27 *Ostrov* : Tasia Brăileanu : 328 ; Eftinca Cocioiag : 127, 147, 163, 194, 543 ; Ghiță Cocioiag : 370 ; Ioana Cocioiag : 362, 420 ; Ion Cocioiag : 1, 42, 63, 86, 89, 146, 181, 214, 235, 251, 256, 269, 284, 318, 476, 483, 485, 522, 529, 531, 553, 555, 567, 594 ; Stan Cocioiag : 32, 44, 58, 211 ; Maria Costea : 563 ; Ilie Draghiță : 44, 52 ; Ion Zburlea : 32, 52, 338, 524, 525, 540 ; Niculae Zburlea : 52, 523, 524.
- 28 *Paraschii* (col. Card.) : 92, 113.
- 29 *Parcheș* : Grigore Troscu : 15, 117.
- 30 *Peceneaga* : Ion Băluță : 81 ; Ghiță Biserică : 13, 29, 41, 49, 74, 106, 335, 486, 525 ; Stana Ion Bilea : 348 ; Ion Diciu : 154 ; Elena Dragu : 306 ; Ioana Dobre : 477 ; Florea Gherghișan : 501 ; Caliopia Ivan : 505 ; Eugenia Lupu : 375 ; Dumitra Miloș : 313, 392, 406, 431, 509 ; Irina Mocanu : 302, 383 ; Nira Mocanu : 446 ; Muscea Matei : 445 ; Maria Noroc : 73, 118, 156, 185, 192, 236, 300, 307, 338, 387, 397, 527, 528, 569, 572, 576, 578, 579 ; Marițica Noroc : 582 ; Ștefan Noroc : 242, 289, 550—552 ; Ioana Oancea : 584 ; Costică Pușcuță : 334, 399 ; Sanda Pușcuță : 238, 276, 289, 315, 363, 372, 376, 398, 403, 408, 411, 429, 541, 542 ; Gherghina Stoian : 341, 413 ; Ion Șerban : 294 ; Maria Mitu : Șerbănică : 349 ; Dobriță Tănase : 278, 293, 294, 504 ; Ion Tiron : 81 ; Ioana Stoian Tudor : 356 ; Sofronie Tudose : 9, 13, 17, 41, 57, 75, 87, 100, 106 ; Maria Turosu : 596 ; Maria Vlăduț : 460 ; Iordana Dache Zamfir : 407 ; Hristache Zainea : 13, 29, 41, 49, 69, 74, 106, 335, 493 ; Toma Zainea : 4, 25, 56, 60, 61, 71, 110, 128, 144, 160, 218, 233, 234, 237, 248, 252, 283, 296, 327, 380, 387, 484.
- 31 *Partizani. Maliuc* : Dochița Băjoiu : 115, 124, 161, 319, 374, 412, 428, 573, 574 ; Ion Băjoiu : 179 ;
- 32 *Rahman* : Maria Condruț : 583 ; Niculae Zamfir : 340, 364, 571, 584.
- 33 *Războieni (Casimcea)* : Ion Constantin : 155, 224, 229, 322, 326, 336, 379, 479 ; Ioana Constantin : 346, 382, 508 ; Argentina Stane : 584 ; Toma Gavrilă : 503.
- 34 *Sarinasuf* (c. Murighiol) Gheorghe Bătrina : 465 ; Gheorghe și Ion Ciobanu : 14, 131, 412, 471, 514 ; Iordan Mocanu : 238.
- 35 *Simbăta nouă* : Anica Blendea : 195, 439, 441 ; Gheorghe Blendea : 123, 312, 320, 508 ; Dumitru Cobuz : 320, 337, 354 ; Fira Ganea : 119, 183, 186, 188, 190, 195, 196, 201, 203—205, 402, 422, 430, 449, 556—559.
- 36 *Somova* : Ion Bilea : 352 ; Ion Bonțoi : 150, 368 ; Ion Ichim : 12, 36, 43, 78, 98, 126, 139, 142, 157, 158, 159, 162, 221, 234, 261, 274, 282, 323, 378, 432, 512, 513, 517, 518, 539, 547—549 ; Vasile Popa : 133, 263, 311, 361, 488.
- 37 *Sulina* : Petre Bucătaru : 81 ; Ion Petre Gheorghiu : 368, 494 ; Ileana Suliță : 385.
- 38 *Topolog* : Ion Babeș : 206 ; Elisabeta Bincă : 171, 182, 474 ; Eugenia Bincă : 481 ; Ion Mocanu : 190 ; Gheorghe Moise : 39, 88 ; Ion Moise : 39, 88 ; Maria Moise : 182 ; Gheorghe Pană : 88 ; Anica Zăbavă : 445.
- 39 *Tulcea* : Julieta Chircovian : 575 ; Ion Cioculescu : 11, 564, 582 ; Maria Costea : 575, 593 ; Nicu Hergheliegiu : 331, 425 ; Elena Serghei : 507 ; Ion Serghei : 23, 149, 222, 262, 280, 350, 417, 433, 435—437, 594 ; Mița Serghei : 163, 170, 405, 577 ; Ion Tiron : 81 ; Grigore Troscu : 117 ; Petrișor Zamfir : 565.
- 40 *Turcoaia* : Pavel Parocescu : 239 ; Maria Petcu : 193, 357, 414 ; Ioana Stan : 279 ; Dobrică Stan Tănase : 227, 257, 504.
- 41 *Tudor Vladimirescu* : Dumitru Cojocar : 22, 68, 79, 309, 310, 314, 377 ; Stan Crăciun : 22, 36, 68, 79, 377, 448, 491, 544 ; Mitu Nedelcu Mocanu : 7, 8, 11, 36, 122, 159, 213, 299, 424 ; Gavrilă Toma : 314.
- 42 *Vultur* : Antonina Chiselenco : 568, 575.
- 43 *Zebil* (c. Sarichioi) : Ion Mocanu : 91 ; Niculae Țânțaru : 459, 560—562 ; Ion Ungureanu : 471.
Județul Constanța
- 44 *Cernavodă* : Ion Dumitriu : 595.
- 45 *Ciobanu* : Ion și Teodor Holban : 416 ; Petre Parocescu : 239 ; 410.
- 46 *Cochirleni* : Aldea Jana : 512 ; Floarea Dumitru : 216 ; Ion Rolea : 33, 191 ;
- 47 *Constanța* : Petre Stîngă : 218, 297.
- 48 *Crucea* : Crăciun Stan : 223 ; Oprea Mărăuloiu : 59, 67, 316.
- 49 *Dunărea* (Seimeni) : Panait Nicula : 53, 114, 232 ; Ion Pușchilă : 521, 522.

- 50 *Gălbiori* (Crucea) : Stana Crăciun-Mărănloi și Stan Crăciun : 454.
- 51 *Gîrlîciu* : Niculae Gliciu : 53, 48 ; Gheorghe Nicula : 55.
- 52 *Grăniceru* : Ion Istrate : 245.
- 53 *Hîrșova* : Alexandru Mihalache : 321, Petru Motoloi : 33, 332, 400 ; Constantin Stroe : 321.
- 54 *Mîrleanu* (azi Dunăreni-Alimani) : Nicu Encică : 93 ; (Card.) 382, 406, 459, 543 ; Zaharia Popescu : 426, 524 ; Ion Vasile : 33, 325, 499, 526.
- 55 *Negureni* (Băneasa) : Ion Dumitru : 5 ; Niculae Tănase : 5.
- 56 *Oltina* : Botea Burnică : 404 ; Niculae Mitru : 57 ; Ionică Sandu : 404 ; Niculae Șoricel : 26, 34, 45, 64, 66, 72, 101, 109, 121.
- 57 *Ostrov* : Constantin Beje : 76 ; Ion Dobre : 76, 358 ; Radu Dulgheru : 76, 358 ; Gheorghe Lupu : 34, 358 ; Ion Nanu : 358 ; Niculae Olteanu : 42.
- 58 *Pecineaga* : Gheorghe Lupu : 456, 463 ; Ieremie Neagu : 53, 456 ; Niculae Neagu : 463.
- 59 *Veteranu* (Peștera) : Ioana Constantin : 326 ; Dumitru Cobuz : 354 ; Iacob Dumitru : 178 ; Eftimie Safta : 355 ; Gheorghe Fotache : 141, 180 ; Maria Fotache : 287 ; Iordache Răpală : 143, 455.
- 60 *Rasova* : Mihail Alexandru : 165, 321 ; Aspasia Marin : 165 ; Dumitru Soare : 495.
- 61 *Seimeni* : Gheorghe Lupoi : 50 ; Mitică Moșoiu : 6, 80, 82, 102, 125, 136, 137 ; Ștefan Moșoi : 3, 27, 70, 95, 96 ; Costică Petculescu : 95.
- 62 *Seimeni-Mici* : Ion Lazăr : 65 ; Vasile Simedrea : 65.
- 63 *Sinoe* (Mihai-Viteazu) : Vasile Istrate : 24 ; Ioana Mihai : 304.
- 64 *Topalu* : Gheorghe Taifas : 138.
- 65 *Tortoman* (Siliștea) : Ion Tohăneanu : 232 ; Ion Vilsan : 208.
- 66 *Tufani* : Ieremie Neagu : 143.
- 67 *Tuzla* : Gheorghe Trifu : 164 ; Ilie Troică : 143, 164.
- 68 *Valu lui Traian* : Petre Ișișu : 409, 496.
- 69 *Zorile* (Adam-Clisi) : Ion Badea : 143.

INDICE DE INFORMATORI

(Folclor aromân)

Județul Tulcea :

Comunele : *Beidaud, Caramanchioi, (6 Martie)* : (Fărșeroți din Albania) Costice Domnica, Cutină Everdichea : Cutină

Urania ; Geambazi Tomaida ; Docu Victoria ; Sota Victoria ; Zisu Hrisula ; Zechiu Victoria : — 1 și 2.

Calescu Constantin ; Costice Petre cu fiii ; Cipu Hristu ; Cutină Aristide și frații — Gheorghe, Dumitru ; Docu Aristide ; Gaci Sotir ; Giambazi Vasile ; Geavela Sotir ; Milă Hristu ; Zechiu Vasile și Lambru ; Vanghele Hristu : 3, 4, 7, 10, 15.

Docu Aristide : 18, 9.

Județul Constanța —

Constanța (șos. Viilor) (Fărșeroți din Albania și Grecia) — Bacu Constantin : 20, 21.

Bațu Atanasie ; Nastu Nasta : 3.

Caramitru Aristide : 11, 14.

Vașoti Chirața și Adam (din Pind) : 23, 25.

Comuna Kogălniceanu (Fărșeroți din Grecia) — Șuta Nicolae : 12, 22, 24, 30.

Mangalia (Pindeni) — Vrană Tache ; Vrană Șanga : 1, 5, 13, 17.

Medgidia (Grămoșteni) — Belci Gheorghe ; Victoria Tola ; Țumană Cota : 6, 19.

Mihai Viteazu (Fărșeroți din Grecia) — Miti ai Leoli : 8 ; Colemitra Ion : 26, 27, 28, 29.

Ostrov (Grămoșteni) — Caracoti Gheorghe ; Zisu Niculae : 16.

INDICE — PIESE ÎNREGISTRATE

2. Fonograma 8631 a	100. Fg. 1617 f
3. Fg. 9121 b	102. Fg. 9120 a
6. Fg. 9124 b	103. Cas. 1
9. Fg. 1619 a	104. Fg. 8550 d
10. Fg. 8552	105. Cas. 1 t
12. Mg. 1361 I	108. Fg. 6048
17. Fg. 1618 a	112. Cas. 1 j t
19. Fg. 8555	123. Fg. 8660 c
23. Fg. 8521 a	125. Fg. 9120 c
27. Fg. 9127 a	129. Fg. 8550 a
28. Fg. 8611 d	136. Fg. 9127 c
31. Fg. 1615 a	137. Fg. 9128 a
33. Mg. 4893 II t	139. I. 7884
35. Fg. 8550 b	140. I. 7784
38. Fg. 6032 b	141. Fg. 8604 a
43. Mg. 1360 g	142. Mg. 1362 k
47. Fg. 8964	143. I. 8723
48. Fg. 6028 a	163. Fg. 8572 a
50. Fg. 9125 a	165. Cas. EC
54. Fg. 9016 c	166. Fg. 8559 b
55. Fg. 8556 b	167. Fg. 8536 a
70. Fg. 9120 c	168. Fg. 8531 a
75. Fg. 1615 b	169. Fg. 8560 c
80. Fg. 9121 c	171. Cas. E.C.
82. Fg. 9127 b	172. Fg. 8628 a
83. Fg. 8612 c	173. Fg. 8628 b
84. Fg. 6032 c	176. Fg. 8630 a
87. Fg. 1617 b	177. Fg. 8629 b
94 Cas. I (EC)	178. I. 7888
94. Fg. 6028	189. Fg. 8631 a
95. Fg. 9126 a	190. Fg. 8662 a
96. Fg. 9126 b	191. Mg. 48932 o
99. Fg. 6028 b	195. Fg. 8652

199. Fg. 8538	355. Fg. 8600 a
207. Fg. 8614 a	361. Fg. 8585 b
209. Fg. 8633 a	368. Fg. 8582 b
211. Fg. 8524 a	369. Fg. 8536 b
216. Mg. 4894 II m	376. Fg. 8632
218. Mg. Col. T.G.	378. Mg. 1363 a
221. Mg. 1363 c	379. I. 7868
224. Fg. 8560 a	382. Fg. 8646 a
231. Fg. 8518	388. Fg. 8596 b
238. Fg. 8585 a	386. Cas. EC
240. Fg. 8528	388. Cas. EC
243. Fg. 6601 a	389. Cas. EC
250. Fg. 8618	390. Cas. EC
253. Fg. 6612 b	393. Fg. 8554
254. Fg. 8520	399. Fg. 1620 c
260. Fg. 8517	401. Fg. 8551 a
261. Mg. 1361 a	402. Fg. 8656 b
262. Fg. 8644 b	405. Fg. 8564 c
263. Fg. 9644 b	417. Fg. 8523 a
266. Fg. 8525	418. Mg. 1601 c
275. Fg. 6612 a	422. Fg. 8654
280. Fg. 8523	427. Fg. 8629 c
282. Mg. 1363 II	432. Mg. 1363 g
286. Fg. 8553 b	433. Fg. 8569
287. Fg. 8599 a	434. Fg. 8534 a
296. Cas. EC	436. Fg. 8523 a
297. Mg. T.g.	437. Fg. 8569
306. Mg. EC	439. Fg. 8649 c
311. Fg. 8584 b	449. Fg. 8654 b
315. Fg. 1611 b	451. Fg. 8564 b
320. Fg. 8634	452. Mg. 315
322. Fg. 8646 b	453. Fg. 8536 c
323. Mg. 1363 f	455. Fg. 8600 b
324. Fg. 8560 b	456. 8597 b
326. Fg. 8647 a	464. Fg. 8552 a
328. Fg. 6048 c	467. Fg. 8600
și mg. 4.II V 6	469. Fg. 6048 d
329. Fg. 8557	479. Fg. 8644 b
333. Fg. 8531 b	480. Fg. 8544 b
334. Fg. 1621 a	488. Fg. 8586 b
337. Fg. 8658 a	490. Fg. 8537
339. Fg. 8539 b	500. Fg. 8655 d
342. Fg. 8556 a	501. Mg. 3 r 14
345. Cas. EC	505. Mg. 32
346. Fg. 8648 a	506. Mg. 3760 II e
350. Fg. 8521 b	
354. Fg. 8658 b	

507. Fg. 8563 c	594. Fg. 8522
511. Fg. 8544 a	596. Mg. 3 R 22
512. Mg. 4894 1 i	27. I. 7913 1940 com. T. Vladimirescu
513. Mg. 1362 p	126 I 7911 com. Somova.
516. I. 8578 a	166 I 7904 Com. T. Vladimirescu
584. Fg. 8641	167 I 7905 com. Tulcea,
592. 8547	182 I 7896 com. Topolog.

CUPRINSUL

<i>Introducere</i>	V
<i>Notă asupra ediției</i>	XXXVI

FOLCLOR DIN DOBROGEA

I. Poezia obiceiurilor tradiționale

A. Repertoriul de iarnă	5
Colinde	5
Colindatul cu măști (Căluțul, Arapii, Capra, Moșoiu etc.)	140
Sorcova	142
Cu Chiraleisa	142
Cu semănatul	142
Vasilca	143
Plușorul	143
B. Repertoriul de primăvară-vară	170
Strigarea peste sat a flăcăilor	170
Jocul fetelor și băieților	170
Urarea mamelor	170
Urarea fetelor la întrecerile cu cai ale flăcăilor	170
Strigarea în fața focului	171
La stîină, la ruptul sterpelor	171
La focul viu	171
Înfirtățitu	172
Borșul	172
Lăzărelul	172
Urarea călușarilor	173
La Sinziene (Drăgaica)	173
Caloianul	174
Paparudele	175
La cuci	177

C. Ciclul familial	178
1. Repertoriul de nuntă	178
Cîntecul miresii	178
La legătoare	178
Cîntecul mirelui	179
Cîntecul soacrei	179
Cîntecul bradului	180
Zorile	180
Cîntec pentru strînsul mesei	180
Orații (la iertăciune de nuntă, la ducerea darurilor)	181
Cîntecul nunului	184
2. Repertoriul funebru	186
a) Cîntece ceremoniale	186
Zorile	186
Cîntecul bradului	190
La priveghi	192
b) Bocete versificate și neversificate	192

II. Poezia epică

1. Balade fantastice	207
Cîntarea Soarelui	207
Marcoș Pașa și Crivățul	212
Iorgovan	214
Balaurul	218
Cîntarea Șarpelui	222
Șarpele	224
Duh-de-apă	226
Trei coconi, feciori de domni	230
Trei frați și nouă zmei	233
Cîntecul Șarpelui (Cîntecul Scorpiei)	235
Antofiță a lui Vioară	237
Vidrosu	239
Petru Vodă	244
Mizilca	245
Maica bătrînă (I)	248
Cîntecul Dunării (Maica bătrînă, II)	249
Maica bătrînă (III)	249
Constantin (I)	250
Constantin (II)	252
Cîntecul Ciumei	254
Cîntecul lui Matara	255
2. Balade vitejești	256
Novac-Baba Novac	256
Novac, Ioviță și Fata Cadiului	262
Copilaș Roman	266

Doicilă bolnavu	267
A lu Niculcea	270
Iancu Vodă	272
Vilcan	274
Badea	276
Chira Chiralina	277
Cîntecul Șandrului (I)	280
Ilincuța Șandrului (II)	283
Ilinca Șandrului (III)	284
Iana Ghizuleana (I)	287
Iana Ghizuleana (II)	289
Tătăruș bătrîn	292
Dumitru Dobrogeanu (I)	293
Dumitru Dobrogeanu (II)	296
Abdur-Aman	298
Cîntecul lui Corbea (I)	301
Corbea (II)	305
Cîntecul lui Corbea (III)	310
Peneș	315
Toma d-a lu' moș	317
Mihu Voinicu	321
Mihu Haiducu	325
Jianu	330
Căpitan Gheorghită (I)	331
Căpitan Gheorghită (II)	335
Radu Anghel	337
Busuoic	339
Cîntecul lui Codreanu	341
Drăgan Bărăgan (I)	342
Drăgan Bărăgan (II)	351
3. Balade păstorești	355
Miorița (I)	355
Miorița (II)	357
Miorița (III)	358
Miorița (IV)	359
Costea	362
Turma pierdută	365
4. Balade despre curtea feudală	368
Manole (I)	368
Cîntecul lui Manole (II)	374
Dobrișan (I)	377
Dobrișan (II)	380
Marcu	384
Dediu	385
5. Balade familiale	387
Brumărelul	387
Cîntecul mierlei	387

Voinicel strein (I)	389
Voinicel strein (II)	390
Iana și Stana	391
Iencea	391
Neaga	393
Blestemul mindrei	394
[Arborii îmbrățișați]	395
Chira	396
Ghiță Cătănuță (I)	396
Ghiță Cătănuță și Pană Roșioară (II)	400
Ghiță Cătănuță (III)	403
Nevasta vîndută	406
Nevasta fugită (I)	407
Nevasta fugită (II)	408
Voinicul din Țarigrad	409
Tudor Dobrogeanu (I)	410
Tudorel (II)	415
Tudorel (III)	422
Ionel	425
Barbu	425
6. <i>Jurnale-orale</i>	426
Cîntecul Plevnei	426
Cîntecul de la Mărășești	427
Gheorghiuță	427
Marin	429

III. Poezia lirică

Doine și cîntece	433
Rostul cîntecului	433
Cîntece de leagăn	433
Doine de dragoste și dor	436
Doine de jale	475
Doine de înstrăinare	487
Cîntece de cătănie	496
Cîntece de sărăcie și revoltă	510
Cîntece haiducești	515
Cîntece păstorești	530
Cîntece satirice	532
Cîntece de petrecere	535
Strigături	536
Ghicitori	543
Cîntece și jocuri de copii	545

Folclor aromân

Cîntec de nuntă	556
Cîntec de jale (Bocet)	556

Cîntec pentru aducere-aminte (Miorița)	558
Munte înalt cu nea	560
[Testamentul păstorului] (Miorița)	560
Mielușeaua plăpîndă (Miorița)	564
[Testamentul păstorului rănit] (Miorița)	566
Caprele lui moș Bara (Miorița)	568
Pasărea zburătoare (Voinicel întemnițat)	568
Domor	570
Cîntecul lui Tanculi	570
Pe izlazul din Ianița	572
Cerboaică	572
Cîntecul lui Cole Ghiza	574
Maica bătrînă	576
La cea Plevnă	578
Nuntă albă și nuntă laie (întunecată)	578
Goga	580
Nunta în codru	582
Fratele și sora	582
Cîntecul lui Marcu Fărșerotu	584
Cîntec de leagăn	584
Ciobănașul	584
Cîntec din străinătate	586
Iubirea fetelor	586
Fată frumoasă	586
Steaua	588
Sarica vinătă	588
Cîntecul de la miezul nopții	599
Dor pustiu	590

Indici	593
--------	-----